НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Центр культурологічних студій
Інституту історії України

Серія: Джерела до культурологічних студій
Вип. 4-7.

Сергій Білокінь

ДОВІДКОВА КНИГА З КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

Метабібліографія, зміст біографічних та інших словників тощо

Робочий зошит

Київ-2009

Білокінь С. І. Довідкова книга з культурної спадщини України: Метабібліографія, зміст біографічних та інших словників тощо. Робочий зошит. — К.: Інститут історії України НАН України, 2009. — 514 с.

Відповідальний редактор — академік НАН України,
доктор історичних наук *В. А. Смолій*

Рецензенти — доктор історичних наук, член-кореспондент
НАН України, професор *В. М. Даниленко;*
доктор історичних наук, професор *С. В. Кульчицький;*
доктор історичних наук *О. С. Рубльов*

Нове довідкове видання розкриває фактографічний зміст важливіших бібліографічних покажчиків, біографічних словників та інших довідкових видань щодо культурної спадщини України. Вибирання україніки із імперських та загальносоюзних оглядів виявляє повні контури української історичної літератури. Зіставлення статей із різних словників про ту саму особу виявляє численні помилки, адже з багатьох варіантів правильний може бути лише один. Викладений за історичними періодами, загальний список розглядуваних праць визначає історіографічну й довідкову вагу кожного з цих періодів. Видання зорієнтує студентів, майбутніх гуманітаріїв, фахівців-істориків, як навести лад у довідковій літературі.

Затверджено до друку Вченою Радою Інституту історії України НАН України
(Протокол № 8 від 30 вересня 2008 р.)

ISBN 978–966–02–5197–7

© С. Білокінь, 2009
© Інститут історії України НАН України, 2009

ПЕРЕДМОВА[1]

Пам'яті великого українського бібліографа
Федора Пилиповича Максименка

Праця, що лежить перед читачем, має експериментальний характер. Її перше завдання – відповісти на технологічні виклики нашого часу, що не завжди виглядають об'єктивними.

У нашу історичну добу з'явились небувалі раніше інформаційні засоби, що змінюють сам характер доби й визначають напрямки руху суспільства у майбутнє. Якщо існує наука *бібліотекознавство*, до якої входить *історія бібліотек*, з часом неминуче формуватиметься історія Інтернету. По саме нікуди захаращений всіляким сміттям, новочасний Інтернет мобілізував неймовірну кількість інформації, але його ефективність вивчено ще недостатньо. Окремі ланки світової павутини підтримуються залежно від бажання зацікавлених соціальних груп, отже її збереженість не може вважатись за абсолютну. Складається враження, що Інтернет – це взагалі не сховище. Крім того, закладені по закутках Інтернету репліки цензурного характеру вказують, що він не тільки мобілізує інформацію, а й став також могутнім засобом управління читанням.

Що ж до засобів масової інформації, то з часів, умовно кажучи, Власа Дорошевича, тим пак у їхніх сучасних формах чи не головна їхня функція – впливати на суспільну свідомість. Разом з тим, природно, вони не несуть відповідальності за її зміни й самі зникають з книжкових полиць, наче їх там і не було. Поточні видання майже не розписують: капітальних кумулятивних покажчиків до них ще не існує.

У нашу добу почали з'являтися «Історії» та «Енциклопедії» цивілізації[2], що описують спадщину тієї чи іншої культури. Саме такий сенс пропонованої «культурної спадщини», до якої входять усі напрямки культури. Серед них неодмінно опиниться, наприклад, політична культура, що відповідно поставить питання про практичні аспекти цієї культури, зокрема про історію терору. Якщо самі по собі розстріли людей

---

[1] У праці широко використано матеріали бібліотеки Ф. П. Максименка. На різних етапах роботи автор одержував консультації й суттєві додатки від Ю.Буряка, І. Гирича, М.Жарких, Ст. Захаркіна, Гр. Зленка, М.Кадомської, К. Крайнього, В. Крупини, В. Овсієнка, І. Олійника, Є.Чернецького та О. Яся. Висловлюю усім їм щонайсердечнішу подяку.

[2] Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 1-2. К., 2004.

(письменників, живописців, священиків чи інженерів) віднести до культури ніби й важко, у теоретичному сенсі, в аспекті цієї самої політичної культури, це, на жаль, неминуче.

Виклики нашої божевільної сучасності вимагають від писаної культури належної відповіді. Наприклад, огляд старих рекомендаційних покажчиків у пізнішу пору, себто нам сьогодні нормативного характеру не може мати взагалі й нікого не зобов'язує, адже стає цікавий хіба що з точки зору історії цензури. Механічно готувати рутинні бібліографічні покажчики без огляду на зміст і якість описуваних явищ, можливо, й зручно новітнім конформістам, але саме це заняття настільки непродуктивне, що цілковито втрачає сенс.

Давніші фахівці, прагнучи, з одного боку, до повноти, з другого боку, уникали рекомендаційних совєцьких списків, оскільки вони належали не до науки історії, а до політології. Інша справа, що уже в наші часи вони набувають значення надзвичайно цікавого історичного джерела про свою епоху, але остаточно втратили значення бібліографічного джерела.

Разом з тим, наука бібліографія ще далеко не вичерпала своїх можливостей і своїми засобами може розкривати те, що лишається не визначеним і не вивченим досі. Наприклад, поділ бібліографічного матеріалу на періоди визначає продуктивність і наукову якість кожного з них зокрема, а це дає змогу об'єктивніше їх оцінити. Так, огляд бібліографічних видань УРСР повоєнних років, крім таких загальновідомих речей, як заборона наукової бібліографії, яку спостерігали автори, дивлячися на неї збоку, виявляє не помітну в звичайному режимі особливість тієї доби – вихід маґістральної лінії досліджень поза територію на свободу. Паралельні вітчизняним еміґраційні праці виявляються тепер досить цікавими й повчальними.

Крім того, новітні ретроспекції щодо давніх визначних праць виявляють, грубо беручи, певну необізнаність, тож визначення періодів просто вимагає від дослідника уваги до кожного з них.

Відштовхуючи від ідеологічної перевантаженості вчорашнього дня, поділ історичного масиву на періоди із врахуванням якісних (якостевих?) особливостей тих чи інших видань, нагадує про державницькі вимоги сьогодення.

Розгляд історії історичної бібліографії за періодами дає змогу, по-перше, виявити динаміку її розвитку, по-друге, горизонтальними зрізами матеріалу виявити стан даної дисципліни у кожен історичний період, а відповідно й визначити сучасні її потреби.

В основі будь-якої історичної концепції лежить розробка уявлень про періодизацію. Перейшовши рубіж тисячоліть, українська історія вийшла на такі дистанції до минулого, де є змога осмислити хронологічний поділ матеріалу, зокрема побачити причини колишньої бездержавності

і нівелювати її інтелектуальні наслідки. Хоча, рятуючи Європу, Русь (Київська Русь!) упала під навалою ординців, органічне продовження нашої могутньої імперії тривало як на Правобережжі, так і на Лівобережжі. Недобитки Русі подужали відтворити свою державність у формах двох державних утворень – Галицько-Волинської та Гетьмансько-старшинської держав. У свою чергу, північні київські окраїни перетривали у своїй відрубності кілька сторіч, поширившись далеко на схід і південь і зайнявши колосальні території – спершу Велику Перм, далі Урал, потім усю Сибір, після чого вийшли на берег Тихого океану.

Наші прямі попередники – державні форми Галичини на Заході й Гетьманщина – на Сході. Нарешті, колишні окраїни опанували київські гори внаслідок переяславської угоди. Нехай після XVII ст. Північ переважила Україну, коли, за Петра І, Московія стала імперією, у підвалинах нової світової потуги можна виявити українські сили. Кістки українських козаків лягли в основу Петербурґа.

У спробі переосмислення періодизації такі віхи, як 1917 та 1991 роки, безсумнівні. У XX ст. (1917) київська державність відновилась, але невдовзі, вдруге після татаро-монголів, розірвався зв'язок часів: Київ захопили большевики.

Фактографічне, культурне багатство дореволюційного періоду вимагає його поділу принаймні на дві частини. Порядком експерименту пропоную визначити 1881 рік, коли антидержавні сили знищили першу особу імперії – государя. Царів чи вождів убивали й раніше (князя Аскольда – 882 року, коли про покажчики не йдеться), але йде мова не про такий окремо взятий факт сам по собі, а про показник стану розгойданого суспільства, що вийшло на переворот 1917 року. Так чи інакше, великий матеріал вимагав поділу, і це треба було зробити. В умовах сьогодення фактографічне наповнення нинішнього періоду достатнє, щоб кількісно також виглядати доволі репрезентативно. Біда нашого часу у слабкій очитаності сучасних авторів.

Перед упорядником виникло, далі, питання, чи ж випадає давніший за 1917 рік період вважати для нашої культурної традиції за йому гомогенний, *органічний*. Вводячи це поняття у масив матеріалу, ретроспективний погляд у XIX ст. реконструював її продовження униз у формі віртуального масиву Гетьманщини. Відповідний параграф наче камертон був потрібний упорядникові саме для добору матеріалу пізнішого. Річ у тім, що ціннісні орієнтири Тараса Шевченка абсолютно не були тотожні ані тим, що їх мала професура російського університету Св. Володимира, ані тим, що носили у своїх душах чиновники російського генерал-губернаторства з центром у місті Києві.

Як відомо, Дмитро Багалій бачив в основі історіософії Михайла Грушевського щодо українського історичного процесу два постійних і

найважливіших чинники – територію й населення, але при цьому із зрозумілих причин оминалося третій чинник – державу[3]. Якщо чинник присутній, він однозначно впливає на процес. Якщо держави певний час не було, треба щонайменше студіювати, як впливав її брак. Тому хочу запропонувати не ще один свідомий відхід від реалій, а відхід від історіографічної традиції чи радше інерції.

Протягом тисячі років історичною столицею України був і є Київ. У 1920-х роках на столицю призначили інше місто. Якщо маґістральна (віртуальна) лінія історичного процесу проходила за певним маршрутом, то реальна була відхиленням від неї. Бібліографічними засобами це відтворюється спеціальною рубрикою «Київ».

Для другої половини XX ст. пропоную акцентувати не на державних формах з їхніми репрезентантами в особах Єльченка, Маланчука і Щербицького, а на українських шістдесятниках, які не представляли жодного інакодумання, а - навпаки, - продовжували пряму традицію кирило-мефодіївців, давніших монастирських інтелектуалів тощо.

Якщо доля України складалась таким, а не іншим чином, історики, а за ними й бібліографи повинні на це реаґувати, тож ми не просто маємо право на певне авторське бачення, а примушені його мати й виразно артикулювати. Українські історики часів незалежності у багатьох відношеннях відійшли від старих компартійних догм (обов'язковий розділ у загальних курсах і – відповідно - покажчиках «Велика Жовтнева соціалістична революція» втратив свою обов'язковість) і мусять рухатись далі.

В Україні історичний процес розвивався не природним чином відразу, як було ліквідовано Гетьманщину, тим більше після 1921. 29 I 1854 року Головне управління цензури звернулось до Київського навчального округу щодо фольклорних текстів: «Все статьи, заключающие в себе местные предания, поверья, пословицы, песни и т. п., равно содержания исторического и вообще такие, одобрение коих может зависеть от особенных соображений, - представлять для рассмотрения в Киевский цензурный комитет»[4]. За кілька років вийшов у світ «Список книг, одобренных Комитетом грамотности» (Вид. 1: СПб., 1862), довкола включення до нього українських видань розгорілась завзята ідеологічна боротьба. Член бюро комітету, редактор-видавець газети «Весть» В. Д. Скарятин категорично виступив проти них, заявивши, що «комитет не может заниматься распространением другой грамотности, кроме русской [...] действуя в противном направлении, ему пришлось бы распространять книги и на

[3] Багалій Д.І. Нарис історії України на соціяльно-економічному ґрунті. Т. 1. Б.м.: ДВУ, 1928. С. 83.

[4] Сборник постановлений и распоряжений по цензуре с 1720 по 1862 г. СПб., 1862. С. 291. Цит. за: Здобнов Николай Васильевич. История русской библиографии до начала XX века. Изд. 3. М., 1955. С. 298-299.

языках еврейском, татарском и других»[5]. Історик російської бібліографії Н. В. Здобнов писав: «Показательно, что ставился и был разрешен в положительном смысле вопрос о библиографии только русской истории (а не истории народов Русского государства) и библиографии по вопросам славяноведения. История других народов России мало интересовала историков и выпадала из поля зрения русской исторической библиографии исторической библиографии конца XIX и первых двух десятилетий XX в.»[6]. Фактам такого роду немає ні кінця, ані краю, але рівень боротьби проти України був ще доволі низький.

Відколи Україною опанували большевики, послідовні утиски з першого дня переросли у прямий терор – індивідуальний і масовий[7]. На матеріалі мови їхню напругу легко простудіювати, відколи Віктор Кубайчук простежив зовнішню історію української мови від IX ст. до 2003 року[8]. Інші аспекти боротьби держави проти української культури у XX ст. систематично ще не вивчено.

Друге завдання даної праці – побороти нинішню тимчасову убогість української історіографічної й довідкової літератури, де немає монографічних студій, присвячених буквально десяткам українських істориків – візьмемо тільки аспект персоналій. Анотовані описи найважливіших архівних фондів досі не складено. Не лише докладно не розписано зміст численних періодичних видань, – багатьох із них по книгозбірнях України немає фізично. Не казатиму вже про тематичні огляди матеріалів з різних сховищ, із різних джерел.

Нинішня праця виросла з роботи над бібліографією української історичної бібліографії[9]. Історична бібліографія – спеціальна історична дисципліна, до сфери якої входить теорія й практика реєстрації джерелознавчих та історіографічних явищ. Природна річ, історико-бібліографічні покажчики покривають покажчики й огляди історіографічні, в першу чергу праці історіографічні персональні, навіть якщо їм бракує компаративного, порівняльного елементу. Можна сказати, що історична бібліографія охоплює історіографічну фактографію. За оцінкою декого з

---

[5] Занятия Комитета грамотности. 1864. Вып. VI-VII. Цит. за: Здобнов Н.В. История русской библиографии. С. 367.

[6] Здобнов Н.В. История русской библиографии. С. 428.

[7] Білокінь Сергій. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР, 1917-1941 рр.: Джерелознавче дослідження. К., 1999. 447 с.; Його ж. Нові студії з історії большевизму, I-VIII. Вид. 2 розшир. й доп. К., 2007. 412 с.; Його ж. Теорія і практика большевизму: голодомор та інші типи й способи терору // Записки НТШ. Том CCLVI. Львів, 2008. С. 394-422.

[8] Кубайчук Віктор Павлович. Хронологія мовних подій в Україні: Зовнішня історія української мови. К.: «К.І.С.», 2004. VIII, 168 с.

[9] Див.: Білокінь С. Історична бібліографія україніки // Енциклопедія історії України. Том 3: Е - Й. Наукова думка, 2005. С. 553-560.

дослідників (Г. Деккерт), прикнижкова та внутріжурнальна (інтражурнальна. – С. Б.) бібліографія складає 75% всієї бібліографічної продукції[10]. Провідні українські бібліографи (як-от Федір Максименко, 1896-1983) брали до уваги також бібліографію внутрікнижкову (інтракнижкову) та внутрістатейну (інтрастатейну).

З практичних міркувань і задля теоретичної цікавості, разом з публікаціями, що належать безпосередньо до історичної бібліографії, доцільно розглядати неактуальні довідники, що зберігають науковий інтерес. Це тим потрібніше, що вони мають як правило (передусім біографічні словники) ту саму інтрастатейну бібліографію, відсутню в інших джерелах.

Нарешті, перед автором стояло ще одне принципове завдання, – визначитись із імперською та загальносоюзною бібліографічною літературою в умовах незалежності.

З огляду на обсяг праці, упорядник враховував передусім засади, що їх сформулював Євген-Юлій Пеленський (1908-1956): «Завданням впорядчика було зібрати перш за все всі українські бібліоґрафії, писані українською й московською мовами. Це останнє з уваги на довголітнє переслідування української мови в науці»[11]. Ця думка має не лише казуїстичне значення, оскільки цей поважний автор дбав також за «повноту образу історичного розвитку укр.[аїнської] бібліографії»[12].

Для історичної ретроспективи важливо враховувати, що на Русі, а значить, і в Україні бібліографія починається від "Ізборника Святослава" (1076). Внаслідок незабезпеченості книжкових фондів, розмаїтих втрат і пожеж (у Києві – 1718, 1780, 1811, 1964) безперервна історія бібліографії простежується з багато пізнішого часу. **Обов'язковий примірник** у Бібліотеці петербурзької Академії наук (указ від 23 II 1783 – ПСЗ. Том XXI. № 15671) та Імп. петербурзькій бібліотеці, що охоплювала всю імперську україніку, існував з кінця XVIII ст. Державна бібліографічна реєстрація була запроваджена в Росії з 1837, в Австро-Угорщині – з 1853.

Роль бібліографічних оглядів європейської книжкової цивілізації – основи модерного українознавства – відограють **бібліотечні каталоги** вищих навчальних закладів Російської імперії на території України, де йдеться про Київський (Том 1-5. 1854-58), Новоросійський (Том 1-3. 1878-1893) та Харківський (Кн. 1-2. 1884-1891) університети, а також Київську духовну академію (Т. 1-14. 1878-1915).

Репертуар західноукраїнських видань опрацьовували Іван Левицький (1801-93, далі в рукопису) та Кароль (пізніше – Станіслав) Естрайхери (перша частина (7 томів) охоплювала 120 тис. видань 1800-1900; друга частина (4 томи) – 140 тис. видань 1455-1799; третя частина (23 томи) –

---

[10] Zentralblatt für Bibliothekswesen. 1957. № 3. S. 225.

[11] Пеленський Є. Ю. Бібліографія української бібліографії. Л., 1934. С. 5.

[12] Там само. С. 6.

друки 15-18 ст.; четверта частина (4 томи) – 1881-1900. 2 томи вийшли додатково) За браком обов'язкового примірника в історичній столиці України – Києві, такі вчені-«націоналісти», як згадуваний Ф. Максименко, звертали увагу на те, що наддніпрянські видання були досить повно представлені у каталогах Київської міської публічної бібліотеки (відділ ім. В. Юзефовича, 1899) та бібліотеки Л. Ідзіковського (1902-15).

Орієнтуюсь на такі знакові бібліографічні явища:

а) Реєстрація **поточної** української літератури провадилась у журналах "Киевская старина" (1888-1905), "Записки" НТШ (Том 2-116, 1893-1913; пізніше такого розділу не було) та "Україна" (1907). На жаль, те, що було в ті роки нагромаджено, досі в якийсь окремий покажчик не зведено. Не видано й серйозних картотек, як-от видань відомств та установ, що зберігається у службовому каталозі НБУ ім. В. І. Вернадського.

б) Як організована **наука** українська бібліографія розпочалась 1909, коли НТШ у Львові створило Бібліографічну комісію й почало видавати "Матеріяли до української бібліографії".

в) Покажчик літератури українською мовою, виданої у Росії в 1798-1897 роках, склав Дмитро Дорошенко (Науковий ювілейний збірник Українського університету в Празі, присвячений п. президентові Чесько-словенської республіки проф. д-р Т. Г. Масарикові, Ч. І. Прага, 1925; доповнення Ф. Максименка у кількох досі не зіставлених між собою машинописах).

г) Сучасні осередки досліджень української періодики: Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника (з 1994 видає словник "Українська журналістика в іменах") та київський Дослідницький центр історії української преси при Інституті журналістики (покажчики еміґраційної періодики 1914-50 Наталі Сидоренко).

У передмові до найповажнішої своєї праці, згадуваний вище Є. Пеленський попереджав: «Опущено теж каталоги рукописів, розвідки про поодинокі літературні мотиви, врешті популярні, несистематичні покажчики в роді часописного «що читати». Друкування усього цього балясту завело б задалеко, бо от Ясинський у свойому зводі бібліоґрафічних показчиків лише з одного 1926 р. таким робом нарахував їх аж пів тисячки»[13].

Під час роботи над довідковою книгою авторові-упоряднику довелось вирішувати численні конкретні питання. Спеціальне завдання становило призбирування інтелектуального потенціалу біографічних словників та покажчиків, розкриття наявної фактографії через відповідні анотації. Зведення покликів на кардинально важливі з наукового боку видання (каталоги бібліотек сенатора Смірнова чи Ульянінського, каталог бібліофілів У. Г. Іваска, «Источники» Венгерова, «Огляд» Дм. Дорошенка,

[13] Пеленський Є. Ю. Бібліографія української бібліографії. Л., 1934. С. 5.

покажчик О. І. Шведової тощо) й зіставлення їх із сучасними виданнями, крім невикористаних резервів, виявили також подивугідні розбіжності в багатьох моментах, у першу чергу – в датах життя, що пояснюється, наприклад, помилками в перерахунках одного стилю на інший. «Інформаційний шум» викликає звичне у нас перекладання імен з однієї мови на іншу замість їхньої транслітерації, що при дальшому їхньому скороченні до ініціалів, захаращуючи сучасні видання, призводить до елементарної плутанини. Варто нагадати, що професія редакторів з кінця XX ст. майже перестала існувати.

Як уже зазначено, в першу чергу довідкова книга має охоплювати бібліографічні покажчики й біографічні словники, що включають інтракнижкову та інтрастатейну бібліографію. Другорядну роль відограє питання, твори яких інших жанрів варто включати до Довідкової книги додатково. Що ширші й докладніші відповіді знайде для задоволення своїх інтересів користувач, то потрібніша буде для нього книжка, а - відповідно - успішніша вийде і вся праця. Отож, на мою думку, для реєстрації підходять широкі коментарі, іменні, географічні й предметні покажчики як спроби спеціальної організації інформації, – наприклад, як певним чином оброблені словники.

Короткі списки літератури, присвяченої окремим історикам, розташовуються наприкінці періоду, до якого належить перша така публікація. Перевірені через кожне з наведених далі довідкових видань і, природно, виявлені далеко не в кожному, публікації утворюють списки, що, можливо, відповідають значенню того чи іншого вченого на даний момент, але потенційно переростають у докладніші й більші.

Готуючи робочий зошит, що за обсягом має відрізнятись від майбутнього покажчика принаймні на один порядок, автор приділяв увагу організації матеріалу, визначенню рубрик і в жодному разі не їхньому наповненню. Виходжу з тієї засади, що самі видання фахівцям прекрасно відомі. Тим-то важливий не опис окремо взятої (мовляв, пропущеної) позиції як такий, а її анотування. Автор намагався не пропустити відомостей про репресії проти бібліографів чи про факти цензурних заборон. Пропоную для обговорення не зміст рубрик, а саму рубрикацію.

І що це, знову, - відхід від реалій чи від історіографічної інерції?

[Маґістральна лінія української історії]

* * *

[Київська Русь]

* * *

[Галицько-Волинське князівство]

* * *

І. Гетьманщина та її руїни

[Кистяковский Александр Федорович (14 / 26 III 1833, с. Городище Сосницьк. пов. Чернігів. губ. – 13 / 25 I 1885, Київ).] Права, по которым судится малороссийский народ […] по переводе из польского и латинского языков на российский диалект в едину книгу сведенные, в граде Глухове, лета от Рождества Христова 1743 года, изданные под редакциею и с приложением исследования о сем Своде и о законах, действовавших в Малороссии, профессора А.Ф. Кистяковского. К.: В Универс. тип. (И.И. Завадского), 1879. 114, 844, 73, [1], 27, [1] с.

Згідно з універсалом гетьмана І.Скоропадського 1721 було розпочато переклад джерел права «з польського діалекту на наше руське наріччя». У статейних пунктах (проекті договору з Москвою 1728) новообраний гетьман Данило Апостол зажадав, щоб українці судилися «за своїми правами, у своїх судах, через обраних народом суддів». Згідно указу царя Петра ІІ від 28 VIII 1728 почала працювати відповідна комісія. Перший кодекс укр. права було завершено 1743, але не затверджено (Юридична енциклопедія. Т. 4 (2002). С. 708-710). Пам'ятку підписали: обозний військовий генеральний Яків **Лизогуб**, хорунжий генеральний Микола **Ханенко**, полковник Лубенський Петро **Апостол**, бунчукові товариші Семен **Чуйкевич** та Яків **Огронович**, полковий Лубенський писар Стефан **Савицький**, писар полковий Лубенський Семен **Столповський**, сотник полковий Прилуцький Стефан **Лукомський**, полку Стародубівського сотник Мглинський Василь **Лисаневич**, товариш військовий Петро **Ласкевич**, канцелярист військовий Тимофій **Закровєцький**, ігумен монастиря Петропавлівського Глухівського ієромонах **Никифор**, ігумен монастиря Троїцького Костянського Почеповського ієромонах **Товія**, Києво-Печерської Лаври соборний старець ієромонах **Варнава** Старицький, протопоп Кролевецький Федір **Каліновський** та намісник биківський **Стефан** Древецький (С. 838). Найкращий список з усіх, які мав на руках Ол.Кістяківський, містився у трьох томах і був одержаний від В.І.Баршевського серед десятка інших (С. 112).

Із змісту: Степенний малороссийских воинского звания порядок по гетмане (С. 839 окр. паґ).

Реэстр сего малороссийского права тридцати глав, також в ных заключающихся артикулов и пунктов по алф[ав]иту порядочно сочиненный, а в сих троих линиях значит нумери: в первой глав, в другой артикулов, в третей пунктов (С. 1-73 окр. паґ).

Оглавление тридесяты книги сея главам, а в главах состоящим артикулам, что в них заключается (С. 1-27 окр. паґ).

Відбитка з «Университетских известий».

Перші публікації про цю пам'ятку зробили: голова Чернігівської палати цивільного суду Макаров, власник одного із списків Олександр Маркевич

(Черниговские губ. ведомости. Прибавления. 1852. №№ 13 та 20) та Горшковський (Варшавська бібліотека, передрук: Основа. 1862. Июль. С. 64-67).

Буцинский Петр Никитич (1853-1916). О Богдане Хмельницком. Харьков: тип. М.Зильберберга, 1882. VI, 240, VI с.

Тв.: **Заселение** Сибири и быт первых ее насельников. Харьков: тип. Губ. правл., 1889. [4], IV, 345 с. (Пыпин Александр Николаевич. Разбор сочинения П.Н.Буцинского «Заселение Сибири …». Читано в заседании Ист.-филол. отд. 25 ноября 1892 г. СПб.: тип. Имп. АН, 1893. 7 с.); **Сибирские** архиепископы Макарий, Нектарий, Герасим (1625-1650 гг.). Харьков: тип. Губ. правл., 1891. [2], 67 с. (відбитка з журн. «Вера и разум». 1891. № 7. С. 401-426; № 10. С. 577-616); **Крещение** остяков и вогулов при Петре Великом. Харьков: тип. Губ. правл., 1893. [2], 93 с. (відбитка з журн. «Вера и разум». 1893); **Мангазея** и Мангазейский уезд (1601-1645 гг.). Харьков: тип. А.Дарре, 1893. [2], 66 с. (відбитка з журн. «Записки Харьк. ун-та». 1893. Вып. 1); **Гр. Н.Н.Муравьев-Амурский**. Соч. Ивана Барсукова. Рец. СПб.: тип. Имп. АН, 1895. 78 с. (відбитка з вид.: Отчет о присуждении в 1893 г. премий Макария, митр. Московского); **Отзывы** о Павле I-м его современников. Харьков: паровая тип. и лит. М.Зильберберг и с-вья, 1901. 41 с. (відбитка з журн. «Записки Имп. Харьк. ун-та». 1901. Кн. 2. С. 9-50); **Восточные** вопросы: Извлечение из доклада проф. Буцинского «Поход в Индию», прочит. в Харьковск. отд. Русского собрания 5 марта 1904 г. Харьков: тип. Губ. правл., 1904. 7 с. (відбитка з журн. «Мирный труд». 1904. Кн. 3); **Из истории** Крымской кампании: Высадка союзников; Альминское сражение; Потопление флота. Харьков: Харьк. отд. «Русского собрания», 1904. 23 с.; **Забытые** уроки истории: К выборам в Гос. думу. Харьков: тип. журн. «Мирный труд», 1907. 8 с.; **Предприимчивость** русского человека: Доклад, прочит. 10 дек. 1903 г. в Харьковск. отд. Русского собрания, 1904. [2], 15 с. (відбитка з журн. «Мирный труд». 1904. Кн. 2); **Сочинения**: В 2 т. / Под ред. С.Г.Пархимовича. Сост. Ю.Л.Мандрика. Тюмень, 1999. Т. 1: Заселение Сибири и быт первых ее насельников. 327 с. Т. 2: Мангазея, Сургут, Нарым и Кетск. 327, [1] с. 500 экз.

Уманец Федор Михайлович (1841-1917?). Гетман Мазепа: Ист. монография. СПб.: тип. М. Меркушева, 1897. [8], 456, III с. 22 см.

Рец.: Грушевський Михайло Сергійович // ЗНТШ. Т. XXI. 1898. Бібл. С. 20-23; Каманин Иван Михайлович. К.: тип. Ун-та св. Владимира, Н.Т.Корчак-Новицкого, 1898. [2], 8 с. (Відб. із: КС. Т. LX. 1898. Март. Отд. 2. С. 108-115).

Тв.: **Общественное** воспитание в России. Dresden: impr. E. Blochmann et fils, 1867. [4], 211 с.: илл.; **Вырождение** Польши: Два года после Ягеллонов, 7 июля 1572 г. – 18 июня 1574 г. СПб.: тип. М.Хана, 1872. [4], LXXX, 341 с. (Із журн.: Всемирный труд. 1871. №№ 1-10; Із змісту: Макиавель; Россия и Польша; Народность); **Образовательные** силы России: Общественное воспитание; Народная школа. СПб.: тип. М.Хана, 1871. [8], 487 с.; **Колонизация** свободных земель России. СПб.: тип. А.С. Суворина, 1884. [4], 243 с.; **Сибиреязвенные** прививки в Новгородсеверском и Черниговском уездах: Шприц Агалли: Предохранительные прививки в Новгородсеверском уезде: Из письма председ. Губ. управы … Чернигов: тип. Губ. земства, 1898. 6 с. (Без тит. арк. та обкл.; Відб. з: Земский сборник Чернигов. губ. 1893. № 7); **Александр** и Сперанский: Ист. монография. СПб.: тип. М.Д.Ломковского, 1910. [4], 171 с.; [Те саме.] [СПб.:] типо-лит. А.Э.Винеке, 1910. [1], 28 с. (Новая

книга. Фрагмент вместо объявления); **Проконсул** Кавказа: Ист. монография. С портр. А.П.Ермолова и его почерком. [СПб.: тип. И.Г.Ватсар,] 1912. 117 с.: 1 л. фронт. (портр.), 1 л. факс.; **Несколько** мыслей о воспитании: Пед. этюд. [СПб.: тип. И.Г.Ватсар,] 1913. [8], 109 с.; **Английская** школа. Чернигов: тип. Губ. земства, 1915. 16 с.

Дж.: Половець Володимир Михайлович (нар. 1937, Чернігів. обл.). Федір Михайлович Уманець (1841-1917 рр.). Чернігів, 2006. 146 с.

Харлампович К. В. [Харлампович Константин Васильевич]. Малороссийское влияние на великорусскую церковную жизнь. Т. 1. Казань: Изд. кн. магазина М. А. Голубева, 1914. XXIV, 878, LXVI с.

Період перший: середина XVI ст. – до 1654 р. (С. 1-146), період другий: 1653–1700 рр. (С. 147-456), період третій: 1700–1762 рр. (С. 457-878). Покажчики: цитованих авторів, особових імен, географічних назв.

Рец.: Рклицкий С. // Укр. жизнь. 1914. № 4.

Харлампович Костянтин Васильович (18 VIII (ст. ст.) 1870, с. Рогачі Брестського повіту Гродненської губ., тепер Республіка Білорусь – 21 III 1932, м. Київ), історик церкви, дійсний член УАН по кафедрі історії укр. церкви (1919-28). Закінчив Віленську ДС, СПб. ДА (1894). З 1895 викладав у Казан. ДС, з 1900 у Казан. ун-ті (з 1909 – проф.). Магістр богословія (1899), доктор церковної історії (1914), член-кор. Імп. АН по відділу рос. мови і письменства (1916). Закінчив СПб. ДА (1894). Член Т-ва археології, історії, етнографії при Казан. ун-ті (з 1899, у 1922-1924 – його голова), Т-ва історії та старожитностей при Москов. ун-ті (1913), Т-ва шанувальників старовинної письменності (1914), Рос. вченої архівної комісії (1914), Москов. археологічного т-ва (1918), Т-ва вивчення місцевого краю Чуваської авт. обл. (1922), Центр. бюро краєзнавства (1923). Ар. 1924, засланий до Оренбурга, потім Актюбінська та Тургаю (Киргизія). Після звільнення переїхав в Україну, оселився в Ніжині (1928). Друкувався у часопису “Україна”, працював у Педагогічній комісії ВУАН. З 1930 мешкав у Києві, брав участь у створенні Комісії для досліджень з історії Близького Сходу та Візантії ВУАН, працював коректором ДВУ. Автор близько 250 праць з історії православної церкви, історії освіти та культури укр., російського та білоруського народів, краєзнавства. За усталеною оцінкою, «поза офіційною історіографією в дусі рос. православ’я й держ. патріотизму» написав працю про вплив Укр. Церкви на рос. церк. життя (Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 160). Монографію «Западно-русские православные школы XVI и начала XVII вв.» (Казань, 1898) проаналізували й високо оцінили П. Жукович (Отчет о 42-м присуждении наград гр. Уварова. СПб., 1902. С. 67-85) та С. Голубєв (ЧОИДР. 1906. Кн. 4. Отд. 5. С. 5-20; Отчет о 7-м присуждении премии Г. Ф. Карпова). Як один з найвизначніших укр. церковних істориків 7 V 1919 був одноголосно обраний на дійсного члена УАН по катедрі укр. церкви (Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 443). 9 III 1928 колегія Наркомосу ухвалила: «Визначити неможливим затвердити таких осіб з політичного й ідеологічного боку та за недостатньою їх кваліфікацією: 1, Харлампович, 2, Міщенко» (Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 438), тож секретар I іст.-філол. відділу у «Звідомленні» за 1928 рік констатував: «Вибули зі складу Відділу два члени: Ф. І. Міщенко і К. В. Харлампович» (Там само. С. 498). – **Бібліогр**.: Біднов В. К. В. Харлампович (1870-1932). Варшава, 1933 (відбитка з журн. «Елпіс»). – **Тв**.: Острожская православная школа: Ист.-крит. очерк (КС. 1897.

Май-июнь); Восстание тургайських казак–киргизов 1916-1917 гг.: По рассказам очевидцев (Кзыл-Орда, 1926); Нариси з історії грецької колонії в Ніжині, XVП-XVШ ст. (ЗІФВ ВУАН. Кн. XXIV. К., 1929).

Різниченко (Різников) Василь Федорович. Проект українського університету в Батурині. К., 1916. НБУ: ВИ 2623; ВИ 26230.

Дж.: Жарких. Зошит 9-10 (2002). С. 353.

Рец.: Н. М. // Украинская жизнь. 1916. № 6. С. 83.

Різниченко (Різников) Василь Федорович (16/28 I 1892, Конотоп – 17 VII 1938, Київ) – історик-популяризатор, бібліограф, демограф. Син фельдшера, особистого дворянина. Закінчивши місцеву церковну, а 1911 комерційну школу, вступив до Київ. політехн. ін-ту. Почав друкуватись у газетах «Діло» та «Сніп». З 1913 перебував під наглядом жандармерії як діяч «Просвіти». За відомостями охранки (1914), поширював нелегальну літ-ру та укр. закордонні газети. Служив у стат. відділі Київ. губ. земської управи. Як краєзнавець продемонстрував свою науково-методичну зрілість, розпочавши із зведення фактографічної бази – випустив бібліографічний покажчик з історії Батурина (1915, доповнення – К., 1919), де описано всю відому йому літературу за 1740-1919 (349 записів), включаючи газетні оповістки. Починаючи з 1915, виходять його численні брошури з краєзнавства та історії козацько-старшинської державності XVII-XVIII ст. – «Проект укр. ун-ту в Батурині» (К., 1916), «З минулого Батурина» (ч. 1-2. К., 1916), «Батуринський шлях» (К., 1916). Розпочав серію життєписів, що мала скласти біогр. словник діячів Конотопщини (М. Драгомиров, П. Прокопович). 1916 працював над історією Конотопу за газетними кореспонденціями (доля цієї праці невідома). 1917 за рекомендацією Ф. Матушевського вступив до партії соц.-федералістів. У роки незалежності видавав брошури, що розходились великими тиражами й зазнавали повторних перевидань – про гетьманів Мазепу, Орлика, Апостола, про нац. колір і герб України. У Києві заснував власне вид-во, діяльність якого систематично реєструвалась у журналі «Книгарь». Широко друкувався у київській, чернігівській та західноукраїнській періодиці (не менше як 38 назв видань). Користувався численними псевдонімами – «Задніпрянець», «Подорожній», «Проїзжий», «В. Р.», «Р. В.», «В. Ас.», «А. В.» та ін. Прагнучи одержати формальну освіту, 1918 закінчив Київський комерційний ін-т зі званням кандидата економ. наук. Навчався в Київ. археол. ін-ті. Великий рукописний матеріал використав у розвідках «Тестамент Прокоповича» (К., 1926), «Степан Панамарьов» (Прилуки, 1928). Працював ст. науковим співроб. Ін-ту демографії АН УРСР. За ред. акад. М. Птухи вийшли бібліогр. студії Р. «Демографія України за 1914-1928 рр.» (К., 1931; 1276 записів) та «Демографічні переписи: Теорія, методологія, організація» (К., 1936, на обкл.: 1937; 727 записів). 10 II 1938 заарештований. По його справі проходили також антрополог М. Ткач та мистецтвознавець М. Тарасенко. Звинувачувався у шпигунській діяльності на користь Польщі. Був розстріляний. Коли справа Р. переглядалася для реабілітації (1957), акад. М. Птуха засвідчив, що він був «працівником виняткових якостей, відзначався надзвичайною скромністю й дивовижним працелюбством». У рукопису збереглась розвідка Р. «З історії друку на Конотіпщині» (1930), до якої додано покажчик видань 1880-1919 (135 записів).

Кордт Веніамін Олександрович (19 ІІ 1860, м. Дерпт, тепер Тарту, Естонія – 24 XII 1934, Київ). Чужоземні подорожі по Східній Европі до 1700 р. К., 1926. [2], 208 с.

Автор закінчив природничий ф-т Дерптського ун-ту (1883). Зав. б-ки й викладач Дерптського (з 1893 Юр'євського) ун-ту (1883-94). Переїхав до Києва на посаду зав. бібліотеки Ун-ту Св. Володимира (1894-1928). Працював у ВБУ. 1933 за звинуваченням у саботажі наукової роботи, нацдемівщину та як виходця з контрреволюційного табору знятий з роботи.

Окиншевич Лев [Окиншевич Лев Олександрович (25 І / 7 ІІ 1898, Петербург – 7 XI 1980, Гілкерст Гілсі, шт. Мериленд, США)]. Генеральна Старшина на Лівобережній Україні XVII-XVIII вв. // Праці Комісії для виучування історії західньо-руського та вкраїнського права. Вип. 2. К., 1926. С. 84-175.

Dorošenko D., prof. [Дорошенко Дмитро Іванович; 8 IV 1882, м. Вільно – 19 III 1951, м. Мюнхен, Німеччина]. Die Ukraine und ihre Geschichte im Lichte der west-europäischen Literatur des XVIII und der ersten Hälfte des XIX Jahrhunderts. Sonderdruck der Abhandlungen des Ukrain. Wissenschaftlichen Instituts, Berlin. 1927. Bd. I. S. 1-70.

Андрієвський Олександер. Бібліографія літератури з українського фолкльору. Том I. К., 1930. XXVII, 822 с.

Андрієвський Олександр Юхимович (3/15 VIII 1869, с. Бирине, нині Новгород-Сіверського району Черніг. обл. – 15 VI 1930, Київ), фольклорист, етнограф, педагог. Закінчив Київську духовну академію (1893). Кандидат богослов'я. Викладав латинську мову й цивільну історію в Ларинській (1893-95), Читинській (та інспектор, 1895-1903) та Владивостоцькій (та директор, 1903-11) гімназіях. Директор нар. шкіл у Тамбові (1911-17), інспектор Київської духовної семінарії (1917-20). Від 1921 наук. секретар іст. відділу Комісії із складання Енцикл. словника при ВУАН. – Тв.: Историко-статистическое описание Тамбовской губернии (Тамбов, 1911); Православные церковные братства (Тамбов, 1914); Древнерусский приход (К., 1917); До історії видання «Литературы украинского фольклора» Б. Д. Грінченка (Етногр. вісник. 1926. Кн. 2).

Січинський Володимир [Січинський Володимир Євтимович; 12 / 24 VI 1894 – 25 VI 1962, м. Патерсон, Нью-Джерсі, США]. Чужинці про Україну: Вибір з описів подорожей по Україні та інших писань чужинців про Україну за десять століть. Друге випр. і значно доп. вид. Прага: Культ. – наук. вид-во УНО, 1942. 243 с.

Найповніше із прижиттєвих видань.

Вид. 1: Львів, 1938.

Pelenskyi Ie. [Пеленський Євген-Юлій; 3 I 1908, м. Стрий, Львівщина – 29 IX 1956, Сідней, Австралія]. Ukrainica в західно-європейських мовах: Вибрана бібліографія. Munchen: Бистриця, 1948. 112 с. (= ЗНТШ. Том 158).

Про автора: Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996) С. 238-241 (Антонюк Н.); Венгринович Софія. Видавнича серія «Дажбог» Є.-Ю. Пеленського: історико-тематичний та культурологічний аспекти // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 132-143; Історія України: Енц. довідник (2008). С. 841-842 (О. Ясь).

Крупницький Б. [Крупницький Борис Дмитрович; 24 VII 1894, с. Медведівка Чигирин. пов. Київ. губ. – 5 VI 1956, Гіммельпфортен, поблизу Гамбурга, Німеччина)]. Доба козацько-гетьманської держави // Енциклопедія українознавства в двох томах / Під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича і проф. д-ра Зенона Кузелі. Том перший. Мюнхен; Нью-Йорк: Вид-во «Молоде життя», 1949. [Кн.] ІІ. С. 443-466.

Зміст: Хмельниччина й відродження української держави (С. 443-449). Доба «Руїни» (С. 449-453). Доба Мазепи (С. 453-456). Гетьманська держава в XVIII ст. (С. 456-460). Правобережна Україна XVIII ст. (С. 460-462). Запоріжжя XVII-XVIII ст. (С. 462-464). Слобідська Україна XVII-XVIII ст. (С. 464-465). Література (С. 465-466).

Донцов Дмитро Іванович (29 VIII / 10 IX 1883, Мелітополь – 30 II 1973, Монреаль). Найважніша література // Донцов Дм. Дух нашої давнини. Вид. 2. Мюнхен; Монтреаль, 1951. С. 327-341 (Серія «Життя і чин». Ч. 2).

Донцов Дмитро Іванович (Donzow Dmytro, Donzow D., псевд. Басаврюк, Щелкопйоров Мітька, Devius, крипт. ДД, ЄЛД, М. Л., О. В.; 10 IX 1883, Мелітополь – 30 II 1973, Монреаль, Канада), політ. діяч, літ. критик, публіцист, ідеолог укр. націоналізму. Навчався у Петерб. (1900-07) і Віденському (1909-11) ун-тах, член РУП та УСДРП. В доповіді на 2-му Всестуд. з`їзді (1913, Львів) накреслив програму побудови Укр. незалежної держави. Співзасновник і перший голова СВУ (1914). 1915 організував Укр. прес. бюро в Берліні, 1916 очолював "Бюро національностей Росії" в Берні. Наприкінці III 1918, ще за Центральної Ради, прибув до Києва, до 18 XI був директором бюро преси при МВС (УТА) Укр. Держави (Держ. вісник. 1918. 24 XI. № 74. С. 1. Шп. 1). Член політ. комісії укр. мирної делегації на переговорах з РСФРР. Один з лідерів УХДП. В 1919-21 кер. пресово-інф. відділу укр. місії в Швейцарії (Берліні?). З 1922 у Львові, засновник Укр. партії нац. роботи), редактор її органу – двотижневика "Заграва" (1923-24), "ЛНВ", "Вісник" (1932-39). Від 1939 – в Німеччині, Чехо-Словаччині, Франції, від 1947 (1949?) у Канаді. Викладач укр. літератури в Монреальському ун-ті, співробітник укр. періодичних видань. Ідеї Д. лягли в основу діяльности ОУН. – Тв.: **Енгельс**, Маркс і Ляссаль про неісторичні нації. К.: Серп і молот, Березень 1918. 59, [5] с.; **Підстави** нашої політики. Відень: Вид-во Донцових, 1921. 210, [2] с.; **Націоналізм**. Львів: Нове життя, 1926. 256, IX, [2], [5] с.; **Большевизм** і українська нація // Краківські вісті. 1941. 19 XI. Ч. 258 (413). С. 4 (скороч. переклад з газ. „УдССР-Дінст". Ч. 111); **За який** провід? Реферат, виголошений на бенкеті в Прінс Едвард готелі у Виндсорі, Онт., в дні 29 V 1948 р. Винипег: Накладом приятелів автора, 1948. 29, [1] с.; **Правда** прадідів великих. Филаделфія: Вид. Головної управи Організації оборони чотирьох свобід України, 1952. 96 с.; **Поетка** вогненних меж Олена Теліга. Торонто: Коштом Олекси Тяжкого, 1953. 96 с.; **Туга** за героїчним: Постаті та ідеї літературної України. [Лондон:] СУМ, 1953. 159, [1] с.; **Московська** отрута. Торонто; Монтреаль: СВУ, 1955. 294, [2] с.; **Похід** Карла XII на Україну. Вид. 4. Лондон: Вид-во Союза українців у В. Британії, 1955. 33, [7] с.; Росія чи Европа? Лондон, 1955. 54, [10] с. (Відбитка з «Укр. думки»); **Від містики** до політики. Торонто: СВУ, 1957. 59, [5] с.; **За яку** революцію. Торонто: Ліга визволення України, 1957. 79, [1] с.; **Незримі** скрижалі Кобзаря: Містика лицарства запорозького. Торонто: Гомін

України, 1961. 231, [1] с.; **Хрестом** і мечем: Твори. Торонто; Нью-Йорк; Лондон, 1967. Вид. 2. 320 с.

Крип'якевич Іван Петрович (1886-1967). Богдан Хмельницький / АН УРСР. Ін-т сусп. наук. К., 1954. 536 с.: іл., 11 арк. іл. і карт.

Рец.: Бойко І., Гуслистий К. Монографія про Богдана Хмельницького // Комуніст України. 1954. № 11. С. 76-80; Гуслистий К., Дядиченко В. На скрижалях історії // Вітчизна. 1955. № 2. С. 179-183; Ткаченко М. И. // Вопросы истории. 1956. № 1. С. 161-164.

Збереглася стаття М.Максимовича «О Богдане Хмельницком. Письма к М.П. Погодину» 1859 (ОР РГБ. Ф. 231. К. 8. № 5) та чернетка його статті «Письма о Богдане Хмельницком к Н.И.Костомарову» 1860 (ІР НБУ ім. В.І.Вернадського. Ф. 32).

Оглоблин (прізв. батька – Мезько; Оглоблін; Ohloblyn) Олександер (Oleksander) Петрович (24 XI 1899, Київ – 16 II 1992, м. Лудлов, США). Гетьман Іван Мазепа та його доба. Ню-Йорк; Париж; Торонто: Вид. Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Ліґи Визволення України, 1960. 408 с. (= ЗНТШ. Т. 170. Праці Історично-філософічної секції).

Корчмарик Франко Богдан, Д-р. Духові впливи Києва на Московщину в добу Гетьманської України. Ню Йорк: НТШ, 1964. 147 с. (= Бібліотека Українознавства. Т. XIV).

История исторической науки в СССР: Дооктябрьский период: Библиография. Москва: Наука, 1965. 703 с.

Kortschmaryk Frank B., Ph. D. The Kievan Academy and its Role in the Organization of Education in Russia at the Turn of the Seventeenth Century. New York: Shevchenko Scientific Society, 1976. 96 p.

Млиновецький Р. (Бжеський Роман Стефанович; 23 III 1894, м. Ніжин Чернігів. губ. – 4 VI 1982, Детройт, Мічиган, США). Гетьман Мазепа в світлі фактів і в дзеркалі «історій». Вид. 3, доп. в 2 кн. 1976. 376 с.

Gajecky George. The Cossack Administration of the Hetmanate. Vol. 1–2. – Cambridge, Mass.: Harvard Ukrainian Research Institute, 1978. – (XV, 1–394), (XII, 395–789, 1).

Запаско Яким Прохорович (28 VIII 1923 – 2 X 2007), Ісаєвич Ярослав Дмитрович (нар. 7 III 1936, с. Верба Дубенського пов. Волинського воєводства, нині Рівненщина). Пам'ятки книжкового мистецтва: Каталог стародруків, виданих на Україні, 1574-1800. Кн. 1-2. Льв.: Львів. ун-т, 1981-1984.

Дорошенко Дмитро Іванович (8 IV 1882, м. Вільно – 19 III 1951, м. Мюнхен, Німеччина). Гетьман Петро Дорошенко: Огляд його життя і політичної діяльности. Нью-Йорк: УВАН, 1985. 712 с.

Наливайко Дмитро [Наливайко Дмитро Сергійович]. Козацька християнська республіка: Запорозька Січ у західноєвропейських літературних пам'ятках. К.: Дніпро, 1992. 495, [1] с. 26 000 прим.

Джерела й наукова література (294 №№).

Вінтоняк Олекса (нар. 20 І 1915, Струпків, Коломийський пов., Галичина). Україна в описах західньоевропейських подорожників другої пол. XVIII ст. Львів, 1995. 141 с.

Жарких Микола (Жарких Микола Іванович; нар. 13 VI 1956, м. Кіровоград). Бібліографія Старої України, 1240-1800. Зошити 1-10. К., 1998-2002. Тираж 150-250 прим.

У банку даних понад 40 тис. записів (літо 2002).

zharkikh@i. com. ua, eleonora@i. com. ua.

Зошит 1. К., 1998. 240 с. *Допоміжні науки історії України.* Бібліографія. Історіографія. Персоналії істориків. Джерелознавство. Допоміжні історичні дисципліни. Археологія. Довідники.

Зошит 2-3. К., 2000. 216 с. *Письмові джерела*. Описи архівів. Твори з історії, написані до кінця XVIII ст. Багатотомові зібрання документів. Окремі збірки документів. Публікації окремих документів. Мемуари. Картографія. Видання творів письменства XIII-XVIII ст. Видання фольклору. Видання іконографічних джерел (С. 7-161). *Загальні праці.* Синтетичні праці з історії України. Збірки праць окремих істориків. Збірники праць. Загальні проблеми історії України XIII-XVIII ст. (С. 162-191).

Зошит 4. К.: Прайм, 2000. 236 с. *Внутрішня історія.* Етнографія. Економіка; суспільні верстви. Політичний лад. Релігійне життя. Національні групи.

Зошит 5-6. К.: Прайм, 2001. 199 с. Біографії історичних діячів. Політична історія.

Зошит 7. К.: Прайм, 2001. 172 с. Історичне краєзнавство, зокрема описи мандрівок.

Зошит 8. К.: Прайм-М, 2002. 368 с. Історія суміжних з Україною земель. Білорусія, Литва, Росія, Польща, країни басейну Дунаю, Молдавія, Туреччина, Великий степ, Кримське ханство, Херсонес, греки, італійці, західний Кавказ.

Зошити 9-10. К.: Прайм-М, 2002. 455 с. Історія культури: загальні праці, архітектура, красне письменство, образотворчі мистецтва, ужиткове мистецтво, книжкова справа, музика, братський рух, освіта, наукові знання. Історична белетристика: загальні літературознавчі праці, дослідження творчості окремих письменників, видання творів.

Горобець Віктор Миколайович (нар. 1 VII 1964, с. Бичева Любарського р-ну Житомир. обл.). Інститут генеральних старшин Війська Запорозького як соціальна корпорація: персональний склад та стратегія службового зростання // Terra cossacorum: Студії з давньої і нової історії України: Наук. зб. на пошану [...] Валерія Степанкова. К., 2007. С. 93-140.

Додатки: Таблиця № 1. Реєстр генеральних старшин Війська Запорозького по роках, з вказівкою щодо їхнього попереднього та наступного службового становища (1648-1687). С. 108-121; Таблиця № 2. Кількість старшин, які посідали генеральні уряди упродовж 1648-1687 рр. (С. 122); Таблиця № 3. Тривалість каденції окремих генеральних старшин у 1670-1680 рр. (С. 122); Таблиця № 4. Розміри річного грошового і натурального жалування гетьманові і Війську Запорозькому у відповідності з нормами українсько-російських договорів другої половини XVII ст. (С. 123-124); Таблиця № 5. Розміри екстраординарного натурального жалування царя гетьманові і козацькій старшині (70-80-і рр. XVII ст.). С. 124-125.

Батуринська старовина. Зб. наук. праць, присв. 300-літтю батурин. трагедії / Упор. В. Коваленко. К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2008. 512 с.: іл.

ІІ. У складі Російської імперії (до 1881 року)

Каталоги сховищ:

Київ:

Каталог книг библиотеки Университета Св. Владимира: В 5 т. К., 1854-1858.

Т. 1: A-C. 1854. 354 с.
Т. 2: D-G. 1855. 276 с.
Т. 3: H-L. 1855-1856. 322 с.
Т. 4: M-R. 1856-1857. 386 с.
Т. 5: S-Z. 1857-1858. 347 с.

Петров Николай Иванович (31 III 1840, с. Вознесенське Макар'євського пов. Костромської губ. – 9 VI 1921, Київ). Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии.

Вып. I. К.: Тип. С. Еремеева, 1875. 280, [2] с.
Вып. II. К.: Тип. В. Давиденко, 1877. С. 281-542.
Вып. III. К.: Тип. В. Давиденко, 1879. С. 543-683, CVIII.
Вид. описано: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 90. № 47.

Петров Н. И. Указатель Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии / Составил Н. И. Петров. Изд. 2, испр. и доп. К.: Тип. Имп. Ун-та Св. Владимира, 1897. [2], [II], 292 с.

Із змісту: «Памятники письма и печати (в витринах)», 236 №№. Витрина XV-XXI. Ґравюри, універсали тощо. Зразки друкарства. «Библиотека музея: 15087-15310». Акварелі й кресленики, світлини, ґравюри й ілюстровані видання.

Перше вид.: К.: Тип. Корчак-Новицкого, 1880. [3], 60 с.

Львів:

Головацкий Яков Федорович (1814 – 1888). Библиографические находки в Львове / Приложение к XXII т. "Записок Имп. АН". СПб.: Имп. АН, 1873. 43 с.

Книжки й рукописи парафіальної бібліотеки Успенської церкви.

Автор – белетрист, публіцист. Голова Віленської комісії для розгляду й видання давніх актів.

Одеса:

Каталог библиотеки Имп. Новороссийского университета:

Том I. Кафедра богословия. Историко-филологический факультет / Изд. под набл. Семена Петровича Ярошенко (9 января 1847 – 11 июня 1917) и Александра Александровича Кочубинского (4 XI / 22 X 1845, м. Кишинів – 26 / 13 мая 1907). Одесса: П. Зеленый, 1874-1884. VIII, 749 с.

Про Кочубинського: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 236; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 65-66; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 195-197 (Л. П. Лаптева); Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 257-258 (О. В. Ясь); Історія України: Енц. довідник (2008). С. 577 (О. Ясь).

Том II. Физико-математический факультет / Изд. под набл. А. А. Кочубинского Одесса: Одесск. вестн., 1884-1887. VI, 451 с.

Том III. Юридический факультет. Вып. 1: Энциклопедия права. История важнейших иностранных законодательств, древних и новых. Одесса: Эконом. тип., 1890.

Вып. 2: История русского права. История славянских законодательств. Римское право. Гос. право. Гражданское право и судопроизводство. Торговое право. Одесса: Эконом. тип., 1891.

Вып. 3: Уголовное право и уголовное судопроизводство. Полицейское право. Финансовое право. Международное право. Одесса: Эконом. тип., 1891.

Чернігів:

Лилеев Михаил Иванович (1849-1911). Описание рукописей, хранящихся в библиотеке Черниговской духовной семинарии / Составил М. И. Лилеев. СПб.: Тип. В. Балашова, 1880. 215 с.

201 рукопис. Опис розбито на відділи: богословський, історичний, навчальний (зокрема навчальні системи старої київської школи), різне.

Вид. описано: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 49. № 96.

Приватні бібліотеки:

[Heim J. A.; Гейм Иван Андреевич, 1758 – 16 X 1821]. Catalogue des livres de la bibliothéque de son excellence Monsieur le comte Alexis de Razoumoffsky. Premiere-Seconde partie. Moscou, 1814. 355, 384 p.

Вид. описано: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 522. № 2231; Библиотека Д. В. Ульянинского. Т. II (1912). С. 1093-1094. № 3040. Бібліографічна рідкість.

Книгозбірню гр. Олексія Кириловича Розумовського частково розікрадено, частково розпродано уроздріб 1827.

Про Гейма (проф. письменства, історії, статистики й географії Моск. ун-ту): Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 718.

Catalogue de la bibliothèque de l'académicien M. Ostrogradsky. St.-Pb., 1863. 26 p.

Вид. описано: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 522. № 2228.

Книжки подано за абеткою авторів, причому вказано ціни (франк дорінює 1 карб. асигнац.).

Про Остроградського: Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 366, 576, 591, 593.

Отчет Московского Публичного Румянцевского музея за 1870-1872 г. Москва: В. Готье, 1873. [2], 163 с.

Описано збірки Івана Яковича Лукашевича та Миколи Андрійовича Маркевича.

Лукашевич Іван Якович (+ до 1849), колекціонер. Зібрав колекцію стародруків, що надійшла 1870 від його спадкоємців до Румянцевського музею. Включала також збірку рукописів, які він придбав від Миколи Маркевича. Збереглося два його листи до М.Максимовича 1844 (ІР НБУ ім. В.І.Вернадського. Ф. 32).

Отчет Московского Публичного Румянцевского музея за 1876-1878 г. Москва: М. Лавров, 1879. 162 (+ 1) с.

Описано рукописи Віктора Івановича Григоровича (1813 – 1876), проф. Казанського й Новоросійського ун-тів. Його відгук про підручник грецької мови П.І.Ніщинського «Опыт элементарного руководства при изучении греческого языка» (Одесса, 1870) – ОР РГБ. Ф. 86. №15; Відгук про наукові праці А.А.Кочубинського - ОР РГБ. Ф. 86. №№ 13, 19, 22-29; «Отзыв о сборнике песен Южной Руси (Г.Купчанко?)» - ОР РГБ. Ф. 86. № 25; Листи Г. до Ф.І.Леонтовичу - ОР РГБ. Ф. 86. К. 1. № 26; К. 3. № 73; І.І.Срезневському – Там само. К. 1. № 23; К. 3. № 82, 91; Листи до Г. від О.Бодянського (1847-48), А.Д.Будиловича (1875), Я.Головацького (1868), В.С.Іконнікова (1860-70-ті), О.О.Котляревського (1868), Ф.І.Леонтовича (1869-76), М.М.Мурзакевича (1873-76), О.О.Потебні (1867), І.І.Срезневського (1844-69) та ін. (Там само. К. 4. №№ 1-126; К. 5. №№ 1-54; К. 6. №№ 30-81; К. 7. №№ 1-49, - разом від 250 корепондентів).

Про **Григоровича**: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 115-116; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 131-134 (С. Б. Бернштейн).

Каталог антикварной библиотеки книгопродавца Е. Я. Федорова, приобретенной после бывшего министра Д. П. Трощинского. К.: Е. Федоров, 1874. 343 с.

200 прим. (Указ. по делам печати. 1874. № 20. С. 277).

Дж.: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 524. № 2240; Библиотека Д. В. Ульянинского. Т. II (1912). С. 1107. № 3068.

Трощинський Дмитро Прокопович (26 X 1749, м. Глухів – 26 II 1829, маєт. Кибинці Миргород. пов. Полтав. губ.), статс-секретар, міністр юстиції, дійсн. таємн. радник, сенатор, укр. патріот, меценат. Дійсний член Імп. Російської Академії (5 VI 1801). Книгозбірня зберігалась у Кагарлику Київ. губ., складалась із 4548 назв, переважно коштовних і рідкісних книжок кінця XVIII й поч. XIX ст., збірки ґравюр, пейзажів тощо. Коли нащадки Т. розорились, київ. антиквар (Е.Я.) Федоров її придбав, а потім продав окремими частинами. Збереглось листування Т. з А.Н.Оленіним (Рук. архів ИИМК РАН. Ф. 7. № 85; ОР РНБ. Ф. 542. №№ 159-345), листи Т. до М. І. Кутузова 1812 (ОР РНБ. Ф. 679. №№ 129-131), 1 лист Т. до Н.М.Карамзіна 1816 (РГИА. Ф. 951. №№ 9-27), листи А.А.Аракчеєва до Т. (РО ИРЛИ. Ф. 466), а також опис його архіву 1834-35 (РГИА. Ф. 1661. №№ 40, 237). - **Дж.:** Модзалевский Б. Л. Список АН (1908). С. 329; **Иваск** У.Г. Частные библиотеки в России: [Ч. 2] (1912). С. 58; [**Єфремов** С.] Трощинський Дм. // Шевченко Тарас. Листування: Текст. Коментарій / Ред. і вступ. слово акад. С. Єфремова. [К.:] ДВУ, 1929. С. 882; **Акуленко** В. І. Охорона пам’яток (1991). С. 112**;** **Розсоха** Людмила Олександрівна (нар. 1947). Книжка і театр на Миргородщині // Сторінки історії Миргородщини: Зб. наук. праць. Зб. 3.

Полтава, 2002. С. 114-116; **Шилов** Денис Николаевич. Государственные деятели Российской империи: Главы высших центральных учреждений, 1802-1917: Биобиблиогр. справочник / Европейский университет в Санкт-Петербурге. Изд. 2, испр. и доп. СПб., 2002. С. 758-760**; Музей** України (2006). С. 160**; Ернст** Ф. Колекціонери. Музейники (2007). С. 23; Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 247, 418, 423, 470, 521, 535; **Ханко** В. Полтавщина: плин мистецтва (2007). С. 24, 58, 62, 63, 66.

Анастасевич Василий Григорьевич (28 II / 11 III 1775, Київ – 16 / 28 II 1845, СПб.; похований на Смоленському правосл. кладовищі). Роспись российским книгам для чтения из библиотеки Александра Смирдина, систематическим порядком расположенная: В четырех частях, с приложением азбучной росписи имен сочинителей и переводчиков и краткой росписи книгам по азбучному порядку. СПб.: А. Смирдин, 1828. XVI, LXXVIII, 712, XCIII с. 9934 записи.

Анастасевич Василь Григорович, бібліограф, книгознавець, письменник і перекладач. Син члена Київського магістрату. Вихованець Київської академії, де дійшов до філософського класу (1793). Навчався в Іринея Фальковського, брав участь у діяльності Вільного піїтичного т-ва, яке той організував. Подорожуючи Україною, провадив щоденник, одна частина якого – «Записки из Херсона в Крым и обратно» (неопубл.). Служив квартирмейстером у Києві та Полоцьку, потім – помічником начальника відділу польського та малоросійського права (1809-16). З 1817 став секретарем у мецената гр. Н. П. Румянцева. Видавав перший у Росії літературно-бібліографічний журнал «Улей» (СПб., 1811-12), де опублікував першу в цій країні теоретичну статтю з бібліографії. Друкувався в «Укр. вестнике», «Северном вестнике» та ін. Висунув ідеї, що випереджали його добу; деякі з них були втілені ще за його життя (поточний критичний огляд літератури, поточна бібліографічна реєстрація на підставі обов’язкового примірника). Склав каталог «Роспись российским книгам для чтения библиотеки В. Плавильщикова» (1820) із 6-ма додатками, де зареєстровано й укр. книжки. Матеріали описано de visu, праця заклала бібліогр. основу рос. культури, зберегла бібліогр. значення досі. Відповідно широко використовувалась у гуманітарних студіях укр. вчених, а з других і третіх рук використовується й досі. До кінця життя вважав Україну своєю батьківщиною, збирав і публікував матеріали з її історії та етнографії. Серед паперів – «О филотехническом о-ве в Харькове» (ОР РГБ. Ф. 8. № 24), «Материалы на юго-западном говоре древнерусского языка» (ОР РГБ. Ф. 8. № 30), Щоденник, 1802-03, 1823 (ОР РГБ. Ф. 8. №№ 1, 2), Щоденник, 1809-1829 (ОР РНБ. Ф. 18. №№ 4-5), листи П.П.Гулак-Артемовського (про «Історію Малоросії», ОР РНБ. Ф. 18. № 82), В.Н.Каразіна (ОР РНБ. Ф. 18. № 83), М.Т.Каченовського (ОР РНБ. Ф. 18. № 85), А.А.Краєвського (Про Волинський літопис, ОР РНБ. Ф. 18. № 87), обох Кеппенів (там само), листи І.І.Срезневського та С.Шодуара (Архів СПб. ИИ РАН). Був близький до митр. Євгенія (Болховітінова). Бібліотека й архів (разом бл. 100 мішків) протягом 18 років пролежали у вогкому сараї, були продані з аукціону «на пуди». Рештки архіву зберігаються у ГПБ. – Архів: ОР РГБ (270, 561 од. зб.), ОР РНБ (561 од. зб.).

Головацкий Яков. Дополнение к очерку славяно-русской библиографии В. М. Ундольского, содержащее книги и статьи, пропущенные в 1-м выпуске Хронологического указателя славяно-русских книг церковной печати с 1491 по 1864 год, в особенности же перечень галицко-русских изданий церковной печати / Приложение к XXIV т. Записок Имп. АН, № 3. СПб.: Имп. АН, 1874. 96 с. 759 книжок.

Голубев Степан Тимофеевич (25 IX ст. ст.[14] 1848, с. Ардатовка Пензенської губ. – 9/22 XI 1920). Библиографические замечания о некоторых старопечатных церковно-славянских книгах, преимущественно конца XVI и XVII столетий. К.: С. Еремеев, 1876. 82 с.

Архіви:

Востоков Александр Христофорович. Описание русских и славянских рукописей Румянцевского музеума. Спб, 1842. 899 с.

Востоков Александр Христофорович (Остенек Александр Вольдемар; 16 / 27 III 1781, Аренсбург Ліфляндської губ. – 8 / 20 II 1864, СПб., пох. на Волковому кладовищі), славіст. Співробітник Імп. Публічної бібліотеки (1815-44), хоронитель Депо манускриптів (з 1828). Архів: РГАЛИ (Ф. 1237. 4 од. зб.), ПФА РАН (Ф. 108. 323 од. зб.). Серед паперів – листи В.Г.Анастасевича, О.М.Бодянського, І.Вагилевича, М.Т.Каченовського, П.І.Кеппена, І.І.Срезневського. - Дж.: Карелкин Н.П., А.Х.Востоков, его ученая и литературная деятельность // Отечественные записки. 1855. № 1. Отд. 2. С. 41-70 (зі списком праць); Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 176-177; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 653-654; Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 149, 162; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 38-39; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 111-113 (Раля Михайловна Цейтлин); Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006). Пок.; Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 112-116.

Dudik Beda Franz (1815-1890). Archive in Königreiche Galizien und Lodomerien // Archiv für österreichische Geschichte. 1868. Bd. 39. [P. 1]. S. 1-222.

Лазаревский Александр Матвеевич (1834-1902) и Константинович Николай Александрович. Обозрение Румянцевской описи Малороссии. Вып. [1]-4. Вып. [2]-3 без тит. л.

Вып. 1: Полк Черниговский. 1866. [2], 138 с.

Отд. оттиск из «Черниговск. губ. ведомостей» 1866 г.

Вып. 2: Полки Киевский и Нежинский. 139-390 с.

Отд. оттиск из «Черниговск. губ. ведомостей» 1867 г.

Константинович Микола Олександрович (13 II 1844, хут. Тищенківський Чернігів. пов. - 1886), джерелознавець, статський радник. Син Олександра Пилиповича К. (10 X 1793 - ?), *попечителя сельских хлебных запасных магазинов Черниговского у.* (1838). Брат Митрофана Олександровича К. (1841 – до 1901), автора КС. Вчитель Чернігівської губернської гімназії. Голова Чернігів. губ. земської управи. Секретар Чернігів. губ. стат. комітету

[14] З покликом на метричну книгу с. Ардатовки Пензенської губ. В. Ульяновський процитував напівхудожній текст Голубєва, згідно якого він народився 25 X 1848 (Ульяновський В. І. Двічі професор. К., 2007. С. 13).

(1877). Разом з Ол.Лазаревським склав «Обозрение Румянцевской описи Малороссии». Як писав Ол. Лазаревський 29 жовтня 1884 Г.Милорадовичу, друкування праці К. зустріло опір з боку віце-губернатора. За свідченням В.Модзалевського, «лично ему [Константиновичу] принадлежит труд с 415 по 857 стр. (Чернигов, 1866-1875)». Після смерті К. його папери використовував В.Мякотин. Др.: Катерина Григорівна Рашевська. – **Тв**.: О курганах Черниговского уезда. К.: Унив. тип., 1875. 4 с. (Відбитка з «Трудов» 3-го Археол. съезда); Записка … об устройстве при Комитете местного музея. Чернигов: Губ. тип., 1877. 7 с. («Извлечено из № 32 Журн. заседания Черниговск. губ. стат. комитета»); Лазаревский А.М. и Константинович Н.А. Обозрение Румянцевской описи Малороссии. Вып. [1]-4 без тит. л. – **Дж**.: Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Т. 2 (1910). С. 441; Український археографічний збірник. Т. 2. К., 1927. С. 317, 330, 334.

Ретроспективні покажчики з історії України:

Лазаревский Александр Матвеевич (1834-1902). Опыт указателя источников для изучения Малороссийского края в историческом и географическом отношениях // Черниг. губ. ведомости. 1853. №№ 45-46.

Лазаревский Александр Матвеевич (1834-1902). Указатель источников для изучения Малороссийского края. Вып. I. СПб., 1858. [4], II, [2], 121 (+ 3) с. 554 назви.

Присвята О. Бодянському. Передмову позначено Петербурґом і датовано 12 XII 1857. Розписано видання від 1622 ("Вірші на жалосний погреб... Сагайдачного") до 1857 років включно і здебільшого анотовано. "Полное собрание законов" і словники не розписувалися ("ПСЗ" – через "общедоступность этого издания" та наявність покажчиків до нього). Матеріал розташовано за роками. Другий випуск мав містити статті з "губернских ведомостей" та перелік рукописів, третій – джерела іноземні (у світ ці випуски не вийшли). За підрахунками Ф. П. Максименка, з "Опыта" до "Указателя" не увійшло 60 назв із 275. Рец.: Атеней. 1858. № 43. С. 502; Срезневский И. И. Библиографические записки // Известия Имп. Академии наук по отделению русского языка и словесности. Том VII. Вып. 2. СПб., 1858. Стлб. 120-121; Ефименко П. // Чернигов. губ. вед. 1858. № 36; додатки – Там само. 1860. №№ 9 та 20. Пор.: Полт. губ. вед. 1861. №№ 3, 4, 6-8.

Милорадович Григорий Александрович (1839 – 13 VIII 1905). Иностранные сочинения о Малороссии // Черниг. губ. ведомости. 1859. №№ 24-31.

Про Милорадовича: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 312-313; Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 6, 115, 174; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 82; Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 126-128.

Межов Владимир Измайлович (17 V 1830, Саратов – 17 V 1894, СПб.). Библиографический указатель книг и журнальных статей, относящихся до южно-русского края // Основа. 1861. № 8. С. 125-136; № 11/12. С. 117-132. І окремо: СПб., 1862. 27 с. 92 записи.

Про Межова: Лисовский Н. М., В. И. Межов: русский библиограф // Библиограф. 1894. № 2. С. 85-102 (оттиск: СПб., 1894. 20 с.); Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 234-236; Спиридонов В. С. Библиографические методы Межова // Книга о книге. [Вып. 1]. Лгр., 1927. С. 35-36; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 80;

Здобнов Н. В. История русской библиографии (1955). Пок.; Меженко Ю. А. Из архивов русских книговедов // Книга: Исследования и материалы. Сб. 1. Москва, 1959. С. 268-282; Фрадкина З. Л. Судьба библиографа в царской России // Книга. Сб. 3. Москва, 1960. С. 437-461; Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 130-132; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 234-235 (Нина Магометхановна Пашаева); Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006). Пок.

Межов Владимир Измайлович (1830-1894). Библиографический указатель галицко-русской литературы // Основа. 1862. Червець (Июнь). С. 104-139. І окремо. 253 записи.

Загальні покажчики книжок і статей з історії Росії за певні роки:

1801-06: Шторх Андрей Карлович (1766-1835), Аделунг Федор Павлович. Систематическое обозрение литературы в России в течение пятилетия – с 1801 по 1806 гг. Ч. 1-2. СПб., 1810-11.

Перша поважна бібліографічна праця XIX ст. в Росії, де зокрема покладено початок рос. кн. статистиці.

Шторх (Storch Heinrich Friedrich) А. К., один з видатніших політико-економів Європи того часу, перший у Росії академік з політичної економії та статистики (з 1804). Як стверджував Сопіков (до нього приєднався у XX ст. Здобнов: Здобнов Н. В. История русской библиографии (1955). С. 123-124), Шторх був автором анонімної брошури «Projet d'une bibliotheque peu nombreuse pour servir a donner quelque connaissance de l'etat de l'empire de Russie» (Проект невеличкої підручної книгозбірні, що подасть відомості про Російську імперію, 1789). – Дж.: Модзалевский Б. Л. Список АН (1908). С. 4-5; Здобнов Н. В. История русской библиографии (1955). Пок.; Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006). С. 53, 121, 123, 128.

Аделунґ (Adelung F. von) Фрідріх (Фьодор Павлович, Федір Павлович; 25 II / 7 III 1768, Штеттін, Німеччина – 18 / 30 I 1843, СПб.), джерелознавець, історик, філолог, археолог, бібліограф, колекціонер. Директор Ін-ту східних мов при Азіатському департаменті Міністерства іноземних справ, віце-президент СПб. АН. Начальник Учбового (Учебного) департамента східних мов при Азіатському департаменті МИД (1824-1843). Чл.-кор. (1809), почесний чл. СПб. АН (1838). Один із фундаторів музейної справи в Рос. імперії. Брав участь в організації Музею красних мистецтв і старожитностей при Харків. ун-ті. Частина бібліотеки, зокрема збірка акварелей та естампів надійшла до Харків. ун-ту. – **Архів**: ПФА РАН (322 од. зб.), ОР РНБ (216 од. зб.), Архив востоковедов при СПб. ФИВ РАН (38 од. зб.), РО ИРЛИ (30 од. зб.). - Тв.: Kritish-literarische Ubersicht der Reisenden in Russland bis 1700, deren Berichte bekannt sind. Spb., 1846. – **Дж.: Шегрен** А. И. О книгах и рукописях Ф. П. Аделунга // СПб. ведомости. 1844. № 231 та 232 (і окремо)**; Геннади** Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 7-8**; Венгеров** С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 19**; Святловский** В. В. К истории русской идеологии: Развитие взглядов на сущность экономической эволюции России // Народное хозяйство. 1904. № 3. С. 1-58**; Модзалевский** Б. Л. Список АН (1908). С. 94, 169**; Иваск** У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 3. С. 57**; Шведова** О. И. Историки СССР (1941). С. 16**; Бакун** Д. Н.

Развитие библиографии исторических источников (2006)**; Музей** України (2006). С. 164**; Укр.** музейн. енц.: Зб. наук.-метод. матеріалів (2006)**; Дашкевич** Яр. Постаті-2 (2007). С. 150; **Каталог** личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 11-18.

1855-64: Ламбин Петр Петрович (1812 – 5 VI 1871), Ламбин Борис Петрович (1817-1893). Русская историческая библиография. Т. 1-10. Год 1855-64. СПб., 1861-84.

Рец.: Межов В. И. // Женский вестник. 1867. № 9. Отд. 2. С. 33-43; Иконников В. // Универс. известия. 1877. № 9. С. 3.

Праця охоплює понад 44 тис. книжок, журнальних і газетних статей. Попередники В. Мєжова. Служили в рос. відділенні Бібліотеки СПб. АН.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 386; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 69-70; Здобнов Н. В. История русской библиографии (1955). С. 22-26; Шафрановский К. И. К истории библиографии Ламбиных и ее продолжения // Теория и история библиографии: Сб. статей в память К. Р. Симона. Москва, 1969. С. 201-210.

1865: Барсуков Николай Платонович (8 / 20 XI 1838, Ліпецьк Тамбов. губ. – 23 XI / 6 XII 1906, СПб.). Библиографический обзор книг и статей по русской истории за 1865 год // Вестник Европы. 1866. Кн. 2. Отд. 3. С. 1-67.

Зокрема огляд 28 "губернских ведомостей".

Серед інших праць Барсукова: Жизнь и труды М. П. Погодина: В 22 кн. СПб., 1888-1910. Кн. 1-22.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 171-172; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 23.

Бібліографія:

Котляревский Александр Александрович (25 /13 IX 1836 чи 1837, посад Крюків, передмістя Кременчуга – 29 IX / 11 X 1881, Піза, Італія). На память будущим библиографам: Заметка о библиографии в отношении науки, русской старины и народности // Отечественные записки. 1862. № 11. С. 78-86.

Передрук: Котляревский А. А. Сочинения: В 4 тт. СПб., 1889. Т. 2. С. 109-119 (= Сб. ОРЯС. Т. 48).

Загальні покажчики:

Кеппен (Köppen) Петр Иванович (19 II 1793, Харків – 23 V 1864, Карабаг, Крим). Список русским памятникам, служащим к составлению истории художеств и отечественной палеографии, собранным и объясненным Петром Кеппеном. М., 1822. VIII, 119 с.

Ад'юнкт СПб. АН із статистики, екстраорд. академік 20 XII 1839, орд. академік 1 IV 1843. – **Тв**.: «Материалы для истории просвещения в России» (СПб., 1827; Рец.: Погодин М. П. // Московский вестник. 1827. № 14. С. 181-193), «Собрание словенских памятников, находящихся вне России» (СПб., 1827; Рец.: Московский телеграф. 1827. № 10. С. 149-156; 1828. № 16. С. 588-590), «Этнографическая карта Европейской России» (СПб., 1852; Рец.: Милютин В. А. // Современник. 1852. № 9. Отд. 3. С. 1-16; Бергхауз // Москвитянин. 1853. № 6. С. 49-53). – **Дж**.: Мурзакевич Н.

Митр. Евгений и академик Кеппен, 1820 // ЗООИД. Т. 8. 1872. С. 404-411; Модзалевский Б. Л. Список АН (1908). С. 42; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 56-57; Маркевич А. И. К биографии академика П. И. Кеппена // Известия Таврич. ученой архивной комиссии. № 51. 1914. С. 223-240; Из переписки П. М. Строева, 1796-1876 / Сообщ. А. И. Андреев // Летопись занятий Археогр. комиссии за 1927-1928 гг. Вып. 35. Лгр., 1929. С. 127-232; Модзалевский Л. Б. Дневники акад. П. И. Кеппена // Вестник АН СССР. 1932. № 12. Стлб. 68-70; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 61; Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 56-57; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 182-183 (Р. М. Цейтлин); Непомнящий А. А. Арсений Маркевич (2005). С. 36, 208, 223, 268, 279, 290, 291, 340, 365, 370, 374.

Иностранцы, писавшие о России в XVI и XVII столетиях // Сын Отечества и Северный архив. 1832. Т. 28. № 23. С. 158-178; № 25. С. 296-305; Т. 29. № 27. С. 35-53; Т. 30. № 36. С. 167-174.

Доброклонский С. Указатель трактатов и сношений России с 1462 по 1826 г. М., 1838. 118 с.

Перший у Росії авторський (неанонімний) бібліографічний покажчик документальних публікацій історичних джерел. Відбито бл. 350 угод Росії з іншими державами. - Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 274; Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006). С. 15, 132, 148, 149, 189.

Чертков Александр Дмитриевич (1789-1858). Всеобщая библиотека России или каталог книг для изучения нашего отечества во всех отношениях и подробностях. М., 1838. 631 с.

Чертков А. Д. Всеобщая библиотека... Прибавление второе с тремя снимками. М., 1845. 574 с.

Про нього див.: Менцов Ф. Н. // ЖМНП. 1844. № 2. Отд. 6. С. 57-82 (про вид.: «Описание войны вел. кн. Святослава Игоревича против болгар и греков в 967-971 гг.». М., 1843); Александров А. В. Современные исторические труды в России: Письма к издателю «Маяка». СПб., 1845. 61, 92 с.; А. Д. Чертков и его библиотека // Русский архив. 1863. Вып. 1. Стлб. 1-19; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 123; История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 413-414.

Ундольский Вукол Михайлович (1815-1864). Очерк библиографических трудов трудов в России с XVII века до 1842 г. // Москвитянин. 1846. № 2. С. 138-162.

Перша спроба ретроспективної "національної" бібліографії бібліографії у Росії.

Дж.: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 118; Зленко Григорий Демьянович. Когда и где родился В. М. Ундольский? // Библиография. М., 1995. № 1. С. 69-70.

Геннади Григорий Николаевич (1826-1880). Литература русской библиографии. СПб.: Имп. АН, 1858. 198 с.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 724-725; Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 6. С. 74-75; Иваск У. Г.

Григорий Николаевич Геннади: Обзор жизни и трудов. М.: Л. Э. Бухгейм, 1913. 64 с.; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 40.

Аделунг Федор Павлович (1768-1843). Критико-литературное обозрение путешественников по России до 1700 года и их сочинений // ЧОИДР. 1848. Кн. 1. № 9; 1863. Кн. 1-4; 1864. Кн. 1. Отд. отт.: М., 1864.

Чертков Александр Дмитриевич (1789-1858). Всеобщая библиотека России или каталог книг для изучения нашего отечества во всех отношениях и подробностях. Изд. 2. Каталог книг Чертковской библиотеки. Отделение 1: История (№ 1-2200). Отделение 2: Землеописание (№ 2201-3103). Москва, 1864. 622 столб.

Минцлов Рудольф (Роберт) Иванович (11 XI 1811, Кенігсберг – 31 X 1883, СПб.). Петр Великий в иностранной литературе: Подробный каталог иностранных сочинений о России (Rossica), находящихся в Имп. Публичной библиотеке в СПб. СПб.: П. И. Глазунов, 1872. X, 691 с.

Supplément. [1872]. P. 693-721. Титульний лист паралельно російською і французькою мовами.

Автор-упорядник – бібліотекар Імп. публічної б-ки в СПб., організатор т. зв. «кабінету Фауста» (зала середньовічної книги). – Дж.: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 82-83.

Син Рудольф Рудольфович (1845-1904), член окружного суду в Рязані. Книгозбірня перевищувала 15 тис. томів, найбільший був відділ соціальних наук з книжок головнішими мовами. – Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 331; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 501.

Якушкин Евгений Иванович (1826-1905). Обычное право: Материалы для библиографии обычного права. Вып. 1-4. Ярославль; М., 1875-1909.

Вып. 1. Ярославль, 1875. XLVI, 249 с.

Вып. 2. Ярославль, 1896. XXXVII, 544 с.

Вып. 3. М., 1908. IV, 546 с.

Вып. 4. М., 1909. 440 с.

Те саме: Вып. 1. Изд. 2-е, испр. и доп. М., 1910. [3], XXX, 191 с.

Добре продумана система допоміжних покажчиків: систематичний (згідно рубрикації кожного випуска), етнографічний (матеріали згруповано за народностями), географічний (за місцевостями), іменний. За відгуком Л. М. Равича, це «итог достигнутого в данной области и руководство для дальнейших исследований, намечающее пути развития и указывающее на самые важные темы, нуждающиеся в разработке» (Равич Л. М. Евгений Иванович Якушкин. Лгр.: Наука, 1989. С. 18). – Дж.: История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 429-430; Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006). С. 452-456.

Історіографія:

Лашнюков Иван Васильевич (30 III / 11 IV 1823, Сосницьк. пов. Чернігів. губ. – 25 X / 6 XI 1869, м. Борзна Чернігів. губ.). Очерк русской историографии // Универс. известия. 1869. № 8; 1872, №№ 4-6, 9.

Історик-славіст. Син священика. Закінчив ліцей кн. Безбородька (1847) та ун-т св. Володимира (1851). Викладав рос. історію та статистику в ліцеї кн. Безбородька (1853-68), звідки перейшов доцентом рос. історії

до ун-ту св. Володимира. – **Дж.**: Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 357-365; Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 225-226. № 680; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 401; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 71; История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 317.

Карпов Геннадий Федорович (14 / 2 II 1839, м. Борисоґлєбськ, Росія – 24 IV / 6 V 1890, Москва). Критический обзор разработки главных русских источников до истории Малороссии относящихся за время: 8-е января 1654 – 30-е мая 1672 года. М., 1870. 179 с.

Проф. Харків. ун-ту. - Дж.: Барсов Е. Карпов Г. Ф.: Некролог // ЖМНП. 1890. Июнь. Отд. IV. С. 212-215; Карпов Г. Ф.: Некролог // КС. 1890. Июнь. С. 552-553; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 16-17; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 59-60; История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 200-201; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 176-177 (Нинель Петровна Митина); Стороженко М. З мого життя (2005). С. 417-418; ЕІУ. Т. 4 (2007). С. 126-127.

Межов В. И. Археология русская в период времени от 1859 до 1868 г. включительно: Библиогр. указатель книг и статей, вышедших по русской археологии. СПб.: Тип. Имп. АН, 1873. IV, 263 с.

Покажчик вміщено у вид. «Известия Имп. археол. о-ва», починаючи з 4 тома 1862. В окремих відбитках додруковано заголовок, передмову й абетковий покажчик. Наклад 50 прим.

Дж.: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 239. № 723.

«Історія русів».

Конис[с]кий Георгий, Архиепископ Белорус[с]кий. История русов или Малой России. М.: В Универс. тип., 1846. [6], IV, 261, [1], 45, [1], IV с.

3 частини по 5 розділів. «Разнословия, встречающиеся в некоторых списках Истории Русов, достойные по чему либо (sic) особенного внимания» (С. 259-261); «Объяснение некоторых слов Малорос[с]ийских в Истории Русов, непонятных для Великорос[с]иянина» (С. 1); «Подробный обзор Истории Русов» (С. 1-31); «Указатель к истории Русов или Малой Рос[с]ии» (С. 34-45).

Грушевский Александр Сергеевич. К характеристике взглядов «Истории руссов». СПб.: тип. Имп. АН, 1908. [2], 32 с.

Отдельный оттиск из «Известий Отделения русского языка и словесности Имп. АН». Т. XIII. 1908. Кн. 2. С. 396-427.

Грушевский Александр Сергеевич. К судьбе «Истории Руссов»: Эпизод из украинской историографии XIX в. Відбитка: Чтения в Историческом обществе Нестора-летописца. Кн. XIX. Вып. 2. Отд. 2. 20 с.

Авторський примірник з невеликими рукописними додатками.

Шевченко Федір Павлович. Книга великого впливу // Наука і культура. 1971. Вип. С. 363-367.

Мишанич Ярослав. «Історія русів»: історіографія, проблематика, поетика. К.: Обереги, 1999. 240 с.

Біографічні словники:

Евгений (Евфимий Алексеевич Болховитинов; 16 XII 1767, Воронезька єпархія – 23 II 1837, Київ), Митр. Словарь исторический о бывших в России писателях духовного чина греко-российской церкви : в 2 т. 2 изд., испр. и умнож. СПб.: Тип. И. Глазунова, 1827. Допоміжні покажчики: "Азбучный список имен и прозваний, бывших в России Писателей Духовного Чина Греко-Российской Церкви, с указанием Частей и страниц Исторического Словаря"; "Хронологический и Азбучный список Духовных Писателей Греко-Российской Церкви…".

Т. 1 : А-К. - 346 с.

Т. 2.: Л-О. - 336, XXVI с.

1 вид.: 1818.

Відомості про 268 письменників духовного чину Росії IX – поч. XIX ст. (літописець Нестор, першодрукар Іван Федоров, Максим Грек, митрополит Макарій та ін.).

Дж.: Лепехин М. П. К истории работы Евгения Болховитинова над словарем русских писателей // Книга в России XVIII – середины XIX в.: Из истории Библиотеки Академии наук. Лгр., 1989. С. 168-177.

Геннади Григорий Николаевич (1826-1880). Справочный словарь о русских писателях и ученых, умерших в XVIII и XIX столетиях и список русских книг с 1725 по 1825 г.

Том 1. А-Е. Берлин, 1876. VIII, 351, [1] с.

Том 2. Ж-М. С дополнениями Николая Собко. Берлин, 1880. [2], 433, [1] с.

Том 3. Н-Р. С предисловием А. Титова. М., 1908. 291 с.

Біобібліографічний словник, містить колосальну кількість україніки.

Т. 1. Із змісту: Абламович Игнатий Карлович, проф. физики в ун-те св. Владимира (С. 2), Авраамий (Флоринский), малоросс (С. 5), Авксентий (Афанасий Галинский), малоросс (С. 5-6), Аггей (Антоний Колосовский), сын казака (С. 6), Александр (Подгорычани), ученик киевской академии (С. 18), Алиман Петр Петрович, главный доктор черноморского флота (С. 19), Амбодик Нестор Максимович (С. 20), Амвросий (Дубневич; С. 21), Амвросий (Андрей Степанович Зертис-Каменский; С. 21-22); Амвросий Келембет, малоросс (С. 22), Амвросий (Морев), єпископ волинський і т. д. Заходи Мих. Петр. Аврамова, спрямовані проти Феофана Прокоповича. Розкрито ранній (1788) переклад митр. Євгенія Болховитинова з Акенсида (С. 13). Київські видання «Акафістника» (1764, 1765 та 1766), київські, чернігівські та почаївські – Акафіста великомучениці Варварі (1777, 1807 тощо; С. 14), «Акт разграничения между Новороссийскою губернией и Польскою Украйною, заключенный в 5 день генвря 1781 года» (С. 16), «Православное исповедание Петра Могилы» П. А. Алексеєва (М., 1769; Вид. 2 – М., 1781). Розписано Каталог Д. Трощинського.

Т. 3. Із змісту: **Нарановичі** Павло й Петро Андрійовичі (С. 11); **Нарушевич** Адам (С. 13); **Наріжний** (Нарежный) Василь Трохимович (С. 13); **Нахімов** (Нахимов) Яким Миколайович (С. 18); **Нафанаїл** єп. (Микола Савченко; С. 20); **Нєволін** (Неволин) Константин Алєксейович (С. 22); **Нейкірх** Іван Яковлевич (С. 23-24); **Нестор** (С. 28-30); **Никифор** (Феотоки; С. 35-36); **Никодим** (Казанцев; + 1874; С. 36);

Никодим (+ 1853; С. 36); **Никон** (Зертис-Каменський; С. 40); **Одинець-Заставський** Іван (С. 59); **Орлай** Іван Семенович (С. 82); **Орловський** Олексій Миколайович (С. 83); **Остроградський** Михайло Васильович (С. 92); **Павло** (Конюскевич; С. 95-96); **Павлович** Борис Антонович; С. 97); **Паїсій** (Величковський; С. 101-102); **Пакі де-Совіньї** Николай Николайович (С. 102-103); **Палеолог** Михайло Григорович (С. 104); **Панкевич** Михайло Іванович (С. 109); **Парпури** Костянтин і Максим (С. 110-111); **Парфеній** (Сопковський; С. 113); **Паскевич** кн. (С. 114); **Пєровський** (Перовский) Алєксей Алєксейович (С. 122); **Петрункевич** Дем'ян (С. 128); **Петро** (Могила; С. 130); **Пилянкевичі** Іван Миколайович і Микола Іванович (С. 132); **Політики** (Полетики) Василь, Григорій, Іван, Михайло Іванович (С. 164, 171); **Полікарп** єп. (Радкевич; С. 165); **Політковські** Гаврило, Микола та Федір Герасимович (С. 166); **Потьомкін-Тавріческький** Ґріґорій Алєксандрович (С. 185); **Пригара** Андрій Петрович (С. 194); **Прокоповичі** Андрій Семенович та Петро Іванович (С. 199-200); **Прокопович-Антонський** Антон Антонович (С. 199); **Псіол** Василь (С. 207); **Раковичі** Василь Лук'янович, Георгій Федорович та Микола Андрійович (С. 236); **Рафаїл** (Заборовський; С. 238); **Рейніш** (Рейниш) Антон Георгійович (С. 244); **Ризький** (Рижский) Іван Степанович (С. 252); **Ризенко** Василь Павлович (С. 252-253); **Рклицькі** Іван Васильович та Леонтій Леонтійович (С. 257); **Рогович** Опанас Семенович (С. 258); **Роммель** Христофор (С. 265); **Рославський-Петровський** Олександр Петрович (С. 265-266); **Росінський** (Россинский) Кирило Васильович (С. 268); **Рубан** Василь Григорович і Яків (С. 274-277); **Румянцев** Николай Пєтрович (С. 281-282); **Руссов** Степан Васильович (С. 284-285); **Руцький** (Руцкий) Ілля Васильович (С. 285).

Установи й організації:

Списки чиновников и преподавателей Киевского учебного округа, расположенные а). по местам служения и б). по азбучному порядку по... [1856, 1859, 1862] год. К., 1856-62.

Заголовок: на 1856 г. – Списки чиновников Киевского учебного округа: а). По местам служения и б). Алфавитный.

У ч. 1 - списки: Особового складу учбового округу, Цензурного комітету, Університету св. Володимира, ліцею кн. Безбородька, гімназій, дворянських училищ, повітових і єврейських училищ Київської, Подільської, Волинської, Чернігівської та Полтавської губерній, у ч. 2 – за абеткою імен для кожної особи подано відомості про посаду, чин, нагороди та роки служби.

Москва

Гриневич А. И. Алфавитный указатель к периодическим изданиям Общества истории и древностей российских при Московском университете, 1815-1862. М., 1862. 75 с.

Про Гриневича: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 131.

Забелин Иван Егорович (нар. 17 IX 1820). Список и указатель трудов, исследований и материалов, напечатанных в повременных изданиях Общества истории и древностей российских при Московском университете за 1815-1888 г. М., 1884-1889. Вып. 1-2.

Про Забєліна: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 53; История ист. науки: Доокт. период (1965).

Київ

Антепович Алексей Данилович. Отчет о деятельности Юго-Западного отдела Имп. Русского географического общества за 1875 год / Правитель дел А.Д.Антепович. К.: Тип. М.П.Фрица, 1876. [2], 47, [1] с.

Із змісту: Список членов... (С. 42-46). Покровитель, председатель, помощник председателя, правитель дел (С. 42), члены-соревнователи (С. 42), действительные члены (С. 42-46). 190 осіб. Голова Володимир Боніфатійович **Антонович** (з 16 V 1875).

Вперше список оприлюднено: Отчет о деятельности Юго-Западного отдела Имп. Русского географического общества за 1874 год / Правитель дел П.П.Чубинский. К.: Тип. М.П.Фрица, 1875. С. 40-43. 102 особи. Голова (до 21 II 1875) Григорій Павлович **Ґалаган**.

Новицкий Иван Петрович (1844 – 31 VII 1890, Київ). Указатель к изданиям Временной комиссии для разбора древних актов, высочайше учрежденной при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе, с 1845 по 1877 год. Том 1-2. К.: К. Н. Милевский, 1878-1882.

Том 1: Имена личные. XXX, 832 с.

Том 2: Имена географические (Материалы для исторической географии Южной и Западной России). К.: И. К. Данилов, 1888. II, 978 с.

Про Новицького – КС. 1890. Август. С. 329; Языков Д. Д. Обзор жизни и трудов русских писателей и писательниц, [умерших в 1890 году]. Вып. X. Москва, 1907. С. 59; Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 120, 122, 158, 161, 162, 165, 184; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 87; Ворончук Ірина. Археографічна діяльність та історичні погляди І. П. Новицького // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. К., 1997. С. 144-161; Її ж. Новицький І. П. // Українські архівісти: Бібліогр. довідник. Вип. I. К., 1999. С. 242-245; Стороженко М. З мого життя (2005). С. 412.

Ніжин:

Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. Изд. 2, испр. и доп. СПб.: В. Безбородов, 1881. 474, CXCII с.: 10 арк. іл. і портр.

1 вид. – Лицей князя Безбородко. Изд. гр. Г. А. Кушелев-Безбородко. СПб.: Имп. АН, 1859. 144, 208 с.: 16 арк. іл. і портр. 600 прим.

Одеса:

Михневич Иосиф Григорьевич (квітень 1809 – 9 X 1885). Исторический обзор сорокалетия Ришельевского лицея с 1817 по 1857 год. Одесса: Нитче, 1857. 200, 42, 26, 14 с.

Із змісту: Био-библиографические сведения о начальниках и преподавателях Лицея (С. 60-99). Списки студентов, окончивших Лицей, с показанием рода избранной ими деятельности (С. 151-188). Студенты Ришельевского лицея, занимавшиеся литературными трудами (алфавитный перечень имен и литературных произведений; С. 189-194).

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 378.

Покажчики ілюстрацій:

Бекетов Платон Петрович (11 / 22 XI 1761, Симбірськ – 6 / 18 I 1836, Москва, пох. на кладовищі Новоспаського монастиря). Собрание портретов россиян, знаменитых по своим деяниям воинским и гражданским, по учености, сочинениям, дарованиям, или коих имена по чему другому сделались известными свету, в хронологическом порядке, по годам кончины: С приложением их кратких жизнеописаний. Ч. 1: 1821-1824. М.: тип. Семена Селивановского, 1821. 313 с. с разд. паг., 50 л. портр.

Із змісту: літописець Нестор, Б. Хмельницький, П. Дорошенко, Ю. Хмельницький, І. Самойлович, В. Кочубей, І. Мазепа, Димитрій Ростовський, І. Скоропадський, Стефан Яворський, П. Полуботок.

Голова «Общества истории и древностей российских», якому передав частину книжок, уклав статут т-ва (1811). Збирач і видавець портретів рос. державних діячів і діячів культури – 306 дощок. Після смерті власника збірка портретів і ґравюр надійшла до Ермітажу. Частину тиражу портретів племінник його А. А. Бекетов розпродав різним особам, зокрема Карабанову, Касаткіну й Поґодіну. Рукописи надійшли до Ф. А. Толстого. Архів – ОПИ ГИМ (Ф. 398. 44 од. зб.), Архівно-рукописний відділ ГЦТМ. Серед паперів – листи митрополита Євгенія (ОПИ ГИМ), М.Т.Каченовського (там само), О.К.Розумовського (там само). - **Тв**.: **Краткое** описание жизни Василья Яковлевича Левашова. М., 1808. 10 с.; **Речь**, читанная при открытии первого заседания вновь образованного Общества истории и древностей российских... 1811 года марта 13 дня. [М.:] тип. Бекетова, [1811]. 21, [1] с. **Портреты** именитых мужей Российской церкви с приложением их краткого жизнеописания. [Посмертное изд. Н. В. и П. В. Кириевских.] М.: тип. Августа Семена при Мед.-хирург. акад., 1843. [42] л., 40 л. портр. 28 см. – **Дж.:** Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 76-77; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 205; Симони Павел Константинович (1859-1939). П. П. Бекетов, биографические о нем сведения, его литературная, собирательская и учено-археологическая деятельность. Издательство и типография // Старые годы. 1908; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 78; **Каталог** личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 54-56.

[Бекетов Платон Петрович (1761–1836)]. Изображения людей знаменитых или чем-нибудь замечательных, принадлежащих по рождению или заслугам Малороссии. М.: тип. Августа Семена, 1844. [3] с.; 42 л. портр. 30 см.

Державне (російське) й стихійне (українське) краєзнавство:

Марков Михаил Егорович (1760-1819). О городах и селениях в Черниговской губернии, упоминаемых в Несторовой летописи, как они следуют в ней по порядку годов. [Чернигов, 1814?] 60 с. 20 см.

Відбитка з вид.: «Периодические сочинения о успехах народного просвещения» за 1815. Автор – директор училищ Чернігівської губ. – Дж.: Бережков Михаил Николаевич. М. Е. Марков и его рукописный сборник о черниговской старине // Сборник Историко-филологического о-ва при Институте кн. Безбородко в Нежине. 1903. Т. 4 (окремо: Нежин: типо-лит. М. В. Глезера, 1902. 25 с.); Венгеров С. А. Источники

словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 186; Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 73; Воїнов С. Михайло Марков: Матеріали до історії учбових закладів чернігівської дирекції, 1804-1805 навч. рік // Сіверянський літопис. 1999. № 4. С. 76-99; Журба Олег, Литвинова Тетяна. Дослідник чернігівської старовини Михайло Єгорович Марков // Чернігів у середньовічній та ранньомодерній історії Центрально-східної Європи: Зб. наук. праць. Чернігів: Деснянська правда, 2007. С. 614-621.

Марков Михаил Егорович. О достопамятностях Чернигова. СПб.: Глав. правл. училищ, 1816. 56 с. 20 см.

Відбитка з вид.: «Периодические сочинения о успехах народного просвещения». 1816. № 41.

2 вид.: М.: ОИДР, 1847. [2], 26 с. Відбитка з вид.: «Чтения О-ва истории и древностей российских». 1847. № 3.

3 вид.: Чернигов: Губ. тип., 1882. 47 с. 19 см. «Прил. к №№ 11-14 «Черниг. губ. вед.» 1882. «Перепеч. из единственно-сохранившегося в Чернигове экземпляра».

Домбровский Василий Федорович (1810 – 26 V 1846). Очерк города Чернигова и его области в древнее и новое время. К.: Унив. тип., 1846. [2], 49 с. 22 см.

Інші його тв.: Кобенцль Ян. Письмо Иоанна Кобенцеля о России XVI века. [СПб., 1842]. 27 с. 23 см. Із: ЖМНП. 1842. № 9. С. 127-153. – Дж.: Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 320; Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 182-186; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 292; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 49.

Гавриил (Розанов Василий Федорович, 26 I 1781, Костромська губ. – 8 IX 1858). Историко-хронологическое описание церквей епархии Херсонской и Таврической. Одесса: Гор. тип., 1848. [2], 71 с. 28 см.

Из 2-го т. «Записок Одесск. о-ва истории и древностей».

Префект і ректор (1814) Волоґодської семінарії. Єпископ Орловський (18 IX 1821), архиєп. Катеринославський (22 V 1828), Херсонський (9 V 1837), Твєрський (1 III 1848). Тв.: **Слово** о таинстве покаяния или исповеди церковной, сочиненное и говоренное в Екатеринославском кафедральном Успенском соборе в продолжение святого великого поста 1832 года. М.: Синодальная тип., 1833. [2], 70 с. 20 см.; **Историческая** записка о заложении в городе Екатеринославе Соборного, кафедрального Преображенского, ныне там существующего храма и о начале самого города Екатеринослава. Одесса: Гор. тип., 1846. 29 с. 23 см. (Наприкінці тексту на с. 34 підпис: Г. А. Х.); **Сочинения** Гавриила, архиепископа Тверского и Кашинского. В 2-х ч. Ч. 1-2. М.: Тип. В. Готье, 1854. 4 т. 22 см.

Ч. 1. [Поучительные слова, говоренные в разное время, в разных местах и при разных случаях.] Отд. 1. [4,] IV, 243.

Ч. 1. Отд. 2. [4,] II, 144 с.

Ч. 2. Исторические повествования. Отд. 1. [4,] IV, 180 с.

Ч. 2. Отд. 2. [4,] 180 с.

Письма Гавриила, архиепископа Тверского и Кашинского к Иннокентию, архиепископу Херсонскому и Таврическому / Сообщил проф.

Н. И. Барсов. [Тверь:] тип. Тверск. губ. правл., 1884. 26 с. 23 см. (Перепеч. из №№ 14 и 15 «Твер. епарх. вед», 1884).

Дж.: Толстой Ю. Списки архиереев (1872). С. 31; Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 191; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 680; Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 117, 122; Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 118.

Меньков Петр Кононович (2 VI 1814 – 9 X 1875). **Киевская губерния**. [По рекогносцировкам и материалам, собранным на месте, сост. Ген. штаба капитан...] СПб.: тип. Деп. Ген. штаба, 1848. [6], 333 с.: 13 л. табл. 23 см. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 10. Ч. 1).

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 265; Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 310.

Облеухов Никанор Никанорович. **Полтавская губерния**. [По рекогносцировкам и материалам, собранным на месте, сост. Ген. штаба полковник...] СПб., 1848. [6], 90, 22 с.: 3 л. табл. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 12. Ч. 3).

Герсеванов [помилково: Герсиванов] Николай Борисович (? - 1871). **Таврическая губерния**. [По рекогносцировкам и материалам, собранным на месте, сост. Ген. штаба подполковником...] СПб., 1849. [6], 226, 50 с.: 16 л. табл. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 11. Ч. 2).

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 743; Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 126.

Тверитинов Дмитрий Васильевич. **Подольская губерния**. [По рекогносцировкам и материалам, собранным на месте, сост. Ген. штаба капитан...] СПб., 1849. [2], 159, 96 с.: 16 л. табл. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 10. Ч. 2). 23 см. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 10. Ч. 1).

[Рогалев Александр Яковлевич (+ 1849), фон Витте Август Карлович и Пестов Григорий Семенович]. **Херсонская губерния**. [По рекогносцировкам и материалам, собранным на месте, составили Ген. штаба кап. Рогалев и штабс-кап. фон Витте и Пестов.] СПб.: тип. Деп. Ген. штаба, 1849. [6], 230, 85 с.; 15 л. илл. 24 см. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 11. Ч. 1).

Дж.: Фон-Витте Георгий Георгиевич (1867 - ?). Род Фон-Витте (Клейн-Комби), 1600-1900. СПб.: тип. Д. Лазаревич и К, 1911. 16 с., 1 л. схем. «Только для членов рода».

Драчевский Василий Данилович. **Екатеринославская губерния**. [По рекогносцировкам и материалам, собранным на месте, сост. Ген. штаба штабс-капитан...] СПб., 1850. [VI], 186 с.: 10 л. карт. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 11. Ч. 4).

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 310.

Могульский. **Харьковская губерния**. СПб., 1850. [2], 260, 151 с.: 31 л. табл. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 12. Ч. 1).

У РНБ та Венгерова немає.

Фритче. **Волынская губерния**. СПб., 1850. 212 с. разд. паг.: 13 л. табл. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 10. Ч. 3). 23 см. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 10. Ч. 1).

У РНБ немає.

Мицевич Онуфрий Станиславович. **Черниговская губерния**. [По рекогносцировкам и материалам, собранным на месте, сост. Ген. штаба подполковник...] СПб., 1851. [6], 183 с.: 4 л. карт. (= Воен.-стат. обозрение Российской империи, изд. при 1-м Отд.-нии Деп. Ген. штаба. Т. 12. Ч. 2).

В «Источниках» Венгерова відомостей про О. Міцевича немає.

Гавриил (Розанов Василий Федорович). Очерк повествования о Новороссийском крае, из оригинальных источников почерпнутый. Тверь: тип. Губ. правл., 1857. 88 с. 20 см.

1 вид.: Отрывок повествования о Новороссийском крае, из оригинальных источников почерпнутый. Одесса: Гор. тип., 1851. 53 с., 1 л. план. 27 см.

Домонтович Михаил Алексеевич (24 XI / 6 XII 1830 – 8 / 21 X 1902, СПб.). **Черниговская губерния**: [Описание] / Сост. Ген. штаба подполк. … действ. чл. Рус. геогр. о-ва. Спб: Тип. Ф. Персона, 1865. 737 с. разд. паг.; 19 л. табл., карт. 26 см. (Материалы для географии и статистики России, собранные офицерами Ген. штаба).

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 294; Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 169; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 143 (М. Д. Рабинович).

Библиографический указатель книг и статей, относящихся к статистике, истории и этнографии **Северного Кавказа** // Сборник статистических сведений о Ставропольской губернии. 1870. Вып. 3. Отд. 3. С. 119-147.

Александрович Митрофан Николаевич (псевд.: Митро Олелькович; ? – 1881). **Остерский уезд**. Вып. 1. Историческое описание. Ч. 1. До окончания смут в Восточной Украине (1669 г.). К.: Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1881. 109, [2] с., 1 л. илл.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 32; Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 31; Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 51-52.

Устинов Иван Андреевич (1826 - ?). Путеводитель по г. **Харькову**: Описание г. Харькова с прил. подробного плана города с сетью водопроводов и планов театров: оперного и драматического. Х.: А. И. Куколевский, 1881. [4], IV, 350 с., 2 л. план.

Автор-упорядник цього першого в Україні краєзнавчого покажчика загального характеру - редактор неофіційної частини «Харьковских

губернских ведомостей» (1873-1879). Рец.: Багалей Д.И. // Харьковские губ. ведомости. 1887. № 310; КС. 1888. № 4. Библиогр. С. 15-19.

Інші його тв.: **Стенографические** таблицы к теоретическо-практическим лекциям стенографии, читанным в Харьковском университете преподавателем стенографии... по системе Габельсбергера, примененной к русскому языку бароном Торнау и профессором Цейбихом. Курс 1868. Х.: [лит. Баберсдорфа], 1868. VI л. табл.; **Руководство** к практическому изучению русской стенографии. Х.: [Н. В. Маслович], 1869. [8], IV, 96 с.; 37 с. стеногр. табл.; **Те саме**. Изд. 2, испр. и доп. СПб.: Н. Г. Мартынов, 1881. [4], III, 75, [5] с.; 18 с. стеногр. табл.; **Вступительная** лекция стенографии. [Х., 1869]. 22 с. (Из «Харьков. ведом.», 1869) та ін.

Дж.: Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 232-236.

Київ:

Експлікація забудови м.Києва, 1866 (КОДА. Ф. 804. Оп. 1. № 271).

Сторожевский Борис Николаевич (1850-1898). Адресная книга г. Кива на… [1878-1879] год. К., 1878-1879.

Адресно-довідкові відомості про установи, списки вулиць міста й домовласників (на 1878), короткий путівник та основні відомості про різні товариства. Покажчик імен.

За зведеним покажчиком Зайончковського (Справочники по истории дорев. России (1978). С. 476), це найперший виданий у друкарні адресний довідник по Києву.

Дж.: Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 456.

Побут:

[Бондаренко Семен.] Золотая драгоценная книга новейших и полезных практических открытий необходимых для всех и каждого по всем отраслям домашнего хозяйства, искусств, знаний, ремесл, экономии, гигиены, медицины, фармации и вообще по части рецептов и наставлений необходимых для домашнего быта и по части виноделия, садоводства, цветоводства, скотоводства, ветеринарии, живописи, технологии, отравления и вообще домашней медицины и пиротехнии / Составлена по многолетним опытам старого помещика Полтавской губернии… М.: Тип. С. Орлова, 1881. [2], X, 332 с.

Зміст: Отдел I: Хозяйство сельское и домашнее. Отдел II: Медицина, гигиена, ветеринарное искусство и проч. Отдел III: Технический.

Церква Православна:

Амвросий (Орнатский Андрей Антипович, 1778 – 26 XII 1827). История Российской иерархии, собранная епископом, бывшим Пензенским и Саратовским, Амвросием, а ныне вновь пересмотренная, исправленная и умноженная. Изд. 2. Т. 1. Ч. 1. К.: тип. Киевопечерския лавры, 1827. [2], XXII, 685 с.

Вид. 2 (sic): История Российской иерархии, собранная бывшим Новгородской семинарии префектом, философии учителем, соборным иеромонахом Амвросием, что ныне епископ Пензенский и Саратовский. Изд. 2. Ч. 1. М.: в Синодальной типографии, 1822. [4], XII, 646, X с.

Вид. 1: История Российской иерархии, собранная Новгородской семинарии префектом, философии учителем, соборным иеромонахом Амвросием. Ч. 1-6. М.: при Синодальной типографии, 1807-1815. 21 см.

Ч. 1. 1807. 677 с. разд. паг.

Справочные сведения по истории русской церкви, сведения о лаврах, монастырях, духовных учебных заведениях со списками и краткими данными о прохождении службы лицами, их возглавлявшими.

Ч. 2. 1810. 821 с. разд. паг.

Сведения о настоятелях, игуменах, архимандритах.

Ч. 3. 1811. [2], 762, V с.

Ч. 4. 1812. [2], 888, V с.

Ч. 5. 1813. [2], 738, III с.

Ч. 6. 1815. [2], 592 с.

Ч. 3-6: Полный список всех лавр и монастырей, как существующих, так и упраздненных.

Автор – префект (1804) і ректор (1805) Новгородської духовної семінарії, вікарій Староруський (12 III 1816), єпископ Пензенський (9 XI 1819 – 1825). – Дж.: Савваитов Павел Иванович (1815-1895). Преосвященный Амвросий Орнатский, епископ Пензенский и Саранский. СПб., 1869; Толстой Ю. Списки архиереев (1872). С. 29; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 55-56; Русские писатели-богословы (2001). С. 13-15. У монографії Г. Флоровського «Пути русского богословия» та покажчику Шведової немає.

Строев Павел Михайлович (27 VII / 7 VIII 1796, Москва – 5 / 17 I 1876, там само). Списки иерархов и настоятелей монастырей Российския Церкви. СПб.: Изд. Археогр. коммиссии, 1877. 1056 стовп., 4 с., 68 стовп.

Посмертне видання книжки, над якою автор працював у Державному архіві старих справ при Московському Сенаті, Головному архіві Міністерства іноземних справ, студіюючи справи кол. Монастирського приказу тощо з 1830-х до самої смерті. Підготував рукопис до друку Михаїл Іванович Семевський. Із змісту: Митрополія Київська і всієї Русії (Стовп. 1-4). Єпархії: Київська (Стовп. 7-32), Катеринославська (Стовп. 487-492), Чернігівська (Стовп. 509-536), Подільська (Стовп. 549-552), Полтавська (Стовп. 927-934), Волинська (Стовп. 935-940), Харківська (Стовп. 965-978), «Алфавитный указатель монастырей, упоминаемых в «Списках», составленных П. М. Строевым» (Стовп. 1-68).

Ординарний академік СПб. АН (3 II 1849), один із фундаторів Археографічної комісії. – Дж.: Барсуков Н. П. Жизнь и труды П. М. Строева. СПб., 1878. 668 с.; Модзалевский Б. Л. Список АН (1908). С. 46; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 112; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 324-325 (Р. М. Цейтлин); Брачев В. С. Петербургская археографическая комиссия, 1834-1929 гг. СПб.: Нестор, Афина, 1997. 161 с.

Луканин Александр Матвеевич (21 XI 1821 – 7 XI 1889), прот. Хронологический указатель узаконений, относящихся к духовному ведомству православного исповедания (с 1650 по 1850 год): [Вып. 1]. Пермь: тип. Никифоровой, 1878. 189 с.; Вып. 2. Пермь: тип. П. Ф. Каменского, 1880 (на обкл. 1881). 195 с.

Автор – кафедральний протоієрей м. Пермі. Інші його твори: **Свод** всех необходимых узаконений о духовных завещаниях. К., тип. И. и А. Дави-

денко, 1865. 42 с. (Прилож. к журн. «Руководство для сельских пастырей» за 1865 г.); **Законные** требования новых судебных установлений в отношении к лицам духовного звания. Изд. 2 испр. и доп. К.: Руководство для сельск. пастырей, 1869. 230 с.; **Руководство** к производству дознаний и следствий по проступкам и преступлениям священно-церковно-служителей против должности, благочиния и благоповедения. Харьков: И. Чижевский, 1879. [2], 160, V с. (Останнє в РНБ - Изд. 8, испр. свящ. Иоанна Пьянкова. Пермь, тип. Губ. зем. управы, 1898. [2], III, 210, IV с.). – Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 17-18; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 75.

Єпархії:

Филарет (Дімітрій Ґріґор'євич Гумілевский; 23 X 1805, с. Конобеєво Шацького пов. Тамбов, губ. – 9 VIII 1866, м. Конотоп). Историко-статистическое описание *Харьковской* епархии. Отд. 1-5. Москва, 1852-1858.

Ієрархи, опис церков за повітами (час побудування, особливості архітектури, склад священослужителів). Довідки про відповідні населені пункти. Настільна книжка С. А. Таранушенка.

Філарет (Ґумілевский), церк. діяч, богослов та історик церкви. Син священика. Закінчив Тамбов. ДС, де змінив прізвище (Конобеєвський). Прийняв чернецтво 19 I 1830. Другим магістром закінчив МДА (1830). Бакалавр церк. історії МДА із званням соборного ієромонаха (1830), 1832 посів кафедру Св. Писання. З призначенням на посаду інспектора (1833) переміщений на кафедру морального й пастирського богослов'я. Архімандрит (січень 1835), ректор МДА і проф. Догматичного богослов'я (14 XII 1835). Заснував академ. журнал "Творения святых Отцев в русском переводе с прибавлениями духовного содержания". Період його ректорства вважається золотим часом МДА. 21 XII 1841 рукопокладений у єпископа Ризького. З 1847 виходили окремі томи праці "История русской церкви" (вид. 4 усіх п'яти періодів - Чернігів, 1862-63). На думку А. Карташова, «настоящую ученую историю русской церкви в своем отечестве мы имеем со времени выхода в свет «Истории русской церкви» архиеп. Филарета» (Карташов А. Краткий историко-критический очерк систематической обработки русской церковной истории // Христианское чтение. 1903. Июль. С. 77). З 1859 скорочений варіант "Історії" за визначенням Св. Синоду передруковувався як підручник. 1848 переведений у Харків, з 7 IV 1857 архиєпископ. Уклав "Историко-статистическое описание Харьковской епархии" (Отд. 1-5. М.; Х., 1852-59). 1856 почав друкувати "Обзор русской духовной литературы, 862-1863» (2 кн. Изд. 3. СПб., 1884). 1859 вийшло перше вид. "Историческое учение об отцах церкви (Патрология)" (Тт. 1-3. Вид. 2 - СПб., 1882). Під час Кримської війни віддав для поранених приміщення Харк. ДС (ЖМП. 1945. № 8. С. 6-8 [Т. Пречистенский]). З 1859 архиепископ Чернігівський. 1860 з'явилось перше вид. праці "Исторический обзор песнопевцев и песнопения греческой церкви" (Тт. 3. Вид. 2 - Чернигов, 1864; Сергиев Посад, 1995). Розвідки з історії Черніг. єпархії вийшли окремим вид. посмертно - "Историко-статистическое описание Черниговской епархии" (Кн. 1-7. Чернигов, 1873-1874). Для заокруглення тематики доповнені працями ін. авторів (див.: Коваленко О. Б., Тарасенко О. Ф. До питання про авторство "Историко-статисти-

ческого описания Черниговской епархии" // Україна і Росія в панорамі століть: 36. наукових праць на пошану проф. К. М. Ячменіхіна. Чернігів: Сіверянська думка, 1998. С. 195-206). 1861 почав видавати "Русские святые, чтимые всею церковию или местно" (3 чч. Изд. 3 – СПб., 1885 в 12 кн.). Заснував "Черниг. епарх. известия". Видавав проповіді. Відомі його листи В. Г. Назаревському (Рус. вестник. 1883. Февраль), А. В. Горському (Письма Филарета... М., 1885) та Н. Н. Шереметєвій (Письма Филарета... СПб., 1900). Переклав з польської "Письма преосвященного Лазаря Барановича" (Чернигов, 1865). Д. чл. ОИДР (1847), чл.-кор., потім поч. член Імп. Рос. археол. т-ва (1856), д. чл. Імп. Рос. геогр. Т-ва (1852), поч. член Харк. ун-ту (1852), Імп. АН (1857), КДА (1860), МДА (1865). Об'їжджаючи єпархію, помер від холери.

Тв.: Черниев Николаевский монастырь (Х., 1849); Черноморская обитель при Лебяжьем лимане (Х., 1856); Общий обзор Черниговской епархии (Чернигов, 1861), Черниговские монастыри: Ильинский, Елецкий и Борисоглебский (Чернигов, 1861), Крупецкий Батуринский монастырь (Чернигов, 1861), Козелецкий Георгиевский монастырь (Чернигов, 1862); Опыт объяснения на послание апостола Павла к галатам (Чернигов, 1862); Историческое учение об отцах церкви (Чернигов, 1864); Православое догматическое богословие (Чч. 2. Вид. 3. СПб., 1882), Святые южных славян (Отд. 2. Чернигов, 1865), Жития святых подвижниц Восточной церкви (М., 1994).

Солнцев П. А. Краткие сведения о *харьковских* иерархах, 1799-1866 // Харьковские епархиальные ведомости. 1869. І окремо: Харьков, 1869. 37 с.

Родионов М. Статистико-хронологическо-историческое описание *Таврической* епархии: Общий и частный обзор. Симферополь, 1872. 269 с.

Толстой Юрий Васильевич (1824-1878). Списки архиереев и архиерейских кафедр Иерархии Всероссийской со времени учреждения Святейшего Правительствующего Синода (1721-1871). СПб.: В Синод. тип., 1872. [4], 154, II с.

Основу покажчика узято з праці вл. Амвросія (Орнатського). Відомості перевірено, частково виправлено й доповнено по березень 1872 за документами Синодального архіву. 427 біогр. довідок про архієреїв за старшинством хіротонії (с. 1-52). Список 105 ієрархів на березень 1872 за старшинством перебування у різних ступенях архієрейського сану (с. 53-57). Список єпархій та вікаріатств (с. 59-72), зокрема: Київська, Галицька та всієї Малої Росії та Чернігівська й Ніжинська, Волинська й Житомирська, Слобідсько-Українська й Харківська, Херсонська й Таврійська, Таврійська й Симферопольська **єпархії**, Переяславське, Славянське й Херсонське, Новгород-Сіверське й Глухівське, Брацлавське й Подільське, Чигиринське, Варшавське (Волинської єпархії), Вінницьке, Острозьке, Одеське, Балтське, Сумське, Новгород-Сіверське **вікаріатства**. Абетковий розклад єпархіальних та вікарних кафедр з найменуванням преосвящених архієреїв (с. 73-146). Абетковий покажчик імен архієреїв (с. 147-153).

Филарет (Гумилевский**;** 1805-1866). Историко-статистическое описание *Черниговской* епархии. Кн. 1-6. Чернигов, 1873-1874.

Коваленко Олександр Борисович, Тарасенко Олександр Федорович. До питання про авторство "Историко-статистического описания Черни-

говской епархии" // Україна і Росія в панорамі століть: Зб. наукових праць на пошану проф. К. М. Ячменіхіна. Чернігів: Сіверянська думка, 1998. С. 195-206.

Адрес-календарь духовного ведомства Черниговской епархии на 1879 год. Чернигов, 1879. [2],180 с.

Дворянство:

Общий гербовник дворянских родов Всероссийской империи, начатый в 1797 году. СПб., Ч. 1, 2 (обидві 1798), 3, 4 (обидві 1799), 5 (1800), 6 (1801), 7 (1803), 8 (1807), 9 (1816), 10 (1836).

Разом описано 1562 герби. Видання не завершене. Наступні частини й покажчики до них зберігаються у ЦДІА РФ. – Дж.: Библиотека Д. В. Ульянинского. Т. III (1915). С. 1418-1422. № 3724.

Лукомский Владислав Крескентьевич, Тройницкий Сергей Николаевич. Указатели к высочайше утвержденным Общему гербовнику дворянских родов Всероссийской империи [Ч. 1-18] и Гербовнику дворянских родов Царства Польского [Ч. 1-2]. СПб., 1910. 151 с.

Трійницький (Тройницкий) Сергій Миколайович (1 IX 1882 – 2 II 1948, Москва) – мистецтвознавець, геральдист, видавець. Нащадок келебердянського сотника (1717, 1730) Павла Трійницького (Краткая родословная дворян Тройницких. Корректурное изд. СПб., 1911. Табл. I. Наклад 100 прим.). У 1905-06 заснував видавництво й друкарню «Сириус» (ЦГИА в СПб. Ф. 986. Оп. 1. № 77. Арк. 29). Видавав журнал «Гербовед» (1913-14). З 1918 директор Державного Ермітажу. Намагався протистояти державній політиці, спрямованій на розпродаж за кордон унікальних пам'яток мистецтва (Жуков Юрий Николаевич. Операция Эрмитаж: Опыт ист.-архивн. расследования. Москва: Москвитянин, 1993. С. 37-38, 52, 54-55, 62, 68-69, 71, 78, 86, 91, 93, 103). У березні 1935 засланий до Уфи. 1939 мешкав півроку у Малоярославці, оскільки мав мінус 100, а восени того року переїхав до Кускова, де працював у Музеї порцеляни. З початку 1941 мешкав у Москві. 1946 чи 1947 захистив докторську дисертацію про європейську порцеляну (лист дружини Трійницького М. В. Борисової-Мусатової до мене від 1 XII 1970). – Тв.: Гербы графов Разумовских // Гербовед. 1913. Сентябрь. С. 141-156; „О переменении прежней Запорожской печати" // Гербовед. 1914. Май. С. 69-77; „О учинении в Слободские полки и регулярные роты на знамена гербов" // Гербовед. 1914. Июнь-июль. С. 85-107. – Дж.: Ернст Ф. Г. Нарбут: Життя й творчість (1926). С. 35-37, 43, 44, 52, 55; Белецкий Платон Александрович (1922-1998). Георгий Иванович Нарбут. [Лгр.:] Искусство, Ленингр. отд-ие, 1985. С. 46, 65-66, 80-81, 83, 89, 98, 105, 219, 225-226; Георгій Нарбут: Бібліогр. покажчик /Укладач С. Білокінь. Вип. 1: Г. Нарбут в екслібрисі. Суми, 1988. С. 35-36; Васильева О. Ю., Кнышевский П. Н. Красные конкистадоры (1994). С. 169, 203, 233; Вилинбахов Георгий Вадимович (род. 13 апреля 1949). Сергей Николаевич Тройницкий: Материалы к биографии // Геральдика: Материалы конференции «10 лет восстановления геральдической службы России». СПб., 2002. С. 176-186; Білокінь С. Чернігівсько-Петербурзький історичний гурток, 1908-1917 // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики; Зб. наук. праць. Число 10. Частина 2. Пам'яті М. Брайчевського. К., 2003. С. 288-298; Бобрищев Кост. Отчий край. Кн. 2 (2004). С. 664-673; Богомолов С. И.

Российский книжный знак (2004). С. 830; Рыхляков В. Н. Петербуржцы – авторы работ по генеалогии (2005). С. 277-279.

Лукомский В. К. Указатель к Общему гербовнику дворянских родов Всероссийской империи. Ч. 19-20. [Пг., 1914-17].

Долгоруков Петр Владимирович (27 XII 1816 – 6 / 18 VIII 1868, Берн, Швейцарія). Российская родословная книга… Ч. 1-4. СПб.: К. Вингебер, 1854-1857. Вид. не завершене. На обкл. ч. 1 – дата: 1855.

Ч. 1. [Список фамилиям, входящим в состав Росс. родосл. книгам. Фамилии российско-княжеские.] 1854. 350 с.

Ч. 2. [Фамилии российско-княжеские, графские, баронские и дворянские.] 1855. 327 с.

Ч. 3. [Фамилии, имеющие иностранные почетные титулы, нетитулованные ветви этих фамилий.] 1856. 523 с.

Ч. 4. [Фамилии дворянские, от Рюрика происшедшие.] 1857. 482 с.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 289; Деятели рев. движения. Т. 1. Ч. 2 (1928). Ствп. 106-108. У Шведової немає.

Інші рос. родослівні книжки:

Про Голубцова: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 34; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 42.

Бобринский Александр Алексеевич (1823-1903). Дворянские роды, внесенные в Общий гербовник Всероссийской империи. Ч. 1-2. СПб., 1890.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 268; Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 153; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 29.

Лобанов-Ростовский Алексей Борисович (18 XII 1824 – 10 VIII 1896). Русская родословная книга Изд. 2-е [испр. и значит. доп.] Т. 1-2. СПб.: А. С. Суворин, 1895.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 494; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 73.

Говорский Ксенофонт Антонович (1811 – 17 VI 1871). Алфавитный список дворянских фамилий ныне существующих в западных губерниях России, в особенности в Белоруссии, предки коих были православными митрополитами, архиепископами, епископами, архимандритами, игуменами, настоятелями и настоятельницами православных монастырей и протоиереями соборов с кратким биографическим очерком большей части сих духовных сановников // Вестник Юго-Западной и Западной России. 1864. Том 1. № 2. С. 106-128; № 10. С. 178-202.

Автор – вчитель церковної історії, церковної археології та канонічного права. **Тв.: Иоасафат** Кунцевич, полоцкий униятский архиепископ (Биогр. очерк). Витебск, тип. Губ. правл., 1858. 13 с. (Приложения – С. 15-48); **Жизнь** преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой; С ист. описанием основанного ею девичьего, Спасопреображенского монастыря и с прилож. изображения св. креста, устроенного ею для монастырской церкви. К., 1863. [2], 22, 88-100 с.: 1 л. илл. (извлеч. из «Вестника Юго-Зап. и Зап. России» за 1862/63 г.»; **О характере** и деятелях народного образования. К., 1863; **Иоасафат** Кунцевич, Полоцкий – униятский архиепископ (канонизованный папою Пием IX). Вильна, тип.

Губ. правл., 1865. 32 с. - **Дж.:** Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 227; Из посмертных бумаг [...] Анатолия Мартыновского // КС. Том IX. 1884. Июнь. С. 213; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 785; Щербина Вол. Говорський та Калістратів // Україна. 1927. Кн. 5 (24). С. 54-59.

Волинь:

[Антонович Володимир Боніфатійович (1834—1908, Київ).] Дворянство Волынской губ. Статья I–IV. Житомир, 1867. [6], 189, [1] с. Підп.: Н. Имеретинский.

Київщина:

Адрес-календарь помещиков *Киевской* губернии, расположенный в азбучном порядке фамилий по уездам. К., 1861. 58 с.

Визвольна війна, 1648:

Каховский В. Опыт изучения войн Богдана Хмельницкого // Сборник сочинений офицеров Николаевской академии Генерального штаба. Кн. 2. СПб., 1863. С. 61-62. 29 записів.

В «Источниках» Вєнгєрова відомостей про В. Каховського немає.

Кримська війна, 1853-1856:

Ивановский Антон Доминикович (1823-1873). Сочинения и журнальные статьи как материалы для истории Севастопольской обороны // Ивановский А. Государственный канцлер граф Николай Петрович Румянцев. СПб.: тип. Ф. С. Сущинского, 1871. С. 133-152.

Автор – поляк, із спадкових дворян. Освіта – юр. фак. Харків. ун-ту (1847). Призначений позаштатн. пом. б-каря у б-ці ун-ту. 1851 переїхав до СПб. З VI 1857 служив у Імп. Публ. б-ці. Як подію в культ. житті міста сучасники сприймали його недільні екскурсії залами б-ки для публіки (з 1869). М. Д. Ельзон припускав, що, правдоподібно, з цим пов'язане його звільнення з б-ки (грудень 1869). Політичну підкладку мав проведений у нього трус. На прохання І. Д. Делянова справу припинили. Був також професором Рим.-кат. ДА. – **Тв**.: **Программа** трех публичных чтений об ученых заслугах митрополита Киевского Евгения и государственного канцлера графа Н. П. Румянцева. [К., 1867?] 1 л.; **Несколько** слов о киевском уроженце Петре Дубровском, замечательном собирателе книг и рукописей. [К.], Унив. тип., 1869 [ценз.]. 8 с. (відбитка з «Киев. губ. ведомостей». 1869. №№ 119-120); **Отрывок** из третьей публичной лекции, читанной г. Ивановским 19-го сентября в университетском зале в пользу Общества попечения о раненых и больных воинах. [К.,] Унив. тип., 1869 [ценз.] 12 с. (відбитка з газ. «Киевлянин». 1869. № 113); **Речь** о цели Общества попечения о раненых и больных воинах […], читанная […] в зале Университета св. Владимира 15 сентября 1869 года. К., Губ. тип., 1869. [2], 18 с. (відбитка з № 114 «Киев. губ. вед. »); **Иван** Михайлович Снегирев и дневник его воспоминаний с 1821-1865 год. С прилож. программы издания «Старина русской земли», речей М. М. и И. М. Снегиревых, митрополита Филарета, С. П. Шевырева, М. П. Погодина, кн. В. Ф. Одоевского, биографической заметки И. И. Давыдова о И. М. Снегиреве и стихов. СПб., тип. Ф. С. Сущинского, 1871. XLVIII, 496 с.; **Митрополит** Киевский и Галицкий Евгений (Болховитинов). СПб.: т-во «Обществ.

польза», 1872. 112 с. (Дополненная статья из «ЖМНП». 1867. № 12). – **Дж.:** Каталог сочинений и изданий Имп. Публичной библиотеки бывшего библиотекаря А. Ивановского. СПб., 1871, [2], 32 с. Извлечено из «Старины Русской земли». Т. 1, кн. 1; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 459; Эльзон М. Д. Ивановский А. Д. // Сотрудники. Т. 1 (1995). С. 233-234.

Генрици Александр Александрович (1824-1895). Воспоминания о Восточной войне 1853-1855 гг. // Русская старина. Том 20. 1877. Октябрь. С. 301-304.

Список матеріалів, надрукованих у перших 20 томах журналу (за 8 років).

Інші його тв.: **Нескольк**о слов по поводу лекции профессора Университета св. Владимира Ф. Эргардта, читанной им в Киевском военном госпитале 3 октября 1863 года, под заглавием «Притворное умопомешательство». К., тип. Федорова и Мин., 1863. [2], 37 с. (відбитка з № 88 «Киевск. телеграфа»); **Постройки** полевых перевязочных пунктов в Крымскую войну на позициях от Балаклавы до Севастополя 1854-1855 г. [Одесса], гор. тип. Алексомати, 1872. [2], 19 с.: 15 арк. іл. – **Дж.:** Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 726.

Покажчики періодики:

Боричевский (Тарнава-Боричевский) Иван Петрович (1810 Мінськ губ. – 24 VII / 5 VIII 1887, Виборг). Обозрение губернских ведомостей с 1842 по 1847 г. Ст. I. Сведения для истории епархий и иерархов. 85 с. Ст. II. Описание монастырей. 143 с. Ст. III. Материалы для церковной истории. 80 с. Ст. IV. Древности. 61 с. Ст. V. Языкознание. 32 с. Ст. VI. История. 48 с. Ст. VII. Биографии и акты. 27 с. Ст. VIII. Историко-географические сведения, география и статистика. 32 с. Ст. IX. Этнография. 16 с.

Отдельный оттиск из ЖМНП. 1848-51.

Дж.: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 264. № 826.

Про Тарнаву-Боричевського: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 113.

Боричевский И. Обозрение губернских ведомостей с 1848 по 1850 г. :

Окрема відб. із: ЖМНП. 1852-1855. 100 с.

Розділи: 1) Сведения для истории епархий и иерархов. 2) Описание монастырей и церквей. 3) Материалы для церковной истории. 4) Историко-географические сведения.

Дж.: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 265. № 827.

Пискарев Алексей Иванович (+ 1868). Алфавитно-синтетический указатель сведений о России, заключающихся в неофициальной части губернских ведомостей, 1838-1851 // Вестник Имп. Русского географического общества. 1857. № 3-4. Отд. IV. С. 1-72; 1860. № 6-7. Отд. IV. С. 1-70.

Про Піскарьова: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 92.

Геннади Григорий Николаевич (1826-1880). Указатель географических, этнографических и статистических статей, помещенных в губернских

ведомостях (за 1851-1857 гг.). // Вестник Имп. Русского географического общества. 1852-1859.

за 1851 г. // 1852. № 3. Отд. IV. С. 1-47.

за 1852 г. // 1853. № 3. Отд. IV. С. 1-46.

за 1853 г. // 1854. № 3. Отд. IV. С. 1-41.

за 1854 г. // 1855. № 3. Отд. IV. С. 1-40.

за 1855 г. // 1856. № 5. Отд. IV. С. 1-28.

за 1856 г. // 1858. № 5. Отд. IV. С. 1-22.

за 1857 г. // 1859. № 3. Отд. IV. С. 17-51.

Неустроев Александр Николаевич (1825-1902). Историческое розыскание о русских повременных изданиях и сборниках за 1703 по 1802 гг., библиографически и в хронологическом порядке описанных. СПб., 1874. LXXII, 878 с.

Собко Николай. Русские и славянские календари и месяцословы за 100 лет, 1725-1825. Берлин: Розенталь, 1880. 56 с.

Окрема відбитка з вид.: Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1-3 (1876-1908). – з виправленнями й додатками. 100 прим.

"Екатеринославские губернские ведомости":

Систематический указатель статей, помещенных в "Екатеринославских губернских ведомостях" за 1863, 1864, 1865, 1866, 1867 и 1868 годы, относящихся до Екатеринославской губернии // Екатеринославские губернские ведомости. 1869. № 90. С. 542-544.

"Киевлянин":

[Новицкий Иван Петрович, 1844-1890]. "Киевлянин" под ред. Виталия Яковлевича Шульгина, 1864-78. К.: Универс. тип. (И. И. Завадзкого), 1880. [2], II, 19 (+ 1), III (+ 1), IV с., 166 столб., 1 с.

Із змісту: В. Я. Шульгин: Биогр. очерк (С. 1-19). Указатель систематический (Столб. 1-140), – авторов (Столб. 139-159), местностей (Столб. 160-166).

"Киевские епархиальные ведомости":

[Пономарев Степан Иванович, 1828-1913]. Указатель неофициального отдела "Киевских епархиальных ведомостей": За десятилетие их издания с 1861 по 1870 гг. // Киевские епархиальные ведомости. 1870. № 24. Приложение. Окремо: К., 1870. 87 (+ 1) с.

Про Пономарьова: Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 86; Пономарьов Степан Іванович // Русские писатели 1800-1917. Т. 5 (2007). С. 71-72

Біобібліографія вчених. Personalia:

Амбодик (Максимович-Амбодик) Нестор Максимович

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 20-21.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 118.

Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 512-513.

Анастасевич Василий Григорьевич (28 II / 11 III 1775, Київ – 16 / 28 II 1845, СПб.).

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 26-27.

Евгений митрополит. Письма к В. Г. Анастасевичу из Калуги и Пскова, 1813-18. Сообщ. А. Н. Неустроев // Древняя и новая Россия. 1880. № 10. С. 336-364; [До нього ж, 1821-24.] / Публ. И. Шляпкина // Древняя и новая Россия. 1881. № 2. С. 288-317.

Снегирев Иван Михайлович. Письма к В. Г. Анастасевичу, 1828-1831 // Древняя и новая Россия. 1880. № 11. С. 537-576 (і окремо: СПб., 1892. 40 с.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 61.

Из переписки Н. А. Полевого / Сообщ. Н. К. Козьмин // Русская старина. 1901. № 5. С. 397-413.

Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 3. С. 60.

Библиотека Д. В. Ульянинского. Т. II (1912). С. 1098-1100. № 3051.

Сірополко Ст. Василь Анастасевич як бібліограф і книголюб // Укр. книга. 1937. № 2. С. 46-49.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 17.

Брискман Михаил Аркадьевич (1904-1975). В. Г. Анастасевич. М., 1958. 274 с.

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 79-80.

Корнєйчик І. І. Історія української бібліографії (1971). С. 49, 56, 65.

Брискман М. А. Новые материалы о В. Г. Анастасевиче // Книга: Исслед. и материалы. Вып. 30. М., 1975.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 51 (Г. Р. Макарова).

Терлецький В. Сторінки життєпису К.Ушинського // Сіверянський літопис. 1998. № 1. С. 34.

Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006). С. 41, 86, 87, 121, 124-126.

Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 26-33.

Аркас Захарий Андреевич (1793 – 23 III 1866).

Мурзакевич Николай Никифорович. З. А. Аркас // ЗООИД. Т. 6. 1867. С. 492-494.

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 42.

В., Л. // РБС. Том [2]. Алексинский – Бестужев-Рюмин. 1900. С. 289-290.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 103.

Артемовський-Гулак Петро Петрович (16 / 27 I 1790, м. Городище Черкаського пов. Київ. губ. – 1 / 13 X 1865, Харків).

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 47.

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 157-161.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 229, 262, 395.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 113.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 408.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 139-149 (Лидия Николаевна Климкова).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 88.

Брун Пилип Карлович (Brunn Ph.; 18 VIII 1804 – 4 VI 1880).

Успенский Федор Иванович (1845-1928). Перечень Ф. К. Бруна в порядке их появления в печати // Записки Новороссийского университета. Одесса, 1881. Том 32. С. 321-337.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 353.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 31.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 237, (629).

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 151.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 144 (О. Ясь).

Венелін (Георгій Гуца) Юрій Іванович (22 IV / 4 V 1802, с. Велика Тибава, Закарпаття – 26 III / 7 IV 1839, Москва, пох. на кладовищі Даніловського м-ря)[15].

Бібліографічний покажчик / Уклад. О. Д. Закривидорога, О. Г. Люта, Т. В. Туренко та ін.; відп. ред. Я. І. Штернберг, Л. О. Мельник. Ужгород, 1989. 83 с.

Соколов Е.И. Библиотека Имп. Общества истории и древностей российских. М., 1905. Вып. 2. С. 567-598.

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 143.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 540-541.

Гаджега Юлий (1879-). Краткий обзор научной деятельности Юрия Ивановича Венелина (Гуцы). Ужгород, 1927. 44 с.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 98-99, 390 (Владимир Павлович Чорний).

Медовичева Т.А., О «Путевых записках» Ю.И.Венелина // Записки ОР РГБ. Вып. 51. М., 2000. С. 194-250.

Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 97-100.

Георгій (Григорій Йосипович Кониський; 31 / 20 XI 1717, Ніжин – 24 / 13 XI 1795, Могильов).

Толстой Ю. Списки архиереев (1872). С. 13.

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 206-207.

---

[15] Архів – ОР РГБ (Ф. 49. 223 од. зб.). Серед паперів – «Изыскание об этрусских древностях» (ОР РГБ. Ф. 49. № 29), «Летопись Григория Грабянки» (ОР РГБ. Ф. 49. № 120), Щоденники, 1829-30, 1833 (ОР РГБ. Ф. 49. № 136-137), листи Н.А.Мурзакевича .

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 729-730.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (648).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 88.

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 24-25 (М. В. Кашуба).

Гоголь Микола Васильович (18 III 1809 – 21 II 1852).

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 228-231.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 786-814.

Лазаревский Ал. Сведения о предках Гоголя // Памяти Гоголя. К., 1902. С. 3–12 (= ЧИОНЛ. Кн. XVI).

Гоголь-Головня Ольга Васильевна (+ 1907). Из семейной хроники Гоголей. К., 1909. [1–2], VIII, (3–79), [15] с.

Гоголь укр. мовою: 1. Переклади. 2. Переробки. 3. Статті, замітки, звістки. 4. Рецензії на російські праці про М. В. Гоголя: [Бібліогр. покажч.] / В. Д-ський [Дроздовський В.] // Черв. шлях. 1927. № 7/8. С. 335-347.

Єрофіїв І. У додаток до покажчика літератури про "Гоголя укр. мовою" В. Д-ського // Черв. шлях. 1927. №7/8. С. 346-347.

Дурылин Сергей Николаевич (1877-1954). Из семейной хроники Гоголя. М.: ГАХН, 1928.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 111, 117, 124, 136, 160, 165, 182, 209, 379, 396, 398, 411.

Сенютович-Бережний В. Волинські Гоголі // Українець–Час. 1950. Ч. 39–40 / 205–206. С. 6.

Сенютович-Бережний В. До генеалогії Миколи Гоголя // Українець–Час. 1950. Ч. 19/85. С. 5.

Сенютович-Бережний В. Рід Гоголів на Волині // Літопис Волині. Ч. 1. Нью-Йорк, etc, 1953. С. 37– 47.

Кучма В. По дорозі в сумнів: Ескіз з життя М. В. Гоголя // Календар-альманах на 1960 рік. Буенос-Айрес: Відродження, б. р. С. 105-116.

Клен Ю. Спогади про неоклясиків (1960). С. 189.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (635).

Оглоблин Ол. Проблема предків Миколи Гоголя // Укр. історик. Ч. 3–4 (15–16). 1967. С. 78– 94; Ч. 1–4 (17–20). 1968. С. 19–36.

Н. В. Гоголь и Нежин: Нежинская гимназия высших наук князя Безбородко, начало творчества: Библиогр. указатель / Сост. Н. М. Жаркевич, Е. Н. Михальский, П. В. Михед, Г. В. Самойленко. Нежин, 1989. 121 с.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 500; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 376.

Дубровіна Любов Андріївна, Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 91, 185.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 306.

Бойко-Блохин Юрій. До основ світовідчування М. В. Гоголя // Науковий збірник (1945-1950-1995). Т. IV / УВАН у США. Нью-Йорк, 1999. С. 59-74.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 80.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 51, 444, 531.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 97, 121.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 73, 190, 339, 394, 494, 507.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 15, 148-149, 310, 326, 328, 336, 549.

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (519).

В «Азбуковнику» немає.

Головацький Яків Федорович (17 / 29 X 1814 (за Палієнко, 5 / 17 X), с. Чепелі Золочівського округу на Львівщині – 1 / 13 V 1888, м. Вільно).

Потебня А. А. [О кн.:] Народные песни Галицкой и Угорской Руси, собр. Я. Ф. Головацким. М., 1878 // Отчет о 22-м присуждении наград гр. Уварова. Спб, 1880. С. 64-152.

Истомин Ф., Я. Ф. Головацкий // Известия СПб. славянского благотворительного общества. 1888. № 4-5. С. 239-243.

Памяти Я. Ф. Головацкого, председателя Виленской комиссии для разбора и издания древних актов. Вильна, 1888. 37 с.

К биографии Я. Ф. Головацкого: Всеподд. доклад виленского ген.-губернатора ген.-адъютанта Потапова / Сообщ. И. П. Корнилов // Русская старина. 1901. № 8. С. 437-439.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 17-18.

Аристов Ф. Ф., Я. Ф. Головацкий // Аристов Ф. Ф. Карпато-русские писатели: Исследование по неизд. источникам. В 3-х т. Том 1. М., 1916. С. 75-128.

Ваврик Василь Романович (1889–1970). Яков Федорович Головацкий, его деятельность и значение в галицко-русской словесности. Льв., 1925. 168, 4 с.

Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет (1937). С. 100.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 41.

М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький. Бібліогр. покажчик. Львів, 1962. 134 с.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 437.

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 394-400.

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 131-132, 147-149.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 125-127 (Н. М. Пашаева).

Дзюба І. "Родолюбивий" трудівник // Літ. Україна. 1984. 18 жовт.

Матисякевич Зіновій. Український археограф Я. Ф. Головацький. К., 1993. 18 (+ 2) с. Наклад 600.

Відкритий архів. Т. І (2004). С. 99, 100, 101, 115, 117, 119, 497, 542, 544, 596.

Стеблій Феодосій. Сподвижник Маркіяна Шашкевича: Яків Головацький – діяч укр. нац. відродження. Львів, 2004. 96 с.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 215-216.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 16.

Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006). С. 304.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 160, 258, 276, 291.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 26, 38, 152, 161, 248, 587.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 251, 329, 736.

Грабянка Григорій Іванович (+ 1730).

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 249.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 78.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 132.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (636).

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С 176, 48-450.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 84.

Данилович Ігнат Миколайович (30 VII / 10 VIII 1787, с. Гриневичі під Більськом Підляським – 30 VI / 12 VII 1843, Грефенберг під Фрівальдом).

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 279.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 470.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 142 (Б. С. Попков).

Затиркевич Михайло Дмитрович (1831, Сосницький пов. Чернігів. губ. – 1894).

Сребницкий Иван Афанасьевич (23 VI 1850, Полтавська губ. -). Затыркевич М. Д. // Гимназия кн. Безбородко. Изд. 2 (1881). С. 259-260.

Ім’я автора уточнено за змістом книжки і переліком викладачів. З інших праць: Пушкин и русская история. Речь… // Сб. Ист.-филол. о-ва при Ин-те кн. Безбородко в Нежине. Т. 3. 1900. Отд. 2. С. 8-19; Памяти Пушкина… Отд. 2. К., 1900.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 425.

Моїсеєв (Моисеевъ) **Кирило Оврамович** (1790, біля Чернігова – 13 V 1853, Москва).

Кукольник Нестор Васильевич (8 IX 1809, СПб. – 8 XII 1868). Моисеев К. А. // Гимназия кн. Безбородко. Изд. 2 (1881). С. 289-290.

Про Кукольника: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 322-325.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 395.

Супронюк Оксана. Н.В.Гоголь и его окружение в Нежинской гимназии (2009). С. 219-220.

Паєвський Йосип Тадейович (1805 -)

Петров Н. Паевский О. Ф. // Гимназия кн. Безбородко. Изд. 2 (1881). С. 296-297.

Петрушевич Антін Степанович (6 I 1821, с. Добряни, Галичина – 10 IX 1913, Львів).

Дедицкий Богдан (Богдан-Теодосій, син Андрія; 9 / 27 I 1827, м. Угнів на Львівщині – 9 I 1909, Львів). Сочинения и издания Антония Петрушевича // Галичанин. Том 1. 1863. № 2. С. 163-168.

Про Дідицького: Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет (1937). С. 106; Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 104-108 (В. Качкан). В «Источниках» Венгерова немає.

Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет (1937). С. 110.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 143.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (665).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 269-270 (Л. Н. Климкова).

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 175, 177.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 166, 167, 171.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 39-41, 43, 44, 46, 51, 55, 250-253, 256-257, 259, 285.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 862-863 (І. Сварник).

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (523).

Сребницький Іван Опанасович (23 VI 1850, Полтавська губ. -).

Гербель Николай Васильевич (26 XI 1827 – 8 III 1883). Сребницкий И. А. // Гимназия кн. Безбородко. Изд. 2 (1881). С. 202-203.

Про Гербеля: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 733-736; Деятели рев. движения. Т. 1. Ч. 2 (1928). Ствп. 77; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 116-117 (Юрий Давыдович Левин).

Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 63-64.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 363.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 229.

Філарет (Дімітрій Ґріґор'євич Гумілевский [Конобеївський]; 23 X 1805, с. Конобеєво Шацького пов. Тамбов, губ. – 9 VIII 1866, м. Конотоп).

Пономарев С. И. Преосвященный Филарет, архиепископ Черниговский и Нежинский. Полтава, 1866. 63, 2 с.

Толстой Ю. Списки архиереев (1872). С. 39.

Листовский И. С. Филарет, архиепископ Черниговский. Чернигов, 1894 (на обкл. 1895). 429 с. (Список трудов Филарета, с. 416-423).

РБС. Т. [21]. Фабер-Цявловский. СПб., 1901. С. 80-83 (И. Корсунский).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 36.

Глубоковский Н. Н. Русская богословская наука в ее историческом развитии и новейшем состоянии. Варшава, 1928. С. 4-5, 40-41, 44-46, 58, 80, 94.

Флоровский Г. Пути русского богословия. Париж, 1937. Пок.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 119.

Русские писатели-богословы (2001). С. 158-172.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 88.

Шульговський Федір Федорович (19 XI 1807, м. Ніжин -).

Кулжинский Иван Григорьевич (14 IV 1803, м. Глухів Чернігів. губ. – 26 III 1883, м. Ніжин Чернігів. губ.). Шульговский Ф. Ф. // Гимназия кн. Безбородко. Изд. 2 (1881). С. 319-320.

Про Кулжинського: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 328; Супронюк Оксана. Н.В.Гоголь и его окружение в Нежинской гимназии (2009). С. 213-215.

III. У складі Російської імперії, період її руйнування («Освободительного движения»; 1881-1917)

Бібліографія:

Котляревский Александр Александрович. Археологическая библиография // Котляревский А. А. Сочинения: В 4 тт. СПб., 1895. Т. 4. С. 547-554 (= Сб. ОРЯС. Т. 50).

[Кордуба Мирон.] В справі нашої біблїоґрафії / Біблїоґрафічні Комісія і Бюро Наукового Товариства ім. Шевченка. Підп.: Біблїоґрафічні Комісія і Бюро Наукового Товариства ім. Шевченка. [Відбитка з часопису «Каменярі». Чернівці. 1911. 10 I. № 1. С. 12]. 3, [1] с.

У справі провадження від 1911 біжучої української бібліографії, тобто фіксації всього, що виходило українською мовою, незалежно від місця. Про організацію для цього бібліографічної комісії та бібліографічного бюро при НТШ. Заклик до видавців, авторів, редакцій, народних інституцій та організацій, друкарень і приватних осіб заснувати громадськими засобами національний обов'язковий примірник для НТШ.

Нотатка Ф. Максименка: «Автор: проф. М. М. Кордуба. Див.: Прицак, № 95».

Линниченко Иван Андреевич. Задачи библиографии: Речь, произнесенная в собрании Одесского библиографического общества при Императорском Новороссийском университете 14-го мая 1911 года. Одесса, 1911. 12 с.

Реєстраційні покажчики:

Аркадьев Елпидифор Иванович (2 XI 1856 - 1917). Запрещенная литература: Книги, брошюры, газеты и журналы, арестованные в 1911 году. [Сызрань,] тип. «Печать», 1912. 38 с., 3 л. портр. 19 см.

Збирав книжки з історії театру, бібліографії та соціології. - Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 103; Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 80; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 55.

Бібліотечні каталоги:

Київ:

Крыловский Амвросий Семенович (1853-1930). Систематический каталог книг библиотеки Киевской духовной академии, составленный библиотекарем Академии А. С. Крыловским. Т. 1-5. Кн. 1-[14]. К., 1890-1915. Кн. [14] – кол. Полоцької уніатської бібліотеки. К., 1906.

Про Криловського: Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 120; Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 47, 73, 107, 155, 223. Кол. архієпископ УАПЦ Йосиф Оксіюк –

Ф. Максименкові, 29. IX. 1968: Криловський помер несподівано й раптово у другій половині XII 1930. В «Источниках» Вєнгєрова відомостей про А. Криловського немає.

Том 1. Богословие. Вып. 1: Св. Писание и патрология. К.: Г. Т. Корчак-Новицкий, 1890. IV, 345 (+ 1) с. *Священное Писание* (1179 №№): издания Библии, издания апокрифических книг Ветхого и Нового Завета, Конкорданции и Симфонии, библиология (исагогика, история канона, история и критика текстов и переводов, герменевтика и история толкования, опыты толкования), смесь (библиология и экзегетика), словари и грамматики библейского и священного языка Ветхого и Нового Завета. *Патрология и христианская письменность* (№№ 1180-1802): Творения св. Отцев и Учителей церкви, творения церковных писателей, общие исследования по церковной литературе, монографические исследования в области Патрологии.

Том 1. Богословие. Вып. 2: Основное, Догматическое, Обличительное или Сравнительное и Нравственное Богословия, Литургика, Церковная Археология и Гомилетика. К.: Г. Т. Корчак-Новицкий, 1892. [2], 436 с.

Том 1. Богословие. Вып. 3: Пастырское Богословие, Церковное и гражданское Право, Богословские энциклопедии, словари, сборники и смесь. К.: Г. Т. Корчак-Новицкий, 1893. [2], 183 (+ 1) с.

Том 2. Философия. Вып. 4: Сочинения философов, история философии, логика, гносеология и метафизика, психология и антропология, философская этика и эстетика, педагогика, философские энциклопедии, словари и смесь. К.: Г. Т. Корчак-Новицкий, 1896. [2], 213 (+ 1) с.

Том 2. Словесность. Вып. 5: Иностранная литература: восточная, классическая, новых европейских народов и славянская, отечественная литература, эстетика и теория словесности, история искусств и литературы иностранной и библиография, история русской литературы и библиография. К.: И. И. Горбунов, 1901. [2], 358 с.

Том 2. Языкознание. Вып. 6: Эпиграфика и палеография, общее и сравнительное языкознание, языки индо-европейского семейства: санскритский, персидский, армянский, грузинский, осетинский и литовский, классическая филология, языки: итальянский, французский, испанский, румынский, немецкий, голландский, шведский, английский и другие, славяноведение, языки семитического и туранского семейств, китайский, словари ученые, сравнительные и учебные. К.: И. И. Горбунов, 1903. [2], 182 с.

Том 3. История. Вып. 7: Библейские: история, археология, хронология, география, словари и энциклопедии, системы ветхозаветной истории и исследования об отдельных эпохах и лицах, системы новозаветной библейской истории и исследования по отдельным вопросам ее, исследования по отдельным вопросам евангельской истории, апостольский век. К.: И. И. Горбунов, 1907. [2], 104 с.

Том 3. История. Вып. 8: *Общая церковная история*: источники и вспомогательные науки – церковные историки, жития Святых, церковные: археология, география и статистика, хронология, акты, письма, регесты, лексиконы, хроники, сборники, системы и монографические исследования – полные курсы, исследования и сочинения с I-XI вв., новая церковная история: восточная и западная, история миссий, ересей и расколов. К.: И. И. Горбунов, 1908. [2], 220 с.

Том 3. История. Вып. 9: *Общая гражданская история*: вспомогательные науки, философия истории, история культуры, политика, хронология, археология и история искусств, акты, хроники, сборники, лексиконы, мемуары, письма, записки, дневники, биографии, системы и монографии по всемирной истории – общие, по древней, средней, новой и новейшей истории, история отдельных государств и народов в Европе, Азии, Африке и Америке. К.: Петр Барский, 1910. [2], 374 с.

Том 4. История. Вып. 10-11: Русская история: Источники – Летописи и Сказания, Акты, Грамоты, Реляции, Документы, Указы, Манифесты и проч., Описи документов и дел, Письма, Записки, Хроники, Воспоминания, Дневники, Альманахи, Сборники и т. п. Материалы иностранные, Сочинения, относящиеся к разработке источников Русской истории, Археологии и Истории искусств. История Русской церкви. – История распространения Русской церкви, отношения ея к другим церквам, епархии, братства, приходы, миссии, ереси, расколы и т. п. Монастыри, скиты, пустыни, церкви, иконы, образа и проч. святыни; История Русской иерархии; Жития преподобных, богоносных и святых, История духовного просвещения и училищ. История и Обличение Русского раскола и сектантства. К.: Петр Барский, 1912. [2], 1-527, [1] с. №№ 20902-25942.

Том 4. История, политическая экономия, технология и промышленность, землеведение и народоведение. Вып. 12: Русская гражданская история: история России вообще, история внешних отношений Российского государства, обозрение эпох и отдельных событий, история краев России и инородческих групп, история права, гос. учреждений, сословий, история народного хозяйства и торговли, история быта общественного и семейного, история просвещения и учебных заведений, биографии исторических личностей, политическая экономия, технология и промышленность, землеведение и народоведение, общие географические руководства и пособия, описания всех стран света и кругосветные путешествия, путешествия по отдельным странам света и описание их, географические словари и сборники, география и статистика России общая и частная, географические словари и сборники, библиография по русской истории. К.: Петр Барский, 1913. [2], 1-368, [1], 369-373 с. №№ 25943-29905.

Том 5. Богословие. Дополнение к вып. 1-му тома первого. Вып. 13: Св. Писание и Патрология. К.: Петр Барский, 1915. [2], 350 с. Разом 32344 назви.

[Том 5. Вып. 14.] Систематический каталог книг библиотеки Киевской духовной академии (бывшей Полоцкой униатской библиотеки), составленный библиотекарем Академии А. С. Крыловским. К.: И. И. Горбунов, 1906. [2], 429 (+ 3) с. 3995 назв.

Петров Н. И. Описание рукописных собраний, находящихся в городе Киеве. Вып. I. Собрание рукописей московского митрополита Макария (Булгакова), Мелецкого монастыря на Волыни, Киево-Братского монастыря и Киевской духовной семинарии. К., 1892.

Вид. описано: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 48. № 95.

Ярославский Стефан Григорьевич (1836-1917), Шерминский Михаил Иванович (+ не раніше 1917). Каталог Киевской городской публичной библиотеки, 1866-1903. К., 1904. 1074 с.

Те саме: за 1904-1909. Доп. 1. К., 1910. 338 с.

Пор.: Алфавитный указатель авторов к основному каталогу Киевской городской публичной библиотеки за 1866-1903 гг. К., 1903. 52 с.

Систематический каталог книг библиотеки высокопреосвященного Флавиана, митрополита Киевского и Галицкого / Библиотекарь Лавры Игумен Михаил [Тростянский[16]]. К.: КПЛ, 1910. VIII, 678 с.: іл. 8298 записів (понад 15 000 томів).

За 1910-14 вийшло 5 щорічних додатків. В «Источниках» Вєнгєрова відомостей про о. Михаїла немає.

Чернігів:

Рагозин Н. П. Отчет о занятиях слушателя Археологического института Н. П. Рагозина по приведению в порядок дел бывшей Малороссийской коллегии, принадлежащих Историко-филологическому обществу при Харьковском университете // Сб. Археологического института. 1886. Т. 5, Ч. 2, Прил. 1. С. 1-32.

[Рагозин Н. П., Гаврилов Александр Васильевич.] Отчеты о содержнии дел и бумаг, хранящихся в архивах: бывшей (в г. Чернигове) Малороссийской коллегии и упраздненного управления Оренбургского генерал-губернатора. СПб.: Имп. АН, 1892. IV, 52 с.

Пор.: Гаврилов Александр Васильевич. – Тв.: Описание документов и дел, хранящихся в архиве Св. Правит. Синода. - Дж.: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 573. № 2389; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 676.

Приватні бібліотеки:

Левицкий Иван Емельянович (1850-1913). Галицко-русская библиография XIX столетия с увзгляднением изданий, появившихся в Угорщине и Буковине (1801-1886). Том I. Хронологический список публикаций, 1801-1860. Львов: Ставропигийский Институт, 1888. XXII, 152 с. Том II. 576 с.

Дж.: Лазаревский А. М. // КС. 1896. № 4. 2 паг. С. 27-28.

---

[16] Інформація Ф. П. Максименка.

Бокачев Николай Федорович (1846-1915). [Русская историческая и археологическая библиотека.]

1-1) Описи русских библиотек и библиографические издания, находящиеся в исторической и археологической библиотеке Н. Бокачева. СПб.: Тип. В. Киршбаума, 1890. XVIII, [2], 316, 53, [1], 23, [3] с.;

1-2) Каталог сочинений, составляющих русскую историческую и археологическую библиотеку Н. Бокачева. История русских земель и городов. Виды городов, монастырей и местностей, памятных в историческом отношении. Описание монастырей, местных святых и древностей. СПб.: Тип. В. Киршбаума, 1896. [4], 385, [1] с.;

2-1) Каталог русской исторической и археологической библиотеки Н. Бокачева. Том 2. Вып. 1. Географические карты России XV-XIX столетий. СПб.: Тип. В. Киршбаума, 1892. [4], III, 91, 5 с.

Видання Бокачова описані: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 236-237. № 716; С. 259. № 802; С. 516-517. № 2209; Библиотека Д. В. Ульянинского. Т. II (1912). С. 1040-1041. № 2933-2935; Музей України (2006). С. 53.

За відгуком Смірнова, «Каталог этот составлен замечательно добросовестно и с полным знанием дела. Почти о каждой книге имеется или библиографическое указание, или кратко изложено содержание. Издан каталог в типографском отношении изящно» (Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 517). У 2 випуску описано 1940 позицій. Складено в абетковому порядку губерній. Окремо показано: «1) Путешествия по России, путеводители и сборники видов местностей. Описание морей и рек. 2) История церковной иерархии. Списки монастырей и церквей в России та 3) Сочинения историко-географического содержания. Географические словари и списки городов».

Книжковий репертуар:

Над репертуаром західноукраїнських видань працювали Іван Левицький (1801-93, далі в рукопису; рец.: КС. Том 21. 1888. Май) та Кароль (пізніше – Станіслав) Естрайхери (перша частина (7 томів) охоплювала 120 тис. видань 1800-1900; друга частина (4 томи) – 140 тис. 1455-1799; третя частина (23 томи) – друки 15-18 ст. четверта частина (4 томи) – 1881-1900. 2 томи вийшли додатково). Наддніпрянські видання були досить повно представлені у каталогах Київської міської публічної бібліотеки (відділ ім. В. Юзефовича, 1899) та бібліотеки Л. Ідзіковського (1902-15).

Калужняцкий Эмиль (Емильян Иеронимович; 1845-1914). К библиографии церковно-славянских печатных изданий в России. СПб.: Имп. АН, 1886. [2], 46 с. // Сборник Отд-ния русского языка и словесности Акад. наук. Том XLII. № 1. Окр. паґ.

Тв.: **Обзор** славяно-русских памятников языка и письма, находящихся в библиотеках и архивах львовских. К.: Унив. тип., 1877. [4], 109 с. 31 см. (Отд. отт. из: «Трудов» 3-го Археол. съезда»); **Игумена** Нафанаила «Книга о вере», ее источники и значение в истории южнорусской полемической литературы. М., 1887. 36 с. 26 см. (Из: «Чтения в

О-ве истории и древностей российск. при Моск. ун-те». 1887. Кн. 4); **Еще несколько** прибавлений к библиографии русских церковных изданий. [СПб.]: тип. АН, [1890]. 20 с. 23 см. (отт. из: «Сборника Отд-ния рус. яз. и словесности АН». 1890. Т. 46. С. XXII-XLI); **Сборники** Нямецкого монастыря №№ 20 и 106. [Описание рукописей]. СПб.: тип. АН, 1907. [2], 62 с. 24 с. (Сборник Отд-ния рус. яз. и словесности АН. Т. 83. № 2). – Дж.: Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет (1937). С. 107. В «Источниках» Венгерова відомостей про Е. Калужняцького немає.

Бантыш-Каменский Николай Николаевич (16 XII 1737 – 20 I 1814). Материалы для русской библиографии / С предисловием Сергея Белокурова, 1862-1918 // Книговедение. 1894. №№ 2-3.

Бантиш-Каменський – управляючий Московським гол. архівом М-ва іноземн. справ. Частина бібліотеки надійшла до КДА.

Про Бєлокурова: Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 65-66 (Александр Иванович Рогов).

[Бурзи Бернгард Фридрихович (24 июля 1863, г. Митава Курлянд. губ. – ?), Дверницкий Григорий Севастьянович.] Каталог библиотеки Н. И. Костомарова, пожертвованной в 1894 г. Имп. Университету Св. Владимира Алиной Леонтьевной Костомаровой. К., 1903. [2], VIII, 83 (+ 1) с.

Про **Бурзі** див.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 386; Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 15. – **Тв**.: **Неизданное** письмо Фр. Авг. Вольфа. Нежин, 1900. 19 с. (В изд.: Известия Ист.-филол. ин-та кн. Безбородко в Нежине. Т. 18); **Об** источниках афинского права. Вступ. лекция. Нежин, 1902. 19 с. (Там само. Т. 20); **Школьный** вопрос в Древней Греции. Нежин, 1903. 49 с. (Там само. Т. 21. 1904); **Неизданные** штемпеля на ручках греческих амфор. Нежин, 1905. 29 с. (Там само. Т. 22).

Дверницький Григорій Севостянович. – **Тв.: Очерк** возникновения политических партий в России. [К.,] 1906. 16 с. В «Источниках» Венгерова відомостей про Гр. Дверницького немає.

Бібліографічний огляд за (1894-1913) рр. // ЗНТШ. 1895-1913.

У розділі "Наукова хроніка" за 1894-1908 і в розділі "Бібліографія" за 1909-1913 розписано книжки та статтті з журналів.

“Записки” НТШ (Том 2-116, 1893-1913; пізніше такого розділу не було).

"Україна" (1907).

Катальоґ книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Льв., 1908-1913. 3 вип.

[Вип. I]. 1908. 84 с.

[Вип. 2]. Додаток I. 1910. [89-134], 38 с.

[Вип. 3]. Додаток 2. 1913. [135-190] с.

Катальог книжок українською мовою Харківської громадської бібліотеки. Український відділ імені Тараса Шевченка. Том 1. Х., 1912. 98 с.

Нові українські книжки і брошури / Подає бібліографічне бюро НТШ // ЛНВ. 1911. № 1. С. 238-239; № 4. С. 189-192; № 7/8. С. 253-256; № 9.

С. 444-446; № 10. С. 188-192; № 11. С. 388-392; № 12. С. 618-620; 1912. № 2. С. 397-400; № 3. С. 587-590.

Книжки і неперіодичні публікації, видані в першій половині 1914 року // Україна. 1914. № 4. С. 123-126.

Шевченкознавство:

Комаров М. [Михайло Федорович (1834 – 1913).] Т. Шевченко в литературе и искусстве: Библиогр. указатель материалов для изучения жизни и произведений Т. Шевченко. Одесса: Тип. Е. И. Фесенко, 1903. 143, [1] с.

Із змісту: III. Собрания сочинений Т. Г. Шевченка на малорусском языке и отдельные их издания (С. 11-20; 80 записів); IV. Малорусские произведения Т. Г. Шевченко, помещенные в сборниках и журналах (С. 21-24; 45 записів); V. Произведения Т. Г. Шевченко на русском языке (С. 25-26; 21 запис); VI. Переписка Т. Г. Шевченко (С. 27-30; 43 записи); VII. Рисунки Т. Г. Шевченко (С. 31-33; 27 записів); VIII. Переводы малорусских произведений Т. Шевченко (С. 34-42; 87 записів); IX. Переводы прозаических произведений Т. Шевченко, писанных им по-русски, на язык малорусский (С. 43-44; 13 записів); X. Музыка к произведениям Т. Шевченко и на память о нем (С. 45-49; 33 записи); XI. Рисунки и скульптурные изображения к произведениям Т. Шевченко или из жизни его и на память о нем (С. 50-53; 59 записів); XII. Драматические переделки произведений Т. Шевченко (С. 54-55; 8 записів); XIII. Учреждения имени Т. Шевченко (С. 56-58; 7 записів); XIV. Свод статей о Т. Шевченко (С. 59-131; 855 записів); XV. Алфавитный указатель (С. 133-140).

Біографічні словники:

Антонович Владимир Бонифатьевич (18 I 1834, с. Махнівка Бердичів. пов. Київ. губ. – 8 III 1908, Київ) и Бец Владимир Алексеевич (1834-1894). Исторические деятели Юго-Западной России в биографиях и портретах. Вып. 1. К., 1885.

Вийшло коштом В. Тарновського (Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 134-135).

Дж.: Корнєйчик I. Історія української бібліографії (1971). С. 184-185.

Про Беца: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 239; Бобрик Иван Иванович. Жизнь и научный подвиг профессора В. А. Беца. К., 1006. 400 прим.

Змеев Лев Федорович (1832-1901). Русские врачи-писатели. Вып 1. До 1863 г. Тетр. 1-3. СПб., 1886-1887.

[Вып. 2.] С 1863 г. Тетр. 4-5.

– Второе дополнение к книге «Русские врачи-писатели». Спб, тип. В. Демакова, 1892. Без тит. арк. 106 с. 350 прим.

В обох випусках словника наведено довідки про бл. 5000 лікарів, що одержали ступінь доктора медицини. В основу поділу роботи на два періоди покладено рік введення нового університетського статуту. Протягом 20 років обстежено медичну періодику, протоколи медичних товариств, словники, спеціальні роботи, каталоги книгозбірень. У передмові до першого тому Змєєв писав: «Выпуская начало этого словаря, я более нежели кто-нибудь, понимаю его недостатки во всех отношениях,

но откладывать до совершенной отделки годы не позволяют; потому прошу всех товарищей, кому мила русская наука, об одном прошу – о дополнениях и поправках, пока смерть не унесла многих. Новое поколение найдет своих историков, если бы я и не успел окончить труд мой, а убывание и молчание старших – невознаградимая утрата для истории» (цит.: Кауфман И. М. Русские биографические и биобиблиографические словари (1955). С. 342).

Автор – д-р медицини, приват-доцент Військово-медичної академії. – Дж.: Семевский М. И. Знакомые. СПб., 1888. С. 107; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 316; Рыхляков В. Н. Петербуржцы – авторы работ по генеалогии и истории семей: Биобиблиогр. справочник. Изд. 2. СПб.: Осипов, 2005. У Шведової немає.

Левиц[ь]кий Иван Омелянович (1850-1913). Прикарпатс[ь]ка Русь в XIX-м в(і)ц(і). Том 1, вып. 1-4 (Ангелович – Барв(і)нскій. Льв(і)в, 1898-[1901]).

Венгеров Семен Афанасьевич (5 / 17 IV 1855, Лубни Полтав. губ. – 14 IX 1920, Москва). Источники словаря русских писателей.

Том I. Аарон-Гоголь. СПб.: тип. Имп. АН, 1900. [2], VI, 814 с.

Бібліографічні вказівки подаються не пізніше 1899. У передмові до III тому Венгеров писав: «Библиография XX-го века в задачи настоящего труда не входит. Она вся собрана в моем архиве (до 1912 г. включительно), но это уже задача совсем особого труда, и при том огромного, большего, чем настоящий. Книжный и журнальный поток растет прямо в геометрической прогрессии. За весь XVIII-й век вышло около 10 000 книг, а теперь *ежегодно* выходит около 30 000 названий. […] Количество библиографических карточек-записей моего архива только за 12 лет XX-го века в 1 ½ раза больше числа карточек, регистрирующих литературные явления XVIII-го и XIX-го веков» (С. 3). У передмові до IV тому сказано: «Между I и II томами «Источников» прошло целых 10 лет, между II и III – 4 года, а между III и IV – 2 ½. Дело, видимо, наладилось окончательно, и хочется надеяться, что следующий V том будет напечатан еще в меньший срок, чем IV. Весь труд, видимо, потребует VII томов» (С. 3). На жаль, 1917 вийшов останній том «Источников». - Про Венгерова: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 535-538; Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 4. С. 50; Калентьева А. Г. Влюбленный в литературу: Очерк жизни и деятельности С. А. Венгерова. М.: Книга, 1964. 80 с.; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 97-98 (Андрей Николаевич Горяинов). У Шведової немає.

Том II. Гогоцкая-Карамзин. СПб.: тип. Имп. АН, 1910. [4], 598 с.

Том III. Карамышев-Ломоносов. Пг.: тип. Имп. АН, 1914. [4], 524 с.

Том IV. Лоначевский-Некрасов. Пг.: тип. Имп. АН, 1917. [2], 542 с.

Сумцов Микола Федорович (1854-1922). Діячі українського фольклора // Сумцов Н. Малюнки з життя укр. народного слова. Х., 1910.

Грушевський Михайло [Сергійович; 1866-1934]. Ілюстрована історія України. Шеста тисяча. К.; Львів, 1912. 556 с.

Із змісту: Додатки. 1. Порядок київських князів. 65 імен (від Олега, що князював до 913 або 914 – до Ярослава, що князював до 1246;

С. 546-547). 2. Порядок галицьких і галицько-волинських князів (від Бориса, сина Володимира Великого київського, без дат – до Любарта, що князював до 1349; С. 547). 3. Родовід українських князів київської династії (С. 548). 4. Родовід українських князів литовської династії (С. 549). 5. Порядок українських гетьманів (67 імен, з 1550 до 1764; С. 549-550). Перегляд I – VШ томів «Історії України-Руси» (С. 552-554). Інші видання того ж автора (С. 555).

Павловский Иван Францович (1851-1922). Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии с пол. XVIII в. Полтава, 1912.

Первое дополнение. Полтава, 1913.

Дж.: Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 142, 202; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 90.

Павловский И. Ф. Полтавцы. Полтава, 1914.

Аристов Федор Федорович (14 / 26 X 1888, Варнавін Костромськ. губ. – 5 XI 1932, Москва). Карпато-русские писатели: Исследование по неизд. источникам. В 3-х т. Том 1. Москва, 1916.

Нариси діяльності й списки праць Д. Зубрицького, Я. Головацького, А. Петрушевича та ін.

Рец.: Ист. вестник. 1917. № 4. С. 264-266.

Изд. 2, дополн.: Bridgeport, Conn.: Carpatho-russian Literary Association, 1977.

Перше видання здійснило Галицько-російське т-во в Петербурзі з нагоди приєднання Галичини до Росії. У листі до Шахматова М. Сумцов писав: «[…] нет в ней Вагилевича, Шашкевича, Стефаника, Федьковича, Франко…, а есть Луцыки, Процыки и Вергун! и Дудыкевич!!» (Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 261).

Про Арістова: Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 55 (Татьяна Федоровна Аристова); Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 79-80; Люди и судьбы: Биобиблиогр. словарь востоковедов (2003). С. 40-41.

Про Вергуна: Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 99 (Людмила Павловна Лаптева).

Про Володимира Феофіловича Дудикевича (1861-1922): Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет (1937). С. 115.

Про Володимира Федоровича (1858-1900; Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет (1937). С. 116), Юліана Яковича (+ 1925; С. 118) Луциків.

Русский биографический словарь. Том [1-25]. Москва; С.-Петербург-Петроград, 1896-1918.

Т. 1: Аарон – имп. Александр II. 1896. 894 с.

Т. 2: Алексинский – Бестужев-Рюмин. 1900. 800 с.

Т. 3: Бетанкур – Бякстер. 1908. 696 с.

Т. 4: Гааг – Гербель. 1914. 494 с.

Т. 5: Герберский – Гогенлоэ. 1916. 442 с.

Т. 6: Дабелов – Дядьковский. 1905. 748 с.

Т. 7: Жабокритский – Зяловский. 1916. 588 с.

Т. 8: Ибак – Ключарев. 1897. 756 с.

Т. 9: Кнаппе – Кюхельбекер. 1903. 708 с.

Т. 10: Лабзина – Лященко. 1914. 846 с.

Т. 11: Нааке-Накенский – Николай Николаевич Старший. 1914. 388 с.
Т. 12: Обезьянинов – Очкин. 1905. 480 с.
Т. 13: Павел, преподобн. – Петр (Илейка). 1902. 712 с.
Т. 14: Плавильщиков – Примо. 1905. 800 с.
Т. 15. Притвиц – Рейс. 1910. 500 с.
Т. 16. Рейтерн – Рольцберг. 1913. 436 с.
Т. 17. Романова – Рясовский. 1918. 818 с.
Т. 18. Сабанеев – Смыслов. 1904. 674 с.
Т. 19. Смеловский – Суворина. 1909.
Т. 20. Суворова – Ткачев. 1912. 608 с.
Т. 21. Фабер – Цявловский. 1901. 522 с.
Т. 22. Чаадаев – Швитков. 1905. 642 с.
Т. 23. Шебанов – Шютц. 1911. 558 с.
Т. 24. Щапов – Юшневский. 1912. 836 с.
Т. 25. Яблоновский – Фомин. 1913. 496 с.

Включено особи, що померли не пізніше 1892-93. У кол. ЦГИА СССР зберігається коректурний примірник тома «Вавила-Веселовский», що не вийшов у світ, його ксерокопія – у кол. ГБЛ. Рукопис тома з закінченням літери «Т» зберігається в Бібліотеці Інституту світової літератури (М.).

Попередній, повністю не реалізований сло́вник: Азбучный указатель имен русских деятелей для Русского биографического словаря. Ч. 1-2. СПб., 1887-1888 (сборник Русск. ист. о-ва. Т. 60, 62).

Покажчики з історії України:

Дорошенко Дмитрий Иванович (8 IV 1882, м. Вільно – 19 III 1951, м. Мюнхен, ФРН). Указатель источников для ознакомления с южной Русью. СПб., 1904. IV, 60 с.

Рец.: Доманицкий Вас. // КС. 1904. Сентябрь. С. 104-113; [Гнатюк] В. // ЛНВ. 1904. Кн. VII. С. 63-64; Русова Соф. // Южные записки. Одесса, 1904. № 30; Я.[цимирский] А. // Исторический вестник. 1904. Кн. XII. С. 1155; Петербургская жизнь [Додаток до газ. "Новости"]. 1904. № 7; Русская мысль. 1904. Кн. X. С. 345-346; Русова С. Ф. // Журнал для всех. 1904. Кн. XI. С. 698; Český Časopis Historický. 1905. С. 360.

Загальні покажчики з історії Росії:

1800-54 – Межов Владимир Измайлович (1830-1894). Русская историческая библиография. Том 1-3. СПб., 1892-93.

Велетенське зведення інформації з історії Росії – описано до 100 тис. книжок, журнальних та газетних статей. Разом з тим за якістю роботи стоїть без порівняння нижче за аналогічну працю братів Ламбіних (Здобнов Н. В. История русской библиографии (1955). С. 426). - Дж.: Лисовский Н. М. В. И. Межов: Русский библиограф // Библиограф. 1894. № 2. С. 82-102 (відбитка: СПб., 1894. 20 с.); Языков Д. Д. Библиографические труды В. И. Межова // Ист. вестник. 1894. № 7. С. 174-181; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 80; Меженко Ю. А. Из архивов русских книговедов // Книга: Исслед. и мат. Сб. 1. М., 1959. С. 268-282 (листування У. Г. Іваска та Н. М. Лісовського про Межова, 1913).

1865-76 – Межов Владимир Измайлович (1830-1894). Русская историческая библиография за 1865-1876 гг. включительно. Том 1-8. СПб., 1882-90.

Описано понад 66 тис. книжок, журнальних і газетних статей рос. мовою, не рахуючи величезної кількості рецензій.

Бокачев Николай Федорович (1846-1915). Описи русских библиотек и библиографических изданий в исторической и археологической библиотеке Н. Бокачева. СПб., 1890. XVIII, [2], 316, 53 (+ 1), 23 (+ 3) с.

Нотатка: «Ф. Максименко. 1606 / 40. – 1942. X. 27 у В. О. Шора. Б-ка Бокачева куплена в 1916 г. М. О. Остроградським (Р.[усский] Б.[иблиофил]. 1916. № 4. С. 96-97)». – Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 307.

Ивановский Игнатий Иоакинфович (1807 – 28 VIII 1886). Собрание действующих договоров, заключенных Россиею с иностранными державами. Одесса, 1890. Т. 1. Ч. 1. С. I-XXVIII.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 459-460.

Аркадьев Елпидифор Иванович (1856-1917). Материалы к указателю литературы военной библиографии и библиотековедения. М.: Т-во Скоропеч. А. А. Левенсон, 1891. 39 с. (13 х 9). 50 экз.

Автор – штабс-ротмістр. Факсимільне вид.: Лгр., Центр. тип. НКВМ, [1928]. [Отпечатано с клише для внутреннего использования в Библиогр. бюро Технич. п/секции НИС ЦС Осоавиахим'а.]

Те саме: [М.,] т-во Скоропеч. А. А. Левенсон, 1892. 39 с. 26 см. На обкл.: 1891.

Інші тв.: Словарь библиофила, т. е. слов, касающихся книжного и печатного дела. М., тип. И. Д. Сытина и К, 1890. 82, [6] с. 22 см.

Вид. 2: [Сызрань, типо-лит. Е. М. Синявского], 1903. [8], 101 с., 1 л. фронт. (портр.), 21 л. илл. 34 см.

Библиография // Энциклопедический словарь. Кн. 6. СПб.: Брокгауз и Ефрон, 1891. С. 709-789.

Рождественский Сергей Васильевич (1868 - ?). Известия о России в исторической сборнике "Theatrum Europäum" // ЖМНП. 1891. № 5. Отд. 2. С. 57-77.

Дж.: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 98.

Finkel L. Bibliografja historji polskiej. Tom I-III, dodatek. Lwów; Kraków, 1891-1914.

Wyd. 2 – Warszawa, 1957.

Каталог избранной коллекции сочинений по части классической филологии, древней истории и археологии, имеющихся в продаже по уменьшенным ценам у Н. Киммеля в Риге. Рига: Тип. Мюллера, 1892. 56 с.

Дж.: Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 599. № 2601.

Смирнов Николай Павлович (1824 [за Іваском, 1828] – 19 X 1905). Библиографические материалы: Опись книг, брошюр и статей библиотеки сенатора Н. П. Смирнова. СПб.: тип. А. Пороховщикова, 1898. [2], XVI, 690, II с. 2905 записів. 26 см.

Зміст: Палеография (№№ 1-314). Книгопечатание и законы о цензуре и печати (№№ 410-460). Библиография (№№ 461-1715). Библиотеки, музеи и архивы (№№ 1716-2390). Книжная торговля (№№ 2391-2905).

Автор – товариш Обер-прокурора Св. Синоду. Книгозбірня зберігалась у Петергофі. - Дж.: Иваск Удо Георгиевич. Частные библиотеки в России: [Ч. 2]. СПб., 1912. С. 45 (Приложение к "Русскому библиофилу" 1911 года); Антикварный книжный магазин С. Н. Котова. № 12-14. Каталог книг библиографий [...] из библиотеки сенатора библиографа Н. П. Смирнова и др. на русском и иностранных языках. СПб., 1913-14. 2733 записи.

Інші тв. Смірнова: **Современное** состояние наших финансов, причины упадка их и средства к улучшению нашего государственного хозяйства. СПб.: Синод. тип., 1885. 55 с. 27 см (два паралельні видання у двох друкарнях); **Объяснения** тайного советника Смирнова на замечания господина министра финансов, сделанные по поводу записки «Современное состояние... ». СПб., 1886. [2], 53 с. 23 см. Пор.: Бунге Николай Христианович (1823-1895). Замечания министра финансов на записку тайного советника Смирнова, озаглавленную... СПб.: [тип. В. Киршбаума], 1886. [2], 80 с. 27 см.

Россия: Полное географич. описание нашего отечества / Под ред. В. П. Семенова. Том 7: Малороссия. СПб., 1903. 517 с. Библиогр.: С. 464-517.

Обозрение трудов по славяноведению / Под ред. Владимира Николаевича Бенешевича (1874-1938). 1908-13. СПб., Пг., 1909-18.

За 1908-1909. Вып. 1-4 // Изв. ОРЯС. СПб., 1909. № 1. С. 315-369; № 2. С. 354-392; № 3. С. 318-354; № 4. С. 305-356.

1910. Вып. 1-2 // Там само. 1910. № 2. С. 257-327; № 3. С. 337-432.

1911. Вып. 1-2 // Там само. 1912. № 1. С. 253-350; № 4. С. 283-356; Том 17. № 2. С. 326-384.

І окремо: 1912. Вып. 1 (до 1 марта 1912 г.). СПб., 1913. 144 с.; Вып. 2 (до 1 января 1913 г.). 1, Языкознание; 2, Русская литература, история и древности. СПб., 1914. С. 145-472; Вып. 3 (до 1 января 1913 г.). **Украиноведение**. Петроград, 1914. С. 473-536. Пор.: Ренников А. [Селитренников А. М.] Свиняче свято // Новое время. 1915. 13 марта.

1913. Вып. 1 (до 1 января 1914 г.). 1, Языкознание; 2, Чешско-словацкая литература, история и древности. 3, Польская литература, история и древности. Петроград, 1915. 302 с. Вып. 2. 4, Литература, история и дрености у южных славян. 5, Русская литература. Петроград, 1916. С. 303-434. Вып. 3. 6, Русская история и древности. Петроград, 1918. С. 435-686.

Видання не закінчене. Вип. 4 за 1913 р. "**Украиноведение**" в основному був надрукований, але у продаж не надійшов. За 1908-1911 рр. література з української історії подається разом з російською та польською, за 1912-1913 рр. – виділена в окремі розділи. Подається й література західноєвропейськими мовами.

Див.: Бенешевич В. Н. Указатель имен авторов к "Обозрению трудов по славяноведению" за 1908-1909 гг. Приложение к журналу "Изв. ОРЯС". 1910. Кн. 1. XXI с.

1910. – Там само. 1910. Кн. 4. Приложение. XXVI с.

1911. – Петроград, 1915. LIX с.

Дж.: Горяинов А. Н. Об одном проекте советской славяноведческой библиографии, 1926 г. // Теория и история библиографии: Сб. статей в память К. Р. Симона. Москва, 1969. С. 211-219; Вісник Книжкової палати. 1998. № 2?; Люди и судьбы: Биобиблиогр. словарь востоковедов (2003). С. 63-64.

Про Бенешевича: Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 67, 389 (А. Н. Горяинов). В «Источниках» Венгерова відомостей про В. Бенешевича немає.

Библиография военная // Военная энциклопедия. Том 4. Пб.: Сытин, 1911. С. 530-535.

Библиография морская // Там само. С. 535-536.

Вся Россия: Справочная книга российской промышленности, торговли, сельского хозяйства, администрации, представителей общественной и частной служебной и экономической деятельности и пр. С прил. экспортно-импортного отд. … [1911/1912, 1912, 1913 год. Год изд. первый – третий.] К.: Изд. Т-ва Л. М. Фиш, 1912-1913.

Загол.: на 1913 г. – Вся торговово-промышленная Россия.

Статистические данные по губерниям и крупнейшим городам. Сведения о высших государственных установлениях, центральных и местных правительственных и общественных учреждениях. Расположение адресов – по губерниям и населенным пунктам, внутри в алфавите учреждений и предметов производства и торговли.

Ульянинский Дмитрий Васильевич (1861-1918). Библиотека Д. В. Ульянинского: Библиографическое описание: В 3 т. Москва, 1912-1915.

Том 1. 1912. [4], IX (+ 1), 410 (+ 2) с. Зміст: История просвещения и литературы: Их деятели (биографии, воспоминания, переписка, памфлеты, личная библиография; №№ 1-956). Архивное дело (№№ 957-1044). Старина художественная и бытовая: Памятники и собрания ее, любительское коллекционерство (№№ 1045-1214). Дополнения (№№ 1215-1222).

Том 2. 1912. [8], 1198, [2] с. Зміст: Библиография: Сочинения общего характера (№№ 1223-1291), Библиография изданий гражданской печати; Библиографические перепечатки (№№ 1292-1455). Библиография старинных рукописей и старопечатных церковно-славянский книг (№№ 137-239). Библиографические журналы (№№ 1623-1704). О повременных изданиях; История их; Указатели; Библиографические перепечатки (№№ 1705-1935). Библиотековедение (№№ 1936-1997). Типографское дело (№№ 2008-2202). Законодательство о печати и цензуре (№№ 2203-2257). Описи русских библиотек и архивов и материалы по их истории: Императорская Академия Наук (№№ 2258-2281). Императорская Публичная Библиотека (№№ 2282-2441). Московский Публичный и Румянцовский Музеи (№№ 2442-2513). Библиотеки и архивы правительственных учреждений (№№ 2514-2601). Библиотеки учебных заведений (№№ 2602-2746). Библиотеки и архивы монастырей, соборов и церквей (№№2747-2779). Библиотеки и архивы сословных учреждений, городские, архивных коммиссий (sic) и различных обществ (№№ 2780-2917). Библиотеки отдельных лиц (№№ 2918-3131). Рукописные каталоги (№№ 3103-3125).

Том 3. 1915. 1716, [2] с. Зміст: История российского дворянства. Генеалогия. Геральдика. Сношения Московской Руси с чужими странами до начала XVIII в. (С. 1453-1590; підрозділ "Иноземцы-современники о Московской Руси"). Русская словесность преимущественно XIX в., до восьмидесяти годов.

Примірник Ф. Максименка № 203. Придбано 1948 року.

Ульянов Н. А. Библиография иностранной литературы о России за 1910 и 1911 гг. // Библиографический ежегодник. Вып. 1. Москва, 1912. С. 163-174.

1912. – Там само. Вып. 2. 1913. С. 247-256.

1913. – Вып. 3. 1914. С. 313-318.

Банковая энциклопедия. Т. 1-2. К., 1914-16.

Бачинський Євген Васильович (24 VIII 1885, Катеринослав – 30 X 1978, м. Бюль, Швейцарія). Французька преса про українську справу: Бібліогр. звістки // Вістник Союза визволення України. Відень, 1916. № 122. С. 710-712; № 128. С. 807-808; № 130. С. 839-840; 1917. № 133. С. 45-46; № 137. С. 110-111; № 139. С. 143-144; № 145. С. 239-340; № 153. С. 367-368. Підп.: Б.

Назва змінювалась. Авторство встановлено за вид.: Вітрук Л. Д., Максименко Ф. П. та Рябоконь В. Бібліографії зарубіжних видань з історії Української РСР. К., 1971. С. 75. № 431.

Издания гражданской печати времени императрицы Елизаветы Петровны. Ч. 1-[2]. Москва; Ленинград: Академия наук СССР, [1916]-1935. (= Выставка "Ломоносов и Елисаветинское время. Том 5).

Ч. 1: 1741-1755. Москва; Ленинград, 1935. VI, 304 с.: илл.

Ч. 2: 1756-1761. Петроград, [без року]. С. 305-504 с.

Частину 2 не закінчено друком і не випущено у світ, зберігся лише коректурний примірник.

Антикварна книжка:

Киммель Николай Люциан (1816-1905). Антикварный каталог № 68. Сочинения о России на иностранных языках. [Рига, 1911]. 3467 записів.

Історіографія:

Иконников Владимир Степанович (1841-1923). Опыт русской историографии.

Том 1. Кн. 1. К., 1891. [2], X, 882, CCXXII [Дополнения], VIII [Errata] с. <Із змісту:> Отдел I. Глава IV. Книжное дело, собирание рукописей (С. 100-131). Глава IV. Открытия начала XIX в., Н. П. Румянцов, его археографическая экспедиция (С. 132-243). Глава VI. Археографическая экспедиция и Археографическая комиссии. Местные комиссии для описания и издания актов и памятников древности. Труды статистических комитетов (С. 244-289). Глава VII. Ученые общества в России; иностранные ученые общества, касающиеся истории России. Периодические издания и сборники материалов. (С. 290-358). Библиография изданий (С. 359-374). Отдел II. Глава I. Правительственные и центральные архивы (С. 377-517). Глава II. Архивы: губернские, областные, городские, войсковые и сословные (С. 518-577). Глава III. Епархиальные, монастырские и церковные архивы и библиотеки (С. 578-686). Глава IV. Библиотеки: синодальная, типографская, духовных академий, семинарий и училищ (С. 687-771). Глава V. Имп. Эрмитаж, Имп. публичная библиотека,

московский публичный и Румянцовский музеи, местные публичные библиотеки (С. 772-882).

Рец.: Бычков Афанасий Федорович (1818-1899). Разбор сочинения В. С. Иконникова «Опыт русской историографии» (Т. 1. Кн. 1 и 2) // Отчет о 35-м присуждении наград графа Уварова. СПб., 1894 (Отд. отт.: СПб., 1894. 12 с.).

Том 1. Кн. 2. К., 1892. [6], 883-1540, CCXXIII-CCCLXXI, [3], 149 (+ 1), X с. Глава VI. Библиотеки, архивы и музеи Имп. АН, университетов, учебных заведений и ученых обществ. Коллекции статистических комитетов, археографических комиссий, Археологического института и губернских ученых архивных комиссий (С. 883-1071). Глава VII. Фамильные и частные архивы и библиотеки в России (С. 1072-1349). Глава VIII. Музеи в России – правительственные, общественные, церковные и частные. Оружейная палата. Российский исторический музей, Эрмитаж, Академия художеств. Музеи разных ведомств. Музеи городские, церковные и частные (С. 1350-1423). Глава IX. Иностранные архивы, библиотеки и музеи, касающиеся России (С. 1424-1539).

Рец.: Линниченко И. А. // Библиогр. записки. 1892. № 11. С. 820-822; Бычков Афанасий Федорович (1818-1899). Разбор сочинения В. С. Иконникова «Опыт русской историографии» (Т. 1. Кн. 1 и 2) // Отчет о 35-м присуждении наград графа Уварова. СПб., 1894 (Отд. отт.: СПб., 1894. 12 с.).

Том 2. Кн. 1. К., 1908. [2], VI, II, X, 1056, XXXII, IV с. <Давньоруські літописи. >

Том 2. Кн. 2. К., 1908. [2], IV, 1057-1956, XXXIII-L [Дополнения], 114 [Указатели имен и географических названий], X [Прибавления], XII [Важнейшие погрешности]. <Із змісту:> Отдел III. <Літописи (продовження).> Отдел IV. Глава I. Западно-русские памятники письменности среднего периода и летописи. Киевская летопись. Густынская летопись; монастырские и частные летописи. Южно-русский хронограф. Позднейшие хроники. Синодики. Издания и литература памятников (С. 1489-1559). Глава II. Малороссийские летописи. Летописи Самовидца, Грабянки и Величка, Черниговская летопись. Краткое описание Малороссии. Летопись Лукомского и пр. История Русов (С. 1560-1651). Литература вопросов, связанных с событиями, изложенными в малороссийских летописях [= Бібліографія історії України XVII-XVIII ст.] (С. 1651-1674). Отдел V. Глава I. Жития святых. Прологи. Минеи, Патерики и Сборники. Глава II. Сказания и повести. Путешествия. Глава III. Издания древних памятников (время Петра и Екатерины). Шлецер. Общество истории и древностей российских. Археографическая комиссия. Общество любителей древней письменности (С. 1919-1955).

За відгуком Д. Бакуна, «по богатству библиографической информации (списки опубликованных и неопубликованных источников – в тексте; списки литературы о них – в конце глав; дополнительные сведения – в конце каждого тома) труд Иконникова не имеет себе

равных в отечественной историографии» (Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006). С. 243).

Див.: Киреева Раиса Александровна (нар. 27 V 1929, Москва). Неизданный том "Опыта русской историографии" В. С. Иконникова // Археографический ежегодник за 1977 год. Москва, 1978... за 1978 год. Москва, 1979.

Археологічні з'їзди:

Алфавитный указатель статьям, речам и докладам, входящим в состав "Трудов" первых 12 Археологических съездов и их предварительных комитетов // Труды XII Археологического съезда в Харькове. Том 3. Москва, 1905. Приложение. С. 1-49.

Археологічні з'їзди проводилися з ініціативи Моск. археол. т-ва. Протягом 1869-1911 відбулося 15 з'їздів, з них 6 - на Україні: 3-й і 11-й - у Києві (1874, 1899), 6-й - в Одесі (1884), 12-й - у Харкові (1902), 13-й - у Катеринославі (1905), 14-й - у Чернігові (1908). А. з. сприяли активізації досліджень старовини в місцевостях, де мав відбутися черговий з'їзд, формуванню архівознавства, археології, книгознавства, мистецтвознавства. А. з. стимулювали виникнення археол. т-в і музеїв, зокрема у Києві було створено Історичне товариство Нестора-літописця, археол. музеї при Київській духовній академії та Київ. ун-ті. А. з. організовували екскурсії (починаючи з 3-го), виставки, які запроваджували в наук. обіг численні пам'ятки мист-ва. Експонати виставки 11-го з'їзду лягли в основу Київ. міськ. музею старожитностей і мист-в (тепер - Національного музею історії України та Національного художнього музею України).

У доповідях і рефератах на з'їздах (напр., на 3-му з'їзді заслухано бл. 110 рефератів, на 6-му - до 117) обговорювалися питання археології, історії, істор. географії, історії мист-ва, етнографії, нумізматики тощо. Матеріали друкувались у «Трудах» відповідних з'їздів. Серед них: статті П. Г. Лебединцева, П. О. Лашкарьова, П. В. Павлова, Г. Г. Павлуцького про арх-ру часів Київської Русі, М. М. Левченка - про руйнування пам'яток старовини («Труды» 3-го археол. з'їзду в Києві, т. І, 1878; «Труды» 14-го археол. з'їзду, т. 2, 1911), В. Г. Антонова - про Кирилівську церкву в Києві та Ф. К. Вовка - про особливості укр. нар. орнаментики (Там само. Т. 2); П. О. Лашкарьова - відносно церков Чернігова й Новгорода-Сіверського («Труды» 11-го археол. з'їзду, т. 2, 1902); М. Н. Бережкова[17] - щодо арх-ри Чернігова («Труды» 14-го археол. з'їзду, т. 2, 1911); Д. П. Міллера - про арх-ру Новгорода-Сіверського (Там само. Т. 2); з приводу збірки портретів 17 ст. («Труды» 14-го археол. з'їзду, т. 3, 1911); Я. І. Смирнова - про малюнки краєвидів Києва 1651 А. Вестерфельда («Труды» 13-го археол. з'їзду в Катеринославі, т. 2, 1908). Серед учасників А. з. були відомі вчені та діячі культури В. Б. Антонович, Д. І. Багалій, М. Ф. Біляшівський, М. П. Драгоманов, П. І. Житецький, М. І. Костомаров, М. В. Лисенко, В. Г. Ляскоронський, В. М. Перетц, М. І. Петров, М. П. Старицький, В. В. Хвойка, П. П. Чубинський, Д. І. Яворницький та ін.; зарубіж. вчені Л. Леже (видав у Парижі «Доповідь про археологічний конгрес у Києві», 1877) та А. Рамбо (Франція), С. Новакович (Сербія), В. Ягич (Хорватія). Перед учасниками 3-го з'їзду

[17] Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 6-7.

виступив кобзар О. М. Вересай. – Дж.: *Редин Е. К.* Значение деятельности археологических съездов для науки русской археологии: К ХП археологическому съезду в Харькове. Х., 1901. 22 с. (Оттиск из: Харьк. губ. вед. 1901. № 246. Подп.: Е. Р.); *Уварова П. С.* Обзор деятельности 12-ти первых археологических съездов с 1869 по 1902 г. // Труды ХП археологического съезда в Харькове. Т. 3. М., 1905. С. 409-427 (і окремо: М., 1905); *Залізняк М.* Праці археологічних з'їздів у Харкові і Катеринославі // ЗНТШ. Т. 90. 1909. Вип. 4. С. 179-212; Алфавитный указатель статьям, речам и докладам, входящим в состав Трудов первых 12-ти археологических съездов и их предварительных комитетов // Труды ХП археологического съезда в Харькове. Т. 3. М., 1905. Прил. С. 1-49; *Швидько Г. К.* Роль археологічних з'їздів у вивченні історії місцевого краю // Українська республіканська наукова конференція з історичного краєзнавства. Вип. 4. 1989.

III археологічний з'їзд (Київ, 1874): *Е-нко А.* III археологический съезд в Киеве // СПб. вед. 1874. №№ 225, 250, 257, 261; *Петров Н.* Вопросы местного характера на III археологическом съезде в Киеве // Киев. епарх. вед. 1875. №№ 5, 7, 12 та 18; III археологический съезд в г. Киеве // КС. 1899. № 8. С. I-XIV.

VI археологічний з'їзд (Одеса, 1884): Археологический съезд в Одессе // Изв. СПб. славян. благотворит. о-ва. 1883. Декабрь. № 3. С. 31-32; *Анучин Д.* VI археологический съезд в Одессе: Труды отд. первобытных и языческих древностей и общий обзор деятельности съезда // Вестн. Европы. 1884. № 12. С. 812-834; Археологический съезд в Одессе // КС. 1884. № 10. С. 337-346; *Ковалевский М.* VI археологический съезд в Одессе: Труды отд. юрид. древностей, памятников обществ. и частн. быта, ист. географии и этнографии // Вестн. Европы. 1884. № 12. С. 835-845; *Л-рг Н.* VI археологический съезд в Одессе // Рус. богатство. 1884. № 9. С. 502-516; VI археологический съезд в Одессе: Отчет. СПб, 1884. 39 с. (из Правит. вестн. 1884. №№ 186-193); VI археологический съезд в Одессе // Изв. Кавк. отд. Рус. геогр. о-ва. Т. 8. № 1. С. 205-223; Покровский Н. VI археологический съезд в Одессе. СПб., 1885. 53 с.; *Помяловский И. В.* VI археологический съезд в Одессе в 1884 г. // ЖМНП. 1885. № 1. Отд. 4. С. 1-26; № 3. С. 1-56; Про вид.: Труды VI археологического съезда в Одессе. Т. 1-4. Одесса, 1886-1889. *Ястребов В.* // КС. 1887. № 4. С. 747-753; 1888. № 8. С. 35-39; *Пыпин А. Н.* // Вестн. Европы. 1888. № 10. С. 847-849.

XI археологічний з'їзд (Київ, 1899): *Беляшевский Н.* К археологическому съезду в Киеве // КС. 1897. № 2. С. 310-322; *Мищенко Ф. Г.* Краткий отчет о заседаниях предварительного комитета 11-го археологического съезда // Изв. О-ва археол., ист. и этногр. при Казан. ун-те. 1897. Вып. 2. С. 221-222; *Беляшевский Н.* Археологический съезд в Киеве // КС. 1899. № 10. С. 107-120; № 11. С. 270-286; № 12. С. 399-412; Заборона української мови на археольогічнім з'їзді в Київі // ЛНВ. Т. 7. 1899. С. 197-198. 2-ої паґ.; *Каманин И. М.* Вопросы археографии на XI археологическом съезде // ЧИОНЛ. № 13. 1899. С. 167-168; *Корнилович А. К.* XI археологический съезд в Киеве // Ист. вестник. 1899. № 12. С. 1117-1142; *Линниченко И. А.* Археология на XI археологическом съезде. Одесса, 1899. 16 с.; *Маркевич А. И.* XI киевский археологический съезд и труды его по истории Новороссийского края // Изв. Таврич. уч. архив. комис. № 30. 1899. С. 65-79;

Недолин А. О. XI археологический съезд в Киеве // Жизнь. 1899. № 10. С. 291-299; XI археологический съезд в Киеве // Археол. изв. и заметки. 1899. № 8-10. С. 246-344; *Пыпин А. Н.* (підп.: Т.). [Об итогах съезда] // Вестн. Европы. 1899. № 11. С. 394-402 (полеміка: *Флоринский Т. Д.* Еще о Киевском археологическом съезда // Там само. 1900. № 1. С. 406-410; *Пыпин А. Н.* (підп.: Т.). [Ответ Флоринскому] // Там само. С. 410-416; *Уварова П. С.* Заключителный доклад на XI археологическом съезде // КС. 1899. № 9. С. 401-418; Ящуржинский Х. Архивоведение на XI археологическом съезде // Изв. Таврич. уч. архив. комис. № 30. 1899. С. 59-64; *W.* Несколько слов по поводу XI археологического съезда в Киеве // Рус. мысль. 1899. № 12. Отд. 2. С. 96-104; *Абрамович Д.* Памятники языка и письма и древности южных и западных славян на XI археологическом съезде в Киеве // Изв. ОРЯС. Т. 5. 1900. № 1. С. 324-338; *Васильев Д.* Отчет о занятиях XI археологического съезда в Киеве // Изв. О-ва археол., ист. и этногр. при Казан. ун-те. 1900. Т. 16. Вып. 1. С. 64-71; *Княжевич М.* Археологічний з'їзд у Київі // ЗНТШ. Т. 37. 1900. Кн. 5. С. 1-11. 3-ої паґ.; *Уварова П. С.* Отчет об XI археологическом съезде // Труды XI археологического съезда в Киеве. 1899. Т. 2. 1902. С. 169-177.

XII археологічний з'їзд (Харків, 1902): *А. Л.* Секция славянских древностей на XII археологическом съезде в Харькове // Изв. СПб. славян. благотворит. о-ва. 1902. Ноябрь. № 2. С. 7-9; *Беляшевский Н.* Археологический съезд в Харькове // КС. 1902. № 11. С. 326-334; № 12. С. 480-491; XII археологический съезд в Харькове // Ист. вестн. 1902. № 10. С. 365-383; Еще по поводу участия галицких ученых в археологическом съезде // Киев. старина.1902. № 10. Отд. 2. С. 36-39 (листи проф. К. Студинського від імені НТШ до П. С. Уварової та її відповідь); XII археологическому съезде в Харькове // КС. 1902. № 9. Отд. 2. С. 120-133; *Маркевич А. И.* О XII харьковском археологическом съезде // Изв. Таврич. уч. архив. комис. № 34. 1902. С. 81-101; *Редин Е. К.* XII археологический съезд // Мирный труд. 1902. № 4 (відбитка: Харьков, 1902. 4 с.); *Сторожев В.* Отголоски харьковского археологического съезда // Рус. мысль. 1902. № 12. С. 116-132; *Х. И.* XII археологический съезд в Харькове // Рус. мысль. 1902. № 10. Отд. 2. С. 140-152; *А. Л.* XII археологический съезд в Харькове // ЖМНП. 1903. № 1. С. 1-26; *Бережков М.* О занятиях археологической комиссии (для содействия харьк. предварит. к-ту по устройству XII археол. съезда) // Сб. Ист.-филол. о-ва при Ин-те кн. Безбородко в Нежине. 1903. № 4. С. 35-60; *Горталов Н.* Отчет о занятиях XII харьковского археологического съезда в г. Харькове // Изв. О-ва археол., ист. и этногр. при Казан. ун-те. 1903. Т. 19. Вып. 2. С. 175-181; *Нарцов А. Н.* XII археологический съезд // Изв. Тамбов. уч. архив. комисс. Вып. 48. 1903. С. 48-65; Перечень важнейших газетных и журнальных статей о XII археологическом съезде в Харькове // Изв. Археол. комис. Прибавление к вып. 5. СПб, 1903. С. 97-98; *Скрынченко Д. В.* О XII археологическом съезде в г. Харькове // Тр. Пермск. губ. уч. архив. комис. № 7. 1903. С. 141-152; *Зверев С. Е.* Воронеж на XII археологическом съезде // Тр. Воронеж. уч. архив. комис. Вып. 2. 1904. С. 147-157; *Златоверховников Н. И.* Курская губерния на XII археологическом съезде // Тр. Курск. губ. уч. архив. комис. Вып. 1. Ч. 1. 1911 С. 28-44.

XIII археологічний з'їзд (Катеринослав, 1905): *Синявский А.* К XIII археологическому съезду // Летопись Екатериносл. уч. архив. комис. № 1. 1904. С. 225-233; Археологический съезд в Екатеринославе // Этногр. обозр. 1905. № 2-3. С. 300-302; *Сторожев В.* Печальное недоразумение // Рус. мысль. 1905. № 9. С. 265-268 (про незапрошення представників Галичини й Буковини); *Маркевич А.* XIII археологический съезд в г. Екатеринославе // Изв. Таврич. уч. архив. комис. № 39. 1906. С. 115-123; *Уварова П. С.* Доклад Московскому археологическому обществу по работам XIII археологического съезда // Древности. Труды Московск. археол. о-ва. Т. 21. Вып. 2. 1907. С. 188-198.

XIV археологічний з'їзд (Чернігів, 1908): *Кедров С.* Краткий отчет о деятельности предварительного археологического комитета в Москве по устройству съезда в г. Чернигове в 1908 г. // Изв. О-ва археол., ист. и этногр. при Казан. ун-те. Т. 22. 1906. Вып. 1. С. 68-74; *Уварова П. С.* Результаты работы по подготовке к XIV археологическому съезду в Чернигове // ЧИОНЛ. Кн. 19. 1907. Вып. 4. Отд. 1. С. 82-83; *Бороздин И. Н.* Первобытная археология и классические древности на XIV археологическом съезде в Чернигове // Гермес. 1908. № 15. С. 309-404; *Горталов Н. К.* Доклад о деятельности XIV археологического съезда в г. Чернигове // Изв. О-ва археол., ист. и этногр. при Казан. ун-те. Т. 24. 1908. Вып. 5. С. 462-471 (відбитка: Казань, 1908. 10 с.); *Макаренко Николай Емельянович.* Южно-русское искусство на XIV археологическом съезде в Чернигове // Старые годы. 1908. № 10. С. 637-642; *Рудаков В. Е.* XIV археологический съезд и тысячелетие города Чернигова // Ист. вестник. 1908. № 10. С. 230-275 (відбитка: СПб., 1908. 48 с.); XIV археологический съезд в Чернигове // Этногр. обозр. 1908. № 1-2. С. 208-210; *Маркевич А. И.* XIV археологический съезд в Чернигове // Изв. Таврич. уч. архив. комис. № 43. 1909. С. 138-145; *Feuereisen A*. Bericht uber den XIV Archaologischen Kongress zu Tschernigow. Riga, 1909. S. 130-144; *Коваленко А. Б.* 14-й Всероссийский археологический съезд и развитие исторических исследований на Черниговщине // Проблемы археологии южной Руси. К., 1990.

Спеціальні історичні дисципліни:

Якушкин Е. И. (1826-1905). Обычное право русских инородцев: Материалы для библиографии обычного права // ЧОИДР. 1899. Том 4. Кн. 3. Отд. матер. исторические. С. I-IV, 1-366 (паг. 4-я и 5-я): Отд. отт.

Леонтович Федор Иванович (1833-1911). История русского права. Вып 1: Литература истории русского права. Варшава, 1902. LXVII, 597 с. Див.: Варшавские университетские известия. 1903. № 9.

Про автора: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 437-438; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 72; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 218-219 (Ю. Ф. Иванов); Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 237, 434; Иллерицкая Н. В. Некоторые вопросы истории России в трудах В. И. Сергеевича, А. Д. Градовского и Ф. И. Леонтовича // История и историки, 2001: Историограф. вестник. М., 2001. С. 149-161.

Громачевский Семен Григорьевич (1852 - ?). Библиографический указатель литературы по русской нумизматике. Житомир: паровая тип. и лит. Н. А. Бродович, 1904. [4], IV, 110 с.

Автор – член Житомирського окружного суду, судовий слідчий. Зібрав книгозбірню з юриспруденції, російської історії, археології, нумізматики, видань про Волинь, а також ілюстрованих видань. - Тв.: Охранительное судопроизводство: Практич. пособие к ведению бесспорных дел. Изд. 2, доп. и перераб. СПб., 1905. VIII, II, 260 с. – Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 135; Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 6. С. 81.

Кордт Вениамин Александрович (1860-1934). Материалы по истории русской картографии. 2-я серия. Вып. 1-2. К., 1906-1910.

Рец.: Чечулин Николай Дмитриевич (1863-1927). Новые труды по древней русской картографии // ЖМНП. 1906. № 9. Отд. 2. С. 208-215; Лаппо Иван Иванович (1869 - ?). // Ученые записки Юрьевского университета. 1908. № 1. С. 1-22 окр. паг.; Середонин Сергей Михайлович (1860-1914). // Отчет о 53-м присуждении наград гр. Уварова. СПб., 1912. С. 179-190.

Зеленин Дмитрий Константинович (21 X 1878, с. Мох В'ятська губ. – 31 VIII 1954). Библиографический указатель русской этнографической литературы о внешнем быте народов России, 1700-1910 г. г. Изд. корректурное. СПб.: А. В. Орлов, 1913. XL, 733 (+ 3) с. (= Записки Имп. Русского географического общества по отделению этнографии. Том XL. Вып. 1; = Труды Комиссии по составлению этнографических карт России. [Вып.] I). 8847 записів.

"Международная книга": Антикварный каталог. № 23. Москва, 1933. № 140. 5 ам. дол. Згідно нотатки Ф. П. Максименка, він придбав цю книжку 22 VII 1926 у Петрограді на Літейному пр., за 1 карб. 80 коп. - Дж.: Ашнин Ф. Д., Алпатов В. М. «Дело славистов» (1994). С. 80, 242, 244.

Зеленін Дмитро Костянтинович, етнограф, чл.-кор. АН СРСР (1925), акад. Болгарської АН (1946). З 1916 проф. Харківського ун-ту. До 1925 працював у харківських наукових закладах. Автор праць "Русская соха, ее история и виды» (1907), «Восточно-славянская этнография» (1911), а також фундаментальних покажчиків "Библиографический указатель русской этнографической литературы о внешнем быте народов России, 1700-1910: Жилище. Одежда. Музыка. Искусство. Хоз. быт» (СПб., 1913), де укр. матеріал виділено окремо, та «Описание рукописей Ученого архива Имп. Русского Географического об-ва» (Вып. 1-3. Пг., 1914-16). Укр. матеріал опрацьовано у праці "Обрядовое празднество совершеннолетия девицы у русских" (СПб., 1912). Реґулярно рецензував укр. етнографічні праці. Висунув гіпотезу про київське походження гуцулів. – Дж.: Карский Е. Ф., Ляпунов Б. и Перетц В. Список печатных научных работ проф. Д. К. Зеленина // Изв. Росс. Акад. наук. Сер. 6. 1925. Т. 19. № 18. С. 880-883; Станюкович Т. В. и Торн М. Д. Список основных печатных работ Д. К. Зеленина // Сов. этнография. 1954. № 4. С. 159; Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 430-431; Павлова О. Зеленін Д. К. // Історія України: Енц. довідник (2008). С. 424. В «Источниках» Вєнґєрова відомостей про Зеленіна немає.

Установи й організації:

Житомир:

Теодорович Николай Иванович (1856-). Волынская духовная семинария: История первоначального устройства ее и подведомственных ей духовных училищ; Списки воспитанников, окончивших в ней курс учения, а также начальников и наставников ее в период времени с 1796 по 1900 гг. Почаев, 1901. [6], II, 1023 с.

Короткі життєписи вихованців. Покажчик: імен.

Дж.: Бойко М. Достойна пам'ять про Миколу Теодоровича // Літопис Волині. Winnipeg. Ч. 10-11. 1971-1972. С. 19-21; Дмитренко Алла. Святково-обрядова культура поліщуків в праці М. Теодоровича «Волынь в описании городов... Ковельский уезд» // Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани. Ч. I (2003). С. 56-58.

Катеринослав:

Локоть Федор Васильевич. Столетие Екатеринославской классической гимназии, 1805-1905 гг.: Краткий ист. очерк. Екатеринослав, 1908. 386, VII с.: 1 арк. іл.

В додатку списки вихованців і викладачів. В «Источниках» Вєнгєрова відомостей про Ф. Локтя немає. Брат близького до монархістів члена Держ. думи 1 скликання від Чернігівської губ. Тимофія Л. (19 II 1869, м. Борзна Чернігів. губ. – 12 / 25 VII 1942, Земун, Сербія; Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001); Чуваков В. Н. Незабытые могилы. Т. 4 (2004). С. 206). Про сина останнього, Василя Тимофійовича Л. (псевд. Зорич А.) див.: Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 141 (Д. Григораш).

Соколов П. А. Историческая записка о [Екатеринославской] 1-й городской женской гимназии к 25-летию ее существования. [Екатеринослав, 1909. 4], 180 с.

Список викладачів, вихованців та 8-й педагогічний клас з довідками про кожну особу.

Київ:

Академические списки Имп. Университета Св. Владимира, 1834-1884. К., 1884. 5, 200 с.

Биографический словарь профессоров и преподавателей Имп. Университета Св. Владимира / Под ред. В. С. Иконникова, 1834-1884. К., 1884. XXXVI, 816 с.

Рец.: Маркевич Алексей Иванович (1847-1903) // Одесский вестник. 1885. 2 февраля. № 28. Псевд.: О. П.

Историко-статистические записки об ученых и учебно-вспомогательных учреждениях Имп. Университета Св. Владимира, 1834-1884 / Под ред. В. С. Иконникова. К., 1884. 492 с. окр. паг.: 3 арк. іл., 33 арк. табл.

Відомості про Історичне товариство Нестора-літописця, Музей старожитностей, Музей красних мистецтв, бібліотеку, друкарню, архів, усі навчальні кабінети; списки посадових осіб навчально-допоміжних закладів.

Левицкий Орест Иванович (1848-1922). Пятидесятилетие Киевской комиссии для разбора древних актов, 1843-1893: Ист. записка о ее деятельности. К.: С. В. Кульженко, 1893. 140 с.

25-летие Коллегии Павла Галагана в Киеве, 1 октября 1871 – 1 октября 1896 г. / Под ред. А. И. Степовича. К., 1896. [6], 338, 74 с.: 14 арк. іл. і портр., 5 табл. 600 прим.

Дашкевич Николай Павлович (1852-1908). 25-летие Исторического общества Нестора-летописца: Ист. очерк. К., 1899. [3], 98 с.: 3 арк. портр.

Список членів Товариства з зазначенням року обрання і посадових осіб у хронології служби в Товаристві; перелік наукових повідомлень.

Звідомлення Товариства Просвіта у Київі, заснованого в пам'ять Т. Шевченка, за 1906 рік. К., 1907. 74 с.

Із змісту: Реєстр членів (С. 64-74; 1 почесний член [В. Антонович] та 278 дійсних членів).

...за 1907 рік. К., 1908. 72 с.

Із змісту: Реєстр членів (С. 50-71; 423 особи, з них 2 почесні члени [В. Антонович та М. Сумцов] та 2 довічні [Вол. Ковалевський та Кость Паньківський]).

Серед членів: **Аркас** Микола (композитор), **Баккалінський** Арсен [словникар], **Біляшівський** Микола [музейник, майб. акад. УАН], **Бородай** Олександер[18] [гром. діяч], **Василенко** Микола [історик права, майб. акад. УАН], **Веселовський** Сергій [майбутній член Центральної Ради], **Винниченко** Володимир [письменник], **Волошинов** Олександер [майб. чл. ЦР], **Вольська** Францішка [польська гром. діячка], **Вязлов** Андрій [за гетьмана міністр юстиції], **Гаєвський** Степан [майб. архиєп. УАПЦ], **Гехтер** Максим [публіцист], **Гребенюк** Юхим [лікар, гром. діяч], **Грінченко** Борис [гром. діяч], **Грушівський** Марко [майб. єпископ УАПЦ], Гулак-Артемовський Яків, **Джиджора** Іван [історик], **Доманицький** Василь [публіцист], **Дорошенко** Дмитро [майб. Президент УВАН], **Драгоманови** Людмила і Світозар [удова й син М. Драгоманова], **Дубровський** Віктор [лексиколог], **Дурдуковський** Володимир [майб. директор 1 укр. гімназії], **Єфремов** Сергій [історик літ-ри, майб. чл. ЦР, Віце-Президент УАН], **Житецький** Павло [мовознавець], **Жук** Андрій [публіцист і збирач архівалій], **Залізняк** Микола [публіцист, політ. діяч], **Каковський** Антон [медик], **Кас'яненко** Євген [майб. чл. ЦР, діяч КП(б)У], **Квітка** Климент [музикознавець], **Клепацький** Павло [історик], **Коваленко** Олекса [поет, видавець], **Козловський** Всеволод [бібліотекознавець], **Косач-Квітка** Лариса [Леся Українка], **Косач** Ольга [Олена Пчілка[19]], **Косач-Кривинюк** Ольга

[18] Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 792.

[19] **Страдомський** Микола Федорович (1867, м. Хотивль Городенського пов. Чернігів. губ. -), медик. Вихованець Чернігівської гімназії, Колегії Павла Ґалаґана (1882-86), мед. ф-ту Університету Св. Володимира (1886-93). Д-р медицини з 1899 (докторський ступінь одержав при Військово-медичній академії; ДАмК. Ф. 163. Оп. 40. № 41. Арк. 53). Три роки був ординарним терапевтом факульт. клініки, рік – проф. стипендіатом при ун-ті. Рік пробув у Берліні, де працював у клініці проф. Лейдена і у лабораторії проф. Заньківського. 1902-06 член малої лікарняної ради Олександрівської лікарні (ДАмК. Ф. 163. Оп. 40. № 41. Арк. 53). 25 IX 1909 обраний на лікаря-директора Олександрівської

[сестра Лесі Українки, упорядкувала «Хронологію» її життя], **Корчак-Чепурківський** Оксентій [гігієніст та епідеміолог, майб. акад. УАН], **Кошиць** Олександер [диригент], **Краковецький** Захарій [нотаріус в Умані, гром. діяч], **Крамаренко** Макар [священик, згодом єпископ Церкви Феофіла Булдовського], **Красицький** Фотій [живописець], **Кримський** Агатангел [мовознавець], **Кротевич** Євген [письменник], **Лащенко** Ростислав [історик права], **Левицький** Модест [письменник], **Левицький** Орест [історик, майб. Президент УАН], **Левицький[-Нечуй]** Іван [класик укр. літератури], **Леонтович** Володимир [письменник], **Лисенко** Микола [композитор], **Лоський** Костянтин [правник], **Лотоцький** Олександер [гром. діяч], Мазюкевич Павло, **Макушенко** Іван [живописець], **Матушевський** Федір [гром. діяч], **Мірний** Іван [майб. чл. ЦР], **Михальчук** Костянтин [мовознавець], **Науменко** Володимир [педагог], **Новицький** Ізмаїл, Оппоков Михайло, **Осадчий** Тихон [економіст], **Павловський** Мефодій [журналіст], **Панчоха** Василь [фельдшер КДА], **Пахаревський** Леонід [письменник і актор], **Перетц** Володимир [філолог, майб. акад. УАН], **Пожарський** Петро [коопер. діяч], **Понятенко** Прокіп [гром. діяч], **Прокопович** Вячеслав [історик-сфрагіст], Прохорова-Тобілевич Марія, **Пядек** Василь [батько мистецтвознавця], **Різниченко** Володимир [геолог, майб. акад. УАН], **Рильські** Богдан, Іван та Меланія [брати й матір поета], **Романова** Одарка [письменниця], **Ротар** Петро [гром. діяч на Кубані], **Самоненко** Іван [видавець], **Семеренко** [Симиренко] Василь [меценат], **Сімашкевич** Микола [віце-директор департаменту освіти за ЦР], **Старицька** Марія [акторка], **Степаненко** Василь [зав. книгарнею «Киевской старины»], **Степанківський** Володимир [журналіст], **Стеценко** Кирило [композитор], **Стешенко** Іван [за ЦР – ген. секретар освіти], **Страдомський** Микола[20] [лікар], **Страшкевич** Володимир[21] [лексикограф], **Сушицький** Феоктист [директор 2 укр. гімназії], **Тарасенко** Іван [майб. діяч УАПЦ], **Тимченко** Євген [мовознавець], **Требинська** Марія [гром. діячка], **Трегубов** Єлисей [педагог], Трикулевська Ніна, Трухлі Василь, Іван та Сергій, Федорченко Іван, **Фещенко-Чопівський** Іван [металург], **Черняхівський** Олександер [майб. професор-медик], **Чеховський** Володимир [майб. діяч УАПЦ], **Чикаленко** Євген [меценат], **Шемети** Микола та Сергій [укр. монархіст], **Шульгин** Яків [історик], **Щербаківські** Михайло [священик], Данило і Вадим [його

лікарні після смерті І.В.Флейшмана (ДАмК. Ф. 163. Оп. 40. № 41. Арк. 87; мешкав у садибі лікарні). 21 IX 1910 обраний на представника від міста до ради КПҐ (ДАмК. Ф. 185. Оп. 1. № 648. Арк. 1). 1917 був комісаром Київської губернії. Звільнений з посади як знадто правий (Дорошенко Дмитро. Історія України 1917-1923 рр. Том І. Доба Центральної Ради. Ужгород, 1932. С. 130, 146). У квітні 1918 обраний до ради укр.-нім. т-ва культурно-економ. зближення (Нова рада. 1918. 12 IV. № 56. С. 3. Шп. 1). Торгівельний аґент України при укр. посольстві в Берліні (Дорошенко Дм. Історія України 1917-1923 рр. Т. П (1930). С. 153). Масон. – **Дж.**: ДАмК. Ф. 16. Оп. 465. № 596. Арк. 197 зв.; 25-летие Коллегии Павла Галагана в Киеве. К., 1896. С. 58 другої паґ.; Христюк П. Замітки і матеріяли Т І. (1921). С. 143; Дорошенко Дмитро. Мої спомини про недавнє минуле. 1914-1920. Вид. 2. Мюнхен: Укр. вид-во, 1969. С. 159; Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 156, 168, 196, 431; Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 557. У Чувакова немає.

[20] Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 623.

[21] Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 622.

сини вчені-українознавці, музейники], **Щитковський** Іван [член Об'єдн. к-ту зі встановлення пам'ятника Т. Шевченкові], **Юркевич** Осип [лікар, гром. діяч], **Яковлев** Андрій [правник], **Ярошевич** Андрій [статистик та економгеограф], **Яциневич** Яків [композитор].

Адреси членів: **Баку**, **Біла Церква** Київської губ., **Берлози** біля Козельця, **Борзна**, **Бородянка** Київської губ., **Боярка** Київської губ., **Василів** (?) Київської губ., **Войтово** Чигиринського пов., **Володимир** губернський, **Воньківці** Подільської губ., **Воронцово-Городище** Південно-Зах. залізниці, **Гирявка** біля Конотопа Чернігів. губ., **Глеваха** Київської губ., **Глушково** Курської губ., **Городище** Київської губ., **Грубешов** Люблінської губ., **Єрки** біля Катеринополя Київської губ., **Званне** біля Глушкова Курської губ., **Звенигородка** Київської губ., **Зіньків** Полтавської губ., **Златопіль** Київської губ., **Канів** Київської губ., **Київ**, **Китаїв** Київської губ., **Козацьке** біля Шполи, **Колодисте** Київської губ., **Красне** Чернігів. губ., **Кременець** Волинської губ., **Криве** Київської губ., **Круті** Подільської губ., **Кутаїс**, **Леонівка** біля Іванькова Київської губ., **Лисянка** Київської губ., **Лубні** Полтав. губ., **Малі Крути** Подільської губ., **Миколаїв**, **Миньківці** біля Попельні Південно-Західної залізниці, **Миргород**, **Москва**, **Мотижин** Київської губ., **Ніжин**, **Новий Маргелан** Ферганської обл., **Новоград-Волинський**, **Новочеркаськ** Донської обл., **Одеса**, **Паволоч** Київської губ., **Полтава**, **Петербург**, **Покотилів** Київської губ., **Попільня** біля Корнина, **Прага**, **Радзивилів** Південно-Зах. залізниці, **Радомисль** Київської губ., **Рим**, **Розсоховець** біля Покотилова Київської губ., **Рокитне** Київської губ., **Романівка** Сквирського пов. Київської губ., **Сабунча** Бакинської губ., **Серби** біля Чернівців Подільської губ., **Ситківці** Київської губ., **Слуцьк**, **Сміла** Київської губ., **Спиченці** біля Бровок Київської губ., **Стеблів** Київської губ., **Суботів** біля Чигирина Київської губ., **Танхай** Забайкальської залізниці, **Теткино** Курської губ., **Тихі Хутори** Київської губ., **Томськ**, **Умань** Київської губ., **Фасова**, **Ходорків** Київської губ., **Хотів** Київської губ., **Черкаси** Київської губ., **Чорний Острів** Волинської губ., **Чуйківка** біля Михайлівського хутора Чернігівської губ., **Ярошівка** Київської губ.

Постанова Політбюра ЦК Компартії України від 12 VII 1920: «О Просвітах:

1) Дать всем организациям лозунг завоевания просвіт (sic; з маленької літери).

2) Издать декретом общий устав для просвіт (sic) и подчинить их государственному контролю.

3) Там, где просвіти (sic) не поддаются воздействию, закрывать их в государственном порядке» (ЦДАГО України. Ф. 1. Оп. 6. № 7. Арк. 46).

Систематический перечень изданий Киевской коммиссии для разбора древних актов с 1845 по 1910 гг. // Сборник статей и материалов по истории Юго-Западной России. Вып. 1. К., 1911.

Столетие Киевской первой гимназии, 1809-1811-1911 гг. Том 1. Именные списки и биографии должностных лиц и воспитанников гимназии. К.: С. В. Кульженко, 1911. XII, 548 с.: 28 арк. портр. та іл.

Із змісту: Хронологические списки должностных лиц (С. 1-32). Биографический словарь должностных лиц (С. 32-226). Хронологические списки окончивших курс гимназии (С. 227-302). Биографический сло-

варь окончивших курс гимназии (С. 303-416). Именной список учеников гимназии в конце 1910-1911 учебного года (С. 479-518).

Дополнения к биографическим словарям должностных лиц Имп. Киевской 1-й гимназии // Летопись Имп. Киевской гимназии.

Том 2: 1912-1913. К., 1913. С. 369-395.

Том 3: 1913-1914. К., 1914. С. 303-312.

Ганицкий Иван Михайлович. Сборник материалов к истории возникновения Киевского политехнического института // Известия Киевского политехнического института. Отд. инж.-механ. 1913. Кн. 4. I окр.: К., 1914. С. 377-488.

Автор – викладач Київського політехнічного інституту. Переклав: Шюле Вильгельм. Техническая термодинамика: Важнейшие для машиностроения сведения из области газов и паров и основы механической теории тепла. Пб.; К.: Сотрудник, 1911. XIV, 334, [1] с., с черт., табл., график. 26 см. Вид. 2: М.: Техникум, 1922. XII, 334, [1] с.

Иллюстрированный сборник материалов к истории возникновения Киевского политехнического института / Памяти Виктора Львовича Кирпичева. К., 1914. 144 с.: іл.

Передрук матеріалів з попереденього видання. В. Л. Кирпичов (С. 13-25). Ближайшие сотрудники (С. 127-138).

Ежегодник Коллегии Павла Галагана. С 1 октября 1912 г. по 1 октября 1913 г. Год 18-й. К., 1916. IV, [4], 244 с.: 3 арк. портр.

Біографічний словник колегіатів за 1875-1913. 18 рік видання був останнім роком виходу щорічника.

Список книг, продаваемых в конторе редакции журнала “Труды Имп. Киевской духовной академии” [К., 1916].

Ніжин:

Петухов Евгений Вячеславович (6 II 1863 – 1948). Гимназия высших наук кн. Безбородко в Нежине, 1820-1832: Ист. очерк. СПб.: В. С. Балашев, 1895. 64 с. 300 прим.

Надрук. також у журн. «Известия Историко-филол. ин-та кн. Безбородко в Нежине». Т. 15. – Тв.: Заметки о некоторых рукописях, хранящихся в библиотеке Историко-филологического института кн. Безбородко. К.: тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1895 (відб.: «Известия Историко-филол. ин-та кн. Безбородко в Нежине». Т. 15). - Дж.: Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 51-53; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 270 (Л. П. Лаптева); Мусаева Улькер Кязимовна. Подвижники крымской этнографии 1921-1941: Историографические очерки. Симферополь, 2004. С. 136; Непомнящий А. А. Арсений Маркевич (2005). С. 92, 145, **146**, 186.

[Добиаш Антон Вячеславович (8 XII 1847, Чехия – ?), Сперанский Михаил Несторович (19 IV 1863, Москва – ?) и Турцевич Иван Григорьевич (1856, с. Суховичі Мінської губ. - ?).] Историко-филологический институт Князя Безбородко в Нежине, 1875-1900: Преподаватели и воспитанники. Нежин: типо-лит. М. В. Глезера, 1900. [10], 120 с.

Про А. Добіаша – С. 24-25; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 272.

Про М. Сперанського - С. 60-62.

Про І. Турцевича – С. 64-65.

Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине, 1901-1912: Преподаватели и воспитанники. Нежин: М. В. Меленевский, 1913. [4], 98 с. 150 прим.

Одеса:

Сборник, издаваемый бывшими воспитанниками Лицея и Университета. Ч. 1. Одесса, 1898. V, [5], 102, 76 с., портрет. 1200 прим.

Передрук праці Михневича з додатками.

Маркевич Алексей Иванович (1847-1903). Двадцатипятилетие Имп. Новороссийского университета: Ист. записка... и академические списки. Одесса: Экономич. тип., 1890. XVI, 736, ХС с. 1200 прим. (= Записки Имп. Новороссийского университета. Том LIII).

Огляд життєписів професорів і викладачів – "Положение кафедр в Имп. Новороссийском университете с 1865 по 1890 год" (С. 157-579). Академические списки" (С. I-ХС). Доповнення: Линниченко И. А. А. И. Маркевич: Биогр. воспоминания и список трудов. Одесса, 1904. С. 26. Рец.: ЖМНП. Ч. 270. 1890. Июль. Отд. 2. С. 413; Степович Андроник // КС. 1891. Сентябрь. С. 506-507; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 79.

Петербург:

Модзалевский Борис Львович. Список членов Императорской Академии наук, 1725-1907. СПб.: Тип. Имп. АН, 1908. VIII, 404 с.

Із змісту:

Президенти: 1746 V 21[22] – 1798 IV 19: **Розумовський** граф Кирило Григорович (29 III 1728 – 21 I 1803; С. 2).

Директори і Віце-Президенти: 1864 IV 8 – 1889 IX 26: **Буняковський** Віктор Якович (3 XII 1804, Бар, Под. губ. – 30 XI 1889, СПб.), дійсний таємний радник, Віце-Президент (з 10 VIII 1863, з 26 IX 1889 по день смерті був почесним Віце-Президентом (ад. 1828, екстр. акад. 24 III 1830, орд. акад. 8 I 1841; С. 5, 38).

Дійсні члени: 1759 III 15: **Мотоніс** Микола Миколайович (+ 20 XI 1787, у своєму маєтку Липовий Ріг біля Ніжина), ад., почесний член (1767; С. 23); 1759 III 15: **Козицький** Григорій Васильович (26 XII 1775, Москва), ад., почесний член 1767; С. 23-24; 1779 X 12: **Моїсеєнков** Федір Петрович (11 XI 1754, Лебедин Харків. губ. – 24 IX 1781, Москва, дорогою до Криму), ад. із хімії й мінералогії (С. 28); 1805 III 27: **Загорський** Петро Андрійович (9 VIII 1764, Підгірниця біля Новгород-Сіверського Чернігів. губ. – 20 III 1846, СПб.), дійсний стат. радник, ад. з анатомії та фізіології, екстр. акад. 11 III 1807, орд. акад. 18 XI 1807 (поч. чл. Відділення рос. мови та письменства 1841; С. 33); 1828 V 7: **Буняковський** Віктор Якович, ад. із чистої математики[23]; 1828 XII 17: **Остроградський** Михайло Васильович (12 IX 1801, с. Пашенне Кобеляцького пов. Полтав. губ. – 20 XII 1861, Полтава), таємн. радник,

---

[22] У 1741-46 в Академії не було Президента (Прим. Б. Модзалевського).

[23] Вперше був присутній на засіданні 27 VIII 1828 (Прим. Б. Модзалевського).

ад. із ужитк. математики, екстр. акад. 11 VIII 1830, орд. акад. 21 XII 1831, 15 VI 1855 – орд. акад. із чистої математики (С. 39); 1837 I 27: **Кеппен** Петро Іванович (19 II 1793, Харків – 23 V 1864, Карабаг, Крим), ад. із статистики, екстр. акад. 20 XII 1839; орд. акад. 1 IV 1843 (С. 42); **Інокентій** (Борисов, 1800, Севськ Орлов. губ. – 26 V 1857, Одеса), єпископ Харківський та Охтирський, потім – архиєп. Херсонський і Таврійський, орд. акад. з Відділення рос. мови та письменства (С. 43); 1841 X 19: **Каченовський** Михайло Трохимович (1 XI 1775, Харків – 19 IV 1842, Москва), дійсний ст. радник, проф. Московського ун-ту, орд. акад. з Відділення рос. мови та письменства (член-кор. 1832-41; С. 43); 1849 II 3: **Срезневський** Ізмаїл Іванович (1 VI 1812, Ярославль – 9 II 1880, СПб.), ад. з Відділення рос. мови та письменства, екстр. акад. 1 XI 1851, орд. акад. 4 XI 1854 (С. 50); 1854 XI 4: **Макарій** (Михаїл Петрович Булґаков; 19 IX 1816 – 9 VI 1882, Москва), єпископ Вінницький, ректор СПб. ДА, потім архиєп. Литовський і Віленський, митрополит Московський і Коломенський, орд. акад. з Відділення рос. мови та письменства (С. 52); 1855 VI 2: **Дубровський** Петро Павлович (14 VI 1812, Чернігів – 29 X 1882, Скершениці), ад. з Відділення рос. мови та письменства,екстр. акад. 26 II 1858, вибув 1862 (член-кор. 1853-55 та 1862) (С. 43); 1862 VI 1: **Савич** Олексій Миколайович (18 III 1811, Харків. губ. – 15 VIII 1883, у своєму маєтку в Тульській губ.), екстр. акад. з астрономії, орд. акад. 10 V 1868 (член-кор. 1852) (С. 55); 1872 XI 3: **Сухомлінов** Михаїл Іванович (1828, Харків – 8 VII 1901), екстр. акад. з Відділення рос. мови та письменства, орд. акад. 6 II 1876. Голова Відділення з 18 I 1899 (член-кор. 1855-1872; С. 57, 209); 1890 III 3: **Бунґе** Николай Християнович (11 XI 1823 – 3 VI 1895, Царське Село), голова Комітету Міністрів, орд. акад. з політичної економії та науки з фінансів (член-кор. 1859, почесн. член 29 XII 1881), міністр фінансів (1881-86; С. 62); 1890 III 3: **Лавровський** Николай Алексеєвич (11 XI 1823 – 3 VI 1895, Царське Село), таємн. радник, орд. акад. з Відділення рос. мови та письменства (член-кор. 1878; С. 62); 1890 III 24: **Ковалевський** Олександр Онуфрієвич (маєток Ворково Дінабурзьк. пов. Вітебськ. губ. – 9 XI 1901, СПб.), орд. акад. із зоології (С. 63);1893 V 1: **Латишев** Василій Васильєвич (нар. 29 VII 1855, с. Дієв Бежецьк. пов. Твєрськ. губ.), орд. акад. із класичної філології та археології (член-кор. 1890-93), таємн. радн. (С. 63); 1895 III 4: **Янжул** Іван Іванович (нар. 2 VI 1846, м. П'ятигори Васильківськ. пов. Київ. губ.), орд. акад. з політичної економії та науки з фінансів (член-кор. 1893; С. 64); 1897 I 18: **Заленський** Володимир Володимирович (нар. 26 I 1847, с. Шахворостівка Миргород. пов. Полтав. губ.), орд. акад. із зоології (член-кор. 1893-97; С. 64-65); 1898 V 23: **Кондаков** Никодим Павлович (нар. 1 XI 1844, Новооскольськ. пов. Курської губ.), орд. акад. із класичної філології та археології (поза штатом), 5 II 1900 орд. акад. з Відділення рос. мови та письменства (С. 65); 1899 XII 4: **Лаппо-Данилевський** Олександр Сергійович (нар. 15 I 1863, с. Удачне Верхньодніпр. пов. Катериносл. губ.), ад. з історії й старожитностей Рос., екстр. акад. 6 IV 1902, орд. акад. 5 II 1905 (С. 65-66); 1899 XII 4: **Успенський** Фьодор Іванович (нар. 1845, погост Ґорки Ґалицького пов. Костромськ. губ.), орд. акад. (поза штатом) з історії й старожитностей Російських (С. 67); 1901 X 6: **Ляпунов** Алєксандр Михайлович (нар. 25 V 1857), орд. акад. із прикладної математики (С. 67); 1907 IV 7: **Дашкевич** Миколай Павлович (4 VIII 1852, с. Бежів Житомир. пов. Вол. губ. – 20 I 1908,

Київ), орд. акад. (поза штатом) з Відділення рос. мови та письменства (член-кор. 1902), д. ст. радник (С. 68, 301).

Почесні академіки з Розряду красного письменства: 1900 I 8: **Короленко** Володимир Галактіонович (нар. 15 VI 1853, Житомир). Вибув у квітні 1902 (С. 69), 1905: **Вейнберґ** Пьотр Ісайович (нар. 16 VI 1830, м. Миколаїв; С. 70); 1906 XI 8: **Котляревський** Нестор Олександрович (нар. 21 I 1863, Москва; С. 70) [24]; 1907 XII 1: **Овсянико-Куликовський** Дмитро Миколайович (нар. 23 I 1853, м. Кахівка Дніпровського пов. Таврійської губ.; С. 70).

Почесні члени вітчизняні: 1767 I 29: **Мотоніс** Микола Миколайович, кол. радник (ад. 1759; С. 76); 1767 I 29: **Козицький** Григорій Васильович (ад. 1759; С. 76); 1776 XII 29: **Євгеній** Булгар (+ 27 V 1806, СПб.), архиєп. Славенський та Херсонський (С. 76); 1801: **Гамалія** Платон Якович (18 XI 1766 – 15 VI 1818, СПб.), капітан-командор, інспектор Морського Кадетського Корпусу (С. 82); 1817 IX 10: **Каменецький** Йосип Кирилович (1754, Стародуб – 14 VI 1823), ст. радн., штаб-лікар, потім лейб-медик (С. 85); 1818 XII 23: **Кочубей** Віктор Павлович (11 XI 1768 – 3 VI 1834, Москва), дійсн. таємн. радник, голова Державної Ради, сенатор, згодом князь, державний канцлер (С. 86); 1819 V 12: **Італінський** Андрій Якович (+ 27 VI 1827, Рим), таємн. радник, дійсн. камергер, повномочний міністр Росії у Римі (С. 87); 1822 I 30: **Ґрейґ** Алексей Самойлович (6 IX 1775 – 18 I 1845), віце-адмірал, начальник Чорноморського флоту, військовий губернатор Миколаєва й Севастополя (С. 87); 1826 XII 29: **Євгеній** Болховітінов (+ 23 II 1837, Київ), митр. Київський і Галицький (С. 88); 1828 XII 29: **Потоцький** граф Северин Йосипович (1762 – 3 IX 1829, Москва), дійсн. таємн. радник, член Державної Ради (С. 90); 1829 XII 29: **Паскевич-Еріванський**, граф, князь Варшавський, Іван Федорович, фельдмаршал (+ 20 I 1856; С. 91); 1845 XII 29: **Вронченко** граф Федір Павлович[25] (+ 6 IV 1852, СПб.), дійсн. таємн. радник, міністр фінансів, держ. секретар (С. 95); 1857 XII 29: **Філарет** (Гумілевський; 1805 – 9 VIII 1866, Конотоп), архиєпископ Харківський та Охтирський, потім Черінігівський (С. 99); 1857 XII 29: **Кирил** (Наумов; + 10 II 1866, Казань), єпископ Мелітопольський (С. 99); 1873 XII 29: **Зелений** Семен Ілліч (1809 – 28 V 1892, СПб.), віце-адмірал (С. 104); 1875 XII 29: **Бунге** Александр Андреєвич (24 IX 1803, Київ – 6 VII 1890, Меттіко), дійсн. ст. радник, проф. Казанського і Дерптського ун-тів, член-кор. 1833-75 (С. 104); 1876 XII 29: **Абаза** Олександр Аггейович (+ 24 I 1895, Ніцца), дійсн. таємн. радник, міністр фінансів (С. 104); 1876 XII 29: **Кочубей** Петро Аркадійович (+ 22 XII 1892, маєток Згурівка Полт. губ.), дійсн. ст. радник, голова Імп. Рос. технічного т-ва (С. 105); 1888 XII 29: **Платон** (Городецький; + 1 X 1891), Митр. Київський і Галицький (С. 109); **Никанор** (Бровкович; + 27 XII 1890), архиєп. Херсонський (С. 109); 1899 XII 29: **Іоанникій** (Руднєв; нар. 1828), Митр. Київський і

---

[24] Див.: Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 157; Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 341-343.

[25] Народився 1779 у м. Копись Горецького пов. Могилівського намісництва (Шилов Денис Николаевич. Государственные деятели Российской империи: Главы высших центральных учреждений, 1802-1917: Биобиблиографический справочник / Европейский университет в Санкт-Петербурге. Изд. 2, испр. и доп. СПб., 2002. С. 164).

Галицький (С. 112); 1902 XII 29: **Мечніков** Ілля Ілліч (нар. 1845, Харків. губ.), дійсн. ст. радник, член-кор. 1883-1902 (С. 113).

Почесні члени Відділення рос. мови та письменства: 1841 XI 21: **Прокопович-Антонський** Антон Антонович (17 I 1762, Малоросія – 6 VII 1848, Москва), проф. енциклопедії в Московському ун-ті, дійсн. ст. радник (С. 114); 1841 XI 21: **Філарет** (Амфітеатров; + 21 XII 1857), Митрополит Київський і Галицький (С. 116); 1841 XI 21: **Муравйов** Андрєй Николаєвич (+ 18 VIII 1874, Київ), дійсн. ст. радник (С. 116); 1841 XI 21: **Лубяновський** Федір Петрович (9 VIII 1777 – 3 II 1869), дійсн. таємн. радник,сенатор (С. 117); 1841 XI 21: **Григорович** Василь Іванович (1786 – 15 III 1865), дійсн. ст. радник, конференц-секретар Імп. Академії Мистецтв (С. 117).

Члени-кореспонденти: 1779 X 12: **Туманський** Федір Йосипович (1746 – грудень 1810, хут. Родіонівка Глухівського пов.), бунчуковий товариш, потім статський радник (С. 157); 1809 IX 20: **Стойкович** Опанас Іванович (+ 25 VIII 1832, СПб.), дійсн. ст. радник, член Рос. Академії 1828, проф. фізики у Харківскому ун-ті (С. 168-169); 1826 XII 26: **Кеппен** Петро Іванович, член кор. за розрядом історії та старожитностей (ад. 1837; С. 170); 1826 XII 26: **Гнідич** Микола Іванович (+ 3 II 1833, СПб.), ст. радник, член кор. за розрядом літератури та історії слов'янських народів (С. 180); 1828 XII 29: **Гаюї** (Hauy) Юст Валентинович, інженер-майор в Одесі, член-кор. із фізичного розряду (С. 184); 1835 XII 29: **Бессер** Віллібальд Готлібович (7 VII 1784 – 11 X 1842), проф. ботаніки в Київ. ун-ті, член-кор. із розряду ботаніки (С. 191); 1836 XII 30: **Шодуар**, барон Станіслав Іванович (1790 – 20 VIII 1858, маєток Івниця біля Житомира), нумізмат, член-кор. за розрядом історії та старожитностей (С. 192); 1837 XII 29: **Траутфеттер** Рудольф Ернестович (+ 12 I 1889, СПб.), ад. Імп. Ботанічного саду в СПб., потім таємний радник, член-кор. за розрядом ботаніки (С. 193); 1847 I 11: **Пирогов** Николай Іванович (+ 23 XI 1881, Вінниця), член-кор. за біологічним розрядом (С. 201); 1851 XII 29: **Григорович** Віктор Іванович (30 IV 1813, Єлизаветград – 19 XII 1876), дійсн. ст. радник, проф. у Казані, потім в Одесі, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 203); 1852 XII 29: **Савич** Олексій Миколайович (див. вище), проф. СПб. ун-ту, член-кор. за розрядом математичних наук (орд. акад. 1862; С. 204); 1853 XII 29: **Дубровський** Петро Павлович (див. вище), екстраорд. проф. Головного педагогічного ін-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (ад. 1855, екстр. акад. 1858; С. 205); 1853 XII 29: **Никитенко** Олександр Васильович (див. вище), проф. СПб. ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (орд. акад. 1855; С. 206); 1853 XII 29: **Неволін** Константин Алексеєвич (+ 6/18 X 1855, Бріксен), дійсн. ст. радник, проф. СПб. ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 206); 1854 XII 29: **Бодянський** Йосип Максимович (3 XI 1808 - 6 IX 1877), дійсн. ст. радник, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 206); 1855 XII 29: **Зубрицький** Діонісій (+ 1861), член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 211); 1856 XII 29: **Скальковський** Аполон Олександрович (1 I 1808, Житомир – 29 XII 1898, Житомир), д. ст. радник, потім таємн. радник, член-кор. за розрядом історико-політичних наук (С. 214); 1859 XII 29: **Бунге** Николай Християнович (див. вище), ст. радн., ректор і проф. Ун-ту Св. Володимира, член-кор.

за розрядом історико-політичних наук (С. 220); 1862 XII 29: **Дубровський** Петро Павлович (див. вище), член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (член-кор. 1853-55, ад. 1855, екстраорд. акад. 1858; С. 225); 1864 XII 29: **Воскресенський** Алєксандр Абрамович (+ 21 I 1880), проф. СПб. ун-ту, потім таємн. радник, у Харкові, член-кор. за фізичним розрядом (С. 227); 1871 XII 29: **Максимович** Михайло Олександрович (3 IX 1804 – 10 XI 1873, хут. Михайлова Гора Золотоніськ. пов. Полтав. губ.), проф. Київ. ун-ту, дійсн. ст. радник, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 237); 1875 XII 29: **Потебня** Олександр Опанасович (10 IX 1835, Ромен. ров. Полтав. губ. – 29 XI 1891, Харків), проф. Харків. ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 242-243); 1875 XII 29: **Костомаров** Микола Іванович (4 V 1817 – 7 IV 1885, СПб.), член Археогр. комісії, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 246); 1878 XII 29: **Лавровський** Николай Алексеєвич (див. вище), директор Іст.-філол. ін-ту в Ніжині, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 251); 1881 XII 29: **Ценковський** Лев Семенович, проф. Харків. ун-ту, член-кор. за біологічним розрядом (С. 255); 1882 XII 29: **Будилович** Антон Семенович (24 V 1846, с. Комотов Гродненськ. пов.), проф. Варшав. ун-ту, потім ректор Юрєвського ун-ту (С. 257); 1883 XII 29: **Ковалевський** Олександр Онуфрієвич (див. вище), проф. Новорос. ун-ту, в Одесі, член-кор. за біол. розрядом (С. 259); 1883 XII 29: **Хиждеу** Богдан (1836, Бесарабія – 25 VIII 1907, с. Кимпіна, Валахія), член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 259-260); 1884 XII 29: **Андреєв** Константін Алексеєвич (нар. 24 III 1848, Москва), проф. Харків. ун-ту, член-кор. за розрядом математичних наук (С. 261); 1889 XII 29: **Кеппен** Фьодор Петрович (30 XII 1833, маєток Карабах Таврійської губ. – 24 V 1908, СПб.), дійсн. ст. радник, член-кор. за розрядом біологічним (С. 271); 1890 XII 29: **Латишев** Василій Васильєвич (див. вище), член-кор. за розрядом класичної філології й археології (С. 273-274); 1891 XII 29: **Калужняцький** Емілій (нар. 11 I 1845, с. Тур'є Старосамбірськ. пов., Галичина), проф. Чернівецького ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 275); 1892 XII 29: **Кондаков** Никодим Павлович (див. вище), член-кор. за розрядом історико-політичних наук (С. 278); 1893 XII 29: **Заленський** Володимир Володимирович (див. вище), член-кор. за розрядом біологічним (С. 279); 1893 XII 29: **Шмальгаузен** Іван Федорович (3 IV 1849, СПб. – 7 IV 1894, Київ), проф. Ун-ту Св. Володимира, член-кор. за розрядом біологічним (С. 279); 1893 XII 29: **Янжул** Іван Іванович (див. вище), дійсн. ст. радник, проф. Московськ. ун-ту, член-кор. за розрядом історико-політ. наук (С. 279); 1893 XII 29: **Іконников** Владимир Степанович (9 XII 1841, Київ), член-кор. за розрядом історико-політ. наук (С. 280); 1893 XII 29: **Успенський** Фьодор Іванович (див. вище), проф. Новорос. ун-ту, член-кор. за розрядом історико-політ. наук (С. 280); 1893 XII 29: **Корш** Федір Євгенович, проф. Новорос. ун-ту, член-кор. за розрядом класичної філології й археології (С. 280); 1893 XII 29: **Зілинський** (Зелинский) Фаддей (Тадей) Францович (нар. 2 IX 1859), проф. СПб. ун-ту, член-кор. за розрядом класичної філології й археології (С. 280); 1894 XII 29: **Виноградський** Сергій Миколайович (нар. 1 IX 1856, Київ), д-р ботаніки, проф. Ін-ту експеримент. медицини (С. 282-283); 1894 XII 29: **Кірпічніков** (Кирпичников) Алєксандр Іванович (+ 30 IV 1903, Москва), проф. Новорос. ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 283);

1895 XII 29: **Міщенко** (Мищенко) Федір Герасимович (17 II 1848, Прилуки Полтав. губ. – 28 X 1906, Київ), проф. Казан. ун-ту, член-кор. за розрядом класичної філології й археології (С. 288); 1896 XII 29: **Хандріков** (Хандриков) Мітрофан Фьодорович (нар. 1 I 1837, Москва), дійсн. ст. радник, засл. проф. Ун-ту Св. Володимира, член-кор. за розрядом математичних наук (С. 288); 1897 XII 29: **Баранецький** Йосиф Васильович (+ 6 IV 1905, Київ), проф. Ун-ту Св. Володимира, член-кор. за розрядом біологічним (С. 292); 1898 XII 29: **Флорінський** Тимофєй Дмітрієвич (нар. 28 X 1854, СПб.), проф. Ун-ту Св. Володимира, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 294); 1898 XII 29: **Дрінов** Марін Стєпанович (1832, м. Панагюрниці, Півн. Фракія – 28 II 1906, Харків), проф. Харків. ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 294); 1898 XII 29: **Житецький** Павло Гнатович (нар. 23 XII 1836, Кременчуг Полт. губ.), магістр Ун-ту Св. Володимира, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 294); 1899 XII 29: **Стороженко** Микола Ілліч (10 V 1836, Ржавець – 12 I 1906, Москва), проф. Москов. ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 296); 1900 XII 29: **Ляпунов** Алєксандр Михайлович (див. вище), проф. Харків. ун-ту, член-кор. за розрядом матем. наук (С. 297); 1901 XII 29: **Навашин** Сергей Ґаврилович (нар. 2 XII 1857, маєток канцлера нр. К. В. Нессельроде Вольського пов. Саратов. губ.), проф. Ун-ту Св. Володимира, член-кор. за розрядом біологічним (С. 299); 1901 XII 29: **Антонович** Володимир Боніфатійович (1834 – 8 III 1908, Київ), проф. Ун-ту Св. Володимира, член-кор. за розрядом історико-політичних наук (С. 300); 1902 XII 29: **Стєклов** Владімір Андреєвич (нар. 28 XII 1863, Ніжній-Новгород), проф. Харків, потім СПб. ун-ту, член-кор. за розрядом матем. наук (С. 300); 1902 XII 29: **Дашкевич** Микола Павлович (див. вище), проф. Ун-ту Св. Володимира, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 301); 1902 XII 29: **Істрін** (Истрин) Василій Михайлович (див. вище), проф. Імп. Новорос. Ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 301); 1902 XII 29: **Спєранський** (Сперанский) Михаїл Нєстєрович (нар. 19 IV 1863), проф. Іст.-Філол. Ін-ту кн. Безбородька, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 302); 1902 XII 29: **Гнатюк** Володимир (нар. 9 V 1871, с. Велеснів, Галичина), член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 302); 1903 XII 29: **Коротнєв** (Коротнев) Алєксей Алєксеєвич (нар. 1852), орд. проф. Ун-ту Св. Володимира, д-р зоології, член-кор. за розрядом біологічним (С. 305); 1903 XII 29: **Дмітрієвський** (Дмитриевский) Алєксей Афанасьєвич (нар. 11 III 1856, ст. Дурновська Астрахан. губ.), проф. КДА, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 305); 1903 XII 29: **Владімірський-Буданов** (Владимирский-Буданов) Михаїл Флєгонтович (нар. 5 V 1838, с. Бороздін Вєнєвського пов. Тульськ. губ.), засл. орд. проф. Ун-ту Св. Володимира, д-р рос. історії, член-кор. за розрядом історико-політичних наук (С. 305-306); 1904 XII 29: **Щербина** Федір Андрійович (нар. 13 II 1849, ст. Новодеревянківська Єйського відд. Кубанської обл.), статистик, член-кор. за розрядом історико-політичних наук (С. 307); 1905 XII 29: **Сумцов** Микола Федорович (нар. 6 IV 1854, СПб.), орд. проф. Імп. Харків. ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 309); 1906 XII 29: **Федченко** Ольга Олександрівна (нар. 18 XI 1845, Москва), ботанік, член-кор. за розрядом біологічним (С. 309); 1907 XII 29: **Кулаковський** Юліан Андреєвич (нар. 13 VI 1855, Понєвєж Ковенської губ.), орд.

проф. Імп. Ун-ту Св. Володимира, член-кор. за розрядом класичної філології й археології (С. 311); 1907 XII 29: **Вороний** Георгій Тодосевич (Феодосьевич; нар. 1868), орд. проф. на катедрі чистої математики Імп. Варшавського ун-ту, д-р чистої математики, член-кор. за розрядом математичних наук (С. 312); 1907 XII 29: **Ляпунов** Боріс Михайлович (нар. 1863), проф. Імп. Новорос. ун-ту, член-кор. із Відділення рос. мови та письменства (С. 313).

Додаток: Імп. Російська Академія. Засновано 30 IX 1783. Закрито 19 X 1841. **Дійсні члени**: 1783 X 21: **Безбородько** Олександр Андрійович (17 III 1747, Глухів – 6 IV 1799, СПб.), згодом князь (С. 318); 1783 XI 11: **Богданович** Іполит Федорович, кол. радник (23 XII 1743 – 7 I 1803; С. 323); 1784 I 13: **Самуїл** (Міславський), Митрополит Київський і Галицький (1731 – 5 I 1796; С. 323); 1785 III 20: **Капніст** Василь Васильович (1757 – 28 X 1824), гвардії підпоручник, Київський губ. предв. дворянства, згодом дійсн. ст. радник (С. 324); **Аполлос** (Байбаков; 1745 – 14 V 1801), архимандрить Воскресенського, Новий Ієрусалим, монастиря, згодом єпископ Архангелогородський і Холмогорський (С. 324-325); 1801 VI 5: **Трощинський** Дмитро Прокопович (26 X 1749 – 26 II 1829), дійсн. таємн. радник, сенатор (С. 329); 1802 V 3: **Феоктист** (Мочульський; 1732 – 30 IV 1818), єпископ Курський і Білгородський, згодом архиєпископ (С. 330); 1802 V 3: **Ризький** Іван Степанович (7 IX 1759 – 14 III 1811), проф. Харків. ун-ту (С. 330); 1802 V 3: **Михаїл** (Десницький; 1762 – 24 III 1821), архимандрит, згодом єпископ Чернігівський і Ніжинський, митрополит Новгородський і С.-Петербурзький (С. 330); 1806 XI 24: **Євгеній** (Болховитинов; 18 XII 1767 – 23 II 1837), єпископ Староруський, потім Митрополит Київський і Галицький (С. 331); 1808 II 1: **Гамалія** Платон Якович (18 XI 1766, с. Малютинці Пирятин. пов. – 15 VI 1818), капітан-командор (С. 332); 1808 V 16: **Бантиш-Каменський** Микола Миколайович (16 XII 1739 – 20 I 1814, Москва), дійсн. ст. радник (С. 332); 1811 XII 2: **Леванда** Іван Іванович, колезький радник, те саме 1824, жив у СПб. (С. 332); 1811 XII 16: **Гнідич** Микола Іванович (2 II 1784 – 13 II 1833, СПб.), колезький асесор, потім ст. радник (С. 333); 1813 III 29: **Прокопович-Антонський** Антон Антонович (див. вище), дійсн. ст. радник, проф. Москов. ун-ту (С. 333); 1819 III 8: **Каченовський** Михайло Трохимович (див. вище), проф. Московськ. ун-ту (С. 334); 1836 I 11: **Інокентій** (Борисов; див. вище), архимандрит, потім єпископ Чигиринський, вікарій Київської митрополії (С. 339); 1837 II 6: **Філарет** (Амфітеатров; див. вище), архиєп. Ярославський, потім Митрополит Київський і Галицький (С. 339); 1839 VIII 26: **Лубяновський** Федір Петрович (див. вище), таємн. радник, сенатор, почесний член Відділення рос. мови та письменства (С. 340);1839 X 2: Григорович Василь Іванович (див. вище), кол. радник, конференц-секретар Імп. Академії мистецтв, почесний член Відділення рос. мови та письменства 1841 (С. 340).

Почесні члени Імп. Російської академії: 1818 IX 21: **Кочубей**, граф Віктор Павлович, потім князь (11 XI 1768 – 3 VI 1834), дійсн. таємн. радник, голова Державної ради і Комітету міністрів, держ. канцлер (С. 342); 1821 VIII 13: **Італінський** Андрій Якович (15 V 1743 - 27 VI 1827, Рим), дійсн. таємн. радник (С. 343); 1823 I 14: **Милорадович**, граф Михайло Андрійович (1 X 1771 – 14 XII 1825), генерал-від-інфантерії (С. 343); 1829 I 12: **Мартос** Іван Петрович (1754 – 5 IV 1835), дійсн. ст. радник, ректор і проф. скульптури Імп. Академії мистецтв (С. 345).

Про Б. Модзалевського: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 389; Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 69; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 83; Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 207-208; Білокінь С. Модзалевський Б.Л. // УЛЕ. Т. 3 (1995). С. 400.

Макаренко Николай Емельянович (4 II 1877, с. Москалівка Ромен. пов. Полт. губ. – 4 I 1938, Новосибірськ). Школа имп. Общества поощрения художеств, 1839-1914. Очерк, сост. по поручению Комитета имп. О-ва поощрения художеств. Пг., 1914. 120 с., 12 л. илл.

Класи й майстерні школи. Викладачі, керівники й адміністрація школи й майстерень – бл. 220 імен.

Макаренко Микола Омелянович, мистецтвознавець, археолог. Син священика. Закінчив худ. школу барона Штиглиця у СПб. за 1 розрядом (1905) та СПб. археол. ін-т (1902). Пом. хранителя Імп. Ермітажу (1902-1919). У 1902-19 провадив розкопки в Новгородській, Полтавській, Катеринославській, Харківській, Херсонській губ. Статті про укр. старовину в журн. "Старые годы". Член ради з влаштування виставки "Ломоносов и Елизаветинское время" (1912). Голова секції мистецтв Укр. наук. т-ва (з 30 V 1919). Директор Музею Б. І. та В. М. Ханенків (1920–24). Підписав звернення діячів української культури м. Києва до Раднаркому УСРР від 26 IV 1922: «Произведение искусства, раз погибнув, не может быть более восстановлено. Ясно, что крест Богдана Хмельницкого, из'ятый из Музея Культа и Быта Киево-Печерской Лавры, или подарок Мазепы – царские врата, из'ятые из Черниговского собора – не смогут быть сделаны наново. Ясно, что византийский браслет, взятый из Черниговского музея, в тысячу раз дороже того серебра, из которого он сделан. Сплавить в слитки или продать эти вещи за-границу было бы тяжким преступлением перед народом, которое темным пятном ляжет на имена деятелей, допустивших подобный факт» (Білокінь С. Нові студії (2007). С. 187-190). Вперше був ар. у грудні 1924. У протоколі ч. 204 Спільного Зібрання УАН від 29 XII 1924 року зазначено: "Прийнято до відома, що викликаний на сьогоднішнє Спільне Зібрання б. директор Музея ім. Ханенків М. Макаренко не міг прибути й зробити доповідь через те, що його з наказу слідчої власти заарештовано" (НБУ ім. В. І. Вернадського. ІР. Ф. І. №№ 26314-15. Арк. 1). Проф. історії укр. мистецтва КХІ (1927). За протест проти руйнування Михайлівського монастиря й проти плану руйнування Св. Софії 26 IV 1934 ув'язнений, засланий до Казані, де він викладав у художньому технікумі. 24 IV 1936 знову арештований в Уфі. Відправлений до Томської виправної трудової колонії, де був знову ув'язнений 15 XII 1937. Місцева трійка визначила йому розстріл. Вирок виконано у Новосибірську. Його довго не реабілітували. Архів знищено. Рештки – у Наук. архіві Інституту археології (Ф. 21 – 6 од. зб.). – Бібліогр.: **Археология** Украинской ССР: Библиогр. указатель, 1918-1980 (1989). Пок. - **Тв**.: **Памятники** украинского искусства XVIII века. СПб., 1908 (відбитка з журн. "Зодчий", 1908); **З артистичної** спадщини Шевченка // Шевченківський збірник. Т. 1. СПб., 1914. С. 120-126; **Школа** Имп. Общества поощрения художеств, 1839-1914. Пг., 1914; **Музей** мистецтв б. ім. Б. І. та В. М. Ханенків УАН: Провідник. [Х.]: Червоний шлях, 1924. 143 с.; **Чернигівський** Спас: Археологічні досліди р. 1923 // ЗІФВ УАН. Кн. XX. 1928. С. 1-80: іл. (окремо: К., 1929); **Марію-пільський** могильник. К., 1933. 152 с.

Полтава:

Белуха-Кохановский Михаил Андреевич. Исторический обзор двадцати-пятилетия Полтавской Мариинской женской гимназии. Чит. в акте в двадцати-пятилетнюю годовщину Гимназии 25-го авг. 1885 г. Полтава, 1885. 60 с. 25 см.

Автор – «председатель Попечительного совета». - Тв.: Записка по вопросу о некоторых правах земских учреждений, представленная в Полтавскую уездную земскую управу. Полтава: тип. М. Гордона, [1866]. 15 с. 22 см. – Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 453 (чи та сама особа?).

Василевский В. П. Полтавская гимназия 1808-1831 гг. Полтава, 1907. 120 с.

Харків:

Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования, 1805-1905 (Харьков, 1908).

Юридический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования, 1805-1905 (Харьков, 1908).

Имп. Московское археологическое общество в первое пятидесятилетие его существования, 1864-1914. Том 2. 1. Биографический словарь членов Общества. 2. Список трудов членов Общества, помещеных в изданиях Общества / Под ред. П. С. Уваровой и И. Н. Бороздина. М., т-во скоропеч. А. А. Левенсон, 1915. XXII, 446, 258 с.; XXIV л. портр 650 прим.

Із змісту: Д. В. Айналов, В. Б. Антонович, В. Бабенко, О. М. Бодянський, К. В. Болсуновський; А. С. Будилович, В. П. Бузескул, Н. Х. Бунге, П. Й. Бурачков, (А. А.) Васильчиков, О. О. Гатцук[26], Я. Ф. Головацький, П. В. Голубовський, В. І. Григорович, В. Ю. Данилевич, М. В. Довнар-Запольський, П. С. Єфименко, В. З. Завітневич, В. С. Іконников, П. О. Китицин, Н. П. Кондаков, М. І. Костомаров, О. О. Котляревський, А. Є. Кримський, Ю. А. Кулаковський, П. О. Лашкарьов, А. С. Лебедєв, П. Г. Лебединцев, М. О. Макаренко, Б. Л. Модзалевський, М. Н. Мурзакевич, А. В. Прахов, Є. К. Рєдін, М. І. Ростовцев, І. І. Срезневський, В. К. Трутовський, Уварови та ін.

Покажчики періодики:

Путятин Е. Перекличка альманахам. Материалы для библиографии русских литературных альманахов и сборников конца XVIII и первой половины XIX столетия, 1794 по 1850. Составил в селе Глебове Подольской губернии граф Е. Путятин. Новая Ушица: Генрих Чарковский, 1893. 71 (+ 1) с.

Пор.: Дополнение к Перекличке альманахам. Новая Ушица, 1893. 31 с.

Неустроев Александр Николаевич (1825-1902). Указатель к русским повременным изданиям и сборникам за 1703-1803 гг. и к Историческому розысканию о них. СПб., 1898. XVI, 808 с.: іл. портр.

---

[26] Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 795.

Николайчик Федор Данилович (1857, с. Новий Ропськ Новозибківського пов. Чернігів. губ. – ?). Журнально-газетные статьи и материалы (1883 г.) по южнорусской истории // КС. 1885. Январь. С. 206-214; Март. С. 597-612.

Дж.: Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 161; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 87.

Манжура Иван Иванович (1851-1893). К малорусской библиографии: Хронологический указатель этнографических статей в газетах "Степь" и "Екатеринославский юбилейный листок" // Этнографическое обозрение. 1891. Кн. 11. № 4. С. 279-280. 28 записів.

Каллаш Владимир Владимирович (1866-1918). К малорусской библиографии: Указатель статей в "Киевской старине" // Этнографическое обозрение. 1892. Кн. 13/14. № 2/3. С. 63-66. 127 записів.

Мацкевич Иван Федорович. Указатель учено-литературных произведений в местной печати, касающихся предмета археологии в самом обширном значении слова, по Волынской губернии // Труды Виленского отделения Московского предварительного комитета по устройству в Вильно IX археологического съезда. Вильна, 1893. Отд. III. С. 49-62. Окремо: Вильна: тип. А. Г. Сыркина, 1893. [2], 14 с. 27 см.

Автор – член-секретар Волинського губернського статистичного комітету. Огляд статей в "Волынских губернских ведомостях" за 1838-92. У 1886-1896 редаґував вид.: «Памятная книжка Волынской губернии». Уклав «Отчет Волынского губернского статистического комитета». Житомир, з 1885 (1898-99 та 1902 заголовок: Отчет о деятельности). Редаґував вид.: «Адрес-календарь Волынской гутернии...» Житомир: тип. Губ. правл., 1891. 18 см. – Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 223.

Малеин Александр Иустинович (1869-1938). Обзор статей историко-археологического содержания в русских повременных изданиях за... (1901-1917) // Известия Имп. Археологической комиссии. Прибавление. 1902-1918. Вып. 1-32.

Подавався в кожному випуску "Прибавлений", крім 16.

Автор – доктор давньоримського письменства (римской словесности), проф. Історико-філологічного інституту, член-кор. СПб. АН. Книгозбірня охоплювала бл. 3000 томів, головним чином класиків та творів з давньогрецької та давньоримської літератури. – Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 130-131; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 78; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 474.

Лисовский Николай Михайлович (1 I 1854 – 1920). Список указателей к русским периодическим изданиям XVIII-XIX ст. // Литературный вестник. 1903. Том 5. Кн. 2. С. 17-194.

Дж.: Дилакторский П. А., Пиксанов Н. К., Альбицкий К. П. Дополнения [...] // Литературный вестник. 1903. Том 6. Кн. 7/8. С. 190-196; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 483-484; Гульчинский В. И., Фокеев В. А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 182-183; Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 598; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 451.

З інших праць: Лисовский Н. М. Новые явления в области московской библиографической литературы. Труды гг. Боднарского, Иваска, Ульянинского // Русское библиологическое общество. Доклады и отчеты (новая серия). Пг., 1915. Вып. III: 1913-1914 гг. С. 19-24.

Ульянов Н. А. Указатель журнальной литературы: Алфавитный, предметный, систематический. Вып. 1-2. Москва: Наука, 1911-13.

Вып. 1: Пятилетие 1906-1910 гг. Журналы: "Вестник Европы", "Образование", "Русская мысль", "Русское богатство", "Современный мир", "Мир Божий". 1911. 104 с.

Вып. 2. Десятилетие 1896-1905 гг. Журналы: "Вестник Европы", "Жизнь", "Мир Божий", "Начало", "Новое слово", "Образование", "Правда", "Русская мысль", "Русское богатство". 1913. 216, XIV с.

Вознесенский Сергей Валерианович (1884-1940). Славянство в русской журналистике 1896-1914 гг. Указатель статей. Петроград, 1915.

Розд. II. Украинство. С. 11-20.

VII. 3) Галиция, Буковина и Угорская Русь. С. 60-63.

Де-Рибас (Де-Рібас, Дерібас) Людвіг Михайлович (10 / 22 III 1866, м. Одеса – 19 IV 1922, там само). Библиографические материалы по истории Новороссии: Указ. статей, заметок и разных материалов, помещенных в "Календарях", "Новороссийском календаре", "Памятной книжке" и "Адрес-календаре Одесского градоначальства", а также в "Трудах Одесского статистического комитета" с 1832-1914 г. // Записки Одесского общества истории и древностей. Том 31. Ч. 2. Од., 1915. С. 1-25. Окремо: Од., 1915. 25 с.

Про Де-Рібаса див.: Бібліографи Одеської наукової бібліотеки (2002). С. 71-72 (Г.Д.Зленко).

"Волынские губернские ведомости":

Лященко Аркадий Иоакимович (1871-1931). "Волынские губернские ведомости" в 1838-1887 гг. // Живая старина. 1893. Вып. 11. С. 265-278.

"Волынские епархиальные ведомости":

Тиховский Ю. Указатель содержания неофициальной части "Волынских епархиальных ведомостей" за первые двадцать лет их существования (сентябрь 1867 – сентябрь 1887) // Волынские епархиальные ведомости. 1888. №№ 4-29. Приложение. Окремо: Почаев. 1888. 258 с.

– Беляев П. Указатель статей, помещенных в неофициальной части "Волынских епархиальных ведомостей" за второе десятилетие их существования (с сентября 1887 по декабрь 1907 вкл.). Почаев, 1909. 207, IV с. Бесплатное приложение к "Волынским епархиальным ведомостям".

Пор.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 463.

"Екатеринославские губернские ведомости": Систематический указатель статей, помещенных в "Екатеринославских губернских ведомостях" за 1863, 1864, 1865, 1866, 1867 и 1868 годы, относящихся до Екатеринославской губернии // Екатеринославские губернские ведомости. 1869. № 90. С. 542-544.

"Воронежские губернские ведомости":

Воскресенский Николай Васильевич (12 V 1839 -). "Воронежские губернские ведомости" // Воронежский юбилейный сборник в память трехсотлетия г. Воронежа. Том 2. Воронеж, 1886. С. 179-520.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 652.

"Записки Наукового товариства ім. Шевченка":

Лященко Аркадий Иоакимович (1871 - 1931). «Записки Наукового Товарищества імени Т. Шевченка» в 1895 г. (Т. V-VIII) // Отчет о заседаниях Имп. Об-ва любителей древней письменности в 1895-1896 гг. СПб., 1896. С. 1-11. Окремо: 11 с.

Показчик до "Записок Наукового товариства імени Шевченка". Том I-XX. Роки I-VI. Льв., 1898. 66 с.

"Записки Имп. Одесского общества истории и древностей":

Попруженко Михаил Георгиевич (25 VII 1866, Одеса – 1943, Софія). Указатель статей, помещенных в I-XXX томах "Записок Имп. Одесского общества истории и древностей". Од., 1914. 63 с.

"Земский сборник Черниговской губернии":

Указатель статей по истории, археологии и этнографии, помещенных в "Земском сборнике Черниговской губернии" за 1869-1905 гг. // Труды Черниговской губернской архивной комиссии. Вып. 6. 1905. Отд. 2. С. 211-231.

"Киевская старина":

Азбучный указатель личных имен и замечательных мест и предметов, упоминаемых в I томе «Киевской старины», 1882 г. // КС. Приложение. 1882. Т. 1. № 3. С. I-XIV.

Подібних покажчиків за 1882-86 у журналі вміщено 12.

Систематический указатель журнала "Киевская старина", 1882-1906 г. / Сост. членами комиссии: И. Ф. Павловским, В. А. Щепотьевым, А. А. Явойским и Борисом Дмитровичем Чигринцевым [Чигиринцем; 1889, міст. Козельщина Полтавської губ. – не раніше 1946]. Полтава: Полтавская ученая архивная комиссия, 1911. [6], 219 (+ 1) с. 5017 записів.

Рец.: ЗНТШ. Том 109. 1912. С. 166-177.

Про Б. Чигиринця див.: Захаркін Степан. З епістолярної спадщини Миколи Зерова // Коментар. 2003. Листопад. № 1. С. 14-15.

"Киевские епархиальные ведомости":

Указатель неофициального отдела "Киевских епархиальных ведомостей" за последнее двадцатипятилетие, 1871-1895. К., 1896. 153, 11 с.

"Літературно-науковий вісник":

Доманицький Василь Миколайович (1877-1910). Покажчик змісту "Літературно-наукового вісника", томів I-XX, 1898-1902 / З передмовою Івана Франка. Львів, 1903. XXXVII, 121 с.

Дорошенко Володимир Вікторович (псевд. Ладько; 3 X 1879, Петербург – 25 VIII 1963, Філадельфія). Літературно-Науковий Віс[т]ник // Українські бібліологічні вісті. [Ч.] 1. Авґсбурґ: УВАН, 1948. С. 6-17.

"Подольские епархиальные ведомости":

[Сецинский Евфимий о. (1859-1937), Беднаровский С. А.] Указатель "Подольских епархиальных ведомостей", 1862-1905 г. за все время их издания. Каменец-Подольский, 1907. VIII, 1087 с.

Дж.: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 106.

"Полтавские епархиальные ведомости":

Мазанов Петр Иванович (1 I 1840 – 9 VII 1911). Указатель статей, помещенных в неофициальной части "Полтавских епархиальных ведомостей" за 25 лет издания их, с 1863 по 1888 год. Составил законоучитель Полтавского института благородных девиц протоиерей П. Мазанов. Полтава: Тип. насл. Пигуренко, 1888. [2], III, 197, [1] с.

Рец.: Л. [азаревский], А. [лександр Матвеевич] // КС. 1889. Январь. С. 264-266.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 79.

Пясецкий Иосиф, свящ. Указатель статей, помещенных в неофициальной части "Полтавских епархиальных ведомостей" за последние 25 лет издания их, с 1888 по 1913 год // Полтавские епархиальные ведомости. 1913. №№ 18-25, 27-32; 1914. №№ 15-23, 25-28, 42-43; 1915. №№ 4, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 22, 24; 1916. №№ 1-7. Полтава: Электр. тип. Г. И. Маркевича, 1913 [фактично 1916]. 392 с. 21 см.

За комплектом Полтавського окружного архіву не пізніше 1930 Ф. П. Максименко з'ясував, що останнє число "ПолтЕпархВ» (№ 20-21) позначено 15 XI – 1 XII 1918 р.

"Правда":

Ф., І. [Франко Іван Якович]. "Правда": Письмо наукове і літературне від 1867 до 1883 р.: Алфавітний покажчик змісту // Правда: Доповнення до XIII річника. Львів, 1884. С. 273-315.

"Таврические епархиальные ведомости":

[Сериго Михаил, свящ.] Указатель "Таврических епархиальных ведомостей" со дня издания их, т. е. с 1-го сентября 1869 года по 1-е января 1889 г. // Таврические епархиальные ведомости. 1890. №№ 13-14, 15-16. Приложение. Окремо: Симферополь, [1890]. 117 с.

Сериго Михаил, свящ. Дополнительный указатель "Таврических епархиальных ведомостей" с 1 января 1888 г. по 1 января 1898 г. // Таврические епархиальные ведомости. 1898. Приложение. № 22. С. 1-8; № 24; С. 9-18. Окремо: Указатель "Таврических епархиальных ведомостей" с 1 января 1889 (?) г. по 1 января 1898 г. Симферополь, 1899.

"Труды Киевской духовной академии":

Систематический указатель статей, помещенных в журнале "Труды Киевской духовной академии" за 1860-1904 гг. К., 1905. [2], II, 158, [1] с.
– ... за 1905-1914 гг. К., 1915. 90 с.

"Университетские известия":

[Язвинский Федор Яковлевич.] Систематический указатель к "Университетским известиям" за 1861-1912 гг. // Университетские известия. 1913. №№ 9-12. С. 1-201, VIII. І окремо: К., 1913.

"Харьковский сборник":

Содержание первых десяти :выпусков "Харьковского сборника" // Харьковский сборник. Вып. 10. 1896. Приложение. С. І-VI.

"Херсонские губернские ведомости":

Ястребов Владимир Николаевич (18 июля 1855 – 1898). "Херсонские губернские ведомости", 1839-1888 // КС. 1892. Март. С. 516-534.

Дж.: Белен-де-Балю Є. В. М. Ястребов // Вісник Одеської комісії краєзнавства при ВУАН. Од., 1930. Ч. 4-5. Секція археологічна. С. 173-175; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 131; Куріло Ольга. Нариси розвитку археології (2002). С. 252.

"Херсонские епархиальные ведомости":

Ястребов Владимир. Двадцатипятилетие "Херсонских епархиальных ведомостей", [1860-85] // КС. 1885. Октябрь. С. 342-350.

– Ястребов Владимир. "Херсонские епархиальные ведомости", Прибавления, [1885-94] // КС. 1895. Апрель. Отд. II. Библиография. С. 20-27.

"Циркуляр по Киевскому учебному округу":

Буткевич Т. И. Указатель распоряжений, напечатанных в "Циркуляре по Киевскому учебному округу" за время с 1857 по 1913 г. включительно. К.: И. Н. Кушнерев, 1914. XII, 476 с.

Буткевич Тимофій Іванович (21 II 1854 -) – чи та сама особа? - Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 397-398.

"Черниговские губернские ведомости":

Указатель статей по истории, археологии и этнографии, помещенных в "Черниговских губернских ведомостях" за 1838-1906 годы // Труды Черниговской губернской архивной комиссии. Вып. 7. 1908. Отд. 2. С. 1-142.

"Черниговские епархиальные известия":

Карпинский Константин Тимофеевич, свящ. Указатель статей по истории, археологии и этнографии, помещенных в "Черниговских епархиальных известиях" за 1861-1905 годы // Труды Черниговской губернской архивной комиссии. Вып. 6. 1905. Отд. 2. С. 159-209. Окремо: Указатель статей по археологии, истории и этнографии... Чернигов: тип. Губ. правл., 1905. С. 159-209.

Тв.: **Георгиевская** церковь села Рудки, Черниговского уезда и Рудчанский приход. Ист.-стат. очерк. Чернигов: тип. Губ. правл., 1907. 106 с.; **О Рудечской** чудотворной иконе Божией матери и о мохнатинском местночтимом списке ее. Чернигов: тип. Губ. правл., 1907. 19 с. (извлечено из №№ 2, 3, 5 и 6 «Черниг. епарх. изв. », 1907); **О крестовых** попах в малороссийских епархиях: Материалы 18 в. [Чернигов, 1913]. 17 с. 25 см. (Извлеч. из № 11 и 12 «Вера и жизнь», 1913). В «Источниках» Венгерова відомостей про К. Карпинського немає.

Покажчики ілюстрацій:

Гринченко Борис Дмитриевич (1863-1910). Каталог Музея украинских древностей В. В. Тарновского. Том II Чернигов, 1900. Приложение к № 7 “Земского Сборника Черниг. [овской] г. [убернии]” 1900 г.

[Виноградов Сергей Петрович.] Собрание портретов, издаваемых П. П. Бекетовым: Каталог сост. … М.: А. В. Морозов, 1913. VII, [3], 86 с., 19 л. портр.

Краєзнавство:

Пенкина (Триполитова) Зинаида Михайловна (1861-1887/1888). *Полесье*: Библиогр. материалы по истории, географии, статистике и экономическому состоянию Полесья: Северо-Западный и Юго-Западный край вообще и губернии: Минская, Гродненская, Волынская, Киевская и Могилевская в частности. СПб.: тип. Д. И. Шеметкина, 1883. [2], VIII, X, 275 с.

Устинов Иван Андреевич (1826 – ?). Литература о *Харьковской* губернии: Описательные труды, материалы и источники, касающиеся истории, археологии, этнографии, географии и статистики Слободской Украины, Харьковских наместничества и губернии, 1705-1880: Библиогр. указатель. Харьков: Харьковск. губ. стат. ком., 1886. 239 с. 22 см.

Дж.: Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 232-236.

Архипастыри и губернаторы *Подолии* за истекшее 100-летие, 1793-1893 // Подол. епарх. ведомости. 1893. № 16. С. 267-273.

Маркевич Арсений Иванович (30 III / 12 IV 1855, Брест-Литовськ Гродненськ. губ. – 18 I 1942, Ленінград). Taurica: Опыт указателя сочинений, касающихся *Крыма* и *Таврической губернии* вообще. Вып. 1-3. Симферополь, 1894-1902.

Окрема відбитка з "Известий Таврической ученой архивной комиссии". 1894. № 20; 1898. № 28; 1902. № 32-33. Про оборону Севастополя у трьох випусках разом 1368 назв.

Список населенных мест *Киевской губернии* / Киевск. губ. стат. комитет. К.: Иванова, аренд. А. Л. Попов, 1900. LXXXIII (+ 1), 1896 с.

Рец.: Грушевський М. // ЗНТШ. Т. XLVIII. 1902. С. 39.

Населені пункти:

Гошкевич Виктор Иванович (1860-1929). Древние городища по берегам низового Днепра. СПб.: тип. Глав. упр. уделов, 1913. [4], 31 с. с илл.; 2 л. карт., черт. 27 см. (Херсонск. гор. музей древностей Херсонск. края. Вып. 3).

«Отд. отт. из 47 вып. «Известий Имп. Археол. комис. »

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 76.

Гошкевич Виктор Иванович, д. чл. Общества. Где был древний Одесс? Доклад, прочит. в годич. заседании Имп. Одесск. о-ва истории и древностей 14-го ноября 1914 г. [Херсон], 1916. II, 6 с.; 2 л. план. карт. 25 см. (Херсонск. гор. музей древностей Херсонск. края. Вып. 7).

«Отд. отт. из 32 вып. «Записок Имп. Одесск. о-ва истории и древностей».

Єпархії:

Теодорович Николай Иванович (1856-). Историко-статистическое описание церквей и приходов *Волынской* епархии. Том [1]-5. Почаев, 1888-1903.

Переверзев Николай Васильевич. Справочная книга о приходах и монастырях *Волынской* епархии. Житомир: Волынское Владимиро-Васильевское братство, 1914. [2], 446 с.

Автор – секретар Волинського єпархіального архієрея.

Справочная книга *Екатеринославской* епархии за 1913 г. Екатеринослав, 1914. VIII, 488 с.

Адрес-календарь личного состава *Киевской* епархии, с алфавитным списком протоиереев и священников, за 1894 год. [К.]: Кушнерев, 1894. 184, 36 с.

Памятная книжка *Киевской* епархии: Историко-статистические сведения об учреждении духовного ведомства Киевской епархии, статистические списки церквей и общие статистические сведения по всем сторонам епархиальной церковно-религиозной жизни / Сост. А. В-нов [Воронов Александр Дмитриевич (1839, с. Грузини Твєрської губ. -1883, Київ)] и свящ. В. Антонов [Василий Григорьевич]. К.: Г. Т. Корчак-Новицкий, 1882. 262 с.

Про Антонова: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 92.

Про Воронова: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 642-643; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 110 (В. А. Артамонов).

Памятная книжка *Киевской* епархии на... [1910, 1913] год. К., 1910-13.

Єпархіальне управління і установи при ньому, духовно-навчальні заклади (з особовим складом). Монастирі (вказано склад братії, біографічні відомості про настоятелів і намісників). Списки парафій, церков і кліру за 1909 та 1913 (місцезнаходження, кількість парафіян, штат кліру), протоієреїв та священиків, парафій і безпарафіяльних церков, заштатних протоієреїв та священиків тощо.

Справочная книжка *Подольской* епархии... на... [1900-1904, 1909, 1915/1916] год. Каменец-Подольск, 1900-[1916].

Особовий склад єпархіального управління та його установ. Географічний покажчик.

Коломенский Григорий. Сборник необходимых сведений о каждом приходе и адрес-календарь духовенства *Полтавской* епархии. Ч. 1. Полтава, 1890. 309 с.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 145.

Клировая книжка *Полтавской* епархии на 1902. Полтава, 1902. 655 с.

Справочная клировая книга по *Полтавской* епархии на 1912 г. Полтава, 1912. [4], XCII, 303 с.

Списки: благочинних, наглядачів церковних шкіл, церковнослужителів і церковних старост, померлих церковнослужителів.

Гермоген (Константин Петрович Добронравин чи Добронравов, 1820-1893). *Таврическая* епархия с топографией и историческими сведениями о губернии. Псков, 1887. [2], 524 с.: 1 табл.

Нар. в СПб. єпархії. Закінчив СПб. духовну академію (1845). З 24 IV 1882 по 9 III 1885 єпископ Таврійський. - Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 741-742; Manuil (Lemeševskij). Die Russischen Orthodoxen Bischofe von 1893 bis 1965: Bio-Bibliographie. Teil II. Erlangen, 1981. S. 330-335.

Покровский Л. П. Адрес-календарь по *Таврическому* епархиальному ведомству на 1912 год. Симферополь, 1912. 363 с. окр. паг.

Самойлович Иван Осипович. Справочная книга для *Харьковской* епархии. Харьков: Русская типо-лит., 1908. IX, 367 с.

Установи духовного відомства, списки посадових осіб, монастирі й церкви за повітами (час побудови, архітектурні особливості, церковнослужителі). Покажчики: духовних установ, населених пунктів Харківської єпархії, імен. Автор – секретар Харківської духовної консисторії.

Ін. його твір: Открытое письмо г. Воронецкому в ответ на его статью «Новый вид сыска». Х.: Русская типо-лит., ценз. 1906. 1 л.

Петровский Сергей Васильевич (нар. 1864). Семь *херсонских* архиепископов. Од.: Е. И. Фесенко, 1894. 184 с.

Миляновский Федор Алексеевич, свящ. Памятная книжка для духовенства Херсонской епархии. Одесса: тип. Е. И. Фесенко, 1902. CVIII, 278, XXXIV с.

В «Источниках» Венгерова відомостей про Ф. Міляновського немає.

Справочная книга Херсонской епархии. Одесса: Дух. консистория, 1906. 757 с.

Календарь Черниговской епархии на... [1891-1893] год. Чернигов, 1890-1892.

Монастирі:

Барсов Елпидифор Васильевич (1 / 13 XI 1836, Логіново Новгород. губ. – 2 / 15 IV 1917, Москва). Описание актов архива Маркевича, относящихся к истории южно-русских монастырей. Москва, 1884. 35 с.

1865 частину своїх розкольницьких рукописів пожертвував до КДА. – Дж.: Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 3. С. 65; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 167-168; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 22.

Зверинский Василий Васильевич (1834 – 22 II 1893). Материал для историко-топографического исследования о православных монастырях в Российской империи. С библиогр. указателем. Том 1-3. СПб., 1890-1897.

Т. 1: Преобразование старых и учреждение новых монастырей с 1764-95 по 1 июля 1890 года (594 монастыря). 1890. [4], XVIII, 294 с.

Т. 2: Монастыри по штатам 1764, 1786 и 1795 годов. 1892. VI, 462 с.

Т. 3: Монастыри, закрытые до царствования императрицы Екатерины II. 1897. [6], 259 с.

Дж.: В. В. Зверинский: [Некролог] // Правительственный вестник. 1893. № 42; Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2

(1910). С. 430; Языков Д. Обзор. Вып. XIII (1916). С. 135-136; Новый Брокгауз и Эфрон. Т. 18; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 54.

Денисов Леонид Иванович. Православные монастыри Российской империи: Полный список всех 1105 ныне существующих в 75 губерниях и областях России (и 2 иностранных государствах) мужских и женских монастырей, архиерейских домов и женских общин. С кратким топогр., ист.-стат. и археол. описанием, биогр. примеч. и стат. табл. и 4 алф. указ. М.: А. Д. Ступин, 1908. XII, 984 с.: іл., табл., карта.

Арсеній Каширський (Леонід Іванович Денисов: псевд.: Русский) закінчив Московський університет. У сані ієромонаха був помічником синодального ризничого. Завідував патріаршою ризницею. Секретар Московського т-ва любителів духовної освіти. Архимандрит (1914), єпископ (1927). Зібрав книгозбірню у 4 тис. томів, здебільшого історико-морального змісту, праць із церковної історії та археології, видання Біблії різними мовами, мовознавства, види церков та монастирів. - Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 230; Manuil (Lemesevskij), Metropolit. Die Russischen Orthodoxen Bischofe von 1893 bis 1965. Bio-Bibliographie. Teil I. Erlangen, 1979. S. 365-368; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 261.

Аристократія:

Рудченко Иван Яковлевич (21 VIII / 2 IX 1845, Миргород Полтав. губ. – 1/ 14 XI 1905, СПб.). Записки о землевладении в Юго-Западном крае: Обзор законодательства и фактического положения. К., 1882. [2], 181 с., VI табл., 26 с.

Про автора: Свириденко С. [Свиридова Софья Александровна.] Памяти И. Я. Рудченка: Очерк // КС. 1906. Март-апрель. Отд. 1. С. 412-420 (помилково: 312-320); Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 137; Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 355-357; Черкаський В. М. Панас Мирний: Біографія; Дослідження. К.: Наук. думка, 1973; Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 836-837; Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 118, 259; Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 318; Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 168, 193; Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 415.

Wolff Józef. Kniaziowie litewsko-ruscy od konca XIV wieku. Warszawa, 1885.

Сулимовский архив: Фамильные бумаги Сулим, Скоруп и Войцеховичей, XVII-XVIII в. / [Підготував Олександр Лазаревський.] К.: Тип. К.Н.Милевского [Прорізна вул., буд. Ернста], 1884. [2], XXII, 316 с., [5] арк. з іл.

Видано 183 документи. Із змісту: №№ 1-109: Папери Сулим (С. 3-164), №№ 110-172: Папери Скоруп (С. 165-260), №№ 173-183: Папери Войцеховичів (С. 261-286). Анотований покажчик імен особових (С. 287-296), географічних (С. 297-300) та предметів (С. 300-302).

Савелов Леонид Михайлович (30 IV 1868, Варшава – 19 X 1947, Белвілл біля Детройта, США). Библиографический указатель по истории, геральдике и родословию российского дворянства. Изд. 2. Острогожск, 1897. 268 с.

Автор – директор Московського відділення Архіва Міністерства імп. двору. Голова Історико-родослівного т-ва. Книгозбірня мала бл. 4000 томів у 12 відділів, здебільшого з рос. історії та генеалогії, з якої було зібрано усе видане, крім деяких унікатів. 1918 перейшла до Іст. музею у Москві. – Дж.: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 102; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 724; Русские писатели 1800-1917. Т. 5 (2007). С. 429-430 (С. Ю. Шокарев).

Богданов П. Указатель русской литературы по описанию отдельных русских частновладельческих хозяйств, 1765-1902 гг. СПб., 1904. [2], V (+ 1), 116 с.

Із змісту: Волинська губ. С. 6.
Катеринославська губ. С. 10-12.
Київська губ. С. 15-18.
Подільська губ. С. 38-41, 99.
Полтавська губ. С. 41-47.
Таврійська губ. С. 64-66.
Харківська губ. С. 78-83.
Херсонська губ. 83-88.
Чернігівська губ. С. 88-89.

Модзалевский В. Очерки по истории лохвицкой, сенчанской, чорнуской, куренской и варвинской сотен, вошедших в состав Лохвицкого уезда // Лохвицкий исторический сборник. К., 1906.

Пор.: Білокінь С. Лохвицький історичний збірник // Зоря. Лохвиця, 1982. 9 I. № 4 (7182). С. 4.

Модзалевский Вадим Львович (28 III / 9 IV 1882, Тифліс — 3 VIII 1920, Київ). Малороссийский родословник. Том 1-4. К., 1908-14: вкл.

Присвята: «Посвящается дорогой автору памяти генеалога Василия Владимировича Руммеля[27]» (Т. 1. С. III).

Том I: А-Д. К.: Тип. Г. Л. Фронцкевича, 1908. [I-IV], 6, [I-II], 519, [1] с. Зміст: Адасовські (С. 1-5), Апостоли (С. 6-11), Армашевські [28] (С. 12-20),

---

[27] Руммель Василій Владимирович (Вітольд-Якуб-Фелікс Владіславович; 5 X 1855, миза Деревськ Мінської губ. – 22 VI 1902, СПб.), генеалог. З X 1890 в. о. архіваріуса Департамента герольдії Правуючого Сенату, завідувач архіву. – Тв.: Руммель В. В., Голубцов Владимир Владимирович (23 I 1856 - 1892). Родословный сборник русских дворянский фамилий. Т. 1-2. СПб.: А. С. Суворин, 1886-1887; Модзалевские (Модзолевские, Моздалевские): Родословная одного рода. СПб., 1902. [2], II, 22 с. – Дж.: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 101; Хорuженко О. И. Василий Владимирович Руммель // Русская генеалогия. М., 1999. 198 с.; Наумов О. Н., В. В. Руммель и русская генеалогия // Из истории Русского генеалогического общества. СПб., 2001. С. 62-74; Рыхляков В. Н. Петербуржцы – авторы работ по генеалогии (2005). С. 228-230.

[28] **Армашевський** Петро Якович (13.I.1851, с. Людків Новозибків. пов. Черніг. губ. – поч. V 1919, Київ), геолог. Із дворян. Син Марії Матвіївни Лазаревської, племінник історика О.М.Л-го. Закінчив Чернігів. гімназію та фіз.-мат. фак. ун-ту Св. Володимира кандидатом (1872; Академические списки Имп. университета Св.Владимира, 1834-1884. К., 1884. С. 118). Кустос мінералогічного кабінету (1873), магістр (1883) та проф. (1885) ун-ту по кафедрі мінералогії та петрографії. Серед його учнів професори В.Лучицький і В.Дубянський. Прибічник жіночої освіти, з 1877 викладав природничі науки у Фундуклеївській жіночій гімназії. 1905 підписав записку про необхідність скасувати будь-які обмеження укр. друку (Лотоцький О. Сторінки минулого. Ч. 2. Варшава, 1933.

Афендики (С. 21-30), Бакуринські (С. 31-40), Безбородьки[29] (С. 41-46), Березовські (С. 47-48), Берли (С. 49-53), Білецькі-Носенки (С. 153-159),

---

С. 376-377). 1906-11 завідувач Вищих жіночих курсів (Кобченко К. Жіночий університет Св. Ольги. К., 2007. Після с. 208). Організатор артезіанського водопостачання Києва. Віце-голова Т-ва любителів старожитностей і мистецтв (гол. Б.І.Ханенко). Гол. секції мінералогії Київ. т-ва любителів природи. Тов. голови Клубу рос. націоналістів, від якого увійшов до складу Всерос. Нац. Союзу (засн. 1908 за підтримки Столипіна; Правые партии: Док. и мат. Том 1. М., 1998. С.10). Один з ініціаторів газ. правого напрямку "Киев" (виходила у 1910-11; ред. Г.Г.Листопад, вид. Т.В.Локоть). 6 IV 1911 обраний головою лекційно-видавничої комісії (Шевцов А.В. Издательская деятельность русских несоциалистических партий начала XX века. СПб., 1997. С. 141). Згодом зі складу клубу вийшов. 4 VI 1918 В.Вернадський записав у щоденнику: "Новый мировой центр создается? Намечался и раньше – еще старые разговоры с черносотенником Армашевским о Киеве как столице" (Вернадский В.И. Дневники, 1917-1921. [Том 1]. К., 1994. С. 89). Був присутній на відкритті природничого з'їзду (Відродження. 1918. 4 VIII. № 104. С. 3. Шп. 4). Розвідки А. друкувались у "Записках Киев. об-ва естествоиспытателей" та "Известиях Геологич. комитета". Мешкав на вул. Стрілецькій, 20 (власник будинку). Ар. уночі проти 29 IV 1919. Розстріляний у київській ЧК "у порядку червоного терору" (Мельгунов С.П. Красный террор в России. Берлин, 1924. С. 110). Некролог його написав В.Вернадський (Объединение. К., 1919. 27 авг. / 9 сент. № 1; пор.: 28 авг. / 10 сент. № 2. С. 4). Дружина Марія Володимирівна (дівоче прізвище Капніст, праонука письменника, за першим чол. Врублевська, + 6 XII ст.ст. 1920, Одеса). 23 VIII 1919 в університетській церкві відбулась панахида по профф. Т.Флорінському та Армашевському (Панихида // Русь. 1919. 22 августа / 4 сентября. № 10. С. 2). – **Тв**.: **О следах** свайных построек на Днепре: По поводу статьи о том же А.С.Роговича. К., 1877. 8 с. Підп.: П.Армашевский, К.Феофилактов (Відбитка із: Записки Киевского о-ва естествоиспытателей. 1877. Т. V. Вып. 1. С. 131-138); **О геологическом** строении Киева. К.: тип. К.Н.Милевского, 1897. [2,] 27 с., 1 л. илл.; **Публичные** лекции по геологии и истории Киева, читанные профессорами П.Я.Армашевским и Вл.Б.Антоновичем в Ист. о-ве Нестора-летописца в марте 1896 г. К.: тип. К.Н.Милевского, 1897. [2,] 87 с., 1 л. илл.; О происхождении лесса. СПб.: тип. М.Стасюлевича, 1903. (221-251) с. (Відбитка із: Трудов Геол. ком. Т. 15. № 1). - **Дж**.: Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 27-28; **Русская** мысль. 1889. № 7. С. 166 (Соколов В.Д.)**; Венгеров.** Источники словаря. Т. I (1900). 104**; Модзалевский.** Т. I. 18-19**; Ясногурский** [Ф.Н.] Дневник: На правах рукописи для собственного чтения. К., 1911. С. 73, 135-137; **Вернадский** В.И. Памяти П.Я.Армашевского // Объединение. К., 1919. 27 августа / 9 сентября. № 1 (Поправка // Там же. 28 августа / 10 сентября. № 2. С. 4); Слово. 1919. 1 XI. № 39. С. 1. Шп. 1 (про його роль у Геолог. ін-ті); **Дорошенко** Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 135; **Лотоцький** Ол. Сторінки минулого. Ч. 2 (1933). С. 377 (підписав записку універс. комісії щодо «Дела о малорусском языке»); **Архів** Михайла Драгоманова (1937). С. 230, 362, 417; Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 106; Каргер М.К. Древний Киев. Т. II (1961). С. 494; **Платонов** О. Терновый венец России: История Русского народа в XX веке. Т. I (1997). С. 612**; Царинный** А. Украинское движение // Украинский сепаратизм в России. М., 1998. С. 214-219**; Русская** интеллигенция: Автобиографии и биобиблиографические документы в собрании С.А.Венгерова: Аннотированный указатель в двух томах. Том 1. СПб.: Наука, 2001. С. 80; Стороженко М. З мого життя (2005). С. 148.

[29] **Безбородько** Олександр Андрійович (14 III 1747, Глухів – 6 IV 1799, СПб.), держ. діяч Рос. імперії. Збереглись листи гр. Б. до Ф.Н.Голіцина (РГАЛИ. ф. 563. №№ 86-95), записки А.Ф.Маліновського про гр. Б. (ОПИ ГИМ. Ф. 450. № 804), лист Н.С.Кисельова до гр. Б. 1787 (ОР РГБ. Ф. 129. №№ 10-11). – Дж.: **Григорович** Николай Иванович (1835-1889). Канцлер князь Александр Андреевич **Безбородко** в связи с событиями его

Бобирі (С. 54-59), Божичі (С. 60-62), Болдаковські (С. 63-63), Борозни (С. 64-83), Бороховичі (С. 84-86), Борсуки (С. 87-95), Бразолі й Бразолі-Брушковські (С. 96-106), Брежинські (С. 107-114), Брюховецькі (С. 115), Будлянські (С. 116-117), Булавки (С. 118-121), Бутовичі (С. 122-150), Буцькі (С. 151-152), Вакуловичі (С. 160-161), Валькевичі (С. 162-166), Велецькі[30] (С. 167-180), Велинські (С. 181-189), Вечірки (Вечорки) (С. 190-191), Войцеховичі[31] (С. 192-210), Володковські (С. 211-214), Волевачі (С. 215-218), Виговські (С. 219-220), Галагани[32] (С. 221-225),

---

времени. Т. 1 (1747-1787 гг.: [6,] XVIII, IV, 652 с., 4 л. портр., факс.) – 2 (1788-1799 гг.: [4,] II, 736 с., 4 л., VI с., 1 л. план). СПб.: тип. В.С.Балашева, 1879-1881 (Сборник РИО. Т. 26).

«Записка о роде Безбородко» зберігається в матеріалах Павла Алєксандровича Муханова (Архів СПб. ИИ РАН. Ф. 237. Пакет 3).

[30] **Велецький** Володимир Олексійович (1826-1887), генеральний консул у Нью-Йорку (1882), Лондоні (1887). – Тв.: Разведение и обработка табака в Соединенных Штатах Северной Америки. СПб.: тип. В.Демакова, [1883]. 19 с. – Дж.: Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Т. 1 (1908). С. 178-179.

Велецький Сергій Миколайович (1864-), син № 41. Гласний Золотоніського повітового земства (1895). Член Полтавського с.-г. т-ва (1895). – Тв.: **Земская** статистика, ее положение, значение, задачи, методы, организация и постановка. Полтава, 1891; **Двадцать** пять лет деятельности земства в Полтавской губернии, с 1866 по 1892 год. Полтава: Полтавск. с.-х. о-во, 1894. [2,] 145 с.; **О мерах** к поднятию сельскохозяйственной промышленности. Полтава: типо-лит. Л.Фришберга, 1895. 36 с.; **Отчет** Распорядительного комитета Выставки / Полтавская губ. с.-х. выставка, 1893. Полтава, 1895. [4,] 242 с.; **Полтавское** сельскохозяйственное общество, 1865-1895 г.г. Полтава, 1897 [обл. 1898]. 364 с. разд. паг. Авт.: Мих. Ив. Сосновский и С. Ник. Велецкий. Із змісту: Список докладов и сообщений, сделанных Полтавскому сельскохозяйственному обществу, 1865-1895 г.г. (С. 18-43 последн. паг.); **Земские** экономические организации. М.: Печатня А.И.Снегиревой, [1898]. 17 с. (Відбитка із: С.-х. журнал. 1898. № 6); **О местных** органах сельскохозяйственного управления. По поводу проекта М-ва земледелия и гос. имуществ. Полтава: Полтавск. с.-х. о-во, 1898. [VI], 32 с.; **О некоторых** вопросах, возбужденных в заседаниях статистического отделения Московского юридического общества с 9-го по 18-е февраля 1898 года. Доклад…, чит. в заседании Стат. комис. Имп. Вольного экон. о-ва 24-го февраля 1898 г. СПб.: тип. В.Демакова, [1898]. 13 с.; Земская статистика: [Справочная книга]. Ч. 1-2 [В 3 т.]. М.: М. и С. Сабашниковы, 1899-1900. – Дж.: Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Т. 1 (1908). С. 180.

[31] **Войцеховичі**. – Дж.: Сулимовский архив: Фамильные бумаги Сулим, Скоруп и Войцеховичей XVII-XVIII в. / С предисл. А.Лазаревского. К.: тип. Милевского, 1884. XXII, 316 с.: 5 л. портр.

Войцехович Митрофан Викентьевич. Тв.: Из прошлого русской школы: Реформа семьи и школы при императрице Екатерине II. СПб.: тип. М-ва внутр. дел, 1908. 60 с. (Відбитка із: Правит. вестник. 1908. №№188, 189, 192 та 193); Древняя истории русской Карелии и Ингерманландии. СПб.: тип. М-ва внутр. дел, 1910. 56 с. (Відбитка із: Правит. вестник. 1910. №№ 150, 152-154).

[32] **Ґалаґан** Григорій Павлович (15 VIII 1819 – 25 IX 1888), громадський діяч, меценат. – Тв.: По поводу переложения натуральных земских повинностей на денежные. [К.:] Унив. тип., 1867. 20 с.; О склонении малороссийских собственных имен. М.: тип. Т.Рис, 1869. 10 с. (Відбитка із: Рус. архив. 1869. № 10). - Дж.: Мищенко Федор Герасимович. Г.П.Галаган: Некролог. К.: тип. Г.Т.Корчак-Новицкого, 1888. 22 с., 1 л. портр. (Відбитка із: КС. Т. XXIII. 1888. Декабрь. С. 1-22); Максимейко Николай Алексеевич. Коллегия и Г.П.Галаган: Воспоминания..., сообщ. в товарищеск. собрании б. воспитанников Колле-

Галенковські (С. 226-233), Галецькі (С. 234-237), Гамалії (С. 238-270), Герцики (С. 271-274), Гнідичі (С. 275-291), Гоголі-Яновські (С. 292-295), Голуби (С. 296-298), Горкавенки (С. 299-302), Горленки (С. 303-327), Грабянки та Гребінки (С. 328-332), Грембецькі (С. 333-335), Гречані (С. 336-337), Громеки (С. 338-342), Губчиці (С. 343-351), Гудовичі (С. 352-365), Гулаки (С. 366-370), Дарагани (С. 371-394), Дворецькі (С. 395-400), Деркачі (С. 401-403), Дмитрашки-Райчі (С. 404-410), Добронизькі (С. 411-420), Долинські (С. 421-433), Домонтовичі (С. 434-450), Дорошенки (С. 451-471), Дублянські (С. 472-484), Дуніни-Борковські (С. 485-497) та Диздарєви (С. 498-504). «Замеченные опечатки, поправки и дополнения» (С. 505-507). «[Именной] Указатель» (С. 508-519).

Том 2: Е-К. К.: Тип. Г. Л. Фронцкевича, 1910. [II], VI, 720, 20 с. Зміст: «Предисловие» (С. I-IV). «Список портретов, 40 №№» (С. V-VI). Єсимонтовські (С. 1-20, 689), Ждановичі (С. 21-32, 690), Жили (С. 33-40, 691), Жоравки (С. 41-45, 692), Жураковські (С. 46-59, 692), Журмани (С. 60-62, 694), Жученки і Жуковські (С. 63-71, 694), Заборовські та Тимченки-Заборовські (С. 72-73, 695), Забіли (С. 74-99, 695), Заводовські (С. 100-106, 698), Завойки (С. 107-111, 699), Закревські (С. 112-119, 700), Заньковські (Занковські) (С. 120-127, 700), Зарудні (С. 128-139, 700), Заруцькі (С. 140-143, 702), Засядьки (С. 144-150, 703), Затиркевичі (С. 151-160, 703), Зеленські (С. 161-166, 703), Значко-Яворські (С. 167-176, 704), Золотаренки (С. 177-178), Іваненки (С. 179-203, 704), Ілляшенки (С. 204-229, 704), Ісаєвичі (С. 230-238, 705), Іскрицькі (С. 239-249, 706), Іскри (С. 250-257, 706), Калиновські (С. 258-259, 706), Кандиби (С. 260-277, 711), Канієвські (С. 278-281, 713), Капністи (С. 282-297, 713), Капцевичі (С. 298-305), Карновичі (С. 306-327, 713), Карпеки (С. 328-338, 713), Карпинські (С. 339-343, 715), Катериничі (С. 344-352, 715), Коваиьки (С. 353-379), Кодинці (С. 380-385, 715), Кожуховські-Ференсбахи (С. 386-388), Козельські (С. 389-396), Кольчевські (С. 397-405), Комаровські (С. 406-410, 715), Кондзеровські (С. 411-416), Кониські (С. 417-426, 716), Константиновичі (С. 427-442, 717), Корецькі (С. 443-444, 717), Корицькі (С. 445-446, 717), Коробки (С. 447-461, 717), Корівки-Вольські (С. 462-463), Коропчевські (С. 464-469, 717), Корсуни (С. 470-482), Коссовичі (Косовичі) (С. 483-495), Костенецькі (С. 496-514), Косюри (С. 515-523), Кочубеї (С. 524-557, 717), Краснокутські (С. 558-565), Красовські (С. 566-592, 718), Криштафовичі (С. 593-600, 719), Кузьминські (Кузминські) (С. 601-605), Кулаковські (С. 606-608, 719), Кулябки і Кулябко-Корецькі (С. 609-645, 719), Кураховські (С. 646-647), Кутневські (С. 648-652, 719). «Дополнения [к т. I-II], поправки и замеченные опечатки» (С. 653-720). «[Именной] Указатель» (С. 1-18). «Оглавление» (С. 19-20).

Том 3: Л-О. К.: Типо-Лит. «С. В. Кульженко», 1912. [IV], 824, 24 с. Зміст: Лагоди (С. 1-13), Лазаревичі (С. 14-20), Ласкевичі (С. 21-25), Лашкевичі (С. 26-47), Левенці (С. 48-59), Левченки (С. 60-66), Леонтовичі (С. 67-82), Леневичі та Ліневичі (С. 83-89), Лесевичі (С. 90-93), Лизакевичі (С. 94-95), Лизогуби (С. 96-122), Лисаневичі (С. 123-126), Лисенки (С. 127-147), Лисиці (С. 148-149), Лихопої та Лихопої-Башев-

---

гии 2-го окт. 1896 г. К.: тип. И.И.Чоколова, 1897 [ценз.]. 7 с. (Відбитка із: Ежегодник Коллегии Павла Галагана с 1-X 1886 по 1-X 1897. К., 1897); Білокінь С. Колегія Павла Ґалаґана // Київ. 1988. № 8. С. 144-149; Смольніцька Мирослава. Колегія Павла Ґалаґана в національно-культурному житті України, 1871-1920 рр. К., 2007. 527 с.

ські (С. 150-155), Лишини та Лишені (С. 156-179), Лобисевичі (С. 180-186), Ломиковські (С. 187-199), Лукашевичі (С. 200-212), Лукомські (С. 213-220), Лук'яновичі (С. 221-235), Лісеневичі (С. 236-243), Лісницькі (С. 244-247), Магденки (С. 248-262), Мазапети, Бродовичі та Мазапети-Бродовичі (С. 263-267), Мазаракії (Мазаракі) (С. 268-286), Мазепи (С. 287-289), Маковські (С. 290-296), Максимовичі (Васильківські) (С. 297-320), Максимовичі (Левченки-Звенигородські, Звенигородські) (С. 320-340), Малама (С. 341-357), Мандрики (С. 358-373), Манджоси і Манжоси (С. 376-384), Мануйловичі (С. 385-387), Марковичі (С. 388-482), Мартоси (С. 433-459), Мархоленки та Михайленки (С. 460-467), Масюкови (С. 468-474), Миклашевські (С. 475-512), Милорадовичі (С. 513-546), Мировичі (С. 547-554), Многогрішні (С. 555-559), Мовчани (С. 560-569), Модзалевські (С. 777-824), Мокрієвичі (С. 570-592), Молявки (С. 593-605), Небаби (С. 606-622), Невіровські (С. 623-627), Немировичі-Данченки (С. 628-658), Нестелії (С. 659-663), Новаковичі (С. 664-668), Новицькі (С. 669-691), Носикевичі (С. 692-694), Обидовські (С. 695-696), Оболонські та Каневські-Оболонські (С. 697-714), Огієвські (С. 715-728), Ограновичі та Огроновичі (Корнієвичі) (С. 729-749), Остроградські (С. 750-773), Острянські (С. 774-776). «[Именной] Указатель» (С. 1-22). «Список приложенных портретов, 40 №№» (С. 23-24).

Том 4: П-С. К.: Типо-Лит. «С. В. Кульженко», 1914. I-IV, 832, 26 с., вкл. Зміст: Предисловие (С. III-IV). Парпури (С. 1-9), Паскевичі (С. 10-24), Петровські (С. 24-45), Петрункевичі (С. 46-53), Пиківці (Пиковці) (С. 54-56), Пилатовичі (С. 57-60), Пироцькі (С. 61-75), Плотні (С. 76-78), Плішко (С. 79-101), Покорські та Покорські-Журавки (С. 102-114), Політики (Полетики) (С. 115-154), Політковські (С. 155-171), Полоницькі (С. 172-178), Полуботки (С. 179-189), Посудевські (С. 190-201), Почеки та Пучковські (С. 202-208), Псіоли (Псьоли) (С. 209-216), Пушкаренки (С. 217-219), Радичі (С. 220-228), Розумовські (Разумовські) (С. 229-235), Раковичі (С. 236-246), Ракушки-Романовські (С. 247-256), Рашевські (С. 257-274), Рашки (С. 275-278), Роговичі (С. 279-295), Родзянки (С. 296-321), Романовичі (С. 322-346), Рославці (С. 347-361), Рощаковські (С. 362-367), Рубці (С. 368-401), Руновські (С. 402-404), Рустановичі (С. 405-412), Савицькі (С. 413-432), Савичі (С. 433-476), Самойловичі (С. 477-500), Сахновські (С. 501-544), Сахно-Устиновичі (С. 545-567), Світи (С. 568-575), Свічки (С. 576-583), Себастіановичі (С. 584-587), Селецкие (С. 588-598), Семеки (С. 599-611), Силевичі (С. 612-626), Силичі та Силичі-Полянські (С. 627-650), Симоновські (С. 651-660), Скоропадські (С. 661-677), Скорупи (С. 678-685), Слюзи (С. 686-692), Соломки (С. 693-708), Солонини (С. 709-738), Старицькі (С. 739-757), Стаховичі (С. 758-771), Стороженки (С. 772-795), Судієнки (С. 796-802), Сулими (С. 803-827). «Сведения, поступившие во время печатания IV–го тома «Родословника» (С. 828-832). Указатель (21 с.). Оглавление (С. 23-24). «Список приложенных портретов и снимков с вещей, 40 №№» (С. 25-26).

Любимов [Сергей Васильевич (псевд.: Васильевич Сергей)]. Предводители дворянства всех наместничеств, губерний и областей Российской Империи, 1777-1910 г. СПб.: Тип. т-ва «Обществ. польза», 1911. XIV, 80 с.

Із змісту: Огляд літератури, С. 1-6; «Волынская губерния» (С. 15-16); «Екатеринославское наместничество» (С. 21-22), «Екатеринославская губерния» (С. 22-23); «Киевское наместничество» (С 27); «Киевская

губерния» (С. 27); «Новгород-Северское наместничество» (С. 40); «Подольская губерния» (С. 47-48); «Полтавская губерния» (С. 49-50); «Слободско-Украинская губерния» (С. 60); «Таврическое наместничество» (С. 63); «Таврическая губерния» (С. 63-64); «Харьковское наместничество» (С. 72); «Харьковская губерния» (С. 72-73); «Херсонская губерния» (С. 73-74); «Черниговское наместничество» (С. 74-75); «Черниговская губерния» (С. 75-76).

Інші праці Любімова: Титулованные роды Российской империи: Опыт подробного перечисления всех титулованных российских дворянских фамилий, с указанием происхождения каждой фамилии, а также времени получения титула и утверждения в нем. [Т. 1]-2. СПб., тип. т-ва «Общественная польза», 1910; Русские титулованные роды, принявшие иностранное подданство. М.: Ист.-родосл. о-во, 1912. 10 с.; Дворянские роды, внесенные в родословную книгу Кавказской области, 1804-1825. М.: Ист.-родосл. о-во; т-во «Печатня С. П. Яковлева», 1913. 29 с. (оттиск из «Летописи Ист.-родосл. о-ва в Москве». 1913. № 1-2); 200-летний юбилей Имп. Ботанического сада Петра Великого. СПб.: Бот. сад, 1914. 201 с.: илл.; Князья Бекович-Черкасские: Мат. для родословной. М.: т-во скоропечатни А. А. Левенсон, 1915. [2], 20 с. (отт.: Сборник в честь Л. М. Савелова); Опыт исторических родословий: Гундоровы, Жижемские, Несвицкие, Сибирские, Зотовы и Остерманы. Пг., тип. Андерсона и Лойцянского, 1915. [6], 108 с.; Русские князья калмыцкого происхождения: Князья Тапшины, Дондуковы, Дондуковы-Корсаковы и Дондуковы-Изъединовы. Ставрополь: тип. Губ. правл., 1915. 18 с. (отт.: Труды Ставропольской учен. архивной комиссии. Вып. 7. 1915).

Lipiński Wacław. Stanisław Michał Krzyczewski: Z dziejów walki szlachty ukraińskiej. Kraków, 1912.

Перевидано у Філадельфії 1980 року.

Лукомский Владислав Крескентьевич (5 VII 1882, Калуга – 11 VII 1946, Москва) и Модзалевский Вадим Львович (1882-1920). Малороссийский гербовник. СПб., 1914.

Тройницкий Сергей Николаевич. Рец.: Гербовед. Пб., 1914. Октябрь. С. 156.

Перевид.: К.: Либідь, 1993.

Документація: Білокінь С. І. Матеріали з історії мистецтва в архіві В. Л. Модзалевського // Український археографічний щорічник. Вип. 1. К., 1992. С. 196–200.

Про Лукомського: Ернст Ф. Г. Нарбут: Життя й творчість (1926). С. 35, 36, 49.

[Нарбут Георгий Иванович (25 II / 9 III 1886, маєток Нарбутівка Глухів. пов. Чернігів. губ. – 23 V 1920, Київ).] Гербы гетманов Малороссии. [Пг.:] изд. С. Н. Тройницкаго, тип. «Сириус», 1915. 50 прим.

Дж.: Білокінь С. Мазепинець, старшинський син: До 110-річчя з дня народження Юрія Нарбута // Альманах Українського Народного Союзу 1997. Джерзі Ситі; Ню Йорк: Вид-во «Свобода», без року. С. 122-127; Його ж. Чернігівсько-петербурзький історичний гурток, 1908-1917 // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики; Збірка наукових праць. Число 10. Частина 2. Пам'яті Михайла Брайчевського. К., 2003. С. 288-298.

Волинь:

Список дворян *Волынской* губернии. Житомир, 1906. XXI, 475 с.

Час затвердження у дворянстві, склад родини. Іменний покажчик.

Список землевладельцев и арендаторов Волынской губернии, во владении коих находится не менее 50 дес. земли. – Житомир: Губ. стат. ком., 1913. – [4], 270 с.

Київщина:

Адрес-календарь помещиков Киевской губернии, расположенный в азбучном порядке фамилий по уездам. – К., 1861. 58 с.

Список дворян Киевской губернии. – К.: Киев. дворянское депутатское собрание, 1906. – [2], XVI, 327 с.

Поділля:

Список дворян, внесенных в дворянскую родословную книгу *Подольской* губернии. Каменец-Подольск, 1897. 391 с.

Гульдман Виктор Карлович (? – 1907). Поместное землевладение в *Подольской* губернии. Изд. 2, испр. и значит. доп. Каменец-Подольский, 1903. 988 с. разд. паг.

Вид. 1 – 1898.

Член-секретарь Подольского статистического комитета, член-корреспондент Имп. Московского археол. о-ва. – Тв.: **Движение** населения в Подольской губернии (1872-1886): Краткий сравнительно-стат. очерк. Каменец-Подольский, 1888. 67 с., 9 л. табл. (Прил. к Отчету о деятельности Подольск. губ. стат. ком. за 1886); **Подольская** губерния: Опыт геогр.-стат. описания. Каменец-Подольский, 1889. 514 с. разд. паг.; 9 л. табл.; **Статистическая** записка об экономическом состоянии западной части Подольской губернии (уездов Каменецкого, Проскуровского и Ушицкого). Каменец-Подольский, 1890. [4], 17 с.; **Населенные** места Подольской губернии: Алфавитный перечень населенных пунктов губернии, с указанием некоторых справочных о нем сведений. Каменец-Подольский, 1893. [2], II, IV, 626 с.; **Подольский** адрес-календарь. Каменец-Подольский, 1895. VIII, 452 с. (То же. 1900. VIII, 349, [3], V с.); **Слепые** в Подольской губернии: Стат. этюд. Каменец-Подольский, 1899. 26, II с. (Прил. к Отчету о деятельности Подольск. губ. стат. ком. за 1887 г.); **Памятники** старины в Подолии: Материалы для составления археол. карты Подольск. губ. Каменец-Подольский, 1901. 471 с. разд. паг. (Напеч. было в «Под. вед. » за 1893-1901 г. г.). - Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 157.

Список дворян, внесенных в родословную книгу *Подольской* губернии. Каменец-Подольск, 1913. XXIV, 887 с.

Полтавщина:

Список дворян, внесенных в дворянскую родословную книгу *Полтавской* губернии. Полтава: Дворянское депутатское собрание, 1898. 792, 120 с.

Продолжение... Вып. 1-3. Дворяне, сопричисленные и вновь внесенные в дворянскую родословную книгу *Полтавской* губернии с... [4 марта 1898 г. по 10 апр. 1901 г.; с 10 апр. 1901 г. по 1 июля 1904 г.; с 1 июля 1904 г. по 21 июня 1907 г.]. Полтава, [1901-1907].

Павловский Иван Францевич (9 I 1851, с. Боброве Калузької губ. – 14 V 1922, Полтава). К истории полтавского дворянства, 1802–1902 г.: Очерки по архивным данным с рисунками. Том I–II. Полтава, 1906–07.

Харківщина:

Илляшевич Лев Васильевич (? – 1914). Краткий очерк истории *харьковского* дворянства. Харьков, тип. М. Зильберберга, 1885. [4], 168, 36 с.; 16 арк. іл.

Характеристики головних дворянських родів за повітами. Рисунки повітових гербів. Списки губернських і повітових предводителів дворянства Харківської (Слобідсько-Української) губернії та осіб, заведених до дворянської родослівної губернської книги 1786.

Автор – предводитель дворянства Змієвск. пов. (1885). – Тв.: **Северный** полюс: Очерк. СПб., тип. В. Н. Майкова, 1868. 103 с.; **Морской** календарь: Памятная книжка для флотских офицеров на 1876 г. СПб., тип. А. А. Краевского, 1876. XXXII, 292 с.; 3 л. табл.; Каперы и крейсеры: Газ. статьи и заметки. СПб., ред. «Яхта», 1877. 64 с. (на обкл. дата: 1878); Об океанском крейсерстве. Чит. в Р. Техн. о-ве 29 апр. 1878 г. [… СПб., 1878.] 20 с. (Из майского сборника газ. «Яхта»); **Харьковская** акционерная компания по торговле шерстью. СПб., тип. В. Демакова, 1883 [ценз.]. 18 с.: 1 л. табл. (Отт. из журн. Сельск. хоз. и лесоводство. 1883. № 4); **Змиевский** уезд: Беглый очерк. Харьков, 1887. – Дж.: Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 207.

Чернігівщина:

Милорадович Григорий Александрович (24 IX 1839, Чернігів — 14 VIII 1905, м. Любеч, похов. у Чернігові). Алфавитный список дворянских родов Черниговской губернии, внесенных в дворянскую родословную книгу, разделенную на шесть частей. Чернигов, 1890. 29 с.

Список губернских и уездных предводителей дворянства *Черниговской* губернии, 1782-1893 г. Чернигов, 1893. 24 с.

Милорадович Григорий Александрович (1839-1905). Родословная книга *черниговского* дворянства. Том 1-2. СПб., 1901.

Рец.: Маркевич Олексій Іванович // ЗНТШ. Том 51. 1903. С. 46-50.

Дж.: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 82.

Пор.: **Бесарабія:**

Алфавитный список дворянским родам Бессарабской губернии, внесенным в дворянскую родословную книгу по... (1901, 1909 г.). – Кишинев, 1901 – 1909; Крупенский Александр Николаевич. Полный список лиц, избранных Бессарабским дворянством на областные, губернские и уездные должности со времени присоединения Бессарабии к Российской империи по 1912 год. СПб.,1912. 136 с. разд. паг.; 18 л. портр.

Імперське управління:

Исторические данные об образовании губерний, областей, градоначальств и других частей внутреннего управления империи. СПб., 1902.

У світ не вийшло. Коректурний примірник зберігається в одній із бібліотек Державного Ермітажу. Український матеріал опубліковано: Імперське управління Україною, 1794-1902 // Наше минуле. Ч. 1 (6). К., 1993. С. 198-219.

Побут:

Гринченко Борис Дмитриевич (1863-1910). Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерниях. Том 3: Песни. Чернигов, 1899. С. 697-757. 318 назв.

Доманицкий Василий Николаевич (1877-1910). Литература о кобзарях и лирниках // Кобзари и лирники Киевской губернии в 1903 г. К., 1904. С. 14-17. 91 назва.

Фольклор:

Гринченко Борис Дмитриевич (1863-1910). Литература украинского фольклора, 1771-1900: Опыт библиогр. указателя. Чернигов, 1901. 1763 назви.

Рец.: Перетц Владимир // Лит. вестник. 1901. № 8. С. 340; Шугуров Н. // КС. 1901. Сентябрь. С. 105-114; Рус. ведомости. 1901. № 229. С. 3, 4; Кузьминский К. С. // Этнографическое обозрение. 1903. № 1. С. 133-134.

Культура:

Старицька-Черняхівська [Людмила Михайлівна (29 VIII 1868, Київ - друга пол. 1941).] Двадцять пьять років українського театра: Спогади та думки // Україна, 1907. Том IV. Октябрь. С. 44-95; Ноябрь-декабрь. С. 280-346.

Авторка використала стару пресу й архівні матеріали, опублікувала тексти афіш. Свою працю називає «розправою» (С. 289).

Старицька-Черняхівська Людмила Михайлівна, драматург, прозаїк, громадська діячка, історик театру. Друга дочка М.Старицького, по матері племінниця М.Лисенка. Навчалась у пансіоні Криницької, 1886 закінчила гімназію В.Ващенко-Захарченко одночасно з родичкою В.Коннор-Вілінською, на той час теж літератором-початківцем (1892-93 спільно публікувались у «Дзвінку»). Дебютувала 1887 у львівському альманахові «Перший вінок». Разом з Лесею Українкою, В.Самійленком, М.Славінським та ін. молодими письменниками утворила гурток «Плеяда» (1888-93), члени якого, крім власних творів, перекладали шедеври світової літератури на укр. мову. Писала російською мовою в журналах «Киевская старина» та «Русское богатство», газетах «Московский листок», «Жизнь и искусство», «Киевское слово». 1893 їздила до Львова, разом з батьком, дядьком та Лесею Українкою увійшла до редколегії реформованого дитячого журналу «Дзвінок». Обрана до правління київського Літ.-артистичного т-ва (засн. 1895). 27 січня 1896 вийшла заміж за лікаря Ол.Черняхівського, члена Братства Тарасівців (згодом професор, ішов у справі СВУ; 1900 в них народилась дочка Вероніка, що стала перекладачкою, поетесою). Допомагала батькові, провадила його листування (її рукою написано зокрема листи до І.Франка та Д.Яворницького). 1899 знову їздила до Львова, де познайомилася з Франком (назвав її ліричну драму «Сапфо» [1896] однією з «перлин нашої літератури»), побувала в Австрії й Італії. У співавторстві з батьком створила іст.трилогію «Богдан Хмельницький» (1899), повісті «Розбійник Кармелюк», «Останні орли», «Молодість Мазепи» та ін. (після процесу СВУ, реально - у 1960-ті рр. з політ. мотивів перевидавалися лише за підписом М.Старицького). У драматургії С.-Ч. продовжувала лінію Лесі Українки («Крила» [1913],

«Сапфо», «Апій Клавдій»), яка присвятила їй твори «Товаришці на спомин», «Червоні легенди» та «Трагедію». П'єси С.-Ч. «Гетьман Дорошенко» (1908) та «Останній сніп» (1917) належали до «залізного репертуару» театру корифеїв (роль гетьманової матері в першій із них грала М.Заньковецька). Перекладала твори Гайне, Надсона й Андерсена. З 1908 вірші С.-Ч. друкувались у декламаторах. Виступала і як літ. критик, надрукувавши низку розлогих статей про Лесю Українку (також важливі спогади), А.Кримського й Ів.Стешенка, М.Коцюбинського. Знайомила з ними й рос. читача (статті в журналах «Русское богатство», «Русская мысль», «Киевская старина»). Разом з цими письменниками С.-Ч. складала своєрідну групу, що писала для нового серед укр. читачівства інтелігентного читача. Їй належить один з перших укр. історико-театрознавчих нарисів «Двадцять п'ять років укр. театру» (Україна, 1907, №№ 10-12). Розглядала його в контексті загальноєвропейської театр. культури. Член Укр. наук. т-ва (1908). Систематично друкувалась у газеті «Рада» (статті про М.Садовського, М.Заньковецьку). Рецензувала прикметніші видання красного письменства (твори І.Франка, С.Черкасенка), одна з перших привітала талант М.Рильського. Обороняла батька від звинувачень у плагіаті й неоригінальності з боку Б.Грінченка (Зоря. 1897. №№ 18-19; третейський суд 23 серпня 1898 закінчився замиренням сторін) та І.Александровського (Мировые отголоски. 1897. 13 мая), виступивши з блискучою арґументованою промовою (18 листопада 1901 суд виніс ухвалу на користь Старицького). На лібретто С.-Ч. М.Лисенко написав опери «Енеїда», «Сапфо» та «Ноктюрн», окремі музичні номери до п'єси «Гетьман Дорошенко» (1910; набув популярності марш гетьмана Дорошенка). К.Стеценко написав музику до її п'єси «Милость Божа» (1919). Користувалась незаперечним авторитетом серед старого укр. громадянства. Свої твори присвячували їй М.Старицький («Тихо плине нічка дружа...» та «Гетьман»), М.Вороний («Не журись, дівчино...»), І.Стешенко («Росинки»). Коли ЛНВ 1907 було перенесено до Києва, увійшла до складу його редколегії. 1908 разом з Оленою Пчілкою та І.Стешенком підготувала альманах «Нова рада». Входила до складу старшин Укр.клубу в Києві. Була членом УДРП й членом президії ТУП'у, що видавав у Києві щоденну газету «Рада» та в Москві журнал «Украинская жизнь». У її гостинному домі збирались численні діячі укр.культури. Під час Першої світової війни працювала в Т-ві допомоги жертвам війни - біженцям з Галичини, 1916 їздила допомагати їм у Поволжя та Сибір. 1917 вступила до партії автономістів-федералістів (у травні 1918 на загальних партійних зборах обрана до постійного комітету), на Національному Конґресі 21 квітня 1917 обрана до складу Центральної Ради від просвітніх та ін. організацій м.Києва (обрана також до «Малої Ради»). Увійшла до комітету т-ва «Укр.нац.театр» (засн. 17 травня н.ст. 1917 для ведення справ нац. театру) та його репертуарної комісії, була одним із фундаторів т-ва «Вільний театр», входила до театральної ради «Молодого театру». Відчуваючи перспективи мистецтва кіно, у листопаді 1918 увійшла до т-ва «Українфільму», написала сценарій фільму «Вітер з півночі (Руйнування Січі)», що здобув першу премію на конкурсі. Працювала над розробкою програми гуманітарного ф-ту Укр. ун-ту. З 1918 її вірші увійшли у читанки. Як голова «Укр.клубу» 19 травня 1918 вітала гетьмана, у листопаді 1919, при вступі до Києва Директорії - С.Петлюру. Разом з урядом виїхала до Вінниці, Кам'янця-Подільского, де

була членом президії «Союзу українок». Перебуваючи у Варшаві, добивалась поліпшення умов життя військовополонених українців у польських таборах. 1920 повернулась до Києва. Дуже бідувала, працювала на трикотажній фабриці на Деміївці. Завідувала театральною секцією Дніпросоюзу. 25 лютого 1925 у «Березолі» відбулась прем'єра п'єси «За двома зайцями» (текст В.Ярошенка) з окремою вставленою до неї сценою С.-Ч. (Голохвостого грав Й.Гірняк). Написала іст. п'єси «Богдан Хмельницький (Перед бурею)» (1918), «Розбійник Кармелюк» (1926) та «Іван Мазепа» (1927, вид. 1929), переклала трагедію Фр. фон Унру «Рід» (1924) та низку оперних лібретто («Фауст» [1921], «Мадам Батерфляй», «Ріґолетто», «Аїду» тощо), що матеріально її забезпечило. У її господі відновився «салон». Була одним з ініціаторів Музею діячів при ВУАН (засн. 1925). Брала участь у засіданнях Старої Громади останнього періоду її існування. 15 січня 1930 була заарештована у справі СВУ. Засуджена до 5 років ув'язнення з поразкою у правах на 3 роки, але з політичних розрахунків за два місяці разом з чоловіком була звільнена. Вони виїхали до м. Сталіна, де Ол.Черняхівський завідував кафедрою. Відтоді писала й друкувала спогади й дитячі твори від імені сестри Оксани Стешенко. 1935 подружжя повернулось до Києва. 8 січня 1938 була ув'язнена, а 22 вересня розстріляна їхня дочка. Не знаючи правди, дезінформована, С.-Ч., розшукуючи дочку, відбула подорож до Томська. 1940 за своїм прізвищем надрукувала спогади про батька (Театр. 1940. № 11-12). 20 липня 1941 була ув'язнена. Померла, правдоподібно, коли її вивозили на схід. Твори Л.С.-Ч. підпадали під заборону царської, денікінської, більшовицької та польської цензури, нарешті, ґестапо. Чол. Олександр Григорович Черняхівський (1869 — 21 XII 1939), лікар-гістолог, один з фундаторів Київського медичного ін-ту. Проходив у процесі СВУ. Дочка Вероніка Черняхівська поет, перекладачка. Розстріляна.

Иваск Удо Георгиевич (1878-1922). Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 3. С. 55-74: іл.; № 4. С. 45-54: іл.; № 6. С. 71-85: іл.; № 7. С. 77-95: іл.; № 8. С. 68-77: іл.

Окрема відбитка: Ч. 1. 1911. 74 с.

1346 персоналій. Рідкісна пристатейна бібліографія.

Автор – джерелознавець, бібліограф. Книгозбірня містила бл. 1500 назв книжок з рос. історії, генеалогії, геральдики, сфрагістики, бібліографії, каталогів приватних бібліотек тощо. Частину її було продано бібліографові (Н. Н.) Орлову, іншу – Ю. Генсові у Тарту (Естонія). Мав збірку рос. екслібрисів – найбільшу свого часу (бл. 2 тис. шт.). – **Тв**.: **Памяти** Алексея Петровича Бахрушина: Из воспоминаний библиофила. М., 1904. 8 с.; **Описание** русских книжных знаков. Вып 1-3. М., 1905-18; **Зарубежная** русская повременная печать. [М., 1917.] 3-18, 113-118 (Из журн. «Библиогр. известия. 1917); **Литература** о книжных знаках: (Ex-libris). М.: И. С. Коломиец, 1918. 31 с.; **Материалы** для библиографического указателя трудов и изданий А. А. Титова // Рус. библиофил. 1911. № 8; **Еврейская** периодическая печать в России: Мат-лы для истории евр. журналистики. Вып. 1. Таллинн: Ю. Б. Генс, 1935. XV, 104, [1] с. – **Дж**.: Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 7. С. 87; **Орлов** Николай Николаевич (1898-1965). Список библиографических работ У. Г. Иваска. М., [1918]; **Його ж**. Удо Георгиевич Иваск как исследователь русского

книжного знака. М., 1927; Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 136-138; **Русская** интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 450; **Богомолов** С. И. Российский книжный знак (2004). С. 322-323.

1911. № 3. Із змісту: **Аболєшська** (А. И.), бібліотека й архів (папери роду Бороздн XVII-XVIII ст.) – с. Туросна Новозибківського пов. Чернігів. губ (С. 56); **Аксаков** Алєксандр Николайович (27 V 1832 – січень 1903), один з провідників рос. спіритизму. Книгозбірню із спіритизму заповів Харківській публічній бібліотеці, а частину – Харківській громадській бібліотеці (С. 57); **Акульшин** Михаїл Пєтрович. Книгозбірня бл. 5 тис. назв, з історії, філософії, белетристики у Кременчуці (С. 57); **Александренко** Василь Никифорович (30 I 1861 – ?), проф. міжнар. права Варшавського ун-ту (С. 58); **Амвросій** (Юшкевич; 1690-1745), архиєп. Новгородський. Книгозбірня надійшла до Києво-Могилянської академії, де велика її частина згоріла 1780 (С. 59); **Анастасій** (Андрій Семенович Романенко-Братановський; 16 X 1761 – 7 XII 1806). Частина книгозбірні польського короля Станіслава-Августа, що належала йому, надійшла до Астраханської дух. семінарії (С. 60); **Андрєєв**, книгозбірня 1870 від спадкоємиці перейшла до Харківського ун-ту (С. 60); **Антоній** (Алєксей Шокотов; 1799 – 13 III 1871), архиєп. Кишиневський. 1880 збірку книжок і рукописів [чи повністю?] передано до КДА (С. 60); **Аполінарій** (Вігілянський; + 10 I 1858), вікарій Чигиринський. Його сестра пожертвувала книгозбірню Владімірській єпарх. б-ці (С. 61); **Арістов** Николай Яковлевич[33] (+ 26 VIII 1882), проф. рос. історії Казанського ун-ту. Книгозбірня надійшла до Ніжинського ін-ту кн. Безбородька (С. 62); **Арсеній** (Олексій Могилянський; 17 III 1704 – 8 VI 1780), архиєп. Переяславський і Заліський. Книгозбірня надійшла до Києво-Могилянської академії, де 1780 й згоріла (С. 62); **Баумгартен** Николай Алєксандрович. Книгозбірня (понад 3 тис. томів) з історії та генеалогії, зберігалась у с. Княжполі Полтавської губ (С. 66); **Безбородько**, князь Олександр Андрійович (1747-1799), держ. канцлер. Книгозбірня перейшла до гр. [А. И.] Мусіна-Пушкіна [+ 1879] (С. 67); **Безбородько**, граф Ілля Андрійович (+ 3 VI 1815), фундатор Ніжинського ліцею (С. 67); **Безсонов** Пьотр Алєксейович (1828 – 1900), проф. Харківського ун-ту. 1908 книгозбірню придбав московський антиквар П. П. Шибанов (С. 67); **Бєрежков** Михаїл Николайович (нар. 1850), проф. Ніжинського ліцею. Книгозбірня з рос. історії, бл. 3 тис. томів; бл. 200 аркушів ґравюр (С. 68); **Бертьє-Делагарді** Алєксандр Львович, генерал-майор, віце-президент Одеського т-ва історії й старожитностей. Книгозбірня з понад 1000 томів з історії, археології, нумізматики й «Таврики» зберігалась у Ялті; збірка містила також ґравюри й мапи півдня України (С. 69); **Бецький** Іван [Єгорович / Юр'євич; 1818-1890], видавець збірника «Молодик», 1843. Свою збірку книжок, брошур і газет він зібрав у Парижі під час лютневої революції 1848 (С. 69); **Бібіков** Дмітрій Гаврілович, генерал-ад'ютант, Київський, Подільський і Волинський ген.-губ. (1837-52). Книгозбірня бл. 14 тис. томів зберігалась у маєтку Лаєшеві Симбірської губ. 1901 дочка Б., гр. Кассіні, пожертвувала її Ун-тові Св. Володимира (С. 69); **Білярський** Пьотр Спірідонович (19 VI 1819 – 2 I 1867), академік, проф. Новорос. ун-ту. Частина його кигозбірні, бл. 400 томів, надійшла

[33] Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 2-6.

до Новорос. ун-ту[34] (С. 70); **Бларамберґ** Іван Павлович (1772 - 31 XII 1831), археолог, директор Одеського й Керченського музеїв. Книгозбірню набула Одеська публічна бібліотека (С. 70); **Болсуновський** Карл Васильович, нумізмат, член київського т-ва старожитностей і мистецтв. Книгозбірня охоплювала бл. 1500 томів з історії, археології, нумізматики, сфрагістики рос., польськ., фр. та ін. мовами; 3000 аркушів ґравюр, 3000 автографів, 2000 рукописів, колекцію рос. та польськ. екслібрисів (С. 72); **Бондаренко** Ілля Євграфович, моск. художник-архітектор (С. 72); **Боровик** Віталій Гаврилович [(1864-1938), один з організаторів „Братства тарасівців".] Книгозбірня з 4 тис. назв з україніки й природознавства зберігалась у Житомирі; «собрание художественных листов и географических карт» (С. 73); **Броель-Платер**, граф Влодзімєж. Книгозбірня (1858 – до 21 тис. томів) з історії Польщі й Росії та архів з величезною кількістю рукописів. Охоплювали збірки М. Мнішка (+ 1806) й частково Тад. Чацького. Зберігались у Вишневці Кременецького пов. Після продажу маєтку книгозбірня розійшлась по руках (С. 73-74).

Рус. библиофил. 1911. № 4. Із змісту: **Бунґе** Николай Хрістіанович (11 XI 1823 – 3 VI 1895), ректор Ун-ту Св. Володимира, потім міністр фінансів. Спадкоємці подарували книгозбірню ун-тові, де їй було відведено окремий зал (С. 45); **Бурачков** Платон Йосипович (1815 – 13 X 1904). 3176 книжок з історії, археології й географії Півдня України. Збірка охоплювала силу бібліогр. раритетів. 1887 перйшла до одеської Публічної бібліотеки (С. 45-46); **Бутович** Яків Іванович [1880 – бл. 1934]. Книгозбірня охоплювала бл. 750 томів із кіннозаводства, конярства й ветеринарії. Містилась у маєтку Касперові-Миколаївці біля ст. Добре Харківсько-Миколаївської залізниці (С. 46); **Бутковський** Анатолій Климентійович (книгозбірня в Києві; С. 46); **Белавенець** Петро Іванович (1873 – ?), капітан-лейтенант. Книгозбірня з морської історії у Севастополі (С. 47); **Білозерський** Микола Михайлович, видавець «Южно-русских летописей», 1856. Коштовна збірка книжок і рукописів (С. 47); **Вальтер** Алєксандр Пєтрович (28 XII 1817 – 22 IX 1889), проф. анатомії Ун-ту Св. Володимира. Книгозбірня складалась із видань мед. змісту, особливо рясніла мед. періодикою. 1890 пожертвувана Томському ун-тові (С. 48); **Варлаам** (Шишацький; + 23 VII 1820), архиєпископ Могилівський, позбавлений сану за присягу Наполеонові. Книгозбірня надійшла до СПб. ДА (С. 48); **Ващенко-Захарченко** Михайло Михайлович, проф. Ун-ту Св. Володимира. Збирав старовинні видання (С. 49); **Веніамін** (Василь Григорович Пуцек-Григорович; 1706 – 17 III 1782), митрополит Казанський і Свіязький. Книгозбірню передано до КДА (С. 50); **Вітгенштейн**, світл. кн. Єлизавета Павлівна. Книгозбірню подарувала Ун-тові Св. Володимира (С. 52).

Рус. библиофил. 1911. № 6. Із змісту: 3) **Воронцов** Михаїл Семьонович (19 V 1782 – 6 XI 1856), генерал-фельдмаршал, батько наступного. Його книгозбірні зберігались у Петербурзі, Мошнах Київ. губ., Алупці й Одесі (бл. 40 тис. книжок та збірка старовинних рукописів; С. 71); **Воронцов** Семьон Михайлович (23 X 1823 – 6 V 1882), генерал-ад'ютант, археолог, син попереднього. У спадщину одержав його кни-

[34] Дарители Научной библиотеки Одесского (Новороссийского) университета (1865-1920). Одесса, 2005. С. 25-26.

гозбірні. Із них одеську пожертвувано Новорос. ун-тові[35] (С. 71); **Вяземський** Терентій Іванович, д-р медицини, пр.-доцент Москов. ун-ту. Книгозбірня зберігалась частково у Москві, частково в його маєтку Карадагу (до 30 тис. томів), близько Отуз у Криму (С. 73); **Гавриїл** Бужинський[36] (С. 73); **Гавриїл** (Григорій Федорович Кременецький; + 8 VIII 1783), митрополит Київський[37]. Книгозбірня надійшла до Києво-Могилянської академії (С. 73); **Гайдученко** Сергій Іванович, бібліофіл у Миколаєві. Збирав книжки XVII ст (С. 73); **Гаскевич** Клеонік Захарович, земський лікар у Суджі Курської губ. Збирав книжки з народної медицини та україніку (С. 74); **Ґінцбурґ** Давід Гораційович (1857 – 10 XII 1910), орієнталіст. Книгозбірня з мовознавства, історії й мистецтва – бл. 35 тис. томів, серед них багато раритетів. Збирав також види міст і пейзажі (С. 75-76); **Ґінцбурґ** Іосіф Васильєвич, приватний повірений у Житомирському окружному суді, мав невеличку збірку книжок – бл. 600 томів (С. 76); **Гнідич** (Гнедич) Дмитро Миколайович, збирав книжки про полювання (С. 76); **Ґоліцин** Дмітрій Михайлович (3 VI 1665 – квітень 1738), київ. губернатор. Грандіозна книгозбірня багатьма європ. мовами зберігалась у маєтку Арханґельському під Москвою. Під час царювання Анни Іоаннівни конфіскована (С. 77); **Ґоловнін** Алєксандр Васильєвич (25 III 1821 – 3 XI 1886), міністр народної освіти. Його визначна книгозбірня надійшла здебільшого до Новорос. ун-ту[38] (С. 79); **Голубовський** Петро Васильович, проф. історії Ун-ту Св. Володимира. Книгозбірня (бл. 700 назв) стосувалась давніших періодів вітчизняної історії (С. 79); **Ґорський** Пьотр Андреєвич, лікар у Бобруйську Мінської губ. Книгозбірня (500 томів) складалась із рідкісних видань, вилучених цензурою, книжок з економічних і суспільних питань, а також україніки (С. 80); **Грейм** Михаїл Осіпович, бібліофіл у Кам'янці-Подільському. Книгозбірня складалась із 2 тис. книжок з історії та археології Польщі (С. 81); **Грінченко** Борис Дмитрович, укр. письменник та етнограф. Книгозбірня охоплювала бл. 4000 томів з красного письменства й україніки, а також збірку портретів укр. діячів – до 500 арк (С. 81); **Ґубе** Ромуальд Михайлович (1803-1890), проф. Варшавського ун-ту. Книгозбірня містила бл. 6 тис. книжок і розпадалась на 22 розділи, з яких найголовніший – рос. право. 1869 надійшла здебільшого до Новорос. ун-ту (С. 81); **Ґурій** (Ґріґорій Пєтрович Карпов; 1811 – 17 IV 1882), архиєп. Таврійський і Симферопольський. Книгозбірня надійшла до Київ. ДС (С. 82); **Данилевич** Василь Юхимович, приват-доц. Харків. ун-ту. Книгозбірня складалась прибл. з 7 тис. назв книжок з рос. історії, археології, історії України, етнографії та географії (С. 83); **Демідов** Павєл Ґріґор'євич (29 XII 1738 – 1 VII 1821), мандрівник і письменник, фундатор Ярославського юридичного ліцею. Велика частина книгозбірні увійшла до складу Диканської бібліотеки кн. В. С. Кочубея (брати однієї матері),

[35] Дарители Научной библиотеки Одесского (Новороссийского) университета (1865-1920). Одесса, 2005. С. 49.

[36] За Геннаді, «родом из Украйны, ученик киевской академии» (Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 18-189).

[37] За Геннаді, «малоросс, учился в киевской академии, в харьк. [овском] коллегиуме и в моск. [овской] академии» (Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 190).

[38] Дарители Научной библиотеки Одесского (Новороссийского) университета (1865-1920). Одесса, 2005. С. 57-58.

якому Д. її подарував (С. 84); **Демідов,** князь Сан-Донато, Павєл Павлович (9 X 1839 -14 I 1885), київ. міський голова. Син єґермейстера П. Н. Демідова (1798-1840). Книгозбірня зберігалась у його віллі Пратоліно, близько Флоренції (С. 84-85); **Дзялинська** гр. (з дому гр. Комаровська). Успадкувала книгозбірню гр. Дзялинських, до якої 1887 приєднала книгозбірню свого брата, гр. Казімєжа Комаровського (+ 1887). 1900 книгозбірню було продано одному з житомирських актикварів (С. 85); **Дзялинський**, граф Тит (+ 1861). До складу його багатої на раритети й старовинні видання книгозбірні у Курніку (бл. 20 000 творів) увійшла частина книжок і рукописів Тад. Чацького (+ 1913; С. 85; № 7. С. 93. № 538).

Рус. библиофил. 1911. № 7. Із змісту: **Димитрій** (Туптало; 12 XII 1651 – 25 X 1709), митр. Ростовський. За розпорядженням Стефана Яворського, книгозбірню передано до Московської патріаршої бібліотеки (С. 77, 87; №№ 382, 478); **Довнар-Запольський** Митрофан Вікторович, проф. рос. історії Ун-ту Св. Володимира. Книгозбірня (бл. 5 тис. томів), здебільшого з рос. історії та історії права (С. 78); **Доляновський** Роман Антонович (Одеса). Невеличка збірка книжок із генеалогії та геральдики (С. 79); **Дорошенко** Петро Якович, лікар. Книгозбірня з 1300 назв книжок із україніки зберігалась у м. Глухові. Збирав також ґравюри, портрети й види, що стосувались України (С. 79); **Држевецький** Фелікс Сотерович (Полтава). Невеличка книгозбірня з археології, нумізматики й історії мистецтв (С. 79); **Дроздов** Степан Леонтійович. Книгозбірня, що стосувалась виключно України, складалась із понад 1000 томів. Зберігалась у м. Кошоватому Київ. губ. Включала раритети укр. мовою (С. 79); **Дубровський** Петро Петрович (9 XII 1754 – 9 I 1816). Перебуваючи за кордоном, зібрав багатющу колекцію книжок, рукописів та історичних документів, врятованих під час французької революції. За розпорядженням Алєксандра I, збірку було передано до Імп. публічної бібліотеки (С. 79-80); **Євгеній** (Болховітінов; 18 XII 1769 – 23 II 1837), митр. Київський і Галицький. Згідно заповіту, його указні книжки було передано до Київ. дух. консисторії, 310 рукописних оправлених книжок і 346 друкованих – до бібліотеки Софійського собору, друковані книжки – до Київ. дух. семінарії, ландкарти, атласи й естампи – до Київ. дух. академії (С. 80-81); **Євгеній** (Булгаріс; 21 VIII 1715 – 27 V 1806), архиєп. Слов'янський Катеринославський і Херсонський. За повелінням Єкатеріни II, його книгозбірню (до 1500 томів богословського, історичного та іншого змісту) було приєднано до збірки кн. Потьомкіна-Таврічеського і разом з нею передано до Казанського ун-ту. Решту друкованих книжок він заповів бібліотеці Алєксандро-Нєвської академії (С. 81); **Ждаха** Амвросій Андрійович, живописець (Одеса). Книгозбірня (бл. 800 томів) з історї, історії мистецтв, археології, літератури тощо (С. 83); **Завадовський** граф Петро Васильович (10 I 1738 – 1812), міністр народної освіти. Книгозбірня зберігалась у с. Ляличах Суразького пов. Чернігів. губ. і складалась із 3750 томів. 1878 у спадкоємців її придбав стародубський книгар (В. Е.) Неронов (С. 84) [39]; **Залеський** Сигізмунд. Книгозбірня зберігалась у с. Липчанах Под. губ. і складалась із книжок з історії та раритетів (С. 85); **Захар'євич-Захар'євський** Микола Гаврилович (Київ). Книгозбірня (до 3000

[39] У примірнику, що належав Я. Бердичевському, його рукою занотовано: «[После войны] в б-ке педин-та в Новозыбкове».

томів) здебільшого з рос. історії, археології, нумізматики й богослів'я (С. 85-86); **Іконников** Владімір Стєпанович (нар. 2 XII 1841), проф. Імп. Св. Володимира. Книгозбірня охоплювала до 10 тис. книжок, понад 1000 брошур та бл. 100 збірників, складених із журнальних статей. Головний відділ – історичний, але також є книжки з політ. наук, історії літератури, історії філософії, методології історії та іст. географії. Чимало раритетів (С. 87); **Італінський** Андрій Якович (15 V 1743 – 27 VI 1827), рос. посол (посланник) до Рима. Книгозбірню з медицини, природозавства, мистецтва й археології (гол. чином, грецькі й римські старожитності) придбала Імп. Публічна бібліотека (С. 88); **Каллаш** Владімір Владімірович (нар. 1866), етнограф та історик літератури. Книгозбірня (бл. 10 000 томів) з історії загальної й рос. літератури, журнали XVIII ст. й твори з історії філософських вчень (С. 90); **Каразін** Василь Назарович (30 I 1773 – 4 XI 1842), ініціатор заснування Харківського ун-ту. До складу його книгозбірні входила бібліотека історика І. І. Ґолікова (С. 90); **Кассіні** (Кассини), гр. (з дому Бібікова). Успадкувала книгозбірню Д. Г. Бібікова (бл. 14 000 томів), яку вона подарувала Ун-тові Св. Володимира (С. 92); **Кастєрін** (Кастерин) Алєксей Іванович (+ 1 VIII 1847), петерб. купець. Мав 1026 стародруків, зокрема українських (С. 92); **Кащенко** Микола Феофанович, проф. Томського ун-ту. Книгозбірня охоплювала бл. 600 томів книжок і 3 тис. брошур, що стосувалися Сибіру й Середньої Азії (С. 93); **Квіцинський** (Квецинский) Віктор Францович (Київ). Книгозбірня складалась із 500 томів, здебільшого релігійного змісту, а також театральних п'єс (С. 93); **Кеппен** Петро Іванович (19 II 1793 – 22 V 1864), академік. Невеличка частина книжок і рукописів надійшла до Новорос. ун-ту (С. 93); **Кибальчич** Турвонт Венедиктович, археолог. 44 церковно-слов'янських і російських рукописів, а також 55 церковно-слов'янських стародруків подарував Імп. публічній б-ці (С. 94); **Кірілл** (Кирилл; Флорінський; 1729 – 24 IX 1795), єп. Севський і Брянський. Книгозбірня надійшла до КДА (С. 94); **Кир'яков** (Кириаков) М. М., поміщик. Його значну книгозбірню у спадкоємців придбала Одеська публічна бібліотека (С. 94); **Киянівський** (Кияновский) Михаїл Іванович, полковник (Москва). Збирав книжки з історії Волинського та Фінляндського полків (С. 94).

Рус. библиофил. 1911. № 8. Із змісту: **Комаровський**, граф Казімєж (+ 1887). Книгозбірня зберігалась у м. Троянові Житомирського пов. і складалась із книжок, рукописів і карт. Спадкоємиця, його сестра гр. Дзялинська, збірку розпродала (С. 68); **Кондаков** Никодим Павлович, академік, проф. СПб. ун-ту. Книгозбірня зберігалась частково в Петербурзі, частково на його дачі в Ялті. В ній нараховувалось до 20 тис. томів з історії мистецтв, археології, давнього письменства й літератури. Світлин з археології та історії мистецтв він мав 15 тис. (С. 69); **Корецький**, кн. Книгозбірня зберігалась у Корці Новгород-Волинського пов. Розійшлась по руках (С. 69); **Костомаров** Микола Іванович (4 V 1817 – 7 IV 1885), проф. СПб. ун-ту. До книгозбірні входило 1425 назв книжок різними мовами, розподілених у восьми відділах, та 29 рукописів. Удова вченого, Аліна Леонтіївна, пожертвувала все до Ун-ту Св. Володимира (С. 70); **Котляревський** Олександр Олександрович (1837 – 29 IX 1881), філолог. До складу його книгозбірні увійшла зокрема частина рукописів І. П. Сахарова (С. 70); **Котляревський** Нестор Олександро-

вич (нар. 1864), академік, історик літератури[40]. Його книгозбірня надійшла до Імп. АН (С. 70); **Кочубей** Аркадій Васильович (1790 - 1878), сенатор. Книгозбірня зберігалась у маєтку Згурівці Прилуцького пов. Полтав. губ. Містила бл. 10 тис. томів, здебільшого іст. змісту. Після смерті власника надійшла до його сина, П. А. Кочубея, голови Імп. рос. технічного т-ва (С. 70); **Кочубей,** князь Василь Вікторович (1 I 1812 – 8 I 1850), нумізмат. Книгозбірня, що складалась із 5 тис. томів, надійшла до Харків. ун-ту (С. 70); **Кочубей**, князь Віктор Павлович (1768 – 3 VI 1834), держ. канцлер. Книгозбірня надійшла до Імп. публічної б-ки (С. 70); **Кочубинський** Олександр Олександрович (22 X 1845 – 13 V 1907), проф. Новорос. ун-ту. Книгозбірня складалась із 4 тис. назв книжок із слов'яно-рос. філології, історії, літератури та етнографії[41] (С. 71); **Кошелєв** Алєксандр Іванович (1806-1883), президент Московського т-ва сільського госп-ва. До його книгозбірні увійшла значна збірка видань фр. мовою. Пожертвувана Моск. Публ. і Румянцев. музеям (С. 71); **Красінські**, графи. До складу їхньої книгозбірні, що зберігається у Варшаві, надійшла збірка археолога К. Свідзінського (книжки, рукописи, акти) тощо (С. 71); **Крейтон** Сергей Николайович. Книгозбірня охоплювала бл. 2 тис. томів, переважно з рос. літератури 1760-1850 (С. 71); **Крєчетніков** (Кречетников) Михаїл Нікітич (1729 – 9 V 1793), генерал-аншеф, Чернігів. генерал-губернатор. Книгозбірня складалась із видань др. пол. XVIII ст. різного змісту, здебільшого історичного. 1909 її рештки придбав моск. книгар П. П. Шибанов (С. 71); **Кримський** Агатангел Євтимович. Книгозбірня складалась із бл. 5 тис. томів і розпадалась на чотири відділи: Україна, її література, мова й видання укр. мовою; Мовознавство й етнографія; Книжки про Схід усіма європейськими й азіатськими мовами; Збірка арабських та слов'янських рукописів (С. 71-72); **Кундеревич** Тадей Тадейович (Київ). Книгозбірня складалась із книжок з мистецтва, археології, нумізматики, масонства та фр. ілюстр. видань XVIII ст (С. 72); **Куплеваський** (Куплевасский) Микола Йосипович, ректор Харків. ун-ту. Книгозбірня містила бл. тисячі томів з держ. права, іторії загального й рос. права, рос. історії, логіки, соціології та історії церкви (С. 72); **Кухарський** (Кухарский) Андрій (1795-1862), магістр Варшав. ун-ту, філолог, мандрівник. Під час мандрівки 1825-26 слов'янськими землями зібрав книгозбірню до 2 тис. назв, що перейшла до (А. В.) Ґоловніна. Її придбав Новорос. ун-т (С. 73); **Кушелєв-Безбородько**, граф Ґріґорій Алєксандрович (20 I 1832 – 7 V 1870), поч. попечитель Ніжин. іст.-філол. ін-ту. Книгозбірня складалась із книжок різного змісту. Перейшла до гр. (А. И.) Мусіна-Пушкіна (+ 1879), одруженого з гр. (Л. А.) Кушелєвою-Безбородько (С. 73); **Кушелєв,** граф Ґріґорій Ґріґор'євич (1754-1833), адмірал. Книгозбірня надійшла до гр. (А. И.) Мусіна-Пушкіна (+ 1879), (С. 73); **Кушелєв-Безбородько**, граф Николай Алєксандрович (1834-1862). Книгозбірня увійшла до складу збірки (А. А.) Половцова (С. 73); **Ладиженський** Геннадій Олександрович, жипописець (Одеса). Невелика книгозбірня з історії, літератури, мистецтва й стародруків (С. 73); **Лазаревський** Олександр Матвійович (1834-1902), член Київ. судової палати, історик,

[40] Див.: Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 249; Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 423-424.

[41] Див.: Дарители Научной библиотеки Одесского (Новороссийского) университета (1865-1920). Одесса, 2005. С. 99.

знавець України. Свою книгозбірню, яку збирав понад сорок років, пожертвував Ун-тові Св. Володимира (С. 73); **Лапін** Владімір Іванович (Одеса). Книгозбірня з бл. тисячі томів з історії, історії літератури й природознавства (С. 74); **Лапшин** В. Іванович, проф. Харків. ун-ту. Його й брата Сергея Івановича (1820-1886) книгозбірня, що охоплювала 1208 назв книжок, здебільшого з фізики, хімії та природознавства, 1880 пожертвувана Томському ун-тові (С. 74); **Лашкевич** Валеріан Григорович (1835 – 17 VI 1888), проф. Харків. ун-ту. Книгозбірня з 445 назв, здебільшого з загальної патології, 1888-90 пожертвувана Томському ун-тові (С. 74); **Лашкевич** Степан (+ 1780), автор щоденника. Книгозбірня комплектувалась, починаючи з 1750. Зберігалась у його маєтку Брахлові Чернігів. губ., містила бл. 12 тис. книжок. перейшла до його нащадка (С. 74); **Лашкевич** А. С. Одержав у спадщину книгозбірню свого предка Степана. Зберігалась частково в Києві, частково у маєтку Кивлях Новозибків. пов. Чернігів. губ (С. 74); **Лєвашов** (Левашов), граф Василій Васильєвич (10 X 1783 – 23 IX 1848), [Київ. військ. губератор, Под. і Вол. ген.-губ. (22 I 1832 – 9 VI 1835), Черніг., Под. і Харків. генерал-губернаторство (1 XII 1835 – листопад 1836).] Книгозбірня охоплювала бл. 6 тис. томів. Була багата на інкунабули, ельзевіри й іл. видання XVIII ст. (С. 74); **Левенстім** Авґуст Адольфович, член Харків. судової палати. Книгозбірня з видань із кримінального права й судоводства, рос. нумізматики, рос. і нім. літератури (С. 74); **Лєнц** (Ленц) Николай Іванович (Одеса). Книгозбірня охоплює бл. 4500 назв книжок з богослів'я, рос. мови й письменства (С. 75); **Ліґін** (Лигин) Валеріан Николайович (26 VII 1846 – 1900), проф. Новоросійського ун-ту, потім попечитель Варшавського навч. округа. Книгозбірня, що складалася здебільшого з видань із фізики, математики й механіки, згідно його духівниці, передано до Новорос. ун-ту [42] (С. 75); **Линниченко** Іван Андрійович [1857-1926], проф. Новорос. ун-ту. Книгозбірня (бл. 4 тис. томів) з історії Росії, України, Литви, Польщі та ін. слов. народів, а також з історії рос. літ-ри[43] (С. 75); **Ліпранді** Іван Пєтрович (+ 1883), полковник Ген. штабу, голова Комісії у справах розкольників. Книгозбірня гол. чином із книжок із східного питання та про розкол [44] (С. 75); **Літов** (С. И.), петерб.[45] книгар. Свою збірку стародруків подарував петерб. Публічній бібліотеці (С. 76).

[42] Див.: Дарители Научной библиотеки Одесского (Новороссийского) университета (1865-1920). Одесса, 2005. С. 114-115.

[43] Див.: Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 181; Дарители Научной библиотеки Одесского (Новороссийского) университета (1865-1920). Одесса, 2005. С. 115-116.

[44] У примірнику Я. Бердичевського його рукою занотовано: «Частично в ВУАН'е».

[45] **Літов** Степан Іванович, петерб. і київський 3 гільдії купець (Книга приношений в пользу Имп. Публичной библиотеки. СПб., 1857. С. 36). На старих книжках київських бібліофілів часто трапляється печатка: «Книжный магазин с 1830 г. – Бывший С. И. Литова. – Н. Я. Оглоблина в Киеве». З 1865 книгарня Л. існувала у Кам'янці-Подільському, з 1867 – у Києві. Розташовувалась на Хрещатику біля Театральної площі на височенькій гірці. 1909 на цьому місці стояв поштамт (Барщевский Василий Гавриилович. Сборник сочинений. К., 1909. С. 97). Дешево придбав збірку пісень і казок (Волынская повість про «Шукай-Добро» Господаря. К., 1876) від В. Менчиця. У нього продавалися також «Сербські народні думи і пісні» (К., 1876) М. Старицького (Архів Михайла Драгоманова. Том I. Варшава, 1937. С. 45, 100, 123, 147, 177, 184, 237, 359, 383-

Розписано словники Парадєлова, Шуманського та «Опыт русской историографии» Іконникова. Праця визначається винятковою докладністю й точністю. Вражає повнота надходжень до бібліотек Імп. публічної, СПб. й Томського ун-тів. До схеми статей відносяться інформації про кожну особу, дати її життя, обсяг та структуру книгозбірень, куди вона або її частини надійшли, де зберігаються їхні каталоги. Помилок (напр., рік народження В. Анастасевича, рік смерті В. П. Кочубея) небагато.

Иваск Удо Георгиевич. Частные библиотеки в России: [Ч. 2: Лукашевич Иван Яковлевич – Фомин Иван Иванович]. СПб., 1912. [2], 80 с. Приложение к "Русскому библиофилу" 1911 года.

Із змісту: **Лукашевич** Іван Якович [12 XI 1811 – 1860[46]]. Книгозбірня зберігалась у с. Кононівці Пирятин. пов. й складалась із шести відділів: 1) книжки церковного друку (понад 1000 томів), 2) збірка слов'яно-рос. рукописів XVI-XVIII ст. (літописи, хронографи, космографії тощо), 3) архів укр. актів XVII-XVIII ст. (бл. 6 тис. од., частково їх придбав історик Мик. Маркевич), 4) колекція пергамених молдаво-волоських грамот, 5) рукописи лекцій XVIII ст. лат. мовою, записані у Київській академії та Переяславській колегії; 6) збірка видань цивільного друку Петровської доби. Крім того, мав збірку рукописів з історії розколу, що надійшла від Ник. Ів. Попова. Серед стародруків була майже повна збірка видань Івана Федорова, друкованих у Заблудові, Львові й Острозі та московських видань до 1650. Книгозбірню 1870 набув Моск. публічний та Румянцевський музеї (С. 1-2); **Лукашевич** (П. А.) [Платон Якимович; + 1888[47].] Книгозбірня зберігалась у м. Березані Переясл. пов. Полтав. губ. (С. 2); **Лунін** Михаїл Михайлович (1809 – 14 X 1844) проф. загальної історії Імп. Харків. ун-ту. Книгозбірня складалась із книжок з історії, географії та старожитностей. 1846 надійшла до Імп. Харків. ун-ту (С. 2); **Любов** Іван Іванович (Москва). Книгозбірня складалась із видань про Україну, укр. белетристичних творів та повних зібрань рос. поетів (С. 2); **Майдачевський** Олександр Львович. Книгозбірня зберігалася в Олександрівську Катеринослав. губ.

---

384). На його рахунок видано: «Повести и мелкие стихотворения» А. Подолинського (2 ч. СПб., 1837), «Сочинения» Є. П. Гребінки (Т. 5. СПб., 1862). 9 IX 1852 подарував Імп. публ. б-ці 32 томи книжок і чотири рукописи, за що був призначений на комісіонера бібліотеки (Книга приношений (1857). С. 36; 1858: ДАмК. Ф. 17. Оп. 4. № 362). Збірку стародруків подарував тій самій Імп. публ. б-ці. У списку перераховано 92 видання, деякі у 2-3, а «Анфологіон» (К., 1619) – навіть у п'яти примірниках (Отчет Имп. Публичной библиотеки за 1873 год. СПб., 1875. С. 22-31). Заснував стипендію свого імені у 2 київ. гімназії (ДАмК. Ф. 81. Оп. 59. № 152). Не пізніше XII 1878 помер, заповівши 70 тис. карб. на користь шкіл Київ. навч. округа, 1878-82 (НБУ. ІР. Ф. 61. №№ 439-450). 1879 Олександр Квачевський (+ 1890) подав судовий позов, доводячи, що в момент складення заповіту Л. був божевільний. Виступив проти його дружини й усиновленої дитини (Кістяківський О. Ф. Щоденник. Т. 1-2 (1994-95). Пок.). Книгарня Л. перейшла до Н. Я. Оглоблина. Брат Григорій Іванович мав книжкові лавки біля дзвіниці Микільського монастиря й на Подолі (Ярлик у збірці Р. Олексіїва). Дж.: Киевлянин. 1872. № 139. У каталозі Богомолова немає.

[46] Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Т. 2 (1910). С. 209.

[47] Там само. С. 208. Зберігся 1 лист Платона Л. до М.Максимовича 1847 (ІР НБУ ім. В.І.Вернадського. Ф. 32).

Складалась із 250 томів, виключно з укр. видань, починаючи з 1798 (С. 2); **Макарій** (Михаїл Пєтрович Булґаков; 119 IX 1816 – 9 VI 1882), митр. Московський. Його виняткову збірку рукописів кількістю 106 чч. (із них 18 - XVI ст., 13 – XVII ст., 32 – XVIII ст., решта – XIX ст.) згідно його духівниці передано до бібліотеки Церковно-історичного т-ва при КДА (С. 3); **Маразлі** Григорій Григорович, камергер Найвищого двору, Одеський міський голова. Книгозбірня з видань другої пол. XIX ст. рос., фр. та ін. мовами, здебільшого з фр. красного письменства (С. 4); **Маркевич** Олексій Іванович (1847 – 5 VI 1893), проф. історії Імп. Новорос. ун-ту. Книгозбірня складалась із 10 тис. томів та двох відділів: 1) джерела з рос. історії (літописи, акти тощо) та 2) видання укр. мовою. Частково надійшла до Імп. Новорос. ун-ту [48] (С. 5); **Маркевич** Микола Андрійович (26 I 1804 – 9 VI 1860), історик України. Книгозбірню із 6 тис. томів іст., філософ., статистичн., белетристичного змісту придбала Кат. Ґалаґан і подарувала Колегії Павла Ґалаґана (С. 5); **Марченко** Митрофан Костянтинович, полковник Генерального Штабу (СПб.). Книгозбірня (бл. 3 тис. томів) з військової історії, мала чимало петровських видань (С. 5); **Мацієвич** Лев Степанович, зав. конторою Одеської психіатричної лікарні. Книгозбірня складалась гол. чином із книжок з історії рос. церкви, описів монастирів, храмів тощо (С. 7); **Меншиков** Александр Сергеєвич (11 IX 1787 – 19 IV 1869), світл. кн., адмірал, головнокомандуючий морськими та сухопутними військами у Криму, потім Кронштадт. військ. губернатор. Книгозбірня мала до 50 тис. томів і містилась у СПб. в будинку кол. грузинського царевича, придбаному у держ. скарбницю й подарованому йому, у величезних розмірів кабінеті у два наскрізних світла. По стінах у два яруси тяглися шафи, наповнені довідковими виданнями, мапами, лексиконами та виданнями військового змісту. Морський відділ власник заповів своєму кол. ад'ютантові контр-адміралові (В. А.) Стеценку, решта книгозбірні надійшла синові, кн. (В. А.) Меншикову й 1874 була пожертвувана Ставропольському військовому училищу та Тифліській публ. б-ці (С. 8); **Мікошевський**. Книгозбірня (838 томів) надійшла до Волинського ліцею, звідки її передано до Імп. Ун-ту Св. Володимира (С. 9); **Милорадович** Олександр Олександрович. Книгозбірня зберігалась у с. Семенівці Полтав. губ. й охоплювала бл. 3 тис. томів із мистецтва, історії та літератури (С. 9); **Милорадович** граф Григорій Олександрович (24 IX 1839 – 14 VIII 1905), генерал-лейтенант, член Ради Міністерства землеробства і держ. майна. Книгозбірня зберігалась у родовому маєтку в Любечі Чернігів. губ. та Чернігові й охоплювала до 16 тис. томів, здебільшого рос. та фр. мовами. Багато книжок він одержав від предків, сам почав збирати з 1853. Особливо багатий відділ з історії України (С. 9-10); **Мілютин** граф Дмитрій Алєксеєвич (нар. 26 VII 1816), генерал-фельдмаршал, доктор історії. Книгозбірня зберігалась у його маєтку в Криму. Складалася здебільшого із книжок з історії, соціології, політики, літератури й мистецтва (С. 10); **Мочульський** Василь Миколайович (нар. 1856), проф. Імп. Новоросійського ун-ту. Книгозбірня складалася із більш як 2 тис. назв книжок із рос. письмен-

[48] Дарители Научной библиотеки Одесского (Новороссийского) университета (1865-1920). Одесса, 2005. С. 125.

ства та історії рос. мови[49] (С. 11); **Мошинський,** граф. Книгозбірня (2587 томів) стосувалася здебільшого з історії Польщі XVI-XVIII ст. Була передана до Волинського ліцею (перетвореного з кол. Кременецької гімназії), а потім надійшла до Імп. Ун-ту Св. Володимира (С. 11); **Муравйов** (Муравьев) Андрей Николаєвич (30 IV 1806 – 13 VIII 1874), камергер, директор Тюремного комітету, письменник. 1879 його книгозбірня (1740 книжок і брошур, а також невеликої кількості рукописів) надійшла до КДА (С. 11); **Мусін-Пушкін** (Мусин-Пушкин), граф Алєксей Іванович (1827 – 8 XI 1879), гоф-маршал. Його книгозбірня зберігалась на його дачі в с. Полюстрові (навпроти Смольного монастиря). Склалась із низки книгозбірень, що надійшли до нього у спадщину: кн. (А. А.) [Олександра Андрійовича] Безбородька, графа (И. А.) [Іллі Андрійовича] Безбородька, графа (Г. Г.) [Ґріґорія Ґріґор'євича] Кушелєва та графа (Г. А.) Кушелєва-Безбородька (С. 12); **Нагуєвський** Дарій Іванович, проф. Імп. Казанського ун-ту. Книгозбірня містить бл. 2000 томів з різних галузей знань. До її складу входила єдина в Росії збірка літератури, що стосувалась римського сатирика Ювенала (понад 500 томів), починаючи з вид. «Calderini» (Венеція, 1475; С. 14); **Некрасов** Іван Степанович (1836 – 3 XI 1895), дослідник давньоруської літератури, ректор Імп. Новоросійського ун-ту. Коштовна книгозбірня, багата на рідкісні книжки та рукописи[50] (С. 14); **Неустроєв** Алєксандр Николайович (14 XI 1825 – 13 III 1902), бібліограф. До його коштовної книгозбірні увійшли збірки В. Анастасевича, П. Кеппена (С. 14-15); **Никитенко** Олександр Васильович (1804 – 21 VII 1877), академік. Книгозбірню у 2 тис. назв книжок 1879 придбав Імп. Томський ун-т (С. 15); **Новицький** Олексій Петрович, бібліотекар Московського «училища живописи, ваяния и зодчества». Книгозбірня бл. 2 тис. назв книжок, здебільшого з історії рос. мистецтва (С. 16); **Новицький** Яків Павлович. Книгозбірня зберігається в Олександрівську Катеринославської губ., складається із книжок і журналів з історії, географії, статистики, етнографії, археології, природознавства й літератури про Малоросію, Новоросію та Запоріжжя (С. 17); **Ніс** Андрій Євдокимович (4 I 1842 – 12 IX 1910), присяжний повірений округу Московської судової палати. Книгозбірня складалась із творів рос. письменників, біографій рос. громадських діячів та збірки портретів (С. 18); **Остен-Сакен**, князь Фабіан Вільгельмович (1754 – 1837), генерал-від-інфантерії, губернатор м. Парижа 1814. Книгозбірня надійшла до Імп. Ун-ту Св. Володимира (С. 21); **Остроградський** Михайло Васильович (12 IX 1801 – 20 XII 1861), математик. Зібрав коштовну книгозбірню, що складалась виключно з видань із математики (С. 22); **Паллас** Пьотр Симонович (1741 – 8 IX 1811), природознавець. Книгозбірня складалась із видань із природознавства, географії, історії Росії, мовознавства й мандрівок. Книжки з мовознавства надійшли до Ф. Аделунґа, решта (294 назви у 584 томах) – до Імп. Харків. ун-ту (С. 23); **Перґамент** Іосиф Яковлевич (+ 1909), присяжний повірений, член Державної думи. Книгозбірня містилась в Одесі, складалась із 9985 томів з історії, філософії, юриспруденції, французької літератури, римських і грецьких класиків

[49] Дарители Научной библиотеки Одесского (Новороссийского) университета (1865-1920). Одесса, 2005. С. 132-133.

[50] Дарители Научной библиотеки Одесского (Новороссийского) университета (1865-1920). Одесса, 2005. С. 136.

тощо. 1910 її розпродано (С. 24); **Перцев**, підполковник Бутирського полку (Холм Люблінськ. губ.). Книгозбірня складалась із бл. 300 томів: військові статути, посібники для навчання офіцерів та нижніх чинів, матеріали з історії Бутирського полку, твори офіцерів і нижніх чинів цього полку (С. 24); **Петріашвілі** В. (+ до 1912), проф. Імп. Новорос. ун-ту. Свою багату книгозбірню він заповів Товариству поширення писемності серед грузин (С. 24); **Петро** Могила (бл. 1597 – 31 XII 1646), митрополит Київський, Галицький і всієї Русі. Книгозбірня складалась із 2131 книжок, що надійшли до Київської академії. Із них після пожежі 1780 заціліло лише три (С. 25); **Політика** (Полетика) Григорій [Андрійович, 1723/1725 – 27 XI 1784, СПб.[51]], відомий діяч Єкатерининської комісії. Книгозбірня складалась із друкованих книжок і рукописів, зберігалась у с. Коровинцях Роменського пов., Полтав. губ. Значну її частину придбав (М. О.) [Михайло Йосипович] Судієнко (С. 27); **Попільницький** (Попельницкий) Олексій Захарович. Книгозбірня формується з 1889, зберігаючися частково в СПб., частково у м. Новій Празі Херсонськ. губ. Книжки стосуються селянського питання, політичної економії та історії України. Окремий розділ складають твори укр. мовою (С. 29); **Попов** Василій Алєксандрович, власник міст. Решетилівки Полтавської губ. Книгозбірня мала в собі до 1200 петровських видань, друкованих творів російських і перекладних XVIII-XIX ст., до 1000 назв книжок іноземними мовами, збірку рукописів і мап. До її складу увійшли рештки книгозбірні кн. (Г. А.) [Ґріґорія Алєксандровича] Потьомкіна-Таврійського, які зберіг (В. С.) [Василій Степанович, 1745-1822] Попов, кол. правитель його канцелярії, потім секретар імператриці Єкатеріни II. Архів Попова 1887 придбала Імп. Публічна бібліотека[52] (С. 29-30); **Попов** Николай Іванович (1834-1870), дослідник розколу. Його збірка книжок і слов'яно-руських рукописів (77 №№, зокрема 60 розкольницьких) надійшла до Московського Публічного й Румянцевського музеїв, зокрема через І. Я. Лукашевича (С. 30); **Порфирій** (Константин Алєксандрович Успенський, 1804 – 19 IV 1885), єпископ Чигиринський. Книгозбірня складалась із старовинних церковно-слов'янських та ін., частково доволі рідкісних, друкованих книжок у кількості понад 7 тис. томів і величезної збірки (кілька десятків тисяч) рукописів: церковно-слов'янських, російських, грецьких, арабських, грузинських, ефіопських, сірійських тощо. 1863 частину рукописів за 15 тис. карб. придбала Імп. Публічна бібліотека, решта надійшла до Імп. АН. Друковані видання були передані до Св. Синоду, за умови, якщо їх не придбає Якутський преосвящений [Павел Попов[53]] (С. 3); **Потьомкін-Таврійський** (Потемкин-Таврический), світл. князь Ґріґорій Алєксандрович (1736 – 5 X 1791). Його книгозбірня у складі бл. 2 тис. книжок, разом із приєднаною до неї книгозбірнею Євґенія Булґаріса, архиєпископа Слов'янського та Херсонського, призначалася спершу для передбачуваного Катеринославського університету, а згодом

[51] Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Т. 4 (1914). С. 118-120, 799-800.

[52] Кримський обласний державний архів. Ф. 535. 3101 од. зб. 1653-1920 рр.; Университетские известия. 1863. Июнь. С. 7; 1871. Декабрь. С. 56; 1872. Январь. С. 56; 1872. Сентябрь. С. 19; Catalogue des livres et manuscripts contenus dans la bibliotheque de B. A. Popoff, proprietaire de Rechetilowka, gouvernement de Poltawa, 1864; КС. 1883. Январь. С. 121.

[53] Толстой Ю. Списки архиереев (1872). С. 145.

склала основу для бібліотеки Імп. Казанського ун-ту. Частина книжок надійшла до (В. С.) [Василя Степановича] Попова (С. 31); **Потоцький**, граф Йосиф. Книгозбірня надійшла до КДА (С. 31); **Потоцький** Павло Платонович, полковник (СПб.). Книгозбірня складає бл. 5 тис. томів з історії (гол. чином, України та - дворянства), військової історії, ілюстровані видання й збірки мистецьких аркушів (до 10 тис. №№; С. 31); **Пржездецькі**, графи. Книгозбірня зберігається у маєтку Чорний Острів Проскурівського пов. Под. губ. (С. 31); **Протопопов** Алєксандр Алєксандрович (Москва). Книгозбірня складається з бл. 300 назв книжок, майже виключно з історії України (С. 32); **Прусевич** Алєксандр Николаєвич (Кам'янець-Подільськ). Книгозбірня складається з невеликої кількості книжок з історії мистецтв (російською та іноземними мовами) та збірки ґравюр та портретів – до 7000 аркушів (С. 32); **Прянішніков** Фьодор Фьодорович, (д. с. с.). Його коштовна книгозбірня надійшла до Імп. Новорос. ун-ту (С. 32); **Пуласький** (Пулласский) Казимір Адамович. Книгозбірня зберігається в маєтку Завадинці Под. губ. і складається здебільшого із видань з історії та археології (С. 32); **Рафаїл** (Рафаил, Заборовський; + 22 X 1747), митрополит Київський. Його книгозбірня надійшла до Київської академії, де частково 1780 згоріла (С. 33); **Раціборовський** Альберт Вацлавович. Книгозбірня зберігається в м. Макові Под. губ. і складається з видань з історії Південно-Західного краю, здебільшого Поділля (С. 34); **Рєдін** Єгор Кузьмич (1865 – 28 IV 1908), проф. Імп. Харків. ун-ту з кафедри історії мистецтв. Його книгозбірню в удови придбав Імп. Харків. ун-т (С. 37); **Рєпнін**, князь Николай Васильєвич (нар. 1834), гофмейстер Найвищого Двору, кол. Київський губернський маршалок. Книгозбірня з кількох тисяч томів – здебільшого французьких книжок кінця XVIII ст. та академічних видань за часи президентства графа К. Г. Розумовського, - зберігається в м. Яготині Пирятин. пов. Полтав. губ. Книжки розташовані в чудових шафах, придбаних у нащадків Д. П. Трощинського, в окремому будинку. Там само зберігається коштовна збірка історичних документів кн. Рєпніних і колекція ґравюр (С. 34); **Фон-Ріттер**, Николай Серґєєвич, публіцист (Москва). Цінна книгозбірня у понад 40 тис. томів зберігалась у його маєтку в Катеринославській губ. У грудні 1905 під час селянських заворушень її розікрадено (С. 34); **Рішельє**, герцог Арман-Емануїл-Дюплессі (1766-1822), генерал-губернатор Одеси та Новорос. краю. Книгозбірня, що складалась із коштовних, здебільшого фр. видань, надійшла до Рішельєвського Ліцею, перетвореного 1865 у Імп. Новорос. ун-т (С. 34); **Розумовський**, граф Олексій Кирилович (12 IX 1748 – 5 IV 1822), сенатор, член Держ. Ради, міністр народної освіти. Його книгозбірня, – одна з нечисленних, що збереглися 1812, перебувала в с. Горенках біля Москви, – перейшла після смерті власника до його сина, графа (П. А.) [Петра Олексійовича, бл. 1775 – 1835[54]]. 1827 її було розпродано в Одесі (С. 33); **Розумовський**, граф Лев Кирилович (20 II 1857 – 21 XI 1818), генерал-майор. Книгозбірня загинула 1812 (С. 33); **Романченко** Микола Пилипович, цивільний інженер (СПб.). Книгозбірня складалась із видань з історії, археології, нумізматики, збірки рукописів та багатої масонської колекції (С. 36); **Руссов** Алєксандр Пєтрович (Одеса). Книгозбірня складалася з бл. 3 тис. томів, здебільшого з історії (С. 37); **Савва** Володимир Іванович,

[54] Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Т. 4 (1914). С. 233.

проф. Імп. Харків. ун-ту. Книгозбірня охоплює бл. 1500 томів, здебільшого з рос. історії (С. 38); **Самборський** (А. А.; + поч. XIX ст.), протоієрей. Рештки його книгозбірні й домашнього архіву зберігаються у його нащадків у с. Кам'янці Харків. губ. (С. 30); **Самуїл** (Міславський), єпископ Крутицький, митрополит Київський. Книгозбірня надійшла до Київ. академії (після її пожежі 1780; С. 39); **Санґушко**, князі. Фамільні книгозбірня й архів зберігаються в м. Славуті Заславського пов. Вол. губ. На особливу увагу заслуговує архів, що належить до числа найбагатших і найдавніших місцевих збірок і містить акти 1284-1793, важливі для історії Волині, Острога, Луцька й Заславля (С. 39); **Сахаров** Іван Петрович (29 VIII 1809 – 24 VIII 1863), археолог. Частина збірки надійшла до (А. А.) [Олександра Олександровича] Котляревського (С. 40); **Свідзінський** Константин (+ 1855), археолог і бібліограф. Книгозбірня мала бл. 12 500 томів книжок, 6 тис. брошур і чимало рукописів. Зберігалася спершу в с. Ходоркові Київ. губ., потім у Сульгостові Радомської губ., нарешті у Варшаві. Після смерті власника надійшла до бібліотеки гр. Красінських у Варшаві (С. 40); **Серапіон** (Алєксандровський; 1747 – 14 IX 1824), архиєпископ Казанський, потім митрополит Київський. Книгозбірня надійшла до КДА (С. 42); **Сібіряков** (Сибиряков Ф. Е.), СПб. бібліофіл. 1899 продав свою книгозбірню, багату на дорогі старовинні видання (до 600 прим. XVI-XVII ст. київському поміщикові Тульчицькому (С. 42); **Сікорський** Іван Олексійович, проф. Імп. Ун-ту св. Володимира з кафедри нервових хвороб. Книгозбірня охоплює понад 4500 назв книжок, російських та іноземних, з усіх галузей знань. Найбільший відділ – періодика з неврології (С. 43); **Собко** Петро Іванович (18 V 1819 – 16 XI 1870), проф. Ін-ту шляхів сполучення. Книгозбірня містила спеціальні видання із будівельно-інженерної справи (С. 45); **Соболевський** Сергей Алєксандрович (10 IX 1803 – 6 X 1870), бібліограф. Книгозбірня зберігалась у Москві, її відділ бібліографії, історії друкарства, книгарства тощо, був доведений до небувалої у жодній приватній рос. бібліотеці повноти (С. 45); **Спєранський** (Сперанский) Михаїл Нестерович (нар. 1863), проф. рос. письменства Ніжинського іст.-філол. ін-ту. Книгозбірня охоплювала бл. 2 тис. томів, здебільшого з рос. та слов'янської історії (С. 47); **Срезневський** Ізмаїл Іванович (1 VI 1812 – 9 II 1880), академік. Книгозбірня (бл. 30 тис. томів) перейшла до його синів (В. И. та О. И.), що в повному неподрібленому вигляді передали її у власність Імп. АН. Мала багато стародруків і книжок церковного друку, давніх руських і слов'янських рукописів XI-XVIII, грамот XV-XVIII ст. (С. 48); **Станевич** (+ не пізніше 1912), титулярний радник. Його збірку філософських видань (800 томів) набув Імп. Харків. ун-т (С. 48); **Станіслав-Авґуст** (Понятовський; 7 I 1732 – 12 II 1798), останній польський король. Книгозбірня охоплювала до 20 тис. томів різноманітного змісту, перебувала у віданні вченого абата І. Альбетранді, що склав і каталог її. Особливою повнотою відрізнявся відділ «Collectio Polona», що містив видання про Польщу різними мовами. У нащадків короля Т. Чацький придбав більшу частину його книгозбірні для Кременецької гімназії, звідки 1834 її передано до Імп. Університету Св. Володимира (С. 48); **Стемпковський** Іван Алексеєвич (1789 – 1832), археолог, кол. ад'ютант герцога Рішельє. Його коштовну книгозбірню набула Одеська публічна бібліотека (С. 49); **Стефан** (Яворський; 1658 - 27 XI 1722), митрополит Рязанський і Муромський. За рік до смерті написав латиною «Елегію на

прощання з книжками». Заповів свою книгозбірню до Ніжинського Благовіщенського монастиря, але 1731 імператриця Анна Іоаннівна передала її до Харків. колегіуму (С. 49); **Стороженко** Микола Ілліч (1836 – 12 I 1906), проф. Імп. Москов. ун-ту. Свою книгозбірню у понад 2 тис. томів заповів Імп. Москов. ун-ту (С. 49); **Страхов** Николай Николаєвич (16 X 1828 – 24 I 1896), магістр зоології, публіцист і філософ. Його книгозбірню (7877 назв книжок у 12 453 томах), що мала чимало раритетів, його родичка Матченко пожертвувала Імп. СПб. ун-тові (С. 49); **Струковенков** (+ до 1912), проф. Імп. Ун-ту Св. Володимира. Книгозбірню (понад 2 тис. томів), що мала чимало раритетів, його удова пожертвувала Імп. Університету Св. Володимира (С. 50); **Судієнко** Михайло Йосипович (+ 1871). Книгозбірня перейшла до його старшого сина (О. М.). До неї входили книжки Г. А. Політики (С. 51); **Судієнко** Йосип Михайлович (27 VII 1830 – 5 XII 1892), владімірський губернатор. Книгозбірня зберігалась у Новгород-Сіверську (С. 51); **Султан-Крим-Гірей** Николай Алєксандрович. Книгозбірня зберігалась у Тифлісі, мала бл. 3 тис. томів, що стосувалися Кавказу й Персії (С. 51); **Сумцов** Микола Федорович (нар. 1854), проф. Імп. Харків. ун-ту. Книгозбірня мала бл. 6 тис. томів, переважно з етнографії та історії рос. літератури (С. 51); **Тарновський** Василь Васильович (+ 13 VI 1898), чернігів. поміщик. Книгозбірня зберігалась у с. Качанівці Борзенського пов. Чернігів. губ. і мала 2321 назв книжок з історії та археології, стародруки, рукописи й портрети. Окремий відділ було присвячено Шевченкові. Разом із музеєм Тарновського її було подаровано Чернігову, де розташовано у т. зв. Мазепинському домі (С. 53); **Терещенко**, майор. Його збірку рукописів, книжок, мап та атласів 1850 придбала Імп. Публічна бібліотека (С. 54); **Тітов** (Титов) Андрей Алєксандрович (+ 1911), земський діяч, історик, археолог. Книгозбірня зберігалась у Ростові Ярослав. губ., до її складу входило понад 300 рукописів із збірки Осипа Бодянського (С. 54); **Тихоцький** (А. И.; Одеса). Книгозбірня складалась із невеликої збірки рідкісних стародруків. Частину їх (35) придбав Імп. Новорос. ун-т. Рукописний каталог всієї збірки посідав (А. Е.) Вікторов (С. 55); **Толлі** (И. А.), комерції радник, Київ. міський голова (+ до 1912). Книгозбірня складається з чудової збірки друкованих книжок (бл. 20 тис. томів) і великої колекції рукописів, актів тощо. Початок цій книгозбірні поклали у м. Вишневці Кременецького пов. Вол. губ. представники роду Вишневецьких, що вигас 1744. Разом з маєтком перейшла спершу до кн. Мнішків, 1852 – до княгині Абамелек, 1857 – до гр. В. Броель-Платер, 1876 – до (И. А.) Толлі, що перевіз її до Києва. 1912 її власником був (В. И.) Толлі[55] (С. 55); **Троїцький** (Троицкий), приват-доцент Імп. Ун-ту Св. Володимира. Частина його книгозбірні (91 том з гінекології та дитячих хвороб) надійшла до Імп. Томського ун-ту (С. 58); **Троцький** (И. Е.), проф. СПб. ДА. 1900 пожертвував частину своєї книгозбірні СПб. ДА (С. 58); **Трощинський** Дмитро Прокопович (1754 – 26 II 1829), статс-секретар, міністр юстиції. Книгозбірня зберігалась у Кагарлику Київ. губ., скла-

[55] Толлі Владімір Іванович (1850 – 1 III 1931, Медон, р-н Парижа), гласний київ. міської думи (1906-09), почесний мировий суддя. Один час був київським міським головою. Член правління київського місцевого управління Рос. товариства Червоного Хреста (Незабытые могилы; Российское зарубежье: некрологи 1917-1997 / Сост. В. Н. Чуваков. Т. 6. Кн. 2: Скр - Ф. Москва: Пашков дом, 2006. С. 407).

далась із 4548 назв, переважно коштовних і рідкісних книжок кінця XVIII й поч. XIX ст., збірки ґравюр, пейзажів тощо. Коли нащадки Т. розорились, київ. антиквар (Е. Я.) Федоров її придбав, а потім продав окремими частинами (С. 58); **Трутовський** Костянтин Олександрович (нар. 28 I 1826 – 17 III 1893), академік живопису. Книгозбірня зберігалась у с. Яковлєвці Обоянського пов. Курськ. губ., потім у Москві, і складалась із книжок із мистецтва й творів про Україну (С. 58-59); **Тульчицький**, київ. поміщик. 1899 придбав у СПб. бібліофіла [Ф. Е.] Сібірякова його визначну книгозбірню (600 книжок XVI-XVIII ст.) за 150 тис. карб. (С. 69); **Уварова** (народж. княжна Щербатова), графиня Прасков'я Сергеєвна (нар. 1828), голова Імп. Московського археол. т-ва. Книгозбірня складалась із майже 5 тис. назв книжок, здебільшого з історії, археології та мистецтва (С. 59); **Ульянінський** (Ульянинский) Дімітрій Васильєвич (нар. 11 VI 1861), зав. канцелярією Московського удєльного округа, бібліограф (С. 61); **Уманець** (А. А.). Книгозбірня, що складалась із 377 книжок, стосувалася здебільшого Св. Місць і мусульманського Сходу. Надійшла до Московського Публічного та Румянцевського музеїв (С. 61); **Успенський** Алєксандр Іванович, приват-доц. Імп. Харківського ун-ту, директор Московського археол. ін-ту. Книгозбірня охоплювала понад 4 тис. назв книжок із рос. історії, історії мистецтв, іконографії, археології, майже виключно рос. мовою (С. 62); **Фаворов** Назарій Антонович (1820 – 12 I 1897), проф. богослов'я Імп. Ун-ту Св. Володимира. Його книгозбірню спадкоємці пожертвували його ун-тові (С. 79); **Фаренґольц** Станіслав Едмундович (Кам'янець-Подільськ). Книгозбірня (бл. 1200 томів) з рос. та іноземної літератури, археології, нумізматики та філателії (С. 62); **Фєліцин** (Фелицын) Євґеній Дмітрієвич (Катеринодар). Невелика книгозбірня складається з видань із історії Кубанської області та Кубанського козачого війська (С. 62); **Феофан** (Прокопович; 8 VI 1681 – 8 IX 1736), архиєпископ Новгородський. Книгозбірня (складалась із 4 тис. друкованих і рукописних книжок) лат., грецьк., слов'ян. мовами вважалась за найвидатнішу в часи імп. Петра. Рукописи надійшли до Імп. АН, а друковані книжки – до Новгородської семінарії й частково до Алєксандро-Нєвської лаври, звідки 1741 були передані до СПб. ДА та Київ. академії (С. 80); **Феофілактов** Константин Матвеєвич (20 X 1818 – 21 I 1901), проф. геології Імп. Ун-ту Св. Володимира. Книгозбірня надійшла до цього самого ун-ту (С. 62); **Філарет** (Дмітрій Ґріґор'євич Гумілевський, 1805 – 9 VIII 1866), архиєпископ Чернігівський. Його книгозбірню (друковані книжки й рукописи) поділено між Московською та Київською ДА, а також Чернігівською ДС (С. 63); **Філіп'єв** (Филипьев) Віктор Іванович (1857-1910), ентомолог, секретар ученого комітету Головного управління землевлаштування й землеробства. Свою книгозбірню, що складалась із 16 249 назв книжок із сільського господарства, природознавства, статистики, історії України, він заповів ученому комітету Головного управління землевлаштування й землеробства з тим, щоб український відділ було передано СПб. ун-тові, а те, що останньому не потрібно, надійшло до катеринославської гімназії. Розібравши книжки, учений комітет прийняв 6000 назв, а решту 7249 передав до ун-ту (С. 63); **Фотій** (Пьотр Нікітіч Спаський; 1792 – 26 II 1838), архимандрит Юр'євський. Його збірка рукописів надійшла до КДА (С. 64); **Ханенко** Богдан Іванович, віце-голова Київ. т-ва старожитностей та історії. Крім картинної галереї та музею старожитностей, він володів

також багатою книгозбірнею, присвяченою, головним чином, питанням історії та археології (С. 65); **Харузіна** (Харузина) Вєра Николаєвна, викладач етнографії у Московському археол. ін-ті. Книгозбірня складається з видань із рос. та іноземно. етнографії. До неї увійшли книжки її брата, (Н. Н.) Харузіна (+ 1900). Книгозбірню «Родини Харузиних), що належала В. Н., її сестрі та трьом братам, було пожертвувано Імп. Московському ун-ту (С. 65); **Хлопонін**, курський купець. Книгозбірня (700 томів з філософії, філології, історії та політики) надійшла до Імп. Харків. ун-ту (С. 66); **Хмиров** (Хмыров) Михаїл Дмітрієвич (1 IX 1830 – 27 XI 1872), офіцер лейб-гвардії Ізмайловського полку, бібліограф. Зібрав понад 12 тис. газетних і журнальних витинок, розташованих у систематичному порядку. Збірку придбав Імп. Рос. іст. музей у Москві [56] (С. 66-67); **Хрептович-Бутенєв**, граф Михаїл Аполлінарієвич (нар. 1844), камергер Найвищого Двору, радник [рос.] посольства в Лондоні. Успадкував велику книгозбірню в Щорсах Новогрудського пов. Мінської губ., яку заснував підканцлер Великого Князівства Литовського граф Єфим Хрептович (1729-1812). Містила бл. 12 тис. томів книжок, здебільшого історичного змісту. 1910 пожертвувана Імп. Ун-ту Св. Володимира (С. 67); **Цєнковський** (Ценковский) Лев Семьонович (1 X 1822 – 25 IX 1887), проф. Імп. Харків. ун-ту. Біологічний відділ його книгозбірні надійшов до Імп. Томського ун-ту (С. 67-68); **Чарторизький**, князь Адам (3 I 1778 - 1860), тов. міністра іноземних справ, куратор Віленського ун-ту, 1831 президент Польських національних зборів. До складу його книгозбірні в Пулавах (потім м. Ново-Алєксандрія), Люблінської губ., яку його предки заснували ще в XVII ст., увійшла зокрема (1819) частина рукописів (1558 №№) і увесь польський відділ (8500 назв) бібліотеки гр. Тад. Чацького. Після подій 1831 міст. Пулави було узято до рос. держ. скарбниці. Більшу частину книгозбірні перевезено до СПб. й розподілено між бібліотекою Ген. штабу та Імп. публічною бібліотекою (7728 томів). Решту вивезено до Синяви (Галичина), потім – до Парижа. Хронологічний і абетковий каталоги польського відділу (6 томів in folio) склав бібліотекар Л. Голомбієвський (С. 68); **Чацький**, граф Тадей (+ 1813). Книгозбірня зберігалась у Порицьку Володимирського пов. Вол. губ. і охоплювала до 20 тис. назв книжок і 146 755 №№ (у 1558 фоліантах) рукописів – дарунки короля Station Станіслава-Августа, із збірок (І. А.) Яблоновського, (А. І.) Нарушевича. Після смерті власника увесь польський відділ книгозбірні було продано кн. Адамові Чарторизькому й перевезено до Пулав, а після 1831 уся решта перейшла до гр. Т. Дзялинського та гр. Влодзімєжа Броель-Платера. Каталог рукописів гр. Чацького зберігався в Імп. публічній бібліотеці (С. 68); **Чернєв** (Н. П.; 1858 – 3 X 1898), археолог. Частина його книгозбірні (138 коштовних видань з різних галузей археології та мистецтва) надійшла до бібліотеки Церковно-археологічного товариства при КДА (С. 69); **Чижиков** Лука Алєксеєвич (нар. 13 X 1861). Книгозбірня (до 4 тис. томів) зберігалась в Одесі. Складалась із книжок з історії, літератури, бібліографії та збірки портретів рос. письменників та зображень Ісуса та Богоматері у ґравюрах, літографіях, світлинах

[56] Потім зберігалась у Рос. публічній історичній бібліотеці на Старосадському провулку в Москві (Білокінь С. Раритети української бібліографії у збірках Олександра Лазаревського та Михайла Хмирова // Київська старовина. 1998. Липень-серпень. № 4 (322). С. 131-164).

тощо (бл. 2 тис. арк.; С. 70); **Шевирьов** (Шевырев) Стєпан Пєтрович (+ 8 V 1864), проф. Імп. Москов. ун-ту. Книгозбірня охоплювала 3815 назв книжок у 7359 томах, гол. чином з рос. письменства, й невелика збірка рукописів. Ніжинський іст.-філол. ін-т придбав її у його спадкоємців за 5 тис. карб. (С. 71); **Шейдт**. Книгозбірня (912 томів) надійшла до Кременецької гімназії, перетвореної у Волин. ліцей і, нарешті, в Ун-т Св. Володимира (С. 72); **Шидловський** Олександр Федорович, гвардії полковник (Катеринослав). Книгозбірня охоплювала бл. 6 тис. томів з історії (переважно записки, мемуари, спогади) та історії літератури, а також рукописи (С. 74); **Шидловський** (К. С.). Книгозбірня із східної археології та єгиптології. У зв'язку з його від'їздом за кордон була продана з аукціону в СПб. (С. 74); **Шільдер** (Шильдер) Николай Карлович (1842 – 6 IV 1902), генерал-лейтенант, директор Імп. Публічної бібліотеки. Книгозбірню (7648 томів книжок і 1734 брошур) поділено: 1714 творів у 2051 томах надійшло до Імп. Публічної бібліотеки, решту 5597 томів і 1734 брошур – до Імп. Новорос. ун-ту (С. 74); **Шишацький-Ілліч** Олександр В., редактор (з 1855) «Черниг. губ. ведомостей». Його коштовна книгозбірня містила в собі велику збірку старовинних укр. рукописів (С. 74); **Шодуар**, барон Станіслав Іванович (1790 – 20 VIII 1858), нумізмат, член-кор. СПб. АН. Книгозбірня зберігалась у м. Івниці Житомирського пов. й охоплювала бл. 40 тис. томів різноманітного змісту. Мала великий відділ стародруків і творів з нумізматики, а також збірку ґравюр, автографів тощо. 1904 його нащадок барон (И. М.) Шодуар пожертвував її Імп. Рос. іст. музеєві у Москві (С. 75); **Штейнман** (И. Б.), директор СПб. Історико-філологічного ін-ту. Книгозбірня (960 томів) із класичних мов, старожитностей і міфології придбано до Ніжинського іст.-філол. ліцею кн. Безбородька (С. 75); **Шугуров** Михайло Федорович (1829 - 1891), історик, директор Учительського інституту у Феодосії. Книгозбірня (239 назв) стосувалася здебільшого рос. історії, серед яких були доволі коштовні й рідкісні. Надійшла до Імп. Томського ун-ту (С. 76); **Юркевич** Памфіл Данилович (1827 – 4 X 1874), проф. Імп. Московського ун-ту. Книгозбірню придбав московський букініст (А. А.) Астапов (С. 78); **Язиков** (Языков) Дмітрій Дмітрієвич, бібліотекар Імп. Московського ун-ту, бібліограф. Книгозбірня охоплювала бл. 15 тис. томів з історії, літератури й бібліографії (С. 78); **Якубовський**, вчитель Катеринославського губернського училища. Книгозбірня, видатна у бібліограф. відношенні щодо давніх видань з історії та філософії (153 томи), надійшла до Імп. Харків. ун-ту (С. 78); **Янжул** Іван Іванович (нар. 2 VI 1846), політико-економ, академік. 1898-1901 пожертвував свою книгозбірню, цінну літературою з фінансового права, Імп. Московському ун-ту (С. 79).

Библиотека Феофана Прокоповича: Ист. очерк; Опись библиотеки; Указатель имен // Верховской П. В. Учреждение духовной коллегии и духовный регламент. Том 2. Материалы. Ростов-на-Дону, 1916. Отдел 5. С. 1-71. 3192 записи.

Див.: Бокачев Николай Федорович (1846-1915). Описи русских библиотек и библиографические издания. СПб., 1890.

Про Бокачова: Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 3. С. 71-72; Шилов Ф. Записки старого книжника. С. 57-58; Музей України (2006). С. 53; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 104.

Музеї:

Гошкевич Виктор Иванович (1860-1929). Клады и древности Херсонской губернии. Кн. 1. Херсон: тип. «Юга» (В. И. Гошкевича), 1903. 24 см.

Кн. 1. 1903. [4], IV, 176, II с.; 20 л. илл.

«Беспл. премия для подписчиков «Юга» на 1902 г. »

Гошкевич Виктор Иванович. Монеты и медали. Херсон: Херсонск. гор. управа, 1910. [2], XXX, [2], 128 с. 17 см. (Херсонск. гор. музей. Вып. 1).

Наприкінці передмови авт. – «хранитель Музея Викт. Ив. Гошкевич».

Гошкевич Виктор Иванович. Летопись Музея… Херсон: Херсонск. гор. управа, 1912-1916. 17 см. (Херсонск. гор. музей древностей. Вып. …).

...за 1909, 1910 и 1911 г. г. 1912. [4], IV, 85 с. с илл.; 1 л. илл. (... Вып. 2).

...за 1912 год. 1914. [4], VI, 71 с. с илл. (...Вып. 4).

...за 1913 год. 1915. [4], IV, 44 с. с илл. (...Вып. 5).

...за 1914 год. 1916. [4], IV, 48 с. с илл. (...Вып. 6).

Могилянский Николай Михайлович (18 XII 1871 – 1933). Областной или местный музей как тип культурного учреждения // Живая старина. 1916. С. 303-326. Окремо: Петроград, 1917. 155 записів.

Доповідь на засіданні Відділення етнографії Рос. геогр. т-ва 24 III 1917. Покажчик доволі неохайний, описи неповні.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 385; Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 554-555.

Спогади:

Минцлов Сергей Рудольфович [1 I 1870 – 1933; и Минцлова М. С.]. Обзор записок, дневников, воспоминаний, писем и путешествий, относящихся к истории России и напечатанных на русском языке. Вып. I-VI. Новгород; Петроград, 1911-1915.

Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 332; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 83; История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 331-332.

Магдебурзьке право:

Тарановский Федор Васильевич (1876-1936). Обзор памятников магдебургского права западно-русских городов литовской эпохи. Варшава, 1897. 2, II, 291 с.

Про автора: Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 10, 167, 184, 188, 191, 194–196, 207, 208, 224, 234, 235, 256, 359, 361, 407, 410, 411, 426–428, 430, 432–434, 436, 438, 442–444, 450; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 16, 430, 438, 557; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 158; Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004). С. 803.

Козацтво:

Нуджевский Митрофан Ефимович (1849 – ?). Опыт военно-исторического исследования о казачестве. Вып. 1. К.: тип. Ун-та св. Владимира, В. И. Завадзкого, 1896. 32 с.

Серед джерел до трьох випусків (С. 13-14) вказано літературу про Запорізьке військо – 23 записи. Інші тв.: **Воспоминание** о командире 2-го

Туркестанского стрелкового батальона Л.[еонарде] Г.[уставовиче] Веймарне. Ташкент, 1874. 14 с. (Из «Турк. вед. », № 32**); Наша** национальная сила казаки: Наброски. К.: тип. Ун-та св. Владимира, В. Завадзкого, 1892. [4], 41 с. Ін. вид.: Опыт... Вып. 1. Житомир: тип. и лит. М. Дененмана, 1897. 33 с.

Армія:

Григорович Александр Иванович (1869 - ?). Краткий указатель важнейших источников по военно-исторической библиографии // Григорович А. Пособие для составления полковых историй и устройства музеев. СПб.: Военная тип., 1906. С. 131-140.

Систематичний покажчик основної літератури, бл. 100 записів. Крім того, 34 назви покажчиків, словників і довідників.

Анисимов Николай Владимирович (1873 - ?) и Зиневич А. К. История русской армии: Эпоха Петра Великого, 1699-1762 г. Со схем. на отд. л. Чугуев: тип. И. А. Лубенцова, 1911. [8], 86 с., [4] л. карт.

Систематичний покажчик книжок і журнальних статей: «Источники», 29 записів. Автори – викладачі Чугуївського військового училища.

Григорович Александр Иванович. Перечень историй и памяток войсковых частей. Ч. 1: Гвардейский корпус, гренадерские, пехотные и стрелковые части, драгунские, уланские, гусарские и казачьи полки. Изд. 2, доп. СПб., 1913. VIII, 96 с.

Общий список офицерским чинам Руской Имп. Армии на 1-е января 1909 г. СПб., 1909.

Із змісту: Управление Киевского военного округа: **Иванов** Николай Иудович, генерал адъютант, генерал-от-артиллерии, командующий войсками.

Окружный штаб: **Алексеев** Михаил Васильевич, генерал-лейтенант, начальник штаба.

Окружное Интендантское Управление: **Топор-Рабчинский** Викентий Николаевич, генерал-майор, окружный интендант.

Окружное Артиллерийское Управление: **Путинцев** Петр Флегонтович, генерал-лейтенант, начальник артиллерии.

Окружное Инженерное Управление: **Холостов** Константин Федорович, генерал-майор, нач. инж.

Управление IX армейского корпуса (Киев): **Маврин** Алексей Алексеевич, генерал-лейтенант, ком. корп.

Управление X армейского корпуса (Харьков): **Жилинский** Яков Григорьевич, генерал-лейтенант, ком. корп.

Управление XI армейского корпуса (Ровно): **Фуллон** Иван Александрович, генерал-адъютант, ген.-инф., ком. корп.

Управление XII армейского корпуса (Винница): **Карганов** Адам Соломонович, генерал-лейтенант, ком. корп.

Управление XXI армейского корпуса (Киев): **Рузский** Николай Владимирович, генерал-лейтенант, ком. корп.

Управление Киевской местной бригады: **Туркул** Михаил Андреевич, генерал-лейтенант, начальник бригады.

Управление Полтавской местной бригады: […] начальник бригады.

Управление Харьковской местной бригады: **Балачинский** Захарий Александрович, генерал-лейтенант, начальник бригады.

Управление Одесского военного округа: Барон **Каульбарс** Александр Васильевич, ген.-кав., генерал-от-артиллерии, командующий войсками (Стовп. 66-79).

Укази:

Рубинштейн Симон Файвелевич. Хронологический указатель указов и правительственных распоряжений по губерниям Западной России, Белоруссии и Малороссии за 240 лет, с 1652 по 1892 г. Изд. неофиц. Вильно, 1894. XII, 919 с. 26 см.

Первое продолжение к Хронологическому указателю... дополненному за 1893 г. Указы, изданные с дек. 1893 по июнь 1895 г. Изд. неофиц. 1895. 28 с.

Інші тв.: **Еще** о Литовском статуте: По поводу исследования Сергея Александровича Бершадского (1850-1896): «О наследовании в выморочных имуществах по литовскому праву» и брош. Станислава Львовича Пташицкого (1853 -) «К вопросу об изданиях и комментариях Литовского статута». Вильна: тип. А. Г. Сыркина, 1893 [ценз.] 8 с. 16 см. (Отт. из № 140 «Виленск. вестника» за 1893 г.); **К вопросу** о выморочном праве в губерниях Северо-западного края. Вильна: тип. А. Г. Сыркина, 1893. 32 с. (Отт. из №№ 87, 91, 92 и 94 «Вилен. вестника» за 1893 г.); **Десятилетняя** земская давность по Литовскому статуту и по общим законам Империи: Ист.-юрид. справка. Вильна: тип. А. Г. Сыркина, 1896. 22 с. (Отт. из «Виленского вестника» 1896 г., №№ 31, 33 и 35).

Російсько-шведська війна:

Павловский Иван Францович (1851-1922). Битва под Полтавой 27 июня 1709 года и ее памятники. 2-е изд., испр. и доп. Полтава, 1909. XXIX-XXXIII. 93 записи.

Юнаков Н. Л. Северная война: Кампания 1708-1709 гг. Военные действия на левом берегу Днепра. Вып. 1. Июль-октябрь 1708 г. СПб: типо-лит. т-ва «Свет», 1909. 282 с. (= Труды Имп. Русского военно-исторического общества. Том 2).

У передмові анотований список джерел – опубліковані документи, військові і військово-історичні твори, загальноісторичні дослідження (29 записів). Юнаков Микола Леонтійович (6 XII 1871, м. Чугуїв – 1 VIII 1931, Тарнув, Польща). - Тв.: **Конспект** по чтению планов и карт: Курс Офицерск. стрелковой школы. Сост. правителем дел по учеб. части Школы Ген. штаба капитаном… Спб: Офицерск. стрелковая школа, 1899. 32 с. с черт.; **Ночной** бой: Тактич. исследование. Сообщ. Ген. штаба кап. … в Офицерск. стрелковой школе. СПб.: Офицерск. стрелковая школа, 1899. [4], 45 с.: 3 л. черт.; **Каталог** Библиотеки Офицерской стрелковой школы. Сост. правителем дел по учеб. части Школы … СПб., 1901. [3], 112 с.; **Пособие** для чтения планов и карт. Курс Офицерск. стрелковой школы. Сост. Ген. штаба подполк. … СПб.: Изд. на средства Офицерск. стрелковой школы, 1901. [4], IV, 74 с.: 4 л. илл.; **Указания** для тактических занятий на планах и в поле и для производства военно-глазомерных съемок и рекогносцировок. Изд. 2. Сост. Ген. штаба: ген.-майор [А. В.] Брилевич и подполк. Юнаков. СПб.: типо-лит. С. Н. Цепова, 1904. VIII, 252 с.: илл.; **Японо-русская** война. Вып. [1]-3. СПб.: О-во ревнителей воен. знаний, 1904-1905; **Документы** Северной войны: Пол-

тавский период / Под. общ. руководством полк. Алексея Константиновича Баиова, ред. полк. Н. Л. Юнаков. Изд. 2. Вып. 1. Июль-октябрь 1708 г. СПб.: тип. Г. Скачкова, 1909. [VI], 264 с.; **Конспект** курса истории русско-японской войны 1904-5 гг. Сост. орд. проф. имп. Николаевской воен. акад. Ген. штаба полк. … и штатным преп. воен. наук в той же акад. Ген. штаба полк. [Дмитрием Капитоновичем] Лебедевым. [СПб.: типо-лит. И. Трофимова], 1912 (обкл. 1913). [4], 94 с. (Надрук. на друк. маш., літогр.); **Записки** по истории русско-японской войны 1904-5 гг. Сост. в 1911-12 учеб. г. орд. проф. Николаевской воен. акад. Ген- штаба ген.-майором … Ч. 1-3. СПб.: Старш. курс Воен. мор. отд. Николаевской мор. акад., 1913-1914. (Напеч. на пиш. маш., литогр.).

Дж.: Тинченко Яр. Офіцерський корпус УНР. Кн. I (2007). С. 504-505.

Юнаков Н. Л. Северная война: Кампания 1708-1709 гг. Военные действия на левом берегу Днепра. Вып. 2. Ноябрь 1708 г. - июль 1709 г. СПб, 1909. 331 с. (= Труды Имп. Русского военно-исторического общества. Том 4).

У передмові вказано 11 назв книжок і статей про Полтавську битву. Докладні анотації.

Кримська війна, 1853-1856:

Парский Д. П. Список источников, могущих служить для изучения и ознакомления с историей Крымской войны и обороны Севастополя // Парский Д. П. Севастополь и памятники его обороны. Изд. 2. Одесса, 1903. С. LXX-LXXI. 32 записи.

Петров А. Н. Источники, служившие к составлению описания // Петров А. Н. Война России с Турцией: Дунайская кампания 1853 и 1854 гг. Том 2. СПб., 1890. С. 408-412. 95 записів.

Земства:

Каратаев В. Ф. Библиографический обзор земской статистической и оценочной литературы со времени учреждения земства, 1864-1903 гг. Вып. 1-2. СПб., 1906-13.

Катеринославська та Полтавська губ.

В «Источниках» Венгерова відомостей про В. Ф. Каратаєва немає.

Етнічні спільноти:

[Брамсон Леонтий Моисеевич и Бруцкус Ю. Д.] Систематический указатель литературы о евреях на русском языке со времени введения гражданского шрифта (1708 г.) по декабрь 1889 г. С.-Петербург: А. Е. Ландау, 1893. 1-2, VIII (+ 2), 568 с. 9579 записів.

Упорядника не названо. Відгуки прохали надіслати Л. М. Брамсону. Авторство встановлено за вид.: Кельнер В. Е., Эльяшевич Д. А. Литература о евреях на русском языке, 1890-1947: Библиогр. указатель. Санкт-Петербург, 1995. С. 11. Пор.: С. 443. № 4593. Нотатка Ф. П. Максименка: "1940. V. 18. 5 руб.". Про Брамсона: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 336.

Переселенство:

Аркадьев Елпидифор Иванович (1856-1917). Переселенческое дело: Библиогр. указатель этого вопроса в отд. изд. Сызрань, типо-лит. Е. М. Синявского, 1902. 12 с. 17 см.

Історичні діячі:

Апостол Данило:

Модзалевский Вадим. К родословной гетмана Даниила Апостола // КС. 1904. Декабрь. Док. С. 140-142

Крупницький Борис Дмитрович (24 VII 1894, сел. Медведівка Чигиринского пов. Київ. губ. – 5 VI 1956, Мюнхен). Гетьман Данило Апостол і його доба. Авгсбург: УВАН, 1948. С. 3-6.

Драгомиров Михайло Іванович (1830-1905):

М. И. Драгомиров // Вестовой. 1898. № 37. С. 33-35. Підп.: С. А. Ш-ин.

Перелік книжок і статей, надрукованих у виданнях "Военный сборник" та "Разведчик" (34 записів).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 309-310.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 192, 193; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 251, 375, 506; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 217.

Мазепа Іван Степанович

Дабижа Александр Васильевич (+ 16 / 28 VI 1899, м-ко Царське Село біля СПб.). Мазепа-князь и его шляхетский и княжеский гербы // КС. Т. XIII. 1885. Декабрь. Изв. С. 715–718, табл.

Інші авторові праці: Горленки: Очерки прилуцкой старины // КС. Т. 17. 1887. № 2. С. 237-268; Т. 19. № 10. С. 199-232; К рисунку: Дар гетмана Мазепы Гробу Господню // КС. Т. 43. 1893. № 11. С. 316-320; Малороссийская обитель на Афоне // КС. Т. 40. 1893. № 1. С. 34-40; Шпага Карла XII // КС. Т. 55. 1896. № 12. Отд. 2. С. 65-70. - **Про автора**: Г., В. [Горленко В.] Князь А. В. Дабижа: Некролог // КС. Т. 66. 1899. № 8. Отд. 2. С. 61-63; Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 221.

Про кн. Василя Дмитровича: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 174; Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 350.

[Барвінський Б]. Князь Мазепа і єго шляхетский та князівский герб // Руслан. 1909. 24 червця (7 липця). Ч. 140. С. 4 (переклад з попередньої статті).

Модзалевский Вадим Львович. Мазепы // Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Том 3: Л-О. К., 1912. С. 287-289.

Як ствердив Ол. Оглоблин, "генеалогія Мазеп у III томі [Родослівника] складена власне не Модзалевським, а Андрієм Стороженком" (Оглоблин Ол. Українська генеалогія та її значення для історичної науки // Записки ЧСВВ. Т. III (IX). Рим, 1960. Вип. 3–4. С. 345).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 24, 25, 31, 45, 52, 54, 55, 103, 133, 138, 164.

Оглоблин Олександер. Гетьман Іван Мазепа та його доба. Ню-Йорк; Париж; Торонто: Вид. Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Ліґи Визволення України, 1960. 408 с. (= ЗНТШ. Т. 170. Праці Історично-філософічної секції).

Млиновецький Р. (Бжеський Роман Стефанович; 23 III 1894, м. Ніжин Чернігів. губ. – 4 VI 1982, Детройт, Мічиган, США). Гетьман Мазепа в світлі фактів і в дзеркалі «історій». Вид. 3, доп. в 2 кн. 1976. 376 с.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 312; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 309, 357.

Мацьків Теодор. Гетьман Іван Мазепа – князь Священної Римської імперії // Мацьків Т. Англійський текст Зборівського договору з 1649 року та інші вибрані статті. Нью-Йорк; Львів; К.; Мюнхен: М. П. Коць, 1993. С. 29–42.

Шовкопляси Ганна та Іван [Шовкопляс Ганна Михайлівна (1920 – 2001), Шовкопляс Іван Гаврилович (8 IV 1921 – 13 VI 1997)]. Іван Мазепа – гетьман України, 1687-1709 // Неопалима купина: Народознавство / Історія / Архіви. К., 1995. Січень-лютий. № 1-2 (№ 6-7). С. 235-255.

Бібліогр. покажчик – 437 записів. За авторами та назвами їхніх статей і матеріалів розписано 13 тематичних збірників. Додано: Ярова Галина. [Переднє слово.] С. 235-236; Замлинський Володимир. [Біогр. довідка.] С. 237.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 155-156.

Розумовський Кирило:

Бакай Н. Н. [Бакай Микола Микитович; 1862, м. Гадяч Полтав. губ. – ?] Уцелевшие остатки архива К. Г. Разумовского // КС. 1886. № 12. С. 743-746.

Про автора: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 147; Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 783; Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 102-103; Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 193.

Плохинский Михаил Мелетиевич (1864-1897). Описание графского диплома гетмана Разумовского // Сборник Харьковского историко-филологического общества. Т. 3. Х, 1891. С. 326–328.

Про автора: Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 168.

Тройницкий С. Гербы графов Разумовских // Гербовед. СПб., 1913. Сентябрь. С. 141–156: 3 іл.

Окремо: СПб.: Сириус, 1913. 18 с.; Ульянинский, № 3773.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 31, 33, 56, 57, 59, 79.

Ханенки:

Оглоблин Ол. Ханенки: Сторінка з історії укр. автономізму 18-го століття. Кіль: Т. Омельченко – Ю. Тищенко, [1949]. 12 с.

Оглоблин Олександер. Люди старої України. Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1959. С. 270-287.

Хмельницький Богдан:

Каманин Иван Михайлович (11 IX 1850, с. Димер Київ. губ. – 11 I 1921, Київ). Догадка о происхождении Богдана Хмельницкого из среды киевских мещан // ЧИОНЛ, кн. XII. 1898. Отд. 1. С. 15–19.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 18, 21, 25, 26, 27, 30, 52, 53, 55, 71, 72, 103, 178, 191, 210, 211, 212.

Іларіон (Огієнко Іван Іванович; 1882–1972), Митр. Богдан Хмельницький був шляхетського роду // Віра й культура. Вінніпеґ, 1955. Лютий. Ч. 4 (16). С. 23.

Сенютович-Бережний В. Походження Богдана Хмельницького // Віра й культура. Вінніпеґ, 1955. Лютий. Ч. 6 (18). С. 22–24.

Дашкевич Ярослав Романович (нар. 13 XII 1926, Львів). Родинний клан Хмельницьких // Київська старовина. 1995. Липень–серпень. Ч. 4 (313). С. 95–101.

Оглоблин Ол. Українська генеалогія. С. 345.

Матеріали до родоводу див. у листі А. В. Стороженка до В. Л. Модзалевського від 28 XII 1915 р.

Книгарські каталоги:

Катальог книгарні «Літературно-Наукового Вістника». Київ, Велика-Володимирська, ч. 28. К.: Друк. 1-ої Київської Друкарської Спілки, Трьохсвят. 5, 1910. 72 с. Висилається дурно.

Із змісту: Красне письменство (Драматичні твори; С. 3-12); Красне письменство (II. Повісти, оповідання, вірші й новелі; С. 12-34); Книжки для дітей (С. 34-38); Філологія, теорія й історія літератури, критика, педагогіка та публіцистика: I. (С. 38-46); II. Біографії (С. 46-47); III Шкільні книги та словарі (С. 47-49); Історія та Археологія (С. 49-55); Географія, етнографія й етнольогія (Фізична географія, метеорологія, етнографія, антропологія й подорожі; С. 55-60); Природознавство (Математика, астрономія, фізика, химія, зоологія, ботаніка, мінералогія й геологія; С. 60-62); Економичні науки (Політична економія, сільсько-господарська економія, статистика, фінансове право, робітниче питаннє, кооперація й переселеннє; С. 62-64); Сільське господарство (Хліборобство, бжільництво, садівництво, скотарство, ветерінарія й инші; С. 64-66); Медицина та гігієна (С. 66-67); Релігійні книги (С. 67-68); Закони й право і справочний відділ (С. 68-69); Пісенники (С. 69-70); Портрети й малюнки (С. 70-72).

Українські видавництва: «Благотворительное общество издания общеполезных и дешевых книг», Вік, Грінченко Б., «Просвіта», Пахаревський Л., Ранок, Самоненко Ів., Сьогобочній Гр., Український учитель, Час, Череповський Є., Черкасенко С. К.: Друк. С. Г. Слюсаревського, Інститутська, 14, 1908. 54 с.

Каталог Української Книгарні, бувш. редакції «Кіевская Старина». Безаківська вул., ч. 8, у Київі. К.: Друк. С. Г. Слюсаревського, Інститутська вул., № 14, 1908. 79 с.

Красне письменство (С. 3-30); Книжки для дітей (С. 31-33); Історія літератури, критика, публіцистика і політична економія (С. 33-46); Історія та археологія (С. 46-59); Географія та етнографія (С. 59-64); Філологія (С. 64-65); Природознавство, медицина і инше (С. 65-68); Сільське господарство, ремесла, промисловість та инче (С. 69-70); Закони (С. 70); Музика (С. 71-77); Портрети, малюнки і бюсти (С. 77-78).

Catalogue des ouvrages de musique publies par la maison Leon Idzikowski (Fondee en 1859): Kieff, 29. Kreschtschatik, 29. Varsovie, 119 Marshalkowska, 119. К.: Типо-литогр. «Прогресс», 1915. 300 с.

Із змісту: 38 отдел. Малороссийские песни и думки для одного голоса с аккомпаниментом фортепиано (С. 176-192).

[Печатка: Українська книгарня бувш. ред. жур. «Киевская старина».] 120 с.

Контрпропаганда:

Сикорский Иван Алексеевич. Русские и украинцы: Глава из этнологического катехизиса. К., 1913.

Рец.: Корш Ф. Е. Националистическая наука // Укр. жизнь. 1913. №№ 7-8; Єфремов С. З нашого життя. За р. 1913-й. VII. К., 1914 (1917).

Стороженко Андрей Владимирович (псевд.: А. Царинный; 12 / 24 VIII 1857, с. Велика Круча Пирятинського пов. Полтавської губ. – ?). Происхождение и сущность украинофильства. К., 1912.

Рец.: Єфремов С. Наука спритних пальців. За р. 1912-й. К., 1913; Ефремов С. // Укр. жизнь. 1912. № 5.

Про автора: Павловский И. Ф. Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии. Полтава, 1912. С. 198-199; Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Том 4. К., 1914. С. 792-793; Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 120, 122, 141, 161, 173; Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 111; Оглоблин Ол. М. Василенко й В. Модзалевський // Укр. історик. Ч. 11-12. Нью-Йорк; Мюнхен, 1966. С. 11 (окремо - С. 9); О. О. [Оглоблин] Стороженко // Енциклопедія українознавства. Словникова частина. [Кн.] 8. [Paris; New York, 1976]. С. 3065; Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 323-324 (В. Г. Сарбей); Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 331-332; Стороженко М. З мого життя (2005). С. 144, 163, 167, 414, 415; Томазов В. Генеалогія козацько-старшинських родів (2006). С. 140, 146, 165.

Щеголев Сергей Никифорович (+ 1919). Украинское движение как современный этап южнорусского сепаратизма. К., 1912.

Рец.: Ефремов С. А. На текущие темы // Укр. жизнь. 1912. №№ 4-5; Його ж. Благородный осведомитель // Укр. жизнь. 1913. № 2; Єфремов С. З нашого життя. За р. 1913-й. I-II. К., 1914 (1917).

За оцінкою В. І. Леніна, «Zitatensack сыщика! [...] Систем. [атический] (сыщицкий) обзор истории и совр. [еменного] движения украинского» (Ленинский сборник. М., 1937. С. 10).

Член Київ. тимчасового комітету у справах друку (вул Левашовська, 20). Член Київського губ. *попечительства* дитячих притулків (ріг Паньківської та Микільсько-Ботанічної). Мешкав на вул. Борисоглібській, 6. Розстріляний у Київ. ЧК перед 25 V 1919. – Дж.: Реабілітовані історією. У 27-ти тт. Київська область. Кн. 1. К.: ДП «Редакція журналу «Охорона праці», 2004. С. 294-295; Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 236.

Щеголев Сергей Никифорович. Современное украинство: Его происхождение, рост и задачи. К.: Тип. т-ва И. Н. Кушнерев и К, 1914. 160 с. 22 см.

269

Скорочений виклад попереднього видання. – Рец.: Петлюра Симон. «Сокращенное» разоблачение украинства г-ном Щеголевым // Укр. жизнь. 1913. № 11. С. 70; Садовский Валентин. Статистические фантазии г. Щеголева // Укр. жизнь. 1914. № 4.

Біобібліографія вчених. Personalia:

Макшеев Федор Андреевич (1855 – ?). Список ученых и литературных трудов профессоров Академии и офицеров, получивших в ней высшее военное образование [С. 1-77] // Глиноецкий Николай Павлович (1830-1892). Исторический очерк Николаевской академии Генерального штаба. СПб., 1882. 793 с. разд. паг.; 14 л. портр. Прил. с. 1-83. 25 см.

Н. П. Гліноєцький – генерал-майор. – **Тв**.: **Военное** обозрение границ России. [СПб., 1861]. 30 с. (Із: «Военный сборник». 1861. № 4); **История** Русского генерального штаба. СПб., тип. Штаба войск гвардии и Петерб. воен. окр. Т. 1. 1698-1825 г. 1883. [2], 427 с.; Т. 2. 1826-1855 г. СПб., Воен. тип., 1894. [2], II, 284 с. – Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 773-774.

Ф. А. Макшеєв – генерал-майор. **Тв**.: **Тягость** неприятельского вторжения и проигрыша войны. Варшава, тип. Окр. штаба, 1901. [2], 26 с. (Извлеч. из «Варшавск. воен. журнала» за 1901). - Дж.: Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 128. – Пор.: Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 77.

Языков Дмитрий Дмитриевич (1850-1918). Обзор жизни и трудов покойных русских писателей. Вып. 1-13. СПб.; Москва, 1885-1916.

Дж.: Кауфман Исаак Михайлович (1887-1971). Русские биографические и биобиблиографические словари. Москва, 1955. С. 298-301.

Авсєєнко Василь Григорович (5 I 1842, Москов. губ. – 29 VII 1913).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 11-12.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 13-14;

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 15, 352.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 27.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 49.

Алчевська (з дому Журавльова) Христина Данилівна (1841-1920).

Христина Даниловна Алчевская. Полувековой юбилей (1862-1912): [Зб.]. М.: Тип. т-ва И.Д.Сытина, 1912. 244 с.; 13 арк. портр.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 33.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 436.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 34.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 44.

Андрієвський Олексій Олександрович (А. Т., А. Т-ий; 16 / 28 III 1845, м. Канів Київ. губ. – 9 / 22 VII 1902, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 72.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 223, 414, 417.
Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 88.
Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 436.
Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 51-52 (Ф. П. Шевченко).
Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 136, 138, 139, 142, 260, 261.
Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 63.
Видатні діячі науки і культури Києва (2005). С. 42-45 (П. Скрипник).
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 188-189.
Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 664-665.

Антонович Володимир Боніфатійович (6 / 18 I 1834, м-ко Махнівка Бердичів. пов. Київ. губ. – 8 / 21 III 1908, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 89-90.

Ткаченко Микола Михайлович (1892-1965). Бібліографія праць В. Б. Антоновича та праць про його // Антонович В. Б. Твори: Повне видання. К., 1932. Том 1. С. LIX-XC. 237 + 178 записів.

Тодійчук Ольга Веніаминівна (нар. 1954). Бібліографія праць В. Б. Антоновича // Антонович В. Б. Моя сповідь: Вибрані історичні та публіцистичні твори / Упоряд. О. Тодійчук, В. Ульяновський; Вступ. ст. та комент. В. Ульяновського. К., 1995. С. 773-790.

Деятели рев. движения. Т. 1. Ч. 2 (1928). Ствп. 19.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 5, 10-15, 19-28, 30, 32, 39-44, 49-51, 67, 68, 76, 80, 88, 90, 93, 94, 97, 99-101, 106, 108, 109, 111, 114, 115, 118-120, 127, 129, 130, 138-140, 143, 144, 175, 188, 192-196, 203, 207, 208, 236, 237, 247, 304, 319, 321, 335, 341-352, 355-368, 372, 375, 379-381, 384, 404, 409, 411, 422, 426.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 18-19.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 437.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 52-53 (Виталий Григорьевич Сарбей).

Слабошпицький І. Антонович – без ідеологічного гриму // Наука і культура. 1991. Вип. 25. С. 335-341: 2 фотогр.

Оглоблин Ол. Володимир Антонович та його історична школа // 125 років київської укр. акад. традиції (1993). С. 103-122.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 31, 36, 88, 117, 119, 200, 201, 227, 229, 258, 262, 264, 272, 277, 302, 305, 306, 332, 336, 338, 339, 383, 392, 399, 400, 432–434, 447, Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 45, 168, 199, 218, 338, 359, 473, 499, 502, 555; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 102, 104, 291, 292, 310, 414.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 205, 475, 486, 602.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 21, 55, 62, 79.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 54, 55, 67, 151, 158, 177, 257, 259, 262, 264, 503.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 425.

Суховарова-Жорнова Олена Борисівна. Географія походження та придбання портретів Національного музею історії України // Історико-географічні дослідження в Україні: Збірка наукових праць. Число 5. К., 2001. С. 250.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 46.

Друг О., Малаков Дм. Особняки Києва (2004). С. 73, 110, 422, 435, 451, 452, 455.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 18, 70, 93, 114, 115, 121, 123.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 9, 156, 186, 188, 190, 193–194, 212, 218–219, 223, 228, 256, 494, 563.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 16-17 (Ляшко С. М.).

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 3 (2005). С. 8, 168-172, 189, 302, 304, 308, 310-315; Т. 4 (2006). С. 73, 295, 417.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 189-190.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 7, 9.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 146, 150, 151, 155-168, 412, 414, 415.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (543); Т. 4 (2008). С. (497).

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 20-23, 25, 26, 98, 99, 102, 122, 209, 394, 524, 532.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 10, 25, 26, 31, 37, 49, 64, 86, 100, 110, 130, 138, 139, 147, 148, 164, 182, 205, 206, 214, 228, 265, 266, 267, 268, 274, 277, 314, 321, 322, 324, 333, 335, 337, 353, 354.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 128, 136, 147, 300, 303, 416, 425, 437, 439, 467.

Музей України (2006). С. 89, 121, 133, 135, 162, 175.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 14-15, 25, 106, 153-156, 304, 309, 390, 392-393, 397, 402, 408, 410, 412, 414, 430, 437, 593, 700.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 45-46 (Підкова І.).

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (518).

Арсеній (Іващенков Антон Ілліч; січень 1831, с. Шапівка Херсонської губ. – 16 II / 1 III 1903, м. Новгород).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 107.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 42.

Manuil (Lemeševskij), Metropolit. Die Russischen Orthodoxen Bischofe von 1893 bis 1965. Bio-Bibliographie. Teil I. Erlangen, 1979. С. 374-381.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 81-82.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 191.

Багалій Дмитро Іванович (7 XI 1857, м. Київ – 9 II 1932, м. Харків).

Перечень трудов и изданий Д. И. Багалея // Сборник Харьковского историко-филологического общества. Том 20. Харьков, 1911. С. XV-XXI.

Систематична бібліографія праць академика Дм. Йв. Багалія за 50 років, 1878-1927 рр. // Юбілейний збірник на пошану академика Дмитра Йвановича Багалія з нагоди сімдесятої річниці життя та п'ятдесятих роковин наукової діяльності: У 3 ч. К., 1927. Ч. 1. С. 147-163. 345 записів у 16 відділах (= Зб. Іст.-Філ. Відділу. № 51).

Дмитро Іванович Багалій – професор Харківського університету: Біобібліогр. покажчик / Упоряд. Ю. Г. Шевченко, Р. А. Ставинська, М. Г. Швальб. Х.: ХДУ, 1992. 124 с.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 137;

Життєпис академика Д. І. Багалія; Бібліографія праць акад. Д. І. Багалія // ЗІФВ УАН. Кн. 1. 1919. Част. офіц. С. XIX-XXIII.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 21.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 49.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (625).

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 196.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 438.

Кравченко В. В., Д. И. Багалей: научная и общественно-политическая деятельность. Харьков, 1990.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 8, 10, 13, 16, 18, 25, 28, 30–32, 35–39, 41–62, 65–69, 71, 116, 142, 143, 149, 166, 186–189, 192, 195–197, 199–201, 212, 224–226, 228–230, 238, 239, 246, 247, 251, 252, 255–258, 262, 268, 270, 272, 273, 277, 283, 284, 288, 290, 297, 300, 301, 304, 305, 326, 328–331, 347, 360, 382, 411, 426, 428–432, 434–437, 441, 442, 444–446, 448–450, 458, 466, 470, 497; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 8, 12, 13, 15, 24, 28, 29, 35, 42, 55, 62, 75, 82, 109, 126, 205, 215, 231, 233, 282, 297, 327, 328, 333, 335, 337, 344, 360, 362, 366, 415, 426, 437, 470, 484, 486, 488, 503, 582, 584, 585, 588, 595; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 8–10, 30, 51, 66, 155, 156, 162, 168, 180, 191, 215, 229, 285, 314, 403, 408, 425, 433.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 41.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 782-783.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 16, 22, 26, 27, 31, 37, 53, 57-60, 62, 64, 70-72, 74, 89, 151.

Праці Д. І. Багалія // Багалій Д. І. Вибрані праці: У 6 т. Х., 1999. Том 1: Автобіографія; Ювілейні матеріали; Бібліографія. С. 474-525.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (425).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 98.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 49.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 192-193.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 86.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 19, 141.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 18, 557, 664.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 69 (Посохов С.).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 21-24 (Р.С. Жданова).

Базилевич Василь Митрофанович (31 XII 1892 / 12 I 1893, Київ – 4 XII 1942, Таганрог).

Столетие Киевской Первой гимназии. Том. I. К., 1911. С. 308.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 70.

Список репресованих істориків (1962). С. 63.

Полонська-Василенко Н. Історична наука в Україні за совєтської доби та доля істориків // Збірник на пошану українських учених. С. 34-35 (= ЗНТШ. Т. CLXXIII. 1962).

ЕУ. Т.1 (1955). С. 82.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 49.

Білокінь С. Подвиг науковця // Прапор комунізму. К., 1987. 19 серп. № 191.

Білокінь С. Подвиг Базилевича // Таганрогская правда. 1987. 12 ноября. № 216.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С.42.

Казьмирчук Г.Д., Сілкін А.В. В.М.Базилевич і зародження краєзнавчого напрямку в українському декабристознавстві 1920-х рр. // VII Всеукраїнська наукова конференція “Історичне краєзнавство в Україні: традиції і сучасність”. Ч.І. К., 1995. С.37-39.

Платонов О. Терновый венец России: История Русского народа в XX веке. Т. I (1907). С. 130.

Матяш Ірина.Матяш І. В.М.Базилевич // Українські архівісти. Вип. I. К., 1999. С. 29-32.

Матяш Ір. Василь Базилевич: грані таланту й трагізм долі // Київська старовина. 2000. № 4 (334). С. 123-134.

Матяш І. Василь Базилевич: грані таланту й трагізм долі // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 99-120.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 49.

Видатні діячі науки і культури Києва (2005). С. 56-63 (С.Панькова).

Байов (Баиов) Олексій Костянтинович (6 лютого 1871, м. Умань, нині Черкас. обл. – 8 травня 1935, Ревель [Таллінн])

Білокінь С. Байов О.К. // Енциклопедія історії України. Том 1: А - В.: Наукова думка, 2003. С. 167-168.

Байов (Баиов) Олексій Костянтинович (6 лютого 1871, м. Умань, нині Черкас. обл. – 8 травня 1935, Ревель [Таллінн]), військовий історик і теоретик. Із полтавських дворян, син генерала. Закінчив Володимирський кадетський корпус у Києві (Київ), 2-ге військове Костянтинівське училище (1890) та Академію Генштабу (1896). Служив у Вілен. військ. окрузі. 1902 признач. штаб-офіцером, зав. навч. частини, управителем справ (1904—14), водночас від 1906 — проф. каф. історії військ. мистецтва Академії Генштабу, Військ.-істор. комісії з опису рос.-япон. війни. Професор Миколаївської академії Генерального штабу. Генерал-лейтенант. Автор праць з історії військового мистецтва. Ред. "Известий Императорской Николаевской военной академии" (1910-14), один із засн. Рос. військ.-істор. т-ва і ред. його журналу (1912-14). Під час 1-ї світ. війни був генералом для доручень при командувачі 8-ю армією, нач. штабу армій. корпусу і 3-ї армії, ком-ром піхот. дивізії 50-го армій. корпусу. Після жовтн. перевороту очолював комісію з упорядкування істор. архівів при Комісаріаті військ.-навч. закладів Петроград. військ. округу. Воював у армії генерала М. Юденича, потрапив до Естонії, де до 1926 викладав у Таллінн. військ. уч-щі і на курсах Генштабу естон. армії. На еміграції друкувався в журналі "Часовой" та газеті "Возрождение" (Париж). За військ.-теор. поглядами належав до "академічної школи" Г. Леєра. Був засн. "рос. школи", яка стверджувала, що військ. доктрина мусить мати нац. характер і будуватися на вивченні рос. військ. мист-ва у його класич. зразках. Найповніше свої погляди виклав у праці "История военного искусства как наука" (1912). - Тв.: Военно-географический и статистический очерк северной Кореи. 1904; Приказы графа Миниха в 1736—1739 гг. // Сб. воен.-истор. мат. С.-Петербург, 1904. Вып. 14; Русская армия в царствование императрицы Анны Иоанновны. Война России с Турцией в 1736—39 гг. Т. 1—2. 1906; Курс истории русского военного искусства. С.-Петербург, 1909—13. Вып. 1-7; Военное дело в эпоху императора Павла I // История русской армии и флота. Т. 3. Москва, 1911; Значение В. О. Ключевского для русской военной исторической науки // Изв. Император. Николаев. воен. академии. 1911. № 21; История русской армии. Курс военных училищ. 1912. Вып. 1; Записка об инструкции отделам Императорского Русского военно-исторического общества. 1913. Кн. 1; Национальные черты русского военного искусства в романовский период нашей истории. 1913; Конспект по истории военного искусства России. С.-Петербург, 1914; Отзыв о сочинении Н. П. Волынського «Постепенное развитие русской регулярной кавалерии в эпоху Петра Великого». Петроград, 1917.

Павловский И.Ф. Краткий биографический словарь. Полтава, 1912. С. 14.

Его же. Первое дополнение. Полтава, 1913.

Возрождение. Париж, 1935. 27 мая. № 3645; 22 июня. № 3671.

Часовой. Париж, 1935. №№ 148/149, 150.

Незабытые могилы. I, 176.

Бескровный Л. Г. Очерки военной историографии России. Москва, 1962.

Климова К. Перший військово-історичний часопис в Україні // Військово-іст. альманах. 2001. Ч. 2 (3). С. 138-158.

Бантиш-Каменський Дмитро Миколайович (5 / 16 XI 1778, Москва – 25 I / 6 II 1850, СПб., пох. у Москві на кладовищі Донського монастиря).

[Федоров Б. М.] Д. Н. Бантыш-Каменский // Северная пчела. 1850. 11, 14, 16, 17 авг. І окремо: СПб., 1850.

Карамзин и Пушкин. Письма их к Д. Н. Бантыш-Каменскому, 1818-1835 // Русская старина. 1871. № 4. С. 524-529.

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 62-63.

Бантыш-Каменский Д.Н. // Русская старина. 1888. № 11. С. 515-524.

Бантыш-Каменский Д.Н. цензору его «Словаря». Сообщ. А. Д. Бантыш-Каменская // Русская старина. 1888. № 11. С. 525-526.

Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898). С. 184. № 515.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 155-156.

Из бумаг Д. Н. Бантыш-Каменского // Русская старина. 1904. № 9. С. 643-667.

Листи (А.) Куракіна, (А.) Мусіна-Пушкіна, В.Капніста, (Н.) Рєпніна, митр. Євгенія та ін., 1813-47.

Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 3. С. 64.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 132.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 22.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 24, 99-101, 164.

Кауфман И. М. Русские биографические и библиографические словари. М., 1955. С. 11-13.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 51.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (625).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 59 (Г. Н. Моисеева).

Ремнев А. В. Дело Д. Н. Бантыш-Каменского // Омский гос. историко-краеведческий музей. Известия. Омск, 1993. № 2. С. 54-60.

Алла Горська; Червона тінь калини (1996). С. 117.

Историки России XVIII-XX веков. М., 2000. Вып. 7. С. 29-40 (Г. В. Можаева).

Можаева Г. В. Бантыш-Каменский Дмитрий Николаевич // Историки России: Биографии. М., 2001. С. 122-131.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 50.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 35, 79, 98, 112, 116, 128, 148, 181.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 6, 51, 209, 233, 391, 411, 438, 446, 451, 457, 462-464, 471-473, 488, 490-496, 498, 501-503, 506, 519, 520, 522, 524, 526, 527, 529, 533, 534, 536, 539.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 18, 221;

Музей України (2006). С. 151, 163, 164, 184.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 149, 215-216, 218, 220-221, 226-227, 245.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (498).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 76 (І. Підкова, О. Ясь).

Бантиш-Каменський Микола Миколайович (16 / 27 XII 1737, Ніжин – 20 I / 1 II 1814).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 156.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 51.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (626).

Кобленц И. Н., Н. Н. Бантыш-Каменский (1737-1814) и его материалы по русской библиографии // Теория и история библиографии: Сб. статей в память К. Р. Симона. Москва, 1969. С. 177-189.

Козлова Н. А., Н. Н. Бантыш-Каменский и некоторые вопросы актовой археографии второй половины XVIII в. // Археогр. ежегодник за 1977 г. М., 1978. С. 98-101.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 59-60 (Г. Н. Моисеева).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 50.

Видатні діячі науки і культури Києва (2005). С. 63-66 (О. Кузьминська).

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 303, 416, 522.

Музей України (2006). С. 164.

Барсуков Алєксандр Платонович (4 / 16 XII 1839 – 1914).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 170-171.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 23.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 111.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 321, 322.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 194-195.

Берлинський Максим Федорович (6 / 17 VIII 1764, с. Нова Слобода, тепер Путивльського р-ну Сумської обл. – 6 / 18 I 1848, Київ, пох. на Байковому кладовищі).

Максимович М. А. Поминка о М. Ф. Берлинском // Временник ОИДР. 1850. Т. 5. С. 39-40, 4-ої паг.

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 81.

Щербина Владимир Иванович. Первый киевский археолог М. Ф. Берлинский // КС. 1896. № 12. С. 395-417. І окремо: К., 1897. [2], 23 с.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 225.

РБС. Т. 2 (1900).

Семейкин Н.[иколай]. М. Ф. Берлинский, бывший ученик и учитель Киевской Духовной Академии и его учено-литературная деятельность. К.: П. Барский, 1916. С. 209-230.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 27.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (627).

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 21.

Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 110.

Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 65.

Бертьє-Делагард Олександр Львович (26 X 1842, м. Севастополь – 26 II 1920, м. Ялта).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 229.

Список печатных трудов А. Л. Бертье-Делагарда // Известия Таврической ученой архивной комиссии. Симферополь, 1918. № 54. С. V-VI.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 65.

Міщук Галина. Рукописи з нумізматики в архіві Одес. т-ва історії та старожитностей у зібранні Інституту рукопису НБУВ // Студії з архівної справи та документознавства. Т. 10. К, 2003. С. 86.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 161.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 96-97 (Г. Герасимова).

Бершадський (Бершадский) Сергей Алєксандрович (18 / 30 III 1850, м. Бердянськ Тавр. губ. – 23 II / 6 III 1896, СПб.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 230-231.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 23.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 785.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 196.

В «ЕІУ» немає.

Білозерський Василь Михайлович (1825, хут. Мотронівка на Чернігівщині – 20 II / 4 III 1899).

Костомаров Н.И. Письма к В.М. и Н.М.Белозерским, 1848-1857 // КС. 1897. № 10. С. 132-142.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 448-449.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 95, 105, 115, 123.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 137, 383.

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 1 (1966). С. 360.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 55.

Біляшівський Микола Федотович (Тодотович; 12 / 24 X 1867, Умань Київ. губ. – 21 IV 1926, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 464.

Багалій Дмитро Іванович. Записка про наукові праці М. Т. Біляшевського // ЗІФВ УАН. Том 9. 1926. С. 1-10.

Винницький А. Микола Федотович Біляшівський // Глобус. 1926. № 9. С. 193.

Винницький А. Біляшевський, його життя та музейна робота // ЗІФВ / ВУАН. К., 1926. Кн. IX. С. 11–23.

Грушевський М. Академік Микола Федотович Біляшівський // Україна. 1926. Кн. 2/3. С. 237-239.

Грушевський М.С. Академик М.Ф. Біляшівський // Україна. 1926. Кн. 2/3. С. 175-186.

Єфремов С., М.Ф. Біляшевський на громадській роботі // ЗІФВ / ВУАН. К., 1926. Кн. IX. С. 54–59.

Курінний П. Академік Микола Теодотович Біляшевський як археолог // ЗІФВ / ВУАН. К., 1926. Кн. IX. С. 24–32.

Щербаківський Д., М. Т. Біляшевський і українське мистецтво // ЗІФВ / ВУАН. К., 1926. Кн. IX. С. 38–53.

Мощенко Кость. Академик Микола Біляшівський як музейний робітник // Укр. музей. Зб. I. К., 1927. С. 1-12 (і окремо).

Холостенко Е. и др. О петлюровско-кулацкой вылазке на фронте искусствознания и археологии // Книга и пролетарская революция. 1933. № 4-5. С. 29.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 150, 163.

Бахмат Катерина П. 100 років з дня народження відомого археолога та етнографа М.Ф.Біляшівського // УІЖ. 1967. № 10. С. 112-113.

Біляшівський М.Ф. // Історія Академії наук Української РСР. К., 1967. Кн. 2. С. 192-193.

Іщенко М. Володар княжої гори // Літ. Україна. 1967. 2 жовт.

Кілієвич С.Р. Академік М.Ф.Біляшівський – засновник Державного історичного музею УРСР // Архіви України. 1967. № 6. С. 21-26.

Бевзо О.А., Юрченко А.В. Сесія, присвячена 100-річчю з дня народження академіка М.Ф.Біляшівського // УІЖ. 1968. № 1. С. 158-160.

Бахмат К. П. До століття з дня народження М.Ф.Біляшівського // Археологія. Т. 22. 1969. С. 241-245.

Адаменко Анастасія Григорівна. Материалы личного архива Н. Ф. Беляшевского // Рукопис. фонды Центр. науч. б-ки им. В. Вернадского АН УССР. К., 1989. С. 18-23.

Акуленко В.І. Охорона пам'яток (1991). С. 36, 56, 65, 104, 141.

Наумова Надія. М.Ф.Біляшівський і спадщина Т.Г.Шевченка // Образотворче мистецтво. 1991. Ч. 2. С. 18-20.

Кистанова С. День Миколи Біляшівського: [До 125-річчя від дня народж.] // Культура і життя. 1992. 31 жовт.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 18, 199, 224, 228, 239, 240, 244, 256, 261, 297, 301, 303, 335, 360, 371, 373, 381, 392–394, 441, 442, 448, 450, 453, 463, 464, 466, 467, 475, 479, 481, 500; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 35, 116, 205, 233, 237, 238, 361, 439, 559, 576, 579, 580; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 156.

Нестуля О.О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 8, 17, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 34, 37, 42, 44, 46, 49, 51, 72, 104, 115, 181, 216, 256; Ч. 2 (1995). С. 5.

УЦРада (1996-97). Т. І. С. 20, 55, 56, 58, 94, 213; Т. ІІ. № 53.

Гандюхіна Л. Академік М.Ф. Біляшівський – перший бібліотекар КПІ // Київ. політехнік. 1997. 25 верес. (КПІ-100: Віхи історії).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 788-789.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 219, 366, 367, 386, 470, 513;

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 59.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 16, 17, 19, 25, 29, 32, 178, 204, 205, 238, 245, 256, 257, 260, 326, 364, 393, 462, 463, 315, 316.

Кілієвич С.Р. Академік М.Ф.Біляшівський – перший директор Національного музею історії України // Музей на рубежі епох: Минуле, сьогодення, перспективи. К., 1999. С. 19-21.

Маньковська Р. Музейництво в Україні (2000). С. 5, 12, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 31, 32, 33, 36, 42, 43, 44, 49, 60, 61.

Русская интеллигенция: В собрании С.А.Венгерова. Т. 1 (2001). С. 132.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 55.

Дідух Людмила. Участь М.Ф.Біляшівського у підготовці І Всеросійського з'їзду музейних діячів // Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани (2003). С. 79-80.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 244, 246, 247, 248, 272.

Епіст. спадщ. Д.І.Яворницького. Вип. 3 (2005). №№ 230, 231, 537;

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 198-200.

Рудий Гр. Преса України 1917-1920 рр. (2005). С. 156, 173, 296-297, 299, 304, 309.

Данилейко В. Думки (2006). С. 261.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 45, 52, 66, 107, 136, 172, 182, 215, 223.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 217, 459, 553.

Музей України (2006). С. 51, 66, 67, 71, 77, 78, 86, 88, 124, 125, 138, 140, 188, 240.

ІІ Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 475.

Ернст Ф. Колекціонери. Музейники (2007). С. 20.

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 1-2.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 117-118 (О. Юркова).

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 51-52 (С. М.Ляшко).

Більбасов Василій Алєксеєвич (7 / 19 VII 1837, Полтава – 24 VII / 6 VIII 1904, Павловськ СПб. губ).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 48-50.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 243-244.

Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 3. С. 69.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 46, 93, 96, 99, 101, 194, 107-109, 366.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 28.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (628).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 71-72, 389 (Л. П. Лаптева).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 144.

Бодянський Осип Максимович (31 X / 12 XI 1808, Варва Лохвиц. пов. Полтав. губ. – 6 / 18 IX 1877, Москва).

Срезневский Измаил Иванович. На память о Бодянском, Григоровиче и Прейсе, первых преподавателях славянской филологии. СПб., 1878. Відбитка: Сборник Отделения русского языка и словесности Имп. Академии наук. Том XVIII, № 6. [2], 47, [1] с.

Перелік праць Бодянського в «Чтениях» (С. 41-44).

Петухов Евгений Вячеславович. Из бумаг П. И. Шафарика и В. В. Ганки: К истории русско-чешских ученых и литературных сношений в первой половине XIX века. Юрьев: Тип. К. Матисена, 1896. 56 с. Оттиск из «Ученых записок Имп. Юрьевского университета». 1896. № 1.

Листи Бодянського до Вяч. Ганки (1841-48; 15 №№; С. 7-43). Інскрипт: «А. И. Степовичу от Е. П…». На звороті обкладинки перелік 13 праць Пєтухова, що вийшли окремими виданнями.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 304-305.

Василенко Н. П. Иосиф Максимович Бодянский и его заслуги для изучения Малороссии / КС. Т. 80. 1903. Январь. С. 1-50; Февраль. С. 295-322; Март. С. 462-491; Т. 81. Май. С. 315-346; Т. 83. Октябрь. С. 140-152; Ноябрь. С. 389-430; Декабрь. С. 699-735.

Окремо: Василенко Н. П. О. М. (sic) Бодянский и его заслуги [...]. К., 1904. [2,] II, 231 с. 10 розділів. Цензурний дозвіл 22 XII 1903. Інскрипт: «Дорогому Леониду Павловичу Добровольскому от Ник. Василен... »

Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 3. С. 71.

Смірнов Сергей Іванович – бібліофіл, книгозбірня зберігалась у підмосковному маєтку Івановці, містила повний комплект видань ОИДР, починаючи з 1815 (Иваск Удо Георгиевич. Частные библиотеки в России: [Ч. 2]. СПб., 1912. С. 45. Приложение к "Русскому библиофилу" 1911 года).

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 30.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 100.

Кондрашов Н. А. Осип Максимович Бодянский. [М.:] Изд-во Московск. ун-та, 1956. 87, [1] с.

Із змісту: [Федоров И. В. и Крылова Л. Р., сотрудники научной библиотеки им. А. М. Горького МГУ.] Библиография печатных трудов О. М. Бодянского и критико-биографических работ о нем (С. 53-87): Книги, статьи, заметки, стихотворения (1833-1952: №№ 1-64); Переводы (№№ 65-81), издания (№№ 82-90), предисловия (предисловия, послесловия, примечания: №№ 91-162); Рецензии (1834-1854: №№ 163-171); Переписка (№№ 1-28); Критико-биографические работы об О. М. Бодянском (Биографические материалы: №№ 1-102); Рецензии (№№ 103-127). Листи до С. П. Шевирьова, С. Сабініна, Г. Т. Меглицького, Ф. Л. Челаковського, І. Юнгманна, К. Гавлічка, архиєп. Інокентія Борисова, М. П. Погодіна, (А. В.) Шишацького-Ілліча, І. П. Сахарова, Максима Бодянського, С. Г. Строганова[57], М. І. Семевського, О. М. Лазаревського та Л. Штура.

Гуменюк М. П. // Сов. библиография. 1960. № 4. С. 72-80.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 75.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (628).

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 387-392.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 444.

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 118-121.

Демидов И. А., Ишутин В. В. Общество истории и древностей российских при Московском университете // История и историки: Историогр. ежегодник, 1975. М., 1978. С. 250-280.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 79-81, 390 (Людмила Николаевна Алексашкина).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 57.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 39, 77, 95, 96, 100, 107–113, 115, 120, 128, 133, 282.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 46.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 15, 16, 18, 20, 49, 414, 466, 487, 507, 508, 527, 534.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 251.

Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 73-78.

---

[57] У листуванні Серґея Ґріґор'євича Строґанова (1794 - 1882) є відомості про грамоту Петра І до Мазепи (Рук. архів ИИМК РАН. Ф. 17. №№ 9-19).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 125-126 (Крохмальний Р., Тодійчук О.).

Болсуновський Карл Васильович (1838-1925).

Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 3. С. 72.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 76.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 791.

Наумов О. Н. Геральдическая историография России (2001). С. 49.

Брачев В. С. Масоны (2003). С. 126, 135, 145.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 58.

Розенкрейцеры в Советской России (2003). С. 383.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 61-62 (Ляшко С. М.).

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 244, 272.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 200.

Ернст Ф. Колекціонери. Музейники (2007). С. 20.

В «Источниках» Венгерова немає.

Боржковський Валеріян Васильович (1864, м. Мізяков Вінницьк. пов. Под. губ. – 1919, Вінниця).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 316.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 59.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 201.

Боровиковський Іван Іванович (? – 30 III / 11 IV 1897).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 323.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 201.

Боцяновський Володимир Феофілович (15 / 27 VI 1869, с. Скоморохи Житомир. пов. Вол. губ. – 16 VII 1943, Москва).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 332.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 79.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 65.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 174.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 202.

Музей України (2006). С. 47.

Брайловський Сергій Миколайович (1 / 13 X 1861 – ?).

Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 80-82.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 80.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 202.

Бранденбург Николай Єфімович (8 / 20 VIII 1839 – 31 VIII / 13 IX 1903, СПб.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 337.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 202.

Будилович Антон Семенович (24 V / 5 VI 1846, с. Комотово Гродненськ. губ. – 23 / 25 XII 1908, СПб.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 361-362.

Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 11-14.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 85.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 86-88, 390 (Л. П. Лаптева, Майя Владимировна Никулина).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 62.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 151.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 559-560.

В «ЕІУ» немає.

Будилович (Будзиллович) Олександр Семенович (4 VI 1845, с. Комотов Гродненськ. пов.-).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 186-187.

Булашев Георгій Онисимович (1860, с. Мала Токмачка Бердянського пов. Тавр. губ. - ?).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 367.

Шевчук Валерій. Георгій Булашев та його праця про український народ // Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях […]. К.: Довіра, 1992. С. 5-15.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 203.

В «ЕІУ» немає.

Бурачков Платон Йосипович (1815 – 13 / 25 X 1894, Херсон).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 384.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 203.

Бучневич Василь Євстафійович (10 / 22 VII 1860, с. Деребчино Ямпільськ. пов. Под. губ. – 1928).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 408.

Библиографический указатель статей В. Е. Бучневича, помещенных в разных периодических изданиях (1880-1897) и отдельные издания // Бучневич В. Е. Полтава и ее историческое прошлое. Полтава, 1890. С. I-X.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 33.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 64.

Відкритий архів. Т. I (2004). С. 139, 142–143.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 203-204.

Музей України (2006). С. 21.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 154 (О. Ясь).

Василенко Віктор Іванович (31 I / 12 II 1839, с. Панське Полтав. губ. - 24 III / 6 IV 1914, с. Білики Полтав. губ.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 491.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 95.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 204.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 234.

Василенко Микола Прокопович (14 II 1866, с. Єсмань Глухів. пов. Чернігів. губ. – 3 X 1935, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 491.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 73.

Список репресованих істориків (1962). С. 63.

Полонська-Василенко Наталія. Бібліографія праць М. П. Василенка: Важливіші наукові праці // Укр. історик. 1966. № 3/4. С. 103-109.

М. П. Василенко: бібліографія / Вступн. ст. Ю. С. Шемшученка, І. Б. Усенка; покажчик літератури склав В. В. Вороненко. К., 1990. 56 с.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 65.

Покажчик друкованих праць М. П. Василенка // Василенко М. П. Вибрані твори: У 3 тт. Том 3: Спогади, щоденники, листування. К.: Юридична думка; Академперіодика, 2008. С. 703-716.

300 записів.

Иваск У. Г. Частные библиотеки в России: Опыт библиогр. указ. // Рус. библиофил. 1911. № 4. С. 48.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 5, 47, 57, 58, 69, 94, 105, 141, 144, 165, 199, 201, 208, 209, 213.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 95.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (631).

Полонська-Василенко Наталія. Бібліографія праць М. П. Василенка: Важливіші наукові праці // Укр. історик. 1966. № 3/4. С. 103-109.

М. П. Василенко: бібліографія / Вступн. ст. Ю. С. Шемшученка, І. Б. Усенка; покажчик літератури склав В. В. Вороненко. К., 1990. 56 с.

Вороненко В. В., Кістерська Л. Д., Матвєєва Л. В., Усенко І. В. Микола Прокопович Василенко. К., 1991.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 7–9, 11, 13, 18, 22–28, 144, 148, 161–163, 186, 193, 248, 249, 256, 257, 285, 292, 297–299, 301, 311, 312, 316–318, 320, 322, 328, 333–335, 343, 344, 346, 359, 361, 363, 371, 378, 383, 392, 398, 408, 409, 411, 412, 414, 426, 457, 460–464, 467, 469, 471–473, 476, 478, 480–483, 486–490, 492, 493, 498, 500, 501; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 14, 17, 20, 23, 35, 36, 41, 42, 88, 98, 100, 113, 114, 116, 126, 127, 154, 171, 187, 192, 193, 195, 197, 205, 244, 253, 254, 256, 257, 265, 266, 280, 362, 380, 381, 385, 386, 396, 402, 404, 414–416, 437, 454, 458, 485, 502, 508–510, 554, 557, 561, 564–566, 569, 570, 573, 576, 583, 584, 595; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 12, 70, 76, 104, 158, 159, 178, 249, 298.

Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 53-55 (І. Головацький).

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. (326).

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (425).

Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 163-164.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 205-206.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (501).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 161 (Підкова І.).

Вертеловський Олексій Федорович (бл. 1848 – ?).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 556.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 99-100 (Л. П. Лаптева).

Вишневський Дмитро Кузьмович (1871 – ?).

Венгеров С. А. Критико-биографический словарь. 2 изд. Т. 1 (1915). С. 136.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 108.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 209.

Владимирський-Буданов Михаїл Флегонтович (1838, с. Бороздіно Тульськ. губ. - 24 III 1916, Київ).

Библиографический перечень печатных трудов М. Ф. Владимирского-Буданова, 1868-1902 / Сост. М. Я. [Михаил Никитич Ясинский] // Сборник статей по истории права, посвященный М. Ф. Владимирскому-Буданову его учениками и почитателями. К.: С. В. Кульженко, 1904. С. XI-XVII. 47 записів.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 603.

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 111-117.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 135, 188, 407.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 37.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 108.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (632).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 104-106 (Ольга Федоровна Скакун).

Нестуля О.О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 15.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (426).

Шемета Ю. Особовий архівний фонд М. Владимирського-Буданова в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та Центральному державному історичному архіві в м. Києві // Наук. зап.: Зб. праць молодих вчених та аспірантів / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. К.; Хмельницький, 2002. Т. 8, Ч. ІІ. С. 64-75.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 70.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 210.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 158, 165-167.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (651).

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 25, 164.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 156, 158, 412.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 194 (Андрусяк Т., Герасимова Г.).

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (519).

Востоков Алєксандр Алєксандрович (3 / 15 VI 1857, с. Воздвиженське-Селик Богородськ. пов. Московс. губ. – 13 / 25 XI 1891, Москва).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 1 (1900). С. 653.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 211-212.

Геєвський Степан Лукич (Геевский; 28 XI / 10 XII 1813, хут. біля Зінькова – 26 I / 7 XII 1862, там само).

Сумцов Н.Ф. Степан Лукич Геевский // Харьковский сборник. Вып. 4. Х., 1890. С. 66-67 (бібліографія).

Павловский И.Ф. Краткий биографический словарь (1912). С. 44-45.

РБС. Т. 4 (1914).

Ротач П. Матеріали до укр. біогр. словника (1965. № 3). С. 95-96.

Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 138.

Голомбієвський (Гоздаво-Голомбієвський) Алєксандр Алєксандрович (8 / 20 I 1863, м. Петровськ Саратов. губ. – 25 VIII / 7 IX 1913).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 3.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 133.рины» (2005). С. 216.

Голубєв Степан Тимофійович (25 IX ст. ст. 1848, с. Ардатовка Пензенської губ. – 9/22 XI 1920, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 31.

Заикин Вячеслав Михайлович (1896-1941). С. Т. Голубев и его труды по истории западнорусской церкви, истории просвещения и сектоведению // Воскресное чтение. Варшава, 1930. № 49. С. 765-767.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 136.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 225, 246, 363, 365.

Сосуд избранный (1994). С. 93, 100-101, 108, 114, 118, 121, 155, 157, 209, 228, 230-231, 243, 263, 283, 287, 289-290, 293.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 33, 57-59, 64, 89, 91, 159.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 81.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 216-217.

Ульяновський Василь Іринархович (нар. 6 VIII 1958, м. Тарногське Тарногського р-ну Вологодської обл.). Двічі професор: Степан Голубєв в університетському та академічному (на обкл. навпаки) контекстах. К.: Нац. Києво-Печ. іст.-культ. заповідник, Фенікс, 2007. 360 с.

Із змісту: Список основних праць С. Т. Голубєва (С. 350-359). Складений за валовою абеткою.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 263 (О.Дзюба).

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (519).

У Шведової немає.

Голубовський (Голубовский) Пьотр Васильєвич (16 / 28 VI 1857, м. Мінусінськ Тобольськ. губ. – 18 / 31 III 1907, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 34.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 2 (1999). С. 418.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 315.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 81.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 217.

Гошкевич Віктор Іванович (9 III 1860, Київ – 1928).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 76.

Гошкевич В. І.: Науково-допом. бібліогр. покажчик. Херсон, 1993. 16 с.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 143.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 796.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 323.

Музей України (2006). С. 89, 135.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 463.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 271-272 (Г.Герасименко).

Григорович Віктор Іванович (30 IV / 12 V 1813, м. Балта Под. губ. – 19 / 31 XII 1876, Єлизаветград Херсон. губ.).

Маркевич Алексей Иванович (17 марта 1847 – 5 июня 1903). Список печатных трудов В. И. Григоровича // Летопись Историко-филологического общества при Имп. Новороссийском университете. Том 1. Одесса, 1890. С. 49-52. 52 записи.

Успенский Федор Иванович (1845-1928). Воспоминания о В.И.Григоровиче // Там же. С. 15-49, портрет.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 115-116.

Изв. Отд. Русск. языка и словесности. 1914. Т. 19. Кн. 3.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (637).

Бернштейн С. Б. Из истории русск. славяноведения // Известия Академии наук СССР Отд. лит-ры и языка. 1976. Т. 35. Вып. 6.

Булахов М.Г. Восточнославянские языковеды. Т. 1 (1976). С. 80-82.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 131-134 (С. Б. Бернштейн).

Немировский Евгений. В.И.Григорович и библиотека А.Ф. [Анджея Францишка] Кухарского [, 1795-1862] // <Просфонима>: Історичні та філологічні розвідки, присвячені 60-річчю академіка Ярослава Ісаєвича (1998). С. 431-433.

Смирнов С.В. Отечественные филологи-слависты середины XVIII - начала XX вв. М., 2001.

Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 166-179.

Грінченко (Гринченко) Борис Дмитрович (27 XI / 9 XII 1863, хут. Вільховий Яр Харків. губ. - 23 IV / 6 V 1910, м. Оспедалетто, Італія).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 132-133.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 304, 340, 426.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 147.

Золотоверхий І. Д. Становлення української радянської культури (1961). С. 44, 216.

Про автора: Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 153-154 (І. І. Золотоверхова).

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 483-490.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 34, 44, 200, 227, 259, 264, 302, 306, 337, 387, 455; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 168, 171, 199, 356.

Качкан В. Грінченко Б. Д. // Українська журналістика в іменах. Вип. І. Льв., 1994. С. 56-59.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 797.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 124, 144, 146, 194, 197, 198, 256, 267, 269, 306, 478.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 21, 79, 184, 185.

Вспоминая В. Ф. Асмуса... (2001). С. 184, 237.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 332.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 87.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 155, 496.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 219-220.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 12, 33, 47, 49, 66, 76, 87, 89, 107, 120, 121, 139, 170, 221, 231, 240, 246, 277, 292.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 455, 459, 553.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 24, 261-293, 300, 373, 375, 389, 438.

Музей України (2006). С. 10, 155, 175, 188, 227.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 112, 146, 190, 194, 386, 409, 410.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 274, 637.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 229, 263, 301, 304, 306, 593.

Грушевський Михайло Сергійович (псевд.: Сергієнко М., Hruchevsky M., Hruszewskyj M., Observator; 1866-1934).

Левицький Іван Омелянович (1850-1913). Реєстр наукових і літературних праць проф. Михайла Грушевського // Науковий збірник, присьвячений професорови М. Грушевському учениками й прихильниками з нагоди його десятиліття наукової праці в Галичині, 1894-1904. Льв., 1906. С. 1-64.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 150.

Книга. Т. I. Відень; К., 1921. С. 32.

Матеріяли до бібліографії друкованих праць акад. Грушевського за 1905-1928 / Балика Дмитро Андрійович та ін. // Ювілейний збірник на пошану академіка М. С. Грушевського з нагоди шістдесятої річниці життя та сорокових роковин наукової діяльності: У 3 ч. Ч. 3: Матеріали до бібліографії друкованих праць академіка Грушевського за 1905-1928 рр. / Упоряд. Дмитро Андрійович Балика[58] (9 / 21 IX 1894, м. Седнів Чернігів. губ. – 9 IV 1971, м. Горький, РФ), Ольга Євдокимівна Карпинська (1880-), Никанор Гаврилович Козель[59], Н. Ципкина; доповнення Володимира Вікторовича Дорошенка (1879-1963). К., 1929. 104 с.

Під час чистки партійного колективу ВУАН 1933 було ухвалено: О. Є. Карпинську та ін. "за саботаж наукової роботи, нацдемівщину та як виходців з контрреволюційного табору зняти з роботи в бібліотеці" [ВБУ – осередок націоналістичної контрреволюції // Більшовик. 1933. 3 IX. № 133 (172)]. Один із погромників запевняв, що бригада ВБУ (упорядники) "добре попрацювала над виконанням націонал-фашистського "наряду" – створити високий пієтет до М. Грушевського, цілковито обминаючи класову оцінку творів цього "монументального" жерця зоологічного націоналізму" (Якубовський С. Проти контрреволюційних, націоналістичних настанов в бібліографічних працях ВУАН // Більшовик України. 1934. № 2. С. 87).

---

[58] Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С.43; Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 26-28.

[59] Про Козеля: Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 220, 249, 268.

Історія України. Том 1. Передкапіталістична доба. Б. м.; ВУАМЛІН, 1932 (Рец.: Кушнірчук Кіндрат. Проти буржуазної націоналістичної фальсифікації історії // За культурну революцію. Х., 1932. 13 I. № 4 (54); 16 I. № 5 (55)).

Про Кушнірчука: Список репресованих істориків (1962). С. 66.

Рубач М.А. Буржуазно-куркульська націоналістична ідеологія під машкарою «демократії трудового народу» : Соціал.-політ. погляди М.С.Грушевського // Червоний шлях. Харків, 1932. № 5-6. С. 115-135; № 7-8. С. 118-126; № 11-12. С. 127-136.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 340, 343.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 45.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 58, 83-85, 89, 95-96, 118, 120, 130, 133, 154, 160, 162, 163.

М., О. [Степанишина О.] Останні роки життя Михайла Грушевського // Наші дні (Львів). Львів, 1943. Ч. 3. С. 4-5.

Авторство розкрито за: Наші дні (Львів). Ч. 5. С. 13; Передрук: Укр. історик. Ч. 1-4 (69-72). 1981. С. 174-179.

Сірий Юрій. Велетень української науки: Уривок зі спогадів про М. С. Грушевського // Україна. Зб. 2. 1949. С. 78-84.

Ковалів П. М. Грушевський і українська мова // Україна. Зб. 3. 1950. С. 150-155.

[Полонська-Василенко Н.] З моїх спогадів про М. Грушевського // Україна. Зб. 9. 1953. С. 744-747. Підп.: Н. Д.

Костюк Григорій. Останні дні життя академіка М. Грушевського: За совєтською пресою і спогадами сучасників, 1934-1954 // Укр. збірник. Кн. 1. Мюнхен, 1954. Грудень. С. 83-94.

Полонська-Василенко Н. Пам'яті М. С. та К. М. Грушевських // Наше життя. 1956. Ч. 3.

Дорошенко В. М. Грушевський – громадський діяч, політик і публіцист // Овид. Нью-Йорк, 1957. Ч. 6-83.

Дорошенко В. Заслуги М. Грушевського для української науки // Овид. 1957. Ч. 5/82.

Дорошенко В. Перший президент відновленої Української Держави // Овид. 1957. Ч. 1/78, 2-3/79-80.

Дубровський Василь. М. С. Грушевський у Чернігові: Сторінка з спогадів // Календар-альманах на 1961 рік. Буенос-Айрес: Відродження, б. р. С. 99-119.

Лавріненко Юр. Розстріляне Відродження (1959). С. 907-930.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 149.

Золотоверхий І. Д. Становлення української радянської культури (1961). С. 27, 95.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 78-80.

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Листи до Володимира Винниченка // Слово. Зб. 2. Нью-Йорк, 1964. С. 330-331

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (637).

Б.[ойко], Ю. І. Франко і М. Грушевський // УВУ. Наукові записки. Ч. 8. 1965-66. С. 1-4.

Фізер Іван. Михайло Грушевський як літературознавець та історик літератури // Слово. Зб. 3. Нью-Йорк, 1968. С. 316-329.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 460.

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 496-502.

Андрусяк Мик. Михайло Грушевський як історик, народник і державник // ЗНТШ. Нью-Йорк та ін., 1978. Т. 194. С. 7-20.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 137-138 (Марина Юрьевна Досталь).

Липківський В. Листи (1980). С. 16.

Костюк Гр. Таємниця смерти академіка М. С. Грушевського // Костюк Гр. На магістралях доби. Торонто; Балтімор, 1983. С. 9-30.

Лобуцький Вол. Українські націонал-комуністи (1983). С. 45, 47-51.

Wynar Lubomyr R. Mykhailo Hrushevskyi, 1866-1934: Bibliographic sources. New York; Munich; Toronto, 1985. P. 173-203 (405 записів).

Гирич Ігор Борисович (нар. 23 IX 1962, Київ). Документи академіка М. Грушевського у фонді 1235 ЦДІА УРСР у м. Києві // Архіви України. 1989. № 4. С. 53-63.

Дашкевич Я. Хто такий Михайло Грушевський // Наука і культура. 1989. Вип. 23. С. 192-201.

Клід Богдан. Історія і політика: Боротьба навколо спадщини Михайла Грушевського // Укр. історик. Том 28-29. Нью-Йорк, etc., 1991-1992. Ч. 3-4 (110-111); 1-4 (112-115).

Klid Bohdan W. The Struggle Over Mykhailo Hrushevs'kyi: Recent Soviet Polemics // Canadian Slavonic Papers. Vol. XXXIII. 1991. March. № 1.

Гирич І. Архів М. Грушевського // Київська старовина. 1992. № 1. С. 29-37.

Винар Любомир. Михайло Грушевський і його концепція трьох київських академій // 125 років київської укр. акад. традиції (1993). С. 277 а – 318.

Заруба В. Михайло Грушевський та Дмитро Багалій // Заруба В. Постаті. Кн. 2. Дніпропетровськ, 1993. С. 65-73.

Заруба В. Розгром і знищення Київської школи істориків Михайла Грушевського: За матеріалами архіву ВУАН // Заруба В. Постаті. Кн. 2. Дніпропетровськ, 1993. С. 43-65.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 7–9, 11, 18, 26, 360, 381, 465, 471, 502; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 12, 14–17, 19–21, 24, 26, 35, 42, 43, 46, 53, 60, 61, 75, 90, 91, 104, 107, 109, 114, 116, 119, 125, 130, 133, 138, 140, 141, 143, 144, 162, 163, 169, 170, 203–205, 208–211, 216, 219, 222, 224,

226–228, 273, 281, 297, 307, 308, 311, 313, 316, 321, 323–325, 335, 337, 338, 340, 358, 410, 411, 426, 427, 432, 437, 448, 454, 458, 465, 467, 470–474, 482, 484, 485, 491, 492, 498, 499, 553, 555, 556, 558, 560, 561, 565, 567, 572, 576, 577, 581–583, 586, 587, 589, 590–596; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 7, 9, 11, 12, 20, 21, 39–42, 63, 66, 76, 77, 99, 104, 107, 110, 115, 148, 149, 156, 168, 177, 178, 180, 229, 232, 254, 274, 275, 292, 303–305, 308–312, 316, 318–321, 368, 369, 372, 375, 376, 385, 387, 394, 450.

Падун-Лук'янова Л. Михайло Грушевський і «Справа УНЦ» // Зона. № 4. К., 1993. С. 102-116.

Пиріг Р. Я. Життя Михайла Грушевського: Останнє десятиліття, 1924-1934. К., 1993. 199 с.

Сохань П. С., Ульяновський В. І., Кіржаєв С. М. М. С. Грушевський і Academia. К., 1993. 321 с.

Винар Любомир. Михайло Грушевський історик і будівничий нації: Статті і матеріали. Нью-Йорк; К.; Торонто: Фундація ім. О. Ольжича, 1995. 304 с.

Гирич Ігор. Архів М. Грушевського як джерело для вивчення діяльності визначних постатей українського руху (М. Грушевський, С. Єфремов, В. Липинський, М. Василенко): Автореф. дис.... канд. іст. наук. К., 1995. 24 с.

Гирич І. Знищені мистецька збірка і архів Михайла Грушевського в його київській оселі // Пам'ятки України. 1995. Ч. 1. С. 103–105.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 16, 17, 32, 186, 251; Ч. 2 (1995). С. 5.

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 33, 48, 58-59, 62.

Дзюба І. Великий трудівник укр. культури // Культура і життя. 1996. 16 жовт.

Дзюба І. Михайло Грушевський – провідний будівничий укр. культури // Укр. історик. 1996. Т. 33 (ювіл. вид.). С. 228-234.

Пристайко В., Шаповал Ю. Михайло Грушевський і ҐПУ-НКВД; Трагічне десятиріччя: 1924-1934. К.: Україна, 1996. 335 с.

Старцев В. И. Русское политическое масонство (1996). 102-103, 142.

УЦРада (1996-97). Т. I. С. 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 22, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 46, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 84, 88, 89, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 111, 114, 116, 120, 121, 122, 126, 130, 138, 144, 147, 148, 156, 157, 162, 165, 169, 171, 172, 173, 175, 185, 186, 189, 192, 195, 201, 218, 223, 229, 240, 241, 244, 248, п. 10, п. 29, п. 48, п. 89, п. 100, п. 101, п. 132, п. 172, п. 182, п. 183, п. 192, п. 197, п. 211, п. 230, п. 231, п. 315, п. 319, п. 324, п. 326, п. 332, п. 344, п. 362, п. 396, п. 399; Т. II. № 5, 7, 8, 10, 21, 23, 32, 37, 42, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 60, 61, 67, 73, 76, 77, 85, 86, 90, 91, 93, 94, 102,

106, 111, 111а, 115, 117, 118, 122, 124, 127, 135, 136, 139, 142, 144, 145, 146, 150, 156, 159, 166, 167, 169, п. 52, п. 60, п. 90.

Гирич І. Неопубліковане в Київській архівній спадщині М. Грушевського й справа видання повного зібрання творів історика // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наук. праць на пошану М. Дмитрієнко. К., 1997. Число 1. С. 90-95.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 798-799.

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 11, 18, 106, 177, 223, 226, 242.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 256, 306, 364, 491.

Дашкевич Я. Михайло Грушевський – історик народницького чи державницького напряму? // Наука і культура. 1999. Вип. 30. С. 136-152: фотогр.

Грушевський Михайло. Історія України-Руси. [Т.] ХІ: Покажчик імен. Укладачі: Мирон М. Капраль, Ярослав О. Федорук; Редкол.: Павло Степанович Сохань (голова) та ін. К.: Наукова думка, 2000.

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 5, 16, 22, 55.

Верменич Я. В. Розвиток регіонально-історичних досліджень у Львівській та Київській школах М. Грушевського // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: Зб. ст. К., 2001. Вип. 13. С. 5-23.

Грановський Борис Васильович[60] (нар. 1937, м. Вінниця). Михайло Грушевський – перший Президент України, академік: Біобібліогр. 1885-2000 рр. К., 2001.

Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 276-277.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 87-88.

Остання адреса. Т. 1-2. Вид. 2 (2003). С. XXX, XXXI, XXXVII, XL–XLII, 15-17, 70, 78, 121, 122, 132, 253, 306, 423, 436, 491, 519, 521, 956, 960, 961.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 296.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 4, 5, 6–7, 9–11, 17, 19–22, 24, 27, 32, 36, 38–40, 42–44, 46, 52–53, 55, 57–58, 60, 62, 67, 70, 74–76, 91–92, 95, 97–98, 103, 114–115, 122, 138–151, 153, 156–165, 169, 181, 183–194, 197–205, 208–219, 222–224, 226–234, 236–241, 244–248, 250–254, 257–259, 261, 266, 269, 271, 273, 275, 312–313, 319–320, 322, 324, 327, 337, 339–341, 346, 349–353, 385, 396, 434, 466, 481–482, 489–502, 505–506, 509, 522, 525, 531–533, 537–538, 542–543, 553, 555, 562–563, 570, 572–577.

Овсієнко В. Світло людей. Т. 1 (2005). С. 17, 25, 41, 47, 235; Т. 2 (2005). С. 20, 21, 49, 52, 156, 156, 157, 202.

---

[60] Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 79-80.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 220.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 6, 7, 8, 9, 10, 14, 16, 19, 71, 72, 84, 93, 173.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 5, 31, 32, 54, 169, 190, 209, 210, 244, 245, 277, 311, 316, 317, 325, 390, 394, 396, 400, 458, 464, 465, 467, 536, 542, 547.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 9, 10, 14, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 33, 41-48, 50-57, 58-73, 75-78, 81–92, 94-96, 99-103, 104-106, 108-112, 118, 119, 121, 122, 125-128, 130, 132-160, 164, 165, 167-172, 174-180, 181-183, 185-192, 196, 197, 199, 201, 204, 205, 207-219, 223-225, 227–234, 237-153, 258, 264, 266-279, 282, 285, 286, 289, 291-293, 296, 297, 299. 300, 301, 303, 304, 306, 307, 309, 310, 312, 314, 324, 327, 332, 333, 334, 339, 341, 344, 351, 353, 355.

Музей України (2006). С. 13, 43, 49, 112, 114, 118, 133-134, 151, 162, 167, 182, 190, 217, 236.

Пчілка Ол. Викинуті українці. К., 2006. С. 219-227.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 6, 7, 10, 27, 216, 232, 240, 243, 278, 307, 308, 328, 337, 338, 354, 359, 368, 370–374, 395, 398, 408–411, 416–418, 434, 436, 439, 484, 485, 516, 517, 522, 526, 527, 539, 552, 554, 571.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 17, 43, 44, 54, 133, 143, 162, 271, 638, 649.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 9-25, 27, 49-50, 55-56, 100, 102, 104-106, 108, 110, 128, 132-135, 159, 180, 185, 224, 234-238, 241-242, 362, 364, 366-373, 375-381, 383-386, 388, 390-400, 402-404, 406-441, 443-445, 447-450, 461-462, 467, 474-479, 484-485, 487-488, 490, 496, 498-499, 501, 516, 550, 553, 556-558, 578, 592-594, 596, 617, 736.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 287-290 (І. Верба, С. Кульчицький).

Тельвак Віталій. Творча спадщина Михайла Грушевського в оцінках сучасників (кінець XIX – 30-ті роки XIX століття). К.; Дрогобич, 2008. 494 с.

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (519).

Гулак Микола Іванович (1822, Золотоніськ. пов. Полтав. губ. – 26 V / 7 VI 1899, Єлизаветполь).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 155-156.

Єгіазаров Соломон Адамович (10 XII 1852, с. Давалу Еріванськ. пов. - ?), проф. Памяти моїх учителів і керовників М. І. Гулака, Л. Загурського та О. О. Навроцького // Наше минуле. 1918. Липень-серпень. Ч. 1. С. 44-53.

Про автора: Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 394.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 139 (А. Е. Москаленко).

Кратко М. Уроки Миколи Гулака // Наука і культура. 1989. Вип. 23. С. 94-109.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 341.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 88.

Данилевич Василь Юхимович (28 I / 9 II 1872, м. Курськ, Росія – 10 XI 1936).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 189.

Життєпис проф. В. Е. Данилевича; Праці В. Е. Данилевича; Багалій Д. І. Оцінка наукових праць проф. В. Е. Данилевича // ЗІФВ УАН. Кн. 1. К., 1919. Част. офіц. С. LXXXV-LC.

Книга. Т. І. Відень; К., 1921. С. 32.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 150, 162.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 229, 250, 257, 261, 363, 429, 430, 434, 457, 460, 463; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 224, 226, 227.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 22, 26, 27, 53.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 374-375, (426).

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 33.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 90.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 221.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 23, 212, 223, 248, 289, 302, 354.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 221, 306, 456, 559.

ІІ Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 133, 229, 358.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 415.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 611.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (505).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 310 (І. Підкова, Г. Герасимова).

Дашкевич Микола Павлович (4 / 16 VIII 1852, с. Бежів Житомир. пов. Вол. губ. – 20 I / 2 II 1908, Київ).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 174-175, 809.

Список ученых трудов Николая Павловича Дашкевича, 1873-1906 // Eranos: Сб. статей по литературе и истории в честь заслуженного профессора Имп. Ун-та Св. Владимира Н. П. Дашкевича. К., 1906. С. I-V. 62 записи.

Каманин Иван Михайлович. Важнейшие труды Н. П. Дашкевича по южнорусской истории // Чтения ИОНЛ. Кн. 20. Вып. 3. К., 1908. Отд. 2. С. 77-82.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 204.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 46.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 73, 108, 162.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (638).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 142-143 (Ф. П. Шевченко).

Лабунька Мирослав. Микола Павлович Дашкевич та Іван Андрійович Линниченко // 125 років київської укр. акад. традиції (1993). С. 218 а – 264.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 91.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 222-223.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 151-153, 163.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (658).

Чуткий Андрій. Микола Дашкевич (1852-1908). К.: Темпора, 2008. 528 с.: іл.

Дверницький Омелян Миколайович (8 / 20 VIII 1838 - ?).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 207.

Столетие Киевской I гимназии. Т. I (1911). С. 520.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 37.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 223.

В «ЕІУ» немає.

Добротворський Николай Алєксандрович (1860 - ?).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 280.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 167.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 224-225.

Довнар-Запольський Митрофан Вікторович (2 / 14 VI 1867, м. Рєчиця Мінської губ. – 30 IX 1934, Москва).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 283.

Огляд укр. історіографії (1923). С. 3, 14, 120, 135, 155, 157, 206, 209.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 49.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 162.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 168.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 15, 84, 85.

Михальченко С. И. Личный фонд М. В. Довнар-Запольского в Центральном государственном историческом архиве Украины в Киеве // Археогр. ежегодник за 1994 год. М., 1996. С. 285-290.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 802.

Михальченко С. И. Личный фонд М. В. Довнар-Запольського в Центральном государственном историческом архиве Украины в Киеве: (обзор) // Замежная архіўная Беларусіка: Матэрыалы міжнар. навук. канф., (Мінск, 25-26 крас. 1996 г.). Мн., 1998. С. 262-269.

Вспоминая В. Ф. Асмуса... (2001). С. 241.

Матяш І. Митрофан Довнар-Запольський: внесок в українську архівну науку та освіту // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 79-98.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 95.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 37.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 249.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 225.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 147, 160

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 25, 151, 216, 252, 314, 315, 322, 334, 337, 339.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 306, 456, 559.

Музей України (2006). С. 125.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 414.

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (520).

Домбровський Василій Федорович (1810, Гомель Могилів. губ. – 1845).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 182-186.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 292.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 49.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 96.

Дорошенко Петро Якович (17 / 29 X 1857, с. Баничі Глухів. пов. Чернігів. губ. – 13 VII 1919, Одеса).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 296.

Ернст Ф. Г. Нарбут: Життя й творчість (1926). С. 19, 36, 65.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 112, 123, 125, 129, 139, 155.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 163.

Суровцова Н. Спогади (1996). С. 81.

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 17, 22, 28, 31, 32.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 97.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 36, 39, 73, 77, 93, 103, 130, 154, 162, 185, 249, 287, 314–317, 319–323, 326, 327, 329, 331.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 179.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 3 (2005). С. 226, 334.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 227.

Рудий Гр. Преса України 1917-1920 рр. (2005). С. 238-239, 306.

Музей України (2006). С. 42.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 582-583.

Драгоманов Михайло Петрович (6 / 18 IX 1841, м. Гадяч Полтав. губ. – 20 VI / 2 VII 1895, Софія, Болгарія).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 187-188.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 308-309.

Матеріяли до Драгоманівської бібліографії Всенародної бібліотеки України // Україна. 1926. № 4. С. 170-176.

Деятели революционного движения в России: Биобиблиогр. словарь. М.: Изд-во Всесоюзн. о-ва полит. каторжан и ссыльно-поселенцев, Т. 3. Восьмидесятые годы. Вып. 2. Г – З. 1934. Ствп. 1227-39.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 3, 5, 9-30, 37, 41-44, 48, 49, 54, 55, 58, 63, 67-69, 78, 79, 83, 84, 87-99, 102, 103, 105-110, 113-123, 126-134, 137-147, 150, 153-190, 193-197, 203, 208-212, 216-222, 226-238, 241-351, 353-373, 375-382, 384-395, 398-415, 417-427.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 50.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 47, 56-60, 62-69, 71, 74, 79, 86, 94, 133-134, 137, 157-158.

Гридень К. [Мухин М.] З недавнього минулого // Вежі. 1948. Ч. 2. С. 31-33.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 170-171.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (639).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 144-146 (Владимир Анатольевич Дьяков).

Білокінь С. Коли народився Михайло Драгоманов? // Укр. вісті. Детройт, 1991. 22 IX. № 36 (2964). С. 6.

Русские писатели, 1800-1917: Биогр. словарь. Том 2: Г-К. М., 1992. С. 178-179.

Дюк Надія. Михайло Драгоманов у Київському університеті // 125 років київської укр. акад. традиції (1993). С. 121-132 а.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 33, 50, 51, 69, 200, 227, 229, 258, 262, 302, 305, 332, 336, 338, 339, 396, 432, 447, 474; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 45, 93, 217, 227, 240, 241, 242, 245, 359, 473, 581; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 292.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 55, 79, 158.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 54, 55, 67, 201, 258, 260, 264, 270, 306.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (427).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 383, 553.

Лисий І. Драгоманов Михайло Петрович // Філософська думка в Україні (2002). С. 61–63.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 97.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 54, 157–158, 162, 190, 194, 196, 385, 555.

Овсієнко В. Світло людей. Т. 1 (2005). С. 16; Т. 2 (2005). С. 113, 177.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 227-228.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 5, 14, 77, 84.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (660); Т. 4 (2008). С. (506).

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 409.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 9, 10, 20, 31, 33, 34, 37, 39, 67, 71, 131, 132, 146, 160, 163, 276, 279, 290, 319, 354.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 425, 429, 435–437, 439, 440, 454, 531.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 88.

Музей України (2006). С. 121.

Пчілка Ол. Викинуті українці. К., 2006. С. 82, 128, 292, 295-296, 328-329.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 6, 14, 21, 29–32, 35, 40, 42, 46, 48, 50, 51, 56, 60, 61, 66, 67, 70, 73, 74, 80, 88, 90, 92, 94, 96, 102–105, 110, 112, 114–116, 118–120, 124–128, 133, 139–142, 144, 146–152, 155, 156, 159, 168, 178–180, 183, 189, 193, 194, 206, 207, 209, 210, 232, 239, 244, 253, 254, 256, 257, 264, 273, 277, 282, 286, 304, 312, 313, 321, 340, 343, 392, 410, 411, 435, 446, 479, 513, 514, 527, 528, 533, 538, 542, 557, 558, 567, 568, 573, 576, 580, 583, 587–590, 592, 595, 612, 614, 616.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 224.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 13, 15, 19, 21, 24-25, 106, 152, 216, 246, 257, 263, 295-321, 323-324, 326-332, 393-395, 399, 457, 496, 506, 530, 552.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 369-370 (Р. Шуст).

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (520).

Дубровський Петро Павлович (14 / 26 VI 1812, Чернігів – 29 X / 10 XI 1882, Скерневиці біля Варшави).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 322-323.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 173.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 149-150 (Д. С. Прокофьева).

Федорук Олесь. Куліш та його оточення: Робочий зошит / Ін-т енцикл. досліджень НАН України. К., 2007. 74 с.

В «ЕІУ» немає.

Євгеній (Болховітінов Євфимій Олексійович; 18 / 29 XII 1767, Воронеж – 23 II / 7 III 1837, Київ).

Шмурло Евгений Францович (1854/1853-1934). Библиографический список литературных трудов киевского митрополита Е. Болховитинова. Вып. 1. СПб., 1888. 76 с.

Первісно у вид.: Библиограф. 1887. №№ 8-9, 12; 1888. № 1, 2, 4 та 5-6.

Данский Ал. Очерк жизни и ученых трудов Евгения, митрополита Киевского и Галицкого // Воронежский литературный сборник. Вып. 1. Воронеж, 1861. С. 223-245.

Пономарев С. Материалы для биографии митр. Евгения // Труды КДА. 1867. № 8. С. 293-353. І окр.: К., 1867. 63 с.

Перелік праць і літератури.

Толстой Ю. Списки архиереев (1872). С. 25.

Геннади Г. Н. Справочный словарь. Т. 1 (1876). С. 330-333.

Шмурло Е.Ф. Евгений, митрополит Киевский: Очерк развития его ученой деятельности в связи с биографией // ЖМНП. 1886. № 4. Отд. 2. С. 277-344; 1887. № 6. С. 302-372; № 7. С. 1-27; 1888. № 2. С. 267-325; № 5. С. 91-193; № 6. С. 257-278.

Шмурло Е.Ф. Митрополит Евгений как ученый: Ранние годы жизни, 1767-1804. СПб., 1888. 455, 5 с.

Полетаев Н. Труды митрополита Киевского Евгения Болховитинова по истории русской церкви. Казань, 1889. 541, 38, IV с.

Додаток автора до цього дослідження: Православный собеседник. 1891. № 9.

Змеев Лев Федорович (1832-1901). К родословной митрополита Евгения Болховитинова. СПб., 1894. [8] С., 2 арк. табл.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 336-340.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 51-52.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 176.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (629).

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 73.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 81-82 (Лидия Петровна Жуковская).

Чиркова Н. Ю., Шляпникова Е. А. Евгений Болховитинов – ученый и архиерей // Вопросы истории. 2000. № 11/12. С. 128-134.

Можаева Г. В. Болховитинов Евфимий Алексеевич (митрополит Евгений) // Историки России: Биографии. М., 2001. С. 91-100.

Русские писатели-богословы (2001). С. 41-53.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 58.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 109.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 36, 39.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 396.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 129 (О. Ясь).

Православная энциклопедия. Том XVII: Евангелическая церковь – Египет. М., 2008. С. 63-68 (Э. П. Р.; Я. Э. Зеленина, Е. В. Лопухина).

Єфименко (Ефименко; з дому Ставровська) Олександра Яківна (18 / 30 IV 1848, с. Варзуга Кольського пов. Арханг. губ. – 18 XII 1918, хут. Любочка Вовчанськ. пов. Харків. губ.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 369.

Данилевич В. + О. Я. Єфименкова // Наше минуле. 1918. Листопад-грудень. Ч. 3. С. 105-110.

Список работ, рецензий и литературы о А. Я. Ефименко // Збірник науково-дослідчої катедри історії української культури. Том 10. Х., 1930. С. 30-31.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 372.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 113, 153, 159, 160.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 181.

Марков П. Г. А. Я. Ефименко – историк Украины. К., 1966. С. 116-118.

Суровцова Н. Спогади (1996). С. 41, 55, 69, 190, 192, 197, 251.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 239, 430; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 389.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 401-402.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 103.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 69, 162.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 230-231.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 164.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 149, 150, 587.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 390.

Єфименко (Юхименко) Петро Савович (1835, с. Великий Токмак Таврійськ. губ. – 7 / 20 V 1908, СПб.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 369-370.

Деятели рев. движения. Т. 1. Ч. 2 (1928). Ствп. 122.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 62, 68, 82, 89, 132, 237, 372, 378, 417.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 181.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (640).

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 119, 125.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 402.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 103.

Овсієнко В. Світло людей. Т. 2 (2005). С. 43.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 231-232.

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 125-126.

Житецький Іродіон Олексійович (8 / 20 IV 1851, с. Залінійне Полтав. губ. - 1913).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 381.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 82, 223, 228, 362, 377, 378, 415.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 185.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 234.

Житецький Павло Гнатович (23 XII 1836 / 4 I 1837, м. Кременчук Полтав. губ. – 5 / 18 III 1911, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 381-382.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 11, 23, 45, 58, 61, 62, 66, 79, 82, 90, 93-96, 98, 101-103, 105-108, 113-115, 121-123, 126, 127, 130-134, 137, 138, 143-150, 194, 203, 207, 209, 214, 218, 224, 236, 237, 322, 324, 343, 346, 348, 349, 353, 357, 362, 368, 373, 378, 380, 381, 397, 411, 412, 413, 423.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 37, 51, 54, 56-57, 59, 65, 67, 73, 87, 91, 93-95, 97, 137.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 475, 486.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 54, 55, 67, 165, 171, 177, 182, 259, 260, 262, 264, 271.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 409.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 104.

Друг О., Малаков Дм. Особняки Києва (2004). С. 73, 119, 120, 451, 455.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 142.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 234-235.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 24, 25, 479, 538.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 49, 130, 135, 137, 205, 221, 222, 338.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 19.

Жукович Платон Миколайович (26 IX / 8 X 1857, с. Пружани Гродненськ. губ. – 12 XII 1919, Пг.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 384.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 17, 160, 207.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 186.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 157 (В. А. Артамонов).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 411.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 104.

Завітневич (Завитневич) Володимир Зенонович (2 / 14 IV 1853, с. Литвяни Мінськ. губ. - 1927).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 407.

Біднов В. О. Володимир Завитневич // ЗНТШ. Том 149. 1928. С. 218-221.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 415.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 235-236.

Загоровський Олександр Іванович (1 / 13 I 1850 - 1919).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 408.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 189.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 236.

Задерацький Микола Петрович (28 XI / 10 XII 1845, Київ – 1880, там само).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 413.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 47, 74, 75, 79, 101, 102, 104, 112, 133, 148, 205, 206, 366, 397.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 189.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 159-160 (Александр Сергеевич Мыльников).

Здравомислов (Здравомыслов) Константін Яковлевич (1863 - ?).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 430.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 55.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 194.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 237.

Іванишев (Иванишев) Микола Дмитрович (5 / 17 XI 1811, Київ – 14 / 26 X 1874, там само).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 458.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 163 (Л. П. Лаптева).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 112.

Іванов (П. А.) Петро.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 467.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 238.

Іванов Петро Васильович (1837, м. Чугуїв Харків. губ. – 1926).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 467.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 203.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 238.

Іконников Володимир Степанович (1841-1923).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 228-234, 810.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 480-481.

Список трудов и биографический очерк проф. В. С. Иконникова // Универс. известия. 1914. № 1. Офиц. часть. С. 1-14.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 57.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 207.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (643).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 8, 9, 18, 26, 31, 36, 48, 51, 225, 261, 297, 299, 301, 335, 359, 360, 381, 382, 391, 465–467, 469, 475, 483, 486, 488, 489, 501; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 246, 364, 439, 502. 579; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 156.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 139.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 55, 57-59, 64.

Войцехівська Ірина Нінелівна (нар. 18 I 1954). Академік Володимир Іконников: Життєпис та бібліографія. К., 1998. 130 с.

Киреева Р. А. Иконников Владимир Степанович // Историки России: Биографии. М., 2001. С. 307-312.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 455.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 115.

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 2. К., 2004. С. 183-184 (Віталій Лі).

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 239.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 164-165.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 440-441 (О. Радзивілл).

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (520).

Ісаєвич (С. Н.).

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 210.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 239-240.

В «Источниках» Венгерова, «Малорос. родосл.» Модзалевського та покажчику «Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова» немає.

Йосипов (Есипов) Грігорій Васильєвич (1812 – 11 / 23 IV 1899).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 368-369.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 52.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 181.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 240.

Каллаш Владимир Владимирович (1/ 13 III 1866, хут. Якубівка Чернігів. губ. – 16 / 29 I 1918, Москва).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 562.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 215.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 143.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 468.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 118.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 240.

Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 329-331.

Каманін (Каманин) Іван Михайлович (11 / 23 IX 1850, м. Димер, Київ. губ. – 11 I 1921, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 564.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 59.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (645).

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 475.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 172 (Ф. П. Шевченко).

Мицик Ю. А. Листи І. М. Каманіна до М. С. Грушевського [у ф. 1235] // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доп. Всеукр. конф. (Київ, 19-20 XI 1996 р.) / Голов. архів. упр. при КМ України. УДНДІАСД. К., 1997. Ч. 1. С. 209-212.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 48, 51, 208, 235, 243, 261, 262, 300, 382, 409, 411, 412, 430, 434, 462, 467; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 402.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 89. 118.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 240-241.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 158, 159, 163, 168.

Камінський Федір Іванович (1845 – 20 III / 1 IV 1891, хут. Круглик Лубенського пов. Полтав. губ.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 568.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 119.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 242.

Каразін Василь Назарович (30 I / 10 II 1773, маєток Кручик Богодухів. пов. – 4 / 16 XI 1842, м. Миколаїв).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 2 (1910). С. 582-584.

В. Н. Каразин: Библиография. Х.: Харьк. ун-т, 1953. 116 с.

Венгловський С. Три арешти Каразіна // Наука і культура. 1990. Вип. 24. С. 84-88.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 106.

ЕІУ. Т. 4 (2007). С. 102 (Лазанська Т. І.).

Каргопольцев Іван Миколайович.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 6.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 242.

Качановський Володимир Васильович (1 / 13 III 1853, с. Великий Ліс Брест-Литовського пов. Гродненськ. губ. – 11 / 24 IV 1901, Ніжин Чернігів. губ.).

Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 31-38.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 37-38.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (646).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 179-180 (Любовь Георгиевна Куза).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 488.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 121.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 243.

Каченовський Михайло Трохимович (1 / 12 XI 1775, Харків – 19 IV / 1 V 1842, Москва).

Каченовский В. М. Михаил Трофимович Каченовский // Библиографические записки. 1890. № 5.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 39-40.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (646).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 180 (Г. В. Макарова).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 121.

Китицин Платон Александрович (9 / 21 VIII 1846 - ?).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 87.

Имп. Московское археологическое общество Т. II (1915). С. 159.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 62.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 245.

Музей України (2006). С. 20.

Кістяківський Олександр Федорович (14 / 26 III 1833, с. Городище Сосницьк. пов. Чернігів. губ. – 13 / 25 I 1885, Київ).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 252-262.

Библиографический указатель трудов А. Ф. Кистяковского // КС. 1895. Январь. С. 38-43.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 86-87.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 9, 46, 86, 92, 94, 97, 103, 113, 114, 134, 136, 188, 323, 343, 344, 365, 367, 368, 380, 382, 384, 409.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 62.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (647).

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 479.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 237, 412, 434.

Кістяківський О. Ф. Щоденник (1874-1885) у двох томах / Упорядники Валентина Степанівна Шандра (старший упорядник), М. І. Бутич, І. І. Глизь, О. О. Франко. Т. 1-2. К.: Наукова думка, 1994-95.

Із змісту: [Шандра В. С. Анотований] Покажчик імен (С. 516-574); [Шандра В. С. Анотований] Покажчик географічних назв (С. 575-583).

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 57, 89, 92.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 245.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 124.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 31, 36, 44, 48, 63, 130, 296.

Глизь Іван. Олександр Кістяківський // Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 15. К., 2005. С. 150-169.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 246.

Клебановський Павло Іванович.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 93.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 246-247.

Клеванов Олександр Семенович (30 V / 11 VI 1826, слоб. Сватова Лучка Купянськ. пов. Слобідсько-Укр. губ. – не раніше 1883).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 93.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 185-186 (Л. П. Лаптева).

Ковалевський Єгор Петрович (6 / 18 II 1809, с. Ярошівка Слобідсько-Укр. губ. – 20 IX / 2 X 1868, біля СПб.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 114-115.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 186-187 (Н. И. Хитрово).

Музей України (2006). С. 115.

Ковалевський Максим Максимович (27 VIII 1851, Харків – 5 IV 1916, СПб.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 115-117.

Боборыкин П. Последняя полоса жизни М. М. Ковалевского // Последние новости. Париж, 1921. 18 августа. № 410. С. 2.

Старцев В. И. Русское политическое масонство (1996). С. 39-40, 46, 51, 63.

Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 162-166.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 806-807.

Платонов О. Терновый венец России: История Русского народа в XX веке. Т. I (1997). С. 140-142, 171, 211, 382.

Иванов В. Ф. Русская интеллигенция и масонство (1998). С. 429.

Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 403-404.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 126.

Ковалевський Олександр Вікентійович (1846-1930).

Венгеров С. А. Критико-биографический словарь 2-е изд. Т. 1 (1915). С. 377.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 247.

Кондаков Никодим Павлович (1/13 XI 1844, дєр. Халань Новооскольського пов. Курськ. губ. – 17 II 1925, Прага).

Иваск У. Г. Частные библиотеки // РБ. 1911. № 8. С. 69.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 161-162.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (648).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 187-188 (Л. П. Лаптева).

Труды эмиграции. Т. I, часть 1 (1996). С. 337-338.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 809-810.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 512.

Чуваков В. Н. Незабытые могилы. Т. 3 (2001). С. 414.

Романов А. А. На чужих погостах (2003). С. 123.

Кониський Олександр Якович (6 / 18 VIII 1836, хут. Переходівка Ніжин. пов. Чернігів. губ. – 29 XI / 12 XII 1900, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 167.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 242.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 483-484.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 306, 387, 495; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 167, 168, 338.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 810.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 130.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 250.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (670).

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 25 (І. Б. Усенко).

Константинович Митрофан Олександрович (6 X 1841, хут. Тищенківський Чернігів. пов. - до 1901).

Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Т. 2 (1910). С. 440-441.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 250.

Корженєвський Осип Вікентійович (1797, м. Броди – 17 IX 1863, Дрезден).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 279-282.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 179.

Костомаров Микола Іванович (4 / 16 V 1817, с. Юрасівка Острогозького пов. Слобідсько-Української губ. – 7 / 19 IV 1885).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 283-297.

Записка Н. И. Костомарова об его ученых трудах, составленная в 1870 г. // Русская мысль. 1885. № 6. С. 43-54

Николайчик Федор Данилович (1857-). Библиографический указатель сочинений Н. И. Костомарова // КС. Том 13. 1885. Кн. 5. С. IX-XXV

Пыпин Александр Николаевич (1833-1904). Список работ Костомарова // Вестник Европы. 1885. Кн. 5. С. 411-426

Языков Д. Д. Русские писатели, умершие в 1885 году: Костомаров Николай Иванович (С приложением списка работ историка) // Исторический вестник. 1888. № 12. С. 84-96 (= Языков Д. Д. Обзор жизни и трудов покойных русских писателей. Вып. V. СПб., 1888).

Библиографический указатель сочинений Н. И. Костомарова // Костомаров Н. И. Литературное наследие: Автобиография, etc. СПб., 1890. С. 493-521.

Сочинения Н. И. Костомарова // Каталог III очередной юбилейной выставки: В память Н. И. Костомарова, 1885-1910. Воронеж, 1910. С. 30-42.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 213-221.

Крип'якевич Іван Петрович (1886-1967). Археографічні праці Миколи Костомарова // ЗНТШ. Том 126-127. 1918. С. 105-140.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 65.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 248-249.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (649).

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 89-90.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 191-193 (В. Г. Сарбей).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 200, 229, 233, 432; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 91, 168, 217, 227, 473, 499.

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 58, 64, 185.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (428).

Пинчук Юрий Анатольевич (род. 1937), Ясь Алексей Васильевич (род. 1967). Библиография трудов Н. И. Костомарова, 1987-1998 // Энциклопедия жизни и творчества Н. И. Костомарова / Под ред. В. А. Смолия; сост. А. М. Михненко, Ю. А. Пинчук, А. В. Ясь. К.; Донецк, 2001. С. 561-565.

Шмидт Сигурд Оттович. Костомаров Николай Иванович // Историки России: Биографии. М., 2001. С. 178-184.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 134.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 251-252.

Смолій Валерій Андрійович, Пінчук Юрій Анатолійович, Ясь Олексій Васильович. Микола Костомаров: Віхи життя і творчості: Енц. довідн. К.: Вища школа, 2005. 543 с.: іл.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 160, 410, 415, 417, 418, 424.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (672); Т. 4 (2008). С. (510-511).

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 226-228 (Ю. А. Пінчук).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 571-572 (Р. Шуст, О. Ясь).

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (521).

Котляревський Олександр Олександрович (25 /13 IX 1836 чи 1837, посад Крюків, передмістя Кременчуга – 29 IX / 11 X 1881, Піза, Італія).

Веселовский Ал. Н. Воспоминания об А. А. Котляревском // КС. Т. XXII. 1888. № 7. С. 395-414. Окремо: 20 с.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 227-229.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 10, 14, 59, 65, 74, 75, 131, 148, 154, 205, 206, 210, 216, 346, 399.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 249.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 193-194 (Л. П. Лаптева).

Власова З. И. «Привлекавшийся по делу...»: К 150-летию А. А. Котляревского // Русская литература. 1987. № 2. С. 137-152.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 135.

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 237-238 (П. Г. Усенко).

У Шведової немає.

Крижанівський (Крыжановский) Юхим (Євтимій) Михайлович (жовтень 1831, Київ. губ. – 26 VI / 8 VII 1888, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 287-288.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 254.

Кримський Агатангел Євтимович (1871-1942).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 304.

Життєпис академика А. Е. Кримського; Бібліографічний показчик друкованих писань проф. А. Е. Кримського // ЗІФВ УАН. Кн. 1. К., 1919. Част. офіц. С. XXXIV-LXX.

Бібліографічний покажчик писаннів академіка А. Ю. Кримського. К., 1926. 42 с.

А. Е. Кримський: Бібліографічний покажчик / Уклад. Л. С. Рубінзон, Г. С. Іванова. К., 1941. 105 с.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 86.

Список репресованих істориків (1962). С. 66.

А. Є. Кримський: Бібліогр. покажчик / Уклад. Н. М. Деркач, Наталя Михайлівна Ісаєва, Г. М. Мартиненко, Катерина Ієронімівна Скокан. К.: Наукова думка, 1972. 168 с.

Труды А. Е. Крымского по востоковедению // Гурницкий К. И. Агафангел Ефимович Крымский. М., 1980. С. 178-184.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 365.

[Полонська-Василенко Н.] Агатангел Кримський // Україна. Зб. 2. Париж, 1949. С. 121-128. Підп.: Н. Д.

Д.[убровський] В. А. Кримський - науковець // Україна. Зб. 3. 1950. С. 173-175.

Полонська-Василенко Н. Невиданий вірш А. Кримського [березень 1934 року] // Україна. Зб. 5. 1951. С. 371.

Дорошенко В. Мої зустрічі й розмови з акад. А. Кримським // Свобода. 1952. 8-28 VIII.

Парамонов С. Я. Агатангел Кримський // Наша культура. Вінніпеґ, 1952. Ч. 1.

Великохатько Федір, Проф. Академік А. Ю. Кримський: Фраґмент // Пороги. № 32/33. 1953. Травень-червень. С. 18-19.

Биковський Лев. Академік А. Ю. Кримський // Нові дні (Торонто). Ч. 51. 1954. Квітень. С. 16-19.

Сильвестр, Архиєпископ. До спогадів про академіка А. Ю. Кримського // Віра й культура. 1954. Ч. 7.

Славутич Яр. Розстріляна муза (1955). С. 36-40.

Золотоверхий І. Д. Становлення української радянської культури (1961). С. 40, 50.

Гурницький К. Він розмовляв з усією планетою // Наука і культура. 1971. [Вип. 6]. С. 296-300.

Білокінь С. Агатангел Кримський і книга // Наука і культура: Україна 1981. К., 1982. С. 317-323.

Бурко Демид. Подвижник вищої ідеї // Бурко Д. УАПЦ (1988). С. 345-351.

Акуленко В. І. Охорона пам'яток (1991). С. 56, 58, 148.

Денисенко Г. Г. Неодмінний секретар ВУАН // Репресоване краєзнавство (1991). С. 116-121.

Пріцак Омелян. Про Агатангела Кримського // Наука і культура. Вип. 25. К., 1991. С. 103-120.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 8–11, 13–18, 26, 49–52, 54, 55, 57–59, 61, 65, 67, 68, 70, 71, 116, 143, 145, 149, 161, 162, 166, 185–188, 191, 192, 195, 196, 199–201, 211, 212, 215, 218, 223–230, 239–241, 243–250, 254–256, 258, 259, 262, 264–266, 268, 269, 272, 274, 275, 277, 283, 284, 288, 290, 292, 293, 297, 299, 301, 302, 304–307, 316, 318, 320, 322, 325, 326, 330, 334–336, 352, 356, 359, 360, 363, 369, 381, 385, 387–400, 411, 412, 426–442, 444–446, 448, 450, 453, 454, 459–480, 482, 483, 486, 487, 489, 490, 492, 493, 495–498, 501, 502; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 8, 11–21, 27–29, 35, 41, 42, 47, 55, 59, 61, 63, 64, 66–68, 74, 85–89, 93, 102, 105, 109, 110, 112, 114–116, 125, 127–129, 133, 134, 136, 145, 146, 153, 159, 162–164, 166–168, 170, 197, 199, 204, 206, 210, 215, 230, 231, 233, 236–238, 239, 264, 279–284, 295, 297, 299, 301, 320, 324, 332, 333, 335, 344, 345, 351–354, 409–413, 415, 416, 421, 426, 428, 435, 437, 450, 451, 454–460, 466, 468, 471, 476, 501, 552–554, 558, 559, 561–573, 578, 580, 581, 583–586, 588, 589, 591–597; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 7, 12, 67, 101, 155, 156, 178, 230, 298, 317, 366, 400, 403, 412.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 166.

Ільєнко Ів. Хватальна евакуація // Ільєнко Ів. У жорнах репресій (1995). С. 314-339.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 128, 139, 142, 149, 150, 232.

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 35.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 813-814.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 52, 55, 65, 68, 73, 86, 87, 94, 95, 96, 98, 103, 104, 106, 108, 112, 113, 114, 130, 138, 151, 161, 166, 171, 172, 177, 182, 184, 185, 189, 191, 196, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205, 210, 233, 236,

237, 238, 239, 243, 244, 245, 247, 248, 249, 255, 257, 260, 261, 262, 264, 293, 295, 296, 297, 298, 314, 322, 333, 334, 336, 340, 341, 348, 350, 351, 352, 354, 357, 361, 363, 367, 373, 375, 379, 380, 382, 387, 399, 404, 417, 418, 422, 423, 433, 434, 437, 438, 451, 452, 455, 457, 460, 463, 469, 478, 484, 486, 488, 489, 490, 492, 493, 494, 497, 500, 502, 503, 504, 509, 511, 514, 515, 519, 523, 531, 532, 540, 541, 543, 547, 548, 553, 556, 560, 561, 564, 572, 573, 577, 583, 584, 586, 587, 588, 593, 594, 595, 597, 608, 611, 615, 618, 619, 622, 624, 625, 626, 631, 632, 633, 636, 637, 654, 664, 675, 678, 681, 682, 692, 720, 753, 776.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. (329).

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 267, 273, 274, 316.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (428).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 138.

Остання адреса. Т. 1-2. Вид. 2 (2003). С. XXXI, XL, XLI, 15.

Мусаева У. К. Подвижники крымской этнографии (2004). С. 176, 180-181, 186.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 22, 138, 140, 143–145, 152, 160–161, 184, 228, 294, 318, 320, 324, 327, 489, 491–493, 497–501, 505–506, 554, 574.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 64, 143.

Овсієнко В. Світло людей. Т. 2 (2005). С. 202.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 118.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 254-255.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 33, 49, 87, 89, 101, 106, 107, 130, 131, 137, 188, 217, 218, 239, 244, 249, 277, 279, 303.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 105, 263, 271, 341-344.

Музей України (2006). С. 66-68, 70-72, 76, 92, 94, 96, 98, 105.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 12, 179, 180, 183, 210, 214, 238, 240, 245, 247, 349, 390, 454, 464, 527, 563, 590, 592, 605.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 133.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 17, 369, 371-372, 375-376, 379, 386, 388, 420, 648, 658, 661, 663-666, 718, 721.

Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 348-351.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 590-591 (І. Підкова, О. Ясь).

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (521).

Кузьмін (Кузьмин) Євген Михайлович (11 / 23 X 1871, м. Люцерн, Швейцарія – 1942, м. Казалінськ, Казахстан).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 321.

Наука и научные работники СССР. Ч. VI (1928). С. 203.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 87.

Список репресованих істориків (1962). С. 66.

Орден российских тамплиеров. Т. I (2003). С. 299.

Друг О., Малаков Дм. Особняки Києва (2004). С. 388.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 256.

Кулаковський Юліан Андрійович (13 VI 1855, м. Понєвеж, Литва — 8 II 1919, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 326-327.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 225, 363.

Сосуд избранный (1994). С. 139, 155, 170, 228-229.

Вспоминая В. Ф. Асмуса... (2001). С. 210, 211, 212, 213, 230, 237-239.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 554.

Пучков А. А. История текстов Ю. Кулаковского // Пучков А. А. Юлиан Кулаковский и его время: Из истории антиковедения и византинистики в России. Изд. 2. СПб.: Алетейя, 2004. С. 384-408.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 144-147, 166.

Музей України (2006). С. 123.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 415.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 628-629.

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (521).

Куліш Пантелеймон Олександрович (27 VII / 8 VIII 1819, с. Воронiж Глухів. пов. Черніг. губ. – 2 / 14 II 1897, хут. Мотронівка біля Борзни).

Балика А. Бібліографічний покажчик писаннів П. Куліша // Дубове листя: Альманах на згадку про П. О. Куліша. К., 1903. С. 245-276.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 331-333.

Кирилюк Євген Прохорович (18 III 1902, Варшава – 24 IV 1989, Київ). Бібліографія праць П. О. Куліша та писань про нього. К., 1929. 121 с.

Пантелеймон Куліш: До 175-ліття від дня народження: бібліографічний покажчик. Суми, 1994. 65 с.

Федорук Олесь Олександрович. Пантелеймон Куліш: Бібліографія літератури (1989-2002) // Відкритий архів. Т. I. К., 2004. С. 453-573.

Кревецький І. До життєпису П. Куліша: Неопублік. листи П. Куліша до П. Глібова / К-й Ів. // Черв. шлях. 1924. № 8/9. С. 268-285.

Могилянський М. П. О. Куліш у 90-х роках: Листи й док. // Черв. шлях. 1925. № 8. С. 180-199.

Теліга І. Пушкинська тематика у [П.]Куліша // Черв. шлях. 1928. № 8. С. 97-110.

Юровська Л. Автобіографічні повісті Куліша // Черв. шлях. 1928. № 12. С. 150-166.

Шевелів Б. Метрики П. О. Куліша і Ганни Барвінок // Україна. 1928. Кн. 2 (27). С. 91.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 112, 137, 284, 307, 373, 376, 381, 407, 411.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 68.
Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 16, 33, 34, 103, 160.
Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 262-263.
История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (650).
Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 491.
Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 203-204 (Григорий Яковлевич Сергиенко).
Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 201, 271, 278, 331, 332, 338, 387, 390, 395; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 88, 168, 169, 226, 240, 243, 356–359, 361, 473.
Алла Горська; Червона тінь калини (1996). С. 208.
УЦРада (1996-97). Т. І. С. 13.
Єфремов С. Щоденники (1997). С. 157, 289, 300, 307, 328, 337, 387, 391, 453, 454, 466, 472, 567, 688, 769.
Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 184, 185, 225.
Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 20, 35, 37, 30, 40, 42, 50, 125, 127, 129, 197, 357, 456, 491.
Лисий І. Куліш П. О. // Філософська думка в Україні (2002). С. 112–114.
Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 141-142.
Остання адреса. Т. 1-2. Вид. 2 (2003). С. 248, 253.
Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 77, 109–111, 114, 119, 282.
Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 35, 158, 224.
Федорук Олесь. Пантелеймон Куліш: бібліографія літератури (1989-2002) // Відкритий архів: Щорічник матеріялів та досліджень з іст. модерної укр. культури. К., 2004 [квітень 2005]. Т. І. С. 453–573.
Ковальчук Оксана. Пантелеймон Куліш // Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 15. К., 2005. С. 97-125.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 257.
Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 86.
Стороженко М. З мого життя (2005). С. 165, 410-424.
Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 49, 189, 508, 522.
Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 9, 12, 20, 35, 67, 114, 202.
Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 33, 71, 263, 264, 267, 269, 270, 271, 273, 292.
Музей України (2006). С. 154, 155, 160, 188.
Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 22, 29, 38, 112, 194, 239, 265, 312, 314–316, 319, 321–326, 338, 346, 392, 410, 517, 528, 542, 546–548, 599–601.
Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 151, 227, 296, 328, 496, 593.
Історія України: Енц. довідник (2008). С. 603-604 (Р. Шуст).

Курилов Іван Олексійович.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 347.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 257-258.

Лазаревський Олександр Матвійович (8 / 20 VI 1834, с. Гирівка Конотоп. пов. Чернігів. губ. – 31 III / 13 IV 1902, с. Підлипне на Сумщині).

П. С. [Пономарев Степан Иванович, 1828-1913]. Труды А. М. Лазаревского // КС. 1902. Май. С. 31-52.

Ткаченко Микола Михайлович (1892-1965). Список праць О. М. Лазаревського і праць про нього. К., 1928. 30 с.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 379.

Олександр Матвійович Лазаревський: Матеріали до біобібліографії / Упор. Іван Михайлович Забіяка[61] (нар. 7 X 1953, с. Ярошівка Черніг. обл.); передмова І. Л. Бутича; додаток Олександра Борисовича Коваленка. К., 1994. 78 с.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 15, 371, 352, 413.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 69.

Сарбей Віталій Григорович (1928-1999). Невідомі праці О. М. Лазаревського // УІЖ. 1958. № 5. С. 170-174.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (651).

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 118-119.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 117, 251, 365, 382, 491; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 217, 218, 227, 243, 358, 359.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 15.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 92.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 39, 44, 51, 53, 66, 68, 71, 98, 123, 226, 449, 456, 495

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (428).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 145.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 13–17, 23, 25–32, 34–39, 43–48, 50, 51, 54, 59, 60, 62–66, 69–74, 73, 78, 79, 91, 94, 97, 100, 103, 104, 119–124, 126–130, 133, 137, 150, 151, 157, 160, 162, 169, 172–175, 178, 182, 185, 199, 200, 204, 210, 222, 282, 315, 316, 318, 330.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 210.

Герасименко Неля. Олександр Лазаревський // Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 15. К., 2005. С. 170-226.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 259-260.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 20, 23-25, 36, 44, 49, 192, 257, 344, 391, 527, 528, 532, 540.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 152, 173, 174.

[61] Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 135-137.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 14, 104, 155, 240, 243, 397, 410, 603.
Лазаревський Г. Київська старовина (2007). С. 273-281.
Історія України: Енц. довідник (2008). С. 617-618 (І. Підкова, О. Ясь).

Лапін (Лапин) Валентин Васильєвич (7 / 19 II 1858, Курська губ. – ?).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 392.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 260.

Лашкарьов Петро Олександрович (1833 – 28 VIII / 9 IX 1899).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 400.
Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 146.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 260-261.
Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 413.

Лашкевич Олександр Степанович (19 / 31 VII 1842, маєток Брахлів Новозибків. пов. Чернігів. губ. – 31 X / 12 XI 1889, Київ).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 400.
Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 95, 352, 382.
Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 263.
Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 2 (1999). С. 428.
Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 146.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 261-262.
Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 203.

Лашков Федір Федорович (25 VIII / 6 IX 1858, с. Киперчени Оргіїв. пов. Бесараб. губ. – 9 / 22 XII 1917, с. Мамак Сімфероп. пов. Таврійської губ.).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 401.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 262.

Лебедєв (Лебедев) Амфіан Степанович (8 / 22 II 1859, с. Карповка Богород. пов. Москов. губ. – 27 I / 9 II 1910).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 403.
Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 71.
Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 217-218 (Л. П. Лаптева).
Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 578.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 262-263.

Лебединцев Петро Гаврилович (21 XII 1819 / 2 I 1820, с. Яблунівка Звенигородського пов. Київської губ. – 3 / 15 XII 1896, Київ).

Лебединцев Петро Гаврилович, історик Церкви, археограф, протоієрей Софійського собору в Києві. Син священика. Брат головного редактора журналу "Киевская старина" Феофана Л. та одеського кафедрального протоієрея Арсенія Л. Одержав широку духовну освіту. Закінчив Богуславське духовне училище (1833), Київські духовні семінарію (1839) та академію (1843). Магістр богослов'я. Викладач, згодом проф.

Орловської духовної семінарії (1843-45). Зайняв кафедру логіки та психології Київської духовної семінарії, де викладав також німецьку та французьку мови (1845-51), священик Преображенської церкви у Білій Церкві (1851-60, де заснував чотири школи для початкової освіти) і законовчитель місцевої гімназії. 1859-60 брав участь у заснуванні церковно-парафіальних сил. Священик Києво-Подільського Успенського собору (1860-62), редактор-засновник журналу "Киевские епарх. ведомости" (1860-74) і законовчитель Другої київської гімназії. З 1861 редактор «Киев. епарх. ведомостей», благочинний києво-подільських храмів (1861-1863), протоієрей (1861), священик Преображенської церкви на Печерську (1862-64), член Київської духовної консисторії (1863), дійсний член Вченої комісії для розбирання давніх актів (1863), розпорядник 1 київського жіночого училища (1863-93), настоятель Миколаївської церкви при будинку київського генерал-губернатора (1864-68), протоієрей Києво-Софійського кафедрального собору (1868-96), коли було знищено чудовий барочний фронтон (Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 47). Член комітету при Св. Синоді з реорганізації духовно-судової частини (1870-73), один з ініціаторів заснування й перший редактор офіційної частини "Киевских епарх. ведомостей" (1886-96), товариш голови Церковно-археологічного товариства при Київській духовній академії (1874-83, 1889-96). Один із фундаторів журналу "Киевская старина", де надрукував 31 студію й наукового києвознавства. Залишив численні праці з історії Церкви в Україні, зокрема на Київщині, що друкувались у місцевій періодиці ("ТКДА", "КЕВ", "Киевская старина", "Чтения ИОНЛ"). Узяв участь у III археологічному з"їзді (1874). Відомий українофіл, підтримував стосунки з Шевченком, Костомаровим, Антоновичем та ін. Почесний член Історичного т-ва Нестора-літописця, Одеського товариства історії й старожитностей, Університету Св. Володимира, церковно-історичного та церковно-археологічного т-ва при КДА. Похований на Щекавицькому кладовищі. Частину книжок своєї бібліотеки (1725 од.) заповів Київській духовній академії, решту призначив для єпархіальної бібліотеки. – Тв.: Возобновление Киево-Софийского собора в 1843-1853 гг. // Труды КДА. 1878. № 8. С. 366-403; № 12. С. 495-526; Описание Киево-Софийского кафедрального собора. К., 1882; Киево-Печерская лавра в ее прошедшем и нынешнем состоянии. К., 1886 (К., 1894).

Письмо митрополита Евгения к П. Г. Лебединцеву // КЕВ. 1868. № 5. С. 198-203.

Гордиевский И. Памяти кафедрального протоиерея П. Г. Лебединцева // Киев. епарх. ведомости. 1897. №№ 5, 6, 7, 9, 11.

Науменко В. П. Г. Лебединцев // КС. 1897. № 2. С. 329-344.

Письма Ф. Г. Лебединцева к П. Г. Лебединцеву // КС. 1898. № 3. С. 318-365; № 4. С. 51-86; № 5. С. 169-190.

Рудаков В. Лебединцев П. Г. // ЖМНП. 1897. Март. IV. С. 26-28.

Титов Ф. И. Протоиерей П. Г. Лебединцев // Ист. вестник. 1897. Т. II. С. 613-623.

Титов Ф. И. Киево-Софийский кафедральный протоиерей Петр Гаврилович Лебединцев // Труды КДА. 1897. № 1. Окремо: К., 1897.

Закревский Н. В. Письма к прот. П. Г. Лебединцеву, 1864-1866 // КС. 1902. № 7-8. С. 77-94 (і окремо: К., 1902).

Переписка М. А. Максимовича с П. Г. Лебединцевым / Сообщ. В. Науменко // КС. 1904. № 9 (див.: НБУ. ІР. ІІІ, 4646-4861).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 411.

Московское археологическое общество в первое пятидесятилетие его существования, 1864-1914. Том 2. Москва, 1915. С. 198; Доп. С. 105.

Матеріяли для культурної й громадської історії Західньої України. Том 1: Листування І. Франка і М. Драгоманова. К., 1928. С. 270, 307.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 14, 216, 351, 360.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 138.

Каргер М. К. Древний Киев. Т. 1-2. М.; Лгр., 1958-61. Пок.

Франко І. Зібрання творів. Тт. 41, 49.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 47; Ч. 2 (1995). С. 151.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 64.

Денисенко В. Брати Лебединцеви // Пам'ять століть. 1999. № 5. С. 150-153.

Шип Н. А. Київська духовна академія – центр вищої духовної освіти Наддніпрянської України // УІЖ. 1999. № 2. С. 63-76.

Крайній К. К. Історики Києво-Печерської Лаври XIX – поч. XX ст. К., 2000. С. 37-58.

Куріло Ольга Юріївна. Нариси розвитку археології у музеях України: Історія, дослідники, меценати. К.: Стилос, 2002. С. 167-168.

Перерва Володимир. П. Г. Лебединцев і започаткування церковно-приходської освіти на Білоцерківщині // П'яті краєзнавчі читання імені о. Петра Лебединцева. Біла Церква, 2000. С. 29-39.

Діденко Людмила. Петро Гаврилович Лебединцев // Протоієрей Петро Лебединцев та українське Відродження XIX – початку XX ст.: Матеріали наукових читань 29 XI 2001 року. Біла Церква, 2002. С. 1-7.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 147.

Степаненко В. М., Степаненко Г. В. Освітня діяльність Києво-Софійського кафедрального протоієрея П. Г. Лебединцева // Сарбеївські читання: Перше засідання всеукр. "круглого столу". К., 2003. С. 82-89.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 263-264.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 621 (В. Ластовський, К. Крайній).

Лебединцев Феофан Гаврилович (12 / 24 III 1828, с. Зелене Звенигородського пов. Київської губ. –12 / 24 III 1888, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 411.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 27, 41, 136-140, 267, 335, 360, 364, 382, 394.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 263.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 2 (1999). С. 428.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 147.

Друг О., Малаков Дм. Особняки Києва (2004). С. 453.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 115, 130.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 264-266.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 163, 164, 167, 414, 415, 417, 418, 420, 422, 424.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 203.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 593.

Левицький Іван Омелянович (1850-1913).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 419.

Дашкевич Ярослав Романович (нар. 1926). Матеріали І. О. Левицького як джерело для біографічного словника // Іст. джерела та їх використання. Вип. 2. К., 1966.

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 174-182, 187, 256-258.

Іван Омелянович Левицький: Зб. наук. праць / Упор. та заг. ред. текстів Л. І. Ільницької. Львів, 2002. 204 с.

Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006). С. 301-304.

Левицький Орест Іванович (13 / 25 XII 1848, с. Маячка Кобеляцького пов. Полтав. губ. – 9 V 1922, с. Драбів Золотоніськ. пов. Полтав. губ.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 420.

Сімзен-Сичевський Олексій Михайлович (1874-). Список праць академика О. І. Левицького в хронологічному порядкові // Записки Соціяльно-економічного відділу ВУАН. Том 1. К., 1923. С. XCIX-CVI. 204 записи.

Орест Левицький: Біобібліографічний покажчик / Авт.-уклад. В. О. Мокляк. Полтава, 1993. 111 с.

Сарбей Віталій Григорович (1928-1999), Москвич Лілія Григорівна (нар. 1936). Академік УАН Орест Іванович Левицький: Життєпис, бібліографія його праць і праць про нього. К., 1998. 151 (+ 1) с. 120 прим.

Ернст Ф. Г. Нарбут: Життя й творчість (1926). С. 67.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 71.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 37.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 8–11, 14, 18, 48, 51, 167, 184, 185, 188, 201, 208, 211, 224, 229, 234, 237, 241–243, 248, 255, 256, 284, 285, 297, 298, 311, 313, 332, 334, 343, 346, 359, 361, 382, 396, 407, 408, 410–414, 426–430, 433–435, 440, 441, 444–448, 450, 454, 456, 458, 462, 468, 469, 472, 473, 475, 483–487; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 100, 199, 397, 402, 416, 439; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 158, 159.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 59, 89.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 147.
Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 3 (2005). С. 322; Т. 4 (2006). С. 249, 250, 252, 253.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 267-268.
Стороженко М. З мого життя (2005). С. 147, 158, 159, 163, 168, 421.
Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (675-676); Т. 4 (2008). С. (513).
Історія України: Енц. довідник (2008). С. 628-629 (Л. Москвич).

Левченко Михайло Михайлович (20 IX / 2 X 1830, м. Конотоп Полтавської губ. – 9 / 21 X 1891).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 421.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 268.

Леонід (архим. Кавелін Лев Алєксандрович; 19 II / 2 III 1822 – 22 X / 3 XI 1891).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 433-434.
Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 72.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 269.

Леонтович Федір Іванович (1833-1911).
Тарановский Федор Васильевич (1876-1936). Список ученых трудов Ф. И. Леонтовича // Записки общества филологии и права при Варшавском университете. 1909. № 4. С. 1-5.
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 437-438.
Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 72.
История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (652).
Музичко Олександр. Федір Леонтович // Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 15. К., 2005. С. 125-149.
Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 412-413.

Линниченко Іван Андрійович (12 / 24 X 1857, Київ – 9 VI 1926, Сімферополь).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 478-479.
Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 135, 153, 154, 155, 184.
Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 220-221 (Пантелеймон Григорьевич Чухрий).
Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 815.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 270.
Стороженко М. З мого життя (2005). С. 152, 161, 163, 420.
Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (522).

Лисенко Микола Віталійович (1842-1912).
Комаров Михайло Федорович (1834 – 1913). Библиографический указатель музыкальной и литературной деятельности Н. В. Лисенка, 1868-1903 гг. К., 1904. 26 (+ 1) с.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 19, 26, 46, 48, 61, 74, 76, 89, 90, 93, 97, 98, 101, 103-107, 111, 114-117, 124, 126, 129, 130, 133, 134, 140-153, 155-163, 176-180, 182, 184, 194, 196, 203, 207, 208, 228, 267, 327, 343, 354, 359, 362, 367, 371, 379, 381, 383, 395-401, 404, 406, 411, 426.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 48, 56-57, 59, 61, 65, 83, 92, 98.

Липківський В. Листи (1980). С. 19, 24, 26.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 200, 337, 391, 491; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 244, 355, 361, 501, 552.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 285, 406, 420, 485, 486, 533, 560, 660, 728, 735, 739, 740.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 191, 266.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 54, 55, 123, 151, 158, 169, 177, 218, 225, 232, 235-241, 247, 250-253, 259, 261, 267, 321, 364, 456, 503, 519-521.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 150.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 7–8, 302, 553–554.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 7.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 49, 66, 147, 170, 210, 231, 315, 324.

Музей України (2006). С. 26, 187, 188.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 132, 184, 328, 359, 360, 410, 551, 565, 570.

ІІ Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 394.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 309, 338-339.

Листовський Іван Степанович.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 484.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 150.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 272.

Лілєєв (Лилеев) Михаїл Іванович (8 XI 1849, с. Никольське Ярославської губ. – 21 XI 1911, м. Ніжин).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 474.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 320.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 151.

Лобойко Іван Миколайович (21 VI / 2 VII 1786, Золочів Харків. губ. – 15 / 27 VI 1861, Мітава).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 497.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 223 (Б. С. Попков).

Лічков (Личков) Леонід Семьонович (5 IV 1855, Холмогори Арханг. губ. – 1943).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 492.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 600.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 273.
Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 617.

Лоначевський Олександр Іванович (1841 – ?).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 1.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 274.

Лобода Андрій Митрофанович (1871-1931).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 496.
Академік Андрій Лобода, 1894-1924: Короткий життєпис і спис наукових праць // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. IV. К., 1923. І окремо: К., 1923. К., 1924. 15 с.
Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 135-136, 139.
Єфремов С. Щоденники (1997). С. 52, 74, 116, 127, 200, 345, 367, 433, 561, 564, 611, 614, 678.
Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 354.
Вспоминая В. Ф. Асмуса... (2001). С. 195-197.
Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 152.
Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 221, 222, 344, 354.
Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (522).

Лонгінов (Лонгинов) Аркадій Васильєвич (1843 - ?).
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 3 (1914). С. 1.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 274.

Лучицький Іван Васильович (псевд.: Ванька Каїн; 2 VI 1845 - 1918).
Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 376-378.
Мякотин Венедикт Александрович (1867-1937). Труды И. В. Лучицкого по малорусской истории // Научный исторический журнал. 1914. № 4. С. 17-21.
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 30.
Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 96, 107, 109, 115, 120, 135, 188, 212, 213, 218, 359, 382, 412.
Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 75.
Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 93.
История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (653-654).
Иванов Юрий Федорович, Лучицкая С. И. Библиографический указатель трудов И. В. Лучицкого и литературы о нем // История и историки. 1981. М., 1985. С. 284-295.
Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 225, 363.
Сосуд избранный (1994). С. 228.
Старцев В. И. Русское политическое масонство (1996). 75-77, 112.
Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 57, 58, 64, 89, 92, 161.
Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 499-500.
Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 154.
Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 44, 46.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 276-277.
Стороженко М. З мого життя (2005). С. 148-150, 163, 166.
Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (678).
Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 205, 210, 212, 303, 330, 353.
Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 293.
Пчілка Ол. Викинуті українці. К., 2006. С. 96-97, 194, 332-333.
Історія України: Енц. довідник (2008). С. 662 (І. Підкова).

Любавський Матвій Кузьмович (1860-1936).

Бороздин И. Н. Список трудов М. К. Любавского // Сб. статей в честь М. К. Любавского. Пг., 1917. С. 3-7.
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 49.
Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 816.
Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 372, 376, 412.

Любович Микола Миколайович (16 / 28 III 1855, Тульчин Брацлавськ. пов. Под. губ. – 1935, Ростов-над-Доном).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 277.
Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 213, 412.
Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 227-228 (Ю. Ф. Иванов).
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 277.

Ляскоронський Василь Григорович (24 XII 1859 / 5 I 1860, м. Золотоноша Полтав. губ. – 1 I 1928, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 69.
Мельник-Антонович Катерина Миколаївна (1859-1942). В. Г. Ляскоронський // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. 24. К., 1929. С. 383-387.
Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 390; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 229, 346, 583; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 378.
Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 816-817.
Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 62.
Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 155.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 277-278.
Український музей. Зб. 1 (2007). С. 9.

Ляскоронський Володимир Георгійович.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 278.
В «Источниках» Венгерова немає.

Лященко Аркадій Іоакимович (26 I / 7 II 1871 – 12 IX 1931, м. Ленінград).

Арх.: ЛО Арх. АН СССР. Ф. 156. 566 од. зб. 1836-1931.
ИРЛИ. Ф. 362. 106 од. зб. 1900-1905.
ГПБ (РНБ). Ф. 316.
Калитин В. Аркадий Иоакимович Лященко:К 25-летию учено-лит. деятельности // Доклады и отчеты Рус. библиол. о-ва: Новая серия. СПб., 1913. Вып. 2. С. 48-58.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 71.

Никольский Н. Записка об ученых трудах А. И. Лященко. Лгр., 1928. 5 с.

Перетц В. Н. Аркадий Иоакимович Лященко: [Некролог] // Изв. АН СССР. ИОН. 1931. № 10. С. 1087-1090.

Перетц В. Н. Список важнейших работ, опубликованных членом-корреспондентом Академии наук СССР и Всеукраинской академии наук А. И. Лященко // Труды Ин-та славяноведения АН СССР. 1932. Т. 1. С. 375-376.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С.191.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 622.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 278-279.

Макаренко Микола Омелянович (4 II 1877, с. Москалівка Ромен. пов. Полт. губ. – 4 I 1938, Новосибірськ).

Павловский И. Ф. Первое дополнение к Краткому биографическому словарю. Полтава, 1913. С. 26-28.

Имп. Московское археологическое общество в первое пятидесятилетие его существования. Т. 2. М., 1915.

Наукові установи та організації УСРР (1930). С. 246.

Холостенко Е. "Музейные" искусствоведы Украины (1930). С. 80, 85-86.

Miller M. Archaeology in the U. S. S. R. (1956). P. 9, 34, 54, 69, 89, 102-103, 169, 178.

Пастернак Яр. Археологія України (1961). Пок.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 89.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 66.

Міллер М. Доля українських археологів (1962). С. 115, 119.

Полонська-Василенко Н. Історична наука в Україні (1962). С. 66, 89.

Цвейбель Д. С., М. О. Макаренко // УІЖ. 1970. № 8. С. 128-130.

Білодід Олесь, Киркевич Віктор. Дорога до храму мудрості // Україна. 1988. 14 II. № 7 (1619). С. 11-14.

Бурко Демид (1894-1989). Професор Микола Макаренко // Бурко Д. УАПЦ (1988). С. 381-386.

Білодід О. І. Про Макаренка // Археологія. 1989. № 1. С. 121–131.

Граб В. И. Дело Н. Е. Макаренко // Вивчення іст. та культ. спадщини Роменщини: пробл., перспективи. Суми; Ромни, 1990. С. 30–31.

Звагельський В. Б. Дослідник історії України М. Макаренко // Питання археології Сумщини: Матеріали науково-практичної конференції "Проблеми вивчення і охорони пам'яток археології Сумщини". Суми, 1990. С. 21-33.

Шовкопляс Г. М., Шовкопляс І. Г. М. О. Макаренко – видатний археолог України // Вивчення іст. та культ. спадщини Роменщини: Проблеми і перспективи. Тези доп. конференції, присвяченої 70-річчю Роменського краєзнавчого музею. Суми; Ромни, 1990. С. 21-23.

Акуленко В. І. Охорона пам’яток (1991). С. 56, 100, 116, 141.

Звагельський В. Б. Невтомний у праці // Репресоване краєзнавство (1991). С. 161-167.

Макаренко Д. Є. Микола Омелянович Макаренко. К.: Наукова думка, 1992. 166 с.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 240, 382, 465, 479.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 10, 12, 74, 104, 139, 143, 171, 182, 185, 214, 216, 238, 242, 257-258, 271; Ч. 2 (1995). С. 31, 161, 176, 178.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 165, 174, 299, 335.

Маньковська Р. Музейництво в Україні (2000). С. 44, 45, 60.

Куріло О. Нариси розвитку археології (2002). С. 172-174.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 156.

Люди и судьбы: Биобиблиогр. словарь востоковедов (2003). С. 248.

Мусаева У. К. Подвижники крымской этнографии (2004). С. 160.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 244, 251.

Киркевич В. Киевское содружество Рерихов (2005). С. 7, 14-16, 22, 24, 26-27, 81-93.

Музеї України (2006). С. 51-52, 57, 88, 102, 135-136, 150, 224, 229.

Ернст Ф. Колекціонери. Музейники (2007). С. 22.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 321-322 (Ляшко С. М.).

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 9-10.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 681-682 (С. Білокінь).

В «Источниках» Венгерова немає.

Максимейко Микола Олексійович (5 / 17 VI 1870, с. Волошиновка Ромен. пов. Полтав. губ. – 14 IV 1941, Харків).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 113.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 164, 187, 188, 192, 254–256, 258, 380, 382, 385, 387, 402, 509, 574, 577; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 158.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 229-230 (О. Ф. Скакун).

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 43, 48.

Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 372-375.

Максимов Євген Дмитрович (18 / 30 I 1858, м. Суджа Курської губ. - ?).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 120.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 280.

Максимович Михайло Олександрович (3 / 15 IX 1804, хут. Тимківщина Золотоніськ. пов. Полтав. губ. – 10 / 22 XI 1873, маєток Михайлова Гора біля с. Прохорівка Золотоніськ. пов. Полтав. губ.).

Соболевский А. И. Максимович М. А. // Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 379-397.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 115-118.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 33, 47, 48, 49, 58, 81, 83–86, 105, 115, 118, 123, 137.

Горбань Микола Васильович. До біографії Мих. Ол. Максимовича: Папери діда та батька // Україна. Кн. 34. 1929. Травень-червень. С. 89–92.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 14, 67, 112, 114, 116, 129, 133, 135, 330, 351, 398.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 77.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 24, 58, 100, 103, 110, 112, 124, 137, 152, 160.

Список праць М. О. Максимовича // Острянин Д. Х. Світогляд М. О. Максимовича. К., 1960. С. 145-163.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (655).

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 76-82, 85-86.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 230-231, 391 (В. Г. Сарбей).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 200, 229; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 217, 305, 353, 359, 426, 473; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 377, 384, 387, 410, 420, 422, 426, 427.

Бібліографія праць М. О. Максимовича // Киев явился градом великим…: Вибрані українознавчі твори / Упоряд. та авт. іст.-біогр. нарису Володимир Олександрович Замлинський. К., 1994. С. 405-413.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 15.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 501.

Марков Поликарп Глебович (1926-). Библиография // Марков П. Г. Жизнь и труды М. А. Максимовича. Ч. 3. К., 1997. С. 95-190.

Друковані праці М. Максимовича (С. 95-120). Рукописні праці за сховищами (С. 121-128). Опубліковані листи М. Максимовича (С. 129-130). Опубліковані листи до нього (С. 130-132). Неопубліковане листування й біографічні матеріали за сховищами (С. 133-164). Рецензії й відгуки про творчу спадщину М. Максимовича (С. 165-190).

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 58, 91.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 157.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 35, 79, 114, 162.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (680).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 685 (І. Підкова).

Малиновський Іоаннікій Олексійович (4 XI 1868 -).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 135-136.

Книга. Т. I. Відень; К., 1921. С. 37.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 156, 159.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 89.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 66.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 30, 194, 195, 207, 218, 407, 434, 474, 476; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 23, 164, 187, 188, 254–256, 259, 263, 266, 380–382, 386, 388, 389, 392, 397, 399, 403, 410, 411, 414, 430, 437, 454, 492, 509, 511, 512, 567, 568, 571, 575, 580, 595; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 70.

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 44, 48.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 461.

Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 375-378.

Малишевський Іван Гнатович (13 / 25 VII 1828, м. Негневич Новогруд. пов. Мінськ. губ. – 11 / 23 I 1897).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 141.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 155, 160.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 14, 216, 351.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 233 (К. И. Логачов).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 158.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 280-281.

Маркевич Арсеній Іванович (30 III / 12 IV 1855, Брест-Литовськ Гродненськ. губ. – 18 I 1942, Ленінград).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 171.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 79.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 234 (Александр Львович Гольдберг).

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 196.

Мусаева У. К. Подвижники крымской этнографии (2004). С. 12, 32, 62-63, 113, 116. 122, 157, 187.

Историческое краеведение Крыма на рубеже столетий: Вопросы истории крымоведения и охраны памятников: Сб. науч. трудов в честь 150-летия со дня рождения А. И. Маркевича. Симферополь, 2005. 228 с. (= Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Т. 18 (57). № 1. История. Спец. вып.; Биобиблиография крымоведения. Вып. 4).

> Із змісту: Непомнящий А. А. А. И. Маркевич – организатор научного крымоведения: По эпистолярным источникам досоветского времени (С. 8-24); Севастьянов А. В. Арсений Маркевич – действительный член Российского общества по изучению Крыма (С. 161-166).

Непомнящий Андрей Анатольевич. Арсений Маркевич: Страницы истории крымского краеведения. Симферополь, 2005. 432 с. Наклад 500 прим. (Биобиблиография крымоведения. Вып. 3).

Маркевич Микола Андрійович (26 I / 7 II 1804, с. Дунаєць Глухівського пов. Чернігів. губ. – 9 / 21 VI 1860, с. Турівка Прилуцького пов. Полтав. губ.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 173.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 58, 79, 80.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 24, 100.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 159.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 31, 33, 36, 39, 42, 45, 51, 52, 64, 65, 76, 77, 95, 96, 100, 101, 103, 105–107, 110, 111, 158, 169, 178, 185, 215, 318.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 6, 21, 51, 52, 189, 209, 363, 394, 458, 484-491, 493-508, 520-522, 524, 527-529, 536, 539, 541-543.

Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 342-345.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (515).

Маркевич Олексій Іванович (17 / 29 III 1847, с. Смош Прилуцьк. пов. Полтав. губ. – 5 / 18 VI 1903, Одеса).

Линниченко Иван Андреевич (1857-1926). Алексей Иванович Маркевич: Биогр. воспоминания и список трудов // Записки Одесского общества истории и древностей. Том 26. 1906. С. 1-48. І окремо: Одесса, 1904. [3], 48 с.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 170-171.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (655).

Алексей Иванович Маркевич: Биобиблиогр. указатель / Сост. Вера Владимировна Самодурова, Ирина Валериевна Максименко; ред. и вступит. ст. Татьяны Николаевны Поповой. Одесса: Од. гос. ун-т им. И. И. Мечникова; Астропринт, 1997. 150 (+ 3) с. 609 записів. 175 прим.

Синявська О. О. Просвітницька діяльність О. І. Маркевича // Одеськ. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова. Записки історичного факультету. Вип. 10. Одеса, 2000. С. 171-178.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 35, 49, 51, 79, 99, 126.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 282.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 66, 110, 134–137, 144, 145, 147, 183, 320, 321, 324.

Маркович Олександр Михайлович (1790-1865).

Лазаревский Александр Матвеевич (1834-1902). Прежние изыскатели малорусской старины: Александр Михайлович Маркович // КС. 1897. Январь. С. 92-111; Февраль. С. 275-310.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 176.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 450.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 160.

Марковський Михайло Миколайович (8 XI 1869, с. Ксаверове, тепер Городищ. р-ну Черкаської обл. – 30 VI 1946, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 180.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 392-395.

Мартос Олексій Іванович (1 XII 1790 – 1842).

Лазаревский Александр Матвеевич (1834-1902). Прежние изыскатели малорусской старины: А. И. Мартос // КС. 1895. Февраль. С. 170-194.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 194.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 79.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 411, 417, 443, 444, 503, 519, 529.

Мельник-Антонович Катерина Миколаївна (1859-1942).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 258.

Реєстр друкованих праць К. М. Мельник-Антоновичевої // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. 2/3. К., 1923. С. 131-132.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 48, 75, 77, 122, 150, 163.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 66.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 200, 226, 229, 262, 265, 305, 306, 392, 399, 432, 435, 456; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 246, 364, 502; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 76, 102, 104, 122, 291, 292.

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 16.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 286.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 487.

Милорадович Григорій Олександрович (24 IX 1839, м. Чернігів — 13 чи 14 VIII 1905, м. Любеч, похов. у Чернігові).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 312-313.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 6, 115, 174.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 82.

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). 126-128.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 165.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 27, 38, 44, 70, 77, 97, 100, 111–113, 118–120, 126, 127, 136, 137, 149, 160, 182, 185, 269, 316.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 287-288.

Музей України (2006). С. 42.

Томазов В. Генеалогія козацько-старшинських родів (2006). С. 48-50, 52, 54, 57, 58, 60, 61, 65, 69, 99, 111-113, 118-125, 136, 150, 169, 192, 205, 220, 232, 235, 238.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 215, 243.

Міллер Дмитро Петрович (19 IX / 1 X 1862, с. Котельва Охтирськ. пов. Полтав. губ. – 1 / 14 VI 1913, м. Харків).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 304.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 162.

Вирський Дмитро. Дмитро Міллер // Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 15. К., 2005. С. 308-319.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 290.

Міщенко (Мищенко) Федір Герасимович (17 II (за Палієнко, 6 / 18 II) 1848 – 28 X 1906).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 382.

Домбровський Олександер. Федір Мищенко // 125 років київської укр. акад. традиції (1993). С. 162 а -180.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 820.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 289-290.

Молчановський Никандр Васильович (1858, с. Лозувата Балтського пов. – 17 XII 1906, м. Київ).

Никандр Васильович Молчановський: Некролог // Україна. 1907. № 1. С. 97-105.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 400.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 162.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (658).

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 64.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 170.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 292-293.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 149-150, 163, 168.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 266, 314.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 156.

Моравський Сергій Павлович (29 / 17 XI 1866, Київ – 22 II 1942, Ярославська обл.).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 406.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 293.

Смольніцька Мирослава. Колегія Павла Галагана в національно-культурному житті України. К., 2007. С. 387-389.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 621.

Мордовець (Мордовцев) Данило Лукич (7 / 19 XII 1830, сл. Данилівка Усь-Медвдицьк. округ Катеринослав. губ. – 10 /23 VI 1905, Кисловодськ, похований у Ростові-над-Доном).

Карасев А. Происхождение Д. Л. Мордовцева // Ист. вестник. Том CVIII. 1907. № 4. С. 368.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 412-414.

Дорошкевич Г. Бібліографія // Україна. Кн. 42. 1930. С. 67-69.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 275, 304, 380, 398.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 243-244 (Н. М. Пашаева).

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 777.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 167.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 171.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 3 (2005). С. 184, 335; Т. 4 (2006). С. 271, 282, 295, 342, 433.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 71, 146.
Музей України (2006). С. 177, 180.
Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 162, 190, 194, 280.
Історія України: Енц. довідник (2008). С. 743-744 (І. Підкова).

Мурзакевич Микола Никифорович (21 IV / 3 V 1806, Смоленськ – 15 / 27 X 1883, Одеса).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 449-450.
Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 122.
Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 244-245 (Б. Н. Пилунов).

Мякотін (Мякотин) Венедикт Олександрович (25 III 1867, Гатчина СПб. губ. – 24 IX 1937, Прага).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 463.
Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 149, 164 165.
Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 245-245 (В. Г. Сарбей).
УЦРада (1996-97). Т. І. С. 53.
Єфремов С. Щоденники (1997). С. 188.
Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 173.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 293-294.
Музей України (2006). С. 21.

Надлер Василь Карлович (15 / 27 XII 1840, Харків – 31 III / 12 IV 1894, Одеса).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 478-479.
Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 247-248 (А. И. Митряев).
Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 572.

Науменко Володимир Павлович (7 / 19 VIII 1852, м. Новгород-Сіверський Чернігів. губ. – 8 VII 1919, Київ).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 499.
Книга. Т. I. Відень; К., 1921. С. 38.
Дж.: Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 23, 30, 66, 144, 171, 173, 353, 357, 403, 408, 413.
Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 47, 93.
Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 225-227 (І. Павлюк).
Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 821.
Єфремов С. Щоденники (1997). С. 156, 432, 490.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 166, 170, 171, 173, 175, 177, 178, 182, 217, 218, 220, 221, 225, 229, 233, 235, 240, 259, 261, 262, 264, 267, 269, 275, 291, 294, 297, 302, 303, 374, 498.

Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 578.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 174.

Друг О., Малаков Дм. Особняки Києва (2004). С. 287, 453, 649.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 294-296.

Рудий Гр. Преса України 1917-1920 рр. (2005). С. 74, 114, 116, 181, 302, 350.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (684).

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 49, 203-205, 240-142, 244, 338, 351.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 293, 363-365, 433-435.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 187, 240, 243, 244.

Нейкірх Іван Якович (Іоганн-Гайнріх; 7 II 1803, м. Тальсен, Курляндія – 3 X 1870).

Линниченко Андрій Іванович (1822 –). Нейкирх И. Я. // Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 476-488.

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 527.

Нейман Цеслав (Чеслав) Гермогенович (1852-1906).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 528.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С.

Новицький Яків Павлович (1847-1925).

Яков Павлович Новицкий и его труды по истории и этнографии Екатеринославщины // Летопись Екатеринославской ученой архивной комиссии. Том 8. 1912. С. I-VIII.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 77.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (661).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 823.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 178.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 142.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 158, 178-179.

Павлов Платон Васильович (7 IX 1823, Ніжегородська губ. - 1895).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 533-537.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 9, 87-90, 341, 344.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 89.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 343.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 185.

Піскорський Владимир Константинович (29 VII 1867 –).

Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 50-51.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (558).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 192.

Ріґельман Олександр Іванович (1720, Петербург – 1789, маєток Андріївка біля Чернігова).

Ріґельман Олександр Іванович, історик України. Син німця, що приїхав до Росії з нареченою царевича Олексія Петровича - принцесою Брауншвейн-Бланкенбурзькою Шарлоттою Софією. Закінчив Шляхетний корпус (1738), одержавши звання кондуктора. З головною армією вирушив у Турецький похід. Був при Хотині і Яссах, після чого протягом двох років займався розмежуванням земель з Портою - від устя Синюхи до Дніпра й далі до Азова. Мешкав серед запорожців. Закінчивши цю роботу, 2 VI 1743 одержав перший чин інженер-прапорщика. У 1745-49 жив в Україні. Знімав карту від Києва до Смоленська, плани полків Прилуцького, Лубенського та Миргородського з проектами містам. У 1747-49 будував біля Києва прикордонні ретраншаменти - Васильківський, Обухівський та ін. 1749 викликаний до Оренбурга, відправлений до Нуралі Хана у Киргиз-Кайсацьку орду, де перебудовував фортеці. 1 I 1758 підполковник. Дальші десять років (1760-70) провів на Дону, де побудував фортецю Св. Дмитра Ростовського. 1770 одержав призначення будувати Петровську фортецю по Дніпровській лінії, де став полковником (1770) і генерал-майором (1771). 1772 узяв участь у Турецькій кампанії, нагороджений за участь у здобутті Силістрії. Призначений департаменним командиром у фортеці Св. Дмитра для будівництва інших фортець Азовської губернії. 7 VIII 1782 вийшов у відставку. Оселився у маєтку другої дружини в с. Андріївка, 20 верст від Чернігова. Ще 1778 склав «Летописное повествование о Малой России», тепер, у 1785-86 проредаґував його, значно його збільшивши й додавши до рукопису один з ранніх укр. біографічних словників («Список именной всем бывшим в Малой России гетманам» - 50 осіб) та альбом - 28 зображень та 2 карти. Альбом Ріґельмана вперше видав Бантиш-Каменський у додатку до своєї «Історії», а потім Ол. Єфименко. 1824 Орлай передав весь рукопис до ИОДР (Іст. т-ва руських старожитностей), видав його Й. Бодянський (М., 1847; покажчик уклав А. Клеванов). Праця Р. являє собою повний систематичний виклад історії України від її початків до злиття її управління з загальноімперськими установами (В. Іконников). З точки зору методики це компіляція давньоруських і українських старшинсько-козацьких літописів, польських хронік та мемуарів, праці кн. С. Мишецького. Крім того, він використав також власні спостереження й документальні матеріали. Р. «строго лояльний» до Росії, але історію України трактує «дуже прихильно» (Д. Дорошенко). Тим же самим 1778 датується також «История или Повествование о Донских козаках» з додатком 17 ілюстрацій та 2 карт. Син Р., поміщик Чернігівської губ. Аркадій Олександрович Р. передав рукопис Й. Бодянському, і той видав його (М., 1846). Можливо, Р. належить також «Выписка из записки 1749 года» про вибори в Запоріжжі (Российский магазин. 1792. Ч. 1). Побудував у своєму селі церкву, де й похований. Обидва свої видання Бодянський через Аполлона Головачова переслав Шевченкові до Новопетрівського укріплення, й вони значаться у реєстрі його книгозбірні. У родині Р. лишились рукописи праць «Изъяснение о Кизлярской крепости» (1757; згадується в «Истории или Повести», с. 141), «Собрание анекдотов о Петре I» та збірка кресleників, планів і карт. Одружений: 1) з Чертковою, діти Адам та Катерина (вийшла за віце-адмірала П. В. Пустошкина, 1749 - 1828,

Лубні), обоє бездітні, 2) з дочкою бунчукового товариша Василя Семеновича Лизогуба та дочки Полтавського полковника Марфи Василівни Кочубей Марфою Василівною Лизогуб (нар. бл. 1743), діти Аркадій та Богдана. Друга дружина Р. 1783 разом з віце-губернатором Ф. І. Новіковим похрестила сина свого кузена Миколу Лизогуба, у 1785-96 разом з Єлецьким архимандритом Ієрофеєм та ін. особами - трьох дітей Миколи Антоновича Милорадовича, судді першого департаменту Чернігівського Генерального Суду.

Белозерская Н. Исторический журнал XVIII века // ЖМНП. Ч. 315. 1898. Январь. С. 82-83.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 60, 62–64, 92, 94, 206.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 361.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 24, 103.

Дзира Я. І. Джерельна основа праці О. Рігельмана з історії України // Історіографічні дослідження в Українській РСР. Вип. 2. К., 1969. С. 158-179.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 208.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 77, 107;

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 13, 16, 18, 19, 28-31, 34, 35, 39, 40, 43, 45, 67, 91-93, 158, 159, 164, 177, 179-181, 188, 204-207, 209, 213, 214, 235-237, 239, 241, 248, 251, 252, 258, 264, 278, 291, 301, 307-314, 317, 320, 328, 329, 332, 333, 336, 337, 340, 347, 348, 359, 369, 414, 419, 421, 423, 425, 427-429, 431, 432, 435, 437, 470, 471, 479, 507, 515, 519, 530, 534, 537, 538, 542, 545.

Музей України (2006). С. 151, 161.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 682.

Русов Олександр Олександрович (7 II 1847, Київ – 8 X 1915).

Памяти Олександра Русова // Укр. науковий збірник. Том 2. Москва, 1916. С. V-VIII.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 10, 44, 45, 47, 48, 67, 69, 82, 97, 101, 102, 104-107, 110-112, 115, 116, 118, 122, 123, 127, 129, 130, 132, 140, 144, 147, 174, 181, 194, 196, 203, 208, 214, 250, 338, 341, 343, 346-348, 362, 365, 367, 377, 383, 384, 395, 397, 414.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 56, 57, 59, 61.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (670).

Суровцова Н. Спогади (1996). С. 19.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 520.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 91, 92.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 151, 187, 201, 257, 259, 260, 306.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 213.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 52, 105, 118, 119, 176, 212, 233, 234, 236.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1006

Ставровський Алєксєй Іванович (1811, Новгородська губ. – 14 XI 1882, м. Остер, Чернігів. губ.).

Фортинский Федор Яковлевич. Ставровский А. И. // Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 619-622.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (675).

Сташевський Євген Дмитрович (21 VIII 1884, с. Зіньків Летичівського пов. Подільської губ. – 26 VII 1938).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 100.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Дело Е.Д.Сташевского в документах // Alma Mater: Університет Св. Володимира напередодні та в добу Української Революції. Кн. 1. К.: Прайм, 2000. С. 140-156.

Історичний факультет Київського національного університету (2004). С. 296.

Стороженко Андрій Володимирович (псевд.: А. Царинный; 12 / 24 VIII 1857, с. Велика Круча Пирятинського пов. Полтавської губ. – ?).

Стороженко Андрій Володимирович, історик, славіст. Син поміщика Володимира Андрійовича С. (1820-1895), що служив інспектором студентів Харківського університету (1857-59). Брат Миколи С. Закінчив Катковський ліцей у Москві (1875) із срібною медаллю та слов'яно-російське відділення іст.-філол. фак. Ун-ту Св.Володимира зі ступенем кандидата (1879). Учень В.Антоновича. Земський і дворянський діяч. Голова Переяславської земської управи (1886-92), переяславський повітовий предводитель дворянства (1912-16). Редагував 8 томів фамільного архіву. Видавець "Малороссийского родословника" В.Л.Модзалевського (два перші томи у складі 7-8 томів фамільного архіву "Стороженки", третій і четвертий - окремо). У 1882-1899 надрукував бл. 30 статей в «Киевской старины»: «Старинные малороссийские портреты» (1882), «Родион Григорьевич Дмитрашко, полковник переяславский» (1893), «Киев триста лет назад (Тогдашний проект благоустройства Киева и его автор бискуп Юзеф Верещинский)» (1894), «Фастовская типография», «Старинный проект заселения Украины» (1895), «Князь Дмитрий Иванович Вишневецкий, по народному прозвищу Байда» (1897). Член Київ. археогр. комісії, заст. голови Іст. т-ва Нестора-літописця, Чернігівської та Вітебської вчених архівних комісій, московського іст.-родосл. т-ва. Ол.Оглоблин на сторінках «Енциклопедії українознавства» писав: «Як гром.-політ. діяч, С. стояв на позиціях укр. дворянського консерватизму. Замолоду ліберал і українофіл, він згодом (особливо під впливом лівих течій новітнього укр. руху), перейшов на плятформу рос. націоналізму з його антиукр. спрямуванням і став одним з лідерів київ. «малоросів» («Клуб русских националистов»); автор антиукр. праці «Происхождение и сущность украинофильства» (1911). Відродження укр. державности у 1917 С. зустрів вороже (див. редаґований ним зб. «Малая Русь», 1917), а на еміґрації видав під псевд. «А.Царинный» антиукр. памфлет «Украинское движение» (1926)». Дружина (1892) Марія Патрикіївна Ілляшенко (1873-?), дочка дійсного статського радника. Як старший у родині володів майоратними маєтками у Переяславському та ін. повітах та будинком у Києві на

Печерську (вул. Московська, 11). Товариш обер-прокурора Св.Синоду Н.Д.Жевахов писав про нього у роки революції: "Один только мудрейший А.С. (sic), глубокий ученый и мыслитель, автор произведений, ставших пророческими, занимал среди киевлян особое место" (Жевахов Н.Д. Воспоминания. Том 2. Новый Сад, 1928. С. 26-27). –Тв.: Очерк литературной истории Зеленогорской и Краледворской рукописей (К., 1880); Очерки Переяславской старины (К., 1900); Стефан Баторий и Днепровские козаки (К., 1904; награда гр. Уварова Имп. АН); Иосиф Верещинский, бискуп Киевский (К., 1911); Малая Россия или Украина? // Малая Русь. Вып. 1. К., 1918. С. 8-19 (перевид.: Украинский сепаратизм в России. Москва, 1998. С. 280-290); Украинское движение. Берлин: А.М.Волконский, 1925. Підп.: А.Царинный (перевид.: Украинский сепаратизм в России. Москва, 1998. С. 133-252).

Павловский И. Ф. Краткий словарь (1912). С. 198-199.

Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Том 4. К., 1914. С. 792-793.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 120, 122, 141, 161, 173.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 111.

Оглоблин Ол. М. Василенко й В. Модзалевський // Укр. історик. Ч. 11-12. Нью-Йорк; Мюнхен, 1966. С. 11 (окремо – С. 9).

Енц. укр-ва. Кн. 8 (1976). С. 3065 (О. Оглоблин).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 323-324 (В. Г. Сарбей).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С.231.

Друг О., Малаков Дм. Особняки Києва (2004). С. 110, 424.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 319.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 331-332.

Музей України (2006). С. 32, 173.

Томазов В. Генеалогія козацько-старшинських родів (2006). С. 140, 146, 165.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 237-238, 390, 414.

Стороженко Микола Володимирович (29 V 1862, с. Велика Круча Пирятинського пов. Полтавської губ. – 31 X 1944, Франція?).

Стороженко Микола Володимирович, історик, педагог. Із спадкових дворян Полтавської губ. Закінчив Київ. 2 гімназію з золотою медаллю (1881) та іст.-філол. фак. Ун-ту Св.Володимира (1885) зі ступенем кандидата (1886). Директор Київ. 4 гімназії (1895-1909) та І гімназії (з 1909). Разом зі старшим братом Андрієм з 1902 видавав фамільний архів "Стороженки". Зредагував 3 т. "Столетие Киевской 1-й гимназии" (К., 1911). Статті в журналах "Киевская старина", "Ист. вестник", "Русская мысль", "Церковь и народ". Дійсний пожиттєвий член київського відділення Рос. муз. т-ва (1893), член-співробітник комісії для розбору давніх актів (1893). Приятелював з П.Кулішем, В.Горленком, братами Рудченками, Ор.Левицьким. Як підкреслював Ол.Оглоблин, С. "завжди, в глибині своєї душі, був українець" (Україна. 36. 7. Париж, 1952. С. 559). 27 XI 1919 виїхав з Києва до Одеси, звідки потрапив до Кон-

стантинополя. Прийняв запрошення обійняти посаду інспектора класів Маріїнського Донського інституту шляхетних дівчат, евакуйованого з Ростова-на-Дону до Білої Церкви в Югославії. За ініціативи Дм.Дорошенка написав українською мовою спогади, вперше видані 2005 року в Києві. Одружений (1901) з кн. Варварою Давидівною Жеваховою. Мав 2497 дес. землі у Пирятинському пов. і будинок № 36 по Пушкінській вул. у Києві. – Тв.: Стороженки: Фамильная летопись (К., 1884), Охочекомонный полковник Илья Федорович Новицкий (К., 1885), Отчет 7 о занятиях в архивах: киевском центральном и яготинском кн. Н.В.Репнина (К., 1886), Очерк литературной деятельности А.Я.Стороженка (К., 1886), АрЮЗР. Ч. II. Т. 2 (К., 1888), Западно-русские провинциальные сеймики во второй половине XVII в. (К., 1888); З мого життя: [Спогади] / Упорядник В.Ульяновський. К.: Либідь, 2005. 432 с.

Столетие Киевской Первой гимназии. Том I. К., 1911. С. 182-184.

Павловский И.Ф. Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии. Полтава, 1912. С. 196-198.

Модзалевский В.Л. Малороссийский родословник. Том 4. К., 1914. С. 793-794.

Русская мысль. Париж, 1948. № 81.

З невиданих листів Василя Горленка до Миколи Стороженка, 1893-1905 / Вступ і прим. О.Оглоблина // Україна. Париж, 1952. 36. 7. С. 556-569; 36. 8. С. 658-676.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 535

О.О. [Оглоблин] Стороженко // Енциклопедія українознавства. Словникова частина. [Кн.] 8. [Paris; New York, 1976]. С. 3066.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 231.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 332-333.

Чуваков Вадим Никитич. Т. 6. Кн. 2: Скр - Ф. М.: РГБ, 2006. С. 205.

Томазов В. Генеалогія козацько-старшинських родів (2006). С. 140, 145, 146, 165, 245.

Федорук Ол. «З мого життя» Миколи Стороженка і проблема видання мемуарної літератури // Україна модерна. 2007. Ч. 12 (1). С. 218–228.

Терновський Пилип Олексійович (11 VIII 1838, Москва – 23 V 1884).

Докторский диспут проф. Ф. А. Терновского // Труды КДА. 1877. № 6. С. 587-600.

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 640-644.

Миллер О. Ф. Церковь и византийство // КС. 1884. № 10. С. 419-446.

Истомин Михаил Павлович (17 X 1855, Київ – після 1932). Проф. Ф. А. Терновский в его важнейшем историческом труде // ЧИОНЛ. 1911. Кн. 22. Вып. 1-2. С. 44-59.

Про автора - Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 3. К., 2006. С. 78-79 (Оксана Юркова); Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 662-663.

Каманин И. М. Несколько черт для характеристики проф. Ф. А. Терновского // ЧИОНЛ. 1911. Кн. 22. Вып. 1-2. С. 60-69.

Його ж. Памяти проф. Ф. А. Терновского. К., 1911. 26 с.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 114.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (676).

Туманський Федір Йосипович (бл. 1757, м. Глухів? - XI 1810, маєт. Родіонівка Глухівського пов.).

Туманський Федір Йосипович, письменник, перекладач і видавець. Син Йосипа Григоровича (бл. 1733 - 20 грудня 1795). Вищу освіту одержав у Кенігсберзькому ун-ті (вступив 1773), де студіював право у проф. Д.Лестока, філософію - у проф. Д.Бука, загальну історію та статистику - у проф. Вернера. Був обраний у члени Королівського пруського німецького т-ва. Повернувшись на Україну, у 1778-79 «по выбору всея Малороссии и по приказанию гр. П.А.Румянцева-Задунайского сочинял топографическое описание о всей Малороссии». Бунчуковий товариш. 1779 висунув проект влаштування у Глухові академічної книгарні. Одночасно запропонував заснувати у Глухові Академічне товариство («Собрание») як зародок Академії наук, причому передбачив для нього й бібліотеку, частину якої «на первой случай не худой я имею, и все свои книги в Собрание назначаю». 6 грудня 1779 подав гр.Румянцеву проект щодо всебічного вивчення Малоросії за двома програмами - про міста (50 параграфів) та про села, слободи, хутори тощо (23 параграфи). За цією програмою складено «Топографічний опис» Шафонського та «Опис» Дм.Пащенка. Переїхавши до Петербурга, одержав посаду директора Державного позичкового банку (1789-93). Статський радник. У 1786-87 видавав тижневики «Зеркало света» (ч. 1-6, разом з П.І.Богдановичем) та «Лекарство от скуки и забот» (ч. 1-2). У 1792-94 видав 3 ч. (по 6 книжок у кожній) журналу «Российский магазин», де вміщено коштовні матеріали до історії України - «Выписка из записки 1749 года» про вибори в Запоріжжі (1792, ч. 1; на думку Н.Білозерської, яка спеціально досліджувала цей журнал [ЖМНП. Ч. 315. 1898. Январь. С. 82-83], належить О.І.Рігельману; дружина кузена Ріґельманової дружини Романа Лизогуба Агафія Лисенко 1786 вийшла другим шлюбом за Хому Андрійовича Туманського), «білоцерківський маніфест» Богдана Хмельницького (1793, ч. II), лист Феофана Прокоповича до акад. Хр.Гросса (ч. II) та «Расписание городов и знатнейших мест Таврической области» (ч. I). Вперше видав Літопис Грабянки (у другій, пізнішій редакції) п.н. «Летописец Малыя России» (1793, ч. II-III), який став джерелом для Бантиша-Каменського, М.Маркевича та ін. істориків України. Цей твір довгий час називали «Летописцем Туманского», оскільки через брак в оригіналі імені автора публікатор не зміг його назвати. До тексту пам”ятки додав «Изъяснение малороссийских речений» - один з перших в історії укр.лексикографії перекладних укр.-рос. словників (тут подано 333 слова). У цьому самому журналі видав також «Дневные записки Патрикия Гордона» за 1684-85 (ч. II-III) та протиуніатський лист Льва Сапєги до Іосафата Кунцевича від 12 березня 1622 (ч. II). Вивчав історію Росії. Видав «Собрание разных записок и сочинений, служащих к доставлению полнаго сведения о жизни и деяниях государя имп. Петра Великаго» (ч. 1-10. СПб., 1787-88), «Полное описание деяний Е.В. Государя имп. Петра Великаго» (ч. 1.

СПб., 1788) та «Созерцание славныя жизни [...] Александра Ярославича Невского» (СПб., 1789). Написав оди - Петрові В.Завадовському та Гр.Ол.Потьомкіну-Таврійському (обидві - СПб., 1791). Переклав на рос. мову «Путешествие по разным провинциям Российской империи» П.Палласа (ч. 2. СПб., 1786), а також кн. «О благонравии» Діонісія Катона та «О невероятных сказаниях» Палефата (обидві: СПб., 1791). Видав праці першого рос. африканіста М.Гр.Коковцева «Описание Архипелага и Варварийского берега» (СПб., 1786) та «Достоверныя известия о Альжире» (СПб., 1787). 12 жовтня 1779 обраний чл.-кор. СПб. АН, у січні 1794 - чл.-кор. Королівського Ґеттінґенського наукового т-ва. Був також членом Російської Академії, Імп. «Вольно-экономич. о-ва», Рос. т-ва при Московському ун-ті. Для власної книгозбірні замовив екслібрис (дуже рідкісний), за примірником із збірки Юлія Іверсена його опублікував В.Верещагін.

Василенко Н. К истории малорусской историографии и малорусского общественного строя // КС. Том XLVII. 1894. Ноябрь. С. 253-255.

Любименко И.И. Проект 1779 г. об устройстве филиала Академии наук в Глухове и написании истории Украины // Вестник АН СССР. 1935. № 5.

Оглоблин Ол. Люди Старої України. Мюнхен, 1959.

Туманський Ф.Й. // Довідник з історії України. Том 3. К., 1999. С. 363 (С.Білокінь).

Журба О. І. Ф. Й. Туманський: Опубліковані видання Ф. Й. Туманського // УІЖ. 2003. Травень-червень. № 3 (450). С. 133-135. 22 поз.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1241 (С.Білокінь).

Фортинский Федор Яковлевич (15 II 1846, Рязанська губ. – 12 XII 1902, Київ).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 677-679.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 126, 128.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (679).

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 147-148.

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (525).

Хвойка Вікентій Вячеславович (1850-1914).

Козловська Валерія. Пам'яті В. В. Хвойки // Україна. 1914. № 4. С. 49-55.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (680).

Акуленко В. І. Охорона пам’яток (1991). С. 104.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 251.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 571-573 (М. Ю. Відейко).

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 17, 244, 272.

Черняков Іван Тихонович (нар. 21 X 1936, с. Нова Слобода Путивльського р-ну Сумської обл.). Вікентій Хвойка. К.: Архетип, 2006. 199, [1] с.

Про автора див.: Енциклопедія Трипільської цивілізації. Том 2. К., 2004. С. 604-605 (Н. Б. Бурдо).

Хмиров Михаїл Дмітрієвич (1 IX 1830, с. Локітки Глухів. пов. Чернігів. губ. – 27 XI 1872, СПб.).

Модзалевский Б. Л. Хмыров // Русский биографический словарь. Фабер - Цявловский. СПб., 1901. С. 370-372.

Хотимская Н. З. и Мухин Л. А. Коллекция М. Д. Хмырова // Советское востоковедение. 1958. Кн. 3.

Киреева М. В. Библиотека М. Д. Хмырова // Сокровищница книги: Юбил. сб. науч. тр. / ГПИБ. М., 1988. Ч 1. С. 51-55.

Афанасьев М. Д., М. Д. Хмыров и его коллекция // Отечественные архивы. 1996. № 3. С. 30-35.

Білокінь С. Раритети української бібліографії у збірках Олександра Лазаревського та Михайла Хмирова // Київська старовина. 1998. Липень-серпень. № 4 (322). С. 131-164.

Хойнацький Андрій Федорович (4 / 16 VII 1837, м. Полонне Волин. губ. – 27 VIII / 8 IX 1888, Ніжин Чернігів. губ.).

Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 68-71.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 354 (С. О. Вялова).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 254.

Цих (Цыхъ) **Владимир Францович** (1805, Харківська губ. – 19 IV 1837).

Фортинский Федор Яковлевич. Цыхъ В. Ф. // Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 724-728.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (681).

Чубинський Павло Платонович (15 I 1839, біля Борисполя - 14 I 1884).

Ефименко Петр Саввич (1835-1908). Библиографический указатель трудов П. П. Чубинского // КС. 1884. № 5. С. 139-142.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 9, 16, 18, 19, 57, 59, 62, 76, 77, 89, 99, 101, 107, 114, 116, 123, 127, 130, 131, 133, 150, 152, 176, 181, 196, 200, 207, 210, 278, 343, 344, 347, 353, 354, 362, 363, 367, 368, 370, 383, 397, 404, 405, 410-412.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 37, 51, 56, 57, 59, 65.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (682).

Одарченко Петро. Наукова діяльність Павла Чубинського // 125 років київської укр. акад. традиції (1993). С. 131-150.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 39, 40, 42, 258, 260, 456.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 260.

Овсієнко В. Світло людей. Т. 2 (2005). С. 44.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 9, 113, 114, 176, 203.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 102, 187, 189, 190, 571.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 304.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1434 (Т. Адрусяк).

Шульгін Віталій Яковлевич (псевд.: Горбун; 15 IV 1822, Калуга - 1878).

Словарь университета Св. Владимира (1884). С. 760-777.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 7, 16, 46 54, 59, 61, 74, 75, 81, 86, 94, 101, 104, 121, 125, 126, 130, 131, 133, 147, 148, 171, 174, 177, 180, 184, 191, 203-206, 216, 306, 343, З54, 367, 375, 381, 397, 403.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 127.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (684).

Яворницький Дмитро Іванович (25 X 1855, с. Сонцівка, Слобожанщина -5 VIII 1940, м. Дніпропетровськ).

Дорошенко Дмитро Іванович. Реєстр наукових і літературних праць Д. І. Яворницького // Дніпрові хвилі. Катеринослав, 1913. № 10. С. 166-168.

Бібліографічний покажчик праць проф. Дмитра Івановича Яворницького (1883-1928 рр.) // Збірник Дніпропетровського краєвого історично-археологічного музею. Дніпропетровськ, 1929. Т. 1. С. 261-273.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 103-104.

Список репресованих істориків (1962). С. 69.

Реєстр друкованих праць Д. І. Яворницького // Шубравська М. М. Д. І. Яворницький: життя, фольклористично-етнографічна діяльність. К., 1972.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 129.

Небезпечне ремество академіка // Вінницькі вісті. 1942. 26 VII. № 59 (101). С. 3.

Запорожець Олексій. Козацький батько // Календар-альманах на 1955 рік. Буенос-Айрес: Відродження, б. р. С. 83-93.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. (684).

Дмитро Іванович Яворницький / Вступн. ст. та бібліогр. Івана Максимовича Гапусенка (1924, с. Шишаки Полтав. обл. - ?). К., 1969. 58 с.

Акуленко В. І. Охорона пам’яток (1991). С. 52, 98, 99, 120, 142.

Ситник А. А. Слово про «запорозького характерника» // Репресоване краєзнавство (1991). С. 154-161.

Заруба В. М. Академік Дмитро Іванович Яворницький // Заруба В. М. Постаті: Студії з історії України. Кн. 2. Дніпропетровськ: Україна, 1993. С. 3-42, 243-247.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 16, 199, 290, 436; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 75, 205, 360, 407, 497, 560, 561, 564; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 12, 31, 37, 77, 230, 298.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 17, 170, 179; Ч. 2 (1995). С. 5, 129, 158, 159, 160.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 643, 644, 776.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 57.
Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 167, 257, 271, 393, 364.
Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 9, 16, 18, 39.
Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 271.
Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 142, 254.
Абросимова Світлана. Дмитро Яворницький // Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 15. К., 2005. С. 263-308.
Овсієнко В. Світло людей. Т. 2 (2005). С. 44-48.
Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 458.
Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 275, 322, 323;
Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 282, 287, 428-445.
Музей України (2006). С. 23, 25, 42, 52-53, 82, 90, 145-146, 200, 211, 229-230, 244.
Пчілка Ол. Викинуті українці. К., 2006. С. 121, 334-335.
Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 339.
Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 153-155, 162, 178, 414, 461.
Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1494-1495 (Г. Швидько).

IV. Часи Державності 1917-21 та Розстріляного відродження (до 1945)

Енциклопедії:

Бюлетень № 1. [Харків, 1931.] 89, 17 с. Шкл.[ограф] 790. 100 прим. (Бібліотека Української Радянської Енциклопедії. УРЕ).

Загальний відділ: І. Бібліографія (С. 1-7); ІІ. Довідники, словники-довідники (С. 8-14); ІІІ. Енциклопедії, енциклопедичні словники (С. 15-38); IV. Періодичні видання (С. 39-41); V. Словники біографічні (С. 41-45); VI. Словники мов (С. 46-81); VII. Словники термінологічні (С. 82-88); VIII. Словники чужих мов (С. 88-89).

Нотатка Ф. Максименка: «1937. Від Н. Г. Іванець».

Державна бібліографія:

Критеріями для визначення рівня бібліографічної роботи треба вважати якість фондів книжок і періодики, а також масштаб і якість виконуваних de visu покажчиків. У роки державності 1918 року в Києві було засновано Головну Книжкову палату. Облікові праці виконували в Києві та за кордоном.

Калинович Іван, син Тита (25 XI 1884, Львів – 12 XI 1927, там само). Літопис українських публікацій за 1918 рік // Книга. Відень; К., 1921. [Кн.] І. С. 47-69.

До літери "Р" включно.

Калинович Іван - бібліограф, видавець і політ. діяч. Син підприємця-будівельника. Закінчив учительську семінарію в Заліщиках (1904), навчався у Львівському ун-ті. У 1908 ознайомився з діяльністю Міжнародного бібліографічного ін-ту в Брюсселі, де пройшов тримісячні бібліогр. курси. У 1916-17 і 1919-22 працював у Відні, з 1922 - у Золочеві. Переклади творів Б. Келлермана, Т. Манна, С. Жеромського та ін. навели його на думку організувати вид-во «Всесвітня бібліотека» (1913-26), що випускало просвітні видання та перекладну літературу. Перекладачем і покровителем вид-ва був І. Франко. Редагував газ. «Дрогобицький листок» (1919). Член (1917), секретар (1922) Бібліогр. комісії НТШ. Один з керівників просовєцької партії «Сельроб» (фактично легальна прибудівка КПЗУ), редактор його органу «Наше слово». 1918-19 посол до Укр. нац. ради ЗУНР і депутат Трудового Конґресу в Києві. Підтримував стосунки з Укр. книжковою палатою в Харкові та Укр. науковим ін-том книгознавства в Києві. Підготував каталог вид-ва "Вернигора" у Києві (1922). Архів – Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника. Ф. 57; ЦДІА у Львові. Ф. 309; Львів. обл. держ. архів. Ф. 306. Рукописна спадщина К. включає великі картотеки (понад 300 тис. карток) з історії України та укр. літератури, що лишились неопубліковані. - Тв.: Переклади з укр. літератури (Шляхи. 1915. Лютий. С. 222-225; 1916. № 6. С. 222-223; № 7-8. С. 287-288; № 9-10. С. 351-352; 1917. № 1-2. С. 117-119); Покажчик авторів та їх творів у тижневику "Воля" за 1919 рік (Відень, 1920. XL с.); Показник до української соціалістичної та комуністичної літератури (Відень, 1921. VIII, 112 с.); Українська історична бібліографія за 1914-1923 рр.

(ЗНТШ. 1924. Т. 134-135. С. 185-239); Всеукраїнська бібліографія за 1923 рік (Книжка. Станіслав, 1923. № 1-5. С. 58-63; № 6-10. С. 161-188); Україніка в старих [німецьких, 1836-48] часописах (Україна. 1927. Кн. 3. С. 199-202).

Періодичні видання за 1919-й рік // Книжний вістник. К., 1919. Квітень-червень. Кн. 2. Додаток: Справоздання Головної Книжної палати в м. Київі. С. 3-12.

У роки Розстріляного відродження центрами української історичної бібліографії на території СРСР були: 1) Всенародна бібліотека України, 2) Історична секція УАН, де в журналі "Україна" під керівництвом Михайла Грушевського друкувались бібліографічні огляди літератури, 3) Харківська науково-дослідна катедра історії української культури ім. Д. Багалія (голова Бібліографічної комісії Ант. Козаченко), та, до певної міри, 4) Істпарт. Про харківську катедру див.: Богдашина О. М. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури ім. акад. Д. І. Багалія (1921-1934 рр.). Х., 1994. 28 вересня 1928 Юр.Меженко, майбутній директор Бібліотеки АН УРСР (1945-48) писав Вол.Дорошенкові: «ВБУ це тільки галас і рекламна метушня» (Листи Юрія Меженка до львів'ян (1923-1969). Л., 2002. С. 81).

Чистка, а точніше погром Всеукраїнської Академії Наук тривали кілька років[62]. Почалося це зі зміни її керівництва 3 травня 1928 року внаслідок ревізії з „центру". Звідомлення УАН-ВУАН, що виходили друком, висвітлювали її діяльність від початку до 1 січня 1920, від 1923 по 1927. На засідання Ради ВУАН 3 травня 1928 В.Липський склав свої президентські повноваження, на керівні посади в Академії було обрано проміжні фіґури. Процес ліквідації бібліографії у рамках Історичної секції УАН видно за динамікою підготовки й публікації огляду «Науково-дослідчий і науково-видавничий рух Радянської України». Почавшись із 1926 року (друкувався в журналі «Україна» з 1927) він був припинений як серія на огляді продукції 1928 (друкувався 1929). Потім окремо вийшли часткові огляди В.Новицького, В.Юркевича, О.Павлика й В.Дорошенка. Перший і третій були розстріляні, другий загинув у Воркутлаг'е. Дорошенко жив і помер за кордоном.

Див.: Білокінь С. Бібліографічна комісія ВУАН // Енциклопедія історії України. Том 1: А - В.: Наукова думка, 2003. С. 257-258.

Бібліографічна комісія ВУАН. Заснована 1927. Голова акад. М.Птуха, секретар М.Сагарда. Активну участь у роботі Б. к. узяли М.Годкевич, С.Єфремов, С.Маслов, Ю.Меженко та С.Постернак. Завданням комісії було створення вичерпний всеукраїнський бібліографічний репертуар. 11-14 квітня 1927 у Всенародній бібліотеці України відбувся перший пленум Б.к., резолюції якого опубліковано у «Бібліографічному збірнику» (Ч. 3. 1927). Основне видання - «Методологічний збірник» (т. 1. 1928), де вміщено праці про бібліографічний опис аркушівок Н.Заглади, про аноніми та псевдоніми в загальній та укр. бібліографії Н.Кравченко-Максименкової, завдання бібліографії укр. періодики М.Сагарди, бібліографію укр. бібліографії М.Ясинського, спробу інструкції

[62] Кульчицький С., Павленко Ю., Руда С., Храмов Ю. Історія Національної Академії наук України в суспільно-політичному контексті, 1918-1998. К.: Фенікс, 2000. 527, [1] с.; Білокінь С. На шляхах інституціоналізації: До соціальної історії гуманітарних наук в Україні, ХХ ст. К., 2009. 40 с.

та план роботи над складанням укр. бібліографічного репертуру XVI-XVIII ст. С.Маслова та ін. Видано також покажчики праць Хв.Вовка Г.Вовк (1929) та П.Куліша Є.Кирилюка (1929). Складено анкету для генерального обліку бібліографічної роботи на Україні та про Україну (1928). - Літ.: Історія Національної Академії наук України, 1924-1928: Документи і матеріали. К., 1998. С. 350.

Бібліографія історії України, Росії та українського права, краєзнавства й етнології за 1917-1927 роки. Харків, 1930. 147 с. (= Науковий зб. Катедри. Ч. 8: Матеріали до укр. іст. бібліографії).

Див.: Зведений алфавітний список книжок, що увійшли до наказів Головліту (1947). С. 12; Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 21.

Додаток за 1928 рік.

Хандрос Й. Б. і Ланда Е. Я. (вона). Публікації істпартів, істмолів та істпрофів України: Бібліогр. покажчик. Х.; К.: Партвидав «Пролетар», 1932. 107 с.

Набрано кирилицею та ієрогліфами (ідіш). Обидві передмови датовано: Квітень 1931.

Розділи: І. Публікації Істпартів: Публікації Істпарту ЦК КП(б)У (С. 9-38; №№ 1-96), Публікації місцевих істпартів (sic; С. 39-64; №№ 97-179); II. Публікації Істмолів: Публікації Істмолу ЦК ЛКСМУ (С. 65-70; №№ 180-210), Публікації місцевих істмолів (sic; С. 72-79; №№ 211-230); III. Публікації Істпрофів: Публікації Істпрофу ВУРПС (sic; С. 80-82; №№ 231-240 а), Публікації окремих істпрофів та спілок (С. 82-91; №№ 240 б - 266); Абетковий покажчик авторів, редакторів і перекладачів (С. 92-104); Покажчик анонімних видань (С. 105-106).

Див.: Зведений алфавітний список книжок, що увійшли до наказів Головліту (1947). С. 143; Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 21.

Поза територією СРСР:

Львів:

Калинович Іван. Українська історична бібліографія, 1914-23 // ЗНТШ. Том 134 і окремо: Львів, 1924.

Заїкіна (дів. пр. Колосовська) Александра Михайлівна (1862 – не пізніше 1936; матір), Заїкін Вячеслав Михайлович (1896-1941; син). Матеріяли до бібліографії української історії, 1930-31 // Записки ЧСВВ. Том 6. 1936. Вип. 1-2.

Щира подяка А. Портнову за біогр. відомості.

та **еміґрація:**

Дорошенко Дмитро Іванович. Огляд української історіографії. Прага: Укр. ун-т в Празі, 1923. 221 (+ 3) с.

Інскрипт: «Високоповажаному й Дорогому Володимиру Вікторовичу Дорошенкові на незабудь від автора. 12 VIII 1923 року. У Празі».

Рец.: Біднов Василь. Нова праця з обсягу української історіографії // ЛНВ. 1923. № 3-4. С. 292-307; Дорошенко Володимир // Діло. 1923. № 188; Огієнко Іван // Стара Україна. 1925. Кн. VI. С. 114-115; Крип'якевич Іван. Нові напрямки в українській історіографії // Діло. 1924. № 93; Мякотин Венедикт // Slavia. Praha, 1926. № 4. S. 840-842; Багалій Дмитро. Нарис історії України. Том I. Х., 1928. С. 46-47, 124; Його ж //

Архів Радянської України. 1932. № 4-5. С. 356-357; Lewicki K. Dzieje kozaczyzny // Ziemia Czerwieńska. Rocz. 2. Lwów, 1936. Zesz. 1. S. 148; Borschak I. Histoire de l'Ukraine // Revue Historique. 1939. Janv.-Mars. P. 2; Prager presse. 1923. Oktober 20.

Переклад англ. мовою: The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S. Vol. 5-6. New York, 1957. P. 11-304.

Андрусяк Микола. Українська історіографія // Збірник Українського наукового інституту в Америці. [Том I.] Сент Пол, Мінн; Прага, 1939. С. 5-24.

Від початків до 1939. Докладно представлено 20-30-ті роки в Україні та на еміґрації. Резюме англ. мовою.

Грицак Євген. З історії книжкового руху на Великій Україні, 1917-1922 // ЛНВ. Том 81. 1923. Кн. IX. С. 55-64; Кн. X. С. 149-152. І окремо: Льв., 1923. 20 с.

Кадиш М. П., Гольденберг В. А. Каталог книг, вышедших вне России: По июнь 1924 г. [Берлин]: Союз русских издателей и книгопродавцев в Германии; Ладыжников, 1924. XVI, 211 с.

Дорошенко Дмитро Іванович. Покажчик літератури українською мовою, виданих у Росії в 1798-1897 // Науковий ювілейний збірник Українського університету в Празі, присвячений п. президентові Чесько-словенської республіки проф. д-р Т. Г. Масарикові, Ч. I. Прага, 1925.

Доповнення Федора Максименка в кількох примірниках рукопису.

Рец.: Айзеншток Ієремія // Червоний шлях. Х., 1926. Кн. X. С. 256-257; Ясінський (Ясинський) М. І. Головні моменти з історії української бібліографії // Бібліотечний збірник. Ч. 3. К., 1927. С. 16-17, 27-28.

Державна бібліографія:

Библиографический бюллетень Украинской книжной палаты. №№ 1-4. 1923 // Книга: Місячник літератури, критики й бібліографії. 1923. № 1. С. 57-67; № 2. С. 51-62; № 3. С. 49-76; № 4. С. 49-68.

Літопис українського друку [ЛУД]. Х.: Укр. Книжкова палата, 1924-30.

1924. №№ 1-12;

1925. №№ 1-12;

1926. №№ 1-24;

1927. №№ 1-52;

1928. №№ 1-52;

1929. Січень-березень; квітень-червень; липень-вересень; жовтень-грудень. Додаток: Українське слово за кордоном. 1929. № 1.

1930. Січень-березень; квітень-червень; жовтень-грудень.

Книга за липень-вересень не вийшла.

Літопис друку УСРР. Х.: Книжкова палата УСРР, 1936.

[Книги: Систематичний покажчик за (1931-1934 рр.)] За 1931 рік. 903 с.; за 1932 рік. 867 с.; за 1933 рік. 604 с.; за 1934 рік. 1039, XXII с.

Літопис друку. Книги (1935-41, 1946-53). Х.: Книжкова палата УСРР.

1935. №№ 1-12;

1936. №№ 1-24;

1937. №№ 1-24;

1938. №№ 1-24;

1939. №№ 1-24;

1940. №№ 1-24;

1941. №№ 1-11;

1942-1944. Систематичний покажчик. Х., 1951. 70 с. [За 1945 рік у світ не вийшов].

Під час війни (червень 1943) директором Української книжкової палати був І. З. Севастьянов (Українська книжкова палата // Нова Україна. Полтава, 1943. 2 VI. № 89 (413). С. 4). Інспектором Книжкової палати було призначено В. Шпилевич (Управа Книжкової палати і архіву // Останні вісті. 1941. 24 XI. № 2).

1946. №№ 1-4;

1947. №№ 1-12;

1948. №№ 1-12;

1949. №№ 1-12;

1950. №№ 1-12;

1951. №№ 1-12;

1952. №№ 1-12;

1953. №№ 1-12.

Див.: Літописи друку – настільний посібник бібліотеки. Х.: Вид-во Книжкової палати УРСР, 1950. 15, [1] с. Тираж 3000 прим. Відповідальний за випуск О. А. Макаревич.

Літопис книг (Х.; К., 1954 -).

Літопис періодичних видань (Х.; К., 1935, 1973-97).

Літопис друку: Журнальні статті (Х., 1936-41).

Літопис друку УРСР: Журнальні статті (Х., 1942-45 [вид.: 1948-49]).

Літопис журнальних статей (Х.; К., 1946 -).

Літопис друку: Газетні статті (Х., 1937-41, 1944-53).

Літопис газетних статей (Х.; К., 1954 -).

Іноземцев П. Проблема національної бібліографії на Україні / Укр. наук.-досл. інститут книгознавства. К., 1929. 25, [1] с. 100 прим.

Відбитка з вид.: Бібліологічні вісті. 1929. № 2-3. С. 5-25. Резюме німецькою мовою. Власницький запис: «Ф. Максименко. Від Д. П. Теремця. 1936 р.» Інскрипт: «Вельмишановному Дмитрові Петровичу від автора. Київ 19 24/III 30 р.»

П. Ф. Іноземцев – з 1931 завідував відділом аркушівок (кол. волянсія), на 1 І 1932 завідував відділом комплектування. 25 XII 1932 прочитав доповідь «Наукові принципи організації відділу волянсії ВБУ при ВУАН» (Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 128, 132, 197).

Український бібліографічний репертуар [УБР] // Журнал бібліотекознавства та бібліографії. Ч. 4. 1930. С. 94-99.

Проект, що його розробила Бібліографічна секція Науково-дослідчої комісії бібліотекознавства та бібліографії ВБУ.

Національна бібліографія:

Науково-дослідчий і науково-видавничий рух Радянської України:

в 1926 році

Передмова (М.Грушевський) // Україна. 1927. Кн. 3 (22). С. 145-146.

Ботаніка (Д.Зеров) // Україна. 1927. Кн. 5 (24). С. 128-129.

Вища математика (Ф.Калинович) // Україна. 1927. Кн. 6 (25). С. 146-148.

Геологія (П.Тутковський) // Україна. 1927. Кн. 5 (24). С. 126-128.

Гігієна і медицина (О.Черняхівський) // Україна. 1927. Кн. 4 (23). С. 175-181.

Економіка (О.Попов) // Україна. 1927. Кн. 4 (23). С. 157-162.

Історична література (О.Гермайзе) // Україна. 1927. Кн. 3 (22). С. 146-152.

Міжнародне право на сторінках «Вестника советской юстиции» (З.Яновський) // Україна. 1927. Кн. 6 (25). С. 160-163.

Охорона природи (М.Шарлемань) // Україна. 1927. Кн. 5 (24). С. 129-130.

Робота зоологів України (Д.Белінг) // Україна. 1927. Кн. 6 (25). С. 148-155.

Сільське господарство (К.Дубняк) // Україна. 1927. Кн. 4 (23). С. 162-165.

Техніка (К.Симінський) // Україна. 1927. Кн. 4 (23). С. 165-175.

Українїка в російських журналах за 1926 рік (М.Сагарда) // Україна. 1927. Кн. 6 (25). С. 155-160.

Українська цивілістична література (Л.Крістер) // Україна. 1927. Кн. 3 (22). С. 168-171.

Українське літературознавство (К.Копержинський) // Україна. 1927. Кн. 3 (22). С. 152-159.

Фольклор і етнографія (Ф.Савченко) // Україна. 1927. Кн. 3 (22). С. 159-162.

Юридична література (О.Малиновський) // Україна. 1927. Кн. 3 (22). С. 163-168.

Українознавство поза межами УСРР (В.Дорошенко) // Україна. 1927. Кн. 5 (24). С. 131-150.

в 1927 році

Передмова (М.Грушевський) // Україна. 1928. Кн. 3 (28). С. 101-102.

Адміністративне право (М.Товстоліс) // Україна. 1928. Кн. 4 (29). С. 129-131.

Ветеринарія (М.Леонтович, О.Пінус) // Україна. 1928. Кн. 5 (30). С. 155-162.

Геологія (П.Тутковський) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 111.

Геологія: Бібліографія (О.Сно) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 111-113.

Гідротехніка, гідрологія та водне господарство (Є.Оппоков) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 115-122.

Економіка (О.Попов) // Україна. 1928. Кн. 5 (30). С. 162-175.

Етнографія й фольклор (Ф.Савченко) // Україна. 1928. Кн. 3 (28). С. 123-128.

Земельне право (В.Завітневич) // Україна. 1928. Кн. 4 (29). С. 131-133.

Зоологія (Д.Белінг) // Україна. 1928. Кн. 5 (30). С. 117-130.

Історія права (О.Малиновський) // Україна. 1928. Кн. 4 (29). С. 115-118.

Математика (М.Кравчук) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 97-99.

Медицина (О.Черняхівський) // Україна. 1928. Кн. 5 (30). С. 139-147.

Метеорологія (І.Селецький) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 114-115.

Міжнародне право (В.Яновський) // Україна. 1928. Кн. 4 (29). С. 118-122.

Мікробіологія та епідеміологія (М.Нещадименко) // Україна. 1928. Кн. 5 (30). С. 132-138.

Осібні книжки українською мовою і про Україну, що їх видано в БССР й РСФСР 1927 р. (М.Ясинський) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 138-145.

Охорона природи (М.Шарлемань) // Україна. 1928. Кн. 5 (30). С. 131-132.

Правознавство (О.Малиновський) // Україна. 1928. Кн. 4 (29). С. 110-114.

Техніка (К.Симінський) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 122-128.

Україніка в російських журналах (М.Сагарда) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 134-138.

Українська історія (О.Гермайзе) // Україна. 1928. Кн. 3 (28). С. 102-110.

Українське літературознавство і критика (К.Копержинський) // Україна. 1928. Кн. 3 (28). С.110-123.

Українське пластичне мистецтво (В.Січинський) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 128-134.

Хімія (М.Бендецький, К.Танчаківський) // Україна. 1928. Кн. 6 (31). С. 99-110.

Хірургія (І.Студзинський) // Україна. 1928. Кн. 5 (30). С. 147-154.

Цивілістична література (А.Кристер) // Україна. 1928. Кн. 4 (29). С. 122-126.

Цивільний процес (О.Бутовський) // Україна. 1928. Кн. 4 (29). С. 126-129.

Язикознавство (Є.Тимченко) // Україна. 1928. Кн. 3 (28). С. 128-134.

Українознавство поза межами УСРР (В.Дорошенко) // Україна. 1929. Березень-квітень (33). С. 102-126.

за I півріччя 1928 року

Передмова (редакція) // Україна. 1929. Січень-лютий (32). С. 133.

Географія та краєзнавство // Україна. 1929. Січень-лютий (32). С. 138-139.

Економіка. Статистика. Кооперація. Громадська агрономія // Україна. 1929. Січень-лютий (32). С. 140-143.

Етнографія і фольклор (Ф.Савченко) // Україна. 1929. Вересень (36). С. 120-130.

Історія матеріальної культури // Україна. 1929. Січень-лютий (32). С. 144-146.

Історія. Історіографія і джерелознавство. Археографія та архівознавство. Мемуари. Історична географія та інші допомічні науки // Україна. 1929. Січень-лютий (32). С. 153-171.

Соціологія. Ідеологія. Методологія // Україна. 1929. Січень-лютий (32). С. 134-138.

Українське літературознавство, історія театру й критика (К.Копержинський) // Україна. 1929. Вересень (36). С. 98-120.

Українське пластичне мистецтво (В.Січинський) // Україна. 1929. Вересень (36). С. 135-143.

Філологія. Історія літератури. Театр. Музика // Україна. 1929. Січень-лютий (32). С. 146-153.

Язикознавство (Є.Тимченко) // Україна. 1929. Вересень (36). С. 130-135.

за II півріччя 1928 року

Адміністраційне право (М.Товстоліс) // Україна. 1929. Грудень (38). С. 125-127.

Географія та краєзнавство // Україна. 1929. Жовтень-листопад (37). С. 97-101.

Економіка. Статистика. Кооперація. Громадська агрономія // Україна. 1929. Жовтень-листопад (37). С. 101-115.

Земельне право (В.Завітневич) // Україна. 1929. Грудень (38). С. 127-130.

Історіографія і джерелознавство. Археографія та архіви й бібліотеки. Мемуари. Історична географія та інші допомічні науки // Україна. 1929. Жовтень-листопад (37). С. 129-136.

Історія матеріальної культури. Археологія. Історія мистецтв // Україна. 1929. Жовтень-листопад (37). С. 115-117.

Історія політична, економічна, соціальна, культури і права // Україна. 1929. Жовтень-листопад (37). С. 136-150.

Міжнародне право (В.Яновський) // Україна. 1929. Грудень (38). С. 106-112.

Персоналія. Періодика. Бібліографія // Україна. 1929. Жовтень-листопад (37). С. 150-160.

Соціологія. Ідеологія. Методологія. Педагогіка. Національне питання // Україна. 1929. Жовтень-листопад (37). С. 94-97.

Філологія та історія літератури. Театр. Музика // Україна. 1929. Жовтень-листопад (37). С. 117-128.

Цивілістична література (А.Кристер) // Україна. 1929. Грудень (38). С. 112-121.

Цивільний процес (О.Бутовський) // Україна. 1929. Грудень (38). С. 121-125.

Українознавство поза межами УСРР (В.Дорошенко) // Україна. 1930. Липень-серпень (42). С. 119-142.

за роки 1928 і 1929

Українська історична література за роки 1928 і 1929 (В.Новицький[63], В.Юркевич[64]) // Україна. 1930. Вересень (43). С. 86-119.

за роки 1930-1932

Радянська історіографія Західної України: Бібліогр. огляд за 1930-1932 рр. (О.Павлик[65]) // Україна. 1932. Кн. 3. Липень-вересень. С. 162-168.

---

[63] Віктор Ізмайлович Новицький був розстріляний 14 X 1938.

[64] Віктор Дмитрович Юркевич помер в ув'язненні у с. Адак (Воркутлаг, Республіка Комі) 11 IX 1939.

[65] Остап Якович Павлик був розстріляний 5 XI 1937.

Культурна спадщина:

Wykaz zniszczonych dworów polskich // Muzeum Polskie. Kijów, MCMXVIII. S. 211-217.

Відомості "Polskiego Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości na Rusi" про 226 знищених польських садиб Київщини, Поділля, Волині та Білорусі.

Chwalewik Edward. Zbiory Polskie. Tom I-II. Warszawa; Kraków: J. Mortkowicz, MCMXXVI-MCMXXVII.

Музеї:

Український музей / Управління Науковими Установами У. С. С. Р. Зб.1. К., 1927. [6,] VIII, 310 с.

Див.: Зведений алфавітний список книжок, що увійшли до наказів Головліту (1947). С. 140; Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 361.

Український музей. Зб. 1. Репринтне перевидання [книжки] 1927 року. К.: Фенікс, 2007. 24, [6,] VIII, 310, 15, [3] с.: іл.

Із змісту: Білокінь С. Перший том «Українського музею» (1927). С. 4-23.

Наука:

Перший піврік існування Української Академії наук у Києві та начерк її праць до кінця 1919 р. К., 1919. 176 с.

Зміст: І. Історично-Філологічний (Перший) Відділ (С. 3-6); II. Фізично-Математичний (Другий) Відділ (С. 7-11); III. Відділ соціяльних наук (Третій; С. 12-22); IV. Спільне Зібрання всіх тр[ь]ох відділів Академії Наук (С. 22); V. Національна Всенародня Бібліотека при Українській Академії Наук (С. 22-24); VI. Приконечні уваги (С. 24-25); Протоколи Спільного Зібрання Української Академії Наук до 15 червня 1919 р. (С. 27-157)[66]; Обрахунок видатків Української Академії Наук на січень-червень 1920 року (С. 157); Додаток І до загального обрахунку. Кошторис-обрахунок на утримання персонального складу Української Академії Наук у Київі на перше півріччя 1920 року (С. 158-165); Додаток II до загального обрахунку. Кошторис-обрахунок на операційно-господарські витрати Української Академії Наук у Київі на перше півріччя 1920 року (С. 166-176).

Із змісту: Закон про заснування Української Академії Наук в м. Київі (С. 28-29)[67]; Наказ про призначення первісного складу Української Академії Наук у Київі (С. 29-30)[68]; **Додаток І.** У.Н.Р. Міністерство Народньої Освіти. Департамент Загальних Справ. Відділ Адміністративний. Грудня 21 дня 1918 р. № 1972 / 21897 [Про увільнення від реквізиції помешкань УАН та Національної Бібліотеки]; **Додаток II.** Обрахунок видатків Української Академії Наук у Київі та її установ на 1919 р. (С. 40-51); **Додаток III.** Статут Національної Бібліотеки Української Народньої Республіки в м. Київі, при Українській Академії Наук (С. 52-56); **Додаток IV.** Штати Національної Бібліотеки України (С. 56-58); **Додаток V**. Сміта [кошторис] видатків Національної Бібліотеки при

[66] Протокол № 31 чергового Спільного Зібрання УАН датується 14 червня 1919 (С. 130-131), але друк протоколів продовжився до № 41 надзвичайного Спільного Зібрання УАН з датою 20 грудня (С. 156-157).

[67] Передруковано з вид.: Державний Вістник. 1918. 22 листопада. № 73. У примітці зазначено: «Статут і Штати надруковано окремим випуском» (С. 28).

[68] Передруковано з вид.: Державний Вістник. 1918. 22 листопада. № 73 (С. 29).

Українській Академії Наук на 1919 рік (С. 58-59); Пояснююча записка до сміти Національної Бібліотеки (С. 59-60); Протокол № 9, 23 січня 1919. **Додаток І**. Докладна записка про програм і порядок видання Біографічного Словника діячів українського народу й української землі (науки, літератури, історії, мистецтва та громадського руху / В.Л.Модзалевський; С. 68-72); Протокол № 11, 1 лютого 1919. **Додаток І**. Життєпис В.Л.Модзалевського (С. 76); **Додаток ІІ.** Спис праць В.Л.Модзалевського, 27.ХІІ. 1918 (С. 77-81); Протокол № 17, 8 марта 1919. **Додаток І**. Життєпис і реєстр наукових праць Ф.Л.Ернста (С. 92-93); **Додаток ІІ**. Життєпис і реєстр наукових праць Н.І.Мірзи-Авак'янц (С. 93-94); **Додаток ІІІ**. Життєпис і реєстр наукових праць В.О.Романовського (С. 94-95); **Додаток IV**. Життєпис і реєстр праць П.Я.Стебницького (С. 95-102); Протокол № 32, 21 червня 1919. Додаток [Відношення УДАМ до Виконавчого Комітету УРСР, 20 червня 1919; С. 139-140].

С. 33-34: «Мала печатка Академії Наук. 4) Неодмінний Секретар А.Є.Кримський подав свій проект малої печатки Академії Наук. Той проєкт затверджено, зазначивши одначе, що на знакові держави св. Володимира повинен вгорі бути хрещик і що під тим знаком треба // вмістити дату заснування Академії Наук: 14 XI. 1918. Що-ж до великої печатки, то Спільне Зібрання доручило її спроєктувати Історично-Філологічному Відділові» [69]. Попри ясний і добре документований факт влада проголосила датою заснування Академії прихід большевиків на початку 1919. Після війни режимні вчені ревно фальшували історію України та Академії наук.

28 листопада 1918 року наказом ч. 342 Гетьман Всієї України Павло Скоропадський на посаді голів відділів Соціяльних Наук та Фівзично-Математичних Наук УАН у Київі затвердив академіків М.І.Туган-Барановського, М.Т.Кащенка, а на посаді Неодмінного Секретаря – А.Є.Кримського (С. 33). Наказом Гетьмана 30 листопада ч. 343 Головою-Президентом УАН було затверджено академіка В.І.Вернадського (С. 33). Наказом Гетьмана 10 грудня ч. 351 Головою Відділу Історично-Філологічних Наук було затверджено акад. Д.І.Багалія (С. 35).

Звідомлення про діяльність Української Академії Наук у Київі до 1 січня 1920 року. Без вих. даних. XCV с.

На різному папері і в різному форматі вийшло друком у додатку до вид. «Перший піврік), а також окремо.

Із змісту: Спис співробітників Української Академії Наук, які вели працю при Академії на протязі 1919 року (С. LXXIX- XCIV).

Звідомлення за 1921 рік / Всеукраїнська Академія наук. Берлін: Вид-во укр. молоді, 1923. 76 с.

Із змісту: Список членів і співробітників Історично-Філологічного Відділу Всеукраїнської Академії Наук (С. 64-67); Список членів і співробітників Фізично-Математичного Відділу Всеукраїнської Академії Наук (С. 68-71); Список академиків та штатних співробітників Соціяльно-Економічного Відділу Всеукраїнської Академії Наук (С. 72-73); Спис Співробітників Всеукраїнської Академії Наук (С. 74-76).

---

[69] Голова-Секретар Відділу протягом 1919 був акад. Дмитро Йванович Багалій, члени Відділу – академіки М.Т.Біляшівський, А.Є.Кримський, В.М.Перетц, М.Й.Петров, М.Ф.Сумцов, С.О.Смаль-Стоцький, В.К.Харлампович. Відтворюю правопис першого Звідомлення – С.LXXIX).

Звідомлення за 1922 рік / Всеукраїнська Академія наук. Прага: Вид-во укр. молоді, 1925. [2], 70 с.

Звідомлення Всеукраїнської Академії наук у Київі за 1923 рік: (З нагоди п'ятирічного існування Академії 1913 (sic) - 1924). У Київі, 1924. 166 с. 500 прим.

Із змісту: Особовий склад Всеукраїнської Академії наук (на 1 травня 1924 р.; С. 147-161); Список праць Всеукраїнської Академії наук, виданих за п'ять літ її існування (1919-1924; С. 162-165).

Звідомлення Української Академії наук у Київі за 1924 рік. У Київі, 1925. 94 с. 1000 прим.

Із змісту: Особовий склад Всеукраїнської Академії Наук (на 1 травня 1925 р.; С. 71-87; Список праць Української Академії Наук, виданих за шість літ її існування (1918-1924; С. 88-92).

Видання містить сліди активної політичної боротьби. За 1923 рік було видано «Звідомлення Всеукраїнської Академії наук у Київі», за 1924 – «Звідомлення Української Академії наук у Київі». Після тексту подано оголошення: «На ст. 7 та на ст. 9 замість повного вислову «од центральної влади» через редакторський недогляд вжито вкороченого вислову: «з центру». Обидва видання дозволив випустити в світ Неодмінний Секретар Академії акад. Аг. Кримський.

Звідомлення Української Академії наук у Київі за 1925 рік. У Київі, 1926. 80 с. 600 прим.

Дозволив випустити видання в світ акад. А. Кримський. Однак особового складу тут не наведено, а списку праць не подано.

Звідомлення Української Академії наук у Київі за 1926 рік. У Київі, 1927. 132 с. 650 прим.

Із змісту: Особовий склад Всеукраїнської Академії наук на 1 жовтня 1927 р.; С. 101-121); Список праць Всеукраїнської Академії наук, виданих за вісім літ її існування (1918-1927; С. 122-132). У реєстрі співробітників зазначено штатних, постійних нештатних, а також нештатних непостійних, нарешті наявність вакансій.

Звідомлення Всеукраїнської Академії наук у Київі за 1927 рік. У Київі, 1928. 146 с. 1200 прим.

Із змісту: Особовий склад Всеукраїнської Академії наук на 1 квітня 1928 р.; Подав П.Н.Лозієв; С. 107-129); Список праць Всеукраїнської Академії наук, виданих за десять літ її існування (1918-1928; С. 131-146). У реєстрі співробітників зазначено штатних, постійних нештатних, а також нештатних непостійних, нарешті наявність вакансій.

Вихід дальших звідомлень було заборонено.

Історичні праці у виданнях УАН – ВУАН - АН УРСР:

Іванченко Микола Миколайович та Стешенко Ярослав Іванович. Систематичний каталог видань Всеукраїнської Академії наук,1918-1929. К., 1930.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 327.

Про Іванченка: Микола Миколайович (1883 – не раніше 1938). Дж.: Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 119, 125, 209, 224, 234.

Про Стешенка: Ярослав Іванович (24 III / 6 IV 1904, Київ - 11 марта 1939, бухта Наґаєво, Колима), бібліограф. Онук М. П. Старицького, син І. М. Стешенка (убитий на його очах). Хрещені батьки Йосиф Юркевич та Марія Старицька. У 1919-20 працював у книжковій коморі Дніпросоюзу. 1920 навчався на бібліотечних курсах у Києві. З 1921 навчався на ф-ті профосвіти літ. циклу Київ. ВІНО ім. Драгоманова. 1926 закінчив 2 укр. гімназію. 1930 закінчив торг. фак. Київ. ін-ту нар. госп-ва з кваліфікацією економіста (свідоцтво від 17 IX 1932). Працював у Всенародній бібліотеці України (1920-22, інструктор, потім бібліотекар-спеціаліст, перевіз книгозбірні й архіви М. Петрова та С. Ґолубєва; 1928-29, наук. співробітник). В інтервалі 1923-28 працював в Укр. наук. ін-ті книгознавства (ст. бібліограф, науковий співробітник, одночасно - секретар журналу «Бібліологічні вісті»). Після ув'язнення 1929-30 - в Укр. Книжковій палаті у Харкові (1932-33, керівник сектору бібліогр. реєстрації, керівник кабінету укр. дорев. друку). Знову ув'язнений. Член бібліогр. комісії НТШ (1923), дійсн. член Рос. бібліогр. т-ва при Московському ун-ті (1928) та Ленінгр. т-ва бібліофілів (1929), член-кор. Ленінгр. т-ва екслібрисистів (1929). Один з організаторів Укр. бібліологічного т-ва при ВУАН (1928-29), член його ради, скарбник. Бібліографічні праці С. являють собою одне з вершинних досягнень укр. бібліографії часів Розстріляного відродження ретельністю й докладністю бібліогр. опису. Разом з тим С. - одна з найтрагічніших фіґур укр. бібліографії, оскільки більшість його праць не вийшли друком і загинули. З 1923 С. працював над фундаментальним покажчиком видань, що вийшли на території Рос. імперії укр. мовою 1798-1916. Автор персоналій - Г. Нарбута (покажчики опублікованих творів та літератури про митця у вид.: Георгій Нарбут: Посмертна виставка творів, Каталог. К., 1926; доповнений покажчик мав увійти до пізнішого знищеного збірника 1932) та С. Маслова (у вид.: Сергій Маслов. К., 1927). Разом з Мик. Іванченком уклав «Систематичний каталог видань Всеукраїнської Академії наук» (К., 1930; перевид.: Чікаго, 1966). 1921 датується його праця «Бібліографія укр. бібліографії» (лишилась у рукопису). Працював над бібліографією історії укр. друкарства (1925), укр. дитячого друку XIX та XX ст. (1928). Готував список вид. знаків (марок) і словник графіків і ґраверів для збірника, присв. сучасній укр. графіці (1929). Свого дядька В. Степаненка (чоловік мол. батькової сестри Марії), управителя книгарні «Киевской старины» (бл. 1898-1918) умовив написати спогади (доля рукопису невідома). Збирав слов'янські екслібриси. Для нього самого екслібриси виконали В. Кричевський, Ол. Кульчицька, Ол. Сахновська, Ол. Усачов та Л. Хижинський. Б-ку С. родичі продали до ҐБЛ ім. Леніна у Москві.

Систематичний каталог видань Всеукраїнської Академії наук за 1930 рік: Додаток І / Склав Микола Сагарда (1870-1943). К., 1931. [4], 76 с. 170 записів. Дозволяється випустити в світ (Неодм. секретар О. В. Корчак-Чепурківський).

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 160.

Систематичний каталог видань Всеукраїнської Академії наук за 1931 рік: Додаток II / Склав Микола Сагарда. К., 1932. 40 с.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 327.

Систематичний каталог видань Всеукраїнської Академії наук за 1932 рік: Додаток III / Склав Микола Сагарда. К., 1933. 50 с.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 327.

Систематичний каталог видань Всеукраїнської Академії наук за 1934 рік, 1-й і 2-й квартали (1 I – 30 VI 1934 р.). Друкується за розпорядж. Неодм. секретаря ВУАН І. Й. Агола. К., 1934. 64 с. 64 записи. 1500 прим.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 327.

Каталог видань Видавництва Української Академії наук за січень-червень 1935 року / Коректор М. І. Сагарда (1870-1943). Друкується з розпорядження УАН (Неодм. секретар О. В. Палладін). К., 1935. 67 записів. 52 с. Підписано до друку 15. XI. 1935 р. 3000 прим.

Каталог видань Видавництва Української Академії наук за липень-грудень 1935 р. К., 1936. 60 с.

Каталог видань Академії наук УСРР. № 1. К., 1936. 163 с.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 160.

Каталог видань Академії наук УРСР. № 1. [К.; Льв.: Друкарня АН УРСР (Львів, вул. Оссолінських, 11)], 1941. 92 с.

Містив надруковані видання, які були у продажу, а також ті, що мали вийти з друку протягом VI і VII 1941. Підписано до друку 13. VI. 1941. Тираж 1450+50 прим. Сам каталог у світ не вийшов.

К-ч І. [Крип'якевич Іван Петрович, 1886-1967]. Історичні видання Української Академії наук у Київі 1926-1927 р. // ЗНТШ. Том 149. 1928. С. 223-235 і окремо.

Перелік поточних видань АН УРСР з 1928 подавався у журналі "Вісті Всеукраїнської Академії наук", потім – "Вісник Академії наук УРСР".

Націознавство:

Липа Юрій [Липа Юрій Іванович (5 V 1900 – 20 VIII 1944)]. Призначення України. Львів: Хортиця, 1938. 308 с.

Частини: перша (С. 7-53), друга (С. 55-118), третя (С. 119-171), четверта (С. 173-262), Великі заповіти (С. 262-302).

Шевченкознавство:

Свєнціцкий Іларіон. Каталог Шевченківської вистави: З портретом батька Т. Шевченка. Львів: Національний музей у Львові, цвітень 1920. 23, [1] с.

Яшек Микола. Т. Шевченко: Матеріяли до бібліографії (р.р. 1903-1921). Вип. 1. Х.: Всеукр. держ. вид-во; Центр. бібліогр. відділ, 1921. 108 с.

Продовження праці М. Комарова. 1684 записи. Покажчики систематичний, хронологічний, періодичних видань та авторів.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 413.

Багрий Александр Васильевич (11/23 IV 1891, м. Летичів – 22 VI 1949, Баку). К библиографии Т. Г. Шевченка: По поводу указатель М. Яшека. Владикавказ: Тип. Наркомпроса Горреспублики, 1923. 14, [2] с.

Відбитка з 1 тому «Известий Горского института народного образования».

Про автора: Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С.42.

Багрий А. В. К рукописной традиции распространения «Кобзаря» Т. Г. Шевченко. Баку, 1927. 29 с. 100 прим.

Відбитка з вид.: «Известия Азербайджанского гос. ун-та им. В. И. Ленина. Общественные науки». Т. 8-9.

Шевченко Тарас. Щоденні записки (Журнал): Текст. Первістні варіянти. Коментарій / Редакція і вступ. слово акад. С. Єфремова. [К.:] ДВУ, 1927. XL, 789, [1] с. (Українська Академія Наук. Комісія для видавання пам'яток новітнього українського письменства. Повне зібрання творів Тараса Шевченка. Том 4).

Зареєстровано у вид.: Дорошенко Вол. Покажчик видань Шевченкових творів: Першодруки й окремі видання та спис літератури про них // Шевченко Т. Повне видання творів. Вид. 2 Мик. Денисюка. Том 14. Чікаго, 1961. С. 225-226. № 669.

Про вид. див.: Білокінь С. В обороні української спадщини: Історик мистецтва Федір Ернст. К., 2006. С. 199-204.

Автори персоналій у коментарях:

А. Л. - Лобода Андрій, акад.
В. М. - Міяковський Володимир
Дм. Р. - Ревуцький Дмитро
М. Н. - Новицький Михайло
Ол. Н. - Новицький Олекса
П. Ф. - Филипович Павло
Рл. - Рулін Петро
С. Є. - Єфремов Сергій, акад.

Персональні ширші статті: **Адлерберґ** Володимир Федорович (С. 678-679; С. Є.), **Аксаков** Сергій Тимофієвич (С. 507-510; С. Є.), **Аксакових** родина (С. 700-703; С. Є.), **Александра** Федоровна, імператриця (С. 484-486; С. Є.), **Андрузький** Юрій Львович (С. 550-552; С. Є.), **Анненков** Іван Олександрович (С. 596; П. Ф.), **Анненкови** та **Івашови** (С. 617-619; П. Ф.), **Апрелев** Василь Петрович (С. 393; С. Є.), **Аракчеєв** Олексій Андрієвич (С. 617; С. Є.), **Афанасьєв** Олександер Миколаєвич (С. 688-689; П. Ф.), **Афанасьєв** Олександер Степанович (С. 387-390; С. Є.), **Бабот** Іван Кондратович (С. 687-688; П. Ф.), **Барков** І. С. (С. 418; П. Ф.), **Бажанов** Микола Єфремович (С. 266-267; М. Н.), **Байрон** лорд Джордж (С. 556-557; П. Ф.), **Балагуров** Олександер Васильович (С. 488; М. Н.), **Барбієрі** Доменіко Франческо (Гверчино; С. 577; Ол. Н.), **Барбьє** Огюст (С. 523-524; П. Ф.), **Бархвиц** Станислав Августович (С. 393; М. Н.), **Бенедиктов** Володимир Григорович (С. 524-526; П. Ф.), **Бер** Карл-Ернест (С. 463-464; М. Н.), **Беранже** Пєр-Жан (С. 384-387; П. Ф.), **Бетховен** Людвиг (С. 629; Дм. Р.), **Бибиков** Дмитро Гаврилович (С. 468-470; С. Є.), **Білозерський** Василь Михайлович (С. 707-708; С. Є.), **Білозерський** Микола Данилович (С. 656-657; С. Є.)[70], **Бобрже-**

[70] Куліш Пантелеймон. Листи до М.Д. Білозерського / Упоряд., вст. ст., комент. Ол.Федорука. Львів; Нью-Йорк: Вид-во М.П.Коць, 1997. 223 с. (Серія: Літературні пам'ятки; Вип. 3). - Рец.: Сердюченко В. Русские письма Пантелеймона Кулиша // Вопросы литературы. 1999. № 6. Нояб.–дек. С. 346–355; Постернак Алла. Подарунок краєзнавцям // Сіверянський літопис. 1998. № 5. С. 145–146; Терлецький Віктор. Новітні видання про Куліша // Сіверянський літопис. 2000. № 1. С. 179–180.

Сергій Петрович (С. 465-466; М. Н.), **Ленський** Дмитро Тимофієвич (С. 641-642; Рл.), **Леонова** Дарія Михайлівна (С. 737-738; Дм. Р.), **Лібельт** Кароль (С. 403-409; В. М.), **Лукашевич** Олекса (С. 717; Ол. Н.), **Макаров** Микола Яковлевич (С. 758-759; С. Є.), **Максимович** Михайло Олександрович (С. 683-687; П. Ф.), **Марія Миколаєвна**, вел. кн. (С. 598-599; С. Є.), **Маркевич** Андрій Миколаєвич (С. 319-321; С. Є.), **Маркевич** Микола Андрієвич (С. 689-690; С. Є.), **Меєрбер** Жак (С. 496; Дм. Р.), **Мей** Лев Олександрович (С. 734-735; П. Ф.), **Мєшков** майор (С. 306; С. Є.), **Микола** I (С. 300-304; С. Є.), **Мирцев** Н. И. (С. 676; Рл.), **Михайлов** Григорій Карпович (С. 379; Ол. Н.), **Мікєшин** Михайло Осипович (С. 757-758; Ол. Н.), **Мін** Дмитро Єгорович (С. 689; П. Ф.), **Мокрицький** Аполон Миколаєвич (С. 691; Ол. Н.), **Моллер** Федір Антонович (С. 486-487; Ол. Н.), **Мостовський** (С. 267, 481-482, С. Є.), **Моцарт** Вольфганг Амедей (С. 576; Дм. Р.), **Мочалова** Марія Васильовна (С. 575; Рл.), **Муравйов** Олександер Миколаєвич (С. 582-585; С. Є.), **Мурілльо** Бартоломе Естебан (С. 750; Ол. Н.), **Нагаєв** Григорій Миколаєвич (С. 312-313; М. Н.), **Наполеон** III (С. 595; А. Л.), **Небольсин** Павло Іванович (С. 448-449; А. Л.), **Незабитовський** Степан (С. 515; С. Є.), **Некрасов** Микола Олексієвич (С. 724-727; А. Л.), **Никитенко** Олександер Васильович (С. 755; С. Є.), **Никольський** Сергій Родіонович (С. 297-298; С. Є.), **Никон** патріярх (С. 606; С. Є.), **Новиков** Микола Іванович (С. 692; Рл.), **Нордстрем**, служив у III Відділенні (С. 556; С. Є.), **Норов** Аврам Сергієвич (С. 472; А. Л.), **Обер** Даніель (С. 718-719; Дм. Р.), **Обручов** Володимир Опанасович (С. 330-332; С. Є.), **Обрядин** Яков Максимович (С. 416; М. Н.), **Овідій** (С. 299-300; П. Ф.), **Овсянников** Павло Абрамович (С. 564-565; С. Є.), **Озеров** Владислав Олександрович (С. 373; С. Є.), **Олейников**, нижегородський письменник (С. 639; С. Є.), **Олексій**, митрополит Київський (+ 1378; С. 606; С. Є.), **Оржицький** Микола Миколаєвич (С. 732-734; С. Є.), **Осипов** Микола Осипович (С. 763-764; Ол. Н.), **Островський** Олександер Миколаєвич (С. 348-349; Рл.), **Остроградський** Михайло Васильович (С. 728; С. Є.), **Паганіні** Николо (С. 517; Дм. Р.), **Падура** Тимко (С. 762; А. Л.), **Панов** Олексій Панфилович (С. 516; С. Є.), **Перовський** Василь Олексійович (С. 306-308; С. Є.), **Петро** Великий (С. 455-457; С. Є.), **Петро** Могила (С. 453-454; С. Є.), **Петров** писар (С. 366; С. Є.), **Петров** Микола Іванович (С. 745; Дм. Р.), **Петров** Осип Опанасович (С. 719; Дм. Р.), **Петровський** Павло Степанович (С. 579; С. Є.), **Петровський** Петро Степанович (С. 378-379; Ол. Н.), **Писарєв** Микола Еварестович (С. 466-468; С. Є.), **Піунов** Борис (С. 661; Рл.), **Піунова** Катерина Борисівна (С. 587-590; Рл.), **Погодин** Михайло Петрович (С. 698; С. Є.), **Погожев** Василь Миколаєвич (С. 764; С. Є.), **Попов** Михайло Максимович (С. 555; С. Є.), **Попов** Нил Олександрович (С. 519-520; С. Є.), **Попов** Олександер Миколаєвич (С. 532; С. Є.), **Порцієнки** (С. 323-324; С. Є.), **Посяда** Іван Яковлевич (С. 550; С. Є.), **Потехин** Олексій Антипович (С. 574; Рл.), **Прокофьєва**, казанська актриса (С. 649; Рл.), **Пущин** Іван Іванович (С. 613-615; П. Ф.), **Пшевлоцький** Северин (С. 409; М. Н.), **Разин** Степан Тимофієвич (С. 420-421; А. Л.), **Рамазанов** Микола Олександрович (С. 723; Ол. Н.), **Рашель**, актриса (С. 562; Рл.), **Рембрандт** ван-Рейн (С. 751-753; Ол. Н.), **Репнина** княжна Варвара Миколаєвна (С. 607-611; С. Є.), **Ретш** Фридрих-Август-Мориц (С. 668; Ол. Н.), **Роде**, геолог (С. 714-715; М. Н.), **Родзянко** Аркадій Гаврилович (С. 417-418; П. Ф.), **Родзянко** Платон Гаврилович (С. 418; П. Ф.), **Рилєєв** Кондрат Федоро-

вич (С. 558-561; П. Ф.), **Россіні** Джоакино (С. 590-591; Дм. Р.), **Рябушкин** Михайло Самсонович (С. 500-501; А. Л.), **Савич**, уральський козак (С. 692; С. Є.), **Садовський** Пров Михайлович (С. 759-760; Рл.), **Сазонов** Микола Іванович (С. 594-595; С. Є.), **Сакен** Фабіян Вільгельмович (С. 450; С. Є.), **Салтиков** Михайло Євграфович (С. 532-534; С. Є.), **Самарин** Іван Васильович (С. 695; Рл.), **Самойлов** Василь Васильович (С. 761; Рл.), **Самойлова** Надія Васильовна (С. 642; Рл.), **Сапожников** Олександер Олександрович (С. 495-496; С. Є.), **Светов**, сектант-молоканин (С. 536; С. Є.), **Свічка** Лев Миколаєвич (С. 473-474; С. Є.), **Сєраковський** Сигізмунд (С. 644-646; В. М.), **Сєтов** (Сетгоф або Сетгофер) Осип Якович (С. 743; Дм. Р.), **Скобелєв** Іван Микитович (С. 416; С. Є.), **Слюджинський** Франциск (С. 750-751; Ол. Н.), **Снєткова** 2-га, актриса (С. 761, Рл.), **Соколов** Іван Іванович (С. 722; Ол. Н.), **Соленик** Карпо Трохимович (С. 474-477; П. Ф.), **Соловйов** Сергій Михайлович (С. 507; С. Є.), **Солонина** Марія Григоровна (С. 523; С. Є.), **Сошальський** (С. 718; С. Є.), **Ставасер** Петро Андрієвич (С. 545; Ол. Н.), **Станкевич** Олена Костянтинівна (С. 692; С. Є.), **Старов** Микола Дмитрович (С. 727-728; С. Є.), **Сухово-Кобилін** А. В., драматург (С. 760-761; Рл.), **Сухомлинов** Михайло Іванович (С. 745; С. Є.), **Сю** Ежен (С. 326-327; П. Ф.), **Таволга-Мокрицький** Іван Миколаєвич (С. 711; С. Є.), **Тенерані** Пьєтро (С. 749-750; М. Н.), **Теньєр** молодший (С. 342-343; Ол. Н.), **Тимашев** Олександер Єгорович (С. 596; С. Є.), **Тиранов** Олекса Васильович (С. 748-749; Ол. Н.), **Толстая** Анастасія Івановна (С. 258-259; Ол. Н.), **Толстой** Федір Петрович (С. 259-260; Ол. Н.), **Тон** Костянтин Андрієвич (С. 502-503; Ол. Н.), **Торнау** Федір Федорович, генерал-лейтенант і письменник (С. 582; С. Є.), **Тредьяковський** Василь Кирилович (С. 3392; С. Є.), **Троцина** Костянтин Єлисеєвич (С. 758; С. Є.), **Трусова** Є. (С. 634; Рл.), **Тупиця** Трохим Семенович (С. 731; С. Є.), **Тур** З. (С. 612; П. Ф.), **Тургенєв** Микола Іванович (С. 597-598; С. Є.), **Тютчев** Федір Іванович (С. 605-606; П. Ф.), **Уваров** Сергій, приятель Ш. з академічних часів (С. 750; С. Є.), **Улибишев** Олександер Дмитрович (С. 629-630; Дм. Р.), **Ускови** Іраклій Олександрович та Агата Омельяновна (С. 268-272, 491-494; С. Є.), **Уткин** Микола Іванович (С. 753; Ол. Н.), **Федотов** Павло Андрієвич (С. 347-348, Ол. Н.), **Фідій** (С. 486; Ол. Н.), **Фіялковський** Фелікс (С. 479; М. Н.), **Фрейман** Густав Антонович (С. 481; М. Н.), **Фреццоліні**, оперна співачка (С. 562-563; Рл.), **Хвостов** Дмитро Іванович (С. 504-505; С. Є.), **Хомяков** Олексій Степанович (С. 530-531; С. Є.), **Храмцовський** Микола Іванович (С. 586-587; С. Є.), **Хрульов** Степан Олександрович (С. 723; С. Є.), **Цампієрі** Доменіко (С. 577; Ол. Н.), **Чельцов** Федір (С. 515; С. Є.), **Чернишев** Олександер Іванович (С. 596-597; С. Є.), **Чичерин** Борис Миколаєвич (С. 697; С. Є.), **Шаховськой** князь, Олександер Олександрович (С. 363-364; С. Є.), **Швачка** Микита (С. 430; Дм. Р.), **Шевирьов** Степан Петрович (С. 698-699; А. Л.), **Ширяєв** (С. 377-378; Ол. Н.), **Шмітгоф** Евеліна Карловна (С. 658; Рл.), **Шопен** Фридрик (С. 516-517; Дм. Р.), **Шрейдерс** Костянтин Антонович (С. 581-582; С. Є.), **Штейнгель** барон Володимир Іванович (С. 740; П. Ф,), **Штернберг** Василь Іванович (С. 424-426; Ол. Н.), **Шувалов** Петро Андрієвич (С. 711-712; С. Є.), **Шумський** Сергій Васильович (С. 696-697; Рл.), **Щепкин** Дмитро Михайлович (С. 646; Рл.), **Щепкин** Микола Михайлович (С. 691; Рл.), **Щепкин** Михайло Семенович (С. 247-250), **Щепкин** Петро Михайлович (С. 690; Рл.), **Щербина** Іван Олександрович (С. 650; Рл.), **Щербина** Микола Федорович (С. 695-

696; П. Ф.), **Юзефович** Віктор Володимирович (С. 753; С. Є.), **Юзефович** Володимир Михайлович (С. 753-755; С. Є.), **Явленський** Іван Никифорович (С. 530; С. Є.), **Якобі** Н. К., нижегородський знайомий Шевченка (С. 576; С. Є.), **Яковлев** Олексій Семенович (С. 374; Рл.); **Якубович** Іван Олександрович (С. 477; П. Ф.); **Якушкин** Євген Іванович (С. 691-692; П. Ф.).

Рец.: Айзеншток І. Академичний Шевченко // Червоний шлях. 1928. № 4. С. 110-117; Богацький П. Академічне видання творів Тараса Шевченка // Студенський вісник. 1927. Ч. ¾. С. 26-31; Гадзінський В. // Літ. газета. 1928. 6 V. № 4; Дорошкевич Ол. Новий Шевченко // Прол. правда. 1927. 11 III. № 58 (1671); Він же. Етюди з шевченкознавства. Х., 1930. С. 22-23; Він же. Принципи організації тексту Шевченкової поезії // Життя й революція. 1932. Кн. 6/7. С. 18; Єфремов П. // Зоря. Дніпропетровськ, 1927. № 4/5. С. 59; Зайцев П. // Шевченко Т. Повне видання творів. Т. X. Варшава. С. 328; Копержинський К. // Україна. 1928. Кн. 3 (28). С. 113; Кудрявцев П. Академічне видання Шевченкового «Журналу» // ЗІФВ УАН. Кн. 21-22. С. 406-410; Літ. газета. 1927. 25 X. № 15. С. 5; Марковський М. // Україна. 1928. Кн. 4 (29). С. 140-142; Москаленко А. Листування й журнал Шевченка // Зоря. Дніпропетровськ, 1930. Ч. 2. С. 23-25; Мякотин В. Из прошлого и настоящего: Дневник Шевченка // Дни. Париж, 1928. № 1336; Оксман Ю. // Життя й революція. 1928. Кн. 3. С. 188-190; Він же // Каторга и ссылка. 1929. № 5 (54). С. 180-181.

Доля діячів культури, причетних до першого акалемічного видання Шевченкових творів, склалась по-різному. С.**Єфремов** був заарештований у липні 1929, став головним фігурантом у справі СВУ (процес відбувся 1930). Його брат П.**Єфремов** був ув'язнений трохи перегодя, 9 IX, проходив за тим самим процесом. В.**Міяковський** був ув'язнений 21 VIII 1929, засланий до Корелії. Під час війни вийшов на еміґрацію. К.**Копержинський** під час чистки академічних установ 1933 за звинуваченням у саботажі наукової роботи, нацдемівщину та «як вихідець із контрреволюційного табору» знятий з роботи, потім ув'язнений. 5 IX 1935 був арештований П.**Филипович**. Він опинився на Соловках, 3 XI 1937 був розстріляний у Сандормоху. М.**Новицького** узяли 26 XII 1937. Відбувши строк, 1942 він був звільнений, а за місяць мобілізований до т. зв. трудової армії (м. Кизил Молотовської обл.) [71]. Повернувся 1946. Реабілітований посмертно. Ю.**Оксман** був також репресований. П.**Богацький**, П.**Зайцев** і В.**Мякотин** вийшли на еміґрацію. Дмитра **Ревуцького** совєцькі підпільники вбили у Києві. Відомостей про видавців і друкарів не маю.

Шевченко Тарас. Листування: Текст. Коментарій / Редакція і вступ. слово акад. С. Єфремова. [К.:] ДВУ, 1929. XXXVI, 1003 с. (Українська Академія Наук. Комісія для видавання пам'яток новітнього українського письменства. Повне зібрання творів Тараса Шевченка. Том 3).

Видання перебувало в обігу лише кілька місяців. Якщо передмова Єфремова датується 24 V 1929 року, то вже 21 VII його було ув'язнено, після чого розпочалось вилучення тиражу.

[71] Білокінь С. Досьє шевченкознавця // Літ. Україна. 2007. 4 X. № 38 (5226). С. 1, 8; 11 X. №39 (5227). С. 7, 8.

Із змісту: Єфремов Сергій. Шевченко в своєму листуванні, 24. V. 1929 (С. XI-XXXVI); Листи Тараса Шевченка (1839-1861; 222 листи; С. 1-208); Листи до Тараса Шевченка (1840-1861; 198 листів; С. 209-345); Коментарій до листів Шевченкових (С. 347-952); Новицький Михайло. Бібліографічні про листи до Шевченка нотатки (С. 953-963); Хронологічний покажчик листування (С. 965-972); Абетковий покажчик листів Т. Шевченка (С. 973); Абетковий покажчик листів до Т. Шевченка (С. 974); Покажчик імен (С. 975-994); Покажчик географічний (С. 995-1002).

Персональні ширші статті: **Айвазовський** Іван Костянтинович (С. 794-795; Ол. Н.), **Андрієвський** Марко Олександрович (С. 864-865; В. М.), **Антонович** Платон Олександрович (С. 943; С. Є.), **Аркас** Микола Андрійович (С. 935; С. Є.), **Арсеній** митрополит (Москвин; С. 938-939; С. Є.), **Бальмен** Яків Петрович де (С. 434-435; С. Є.), **Бартенєв** Петро Іванович [72] (С. 791-792; С. Є.), **Бекетов** В. (С. 934-935; С. Є.), **Беретті** Вікентій Іванович (С. 663-664; Ол. Н.), **Бодянський** Павло Ілліч (С. 940; С. Є.), **Бойко** Ярина Григоровна (С. 362-364; С. Є.), **Бутков** Петро Григорович (С. 440-442; М. Н.), **Венгржиновський** Аркадій (С. 577-579; С. Є.), **Віталі** Іван Петрович (С. 653; Ол. Н.), **Волховська** Тетяна Густавовна (С. 545-547; М. Н.), **Вольський** Вітольд-Мартин-Казимір-Фелікс (С. 846; В. М.), **Галаган** Павло Григорович (Павлусь; С. 801-802; П. Ф.), **Гербель** Микола Васильович (С. 605-607), **Глушановський** Антін Андрійович (С. 470-471; С. Є.), **Головатий** Антін Андрійович (С. 412-414; П. Ф.), **Головачов** Аполон Пилипович (С. 566-567; С. Є.), **Горонович** Андрій Миколайович (С. 585; Ол. Н.), **Грабовський** Михайло (С. 444-445; С. Є.), **Григорович** (з дому Мартос) Софія Іванівна (С. 588; М. Н.), **Делянов** Іван Давидович (С. 823; С. Є.), **Деркач** Лев Павлович (С. 858; С. Є.), **Димовський** Іван Станіславович (С. 370-371; В. М.), **Довгополенкова** Харитина Василівна (С. 866-868; С. Є.), **Долгоруков** Микола Андрійович (С. 447-448; С. Є.), **Дунін-Борковська** (Псьолівна) Глафіра Іванівна (С. 499-500; С. Є.), **Єдлічка** Мечислав Вячеславович (С. 459-460; Дм. Р.), **Забіла** Віктор Миколайович (С. 387-389, П. Ф.), **Забіла** (з дому Білозерська) Надія Михайлівна (С. 916; С. Є.), **Закревський** Віктор Олексійович (С. 421-422; С. Є.), **Залєський** Броніслав (С. 568-572; С. Є.), **Залєський** Юзеф-Богдан (С. 612-615; В. М.), **Змієвський** (або Зміський?; С. 879-890; С. Є.), **Іванишев** Микола Дмитрович (С. 608-609; С. Є.), **Іванова** Катерина Іванівна (С. 925-926; Ол. Н.), **Іоахим** Карл Іванович (С. 584; С. Є.), **Капніст** Олексій Васильович (С. 547-548; С. Є.), **Карелін** Григорій Силич (С. 567; С. Є.), **Карпенки**, брати (С. 639-640; Рл.), **Карташевська** Варвара Яковлівна (С. 883; С. Є.), **Кернер** Карл-Теодор (С. 611-512; П. Ф.), **Кейкуатов** Микола Іванович (С. 488; С. Є.), **Кожанчиков** Дмитро Юхимович (С. 812-813; С. Є.), **Козачковський** Андрій Осипович (С. 357-359; М. Н.), **Корсаков** Петро Олександрович (С. 397-399; С. Є.), **Корсун** Олександер Олексійович (С. 945-946; С. Є.), **Кочубей** Петро Аркадійович (С. 827-828; С. Є.), **Красицька** Катерина Григорівна (С. 361-362; С. Є.), **Ладиженський** Михайло Васильович (С. 722; М. Н.), **Лазаревська** Афанасія Олексіївна (С. 807-808; С. Є.), **Лазаревський** Михайло Матвійович (С. 500-501; М. Н.), **Лизогуб** Андрій Іванович (С. 478-482; С. Є.), **Лизогуб** Ілля Іванович (С. 487-488; С. Є.), **Лисенков** Іван Тимофійович (С. 409-410; С. Є.), **Логановський** Олек-

[72] Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 112.

сандер Васильович (С. 659-660; Ол. Н.), **Лукашевич** Платон Якимович (С. 514-517; С. Є.), **Лук'янович** Олександер Андрійович (С. 454-456; С. Є.), **Маєвський** Антін Петрович (С. 548-549; М. Н.), **Макшеєв** Олексій Іванович (С. 947; С. Є.), **Маркович** Богдан Опанасович (С. 833-834; В. М.), **Маркович** Опанас Васильович (С. 929-931; В. М.), **Мартос** Іван Петрович (С. 652-653; Ол. Н.), **Матвєєв** підполковник (С. 550; М. Н.), **Мельников** Абрам Іванович (С. 663; Ол. Н.), **Мерзляков** Олекса Федорович (С. 566; П. Ф.), **Метлинський** Амвросій Лук′янович (С. 599-602; А. Л.), **Міцкевич** Адам (С. 694-696; П. Ф.), **Новицький** Микола Дементійович (С. 902-903; С. Є.), **Оболонський** Олександер Олександрович (881; С. Є.), **Олдридж** Айра (С. 820-822; Рл.), **Орлов** Олексій Федорович (С. 539-540; С. Є.), **Орловський** Володимир Донатович (С. 936; Ол. Н.), **«Панє Коханку»** (Радивил Кароль-Станислав; С. 693-694; В. М.), **Парчевський** Никодим Павлович (С. 840; В. М.), **Петров** Олексій (С. 593-594; С. Є.), **Пименов** Микола Степанович (С. 660; Ол. Н.), **Писемський** Олексій Теофілактович (С. 684-686; П. Ф.), **Плетньов** Петро Олександрович (С. 502-503; С. Є.), **Плещеєв** Олексій Миколайович (С. 619-621; П. Ф.), **Полуботок** Павло Леонтійович (С. 416-419; С. Є.), **Полусмакова** Ликера Іванівна (С. 916-920; С. Є.), **Пономарьов** Федір Павлович (С. 616-617; Ол. Н.), **Понятовські**, сини кн. Юзефа (С. 875; В. М.), **Поспєлов** Ксенофонт Єгорович (С. 565; М. Н.), **Пурлевський** Сава Дмитрович (С. 878; С. Є.), **Раєв** Василь Юрійович (С. 813; Ол. Н.), **Рєпнін** Микола Григорович (С. 517-520; С. Є.), **Рєпніна** Варвара Олексіївна (С. 491-492; С. Є.), **Родзянко** Аркадій Гаврилович (С. 455-456; С. Є.), **Рустем** Ян (С. 626-627; Ол. Н.), **Сажин** Михайло Макарович (С. 494-495; Ол. Н.), **Самойлов** Степан Никифорович (С. 563-564; С. Є.), **Селецький** Петро Дмитрович (С. 936-937; В. М.), **Селін** Олександер Іванович (С. 856-857; С. Є.), **Семенов** Петро Петрович (С. 623-624; С. Є.), **Сенчило-Стефановський** Олекса Флорович (С. 477-478; Ол. Н.), **Симиренко** Платон Федорович (С. 869-871; С. Є.), **Симиренко** Федір Степанович (С. 874; С. Є.), **Соловйов** Сергій Михайлович (С. 683; С. Є.), **Сошенко** Іван Максимович (С. 859-860; Ол. Н.), **Сперанський** Михайло Михайлович (С. 513-514, С. Є.), **Стороженко** Андрій Якович (С. 442-443; С. Є.), **Суханова-Подколзина** Наталя Борисівна (С. 831; Ол. Н.), **Тарновська** (з дому Юзефович) Людмила Володимирівна (С. 854; С. Є.), **Тарновська** Надія Василівна (С. 854-855; С. Є.), **Тарновський** Василь Васильович старший (С. 763-765; С. Є.), **Тарновський** Василь Васильович молодший (С. 834-836; С. Є.), **Тарновський** Григорій Степанович (С. 386-387; М. Н.), **Тарновський** Яків Васильович (С. 937; С. Є.), **Тимофєєв** Іван Тимофійович (С. 651-652; Ол. Н.), **Ткаченко** Федот Леонтійович (С. 394-395; М. Н.), **Траскин** Олександер Семенович (С. 461-462; С. Є.), **Тризна** Роман Дмитрович (С. 922-923; М. Н.), **Трощинський** Дмитро Андрійович (С. 882; С. Є.), **Тургенєв** Іван Сергієвич (С. 883-888; П. Ф.), **Уваров** Олексій Сергійович (С. 813-814; С. Є.), **Фантон-де-Верраіон** Михайло Львович (С. 572-573; С. Є.), **Фліорковський** Валеріян Еразмович (С. 889-891; С. Є.), **Фундуклій** Іван Іванович (С. 475-477; С. Є.), **Хотинський** Матвій Степанович (С. 638; М. Н.), **Хропаль** Олексій Іванович (С. 874; С. Є.), **Цертелєв** Микола Андрійович (С. 445-447; А. Л.), **Чалий** Михайло Корнійович (С. 862-863; С. Є.), **Черкаський** Володимир Олександрович (С. 816-818; М. Н.), **Чернишов** Олекса Пилипович (С. 503-504; Ол. Н.), **Че-**

стаховський Григорій Миколайович (С. 797-799; С. Є.), **Чижов** Федір Васильович (С. 876-877; В. М.), **Шамрай** Павло (С. 450-451; М. Н.), **Шевченко** Варфоломей Григорович (С. 838-840; С. Є.), **Шевченко** Іван Андрійович, поетів дід (С. 359-360; В. М.), **Шевченки** Йосип, Ганна, Андрій та Каленик Варфоломійовичі (С. 895, С. Є.), **Шевченко** Микита Григорович (С. 355-357; В. М.), **Шишков** Олександер Семенович (С. 605; С. Є.), **Юскевичі-Красковські** Іван Данилович та Лизавета Іванівна (С. 861; В. М.), **Яхненко** Кіндрат Михайлович (С. 871-874; С. Є.).

Рец.: Москаленко А. Листування й журнал Шевченка // Зоря. Дніпропетровськ, 1930. Ч. 2. С. 23-25; Літ. газета. 1930. 10 І. № 1 (67).

Ясинський Михайло. Шевченківська бібліографія та її завдання // Україна. 1930. Березень-квітень. Кн. 40. С. 113-132.

Зачитано на Бібліографічній секції НДКБ ВБУ 3 IV 1930.

Борщак Ілько (19 VII 1892, Херсон. губ. – 11 X 1959, Париж). Шевченко у Франції: Нарис із історії французько-українських взаємин. Львів: НТШ, 1933. 66 с. (= Праці Комісії шевченкознавства. Вип. II).

Наприкінці тексту: «Закінчено у травні 1931 р. Париж».

Мемуаристика:

Крип'якевич Іван Петрович (1886-1967). Мемуари українців XVI-XVIII ст. // Стара Україна. Льв., 1924. [Кн.] IX-X. С. 126-132.

Калинович Іван. Українська мемуаристика 1914-1924 р.: Бібліогр. реєстр // Стара Україна. Льв., 1924. [Кн.] IX-X. С. 145-150.

Maliszewski Edward. Bibljografja pamiętników polskich i Polski dotyczących: Druki i rękopisy. Warszawa, 1928.

Еміґрація:

Зленко Петро Андрійович (1891-1954). Бібліографічний покажчик наукових праць української еміграції, 1920-1931. Прага: [Укр. акад. комітет], 1932. VIII, 154 с. (Другий укр. науковий з'їзд у Празі). Літографовано.

Настасівський М. Українська іміграція в Сполучених Державах. Ню Йорк: Вид. Союзу укр. робітн. організацій, 1934. 256 с.

Згадки про нього в «Українській еміґраціїі» С.Наріжного та статті в „Енциклопедії українознавства" немає.

Наріжний Симон Петрович (1898-1983). Українська еміґрація. Ч. I (Прага, 1942) – II. К., 1999.

Див.: Габор В. Наріжний С. // Українська журналістика в іменах. Вип. III. Льв., 1996. С. 223-225.

Покажчики нелегальних видань:

Вольная русская печать в Российской Публичной библиотеке / Под ред. В. М. Андерсона. Пг.: Гос. изд-во, 1920. XXII, 330 с.

Русская подпольная и зарубежная печать: Библиогр. указатель. Том I: Донародовольческий период, 1831-1879.

Вып. 1. Книги, брошюры, листовки / Под ред. С. Н. Валка и Б. П. Кузьмина. Москва, 1935. 224 с. (Секция по изучению рев. и общ.

движений народов СССР в XIX в. по 90-е годы при ЦБ НИИС Всесоюзного о-ва политкаторжан и ссыльно-поселенцев).

Метабібліографія:

Ясинський Михайло. Бібліографічна робота на Радянській Україні в 1926 [– ... 1928] році (назва змінювалась. К., 1927-30),

Про автора: Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. (333).

Максименко Федір. Матеріяли до краєзнавчої бібліографії України, 1847-1929. К., 1930.

Максименко Федір Пилипович (23 I / 4 II 1896, с. Біленьке Катеринославського пов. та губ. (тепер Запорізьк р-ну і обл.) - 6 VII 1983, Львів) - укр. бібліограф-енциклопедист. Син священика. Закінчив Катеринославську дух. семінарію та іст. відділ фак-ту профосвіти Київського ІНО (1925).

З 1919 завідував Бахмутським краєзнавчим музеєм. Працював у Всенародній бібліотеці України УАН (1923-33), де пройшов аспірантуру з бібліографії (1929-31) і завідував відділом періодики. У зв'язку з плануванням укр. бібліогр. репертуару видав бібліогр. розвідку "Межі етногр. території укр. народу" (1927). Класичним став покажчик покажчиків М. "Матеріяли до краєзнавчої бібліографії України" (1930) – вище досягнення укр. краєзнавчої бібліографії 20-30-х рр. У цій праці вчений виступив як один із засновників укр. бібліографії другого ступеня (метабібліографії). Дніпропетровський геолог проф. Л.Л.Іванов констатував: «[...] з мінералогії Волині в мене наведено 131 вказівку, у Вас із геології - лише 30, але на підставі Ваших вказівок можна розгорнути всю ту літературу, що вказав я». Разом з тим, до кожного розділу додано реєстр бібліографічних праць, з тих чи інших причин не опублікованих. Високу оцінку покажчику дали М.О.Рубакін, О.Г.Фомін, В.І.Вернадський, Л.Б.Хавкіна та ін.

М. узяв участь у підготовці колективної праці – "Матеріали до бібліографії М. О. Скрипника" (1932). Під час чистки академічних установ 1933 за звинуваченням у саботажі наукової роботи, нацдемівщину та як виходця з контрреволюційного табору знятий з роботи разом із видатними вченими Б.І.Зданевичем, О.Г.Киселем, Г.І.Колядою, К.О.Копержинським, В.О.Кордтом, М.І.Ясинським та ін.

Після цього перебував на випадкових роботах. Відтоді до 1947 не зміг видати жодного наукового дослідження. Ризикуючи собою, в умовах державного терору збирав матеріали про україністичні видання, які не було реалізовано внаслідок наступу большевизму. Зберіг низку рукописів Вас. Різниченка, В. Міяковського, Ол. Оглоблина.

У 1950-74 заст. директора бібліотеки Львів. ун-ту, де потім завідував відділом рукописів та рідкісної книги, названим після його смерті його іменем. За оцінкою чл.-кор. АН УРСР П.Н.Попова (1957), справу комплектування і бібліографії він поставив у ЛДУ чи не найкраще в УРСР. Узяв участь в обговоренні проблем репертуару укр. книги, що визначило його дальшу роботу. Працюючи як дослідник поза рамками офіційних структур, сам визначав характер і програму своїх робіт. Продовжуючи працю Д. Дорошенка «Покажчик літератури українською мовою, виданих у Росії в 1798-1897» (Науковий ювілейний збірник Українського університету в Празі, присвячений п. президентові Чесько-словенської республіки проф. д-р Т. Г. Масарикові, Ч. І. Прага,

1925), зібрав “Матеріали до бібліографії укр. книжки XIX ст.” (лишились у кількох рукописах). Уклав покажчики “Першодруки (інкунабули) Наукової бібліотеки Львівського університету” (1958; 82 поз.) та “Кириличні стародруки українських друкарень, що зберігаються у львівських збірках” (1975; 782 поз.). Як ініціативний бібліограф-теоретик сміливо поширив обсяг бібліографії, у своїх працях вводив до неї **при**статейну (т. зв. науковий апарат) і навіть **інтра**статейну (внутрістатейну). Його покажчики другого ступеню “Бібліографія укр. і рос. бібліографії по історії УРСР” (1960; у співавт.), “Бібліографії зарубіжних видань з історії Української РСР” (1971; вид. Ін-ту історії АН УРСР – ДСП; у співавт.) ввели в науковий обіг колосальну кількість невживаних в офіційній історичній літературі часів тоталітаризму джерел. Надолужили брак довідкових видань, що за тих умов не могли з’явитись.

М. підвів широку інформаційну базу під багатотомник “Історія міст і сіл Української РСР”, упорядкувавши покажчик “Збірки історичних відомостей про населені пункти Української РСР” (окр. відбитка: К., 1964; спершу друкувався у “Наук.-інформ. бюлетені Архівн. управління УРСР”, 1963, № 4 – 1964, № 5; майже 1400 поз. укр., рос., польс., нім, рум. та фр. мовами). Це мало широкий резонанс серед науковців всіх областей України, активізувавши їхні дослідження. Однак з огляду на політ. умови деякі з них вийшли друком у скороченні. Уклав, відредаґував та прорецензував десятки бібліографічних українознавчих покажчиків з красного письменства, історії, мистецтва, філософії, медицини, мінералогії (Минералог. сборник за 1954-74 гг.), техніки, лісівництва, геології, палеонтології тощо. Серед проредаґованих праць капітальний двотомовий (у 4-х вип.) покажчик “Історія Києва” (1958-1963), автором першого тому якого була Н. М. Шеліхова. Підготував у співавторстві покажчик «Бібліографія української і російської бібліографії по історії УРСР» (1960). Керував підготовкою покажчиків праць вчених Львівського ун-ту (1962, 1974). Двічі звернувся до аналізу праці В. Ігнатієнка “Бібліографія української преси, 1816-1916” (1926), намітивши перспективи дальшого вивчення укр. періодики.

Володів широкими інформаціями про українознавство 1920-х. Маючи обмежені видавничі можливості, відродив характерний для XIX ст. жанр вченого листування. Користуючись великим авторитетом серед фахівців, впливав на розвиток гуманітарних студій 1960-х - поч. 1980-х, передусім у галузі книгознавства та краєзнавства. Консультував великомасштабні проекти з української та світової україністичної бібліографії (І. Корнєйчик, І. М. Кауфман, П. Кеннеді Ґрімстед). Його праці зазначувались у списках умовних означень цитованої літератури, вміщуваних у капітальних бібліографічних працях.

Уклав коштовну бібліотеку з українознавства, до якої входили рідкісні й унікальні примірники.

Сірополко Степан Онисимович (15 VIII 1872, м. Прилуки Полтав. губ. (тепер Чернігів. обл.) – 25 II 1959, м. Прага, Чехія). Список українських бібліографічних покажчиків за останнє десятиліття // Книголюб. Прага, 1931. № 1. С. 38-41.

Про С. Сірополка: Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 277-278 (Т. Беднаржова); Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 12, 45; Середяк А. Сірополко Ст. // Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1071.

Биковський Левко Устимович (10 IV 1895, с. Вільхівка Звенигород. пов. Київ. губ. – 11 I 1992). Книгознавство, бібліографія та бібліотекознавство: Програми. Каліш, 1933. 32 с. 500 прим. (Публікації Укр. вид. т-ва у Варшаві, № 2).

Биковський Левко – бібліограф, книгознавець, бібліотекознавець, геополітик, історик та мемуарист. Син лісничого. Закінчив комерційну школу у Звенигородці (1912), навчався у Політехнічному, згодом Лісовому ін-тах у Петербурзі (1912-15). Під час військової служби став одним з організаторів Укр. громади в Трапезунді. Повернувшись до України, працював секретарем у київ. вид-ві "Друкар" (з поч. 1918) та співробітником Всенародної б-ки України в Києві (з I. 1919), перебував під впливом Ю. Меженка. Наприкінці 1919 - на поч. 1920 навчався в Укр. держ. ун-ті в Кам'янці-Подільському, працював в університетській б-ці. Зиму 1920/21 провів у Лозоватці на Звенигородщині, видавав "Літопис громадської б-ки Лозоватського товариства "Просвіта". У XI. 1921 виїхав до Польщі, де продовжив редакційно-видавничу справу. Закінчив Укр. Господарську Академію в Чехословаччині (1927). Як учень Л. Живного розвинув теоретичні засади бібліології, написав монографію "Замітки про книгознавство та книговживання" (Подєбради, 1923). Видав три збірники "Укр. книгознавство" (1922). У 1923-29 був представником Укр. наукового ін-ту книгознавства. З осені 1928 до осені 1944 працював у Варшавській публічній бібліотеці (з 1942 як її директор). Разом з Ю. Липою у 1938/39 заснував Укр. Чорноморський ін-т у Варшаві. За ініціативою В. Міяковського наприкінці 1944 почав писати спогади. Починаючи з 1963, вийшло кілька зразково документованих томів – "Книгарні - бібліотеки - Академія" (1971) та ін. У VI. 1948 виїхав до США, де спершу оселився у Нью-Йорку, а з 1954 – у Денвері, Колорадо (у 1954-63 працював у місцевій публ. б-ці). Активно співробітничав з Укр. вільною Академією наук (обраний її чл.-кор.) та Укр. іст. т-вом. Тв.: У службах українській книжці (Денвер, 1972; Львів; Нью-Йорк, 1997). – Бібліогр.: Левко Устимович Биковський: Біобібліогр. нарис / Авт.-уклад. Наталія Володимирівна Казакова. К., 1996. 62 с.

Пеленський Є. Ю. [Пеленський Євген-Юлій (3 I 1908, м. Стрий, Львівщина – 29 IX 1956, Сідней, Австралія)]. Бібліографія української бібліографії. Льв., 1934. 198 стовп. З друкарні «Бібльос» у Львові (= Вид. «Богословії». Ч. 18).

Рец.: К. [оструба[73]] Т. // Хліборобський шлях (?). 1934. № 13. С. 10; Араміс [Мох О.]. Потрібні праці Є. Ю. Пеленського // Нова зоря. Льв., 1935. Ч. 56; Зленко П. // Дзвони. Льв., 1935. Ч. 5. С. 224-225; Огієнко І. // Наша культура. Варшава; Льв., 1935. Ч. 2. С. 122-123; Дорошенко В. // ЗНТШ. Т. CIV: Праці філологічної секції / За ред. В. Сімовича. Льв., 1937. С. 362-368.

Перша українська бібліографія бібліографії. У передмові упорядник несподівано й помилково поширив рамки предмету: «Перша в українській науці спроба впорядкування бібліоґрафії[74]» (С. 5). Насправді він мав кількох попередників: Мих. Ясинського, Ф. Максименка, Ст. Сіро-

---

[73] Криптонім розкрив Ф. Максименко (картка в його примірнику).

[74] Правописні словники Г. Голоскевича та Яр. Рудницького й К. Церкевича (1979) подають: бібліографія.

полка. У рецензії В. Дорошенко писав: «Автор несвідомо переступив межу й, замісць дати спис показників якоїсь літератури, дав щось наче власні показники тієї літератури» (ЗНТШ. Том 155. Льв., 1937. С. 363). На звороті обкл.: «Видання цієї бібліоґрафії розпочали «Дзвони», одначе з технічних причин перебрало його на себе Греко-кат. Богословське Наукове Товариство у Львові».

Опис ін. примірника (нинішнє місцезнаходження невідоме): Бібліографія української бібліографії. Льв.: Богословія, 1934. 198, [2] стовп. (= Бібліотека "Дзвонів". Ч. 4).

Титульний лист паралельно латинською мовою. Зміст: Передмова (С. 5-6). Книгознавча преса (С. 7-12). Загальні твори (С. 11-58). Філософія (С. 57-60). Релігія (С. 61-68). Суспільні науки (С. 67-102). Мовознавство (С. 101-106). Точні науки (С. 105-124). Прикладні науки (С. 123-134). Мистецтво (С. 135-138). Література (С. 139-148). Історія; Географія (С. 147-174). Покажчик авторів (С. 177-188).

Сірополко Степан. Українська бібліографія на еміграції // Книголюб. Прага, 1932. № 1-2. С. 41-48.

Сірополко Ст. Українська бібліографія на еміграції за останніх десять років // II український науковий з'їзд у Празі. Прага, 1934. С. 93-95.

Загальні покажчики:

Гуцало Олександр Йосипович (1892-1919). Ucrainica: Книжки й неперіодичні видання років 1914-17 // Наше минуле. К., 1918. Липень-серпень. Ч. 1. С. 192-196.

Рец.: Тисяченко Г. // Книгарь. 1918. № 16. С. 958-959.

Про Гуцала див.: Український археографічний щорічник. Нова серія. Вип. 1. К., 1992. С. 204.

Материалы по вопросу о преподавании предметов украиноведения в учебных заведениях. К.: Киевский учебный округ, 1918. 66 с.

Із змісту: Передмова генерального секретаря справ освітніх Івана Стешенка та завідуючого відділом середньої школи Ол. Дорошкевича, 14 XII 1917. Примерная программа истории Украины на верхней ступени ее прохождения (С. 9-11). Частные замечания к курсу высшего концентра истории Украины (С. 11-19). Программа курса украинского языка и литературы (С. 24-33). Программа географии Украины для преподавателей средних учебных заведений (С. 36-39). Указатель источников: Природа Украины. Население Украины. Указатель (примерный). литературы истории Украины (С. 40-61). Список членов, принимавших участие в разработке программ (С. 66).

Єфремов Сергій Олександрович. Українознавство: Покажчик потрібнішої до самоосвіти літератури. К.: Всеукр. коопер. вид. союз, 1920. 64 с.

Вид. знаки Г. Нарбута і В. Кричевського. Розділи: 1. Національна проблема (С. 11-15), 2. Українська справа: Загальні підстави, Громадський рух, Завдання (С. 16-20), Закордонна Україна (С. 20-23), Школа (С. 23-25), Церква і церковні справи (С. 25-26), Утиски на українстві, Цензура (С. 26-27), Протиукраїнські праці (С. 27-28), 3. Історія (С. 28-31), 4. Географія (С. 31-32), 5. Етнографія (С. 32-35), 6. Економіка. Статистика (С. 35-40), 7. Мова (С. 40-43), 8. Письменство: Загальні огляди (С. 43), Письменство до відродження (С. 43-45), Нове письменство (С. 45-48), Твори красного письменства (С. 48-53), 9. Мистецтво:

Народне мистецтво, Архітектура, Малярство (С. 54-58), Театр, Музика (С. 58-59), 10. Мемуари, Листування, Автобіографії, Спомини (С. 59-62), 11. Покажчики й справочники (С. 62-64). Працю засновано на глобаліст-ських засадах. Серед авторів, зареєстрованих у першому розділі «Національна проблема»: Авалов З., Бауэр Отто, Бебель, Василевский Л., Градовский А. Д., Гредескул Н. А., Жаботинский В., Житловский Х., Жорес Ж., Каутский К., Ковалевский М. М., Кокошкин Ф. Ф., Корф С. А., Крживицкий Л., Кульчицкий Л., Лавров П. Л., Лазерсон М. Я., Медем В., Милюков П. Н., Михайловский Н. К., Нольде Б. Э., Поссе В., Ратнер М. Б., Фортунатов К., Шпрингер Р., Южаков С. Н. На національних засадах загальний покажчик літератури з українознавства підготував Дм. Донцов: Найважніша література // Донцов Дмитро. Дух нашої давнини. Вид. 2. Мюнхен; Монтреаль, 1951. С. 327-341 (Серія «Життя і чин». Ч. 2).

Єфремов Сергій Олександрович (6 / 18 X 1876, с. Пальчик Звенигородського пов. Київської губ. – 31 III 1939) – літ. критик, літературознавець, публіцист, громад. і політ. діяч. Акад. УАН (1918). Син священика. Навчався в Київській дух. семінарії (1891-96, не закінчив) та на юрид. ф-ті Університету Св. Володимира (1897-1901). За фахом не працював. Один з організаторів і чільних діячів вид-ва "Вік" (1896), Всеукр. загальної організації (1897), Укр. демократичної (1904), потім радикальної, після їхнього об'єднання - радикально-демократичної (1905) партій, пізніше – Т-ва укр. поступовців, Союзу укр. автономістів-федералістів (голова), партії соціалістів-федералістів, масонської ложі, Братства укр. державності. 1906 редаґував журнал "Нова громада" (Ч. 5-8). Гарячий послідовник М. Михайловського, став найвидатнішим представником запізнілого народництва (неонародництва) в укр. літературознавстві. Боровся проти модерністів в укр. літературі (О. Кобилянської, Г. Хоткевича, М. Вороного). Головна праця, що набула виняткової популярності, – "Історія українського письменства" (1911, перевид. 1911, 1917, 1919, 1924, 1989). Постійний співробітник газ. "Рада", "Нова рада". Заступник голови Центральної Ради (обраний на Нац. конґресі 8 IV 1917), член Малої Ради. Генеральний секретар міжнац. справ (15-29 VI 1917). З VI 1920 деякий час жив нелеґально. Віце-президент ВУАН (1922-28). Бл. 1924 почав зазнавати систематичного переслідування з боку влади. Сам узяв активну участь у дезорганізаторських чварах у ВУАН, виступаючи проти М. Грушевського. У нових редакціях видав монографії про Франка, Нечуя-Левицького, Панаса Мирного та Карпенка-Карого. Незадовго до Голодомору 1932-33 написав статтю "Без хліба: Проблема голоду в укр. письменстві" (1927). Проредаґував зб. "Шевченко та його доба" (зб. 1-2. 1925-26), "Декабристи на Україні" (Т. 1. 1926), "Пантелеймон Куліш" (1927) та "Література" (1928), т. 1-3 "Словника укр. мови" Б. Грінченка (Вид. 3. 1927-28), 3 том "Рос.-укр. словника" на літери О-П (1927-28), 3 та 4 томи "Повного зібрання творів" Т. Шевченка ("Листування", 1929 та "Журнал", 1927). Ув'язнений 21 VII 1929, ішов у процесі "СВУ" (1930) як гол. обвинувачений. Засуджений на 10 років ув'язнення з позбавленням прав на 5 років. Помер у в'язниці м. Ярославля за три місяці до закінчення строку (Болабольченко Анатолій. СВУ - суд над переконаннями. К.: Кобза, 1994. С. 79-80). Реабілітований. Посмертно видано його "Щоденники, 1923-1929" (К., 1997. 843 с.). Бібліогр.: Єрмашов Тарас. Сергій Єфремов: Біобібліогр. пок. // Молода нація. 2007. № 2 (43). С. 206-256 с. (500 поз.).

Сперанський О. Огляд російських історичних журналів за 1917-1920 рр. // Голос друку. Том І. 1922. С. 132-137.

Борщак Ілько. Бібліографічні мандрування // Книга. Відень, 1921. № 1. С. 4-6. Продовження: Книжка. Станіславів, 1923. № 6-10. С. 84-86.

Зміст: Щоденник П. Орлика та його листування в Парижі. Вольтер про українську справу XVII-XVIII ст. за матеріалами Паризької національної бібліотеки.

Ucrainica в російських історичних журналах на еміґрації в 1922-23 рр. // Стара Україна. Льв., 1924. [Кн.] І. С. 18.

Розписано берлінські видання "Архив русской революции", "Историк и современник", "Летопись революции" та "Архив гражданской войны".

Дорошенко Володимир. Українознавство поза межами УСРР в (1914-1928) роках // Україна. К., 1925. № 6. С. 155-168.

Початок серії оглядів, що друкувались у дальших річниках «України». Назви змінювались.

Дорошенко Володимир Вікторович (псевд. Ладько; 3 X 1879, Петербург – 25 VIII 1963, Філадельфія), бібліограф, літературознавець, гром. і політ. діяч, публіцист. Син військового лікаря Віктора Д. і Олександри з Левитських. Ріс і виховувався на Полтавщині. Закінчив Прилуцьку класичну гімназію (1898) та юр. та іст. ф-ти Московськ. ун-ту (1905). Навчався на курсах українознавства (Львів, 1904). З моменту заснування (1900) член РУП (потім УСДП – до 1911). Служив у стат. бюро Полт. губ. земстві. Ув'язнений у справі убивства ген.-губ. Полковнікова. Звільнений навесні 1908, виїхав до Галичини, осів у Львові. 1913 закінчив філос. фак. Львів. ун-ту. Голова бібліогр. комісії НТШ (з 1913). У 1914-16 мешкав у Відні, де був одним із співзасновників і керівників СВУ, редактором і автором кількох його видань. 1918 виїхав у дипломатичній місії за гетьмана П. Скоропадського до Києва, де до 1919 працював у канцелярії секретаря УАН акад. А. Кримського у Києві. Працював бібліотекарем, помічником управителя, у 1916-21 (за відсутності Ів. Кревецького) і 1937-44 управителем б-ки НТШ. Емігрував до Праги, згодом – до Німеччини, 1949 – до США (жив у Філадельфії). У 1952-54 мовний редактор і коректор газ. „Америка". Займався літ.-наук. роботою, писав спогади про І. Кревецького, А. Кримського, С. Петлюру, Ю. Тищенка-Сірого, І. Франка, Є. Чикаленка. Керівник літ.-мист. т-ва. Його спадщина величезна, але облікована лише частково. Займався реєстрацією українознавчої літератури: співробітничав в „Обозрении трудов по славяноведению" проф. В. Бенешевича (вип. 3. Пг., 1914; вип. 4 за 1913 у світ не вийшов; див.: Бажинов І. Д. // Вісник Книжкової палати. 1998. № 2) та журн. М. Грушевського „Україна" („Українство поза межами УСРР" - 1927. Кн. 5/24; 1929. Кн. 33; 1930. Кн. 42). Праця „Західноукраїнська бібліографія 1911-13 рр. " зберігається в матеріалах І. Калиновича у Львівській науковій б-ці ім. В. Стефаника. Співробітничав у понад 100 період. виданнях та альманахах (ЛНВ, „Киев. старина", „Діло", „Новий час", „Світ", „Життя й знання" тощо), а також в „Укр. заг. енц-ії" (член ред. к-ту; рец.: Життя і знання. Льв., 1936. Ч. 3; ЗНТШ. Том 150. Льв., 1937; Новий час. Льв., 1937. Ч. 56, 97) та „Енциклопедії українознавства". Бібліографував твори І. Франка, О. Кобилянської, П. Куліша. Автор літературознавчих статтей – зб. „Життя і слово"

(1918, полеміка з С. Єфремовим), праць про Стефаника (1921), Франка (1926), Чупринку (1926), про НТШ та його б-ку. У 1924-39 редагував календар-альманах „Дніпро”. У шевченкознавстві лишив огляди за 1914-1924 (Стара Україна. Львів, 1925. Ч. 3-4 і окремо) та 1925 (Славянская книга. Прага, 1926. Ч. 4-5), статті й замітки „Шевченкова освіта” (Діло. Льв., 1924 і окремо: Льв., 1924. 24 с.), „Шевченкова подорож по Волині” (Ювілейний збірник на пошану акад. М. Грушевського. К., 1928), „Альманахи, що в них співробітничав Шевченко” (ПВТ. Том ІІ. Варшава, 1934), „Примітки Вол. Антоновича до Шевченкового „Кобзаря” (Праці Іст.-філолог. т-ва. На пошану Дм. Антоновича. Прага, 1938 і окремо: Прага, 1937), „Як стрінули Шевченкові твори українці й москалі” (Календар-альманах „Дніпро” на рік 1940. Льв., 1940 і окремо), „Женевські видання Шевченкових поезій” (Укр. книга. Краків, 1942 і окремо). Виїхавши на еміґрацію (спершу до Праги й Німеччини, потім до США), він продовжив свою роботу, хоч низку готових праць змушений був залишити у Львові й Празі. Осівши у Філадельфії, вчений аналізував підсовєтські шевченкознавчі публікації. Отже, за кордоном із шевченкознавчих праць Д. вийшли: „Життя і творчість Т. Шевченка: Хронол. канва” („Кобзар” Т. Шевченка за ред. П. Богацького. Прага, 1945; передрук: Буенос-Айрес: „Полтава”, 1950), „Большевицькі коментарі до Шевченкових поезій” (Літ.-наук. збірник. Ч. 2. Ганновер, 1947), „З кола Шевченкових знайомих” (Наш Шевченко: Зб.-альманах. Джерзі-Ситі, [1960]), „Шевченкіяна в календарях на 1961 рік” (Київ. 1961. №№ 1-3), „До огляду Шевченкіяни в українських календарях на 1961 рік” (Там само. № 4), „Недороблена праця” (рец. на кн.: Іларіон Митрополит. Граматично-стилістичний словник Шевченкової мови [Вінніпеґ, 1962] // Сучасність. 1962. № 5). Як член редакції вмістив низку праць в УВАН’івських збірниках „Шевченко”: „Польський переклад Шевченкового щоденника” (Шевченко. Річник 3. Нью-Йорк: УВАН, 1954), „Літературна біографія Шевченка” (рец. на працю П. Зайцева; Там само. Річник 5. 1956), „Рукописний ілюстрований „Кобзар” 1844 року” (Там само. Річник 5. 1956), „Сторіччя Шевченкового щоденника” (Там само. Річник 6. 1957), „Шевченко в кривому дзеркалі” (рец. на літ. хроніку Д. Косарика; Там само), „Найновіша збірка польських перекладів Шевченкових поезій” (Там само. Річник 7. 1958), „Збірник праць Сьомої наукової Шевченківської конференції” (Рецензія; Там само. Річник 8-9. 1961), „Матеріяли про життя і творчість Шевченка” (огляд підсовєцьких видань; Там само). Гол. праця „Покажчик видань Шевченкових творів: Першодруки й окремі видання (у вид. 2 - 990 поз.) та спис літератури про них” (Повне вид. творів. Вид. 1 Укр. наук. ін-ту у Варшаві. Том 16. Варшава-Львів, 1939; Вид. 2 Мик. Денисюка. Том 14. Чікаго, 1961) має таку структуру: „Хрон. покажчик”, „Знимки (фототипії) з Шевченкових рукописів”, „Фальсифікати й перерібки Шевченкових творів”, „Чужі твори, приписувані Шевченкові” та статті „Шевченко в цифрах”, „Бібліографія Шевченкознавства”. З вид. 1 окр. відбитками вийшли „Бібліогр. покажчик творів Т. Шевченка” (Львів, 1938) та „Бібліографія Шевченкознавства” (Львів, 1938). На думку П. Зайцева, покажчик Д. був „не тільки абсолютно точним бібліографічним реєстром, а й історично-літературною й націологічною студією” (Укр. слово. Бльомберг, 1949. Ч. 40). Серед популярних праць Д. – „Горе і радість у Шевченковому житті” (Календар СУК „Провидіння”. Філядельфія, 1962; окремо: Філядельфія, 1962), „В чому геніяль-

ність Шевченка?” (Календар-альманах „Нового шляху” на 1962 рік. Вінніпеґ, [1961]). Д. упорядкував зб. Шевченкових афоризмів, вибраних з його поезій, оповідань, щоденника й листів п. н. „Шевченкова криниця: Думки Шевченка про Бога, людей і Україну” (Льв., 1922; рец.: Сімович В. // Укр. слово. Берлін, 1922. Ч. 151). Лишились у рукопису в Україні: „Нарис історії моск. цензури укр. літератури”, „Покажчик літератури про Т. Шевченка, 1830-1939), „Тарас Шевченко – майстер образотворчого мистецтва: Його праці й література про них”. Член УНТ (1913), НТШ (1925), УВАН (1946) та ін. Архів Д. зберігається у фондах УВАН (Нью-Йорк). В. Стефаник, М. Черемшина, Б. Лепкий та ін. присвячували Д. свої твори. Батько письменниці Міри Гармаш.

Калинович Іван. Ucrainica в англійській мові // Україна. К., 1925. № 3. С. 186-187.

Селинов В. Краеведческая библиография: История, фольклор, археология // Вісник Одеської комісії краєзнавства при УАН. Ч. 2-3: Секція соц.-іст. Одеса, 1925. С. 44-49.

Стратен Владимир Васильевич (12 / 24 XI 1890, с. Хаджимус Бендерського пов. Бессарабської губ. – 9 XII 1932, м. Одеса). Указатель трудов, основанных на одесских архивных материалах // Вісник Одеської комісії краєзнавства при УАН. Ч. 2-3: Секція соц.-іст. Одеса, 1925. С. 49-53.

Італійський голос про нову районізацію України // Україна. К., 1926. № 4. С. 177-179.

Стаття оглядового характеру.

Калинович Іван. Ucrainica в старих часописах // Україна. К., 1927. № 3. С. 199-202.

У німецьких журналах, зокрема в "Osterreichisches Morgenblatt", за 1836-1848.

Сухотин Лев Михайлович (25 XII 1879 – 1 VI 1948, Брюссель). Краткий очерк русской историографии // Сборник археологического общества. Белград, 1927. С. 61-76.

Про автора: Чуваков В. Н. Незабытые могилы. Т. 6, кн. 2 (2006). С. 273.

Сагарда Микола Іванович (1870-1943). Україніка в російських журналах за 1926 рік // Україна. 1927. Кн. 6 (25). С. 155-160; Україніка в російських журналах за 1927 рік // Україна. 1928. № 6 (31). С. 134-138.

Комісія із чистки апарату ВУАН 6 VIII 1930 ухвалила щодо М. Сагарди: "По чистці апарату зняти з роботи в ВУАН, заборонивши займати наукові та відповідальні посади в усіх ланках радянського, кооперативного та громадського апарату" (Історія АН України: 1929-33 (2004). С. 106). – Дж.: Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 350, 359; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 106, 381; Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 331.

Сиповський Василь Васильович (1872-1930). Україна в російському письменстві, 1801-50. К., 1928.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 326.

Про автора див.: Кандель Б.Л., Федюшина Л.М., Бенина М.А. Русская худ. литература и лит-ведение (1976). №№ 355, 356, 361, 364, 1480, 2485; Русские писатели 1800-1917. Т. 5 (2007). С. 615-617.

Бібліографічний реєстр українознавства за 1928 р. // Україна. 1929. Січень-лютий. С. 133-171; Жовтень-листопад. С. 92-160.

Gautier G. Histoire ukrainienne, publications en langue ukrainienne parues dans L'U. R. S. S. de 1917 a 1928 // Revue Historique. T. CLXII. 1929, 1. Septembre-octobre.

Печатная карточка Государственной публичной библиотеки им. М. Е. Салтыкова-Щедрина, 1726-1958. Ленинград: ГПБ им. М. Е. Салтыкова-Щедрина, 1929-1958.

Дж.: Сокурова М. В. Общие библиографии русских книг гражданской печати 1708-1955. Изд. 2. Ленинград, 1956. С. 234-239.

Новицький Віктор Ізмайлович (3/15. II. 1884, м. Двінськ Вітебської губ. - 14. X. 1938, Київ), Юркевич Віктор Дмитрович (26. XII. 1898, м. Олександрополь, Вірменія – 11. IX. 1939, с. Адак, Комі АССР, Воркутлаг). Українська історична література за роки 1928-1929 // Україна. К., 1930. Вересень. С. 86-119.

Новицький Віктор – історик-правник, архівіст. Онук Ореста Н. Вихованець юрид. фак. Університету Св. Володимира. У 1912-15 працював у Московському архіві Мін-ва юстиції. Вчений архівіст, потім зав. II відділом київського Центрального архіву стародавніх актів (1920-32), член та перший секретар Комісії історії зах.-руського та укр. права ВУАН. Зробив бібліографічний огляд історичної літератури за 1928-29 (у співавторстві з В. Юркевичем; Україна. Кн. 43. 1930). Вивчав летичівські фасцикули. Зберігав архів роду Тимковських, який передав до ЦАДА. У 1907-17 есер. З 1921 член масонської ложі "Заря". Переховував члена "Центру дій" А. П. Вельміна перед його втечею до Польщі. Після недовгого ув'язнення (1932-33) працював на випадкових роботах. Вдруге заарештований 9 VI 1938. Розстріляний. Реабілітований.

Тв.: Снеми Руської землі X-XII вв. // Праці Комісії... Вип. 3. 1927; Давнє Лукомор'я // ЗІФВ УАН. Т. 24. 1929 (і окремо); Державне минуле України як предмет науки // Україна. Кн. 36, 1929; Іст. праця проф. О. Є. Преснякова і розмежування великоруської та української історіографії // Україна. Кн. 40. 1930.

Зеленин Дмитрий Константинович (21. X / 2. XI 1878, с. Мох Сарапульського пов. Вятської губ., тепер Удмуртія – 31. VIII. 1954). Современное изучение славянства в Западной Европе // Сов. этнография. Ленинград, 1932. № 3. С. 98-124; № 4. С. 124-143.

Животко Аркадій Петрович (3 III 1890, с. Пухове, тепер Воронезька обл., Росія – 12 VI 1948, Ашафенбург, Німеччина). Список друкованих літературних джерел для вивчення суспільних рухів на Україні в рр. 1917-20. Ч. 1. Книги і брошури. [Прага, 1933]. 25 арк. Виконано машиновим друком і на апараті для розмноження.

Дж.: Українська журналістика в іменах. Вип. III. Льв., 1996. С. 127-129 (В. Габор).

Животко Аркадій Петрович. Партія соціялістів-революціонерів і преса: З нагоди 50 років праці У. П. С. Р. Прага, 1934. [12] с.

Заикин Вячеслав. Russica в польских исторических изданиях 1931-1934 // Научно-литературный сборник Галицко-русской матицы. Том 8. Львов, 1934. С. 148-160. Підп.: В. М.

Животко Аркадій Петрович (1890-1948). 50 років: До історії Української партії соціялістів-революціонерів. Прага: Вільна спілка, 1936. 18 с.

Відбитка з часопису "Трудова Україна".

Friedbergowie M. i M. Bibljografja historji polskiej za rok 1930 i 1931 // Kwartalnik Historychny. Dodatek. Rocz. 46. Lwów, 1932-33.

Виправлення й доповнення А. та В. Заїкиних – "Записки ЧСВВ". Том 6. Вип. 1-2. 1935.

[Вознесенский Сергей Валерианович, 1884-1940]. Материалы для библиографии по истории народов СССР, XVI-XVII вв. Ленинград: Изд-во АН [СССР], 1933. 355 (+ 3) с. 3000 прим. (= Труды Историко-археогр. института. Вып. 4).

Із змісту: Литовско-русское государство и Польша до Хмельничества (sic; С. 198-206).

Рец.: Быковский С. Н. // Сов. этнография. № 2. С. 198-206.

Січинський Володимир [Січинський Володимир Євтимович; 12 / 24 VI 1894 – 25 VI 1962, м. Патерсон, Нью-Джерсі, США]. Чужинці про Україну: Вибір з описів подорожей по Україні та інших писань чужинців про Україну за десять століть. Друге випр. і значно доп. вид. Прага: Культ. – наук. вид-во УНО, 1942. 243 с.

Найповніше із прижиттєвих видань.

Вид. 1: Львів, 1938.

Антикварна книжка:

"Международная книга" (Москва, Кузнецкий мост, 12 [з № 11 – Кузнецкий мост, 18]). Антикварный каталог. Москва, 1924-27, 1931-36. №№ 1-78.

1. Русские книги распроданные и редкие (1924). 2. Beaux livres (1924). 3. Русские книги редкие и замечательные (1925). 4. Новые приобретения (русские книги; 1925). 5. Народный быт, легенды и язык (фольклор; 1925). 6. К двухсотлетию Академии наук (1925). 7. Мемуары и биографии (1926). 8. Русские иллюстрированные издания XVII-XIX столетий (1926). 9. Русские исторические книги (1927). [10. Кавказоведение (1931).]. 11. Русская антикварная книга (1932). 12. Морское дело (1932). 13. Экономика России до 1917 года (1932). 14. Редкие и ценные русские издания (1932). 15. Фольклор (1933). 16. Искусство (1933). 17. Раскол-сектантство (1933). 18. Философия (1933). 19. Археология и нумизматика (1933). 20. Теология, [А-З] (1933). 21. Редкие русские книги (1933). 22. Военное дело (1933). 23. Русские антикварные книги (последние приобретения; 1933). 24. Восток (1934). 25. Теология, З-О (1933). 26. Польша – Латвия – Эстония – Литва – Финляндия (1933). 27. Мемуары и биографии (1933). 28. Теология, [О-С] (1933). 29. Памятники славяно-русского книгопечатания (1933, предисловие П. П. Шибанова). 30. Теология, С-Я (1933). 31. История литературы (1933). 32. География

и путешествия (1933). 33. Русские книги XVIII и начала XIX века, А-П (1933). 34. естествознание (1934). 35. История России (дореволюционный период; 1934). 36. Библиография, палеография (1934). 37. История России (дореволюционный период; 1934). 38. Города. Усадьбы. Монастыри (1934). 39. Русские книги XVIII и начала XIX века, П-Я (1934). 40. Всеобщая история (1934). 41. Философия (1934). 42. Языкознание (1934). 43. Фольклор (1934). 44. Художественные и юбилейные издания (книга в изящном оформлении; 1934). 45. Славянство. **Украина** (1934). 46. Юридические книги (1934). 47. Кавказ. Крым. Сибирь (1934). 48. Художественная литература (1934). 49. Материалы по истории (1934). 50. Военная история (1934). 51. Археология и нумизматика (1933). 52. Старообрядчество и сектантство (1934). 53. Восток (1934). 54. Книги по искусству и иллюстрированные издания (1934). 55. Теология (1934). 56. История литературы: Издания Общества любителей древней письменности (1934). 57. Юридические книги: Дополнение к каталогу № 46. 58. Периодические издания. Последние приобретения (1935). 59. Генеалогия. Мемуары и биографии (1935). 60. История России (дореволюционный период). История городов (1935). 61. Последние приобретения (1935). 62. Всеобщая история. - Польша. Латвия. Эстония. Литва. – Финляндия (1935). 63. Философия (1935). 64. Древние рукописи: Славяно-русские; Восточные (1935). 65. Теология. – История монастырей (1935). 66. Библиография. – Палеография (ксерокопия; 1935). 67. География и путешествия (1935). 68. Фольклор. Лингвистика (1935). 69. Славянство. **Украина.** Юдаика (1935). 70. Естествознание (ксерокопия; 1935). 71. Восток (1935). 72. Книги по искусству и иллюстрированные издания (1935). 73. Художественная литература (1935). 74. История литературы (1935). 75. Последние приобретения. – Театр (1935). 76. Кавказ. Крым. Сибирь (1936). 77. Военная история (1936). 78. Археология и нумизматика (1936).

Див.: Генс Ю. Б. Каталог библиотеки и собрания Юлия Генса. Ч. 1. Библиография; Книговедение; Справочники. Таллин, 1939. С. 38. № 308; Смирнов-Сокольский Н. П. Моя библиотека: Библиографическое описание: В 2 т. Том 2. Москва: Книга, 1969. С. 440-441; Генс Ю. Б. Из "Заметок библиофила" // Альманах библиофила. Вып. 3. М.: Книга, 1976. С. 99. У бібліотеці Смірнова-Сокольського були лише чч. 1-9, 12-13, 15-16, 19-26, 28-65, 68, 70-74. Ф. П. Максименкові бракувало ч. 10 (Кавказоведение. 1931). Ч. 66 і 70 представлені у ксерокопіях.

Каталог антикварної книжки / Упорядник Микола Іванович Сагарда (1870-1943). К.: Вид-во ВУАН, 1932. 31 (+ 1) с. 600 прим.

Книгознавство:

Мезьер Августа Владимировна (1862-1935). Словарный указатель по книговедению. Ленинград: Колос, 1924. XI с., 926 стлб., [2], VIII с.

Присвята: "Старой книге посвящаю я эту работу о книгах. Она, как преданный друг, не раз ободряла и утешала меня в минуты самой тяжелой скорби и одиночества. Вместе с Петраркой, ее, неживую, предпочитаю я тем живым, которые "только потому считают себя живыми, что видят собственное дыхание в холодном воздухе". А. В. Мезьер".

Із змісту: Указатели запрещенных, конфискованных и уничтоженных русских изданий (Стлб. 601-604). Дополнения (Стлб. 907).

Нотатка Ф. Максименка: "1927. На Євбазі. 1 крб. без оправи".

Про Мез'єр: Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 235 (Л. П. Лаптева).

Мезьер Августа Владимировна (1862-1935). Словарный указатель по книговедению. Москва; Ленинград: Соцэкгиз, 1931-34.

Ч. 1: А-Ж. 1931. XIII, [3] с., 1198 столб., [3] с.

Із змісту: Журналы и газеты Украины. История и положение ее печати (национальной) в до-революционной России (Стлб. 863-867); Украина – ее журналистика (Стлб. 1136-1140);

Рец.: Кривцов С., Слуховский М. О книге Мезиер // Книга и пролетарская революция. 1933. № 9. С. 13-21; Эйхенгольц А. // Сборник статей по библиографии и работе научных библиотек. Москва: Книжная палата СССР, 1933. С. 210-212; Сов. библиография. 1934. № 2.

Нотатка Ф. Максименка: "1933. I. 9. - 13 р. 90 к.".

Ч. 2: З-П. 1933. IV с., 700 стлб., [2] с.

Із змісту: Книга украинская (Стлб. 285-302); Книговедческие журналы (библиографические и библиотечные) по союзным республикам. Украина (С. 340-343);

Ч. 3: Р-Я. 1934. [IV] с., 814 столб., [2] с.

Із змісту: Цензоры (в алфавитном порядке имен; Стлб. 269-350). Цензура (Стлб. 350-380).

У передмові "От издательства" відзначено: за час, що минув від виходу в світ другої частини, "на труд А. В. Мезьер появились на страницах специальной советской печати обширные отзывы, подвергающие критическому рассмотрению как его фактический материал, так и особенно ошибочность общей его методологии". Все ж таки третю частину було надруковано (наклад 2000 прим.), причому в тій самій передмові було зазначено: "[...] подготовленный автором именной указатель, по техническим условиям, не мог быть включен в настоящий выпуск "Словаря" и будет выпущен в 1935 году отдельным выпуском".

Нотатка Ф. П. Максименка: "Издан не был". На останній сторінці: "Москва 28/I 1936, от Н. Ю. Ульянинской". Нотатка Ф. П. Максименка: "1936. III. 3, от Н. А. Королева".

Спеціальні історичні дисципліни:

Біднов Василь Олексійович. Що читати по історії України: Коротенька історіографія України; З викладів на учительських курсах українознавства. Кам’янець-Подільський: Укр. вид-во у Катеринославі; Коген і Дунаєвецький, 1919. 72 с.

Вид. 2: Катеринослав: Союз споживчих товариств, 1920. 47 (+ 1) с.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 21.

Ptaszycki Stanisław. Encyklopedja nauk pomochiczych. Lublin, 1922.

Квитка Климент Васильевич (23 I 1880 с. Хмелів нині Ромен. р-ну Сумської обл. – 19 IX 1953, Москва). Музыкальная этнография на Украине в послереволюционные годы // Этнография. Москва, 1926. № 1/2. С. 211-221.

16 назв.

Автор – чоловік Лесі Українки. Ув’язнений 8 II 1934. Одержав 3 роки. – Дж.: Ашнин Ф. Д., Алпатов В. М. «Дело славистов» (1994). Пок.; Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (427).

Лобода Андрей Митрофанович (14 / 26 VI 1871, Свенцяни Віленськ. губ. – 1 I 1931, Київ). Судьбы этнографии на Украине за 1917-1925 гг. // Этнография. Москва, 1926. № 1/2. С. 201-210. 12 назв.

Про автора: Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 222-223 (Иван Павлович Березовский); Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 157.

Ткач Максим. Матеріяли до бібліографії антропологічної літератури України за останнє десятиріччя (1918-1928) // Антропологія. Річник кабінету, 1928. [Том] II. К., 1929. С. 281-285.

104 записи.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 8.

Кістяківський Лев. Матеріяли до бібліографії передісторії України // Антропологія. Річник кабінету, 1928. [Том] II. К., 1929. С. 286-290.

Записи анотовані.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 8.

Андрієвський Олександер (Андрієвський Олександр Юхимович; 3 / 15 VIII 1869, с. Бирине, нині Новгород-Сіверського району Черніг. обл. – 15 VI 1930, Київ). Бібліографія літератури з українського фолкльору. Том I. К., 1930. XXVII, 822 с.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 21.

Магура Сильвестр. Бібліографічний покажчик з археології // Записки Всеукраїнського археологічного комітету. Том I. К.: ВУАН, 1930. С. 337-356. 1250 прим.

Праці, що вийшли в Україні за час з 1917-го до 1928 року включно та праці укр. дослідників, надруковані за кордоном протягом того самого часу.

Магура Сильвестр Сильвестрович (1897, м. Гусине Холмського пов. – 8 I 1938, м. Київ), археолог, науковий працівник Інституту історії матеріальної культури АН УСРР. Досліджував пам’ятки неоліту біля с. Пушкарів Козелецької округи (Козловська Валерія. Провідник по археологічному відділу Всеукраїнського історичного музею ім. Т. Шевченка у Київі. [К.,] 1928. С. 11), 1932-33 на території Києва (Пастернак Яр. Археологія Україна. Торонто, 1961. С. 22, 227, 603). Арештований 14 XII 1937. Рішенням трійки при КОУ НКВД УРСР від 29 XII 1937 розстріляний. – Дж.: ЦДАГО України. Ф. 263. Оп. 1. № 49866 ФП / кор. 972. Арк. 464 – зв.; Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 89; Шовкопляс Ганна Михайлівна (1920-2001). Сильвестр Сильвестрович Магура // Археологія. 1992. Вип. 2. С. 109-115; Куріло Ольга. Нариси розвитку археології (2002). С. 172; Мезенцева Г. Дослідники археології України (1997). С. 44; Білокінь С. Про видання, заборонені на стадії верстки (2004). С. 593; Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 312 (С. М. Ляшко).

Худяков Михаил Георгиевич (3 IX 1894, м. Малмиж на Вятці – 19 XII 1936). Великодержавный шовинизм в русской этнографии // Этнография на службе у классового крага: Сб. критических статей. Ленинград: ГАИМК, 1932. С. 22-100 (= Библиотека ГАИМК. № 11).

Параграф "Антиукраинский шовинизм. Т. Д. Флоринский, И. А. Сикорский, Ю. А. Яворский" (С. 39-46). Власницький напис: "21. IX. 1935 р. в Книгоцентрі Р. С. Ф. С. Р. - В. Данилевич".

Пеленський Євген-Юлій (3 I 1908, м. Стрий, Львівщина - 29 IX 1956, Сідней, Австралія). Матеріяли до краєзнавчої бібліографії Галичини, Волині та Закарпаття. Книжки за 1900-1935 рр. Льв., 1935. 18 с. (Книгознавчі записки).

Рец.: Г. [олубець] М. // Новий час. Льв., 1935. Ч. 246.

Юрченко Петро Григорович (1900-1972). Народное жилище Украины. Москва, 1941. С. 85-86.

36 назв робіт різними мовами, починаючи з 1730-х.

Дж.: Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 257.

Населені пункти:

Київ:

Київ: Провідник / За ред. Федора Ернста. К.: ВУАН, Комітет святкування 10-тирічного ювілею ВУАН, 1930. 797, [3] с., 2 плани.
Зміст: 1. Від редакції (С. 5-6). Природа, історія, економіка, революційне минуле Києва. — 2. Тимошок, П. та Шарлемань М. Природа та людність Києва (С. 7-20). — 3. Рудинський, М. Доісторичне минуле Києва (С. 21-43). — 4. Базилевич, В. Історичне минуле Києва (С. 44-102). — 5. Ткаченко, М. Історія революційної боротьби у Києві в XIX та на початку XX ст. (С. 103-168). — 6. Ярошевич, А. Київ, як економічний центр (С. 169-188). — Історичні пам'ятки й культурно-освітні установи Києва. — 7. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Осередок наукового життя Києва (С. 189-192). — 8. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Старий будинок Всеукраїнської Академії Наук (С. 192-195) — 9. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Новий будинок ВУАН (С. 195-197). — 10. Абрамович, Ю. і Наливайко, Л. Національний Геологічний Музей УСРР при ВУАН (С. 197-203). — 11. Караваєв, В. Зоологічний Музей ВУАН (С. 203-206). — 12. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Будинок ВУАН по вул. Чудновського № 2 (С. 206-207). — 13. Ернст. Ф. Головний будинок Всенародньої Бібліотеки України при ВУАН (С. 208-209). — 14. Іваницький, В. [75] Всенароднля Бібліотека України при ВУАН (С. 209-210). — 15. Рудинський, М. Кабінет антропології ім. Федора Вовка при ВУАН (С. 211-212). — 16. Дзбанівський, Є. Музей антропології та етнографії ім. Ф. К. Вовка (С. 213-215). — 17. Рахманінов, Ю. Київський Музей Революції (С. 215-231). — 18. Базилевич, В. і Ернст, В. Курси чужих мов і трудова школа ім. Ів. Франка (С. 232-233). — 19. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Київська філія Науково-дослідчого Інституту ім. Т. Шевченка (С. 233). — 20. Ернст, Ф. Театр ім. Шевченка (С. 234). — 21. Ернст, Ф. Київський Міський Селянський Будинок (С. 234). — 22. Ернст, Ф. Трудова школа № 54 (С. 335). — 23. Ернст, Ф. Будинок Всеукраїнського Фото-Кіно Управління („ВУФКУ"; С. 235). — 24. Кумпан, Ф. Київська Картинна Галерія (С. 235-241). — 25. Гіляров, С. Музей Мистецтв ВУАН (С. 241-249). — 26. Ернст, Ф. Червоний парк (С. 250). — 27. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Будинок Інституту Народньої Освіти (С. 251-255). — 28. Іва-

[75] Іваницький Віктор Федорович (1881-1956), бібліотечний діяч. - Див.: РГБ. Ф. 388. 4 карт. та 2 теки. 1910-1956; Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 134.

ницький, В. і Ернст, Ф. Університетський відділ Всенародної Бібліотеки при ВУАН (С. 256-260). — 29. Ернст, Ф. Будинок філософа О. М. Новицького (С. 260). — 30. Ернст, Ф. Будинок історика й археолога В. Б. Антоновича (С. 261). — 31. Ернст, Ф. Будинок таємної української школи для селянських дітей (С. 261). —32. Ернст, Ф. Будинок В. Б. Антоновича й М. Драгоманова (С. 262). — 33. Ернст, Ф. Будинок композитора М. В. Лисенка (С. 262). — 34. Ернст, Ф. Будинок Радпартшколи (С. 262). — 35. Базилевич, В. Ботанічний сад (С. 263-264). — 36. Ернст, Ф. Музей антирелігійної пропаганди (кол. Володимирський собор; С. 264-271). — 37. Базилевич, В. Київський Інститут Народнього Господарства (КІНГ) ім. Є. Бош (С. 271-272). — 38. Ернст, Ф. Кол. будинок І. М. Терещенка (С. 272-273). — 39. Ернст, Ф. Будинок кол. „Анатомічного Театру" (С. 273-274) — 40. Ернст, Ф. Будинок Київської щоденної преси (С. 274). — 41. Ернст, Ф. Оперовий театр ім. К. Лібкнехта (С. 275-278). — 42. Ернст, Ф. Будинок кол. художньої школи М. І. Мурашка (С. 278-280) — 43. Базилевич, В. Старе місто (С. 281-283). — 44. Ернст, Ф. Золота Брама (С. 284-287). — 44-а. Ернст, Ф. Будинок ВУАН (по вул. Короленка, 37; С. 287). — 45. Ернст, Ф. і Щітківський, І. Будинок Історичної Секції ВУАН (С. 288-289). — 46. Ернст, Ф. Палац Праці (С. 289-290). — 47. Ернст, Ф. Оринински й пам'ятник (С. 291). — 48. Ернст, Ф. Будинок, де востаннє перебував у Києві Т. Г. Шевченко (С. 291-202). — 49. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Георгіївська церква (С. 292-294). — 50. Ернст, Ф. Садиба Софійського собору (С. 294-296). — 51. Макаренко, М. Софійський собор (С. 296-313). — 52. Ернст, Ф, В'їзна брама з вежею (кол. Софійського манастиря; С. 313). — 53. Ернст, Ф. Будинок кол. консисторії (314). — 54. Ернст, Ф. Корпуси й огорожа по фасаду вул. Короленка (С. 314). — 55. Ернст, Ф. Кол. трапезна Софійського манастиря (С. 314-315). — 56. Ернст, Ф. Дзвіниця Софійського собору (С. 315-317). — 57. Ернст, Ф. Будинок Архіву Революції (кол. Митрополичий будинок; С. 318-321). — 58. Ернст, Ф. Кол. Братський корпус (С. 321). — 59. Ернст, Ф. Будинок Історичного Архіву ім. В. Б. Антоновича (кол. Софійська „бурса"; С. 321-322). — 60. Ернст, Ф. Огорожа Софійського собору (С. 322-323). — 61. Ернст, Ф. Брама Заборовського (С. 323-326). — 62. Сімзен-Сичевський, О. і Ернст, Ф. Будинок, де перебували Т. Шевченко, Г. Нарбут і Українська Академія Мистецтв (С. 326-327). — 63. Ернст, Ф. Будинок кол. Караїмської кенаси (С. 327). — 64. Ернст, Ф. Будинок кол. школи ім. М. В. Лисенка (С. 328). — 65. Ернст, Ф. Будинок, де містилося кол. Українське Наукове Товариство (С. 328-329). — 66. Ернст, Ф. Львівський або Сінний Майдан (С. 329). — 67. Ернст, Ф. Будинок Мікробіологічного Інституту (С. 330-331). — 68. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Майдан Червоних Героїв Перекопу (С. 331-333). — 69. Ернст, Ф. Монумент Богданові Хмельницькому (С. 333-335). — 70. Ернст. Ф. Будинок першого Робітничо-Селянського уряду (С. 335-336). — 71. Ернст, Ф. Будинок судових установ (С. 336). — 72. Ернст, Ф. Старокиївська пожежня (С. 336-337). — 73. Ернст, Ф. Найдавніша частина Київського Акрополя (С. 337-338). — 74. Ернст, Ф. Кол. „Батиєва" або „Софійська" брама (С. 338). — 75. Ернст, Ф. Будинок кол. Десятинної церкви (С. 338-344). — 76. Козловська, В. Місця найважливіших розкопів Київського Акрополя (С. 344-349). — 77. Ернст, Ф. Андріївська церква (С. 349-354). — 78. Ернст, Ф. Перунів горб та Василівська (Трисвятська) церква (С. 354-357). — 79. Новицький, О. і Ернст, Ф. Будинок

Всеукраїнського Археологічного Комітету й Кабінету Мистецтв ВУАН (С. 357-358). — 80. Ернст, Ф. Михайлівський майдан та кол. монумент кн. Ольги (С. 358-361). — 81. Ернст, Ф. Кол. Боричів узвіз (С. 361). — 82. Ернст, Ф. Кол. Золотоверхо-Михайлівський манастир (КУБУЧ; С. 361-364). — 83. Сичов, М. і Ернст, Ф. Велика Михайлівська церква (С. 364-371). — 84. Ернст, Ф. Дзвіниця кол. Михайлівського манастиря (С. 371-372). — 85. Ернст, Ф. Кол. Трапезна (нині студентська їдальня) Михайлівського манастиря (С. 372). — 86. Ернст, Ф. Огорожа кол. Михайлівського манастиря (С. 372-373). — 87. Ернст, Ф. Садиба кол. Михайлівського монастиря (С. 373-314). — 88. Базилевич, В. Електричний узвіз до Петрівки (Подол; С. 374). — 89. Ернст, Ф. Володимирська гора (С. 374-375). — 90. Ернст, Ф. Монумент кн. Володимирові на Володимирський горі (С. 375-377). — 91. Базилевич, В. Панорама Голгота (С. 377). — 92. Ернст, Ф. Католицький (т. зв. старий) костьол (С. 377-378). — 93. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Головна артерія сучасного торговельно-промислового міста Київа – вулиця Воровського (кол. Хрещатик; С. 379-382). — 94. Ернст, Ф. Будинок Комуністичної Освіти Агітпропу КП(б)У Київщини (С. 382-383). — 95. Ернст, Ф. Оформлення входу до Пролетарського саду (С. 383-384). — 96. Ернст, Ф. Будинок окружного відділу соціяльного забезпечення (С. 384). — 97. Ернст, Ф. Будинок центрального клюбу „Радробітник" (С. 385). — 98. Ернст, Ф. Будинок Трестів (С. 385-376). — 99. Ернст, Ф. Будинки по вул. Воровського №№ 8/А, 8/Б (С. 387). — 100. Ернст, Ф. Будинок Держустанов (С. 387-388). — 101. Ернст, Ф. Будинок Робітників Освіти (С. 388). — 102. Ернст, Ф. Будинок кол. А. М. Миклашевського (С. 388-389). — 103. Ернст, Ф. Будинок клюбу інженерів та техніків (С. 390). — 104. Ернст, Ф. Будинок Окружного Виконавчого Комітету та Міської Ради (С. 390-392). — 105. Ернст, Ф. Монумент Карлу Марксові (С. 392-394). — 106. Ернст, Ф. Будинок-Музей Т. Шевченка (С. 394-396). — 107. Ернст, Ф. Стара пошта (С. 397). — 108. Ернст, Ф. Будинок Музичного Технікуму (С. 397-398). — 109. Ернст, Ф. Будинок червоної Армії та Фльоти (С. 398). — 110. Ернст, Ф. Дім Наукового Робітника (С. 399) — 110. Ернст, Ф. Будинок Окрфінвідділу (С. 399). — 111. Ернст, Ф. Будинок Музично-Драматичного Інституту ім. М. Лисенка (С. 400). — 112. Базилевич, В. Критий ринок на Бесарабці (С. 400). — 113. Ернст, Ф. Липки, колись аристократичний район, тепер район інтенсивного робітничого будівництва (С. 401-404). — 114. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Сад першого травня (С. 405-406). — 115. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Будинок Центральной Робітничої Бібліотеки ім. Всесоюзної Комуністичної Партії (більшовиків; С. 407). — 116. Ернст, Ф, Будинок по вул. Революції № 49 (С. 407-408). — 117. Ернст, Ф. Всеукраїнський Історичний Музей ім. Т. Г. Шевченка (С. 408-424). — 118. Спаська Є. Київський Сільсько-Господарський Музей та постійна пром. виставка ім. Г. Г Петровського (С. 425-434). — 119. Базилевич, В. Будинок декабристів (С. 434-435). — 120. Ернст, Ф. Будинок музики О. М. Виноградського (С. 435). — 121. Ернст, Ф. Державний Банк (С. 435) — 122. Ернст, Ф. Будинок Окружної Каси Соціяльного Страхування (С. 436). — 123. Ернст, Ф. Будинок Народів Сходу (С. 436). — 124. Ернст, Ф. Будинок Окркомгоспу і ОкрНаросвіти (нині студ. гуртожитку; С. 436-440). — 125. Ернст, Ф. Будинок де жив Ол. В. Беретті (С. 441). — 126. Ернст, Ф. Будинок кол. Л. Гінзбург (С. 441-442). — 127. Ернст, Ф. Колишня садиба проф. Мерінга (С. 443). — 128. Ернст, Ф. Будинок

Драматичного Театру ім. В. І. Леніна (С. 443-444). — 129. Ернст, Ф. Будинок пасажу (С. 444). — 130. Ернст, Ф. Будинок т. зв. Сулимівки (С. 444-445). — 131. Ернст, Ф. Лютеранська кірха, кол. Будинок пастора й будинок наукових робітників (С. 445-447). — 132. Ернст, Ф. Інститут цукрової промисловости (С. 447). — 133. Ернст, Ф. Будинок кол. архітектора Городецького (С. 447-448). — 134. Ернст, Ф. Будинок історика М. Ф Берлинського (С. 448). — 135. Ернст, Ф. Будинок червоних партизан (С. 448-450). — 136. Ернст, Ф. Будинок на Виноградній № 14 (С. 450). — 137. Ернст, Ф. Кловський палац (будинок Силікатної промисловости; С. 451-452). — 138. Ернст, Ф. Будинок робітників друкарні ВУАН (С. 452). — 139. Ернст, Ф Будинок кол. проф. М. Х. Бунге (С. 452-453). — 140. Ернст, Ф. Будинок наукових співробітників ВУАН (С. 453). — 141. Ернст, Ф. Науково-дослідча катедра марксизму-ленінізму при ВУАН. – 142. Київська філія (С. 454-455). — 142. Ернст, Ф. Інститут Єврейської культури при ВУАН (С. 455-456). — Ернст, Ф. Сад спілки Радторгслужбовців (С. 456). — 144. Ернст Ф. Радянський парк (С. 457-459). — 145. Ернст, Ф. Будинок Арсенальців (С. 459-460). — 146. Ернст, Ф. Новий будинок Червоної Армії та Фльоти (С. 460). — 147. Базилевич, В. Ленінський район. Печерське (С. 461-463). — 148. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Твердиня часів Миколи І (С. 463-466). — 149. Базилевич, В. Будови Червонопрапорного заводу (С. 466-468). — 150. Ернст, Ф. Пам'ятник Січневого повстання 1918 р. (С. 468-469). — 151. Ернст, Ф. Будинок по вул. Січневого повстання (Микільська) № 2 (С. 469-470). — 152. Ернст Ф. Будинок кол. Ф. Вігеля – К. Іпсіланті (С. 421). — 153. Ернст, Ф. „Малий Микола" (С. 471-473). — 154. Ернст, Ф. Аскольдова Могила (С. 473-474). — 155. Ернст, Ф. „Великий" або „Військовий Микола" (С. 474-76). — 156. Ернст, Ф. Микільський або Панкратіївський узвіз до Дніпра (С. 476-477). — 157. Базилевич, В. Стара Печорська фортеця (т. зв. Цитаделя; С. 477-478). — 158. Ернст, Ф. Кол. будинок гауптвахти (С. 478). — 159. Ернст, Ф. Кол. пороховий льох (С. 478-479). — 160. Курінний, П. Всеукраїнський Державний Культурно-Історичний Заповідник „Всеукраїнський Музейний Городок" (С. 479-480). — 161. Курінний, П. Берестово (С. 481). — 162. Курінний, П. Церква Спаса на Берестові (С. 481-485). — 163. Курінний, П. Головні етапи історії Києво-Печерської лаври (485-490). — 164. Курінний, П. Мазепина стіна (С. 490-491). — 165. Курінний, П. і Ернст, Ф. „Свята брама" з Троїцькою церквою під нею (С. 491-494). — 166. Курінний, П. і Ернст, Ф. Корпус № 5 (С. 494-496). — 167. Курінний, П. і Ернст, Ф. Корпус 4-й (С. 496). — 168. Курінний П. і Ернст, Ф. Велика церква (С. 496-505). — 169. Ернст, Ф. Друкарня ДВУ-ВУАН (С. 505-507). — 170. Курінний, П. і Ернст, Ф. Авдиторія Музейного Городка (С. 507). — 171. Ернст, Ф. Колишня малярська школа (С. 507-509). — 172. Курінний, П. Хід на печери (С. 509). — 173. Курінний, П. Історія печерного манастиря (С. 510-513). — 174. Курінний, П. Ближні печери (С. 513-516). — 175. Курінний, П. та Ернст, Ф. Дальні печери (С. 516-519). — 176. Курінний, П. „Гостинниці" (С. 519-520). — 177. Курінний, П. Лаврський музей культів та побуту (520-521). — 178. Курінний, П. Секція порівняльної історії культури (С. 521-523). — 179. Курінний, П. Секція історії лаври (С. 523-524). — 180. Курінний П. Секція шиття й тканини (С. 524-525). — 181. Курінний, П. Секція станкового малярства (С. 525-527). — 182. Курінний, П. Секція металю й каміння (С. 527-529). — 183. Курінний, П.

Секція нумізматична (С. 529-530). — 184. Курінний, П. Секція письма та друку (С. 530-532). — 185. Курінний, П. Музей Архітектури (С. 532-533). — 186. Курінний, П. Музей України (збірка П. П. Потоцького; с. 533-534). — 187. Курінний, П. Музей театральний при ВУАН (С. 534-536). — 188. Курінний, П. Музей діячів науки та мистецтва України при ВУАН (С. 536). — 189. Курінний, П. Архів Заповідника (С. 536-537). — 190. Курінний, П. Бібліотеки Заповідника (С. 537-538). — 191. Курінний, П. та Ернст, Ф. Дзвіниця й Музей ливарництва (С. 538-542). — 192. Ернст, Ф. Будинок кол. Арсеналу (С. 542-543). — 193. Ернст, Ф. Феодосіївська церква (С. 543-544). — 194. Ернст, Ф. Воскресенська церква (С. 544). — 195. Ернст, Ф. Давній палац київських генерал-губернаторів (С. 545). — 196. Ернст, Ф. Московська брама Печерської фортеці (С. 545-547). — 197. Ернст, Ф. Васильківська брама Печерської фортеці (С. 547). — 198. Ернст, Ф. Будинок Київської школи зв'язку ім. М. І. Калініна (С. 548). — 199. Ернст, Ф. Будинок по вул. Червонопрапорного заводу № 40 (С. 548). — 200. Базилевич, В. Будинок по вул. Червонопрапорного заводу № 30 (С. 549). — 201. Базилевич, В. Місце повстання саперів 1905 р. (С. 549-550). — 202. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Петрівка (кол. Поділ; С. 551-555). — 203. Ернст, Ф. Пам'ятник повернення Києву Магдебурзького права р. 1802 (С. 555-557). — 204. Ернст, Ф. Церква Різдва (С. 557-558). — 205. Ернст, Ф. Будинок поштової станції (С. 558). — 206. Ернст, Ф. Пристані Дніпрового Державного пароплавства (С. 560). — 207. Ернст, Ф. Будинок – Набережно-Хрещатицька вул. № 5 (С. 560-561). — 208. Ернст, Ф. „Хлібний магазин" (С. 561-562). — 209. Ернст, Ф. Будинок по вул. Революції № 40 (С. 562). — 210. Ернст, Ф. Будинок кол. Балабухи (С. 562-563). — 211. Ернст, Ф. Будинок на розі вул. Революції (№ 85), Андріївської та Покровської (№ 2; С. 563). — 212. Ернст, Ф. Давній Контрактовий будинок, пізніше Цехова управа, тепер трудшкола ч. 19 (С. 564-565). — 213. Ернст, Ф. Будинок по Покровський вул. ч. 5 (С. 565-566). — 214. Ернст, Ф. Покровська церква (С. 567-569). — 215. Ернст, Ф. „Добрий Микола" (С. 569) — 216. Ернст, К. Будинок трудшколи № 20 (С. 570). — 217. Базилевич, В. Памятка Жовтневого повстання (С. 570-571). — 218. Базилевич, В. Будинок першого Більшовицького комітету Подолу (С. 571). — 219. Ернст, Ф. Кол. грецький манастир (С. 571-572). — 220. Ернст, Ф. Всеукраїнський Торговельний Музей (С. 572-574). — 221. Ернст, Ф. „Братство" й стара Київська академія (С. 574-587). — 222. Ернст, Ф. Будинок харчовиків (С. 588). — 223. Ернст, Ф. Контрактовий будинок (С. 588-593). — 224. Ернст, Ф. Кол. Київська ратуша (С. 593-596). — 225. Ернст, Ф. Самсонівський фонтан або „Лев" (С. 597-600). — 226. Ернст, Ф. Гостиний двір (С. 600-601). — 227. Ернст, Ф. Успенський собор на Подолі (С. 601-603). — 228. Ернст, Ф. Флорівський манастир (С. 603-606). — 229. Ернст, Ф. Замкова гора або Киселівка (С. 606-610). — 230. Ернст, Ф. Домініканський костьол (пізніше церква Петра й Павла; С. 610-613). — 231. Ернст, Ф. „Притицький Микола" (С. 613-614). — 232. Ернст, Ф. Будинок трудшколи № 5 (С. 614-615). — 233. Базилевич, В. Будинок по вул. Шолом-Алейхема № 15 (С. 615). — 234. Ернст, Ф. Будинок по вулиці Шолом-Алейхема № 6 (С. 615-616). — 235. Ернст, Ф. Кол. Цеховий двір (С. 616-617). — 236. Ернст, Ф. Будинок водників (С. 617-618). — 237. Ернст, Ф. Церква Воскресіння (С. 618-619). — 238. Ернст, Ф. Старий Гостиний двір (С. 619). — 239. Ернст, Ф. Будинок по Спаській вулиці № 16 (С. 619-620). — 240.

Ернст, Ф. „Набережний Микола" (С. 620). — 241. Ернст, Ф. Стара бурса (С. 621-623). — 242. Ернст, Ф. Іллінська церква (С. 624-625). — 243. Ернст, Ф. Центральна електрична станція (С. 625-626). — 244. Ернст, Ф. Борисоглібська церква (С. 626). — 245. Ернст, Ф. Будинок – Борисоглібська № 13 (С. 627). — 246. Ернст, Ф. Будинок по вул. Революції № 44 (С. 627-628). — 247. Ернст, Ф. Навколо центральних частин міста Києва (С. 629). — 248. Сімзен-Сичевський, О. Київська гавань (С. 630-632). — 249. Сімзен-Сичевський, О. Київська районова електрична станція (КРЕС) ім. Сталіна (С. 632-635). — 250. Базилевич, В. Вищий та Нижчий Вал (С. 635). — Базилевич, В. Житній торг (с. 636). — 251. Базилевич, В. та Ернст, Ф. Щекавиця або Скавика (С. 636-637). — 252. Базилевич, В. Будинок по вул. Шолом-Алейхема (кол. Константинівська) № 22 (С. 637-638). — 253. Базилевич, В. Новий кінотеатр (С. 638). — 254. Базилевич, В. Кирилівська вулиця (С. 638-639). — 255. Козловська, В. Садиби ч. ч. 59–61 по Кирилівський вулиці (С. 639-640). — 256. Зуммер, В. і Ернст, Ф. Кирилівський Державний Заповідник (С. 640-649). — 257. Базилевич, В. Четверта фабрика взуття (С. 651-653). — 258. Базилевич, В. Куренівка (С. 652). — 259. Базилевич, В. Будинок трудшколи № 14 (С. 652). — 260. Базилевич, В і Ернст, Ф. Пріорка (С. 653). — 261. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Кинь-Грусть (С. 553). — 262. Ернст, Ф. Північ-Захід від Старого Києва (С. 654). — Козлов, В. Київський Ветеринарно-Зоотехнічний Інститут (С. 654-655). — Базилевич, В. Буд. кол. підпільної революційної друкарні (С. 656). — Базилевич, В. Будинок клюбу залізничників (С. 656). — 266. Базилевич, В. Кооперативний Інститут ім. В. Я. Чубаря (С. 656-658). — 267. Сімзен-Сичевський, О. Астрономічна Обсерваторія (С. 558-659). — 268. Ернст, Ф. Будинок студентського гуртожитку (С. 659). — 269. Ернст, Ф. Будинок першої друкарні тресту Київ-Друк (С. 660). — 270. Ернст, Ф. Інститут Пролетарської Культури й Будівельний Інститут (С. 660-661). — 271. Базилевич, В. Городок металістів (С. 661-662). — 272. Ернст, Ф. Будинок художників В. Д. Орловського та М. К. Пимоненка (С. 662). — 273. Базилевич, В. Лук'янівський районовий робітничий клюб (С. 652-663). — 274. Базилевич, В. Ленінський дитячий городок (С. 663). — 275. Базилевич, В. Будинок Ю. Д. Мельникова (С. 663-664). — 276. Базилевич, В. Акліматизаційний сад (С. 664). — 277. Ернст, Ф. Державний каблевий завод ім. А. Крачина (С. 664-665). — 278. Ернст, Ф. Будинок-майстерня художника Ол. Ол. Мурашка (С. 665). — 279. Будинок Бейліса (С. 665-666). — 280. Ернст, Ф. Лук'янівське кладовище (С. 666). — 281. Ернст, Ф. Жовтневий район (С. 667-668). — Базилевич, В. Пам'ятник повстання саперів 1905 р. (С. 668). — Базилевич, В. Жовтнівка (Шулявка; С. 668-670). — 284. Ернст, Ф. Завод „Фізико-Механік" (С. 670-671). — 285. Ернст, Ф. Пожежне депо (С. 671). — 286. Базилевич, В. Політехнічний Інститут (С. 672-673). — 287. Корнієв, О. Київський Зоологічний сад (С. 673-677). — 288. Ернст, Ф. Пушкінський парк (С. 677-681). — 289. Ернст, Ф. Фабрика ВУФКУ (Українфільм; С. 677-—681). — 290. Ернст, Ф. Завод „Більшовик" (С. 681-682). — 291. Ернст, Ф. Завод мір та ваг ім. Ф. Дзержинського (С. 682). — 292. Базилевич, В. Пам'ятник „Заповітам Леніна" (С. 682-683). — 293. Ернст, Ф. Район січневого повстання (С. 683). — 294. Базилевич, В. Завод „Ленінська кузня" (С. 683-685). — 295. Ернст, Ф. Вокзал (С. 690). — 296. Базилевич, В. Червонопрапорний вагоно-паротяго-ремонтний завод ім. Січневого повстання (С. 690-691). — 297. Базилевич, В. Залізнична

колонія (С. 692). — 298. Ернст, Ф. Новий будинок трикотажної фабрики (С. 692-693) — 299. Ернст, Ф. Червоноармійська (В. Васильківська) вулиця (С. 693-694). — 300. Ернст, Ф. Центральний клюб кустарів „Дерштерн" (С. 694). — 301. Базилевич, В. Театр ім. М. К. Заньковецької (С. 694-695). — 302. Базилевич, В. Червоний стадіон (С. 695-696). — 303. Базилевич, В. Другий критий ринок (С. 696-697). — 304. Базилевич, В. Будинок кол. друкарні „Южно-Русского Рабочего Союза" (С. 697). — 305. Базилевич, В. Будинок трудшколи № 32 (С. 697-698). — 306. Ернст, Ф. „Новий костьол" (С. 693). — 307. Базилевич, В. Будинок, де проживала родина В. І. Леніна (С. 698-699). — 308. Ернст, Ф. Байкова гора (С. 699-700). — 309. Ернст, Ф. Сталінка (Деміївка; С. 700-701). — 310. Ернст, Ф. Південно-Східня частина міста (С. 701-702). — 311. Базилевич, В. Косий Капонір (С. 702-704). — 312. Ернст, Ф. Прозорівська башта (С. 704). — 313. Базилевич, В. і Ернст, Ф. Звіринець (С. 704-706). — 314. Ернст, Ф. Військова школа ім. С. С. Каменева (С. 706-707). — 315. Ернст, Ф. Кол. Видубицький монастир (С. 707-711). — 316. Ернст, Ф. Деревообробний завод (С. 711). — 317. Ернст, Ф. Залізничний міст (С. 712). — 318. Ернст, Ф. Ланцюговий міст ім. Євгенії Бош (С. 713-714). — 319. Ернст, Ф. Передмістна Слобідка (С. 714-715). — 320. Ернст, Ф. Труханів острів (С. 715-717). — 321. Ернст, Ф. Новий Петрівський міст (С. 717-718). — 322. Ернст, Ф. Околиці Києва (С. 719). — 323. Шарлемань, М. Т.зв. Микільська пустинь (С. 719-720). — 324. Шарлемань М. Старосілля (С. 720-721). — 325. Ернст, Ф. Вишгород (721-723). — 326. Шарлемань, М. і Ернст, Ф. Межигір'я (С. 721-723). — 327. Ернст, Ф. Старопетрівський колгосп „Надія" (С. 727). — 328. Шарлемань М. Пуща-Водиця (С. 727-728). — 329. Ернст, Ф. Балабанівська комуна ім. Г. І. Петровського (С. 728). — 330. Ернст, Ф. Михайлівська артіль „Селінтерн" (С. 728-729). — 331. Ернст, Ф. Святошин (С. 729). — 332. Ернст, Ф. Гатнянська артіль „Колос" (С. 729). — 333. Ернст, Ф. Голосіїв (С. 729-734). — 334. Ернст, Ф. Будинок відпочинку Секції Наукових Робітників (С. 734). — 335. Ернст, Ф. Китаїв (С. 735-736). — 336. Ернст, Ф. Церковщина, Феофанія, Віта Литовська (С. 736). — 337. Ернст, Ф. Круглицька комуна ім. Т. Г. Шевченка (С. 737). — 338. Шарлемань, М. Державний заповідник „Конча-Заспа" (С. 737-739). — 339. Шарлемань, М. Дарниця (С. 739). — 340. Ернст, Ф. Жердівська комуна ім. Жовтневої Революції (С. 739). — Довідкова частина. Наукові установи Києва за матеріялами Комісії Краєзнавства ВУАН. — 341. Всеукраїнська Академія Наук (С. 743-754). — 342. Науково-дослідчі інститути, катедри та установи (С. 754-760). — 343. Вищі школи (С. 760-763). — 344. Музеї (С. 764-768). — 345. Архіви (С. 768). — 346. Бібліотеки (С. 768-778). — 347. Наукові товариства (С. 778-779). — 348. Нові назви вулиць, завулків, майданів, районів (С. 780-781). — 349. Трамвайні маршрути (С. 782-783). — 350. Фотознімки, вміщнні в тексті (С. 784). І. Плян центральної частини м. Києва. ІІ. Плян м. Києва з околицями.

Із 340 статей 243 написав (частково у співавторстві) Федір Ернст.

Рец.: Львович С., проф. прорив на ідеологічному фронті // Войовничий безвірник. 1931. 21 грудня. № 36.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 164.

Кубань:

Список населенных мест Кубанского округа / Кубанский окр. статистический отдел. Краснодар, 1927.

Охоплено матеріал до початку колективізації.

Мандрівки:

Кордт Веніамін Олександрович (19 II 1860, м. Дерпт, тепер м. Тарту, Естонія – 24 XII 1934, Київ). Чужоземні подорожі по Східній Европі до 1700 р. К., 1926.

Церква:

Глубоковский Николай Никанорович. Русская богословская наука в ее историческом развитии и новейшем состоянии. Варшава: Синод. тип., 1928. 115 с.

378 біобібліогр. довідок. Приложение к № 34 "Воскресного чтения" за 1928 год.

Глубоковський (Глубоковский) Николай Никанорович (6 XII 1863, с. Кичманський Городок Вологодської губ. - 18 III 1937, Болгарія) - один з найвідоміших богословів РПЦ. Син священика. Закінчив Московську духовну академію (1889). Професор Петербурзької ДА (з 1894), доктор богослов'я (1898). Еміґрував 1921. Викладав богослов'я у Софійському університеті (з 1923). Учасник екуменічного руху. – Дж.: Зернов Н. М. Русские писатели эмиграции (1973). С. 38.

Управління:

Окиншевич Лев [Окиншевич Лев Олександрович (25 I / 7 II 1898, Петербург – 7 XI 1980, Гілкерст Гілсі, шт. Мериленд, США)]. Генеральна Старшина на Лівобережній Україні XVII-XVIII вв. // Праці Комісії для виучування історії західньо-руського та вкраїнського права. Вип. 2. К., 1926. С. 84-175.

Окиншевич Лев. Література питання. Погляди на раду старшини акад. М. Грушевського, М. Є. Слабченка, д-ра Крип'якевича // Окиншевич Лев. Центральні установи України-Гетьманщини XVII-XVIII ст. Ч. II. Рада старшини. К., 1930. С. 271-285 (= Праці Комісії для виучування історії західньо-руського та українського права. Вип. VIII).

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 248. Зареєстровано ч. I (Генеральна рада. К., 1929).

Козаччина:

Василенкова-Полонська Наталія. Історики Запорожжя XVIII в. // Ювілейний збірник на пошану академіка Дмитра Йвановича Багалія з нагоди сімдесятої річниці життя та п'ятдесятих роковин наукової діяльності: У 3 ч. К., 1927. Ч. 1. С. 811-824 і окремо.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 405.

Олексієв М. П. Українські козаки: Як їх змальовує французький поет XVII в. // Ювілейний збірник на пошану академіка Дмитра Йвановича Багалія з нагоди сімдесятої річниці життя та п'ятдесятих роковин наукової діяльності: У 3 ч. К., 1927. Ч. 1. С. 616-624.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 405.

Lewicki K. Dzieje kozaczyzny // Ziemia Cherwieńska. Rocz. 2. Lwow, 1936. Zesz. 1.

Полонська-Василенкова Наталія Дмитрівна (1884-1973). До історіографії Запоріжжя XVIII сторіччя: Леклерк та Болтін // Записки історичного та філологічного факультетів / Львівський держ. університет ім. І. Франка. Том І. Льв., 1940. С. 73-87.

Нерухомість:

Генеральне слідство про маєтності Стародубського полку // Український архів. Том 1. К., 1929. IV, XXII, [2], 576 с.

Про місцезнаходження Генерального слідства про маєтності, 1729-30 див.: Малиновський О. Огляд архівних матеріялів з історії західньо-руського та українського права, що переховуються у Древлехранилищі Московського Центрального Архіву // Праці Комісії для виучування історії західньо-руського та вкраїнського права. Вип. 2. К., 1926. С. 34-35.

Генеральне слідство про маєтності Лубенського полку // Український архів. Том 4. К., 1931.

Сільське господарство:

Маслов Василь Іванович (1885-1959). Етюд з історії сільськогосподарської техніки: "Мысли о паровом плуге" П. П. Білецького-Носенка, рукопис 1828 р. // Наукові записки Інституту історії матеріальної культури / Всеукраїнська Академія наук. Книга перша. К., 1934. С. 135-169.

Література про рільницькі знаряддя кінця XVIII – початку XIX століть (С. 154-159).

Масонство:

Małachowski-Łempicki Stanisław (1884-1959). Wykaz polskich łóż wolnomularskich oraz ich członków w latach 1738-1821. W Krakowie: Polska Akademja Umiejętności, 1929.

5748 імен.

Малаховський-Лемпіцький Станіслав – юрист. Навчався в петербурзькому інституті правознавства, де познайомився з Тірою Соколовською. Суддя округового суду (1918-33) та нотаріус (1934-39) у Варшаві. Дж.: Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 514.

Свитков Н. Масонство в русской эмиграции: К 1 января 1932 г. Париж, 1932.

Бакунина Татьяна Алексеевна (1904-1995). Русские вольные каменьщики. Париж: Свеча, 1934.

Обкладинка Федора Степановича Рожанковського (1891-1970).

Bakounine Tatiana (Бакунина-Осоргина Татьяна Алексеевна; 1904-1995). Le répertoire biographique des francs-masons russes (XVIII-e et XIX-e siecles). Bruxelles: Les editions Petropolis, [1938].

Ed. 2: Paris, 1967. LV, 655 p.

Інтелігенція:

Сомов Николай Михайлович (11 VIII 1867 - 1951). Библиография русской общественности: К вопросу о русской интеллигенции. Ч. 1-2. Москва, 1927-1931. 62, 37 с.

Незалежна держава, 1917-21 роки:

Список участников Триполья // Белокриницкий С. [Семен Михайлович, 1902 - ?] и Кулик И. Ю. [Іван Юліанович (Ізраїль Юделевич, Юдович; 26 [28 ?] І 1897, м. Шпола – 10 X 1937, Київ).] Трипольская трагедия: Сб., посв. памяти юношей-коммунаров, погибших под Трипольем в июне 1919 г. [Х.:] Молодой рабочий, 1923. С. 72-73.

Додаток: По несколько слов о каждом. Некрологи: о Л. Ароновой, М. Элинкриге, Гарцмане и др. (С. 74-86).

Розен С. Библиографический указатель литературы по истории Октябрьской революции на Украине // Летопись революции. Х., 1926. № 3-4 (18-19). С. 231-265; № 5 (20). С. 198-208; № 6 (21). С. 190-203.

Материалы к библиографии революционного движения в Одессе. Вып. 1. Одесса, 1927. 86 с. (= Труды Гос. публ. б-ки в Одессе).

Зленко Петро Андрійович (1891-1954). Крути: Бібліогр. покажч. // Гуртуймося. Прага, 1933. № 10. С. 54-55.

Зленко Петро. Зимовий похід: Матеріяли для бібліогр. покажчика. Прага, 1935. 14 с. (= Матеріяли для бібліоґрафії визвольної боротьби України. Вип. 1).

Постников Сергей Порфирьевич (1883-1965), зав. б-кой Архива. Библиография русской революции и гражданской войны, 1917-1921: Из каталога б-ки Русского заграничного ист. архива в Праге / Под ред. Яна Славика. Прага, 1938. XV, [1], 448 с.

Із змісту: Библиографические указатели (С. 3-13). Всероссийская Чрезвычайная Комиссия (С. 243-247). Украина (С. 307-329).

Дж.: Копршивова[-Вуколова] Анастасия Васильевна. Русский Заграничный Исторический Архив // Записки Русской академ. группы в США. Том XXXI. New York, 2001-2002. С. 209-213; Русский Заграничный Исторический Архив при Министерстве Иностранных Дел Чехословацкой республики в 1936 году: Годовой отчет // Там само. С. 214-264; Быстров Владимир Николаевич. Конец Русского Заграничного Исторического Архива в Праге // Там само. С. 265-280.

Зленко Петро. Зимовий похід: Бібліографія // Зимовий похід. 1919 – XX – 1939. Прага, 1940. І окремо: [Прага, 1941]. 3 с.

Українські січові стрільці:

Зленко Петро Андрійович (1891-1954). Українські січові стрільці: Матеріяли для бібліографічного показчика.

[Ч. 1]: За державність. Зб. 5. Варшава; Прага, 1935. І окремо: [Варшава; Прага:] Укр. воєнно-іст. т-во, 1935. 34 с. (= Матеріяли для бібліоґрафії визвольної боротьби України. Вип. 2. Ч. 1).

[Ч. 2]: За державність. Зб. 6. Варшава; Прага, 1936. І окремо: [Варшава; Прага:] Укр. воєнно-іст. т-во, 1937. 35 с. (= Матеріяли для бібліоґрафії визвольної боротьби України. Вип. 2. Ч. 2).

Шендрик Іван. Матеріали до бібліографії Січових стрільців // Золоті ворота. Льв., 1937. І окремо: Льв., 1937.

Поіменний список боєвих відділів 1 полку // Українські січові стрільці, 1914-1920. Наклад 2. Льв., 1936. С. 145-155.

1500 прим. і 50 нумерованих розкішних на півкартоновому папері.

Репринтне відтворення: Льв.: Слово, 1991. 20 000 прим.

Матеріяли до альбому зібрали д-р Іван Іванець і Василь Софронів-Левицький. Текст зредаґував д-р Богдан Гнатевич при співпраці Льва Лепкого і д-ра Івана Німчука. Ілюстраційну частину та обгортку оформив д-р Іван Іванець, надписи і вкладку в лінориті виконав Володимир Ласовський. Ситуаційні мапки рисував інж. Северин Пастернак.

Булавний відділ. Підполковник **Варивода** Антін, командант полку. Четар **Нагайло** Іван. Четар **Панчак** Василь (1888, Надітичі – Жидачів). ***1 сотня***. Отаман **Коссак** Гриць (1882, Дрогобич). Сотник **Лисняк** Омелян (1882, Стецева - Снятин). Сотник **Дудинський** Роман (1880, Лубянки Н. – Збараж). ***2 сотня***. Поручник **Сушко** Роман (1894, Ременів - Львів). Четар **Франко** Петро (1890, Нагуєвичі - Дрогобич). Хорунжий **Домарадський** Андрій (1893, Журавиця – Перемишль). Хорунжа **Галєчко** Софія (1891, Новий Санч). ***3 сотня***. Поручник **Яримович** Осип (1897, Львів). Четар **Іванець** Іван (1893, Новосілки Гостинні - Рудки). ***4 сотня***. Поручник **Носковський** Зенон (1889, Мушкатівка - Борщів). Четар **Каратницький** Іван (Чернівці - Буковина). ***5 сотня***. Отаман **Ґорук** Сень (1873, Снятин). Четар **Кучабський** Василь (1895, Волиця - Львів). Четар **Навроцький** Осип (1890, Голгоче - Підгайці). ***6 сотня***. Поручник **Мельник** Андрій (1890, Воля Якубова - Дрогобич). Четар **Дідушок** Петро (1889, Княже - Золочів). Четар **Кобєрський** Остап (1895, Сянік). Хорунжий **Чичкевич** Михайло (1896, Малинівка - Львів). ***7 сотня***. Поручник **Левицький** Омелян д-р (1875, Коломия). Четар **Гнатевич** Богдан (1894, Кольбушова). Четар **Добрянський** Агатон (1894, Знесіня - Львів). Четар **Цяпка** Іван (1884, Хишевичі - Рудки). ***8 сотня***. Поручник **Будзиновський** Осип (Станиславів). Хорунжий **Максимишин** Іван (1895, Ременів - Львів). Хорунжий **Соколовський** Юліян (1895, Стратин - Рогатин). Хорунжий **Черкавський** Олекса (1888, Сасів - Золочів). ***Технічна сотня***. Хорунжий **Сіяк** Іван д-р (1887, Ляшки Мур. - Львів). Підхорунжий **Алексевич** Тадей (1891, Наварія – Львів). Підхорунжий **Баран** Евстахій (1893,. Львів). Підхорунжий **Квас** Осип (1891, Львів). Підхорунжий **Клим** Василь (1896, Батятичі - Жовква).

Комуністична література:

Калинович Іван. Показчик до української соціялістичної і комуністичної літератури. Відень; К.: Бібліотека "Нової доби" № 20, 1921. VI, [2], 112 с.

Див.: Зведений алфавітний список книжок, що увійшли до наказів Головліту (1947). С. 61; Зведений покажчик застарілих видань (1954). С.156.

Указатель к Ленинским сборникам, I-XX / Ин-т Маркса-Энгельса-Ленина при ЦК ВКП(б). Москва: Парт. изд-во, 1933. 127 с.

Предметный указатель ко II и III изданиям сочинений В. И. Ленина / Ин-т Маркса-Энгельса-Ленина при ЦК ВКП(б). [Ленинград:] ЦК ВКП(б), 1934. V, 306 с.

Друга світова війна:

Докладная записка о деятельности украинских националистов на оккупированной территории Украины в области культуры, искусства,

прессы, 9 января 1943. Сов. секретно // Білас Іван. Репресивно-каральна система в Україні, 1917-1953: Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз. Кн. 2. К.: Либідь; Військо України, 1994. С. 342-353. Підп.: Нач. Укр. штаба партизанск. движения майор ГБ Строкач, нач. разведотдела Укр. штаба партизанск. движения капитан ГБ Мартынов.

Розділи: Состояние школ на Украине (С. 343-346), Фашистско-оуновская печать на оккупированной территории (С. 346-350), Театры как форма националистической пропаганды (С. 350-353). Адресовано: ЦК КП(б)У. Тов. Корниец, гор. Москва.

Документ 1943. Дуже убогий зміст.

Охорона пам’яток:

Дложевський Сергій Степ(ф)анович (22 IX 1889, Кам'янець-Подільський — 24 X 1930), Оксман Емануїл Григорович (1899-1961). Деяка література по справах охорони пам'яток матеріальної культури // Збірник матеріалів Одеської краєвої комісії для охорони пам'яток культури та природи. Од., 1927. С. 42-45.

Оксман Емануїл Григорович. Література по справах охорони пам'яток матеріяльної культури // Вісник Одеської комісії краєзнавства при ВУАН. Од., 1930. Ч. 4-5. С. 181-184. 135 поз.

Побут:

Білий Володимир Васильович (1894 – 1937). Минуле етнографії на кол. Катеринославщині та її сучасні завдання // Дніпропетровський краєвий іст.-археол. музей. Збірник. Том I. Дніпропетровськ, 1929. С. 235-260.

Білий Володимир. Стислий огляд головнішої літератури про дніпровських лоцманів // Матеріяли до вивчення виробничих об’єднань. Вип. I. Дніпровські лоцмани. К., 1929. С. 1-18.

Література:

Дорошенко Володимир Вікторович (1879-1963). Шевченкознавство за останнє десятиліття, 1914-1924: Короткий інф. огляд // Стара Україна. Льв., 1925. [Кн.] III-IV. С. 72-80.

Лейтес Александр і Яшек Микола Федорович (1883-1966). Десять років української літератури, 1917-1927 / За заг. ред. С. Пилипенка. (Інститут Тараса Шевченка).

Том I: Біо-бібліографічний. [Х.:] ДВУ, 1928. XVI, [2], 673 (+ 3) с.

Том II: Організаційні та ідеологічні шляхи укр. рад. літератури. Вид. 2 значно доповн. та переробл. Х.: ДВУ, 1930. VI, [2], 755 (+ 1) с.

Вид. 1 – ДВУ, 1928. 440 с. Передрук: Heraugegeben und Eingeleitet von O. Horbatsch. München: Verlag Otto Sagner, 1986. (Specimina Philologiae Slavicae. Band 68).

Том III: Темарій; Стилі; Жанри; Портрети письменників; Характеристики критиків. – У світ не вийшов.

Див.: Зведений алфавітний список книжок, що увійшли до наказів Головліту (1947). С. 37; Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 194.

Дж.: Пам’яті Миколи Федоровича Яшека // Бібліотекознавство і бібліографія. Кн. 4. Х., 1967. С. 190-191; Турчин Ніна. Творча спадщина

українського бібліографа М. Яшека // Вісник Книжкової палати. 2002. № 11 (76). С. 40-41; Зленко Григорій Дем'янович. Цей "невідомий" Олександр Лейтес // Друг читача. 1989. 13 IV. С. 5.

Животко Аркадій Петрович (1890-1948). Сучасне українське письменство поза С. С. С. Р. // Укр. тиждень. Річник 5. 1937. С. 1-4. І окремо: Прага: Т-во укр. письменників і журналістів, 1937. 19 с.

Пеленський Євген-Юлій (3 I 1908, м. Стрий, Львівщина - 29 IX 1956, Сідней, Австралія). „Русалка Дністрова": Матеріяли до бібліографії. Льв.: Укр. т-во бібліофілів, 1937. 22, [2] с. (Книгознавчі записки. Ч. 2).

Історія культури:

Огієнко Іван Іванович (1882-1972). Іван Хведорович в науковій літературі, 1704-1924 // Стара Україна. Льв., 1924. [Кн.] II-V. С. 62-74.

Людкевич Станіслав Пилипович (1879-1979). Бібліографія а) творів і б) критичних оглядів та заміток про життя і творчість Бортнянського // Стара Україна. Льв., 1925. [Кн.] XI-XII. С. 186-187.

Мистецтво:

Голубець Микола (1892-1942). Начерк історії українського мистецтва. Ч. 1. Льв.: "Учітеся, брати мої", 1922. С. 251-262.

Див.: Бутрин М. Голубець М. // Українська журналістика в іменах. Вип. II. Льв., 1995. С. 64-66.

Січинський Володимир Євтимович (1894-1962). Нові видання по українському мистецтву, 1920-1925 // Стара Україна. Льв., 1925. [Кн.] VII-X. С. 178-181.

Теохаріді Т. Ю. Рито-, літо- та фотопортрети Одеського державного історично-археологічного музею // Вісник Одеської комісії краєзнавства при ВУАН. Од., 1930. Ч. 4-5. Секція археологічна. С. 161—172. 264 поз.

Січинський В. Література з українського пластичного мистецтва за 1926 рік. Бібліогр. огляд // Книголюб. 1927. Кн. 1. С. 25-32; Кн. 2. С. 38-45.

Січинський В. Видання з українського пластичного мистецтва за 10 років, 1917-1927 // Бібліологічні вісті. 1927. № 2 (15). С. 115-120.

Див.: Порський Вол. [Міяковський Володимир]. Бібліологічні вісті // Українські бібліологічні вісті. [Ч.] 1. Авгсбург: УВАН, 1948. С. 4-5; Білокінь С. "Бібліологічні вісті": місце в культурі // Вісник Книжкової палати. К., 1996. Вип. 3. Вересень. С. 7-10.

Sičynśkyj V. Ukrainische Veröffentlichungen über plastische Kunst in den letzten zehn Jahren, 1917-1927 // Zeitschrift für slavische Philologie. Leipzig, 1927. Bd. 4. № 3/4. S. 201-212.

Січинський В. Українське пластичне мистецтво: Бібліогр. огляд за 1927 рік // Україна. 1928. № 6 (31). С. 128-134.

Січинський В. Українське пластичне мистецтво: Бібліогр. огляд за 1928 рік // Україна. 1929. № 36. С. 135-143.

Січинський В. Українська літератутра за роки 1929-1931 // Мистецтво. Льв., 1932. Ч. 2/3. С. 66-68.

Січинський В. Література з українського пластичного мистецтва за роки 1932-1934 // Наша культура. Варшава, 1935. Ч. 5. С. 284-295.

Січинський В. Катальоґ виставки знаків українських видавництв. [Прага: Сіяч, Червень 1926.] 29 (+ 1) с., [34] табл. 200 прим. (Виставка книжної культури при Міжнародньому з'їзді бібліотекарів і приятелів книги).

Виставка української книжкової графіки. Х.: Музей укр. мистецтва, 1929. 69 с., [10] табл. (+1) с. 1000 прим. Макет Василя Д. Єрмілова.

Із змісту: Таранушенко Стефан Андрійович. Українська книжкова графіка С. 9-25. [Список літератури. С. 22-25].

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 45.

Новицька Марія Олексіївна (1896-1965). Вивчення старовинних тканин та вишивання за революційних часів на території Радянського Союзу // Записки Всеукраїнського археологічного комітету. Том I. К.: ВУАН, 1930. С. 233-246. 1250 прим.

Відгук: Мовчанівський Теодосій Миколайович (9 V 1899, с. Берестовець Уманського пов. Київської губ. – 10 V 1938, Київ). Проти класововорожої контрабанди в науці // Наукові записки Інституту історії матеріальної культури / Всеукраїнська Академія наук. Кн. 1. К., 1934. С. 179.

Про Новицьку: Шудря Євгенія Стефанівна (нар. 1941). Подвижниці народного мистецтва: Біобібліогр. нариси. Зошит 1. К.: АНТ, 2003. С. 45-46; Український музей. Зб. 1 (2007). С. 11.

Виставка сучасної української ґрафіки: Катальоґ / Упор. і ред. Павла Ковжуна (1896-1939). Льв.: Асоціяція незалежних укр. мистців, 1932. 32, [2] с. [44 (+ 1).] табл., [20] с. реклам.

Із змісту: Нарбут і Експедиція заготовки держ. паперів України. С. 11-18. Про Ковжуна: Білокінь С. Многоцвіття Павла Ковжуна // Вітчизна. 1988. № 6. С. 178-186: 20 репр.

Наукові установи й видавництва:

Українська книга ДВУ: Систематичний покажчик видань укр. мовою. Вип. 1: 1919-1924. Х.: ДВУ, 1926. 167 с.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 360.

Животко Аркадій Петрович (1890-1948). Десять років Українського історичного кабінету, 1930-1940 / За ред. Яр. Прокеша. Прага: М-во внутр. справ; Ю. Тищенко, 1940. 70 с.

Біобібліографічні словники:

Деятели революционного движения в России: Биобиблиогр. словарь. Том 1-3, 5. М.: Изд-во Всесоюзн. о-ва полит. каторжан и ссыльнопоселенцев, 1927-34.

Т. 1. От предшественников декабристов до конца «Народной воли». Ч. 1-2. 1927-28.

Ч. 1. До 50-х гг. XIX в. 1927. XXVIII, 222 ствп.: портр.

Після виходу у світ цієї, першої частини програму видання кардинально змінено, відтак наступні частини зберегли довідкове значення досі.

Ч. 2. Шестидесятые годы. 1928. XVI, 496 ствп.: портр.

Із змісту: **Альбертіні** Николай Вікентійович (Ствп. 15-16); **Андрущенки** Євген та Іван Олексійовичі, брати (Ствп. 18-19); **Арістов** Нико-

лай Яковлевич (Ствп. 21); **Бекман** Яков Николайович (Ствп. 32-33); **Білозерські** Олександр та Олімпій Михайловичі, брати (Ствп. 33-34); **Бобровський** Стефан (Ствп. 45); **Борщов** Ілля Григорович (Ствп. 50); **Гайдебуров** Павло Олександрович (Ствп. 73-74); **Глібов** Леонід Іванович (Ствп. 84); **Гончаренко** Андрій-Агапій (Ствп. 89); **Гофман** Густав (Ствп. 90); **Дараґан** Михайло Миколайович (Ствп. 98); **Дебагорій-Мокрієвич** Прохор Карпович (Ствп. 99); **Дорошенко** Ілля Петрович (Ствп. 109); **Калиниченко** Микола Іванович (Ствп. 153); **Кельсієв** Василій Іванович (Ствп. 162-164); **Кістяківський** Федір Федорович (Ствп. 167-168); **Кожанчиков** Дмітрій Єфімович (Ствп. 174); **Кониський** Олександр Іванович (Ствп. 179); **Котляревський** Олександр Олександрович (Ствп. 185); **Левченко** Митрофан Федорович (Ствп. 212); **Лінтварьов** Пьотр (Ствп. 215); **Лобач-Жученко** Іван Дем'янович (Ствп. 218); **Лобода** Віктор (Ствп. 218); **Мазуренко** Микола Миколайович (Ствп. 229); **Маркєлова-Каррік** Алєксандра Ґріґор'євна (Ствп. 236); **Мєчніков** Лєв Ільїч (Ствп. 241-242); **Міловідов** Михаїл Фьодорович (Ствп. 243); **Милорадович** Леонід Олександрович (Ствп. 243); **Михальчук** Костянтин Петрович (Ствп. 249); **Ніс** (Нос) Степан Дмитрович (Ствп. 283-284); **Овсяний** Микола Ромуальдович-Романович (Ствп. 288); **Пилипенко** Володимир Олексійович (Ствп. 315-316); **Пільчіков** Дмитро Павлович (Ствп. 316); **Потебня** Андрій Опанасович (Ствп. 335); **Потоцькі** Віктор та Леонід Андрійовичі (Ствп. 335-336); **Прахов** Мстислав Вікторович (Ствп. 338); **Прижов** Іван Ґаврилович (Ствп. 340-342); **Роговичі** Іван та Михайло (Ствп. 351); **Родзянко** Валеріан (Ствп. 351); **Рубець** Віктор Савович (Ствп. 355); **Свириденко** Матвій Якович (Ствп. 366); **Синьогуб** Володимир Силич (Ствп. 374-375); **Стронін** Алєксандр Іванович (Ствп. 394-395); **Траверсе** Николай Алєксандрович (Ствп. 408); **Тищинський** Олександр Амфіанович (Ствп. 412); **Хартахай** Феоктист (Ствп. 433-434); **Черняк** Максиміліан Андрійович (Ствп. 452); **Чубинський** Павло Платонович (Ствп. 454); Чуйко Володимир Вікторович (Ствп. 454-456); **Шевич** Василь Степанович (Ствп. 465); **Шраґ** Ілля Людвіґович (Ствп. 472-473); **Шугуров** Микола Васильович (Ствп. 473-474); **Щербак** Олександр Вікторович (Ствп. 477); **Ященко** Леонід Несторович (Ствп. 494-497) та ін.

Т. 2. Семидесятые годы. Вып. 1-4.

Вып. 1. А – Е. 1929. XXIV, 406 ствп.: портр.

Із змісту: **Аґарков** Іван Васильєвич (Ствп. 8-9); **Андрієвський** Олексій Олександрович (Ствп. 37); **Бенецький** Василь Олександрович (Ствп. 105); **Блонський** Фьодор Яковлевич (Ствп. 119); **Богомолець** Єлизавета Михайлівна (Ствп. 129); **Бодянський** Павло Миколайович [76] (Ствп. 132); **Божко-Божинський** Гаврило Георгійович (Ствп. 132); **Бохановський** Іван Васильович (Ствп. 138-140); **Варзар** Василь Єгорович (Ствп. 168); **Венгржановські** Василь і Григорій (Ствп. 182-183); **Верзилова** Євгенія Олександрівна (Ствп. 185); **Вернери** Іполит та Костянтин, брати (Ствп. 186-187); **Вєтухов** Андрій (Ствп. 189); **Винниченко** Федір Опанасович (Ствп. 194); **Волховський** Фелікс Вадимович (Ствп. 220-223); **Волянський** Никон Іванович (Ствп. 224-226); **Гамови** Дмітрій, Ізмаїл та Костянтин (Ствп. 242-244); **Говоруха-Отрок** Юрій Миколайович (Ствп. 273-274); **Гордєєв** Аристарх Лукич (Ствп. 296); **Горенко** Анна Антонівна (Ствп. 297-298); **Горинович**

[76] Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 163.

Микола Єлисейович (Ствп. 298-299); **Гриневич** Клеоник Іванович (Ствп. 315-316); **Давиденко** Йосиф і Пилип Яковичі, брати (Ствп. 329-330); **Дебагорії-Мокрієвичі** Володимир Карпович, Іван Карпович та Іван Прохорович (Ствп. 336-340); **Демчинський** Микола Олександрович (Ствп. 344-345); **Дикарєв** Митрофан Олексійович (Ствп. 351-352); **Дорошенки** Олександр Олександрович та Микола (Ствп. 370); **Драгневич** Іван Іванович та Михайло (Ствп. 371); **Драго** Микола Іванович (Ствп. 371-372); **Дрига** Володимир Васильович (Ствп. 373); **Димський** Лев Модестович (Ствп. 384); **Дробинський** Самсон (Ствп. 373-374); **Дробязгін** Іван Васильєвич (Ствп. 376); **Дубенський** Дмитро Дмитрович (Ствп. 378-379); **Єрченко** Георгій Якович (Ствп. 403) та ін.

Вып. 2. Ж – Л. 1930. 407-836 ствп.: портр.

Із змісту: **Жебуньови** Леонід Миколайович Ствп. 410-411), Микола Олександрович (Ствп. 411-412) та Сергій Олександрович (Ствп. 412-414); **Животовський** Володимир Дмитрович (Ствп. 419-420); **Житецькі** Іродіон Олексійович (Ствп. 422) та Павло Гнатович (Ствп. 422); **Забора** Василь Григорович (Ствп. 429); **Заверюха** Іван Іванович (Ствп. 432); **Заславський** Євгеній Осіпович (Ствп. 447-448); **Зенченки** Олександра Симонівна, Георгій та Федір Юхимович (Ствп. 459-460); **Зібер** Николай Іванович (Ствп. 461); **Зубаревський** Петро Данилович (Ствп. 470); **Зубенко** Омелян Данилович (Ствп. 471); **Зубковський** Іван Андрійович (Ствп. 471); **Іваницький** Іван (Ствп. 481); **Івановська-Короленко** Євдокія Семенівна (Ствп. 496-497); **Іванченко** Григорій (Ствп. 499-500); **Івичевичі** Іван та Гнат Миколайовичі (Ствп. 503-504); **Ізбицькі** Владіслав Осипович та Генріх Людвіґович (Ствп. 508-510); **Ільницький** Лука (Ствп. 512); **Ілляшенки** (Ильяшенко) Варвара Костянтинівна та Микола Олексійович (Ствп. 513); **Імшенецькі** Марія Дмитрівна, Василь Дмитрович, Григорій Порфирович та Єгор Дмитрович (Ствп. 513-514); **Ісаєвич** Григорій (Ствп. 518); **Іщенко-Андрієвська** Агафія Олександрівна (Ствп. 519-520); **Кальченки** Леоніда Костянтинівна, Людмила Василівна та Митрофан Іванович (Ствп. 531-532); **Калюжний** Олександр Мефодійович (Ствп. 532-533); **Камінери** Ісаак Абрамович та його дочки Авґустіна, Анна, Надєжда та Соф'я (Ствп. 536-537); **Кандиба** Петро Миколайович (Ствп. 540); **Кас'яненко** Іван Миколайович (Ствп. 552); **Кобилянські** Казимір, Людвіґ, Роман та Еразм Александровичі (Ствп. 590-593); **Ковалевська** Марія Павловна (Ствп. 596-598); **Ковалевський** Микола Васильович (Ствп. 598); **Ковальські** Іван Мартинович (Ствп. 603-605) та Яків Гнатович (Ствп. 605); **Кованько** Олексій Олексійович (Ствп. 605-606); **Козачковський** Євст. Йосипович (Ствп. 610-611); **Коленко** Андрій Андрійович (Ствп. 618); **Кольчевські** Марія Дмитрівна та Георгій Дмитрович (Ствп. 623-624); **Комаров** Михайло Федорович (Ствп. 624); **Кондратковський** Григорій Григорович (Ствп. 628); **Кондрацькі** Ксенофонт та Яків (Ствп. 630); **Кониський** М. (Ствп. 630); **Константинович** Софія Олександрівна (Ствп. 633); **Коробка** Павло Степанович (Ствп. 645); **Короленки** Евеліна Осіповна та її сини Володимир, Іларіон та Юліан Галактіоновичі, а також Макар Романович (Ствп. 647-653); **Корчак-Чепурківський** Овксентій Васильович (Ствп. 657); **Косач** [Петро Антонович] (батько Лесі Українки), Олена Антонівна та Петро Олексійович (Ствп. 658-659); **Костенецький** Олександр Васильович (Ствп. 661); Кошиць Олексій (Ствп. 668); **Кравченко** Федір Іванович (Ствп. 669-670); **Кравчинський** Сергій Михайлович (Ствп. 671-674); **Краче-**

тович Ілля Данилович (Ствп. 680); **Кржемінські** Ігнат та Николай Іполитовичі (Ствп. 680-681); **Куліш** (Кулеш) Амвросій Семенович (Ствп. 710-711); **Кульчинська** Соф'я Давидовна (Ствп. 712); **Кулябки** Олексій та Андрій Павловичі, Ганна Миколаївна (Ствп. 712); **Кулябко-Корецький** Микола Григорович (Ствп. 713); **Кушніренки** Павло Матвійович та Порфирій Макарович (Ствп. 725-726); **Левандовські** Анна Фомінічна та Николай, а також їхні дочки Єлена та Феліксія (Ствп. 749-751); **Левандовський** Семен Степанович (Ствп. 751); **Левитський** Володимир Фавстович (Ствп. 756); **Левченко** Микита та Павло Васильовичі (Ствп. 757-759); **Леонтовичі** Єгор та Миколай (Ствп. 763-764); **Лесевич** Володимир Вікторович (Ствп. 769-770); **Лесеневич** Соф'я Олександрівна (Ствп. 771); **Лизогуб** Дмитро Андрійович (Ствп. 779-781); **Линенко** Ілля Максимович (Ствп. 783-784); **Личков** (Лычков) Алєксандр (Ствп. 822); **Лісовські** Вікентій та Карл Карловичі (Ствп. 788-789); **Літова** Марія Павловна (Ствп. 790); **Літошенки** Василь та Миколай Абрамовичі, Раїса Абрамівна (Ствп. 790-792); **Лобаньов-Лобанчук-Ґудзь** (Ствп. 796-797); **Лобач-Жученко** Петро Дем'янович (Ствп. 797-798); **Лобковський** Іван Христофорович (Ствп. 798); **Лобойко** Еразм Володимирович (Ствп. 799-800); **Логовенко** Іван Іванович (Ствп. 801); **Лозинський** Мелетій Платонович (Ствп. 802); **Лозянов** Павло Тимофійович (Ствп. 802-803); **Лойко** Іван Маркович (Ствп. 803); **Лоначевський-Петруняка** Олександр (Ствп. 805); **Лубенець** Тимофій Григорович (Ствп. 811); **Лукашевич** Олександр Йосипович (Ствп. 812-814); **Лук'яненки** Андрій та Миколай Трохимовичі (Ствп. 816); **Лучинський** Михайло Йосипович (Ствп. 820-821); **Лущенко** Степан Дмитрович (Ствп. 821); **Ляскоронський** Андрій Петрович (Ствп. 833); **Ляхоцький** Антон (Ствп. 834); **Лященки** Гнат та Петро (Ствп. 835-836).

Вип. 3. М – Р. 1931. 837-1384 ствп.: портр.

Вип. 4. С – Я. 1932. 1393-2156 ствп.: портр.

Т. 3. Восьмидесятые годы. Вип. 1-2. 1933-34.

Вип. 1. А – В. 1933. XVIII, 690 ствп.: портр.

Вип. 2. Г – З. 1934. 691-1580 ствп.: портр.

Із змісту: **Гавриленки** Олексій Григорович та Федір Якович (Ствп. 693-695); **Гаєвський** Лука Пилипович (Ствп. 700-702); **Гамалії** Олександр Павлович і Олександра Андріївна та Віктор, Володимир та Костянтин Олександровичі (Ствп. 714-717); **Гамченко** Дмитро Спиридонович[77] (Ствп. 720); **Ганейзер** Євген Адольфович (Ствп. 724); **Гаркушенко** Ігнат Трохимович (Ствп. 730-731); **Ге** Григорій Миколайович, його дочка Зоя Григорівна (за чол. Рубан; 746-748); **Гейнц** Гаврило Миколайович (Ствп. 758-759); **Герасименки** Гнат Давидович, брати Митрофан і Петро Івановичі (Ствп. 778-779); **Гильченко** Микола Васильович (Ствп. 797); **Гладкий** Ілля Тимофійович (Ствп. 814); **Гладиші** Михайло й Микола Олександровичі, Станіслав Анастасійович (Ствп. 816-818); **Гойденко** Олександр Миколайович (Ствп. 837-838); **Головки** Іван Васильович та Марко Омелянович (Ствп. 850-851); **Головня** Василь Якович (Ствп. 851); **Голубков** Петро Федорович (Ствп. 856); **Голубова** Татьяна Іванівна (Ствп. 856-857); **Гончаренко**

[77] Його молодший брат Євген Спиридонович (1878-1931), генерал-майор рос. армії, розстріляний у справі «Весна» (З архівів ВУЧК, ГПУ, НКВД, КГБ. 2002. № 1 (18). С. 377). Їхній родинний зв'язок з археологом Сергієм Свиридовичем Гамченком (7 X 1859, с. Ратне Вол. губ. - 1934) ще не з'ясовано (див.: Музей України (2006). С. 146).

Олександр Павлович (Ствп. 880-882); **Горенко** Андрій Антонович (Ствп. 904); **Горинович** Василь Єлисейович та дружина Надія Миколаївна (дів. пр. Андрущенко; Ствп. 906-909); **Горкун** Петро Степанович (Ствп. 909-911); **Городецькі** Василь, Данило, Євмен, Іван Дмитровичі, Тарас (Ствп. 914-915); **Гортинський** Петро Васильович (Ствп. 921-922); **Горячковський** Олександр Васильович (Ствп. 923-926); **Грабенко** Андрій Михайлович (Ствп. 943); **Грабистий** Йосиф Кузьмович (Ствп. 944); **Грабовий** Протасій Павлович (Ствп. 944); **Грабовський** Павло Арсенович (Ствп. 945-947); **Гребенюк** Юхим С. (Ствп. 958-959); **Грегорович** Владислав Омелянович (Ствп. 960); **Грінченко** Борис Дмитрович (Ствп. 989); **Грязнов** Олександр Петрович (Ствп. 1000); **Губенко-Михайличенко** Гнат Федорович (Ствп. 1008-09); **Гудзовський** Григорій Петрович (Ствп. 1010); **Гузенко** Федір Андрійович (Ствп. 1012-13); **Гукович** Георгій Сильвестрович та Дмитро Прокопович (Ствп. 1013-14); **Гуленко** Михайло Федорович (Ствп. 1018-19); **Гуляницькі** Розалія Антонівна й Роман (Ствп. 1020); **Гурмаженко** Іван Пантелеймонович (Ствп. 1041-42); **Гусаков** Андрій Георгійович (Ствп. 1044); **Давиденко** Нестор Іпатійович (Ствп. 1057); **Давидович** Семен і Федір Климентійовичі (Ствп. 1057-59); **Давидовський** Андрій Софронович (Ствп. 1059-60); **Даманський** Іван Миколайович (Ствп. 1066-67); **Данилов** Віктор Олександрович та Михайло Максимович (Ствп. 1070-76); **Данчич** Митрофан Михайлович (Ствп. 1083-84); **Данько** Михайло Михайлович і Яків Опанасович (Ствп. 1084-86); **Даценко** Григорій Петрович (Ствп. 1087-88); **Дашкевич** Петро Григорович (Ствп. 1092-94); **Дворниченко** Митрофан Омелянович (Ствп. 1096); **Дебогорій-Мокрієвич** Михайло Прокопович (Ствп. 1096); **Дегени** Олександр, Євген, Марія, Наталія і Сергій Вікторовичі (Ствп. 1104-06); **Дегтярьов** Іван Дмитрович (Ствп. 1106); **Демченко** Григорій (Ствп. 1123); **Дем'яновський** Володимир Васильович (Ствп. 1124-26); **Денисенки** Василь Петрович та Тетяна Петрівна (Ствп. 1128-30); **Деформен** Александра (Ствп. 1139); **Дзбановський** Євген Павлович (Ствп. 1140-43); **Дзвонкевич** Ольга Лук'янівна (Ствп. 1147); **Дзюбенко** Семен Макарович (Ствп. 1148); **Дзюбинський** Володимир і Климент Івановичі (Ствп. 1148-51); **Дияконенко** Костянтин Пантелеймонович (Ствп. 1151); **Діатолович** Віра Петрівна (Ствп. 1151-54); **Дикарєв** Дмитро Васильович (Ствп. 1157); **Диковські** Катерина Дорофіївна, Мусій Андрійович і Сергій Дорофійович (Ствп. 1158-64); **Діордієнко** Андрій Софронович (Ствп. 1168); **Дирдовський** Микола Петрович (Ствп. 1169-70); **Дієскуло** Катерина Казимірівна (Ствп. 1170-72); **Дмитренки** Євген Пилипович та Іван Єгорович (Ствп. 1176-77); **Довгаль** Михайло Петрович (Ствп. 1202); **Долинська** Ольга Федорівна (Ствп. 1210-11); **Донченки** Андрій Іванович і Петро Дмитрович (Ствп. 1219); **Дорожинський** Євген Гнатович (Ствп. 1219-21); **Дорошенки** Олександр Трохимович, Олександра, Олексій, Данило Софронович, Іван Володимирович (Ствп. 1221-22); **Досінчук** Федір Іванович (Ствп. 1225); **Драгоманови** Михайло Петрович та Ольга Петрівна (за чол. Косач; Ствп. 1227-39); **Драчинський** Семен Іванович (Ствп. 1240-41); **Дрижаченко** Григорій Йосипович (Ствп. 1246); **Дробков** Лаврентій Якович (Ствп. 1247); **Дробний** (Дрібний) Лікаріон Олексійович (Ствп. 1247-48); **Дробо(и; ы)шенко** Микола Микитович (Ствп. 1248-49); **Дубницькі** Іван та Степан Мартиновичі (Ствп. 1258-59); **Дубровинський** Іван Єгорович (Ствп. 1262-63); **Дубровський** Павло Михайлович (Ствп. 1263-64); **Дуб'яга** Михайло

Михайлович (Ствп. 1264); **Дучинська** О. [лександра] Т. [имофіївна] (Ствп. 1277); **Димнич** Трохим Іванович (Ствп. 1280-81); **Дьяков** Іван Степанович (Ствп. 1285-86); **Дяченки** Анатолій Леонідович, Євген Іванович та Омелян Григорович (Ствп. 1289-90); **Дядиченко** Архип Микитович (Ствп. 1292-94); **Дядюша** Євген Іванович[78] (Ствп. 1294); **Ємельянченко** Іван Якович (Ствп. 1341-45); **Єременко-Фіалковська** Дар'я Степанівна та Петро Митрофанович (Ствп. 1353); **Єркович-Єрченко** Катерина Яківна (Ствп. 1354); **Жандр** Варвара Миколаївна (дочка директора Межигірської фаянсової фабрики, за чол. Нікітіна; Ствп. 1384); **Жарко** Яків Васильович та його брат N (Ствп. 1385); **Ждановський** Тит Іванович (Ствп. 1388); **Жебрак** Самуїл Єлійович (Ствп. 1389); **Жебуньови** Володимир Олександрович та Михайло Іванович (Ствп. 1390-94); **Желябов** Андрій Іванович (Ствп. 1403-16); **Женжурист** Іван та Сергій Мироновичі (Ствп. 1417-19); **Жилинський** Григорій Ієронімович (Ствп. 1419-20); **Жук** Іван Іванович (Ствп. 1429-30); **Жуков** Володимир Іванович (Ствп. 1430-32); **Жулинський** (Ствп. 1434); **Журавель** Дмитро Федорович (Ствп. 1436-37); **Журавські** Олександр Михайлович, Андрій Степанович та Є. К. (Ствп. 1437-40); **Заболотні** Данило (Президент ВУАН) та Іван Кириловичі (Ствп. 1446-47); **Завадські** Всеволод Петрович і Петро Володимирович (Ствп. 1454-56); **Загорський** Костянтин Якович (Ствп. 1462-65); **Загорський-Косменко** Володимир Миколайович (Ствп. 1465-66) та ін.

Т. 5. Социал-демократы. 1880 – 1904.

Вып. 1. А – Б. 1931. XXVVI, 582 ствп.: портр.

Вып. 2. В – Гм. 1933. 583-1310 ствп., XXVII-XXXIV с.: портр.

Понад 16 000 імен активних і рядових діячів руйнування імперії (освободительного движения). Поділ персоналій за десятиріччями виявляє динаміку поєднання етнічних груп. Впадає в око тенденційність упорядників: статті про визначних українських діячів, зокрема описи спрямованих проти них урядових утисків, особливо в порівнянні з сусідніми статтями, явно недороблені. Протягом десятиріч найповнішим покажчиком із Драгоманова лишався вміщений у цьому довіднику. У Державній публічній історичній бібліотеці Росії у вигляді гранок і рукописів зберігається частина випусків 3-го тома (літери К-П, С, Щ та Э), що не вийшли у світ. У відділі рукописів Російської державної бібліотеки (кол. ГБЛ) – частина випусків 3-го тома (літери И-О).

Дж.: Всесоюзное общество политкаторжан и ссыльнопоселенцев: Образование, развитие, ликвидация: 1921-1935: Бывшие члены общества во время Большого террора: Материалы международной научной конференции (26-28 октября 2001 г.) / Сост. Ярослав Леонтьев, Марк Юнге. М.: Об-во «Мемориал»; Изд-во «Звенья», 2004. 399, [1] с. 1025 прим.

1917 год на Киевщине: Хроника событий / Истпарт. Составили: А.Иргизов, В.Манилов, Ф.Ястребов. Под ред. В.Манилова. [К.:] Гос. изд-во Украины, 1928. XXVI, [2], 584 с.

---

[78] Очевидно, старший брат генерал-поручника Армії УНР Сергія Івановича Дядюші (Тинченко Яр. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917-1921). Кн. I. К.: Темпора, 2007. С. 150-151).

Із змісту: Именной указатель (С. 551-562), Предметно-тематический указатель (С. 563-576), Указатель местностей, упоминаемых в хронике (С. 577-578).

Манілов (Манилов) Віктор Міхайлович (1901 - ?), партійний історик. Досліджував події на Київщині 1917. Один з упорядників винятково тенденційного, але дуже докладного довоєнного видання джерел – «1917 год на Киевщине: Хроника событий» (1928). Член компартії з 1920. Освіта середня. Дійсний член катедри історії партії Укр. ін-ту марксизму-ленінізму (1930). Заст. зав. Істпарту ЦК КП(б)У. Делегат XI з'їзду КП(б)У. Укр. мовою читав, розмовляв, виступав. – Тв.: Несколько документов об октябрьских днях в Киеве // Коммунар. К., 1924. № 13. С. 52-55; Революция 1917 года на Киевщине // Коммунар. 1924. № 13. С. 69; Из истории взаимоотношений Центральной Рады с Временным Правительством: К июл. событиям 1917 г. // Летопись революции. Х., 1927. № 3. С. 7-25; № 4. С. 7-31; № 5/6. С. 67-99; 1928. № 1. С. 65-85; Из истории Октябрьской революции в Киеве: Воспоминания участников. К.: Госиздат Украины, 1927. 122, [1] с.; Під гнітом німецького імперіалізму (1918 р. на Київщині). К.: Держвидав України, 1927. 304 с.; 1917 год на Киевщине: Хроника событий / Составили А.Иргизов, В.Манилов, Ф.Ястребов. [К.:] ГИУ, 1928. XXVI, [2], 584 с.; Ред.: Ястребов Ф., Іргізов А. Два повстання київського пролетаріату (жовтень 1917 р. – січень 1918 р.) Х.: Пролетарій, 1929. 129 с. - Дж.: ЦДАГО України. Ф. 1. Оп. 1. № 356. Арк. 211; Наукові установи та організації УСРР. Х., 1930. С. 222.

Наука и научные работники СССР. Часть VI: Научные работники СССР без Москвы и Ленинграда / Справочник, составляемый Комиссией «Научные учреждения и научные работники СССР» под наблюдением и непосредственным руководством Непременного Секретаря Академии Наук академика С. Ф. Ольденбурга и Председателя Комиссии академика Е. Ф. Карского. Ленинград: АН СССР, 1928. VIII, 810 с. 3000 прим.

Алфавіт міст і місцевостей, що згадуються в основному списку: **Харків**, **Артемівський** округ (Артемівськ-Бахмут, Лисичанськ, Перезна ст.), **Бердичівський** округ (Бердичів, Нова Чортория), **Білоцерківський** округ (Біла Церква), **Віннницький** округ (Вінниця, Стрижівка), **Волинський** округ (Житомир, Коростишів, Новоград-Волинський), **Глухівський** округ (Глухів), **Дніпропетровський** округ (Катеринослав-Дніпропетровськ, Олександропіль, Ігрінь, Нижньо-Дніпровськ, Синельникове), **Зинов'ївський** округ (Єлисаветград-Зинов'ївськ, Ново-Українка), **Ізюмський** округ (Ізюм), **Кам'янецький** округ (Кам'янець-Подільський), **Київський** округ (Київ, Боярка, Ірша, Трипілля), **Коростенський** округ (Малин), **Кременчуцький** округ (Кременчуг), **Криворізький** округ (Ерастівка), **Куп'янський** округ (Куп'янськ), **Лубенський** округ (Лубні, Миргород, Хорол), **Луганський** округ (Луганськ), **Маріупільський** округ (Маріупіль), **Мелітопільський** округ (Мелітопіль, Асканія Нова – Чаплі, Орлово), **Миколаївський** округ (Миколаїв, Вознесенськ, Очаків), **Могилівський** округ (Немерча), **Ніжинський** округ (Ніжин, Бобровиця, Майнівка, Мрин, Носівка), **Одеський** округ (Одеса), **Первомайський** округ (Мигея), **Полтавський** округ (Полтава, Диканька, Красноград), **Прилуцький** округ (Прилуки, Драбів-Барятинська, Пирятин), **Роменський** округ (Ромни), **Сталінський** округ

(Сталін-Юзівка, Макіївка, Мар'їнка), **Старобільський** округ (Біловодськ, Рубіжне), **Сумський** округ (Суми), **Харківський** округ без Харкова (Охтирка, Валки, Вовчанськ, Дергачі, Зелений Гай, Краснокутськ, Люботин, Шатилівка), **Херсонський** округ (Херсон), **Чернігівський** округ (Чернігів, Остер), **Шевченківський-Черкаський** (Городище). У Києві 1221 (1222) наукових працівників, у Харкові 1190 (1193).

Довідник містить колосальну інформацію з україніки (в Україні працювало 4186 вчених, із них в Україні народилось 2764). Разом по СРСР 11197 біографічних довідок (чоловіків 9609 осіб) про діячів науки, мистецтва, літератури, краєзнавства та ужиткових знань. Почато набором у березні 1927 р., закінчено у вересні 1928 р., тобто до процесу СВУ та чистки наукових установ 1930-33 рр. Протягом десятиріч видання було єдиним джерелом практично точних відомостей для перших довідок про українських вчених. Додатки: Покажчик систематичний (розподіл наукових працівників за окремими галузями знання, с. 569-705), Абетковий покажчик наукових дисциплін і спеціальностей (С. 706-725), Покажчик географічний, Перелік наукових установ СРСР (С. 755-800).

Русова Софія Федорівна (1856-1940). Літературні характеристики-силюети. Коломия: Жіноча доля, 1934. [2], VI, 92 с.

Ваврик Василий Романович (1889, с. Яснище, пов. Броди - 1970). Члены Ставропигиона за 350 лет, 1586-1936 // Временник: Научно-лит. записки Львовского Ставропигиона на 1936 и 1937 годы / Под ред. В. Р. Ваврика. Львов, 1937. С. 62-143 (= Юбилейный сборник в память 350-летия Львовского Ставропигиона. Ч. II). 726 довідок.

Автор – бібліограф, зав. б-кою Львівського Ставропігійного ін-ту, потім – львівського іст. музею. Про нього – С. 130-131, № 618.

Шведова Ольга Ивановна (1890-). Историки СССР: Указатель печатных списков их трудов / Под ред. Иоэля Нафтальевича Кобленца (1900-). Москва: Всесоюзн. кн. палата, 1941. 152 с. 798 персоналій. 5000 прим.

Луговий Олександер (Олександер Василь Овруцький-Швабе; 1904-1962). Визначне жіноцтво України: Іст. життєписи: У 4 ч. Торонто: Укр. робітник, 1942. 251 (+ 5) с.

Див.: Марунчак Михайло (нар. 1914). Біографічний довідник до історії українців Канади. Вінніпег, 1986. С. 393.

Наш помяник // Календар альманах на 1943 рік. Краків; Льв.: Укр. вид-во, б. р. С. 159-163.

Свіжі могили // Календар альманах на 1944 рік. Краків; Льв.: Укр. вид-во, б. р. С. 152-155.

Преса:

Поляков А. С. Список указателей к русским повременным изданиям. Ленинград, 1925. 177 с.

Лозіїв Павло Ничипорович (1894-). Україна в сучасній турецькій пресі // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. XV. 1927. С. 276-277.

Огляд тижневика "Хаят".

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 130.

Про Лозієва: Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 249, 294, 326, 439, 441, 459–461, 482, 484, 485, 487; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 18, 41, 116, 118, 145, 166, 230, 237, 282, 291, 297, 299, 332, 350, 351, 378, 397, 411, 413, 571; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 108, 372, 374, 377, 384, 385, 388, 403; Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 47.

Тюнин М. С. Указатель периодических и повременных изданий, выходивших в г. Харбине на русском и др. европейских языках по 1-е января 1927 года. Харбин, 1927. 41 с. (= Труды Общества изучения Маньчжурского края: Библиография Маньчжурии. Вып. 1).

Рубинштейн Н. Иностранная периодика по истории России и СССР: Материалы Ин-та иностр. библиографии ОГИЗа // Историк-марксист. 1933. № 1. С. 141-148.

[Тюнин М. С.] Указатель периодической печати г. Харбина, выходившей на русском и др. европейских языках. Издания, вышедшие с 1 января 1927 года по 31 декабря 1935 года. [Харбин]: Экономич. бюро Харбинск. управления гос. жел. дорог, 1936. V, 85 с.

Вукотич Наталья Алексеевна (1867-). Материалы для списка указателей русской периодической печати. Ленинград, 1928. 74 с.

Штейнванд Герборд Данилович (1896-). Одеська періодична преса років революції та громадянської війни, 1917-1921 / За ред. проф. Сергія Леонідовича Рубінштейна (6 VI 1889 – 11 I 1960). Одеса, 1929. IV, 175 с. (= Праці Одеської центр. наук. б-ки. Том III).

Ігнатієнко Варфоломій Адріанович (25 VIII 1882, с. Озеряни, тепер Бобровицьк. р-ну Чернігів. обл. – 11 XI 1937). Бібліографія української преси, 1816-1910. Х., 1930.

Рец.: Владиславлев (Гульбинский) Игнатий Владиславович, 1880-1962 // Сборник статей по библиографии и работе научных библиотек. Москва: Книжная палата СССР, 1933. С. 212-214.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 148.

Про Ігнатієнка: Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 53, 225, 227, 561; Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 236; Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (427); Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 157-158 (Г. І. Ковальчук).

Білінський Микола Матвійович, Співачевська Ніна Євгенівна (1900-), Кревецький Іван Іванович (1883-1940). Часописи Поділля (Вінниця, 1928).

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 381.

Животко Аркадій Петрович (1890-1948). Нарис історії української преси: Курс лекцій. Подєбради: Укр. технічно-господарський ін-т позаочного навчання, 1937. 108, IV с. (Курс. Ч. 62).

Животко Аркадій. Преса карпатської України // Десять років Українського історичного кабінету, 1930-1940. І окремо: Прага: Ю. Тищенко, [1940]. 20 с. (Пізнай свій край).

"Временник Ставропигийского института"

Бендасюк С. Ю. Временник Ставропигийского института: Ист.-библиогр. очерк // Временник: Научно-литературные записки Львовского Ставропигиона на 1934 год. Львов, 1933. С. 13-67.

Наведено покажчик змісту усіх випусків за 1864-1915, 1923-33 (С. 37-67).

"Записки УНТ"

Попередні книги "Записок" // Науковий збірник за рік 1924. [К.:] ДВУ, 1925. С. 231-235 (= Записки УНТ. Том XIX).

Розписано 18 томів (1908-18), деякі з котрих вийшли під іншими назвами, в т. ч. "Фільольогічний Збірник памяти К. Михальчука (К., 1915. = Том 14), "Збірник памяти Тараса Шевченка" (К., 1915. = Том 15), "Український Науковий Збірник" (Вип. I-II; К., 1915-16. = Том 16, 18), "Записки Історичної і фільольоґічної секції УНТ" (К., 1918. = Том 17).

"Известия историко-филологического института кн. Безбородко"

Известия историко-филологического института кн. Безбородко в Нежине. Том 32. Нежин, 1918. Приложение. С. 1-7.

"Каторга и ссылка"

Кантор Рувим Моисеевич (1898-1952). Именной и систематический указатель к историко-революционному вестнику "Каторга и ссылка". М.: Всесоюзн. о-во политкаторжан и ссыльно-поселенцев, 1928-1932.

Том I за 1921-1925 гг. 228 с.

Том II за 1926-1928 гг. 236 с.

Том III за 1929-1930 гг. 164 с.

[Том IV] Кантор Р. М. "Каторга и ссылка" за десять лет, 1921-1930: Сист.-предм. ук. / Приложение к журналу, 1931. М., 1931. 107 с.

"Народ"

Животко Аркадій Петрович (1890-1948). До історії українського радикального часопису "Народ" // Народознавство. Прага: Укр. соціологічний ін-т, 1930-1931. С. 135-169. І окремо: Прага, 1931.

"Наше минуле"

[Зайцев Павло Іванович.] Зміст 1, 2 і 3-го числа «Нашого Минулого» 1918 р. // Наше минуле. К., 1918. Листопад-Грудень. Ч. 3. С. 190-197.

Зміст покажчика: I. Історія; II. Історія письменства; III. Історія культури й мистецтва; IV. Біоґрафичні матеріяли (Некрологи, біографії, спомини); V. Хроніка (Інституції та товариства; Архивна справа; Археологія; Музеї; Памятки мистецтва й старовини; Памятки й некрополь; Ювилеї); VI. Бібліоґрафія; VII. Ілюстрації.

Структура цього й наступного покажчиків виявляє високу продуманість і системність видання і виняткову диференційованість рубрик обох покажчиків. Обидва зроблено анонімно. Їхніх авторів може бути два – Ол. Гуцало та П. Зайцев. Якщо їх підготував не редактор, а хтось інший, звернімо увагу на відмінність бібліографічних прийомів між цією працею й "Ucrainica" Ол. Гуцала, що вийшла одночасно з нею. Тут сторінка скорочується через «Стор. » (С. 281), у Гуцала скрізь – «ст. ». У покажчиках до «Нашого Минулого» вжито курсив, якого в Гуцалових описах ніде немає. «Покажчик імен і назв» закінчується списком

«Errata», що міг відкластись тільки в редактора. Якби Зайцеву випало публікувати працю Гуцала, він мав би її підписати. Припускаю, що покажчики до «Нашого минулого» уклав його редактор. Ще один арґумент – бібліографічний момент у першій книжці «ЗІФВ УАН», яку довелось майже в ті самі місяці (1919) редаґувати тому самому Зайцеву. Він і тут виявив підвищений інтерес до науки бібліографії: вмістив списки праць перших академіків Історично-філологічного відділу Д. Багалія, А. Кримського, М. Петрова, Ст. Смаль-Стоцького, а також В. Данилевича та Є. Тимченка. Не обмежившись цим, Зайцев ввів до цієї книжки спеціальний розділ «Бібліографія», де опублікував «Доповнення до покажчика літератури про Г. Х[в.]. Квітку та його твори» І. Айзенштока (С. 138-144).

[Зайцев Павло Іванович.] Покажчик імен і назв, які згадуються в 1, 2 й 3-му числах «Нашого Минулого» 1918 р. // Наше минуле. К., 1918. Листопад-Грудень. Ч. 3. С. 198-229.

У примітці відзначено, що бібліографічні матеріали до покажчика не увійшли. Не зазначалась також і назва самої України.

Каталог антикварної книжки / Упорядник Микола Іванович Сагарда (1870-1943). К.: Вид-во ВУАН, 1932. С. 21-25.

"Prager Presse"

Гехтер Максим (1885-1947). "Прагер Прессе" и ее служение славянскому делу // Славянская книга. Прага, 1926. № 4-5. С. 207-214.

"Стара Україна"

Зміст "Старої України" за (1924-1925) рік // Стара Україна. Льв., 1924. [Кн.] XII. С. [195-196]; 1925 [Кн.] XI-XII. С. [214-215]

Катальог книгарні Наук. т-ва ім. Шевченка: Історія. Льв., 1936. С. 59-61.

«Труды Ленинградского общества экслибрисистов». Вип. I-XIII (1924-28, 1931).

Вип. XIII (1931) вийшов під двома заголовками, основний – «Летопись ЛОЭ».

Указатели к Трудам Ленинградского общества экслибрисистов. Лгр., 1934. 83, [1] с. 150 прим.

"Украинская жизнь"

Указатель статей и заметок, помещенных в журнале "Украинская жизнь" в 1912-1916 гг. // Украинская жизнь. 1917. №№ 3-6. Приложение. С. 3-44.

"Українська література"

Зміст журналу "Українська література" за чотири роки (№№ 1 – 1941 р. – 12 – 1946 р.) // Українська література. Уфа, 1944. № 12 (38). С. 147-160.

"Časopis Českého Museum"

Богацький Павло Олександрович (1883-1962). Ucrainica з журналу "Časopis Českého Museum" від початку його існування пл 1926 рік, 1827-1925 // ЗНТШ. Т. CXLVI. 1927. С. 203-214. І окремо.

Богацький Павло Олександрович (4/17 III 1883, м. Купин Подільської губ. – 22 XII 1962, м. Трірул біля Сиднею, Австралія) – письменник та літературознавець, шевченкознавець, театрознавець, бібліограф,

педагог і пластовий діяч. Син священика. Після закінчення Кам'янець-Подільської духовної семінарії і військової школи у Вільні (1906) служив у війську в Луцьку, Ромні та Києві. Брав участь у таємних організаціях ("Військовий союз" та "Оборона України"), провал яких призвів до його арешту і піврічного ув'язнення у Косому капонірі. Звільнення дало йому змогу продовжити навчання – на агрономічному відділі КПІ (1907-08) - та інтенсивно займатися літературно-журналістською діяльністю – він редаґував і видавав журнали "Хрін" (1908; ред. – Бульварно-Кудрявська, 9; вийшло 1 число) та "Вістник культури і життя" (1913; ред. – Владимиро-Либідська, 13; вийшло 1 число). Найважливішим з його журналів була "Українська хата" (1909-14; ред. - Бульварно-Кудрявська, 36, потім 38, потім 16, потім Ділова, 4), що формувала нові нац., політ., соц.-економ. та культурні завдання, які стояли перед українством. Друкуючи твори І. Франка, Лесі Українки, Ол. Олеся, В. Стефаника, Гр. Чупринки, журнал пропаґував демократичні цінності, модернізм у мистецтві. У цей час Б. мешкав на Діловій (тепер Дімітрова), 4. У серпні 1914 журнал було закрито, а Богацький опинився в Наримському краю (Сибір). Визволила його революція. За Центральної Ради начальник міліції міста Києва, за гетьмана ув'язнений німцями, за Директорії столичний отаман і отаман Коша охорони республіки. Як архіваріус недовго працював у Кам'янець-Подільському ун-ті. У часописах "Слово" та "Подільський шлях" опублікував численні матеріали з історії рев. рухів. У листопаді 1920 разом з укр. армією Богацький вийшов за кордон. Жив у Польщі, де разом з Ол. Саліковським редаґував газету "Укр. трибуна". 1922 опинивсь у Празі, де став одним з організаторів "Селянської спілки", журналів "Нова Україна"та "Трудова Україна", у травні 1926 очолив Укр. вид. фонд, став секретарем Укр. соціологічного ін-ту, директором бібліотеки та керівником Кабінету шевченкознавства. За дослідження історії літератури іменований доктором гоноріс кауза. 1940 виїхав до Німеччини, працював в "Укр. віснику" (Берлін, 1943-45), викладав історію укр. літератури у гімназії та учительській семінарії в Міттенвальді. 1949 переїхав з Німеччини до Австралії, де працював робітником у ливарні заліза в м. Трірулі й друкувавсь у газ. "Вільна думка" (Сідней). Писати Б. почав 1906 (рукописний журнал "Проба сил"). Друкувався в альманасі "Терновий вінок", період. вид. "Рідний край", "Громадський голос", "Книгар", "Шляхи", "Бібліологічні вісті", "Записки" НТШ, а найбільше у згаданій "Укр. хаті". Залишив збірник белетристики "Камелія" (К., 1918) та повість "Під баштою зі слонової кости" (1923). Виступав на Шевченківських засіданнях Укр. іст.-філол. т-ва в Празі. Підготував надзвичайно повну Шевченківську збірку для укр. відділу на виставці книжної культури, оргазізованій з нагоди міжнар. з'їзду бібліотекарів та приятелів книги (Прага, червень-липень 1926). У 1923-29 публікував щорічні бібліографічні огляди праць із шевченкознавства. Крім того, написав студію про Гр. Чупринку у присвяченому йому збірнику (1926), розвідку "Нові літ. прямування", численні літ.-крит. замітки, рецензії. Прорецензував 4-й том академічного видання творів Шевченка. Підготував видання вибраних творів М. Драгоманова (1932), "Малу літ. енциклопедію" та студію "Сучасний стан світового мистецтва". - Тв.: До історії критичного видання «Кобзаря» Т. Шевченка // Стара Україна. Львів, 1925. Ч. III-IV. С. 70-72; «Кобзарь» Тараса Шевченка в Празі (1876-1926) // Студенський вісник. Прага, 1926. Ч. 3. С. 8-14; Свято 50-літ-

нього ювилею пражського «Кобзаря» Т. Шевченка // Бібліологічні вісті. К., 1926. Ч. 3. С. 93-94; Академічне видання творів Тараса Шевченка // Студенський вісник. Прага, 1927. Ч. 3-4. С. 26-31; Нове про Шевченка: [Інформ. огляд] (1924-27) // ЛНВ. 1927. Кн. V. С. 63-77; Кн. VI. С. 129-136; Фальсифікатори Шевченка // Сьогочасне й минуле. 1939. Ч. III-IV. С. 52-63; "Кобзар" Т. Шевченка за сто років: 1840-1942" (Львів; Краків, 1942; окрема відбитка з журн. «Укр. книга». Кн. IV); "Українська хата": Спогади. [Нью-Йорк,] 1955 (у співавт.); Мій дім, мій край... моє життя: Хроніка родини Богацьких // Пам'ятки України. 2000. № 3-4 (128-129). С. 84-87.

Краєзнавча бібліографія.

Библиография Кубанского края: Систематический указатель литературы о Кубанской области. Екатеринодар, 1918. VIII, 32 с. (= Труды Совета обследования и изучения Кубанского края. Том I. Вып. 1).

Городецкий Борис Митрофанович (1876-1941). Местная библиография России: I. Библиография и краеведение. 2. Топобиблиографические указатели и обзоры. Краснодар, 1922. 35 с. (= Труды Совета обследования и изучения Кубанского края. Том I. Серия 2. Вып. 1).

Петухов Евгений Вячеславович (6 II 1863 - 1948). Крым и русская литература. Симферополь, 1927. 21 с. (26 х 17).

Федоренко Павло Костянтинович (30 X 1880, м. Ямпіль Глухів. пов. Чернігів. губ. – 5 II 1962, Київ). Нариси з історії вивчення Чернігівщини // Записки Чернігівського наукового товариства. Том I: Праці іст. краєзнавчої секції. Чернігів, 1931. С. 5-38.

Бессарабский энциклопедический словарь / Под ред. Виктора Михайловича Адиясевича. Том 1. Кишинев, 1933. Вып. 1-10: А - Волонтировка. 316 стлб.

Див.: Справочники по истории. М., 1971. № 2592 (Изд. 2: М., 1978. № 3717); Зленко Г. Унікальне видання // Комсомольська іскра. Одеса, 1979. 13 III. № 31. С. 3.

Аристократія:

Wykazy polskich rodzin szlacheckich / W opracowaniu Dr. Fil. S. J. Starykon-Kasprzyckiego i ksiedza Michala Dmowskiego. Tom I–IX // Polska Encyklopedja szlachecka. Tom IV-XII. Warszawa, MCMXXXVI–MCMXXXVIII.

Tarnawski Aleksander Dr. Szlachta zagrodowa w Polsce poludniowo-wschodniej: Materialy do bibliografii. Lwów. 1938. 91 s.

104 записів.

Голубець Микола (1891-1942). Золота книга українського лицарства. [Зошит] 1. Львів: К. Голубцева, 1939. 32 с.

Видано початок: А-Бірбаші.

Костюк Степан, Стефанишин Тарас. Микола Голубець: Бібліогр. пок. Львів: Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника, 2005. 150 с.

Каталоги видавничих установ та книгарень (розписано серійні видання):

Катальоґ випожичальні книжок Української книгарні й антикварні у Львові (вул. Рутовського ч. 22). Ч. II. Льв., 1929. 88 с.

Розподіл книжок за мовами: українською, польською, німецькою та російською.

Баландюк Т. та Лукань Роман Степан (1907-1943). Катальоґ книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Історія. Льв., 1936.

Лукань Роман-Степан Дмитрович (17 IX 1907, с. Старуня тепер Богородчанського району Івано-Франківської обл. – 23 XI 1943, м. Львів), історик, журналіст, бібліограф, церк. діяч. Навчався у Львів. ун-ті. У 1930-х рр. вступив у василіанський чернечий орден. До 1939 працював архіваріусом у центр. василіанському архіві, редакціях "Записок Чину св. Василя Великого" та "Альманаху слов'янських богословів". У 1940 бібліотекар Львів. відділу Ін-ту історії України АН УРСР. Одночасно був священиком в церкві св. Онуфрія у Львові. 1941 повернувся в монастир, завідував центр. василіан. б-кою у Львові. Трагічно загинув за нез'ясованих обставин. – Дж.: Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 202-203 (Антонюк Н.); Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 165.

Лукань Роман, о. ЧСВВ (1907-1943). Спис книжок видавництва ЧСВВ в Жовкві. Жовква, 1936.

Катальоґ видань Українського наукового інституту в Варшаві, 1930-1938. Варшава, 1938.

Етнічні спільноти:

Кричинский Л. К. Библиографические материалы о татарах Польши, Литвы, Белоруссии и Украины. Петроград, 1917. 84 с.

18 назв праць із середини XIX ст.

Історичні діячі:

Квітка-Основ'яненко Григорій.

Тарнавський Вадим. Покажчик матеріалів про рід родичів письменника, оточення, прізвище // Тарнавський В. Г. Ф. Квітка-Основ'яненко: Бібліогр. розвідка. К., 1929. С. 206–208.

Див.: Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 349.

Коцюбинський Михайло.

Козуб С. Рід Михайла Коцюбинського і його дитячий вік // Україна. 1928. Кн. 3 (28). С. 70–87.

Полуботок Павло.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 30, 35, 37, 56, 107, 138.

Скоропадський Павло Петрович.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 212.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 7, 9, 13, 14, 142, 144, 164, 167, 185, 187, 427, 428; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 9.

Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 751-752.

Скрипник Микола Олексійович (13/25 I 1872, сл. Ясинувата Бахмутського пов. Катериносл. губ. – 7 VII 1933, Харків):

Матеріяли до бібліографії М. О. Скрипника / [Опрацювали] Никанор Гаврилович Козель, Федір Пилипович Максименко, Броніслава Сорока,

С. Якимович за кер. Михайла Ясинського. За ред. проф. А. М. Яременка[79]. Х.; К.: ВБУ; Рух, 1932. 104 с. 811 + 240 записів. 1000 прим.

Винятковий бібліографічний раритет. Подано до складання 10. VII. 1932, підписано до друку 18. IX. 1932. Скрипник загинув 7 VII 1933. У липні 1933 Б. Сорока надрукувала статтю "Викоренити гнилизну петлюрівщини з ВБУ" (За Рад. Академію. 1933. № 15/51). Під час чистки партійного колективу ВУАН 1933 було ухвалено: "[...] передати до суду справу про кол. директора Миколенка та його заст. Іваницького, вченого секретаря Марківського, заст. директора з наукової частини Яременка, що провадили у ВБУ контрреволюційну та нацдемівську роботу і перетворили ВБУ на кубло націоналістичних контрреволюційних класово ворожих сил". Далі, кол. заступника директора ВБУ, члена партії з 1918 Яременка МКК-РСІ ухвалила виключити з партії. М. Ясинського, Ф. Максименка і його дружину Н. Кравченко "за саботаж наукової роботи, нацдемівщину та як виходців з контрреволюційного табору зняти з роботи в бібліотеці" [ВБУ – осередок націоналістичної контрреволюції // Більшовик. 1933. 3 IX. № 133 (172).]. Розгромної критики завдав покажчику К. Довгань: "Що ж являє собою та продукція, що її ВБУ видала чи виготовила за останні три роки? 1. "Матеріали до бібліографії М. О. Скрипника" (тема зовсім не випадкова) являє собою своєрідний "ідеологічний хабар", спрямований на те, щоб і далі приспати класову пильність старого проводу НКО. [...] Огляд розділу "нацпитання" показує, що складачі цього бібліографічного показника виходили з антиленінських настановлень Скрипника, роздули значення нацпитання, надали йому самоцільного значення, звели питання культбудівництва до нічим не обмеженого нацбудівництва. [...] Про невеличку бібліографічну брошуру – "наукову продукцію" ВБУ можна би ще подати немало матеріалу, але і з цього вже достатньо ясно, що ця складена БВУ і видана видавництвом "Рух" бібліографія – є не радянська, а шкідницька, контрреволюційна" (Бібліотека у соціалістичному будівництву. 1933. Липень-вересень. № 6-7. Вид. 2).

Див.: Зведений алфавітний список книжок, що увійшли до наказів Головліту (1947). С. 84; Зведений покажчик застарілих видань (1954). С. 213.

Перший розділ покажчика повністю передруковано у вид.: Кошелівець Іван. Микола Скрипник. [Мюнхен:] Сучасність, 1972. С. 278-335. 808 №№.

Лобуцький Вол. Українські націонал-комуністи (1983). С. 20, 24, 47, 97-102.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 15–17, 133, 279–281, 296, 308, 320, 323, 335, 336, 430, 435, 444, 445, 448, 451, 452, 454, 455, 457, 460, 467, 468, 478, 490, 589, 591; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 10, 20, 23, 31, 36, 38, 39, 40, 62, 63, 70, 98, 148, 151, 152, 158, 161, 167, 176, 177, 230, 249, 250, 271, 272, 319, 371, 375, 432, 433.

Біобібліографія вчених. Personalia:

Літературне життя // Книга. Відень; К., 1921. [Кн.] I. С. 30-42.

---

[79] Про Яременка: Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 333.

Астряб Матвій Григорович (1843-1925).

Автобіографія й список друкованих праць // Україна. 1925. Кн. 6 (15). С. 175-178.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 399.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 31, 69, 130, 133.

Томазов В. Генеалогія козацько-старшинських родів (2006). С. 159.

Бабенко Василь Олексійович (9 IV 1877, м. Вовчанськ Харків. губ. - 1955).

Український музей. Зб. 1. К., 1927. С. 241-242.

Наука и научные работники СССР. Ч. VI (1928). С. 18.

Наукові установи та організації УСРР (1930). С. 277.

Захаров А. А. К 35-летию научной и просветительной деятельности В. А. Бабенко // Антропологический журнал. 1932. № 2. С. 181.

Пастернак Яр. Археологія України (1961). С. 23, 509.

Міллер М. Доля українських археологів (1962). С. 121.

Кадєєв В. І. Український краєзнавець і археолог В. О. Бабенко // УІЖ. 1967. № 12. С. 104.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 2 (1995). С. 161.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 782.

Куріло О. Нариси розвитку археології (2002). С. 112.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 2 (1995). С. 161.

Мезенцева Г. Дослідники археології України (1997). С. 135.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 96.

Епіст. спадщ. Д. І. Яворницького. Вип. 3 (2005). №№ 220, 605, 680, 686, 688.

Базилович Іоаникій (6 VI 1742, с. Гливища Ужгород. комітату – 18 X 1821, м. Мукачів).

Перфецький Євг. Перший історик угорської України - Іоаникій Базилович // Наше минуле. 1918. Листопад-грудень. Ч. 3. С. 157-158.

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 212.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 284, 682.

Барвінський Богдан, син Олександра (Barwiński B.; 15 VII 1880, Тернопіль – 1962, Львів).

Коротка біографія й перелік друк. праць // Хроніка НТШ. Ч. 60/62. 1918. С. 48-49.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 439.

Українські архівісти. Вип. 1 (1999). С. 40-42 (Г. Сварник).

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 72.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 287, 289.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 149, 159-160, 163-165, 444, 485.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 79-80 (Г. Герасименко).

Борщак Ілько (Баршак, Bogoun V., Borschak É.; 19 VII 1892 – 11 X 1959, Париж).

Книга. Т. І. Відень; К., 1921. С. 31.

Звідомлення Ілька Борщака з дослідів в архівах Західної Європи, переслане Українській Академії Наук у Києві: Спис видрукуваних розвідок і готових до друку // ЗНТШ. Том 134/135. Льв., 1924. С. 245-248.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 520.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 19, 164, 532-533, 555, 574.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 94, 104.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 534.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 141-146, 163-165, 168, 205-206, 234, 461-471, 666, 688.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 133-134 (І. Підкова).

Варнеке Борис Васильович (3 VI (VII?) 1874, Москва – 31 VII 1944).

Библиографический список научных трудов проф. Б. В. Варнеке, 1889-1924. Одесса, 1925. 16 с.

Див.: Пастернак Ярослав. Археологія Україна. Торонто, 1961. С. 168; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 535; Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 210.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 793.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 773.

Малинова Галина. Трудная тема // Одесский мартиролог. Том 2. Одесса: ОКФА, 1999. С. 750-764.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 327.

Вовк Федір Кіндратович (5 III 1847, с. Крячківка Полтав. губ. – 11 VI 1918, м. Жлобин, Білорусь).

Вовк Галина Хведорівна (1896-1966). Бібліографія праць Хведора Вовка. К., 1929. 80 с.

Передрук з доповненнями: Федір Кіндратович Вовк: Дослідження; Спогади; Бібліографія. Нью-Йорк: УВАН, 1997. С. 291-365 (= Джерела до новітньої історії України. Том 4).

Про Г. Вовк: Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 31, 223, 225, 229, 257.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 9, 24, 26, 30, 33, 34, 48, 50, 88, 89, 119, 141, 143, 269, 270, 271, 278, 300, 331, 338, 375, 377, 460, 467, 469, 472, 485, 487, 490; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 57, 58, 81, 199, 496; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 213, 224–226, 282.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 794.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 25, 55, 225.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 102-103 (З. П. Маріна).

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 210-211.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 7, 8, 9, 16.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (651).

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 312, 387, 430, 437.

Гаджега Василь (1864-1938).

Панькевич Іван (1887-1958). Др. Василь Гаджега і перші початки організації наукового руху на Підкарпатській Русі: Загальна характеристика його наукової праці // Науковий збірник т-ва "Просвіта" в Ужгороді. Том 13/14. 1937/38. С. 10-43.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 221 (Г. Герасимова).

Грушевський Олександр Сергійович (12 VIII 1877, Ставропіль – весна (осінь?) 1942, Верхньо-Іртишський радгосп Павлодарськ. обл.).

Книга. Т. І. Відень; К., 1921. С. 32.

Реєстр головніших праць проф. О. С. Грушевського // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. 2/3. К., 1923. С. 134-136.

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 502.

Рудницький Леонід. У тіні великого брата - літературознавчі праці Олександра Грушевського: Спроба аналізи // 125 років київської української академічної традиції (1993). С. 319-339.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 8, 11, 196, 197, 199, 224, 228, 243, 244, 246, 247, 250, 251, 256, 260, 261, 297, 301, 303, 313, 335, 337, 346, 360, 382, 390, 394, 414, 430, 436, 437; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 91, 93, 138, 169, 170, 205, 224, 226, 227, 241, 281, 358, 360, 465, 500, 580; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 76, 77, 316, 447.

Пиріг Р. Я. Рідний брат Михайла Грушевського // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. 1994. № 1. С. 89-93.

Матяш І. Перший голова Бібліотечно-архівного відділу (До 120-ліття від дня народження О. С. Грушевського) // Студії з архівної справи та документознавства. 1997. Т. 2. С. 104-110.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 6, 11, 20, 22.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 372-374, (426).

Матяш І. Олександр Грушевський як діяч архівної справи // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 13-30.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 53.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 221.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 181, 487, 488, 491, 494, 536.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 107, 111, 137, 138, 144, 171, 202, 223, 250, 313, 321, 324 – 328, 338, 339, 354.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 59, 70, 73, 93, 99, 102, 115, 116, 120, 122, 146, 160, 163, 170, 208–213,

217–219, 222, 226, 232, 233, 235, 236, 250, 258, 259, 271, 274, 279, 300, 302, 303, 308, 330, 332, 342, 343, 368, 393, 405, 410–412, 414, 419, 421–423, 485, 493, 511, 516, 534, 564, 568, 569, 583.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (657); Т. 4 (2008). С. (504).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 290-291 (І. Матяш).

Данилевський Григорій Петрович (14 IV 1829, с. Данилівка Ізюм. пов. Харків. губ. – 1890).

Єрофіїв І. Український Купер: Г. П. Данилевський (1829-1929) // Черв. шлях. 1929. № 8/9. С. 112-119.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 355-356.

Дложевський Сергій Степ(ф)анович (22 IX 1889, Кам'янець-Подільський – 24 X 1930).

Семенів Микола Матвійович (1893 - ?). Професор С. С. Дложевський // Записки Українського бібліографічного товариства в Одесі. Ч. 4. 1930. С. 86-90. 57 записів.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 379.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 173, 175; Ч. 2 (1995). С. 114, 142, 145.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 801.

Вспоминая В. Ф. Асмуса... (2001). С. 214, 224, 247.

Музей України (2006). С. 89, 90, 206.

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 3-4.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 350-351 (О. Юркова).

Добровольський Леонід Петрович (1867 – 17 IX 1929).

Багалій Дмитро Іванович. Список праць Л. П. Добровольського з історії декабристів // Декабристи на Україні. Том 2. К., 1930. С. 181-184.

Щербина В. Леонід Павлович Добровольський як знавець Києва й Київщини // Київські збірники історії й археології, побуту й мистецтва. Зб. 1. К., 1930.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 163.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 229, 476; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 496, 585; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 292, 293.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 216, 231.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 224.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 353 (О. Юркова).

Донцов Дмитро Іванович (29 VIII / 10 IX 1883, Мелітополь – 30 II 1973, Монреаль, Канада).

Книга. Т. I. Відень; К., 1921. С. 33.

Золотоверхий І. Д. Становлення української радянської культури (1961). С. 9, 96.

Касьянов Г. Незгодні (1995). С. 109, 110.

Суровцова Н. Спогади (1996). С. 50, 94, 96, 107, 145-147, 152.

Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 117-121 (О. Мукомела, О. Масляник).

УЦРада (1996-97). Т. І. п. 32.

Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 305, 311.

Сварник Галина. Архівна спадщина Дмитра Донцова // До джерел. Т. І (2004). С. 455-477.

Лисий І. Донцов Дмитро Іванович // Філософська думка в Україні (2002). С. 59–61.

Остання адреса. Т. 1-2. Вид. 2 (2003). С. 253, 314, 316, 317, 441.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 263, 290, 291, 297.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 31, 125, 132–135, 228, 305–307, 320, 329, 396, 495, 564.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 9, 54, 64, 205.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 9, 17, 22-24, 26, 71-127,167- 169, 182, 184, 185, 202, 208, 209, 235, 238, 239, 253, 254, 259, 267.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 14.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 227.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 150-155, 162, 163.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 507.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 10, 12-13, 15-16, 20-24, 205-206, 234, 388, 425, 437, 455-457, 493, 496, 499, 504, 509, 517, 525-534, 540-545, 549-552, 554, 627.

Дорошенко Дмитро Іванович (8 / 20 IV 1882, м. Вільно – 19 III 1951, м. Мюнхен, ФРН).

Бібліографія праць проф. Д. Дорошенка за 1899-1942 роки. Прага: Ю. Тищенко, 1942. 61 (+ 3) с. 804 записи. 500 прим.

Розділи: Окремі видання. Статті й замітки в періодичних виданнях і збірниках. Переклади. Рецензії й бібліографічні замітки.

Рец.: Наші дні. Львів, 1943. Ч. 1. С. 13.

Книга. Т. І. Відень; К., 1921. С. 33.

Прощали проф. Дорошенка і дружину // Новий шлях. Вінніпеґ, 1950. 19 VIII. Ч. 63. С. 6.

Борщак Ілько. Дві втрати // Україна. Зб. 5. Париж, 1951. С. 374-377.

Дорошенко Володимир. Пам’яті українських бібліографів // Науковий збірник / УВАН у США. [Том] II. Нью-Йорк, 1953. С. 175-179.

Оглоблин Ол. Рід і земля Дмитра Дорошенка // Укр. літопис. Авґсбурґ, 1953. Ч. 1. С. 67–76.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 465.

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 258-260.

Праці Д. І. Дорошенка - видані окремо // Липинський В. Твори. Архів. Студії / Заг. ред. Є. Зиблікевич і Є. Пизюр. Філядельфія, 1973. Том 6:

Листи Дмитра Дорошенка до В'ячеслава Липинського / Ред. І. Коровицький. С. XLII-XLIV.

Українська журналістика в іменах. Вип. IV. Льв., 1997. С. 71-73. (І.Головацький).

Винар Л. Wynar L. Дмитро Дорошенко. Мюнхен, Нью-Йорк, Торонто, 1983. 41 с.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 11, 251; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 415; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 311.

Омельченко Василь. Дмитро Дорошенко // 125 років київської укр. акад. традиції (1993). С. 406 а – 417.

Ульяновська С., Ульяновський В. Автори "Укр. культури" // Українська культура: Лекції за редакцією Дмитра Антоновича. К., 1993. С. 527-553.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 17, 259, 262; Ч. 2 (1995). С. 5.

Суровцова Н. Спогади (1996). С. 81-82, 84-85, 112, 153.

УЦРада (1996-97). Т. I. С. 4, 12, 17, 18, 20, 30, 46, 75, 78, 101, 102, 103, 105, 179, 183, 188, 190, 199, п. 8, п. 21, п. 22, п. 30, п. 31а, п. 46, п. 338, п. 368; Т. II. № 149.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 802-804.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 267, 303.

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 16.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 148, 160, 289, 315.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 11, 16, 34–35, 38–40, 42, 44–47, 49–50, 57–58, 67–68, 83, 115, 129, 205, 246–249, 258–259, 262, 265, 268, 271, 496, 502, 521–522, 553–556, 573.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 274.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 8, 106, 121, 135, 184;

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 226-227.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (659-660); Т. 4 (2008). С. (506).

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 26, 123, 124, 138, 223, 294, 335, 358, 410, 467, 537.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 52, 66, 76, 107, 122, 147, 153, 197, 204, 214, 215, 243, 247– 249, 251, 323.

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006). С. 171, 463.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 3 (2005). С. 215; Т. 4 (2006). С. 296, 389, 390, 397, 403, 405, 413.

Музей України (2006). С. 21, 25, 35-36, 42, 56, 172, 192.

Пчілка Ол. Викинуті українці. К., 2006. С. 147-151, 337-338.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 7, 391, 392, 409, 555, 556.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 14, 18, 22-23, 165, 234, 368, 378, 390, 392, 397-399, 454, 462, 485, 499, 519, 558.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 636.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 354-366 (І. Підкова, О. Ясь).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 117-119.

В «Источниках» Вєнгєрова відомостей про Дм. Дорошенка немає.

Духнович Олександр (24 IV / 6 V 1803, с. Тополь Землинської столиці -18 / 30 III 1865).

Аристов Федор Федорович (1888-1932). Хронологический перечень напечатанных сочинений А. В. Духновича // Карпатский свет. Том 1. Ужгород, 1928. С. 221-228

Яворский Ю. А. К библиографии литературы о А. В. Духновиче // Там само. Том 2. 1929. С. 404-407.

Олександр Духнович: Бібліографічний покажчик / Укладачі О. Д. Закривидорога, Г. К. Ковальчук, В. В. Коллар та ін.; відп. ред. О. І. Почекутова, Л. З. Григаш. Ужгород, 1995. 282 с.

Габор В. Духнович Олександр Васильович // Українська журналістика в іменах. Вип. 6 (1999). С. 95-98.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 387.

Кріль Михайло. Олександр Духнович // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 416-424.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 332.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 320.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 377 (Підкова І.).

Єфремов Сергій Олександрович (6 / 18 X 1876, с. Пальчик Звенигородського пов. Київ. губ. – 31 III 1939, м. Ярославль).

Спис праць С. О. Єфремова, 1895-1919 // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. 2/3. Част. офіц. К., 1923. С. 48-92.

Гирич Ігор Борисович (нар. 1962). Публікації С. О. Єфремова в газеті "Нова рада", 1917-1919 рр.: (За архівним примірником з бібліотеки літературознавця) // Український археографічний щорічник. Нова серія. Вип. 2. К., 1993. С. 336-375.

Книга. Т. I. Відень; К., 1921. С. 33-34.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 45, 94.

Розмай О. Доля академіка // Час. 1948. 4 IV. Ч. 14 (131). С. 5.

Подоляк Б. Сергій Єфремов // Сучасна Україна. 1951. 14 X. Ч. 21. С. 9.

Татусь Михайло. Доля академіка С. О. Єфремова: Спогади ув’язненого за процесом СВУ // Пу-гу. 1954. Грудень. Ч. 6 (81). С. 21, 26-27.

Овчаренко М. Сергій Єфремов як літературознавець // Збірник на пошану українських учених, знищених большевицькою Москвою. Париж; Чікаґо, 1962. С. 127-184 (= ЗНТШ. Т. 173).

Овчаренко М. Сергій Єфремов // Спілка Визволення України й Спілка Української Молоді. Зб. 2. С. 84-89.

Полонська-Василенко Н. С. О. Єфремов: Спогади // Спілка Визволення України й Спілка Української Молоді. Зб. 2. С. 90-100.

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 260.

Бойко Ю. Літературознавча та літературно-критична методологія Сергія Єфремова // Бойко Ю. Вибране. Том III (1981). Мюнхен, 1981. С. 319-338.

Бойко Ю. Тарас Шевченко в насвітленні Сергія Єфремова // Бойко Ю. Вибране. Том III (1981). С. 349-362.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 16, 18, 33, 141, 197, 199, 201, 224, 229, 239–241, 243, 244, 255, 256, 258, 262, 270, 276–278, 285, 297, 299, 301, 304, 305, 331, 332, 334, 335, 337, 338, 352, 359, 360, 362, 363, 381, 383, 384, 387, 390, 395, 396–398, 431, 432, 434, 437, 438, 445, 452–455, 460, 462, 469, 470, 472, 473, 480, 483, 486–489, 495, 498, 500; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 13-18, 20, 24, 29, 35, 48, 61, 63, 74, 87–90, 93, 102, 110, 112, 114–116, 164, 166, 168, 169, 171, 197, 204–207, 231, 233, 237, 238, 279, 280, 300, 312, 320, 323–325, 332–335, 340, 345, 350, 352, 353, 356, 360, 361, 414, 417, 421, 426–428, 430, 435, 437, 451, 454, 456, 458–460, 474, 483, 488–491, 498–500, 554, 558, 559, 561–564, 566, 567, 571, 572, 577, 578, 581, 582, 584, 587–590, 592, 593, 595, 596; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 20–22, 63, 66, 155, 156, 318, 319, 368, 370.

Рубчак Богдан. Літературна критика Сергія Єфремова // 125 років київської української академічної традиції (1993). С. 443-515.

Болабольченко А. СВУ – суд над переконаннями. К., 1994.

Українська журналістика в іменах. Вип. I. Л., 1994. С. 68-72. (В.Качкан).

Шаповал Ю. Людина і система: Штрихи до портрету тоталітарної доби в Україні. К., 1994.

Білокінь С. Спогади С. Єфремова про М. Лисенка // Український музичний архів. Вип. 1. К., 1995. С. 177-188.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 17, 139; Ч. 2 (1995). С. 5.

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 35, 40.

Алла Горська; Червона тінь калини (1996). С. 232.

Суровцова Н. Спогади (1996). С. 109, 238.

УЦРада (1996-97). Т. I. С. 11, 12, 17, 18, 19, 30, 32, 36, 37, 43, 48, 49, 52, 58, 62, 94, п. 2, п. 21, п. 22.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 328.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 95, 232, 257, 260, 290, 291, 299, 306, 316, 321, 339, 353, 355, 359, 361, 479.

Мусієнко Григорій. Сповідь Сергія Єфремова // Вечірній Київ. 1998. 26 IX. № 185 (16112). С. 2.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (427), 40, 50, 83, 89, 154, 312.

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 16.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 402-403.

Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 328.

Остання адреса. Т. 1-2. Вид. 2 (2003). С. XXXVI, XL–XLIII, 15, 19-22, 28, 33, 35, 178, 253, 314, 316, 322, 385, 423, 436, 486, 956, 973, 974.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 155, 296.

Реабілітовані історією. Київська область. Кн. 1 (2004). С. 25, 58.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 8, 21–22, 32, 35, 43–44, 52, 79–80, 91–92, 97–99, 110, 115–116, 132, 138, 140, 142–143, 145, 154, 160–161, 167, 177, 219, 224, 227–228, 239, 241, 248, 254, 278–279, 318, 320–321, 327–328, 337, 339, 345, 385, 396, 412–413, 439, 442, 489–492, 494–511, 513, 515, 519–522, 531, 553–554, 572–574.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 232-233.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 93, 184.

Соловьев О. Ф. Русские масоны (2004). С. 311.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 141, 144, 253.

Овсієнко В. Світло людей. Т. 1 (2005). С. 235; Т. 2 (2005). С. 202.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 52, 123, 144, 155, 238, 246, 250, 252.

Музей України (2006). С. 44, 57, 62-63, 71, 73, 76, 82, 95, 100, 102, 119, 121, 135, 158, 181, 188, 193-194, 242.

Пчілка Ол. Викинуті українці. К., 2006. С. 159, 212, 339.

Рабенчук О. Роб.-сел. інспекція (2006). С. 40, 58, 147, 186.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 12, 13, 243, 298, 385, 386, 409, 558, 563.

ІІ Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 25, 31, 36, 37, 271, 274.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 17, 369, 372, 373-376, 379, 386, 424, 437.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (506-507).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 126-127.

Калинович Іван, син Тита (25 XI 1884, Львів – 12 XI 1927, там само).

Книга. Т. І. Відень; К., 1921. С. 34.

Дорошенко Вол. Іван Калинович // Бібліологічні вісті. 1927. № 4. С. 99-104.

Дорошенко Володимир Вікторович (1879-1963). Пам'яті українських бібліографів // Науковий збірник / УВАН у США. [Том] ІІ. Нью-Йорк, 1953. С. 181-183.

Калинець Ігор Миронович (нар. 1939), Кущ Олег Павлович (1914-1984). Упорядкування документальних матеріалів особистого фонду І. Калиновича // Архіви України. 1971. № 1. С. 52-58.

Гуменюк М. Бібліографічна діяльність І. Калиновича // Гуменюк М. Біля джерел української радянської бібліографії. К., 1991. С. 66-74.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 142.

Сеник Я. Калинович І. Т. // Українська журналістика в іменах. Вип. І. Льв., 1994. С. 85-87.

Королевич Н. Ф. Українські бібліографи XX століття. К., 1998. С. 91-110.

Кубів Наталія. Книжково-ілюстративна виставка: Іван Калинович // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 502-504.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 9, 10, 108, 167.

Ільницька Луїза Іванівна (нар. 1 X 1939, с. Печеськи, тепер Хмельниц. р-ну Хмельниц. обл.). Нездійснений видавничий проект Івана Калиновича (до взаємин І. Калиновича з М. Грушевським) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 253-259.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 21, 451, 472, 488, 492–496, 498–503, 505–511, 525, 554, 569, 574, 610.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 484, 603.

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 167-170 (Н. Ф. Королевич).

Ківліцький (Кивлицкий) Євген Олександрович (8 / 20 II 1861, СПб. – 17 I 1921, Київ).

Житецький Ігнат. Кивлицький Євген Олександрович: Некролог // Україна. 1925. Кн. 6. С. 180-182.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 162.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 244-245.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 203, 216.

Козловська Валерія Євгенівна (20 VI 1889, с. Буримка Чернігівської губ. - 6 V 1956, Ютіка, Нью Йорк, США).

Козловська Валерія Євгенівна (20 VI 1889, с. Буримка Чернігівської губ. - 6 V 1956, Ютіка, Нью Йорк, США), археолог і музейник. Вищу освіту одержала на київських Вищих жіночих курсах (диплом Ун-ту Св. Володимира, 1915), провадячи одночасно археологічні дослідження під керівництвом В. Хвойка. Після його смерті (1914) зайняла його посаду зав. археологічним відділом міського музею, що був згодом перетворений у Археологічний музей ВУАН. Там було зібрано, упорядковано і заінвентаризовано бл. 100 тис. експонатів (половину пам'яток опрацювала персонально К.). Підписав звернення діячів української культури м. Києва до Раднаркому УСРР від 26 IV 1922: «Произведение искусства, раз погибнув, не может быть более восстановлено. Ясно, что крест Богдана Хмельницкого, из'ятый из Музея Культа и Быта Киево-Печерской Лавры, или подарок Мазепы – царские врата, из'ятые из Черниговского собора – не смогут быть сделаны наново. Ясно, что византийский браслет, взятый из Черниговского музея, в тысячу раз дороже того серебра, из которого он сделан. Сплавить в слитки или продать эти вещи за границу было бы тяжким преступлением перед народом, которое темным пятном ляжет на имена деятелей, допустивших подобный факт» (Білокінь С. Нові студії (2007). С. 187-190). Співробітник (деякий час була вченим секретарем) ВУАК при ВУАН, а також вчений секретар мистецької секції ВУАН. Провела 44 розвідок та розкопів. 1933 звільнена з обох посад "як ідеологічно ворожий елемент". Залишила бл. 40 наукових праць у галузі Трипільської культури, ранніх слов'ян та князівської доби у зб. "Коротке звідомлення ВУАК" за 1925-26 роки (1926-27),

“Провідник по археологічному відділу Всеукраїнського історичного музею ім. Т. Шевченка у Київі” (1928), “Чернигів і північне Лівобережжя” (1928), статті про Е. Штерна та Д. Щербаківського. Редаґувала зб. “Трипільська культура на Україні” (1926) та “Хроніку археології та мистецтва” (Ч. 1-3. 1930-31). Проілюструвала низку дитячих казок та ін. книжок. Під час війни працювала у Львівському археологічному музеї (1943) та Інституті археології у Гохштедті (1944-45). З 1945 мешкала в таборах УНРРА в Ашаффенбурзі, Мюнхені (Варнер-Казерне) та старечому будинку IPO в Розенгаймі (Піонір-Казерне). 1950 виїхала до США. Дійсний член археологічної групи УВАН та НТШ.

Наука и научные работники СССР. Ч. VI (1928). С. 177.

Наукові установи та організації УСРР (1930). С. 244, 257.

Холостенко Е. “Музейные” искусствоведы Украины (1930). С. 85.

Холостенко Е. и др. О петлюровско-кулацкой вылазке (1933). С. 30, 32.

Бюлетень УВАН у США. 1956. Липень. Ч. 15. С. 3-4.

Полонська-Василенко Н. Пам’яті вченої // Наше життя. 1957. Ч. 2.

Пастернак Яр. Археологія України (1961). Пок.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 85.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Міллер М. Доля українських археологів (1962). С. 120, 124.

Полонська-Василенко Н. Історична наука в Україні (1962). С. 65, 85.

Boshyk Y. Guide (1988). P. 60.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 392–394; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 82, 153, 346, 577; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 176, 293.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 105, 139, 181.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 549.

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 16, 19, 23.

Білокінь С. Козловська В. Є. // Довідник з історії України. Вид. 2. К.: Генеза, 2001. С. 325.

Музей України (2006). С. 125.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 475.

Павлова Віра Вікторівна. В. Є. Козловська – археолог і музейний діяч Києва // Київ і кияни. Вип. 5. К., 2005. С. 200-221.

Музей України (2006). С. 125.

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 6-7.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 475.

ЕІУ. Т. 4 (2007). С. 437 (Білокінь С.).

Павлова Віра. Сторінки життя та наукова діяльність В. Є. Козловської // Археологія. 2007. № 4. С. 70-82.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 666.

Колубовський Яків Миколайович (7/19 X 1863, Глухів Чернігівської губ. – 1929? Ніжин)

Колубовський Яків Миколайович (7/19 X 1863, Глухів Чернігівської губ. – 1929? Ніжин) – історик укр. та рос. філософії, бібліограф, педагог. Закінчив Глухівську прогімназію, Колегію Павла Галагана (1882, 8 вип.),

іст.-філол. фак. СПб. ун-ту (1887) зі ступенем кандидата. Видав лекції М.І.Владіславлєва «История христианской философии» (СПб., 1885, у співавторстві). 1887 на власні кошти виїхав за кордон. Записавшись у студенти Ляйпцігського ун-ту ун-ту, протягом двох семестрів слухав різні філософські курси у Вундта, Зейделя, Шуберта-Золідерна і Віндіша, із загальної дидактики у Мебіуса, працював у психологічній лабораторії Вундта. Одночасно обраний головою місцевого слов'янського акад. т-ва. Завдяки його зусиллям кількість членів т-ва зросла удвічі, відбулись орг. зміни: було створено рос., болг. та сербський відділи т-ва. Завдяки цьому по його від»їзді з Ляйпціга 1887 його обрали на його почесного члена. З поч. 1891 штатний пом. ред. журналу «Вопросы философии и психологии». Тов. секретаря Моск. психол. т-ва, а з 1893 член правління каси взаємодопомоги при т-ві для допомоги злиденним літераторам і ученим. З 1892 прирахований до Мін-ва нар. освіти й відряджений «для занять» до Імп. Публічної бібліотеки, де працював 1892-1904. З 1904 секретар редакції "Журнала Министерства народного просвещения". З 1893 діловод Ради попечительства Імп. Марії Олександрівни щодо сліпих. Не раз бував на міжнародних конференціях і з"їздах у справах сліпих, зокрема як офіційний представник уряду. Видав низку звідомлень про ці з"їзди. З 1892 викладав на Пед. курсах Петерб. жіночої гімназії. Видав «Лекции по логике» (2-й курс. СПб., 1903) та «Лекции по истории педагогики» (3-й курс. СПб, 1903). Викладав педагогіку та психологію у жіночій гімназії Е.Шаффе (1895-1901). 19 III 1917 був присутній на установчих зборах Спілки рос. письменників. Різко критикував культурну політику більш. режиму. Повернувся на Україну. З 6 VI 1918 і до її закриття 1920 директор Колегії П.Ґалаґана. Член Постійної комісії для складання біографічного словника діячів української землі при УАН (з 1919). Переїхавши до Глухова, став ректором учительського ін-ту. Працював у Ніжинському ІНО (із VIII 1924 – в.о. ректора, декан, проф.). Дав перший повний і закінчений нарис історії рос. філософії (з укр. матеріалами) як додаток до рос. перекладу "Истории новой философии" Фр. Ібервега та М.Гейнце. Залишив докладний бібліографічний покажчик «Материалы для истории философии и психологии», опубл. у журн. «Вопросы философии и психологии» (1890, 1891, 1898. Кн. 4-8, 44), бібліогр. огляди праць С.Гогоцького та П.Юркевича (Вопросы философии и психологии. 1894-98). Статті з історії рос. філософії та педагогіки в "Енц. словнику" Брокгауза-Єфрона, починаючи з 14 півтома («Гиляров А.Н.», «Гогоцкий С.С.», «Голубинский Ф.А.», «Голуховский И.», «Грот Н.Я.», «Дебольский Н.Г.» тощо). Редагував журн. «Вестник второго Всероссийского съезда писателей» (1910, № 1-10). Відредагував вид. «Константин Карлович Грот как государственный и общественый деятель: Материалы для его биографии и характеристики» (Т. 1-3. Пг., 1915, разом з К.Я.Гротом). Син Ігор Як. (1892-1941), співробітник журналу «Анналы» (1923). 1934 працював в Ін-ті історії Ленінгр. відд. Ком. академії ЦВК СРСР (ЛОКА), переклав і прокоментував вид. «Система трансцендентального идеализма» Фр. Шеллінга (Л.; М., 1936). Рештки архіву зберігаються в Архіві АН СРСР (Ф. 868. 1884-1918. 50 од. зб.) та ГПБ. Ф. 360. 18 од. зб. - Тв.: Ибервег Фр., Гейнце М. История новой философии в сжатом очерке: Пер. с 7-го нем. изд. (СПб., 1890); Те саме. 2-ое изд.: Пер. с 8-го нем. изд. (1898-99); Психологическая лаборатория В.Вундта // Русское богатство. 1890. №№ 2-3; Философский ежегодник:

Обзор книг, статей и заметок, преимущественно на русском языке, имеющих отношение к философским знаниям. Год первый. 1893. Москва, 1894. 204 с.; Год второй. 1894. Москва, 1896. 315 с.; Кюльпе Освальд. Введение в философию: Пер. с 3 нем. изд. (Вид. 2. СПб., 1908. 354 с.); Английские съезды по делам слепых. СПб., 1909. 93 с.; Международный съезд по делам слепых в Англии. СПб., 1911. 30 с.; ... в Лондоне. Пг., 1915. 78 с.; Слепые и война. Пг., 1916 (на обкл.: 1917). 42 с.; Die Philosophie in Russland // Zeitschrift fur Philosophie und philosophische Kritik. 104 Band.

Наука и научные работники СССР. Ч. VI (1928). С. 180.

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 240.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 525.

Философы России XIX-XX столетий: Биографии, идеи, труды. М., 1993. С. 91.

Сотрудники Российской национальной библиотеки – деятели науки и культуры: Биогр. словарь. Том I. СПб., 1995. С. 269-270 (М.Д.Эльзон).

Заремська Н.І. Сторінки педагогічної біографії Я.М.Колубовського // Матеріали IV Сумської обласної наукової історично-краєзнавчої конференції. Суми, 2001. Ч. 1. С. 18-21.

Заремський М.Й. Історіософія Я.М.Колубовського та її вплив на дослідження філософського процесу в Росії // Там само. С. 63-66.

Чирва В.Ф. Співробітництво Льва Толстого і Якова Колубовського в журналі «Вопросы философии и психологии» // Там само. С. 117-120.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 511.

Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 337-339.

Коновалець Євген, син Михайла (14 VI 1891, с. Зашків, Львів пов. – 23 V 1938, Роттердам).

Лихолат А. В. Разгром националистической контрреволюции (1954). С. 160, 164, 230.

Євґен Коновалець та його доба: [Зб.] / Упорядник Ю. Бойко-Блохин. Мюнхен: Фундація ім. Є.Коновальця, 1974. 1019 с.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 431.

УЦРада (1996-97). Т. II. п. 77.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 242, 660.

Мудрик-Мечник Степан. Павел Судоплатов - убивця полковника Євгена Коновальця // Мудрик-Мечник С. ОУН в Україні і за кордоном під проводом С. Бандери. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 1997. С. 132-135.

Судоплатов П. Ликвидация главаря фашистской ОУН Коновальца // Судоплатов П. Спецоперации. М.: ОЛМА-Пресс, 1997. С. 37-54.

Шамбаров Вал. Государство и революции (2001). С. 319.

Остання адреса. Т. 1-2. Вид. 2 (2003). С. 76, 79, 122, 132, 310, 465, 612, 613, 980.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 291, 292.

Реабілітовані історією. Київська область. Кн. 1 (2004). С. 59.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 56–57, 60–61, 70, 80, 82, 102, 129, 382–383, 390, 396, 406, 411, 414, 417, 428, 549, 551.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 28, 227.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 72, 237, 238.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 10, 517, 532-533, 535-539, 541, 589, 738.

Кордт Веніамін Олександрович (19 II 1860, м. Дерпт, тепер Тарту, Естонія – 24 XII 1934, Київ).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 120, 122.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 27, 41, 76, 257, 299, 475; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 243, 360; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 309, 315.

Кильдюшевская Л. К. Из истории библиографирования карт и атласов в России (начальный этап XVI-XVIII вв.) // Историко-библиогр. исследования. Лгр., 1990. Вып. 2. С. 104-112.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 329.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 517.

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. К.; Львів, 2003. С. 149-151 (І. Верба).

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 618.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 577 (І. Верба).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 194-196 (В. О. Кононенко).

Кордуба Мирон Михайлович (2 III 1876, с. Острів на Тернопільщині – 2 V 1947, м. Львів).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 172, 197, 199.

Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 181-183 (О. Канчалаба).

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 492; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 77.

Пришляк Володимир. Мирон Кордуба та Іван Джиджора // До джерел. Т. II (2004). С. 527-545.

Кубів Наталя. Мирон Кордуба (1876-1947): огляд книжково-ілюстративної виставки // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 512-514.

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 196-198 (І. О. Негрейчук).

Корнилович Михайло Іванович (7 / 19 XI 1870, с. Квасове Вол.-Вол. пов. Вол. губ. — після 1957).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 86.

Список репресованих істориків (1962). С. 66.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 250-251.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 646-647.

Кралицький Анатоль (1834-1894).

Яворский Юлиан Андреевич (1873-1937). К изучению А. Кралицкого. Ужгород, 1930.

Кревецький Іван Іванович (14 X 1883, с. Іванівці, тепер Жидачів. р-ну Львів. обл. – 27 VI 1940, с. Роздол на Львівщині).

Дорошенко Володимир (1879-1963). Пам'яті товариша // Наші дні. Львів, 1942. Червень. Ч. 7. С. 12.

Ті, що знали І. Кревецького // Україна. Зб. 7. Париж, 1952. С. 520-523.

Дорошенко Володимир. Пам'яті українських бібліографів // Науковий збірник / УВАН у США. [Том] II. Нью-Йорк, 1953. С. 183.

Качкан В. Кревецький І. І. // Українська журналістика в іменах. Вип. IV. Льв., 1997. С. 126-132.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 354.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. (329).

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (428).

Стеблій Феодосій. З листування Івана Крип'якевича та Івана Кревецького [1905 / 1906 -1926] // Іван Крип'якевич у родинній традиції (2001). С. 379-394.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (511).

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 311 (Ф. І. Стеблій).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 210-211.

Крип'якевич Іван Петрович (псевд.: І. К., Крипякевич И., Петренко І., Холмський І., Kryріakevyc I.; 25 VI 1886, Львів – 21 IV 1967, там само).

Іван Петрович Крип'якевич: Бібліогр. покажчик / Уклад. Олександр Данилович Кізлик; відп. ред. М. К. Івасюта. Льв., 1966. 79 с.

Про О. Д. Кізлика: Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 175-176 (І. Романюк).

Винар Любомир (нар. 1932). Бібліографія бібліологічних праць Івана Крип'якевича // Сучасність. 1968. № 9. С. 124-127.

[Крип'якевич Роман Іванович (1925-1999), бібліогр. ред. Марти Боянівської (нар. 1962), з додатками]. Бібліографія друкованих праць Івана Крип'якевича, [1905-1999] // Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. Львів, 2001. С. 17-74.

906 №№.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 105, 186, 198, 199, 210, 212.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 357; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 379.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 391, (428).

Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві / Відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упорядник Феодосій Стеблій. Львів, 2001. 960 с., 32 с. іл. (= Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: Зб. наук. праць. Том 8 / Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України).

Литвин Тамара. Бібліотекознавчі та книгознавчі праці Івана Крип'якевича // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 298-310.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 7, 8, 9, 150, 151, 154, 183, 184.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 10-11, 14, 20-22, 31, 100, 105, 133-135, 145-146, 160-161, 167, 177, 255, 258, 367, 382, 387, 392, 398, 420-422, 424-435, 444-447, 450, 461, 472-484, 486-502, 597, 600, 605, 619, 633-635, 652, 675, 706, 721.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (511).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 592-593 (І. Підкова, О. Ясь).

Кубійович Володимир, син Михайла (Kubijovyč; 23 IX 1900, Новий Санч – 2 XI 1985, Сарсель, Франція).

Наукові праці проф. д-ра Володимира Кубійовича // Укр. книга. Краків; Львів, 1943. № 5. С. 110-113

[Пеленський Євген-Юлій, 3 I 1908, м. Стрий, Львівщина - 29 IX 1956, Сідней, Австралія]. Бібліографія наукових праць проф. д-ра Вол. Кубійовича. Краків; Львів: Укр. вид-во, 1943. 14 (+ 2) с. 79 записів. (Книгознавчі записки. 3).

Бібліографія наукових праць Володимира Кубійовича // Кубійович В. Мені - 85. Париж; Мюнхен, 1985. С. 300-307.

Галан Ярослав. Старі шпигуни на новій службі // Рад. Україна. 1947. 24 XII. № 279 (2970). С. 4.

Золотоверхий І. Д. Становлення української радянської культури (1961). С. 10.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 275.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 55, 209.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 7, 8, 9, 18, 19, 29, 81, 110, 151, 155, 239.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 25, 36, 53, 216, 217.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 529, 531.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 542, 579, 627

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 440-444 (Д. В. Грузін, О. В. Ясь).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 600-601 (І. Підкова, О. Ясь).

Лавровський Лавр Яковлєвич.

Венгеров С. А. Критико-биографический словарь. Изд. 2. Т. II (1918). С. 11.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 258.

Лащенко Ростислав (1 IX 1878, м. Єлисаветград – 30 X 1929, Прага).

Гайманівський Олександер (1887, Чернігівська губ. - 1963). Бібліографія наукових праць проф. Р. [остислава] Лащенка // Книголюб. Прага, 1929. № 3/4. С. 44-47.

Гайманівський, останній декан правничого факультету УВУ, очолював український відділ у Слов'янській книгозбірні. Був ув'язнений. –

Дж.: Полонська-Василенко Н. Український Вільний Університет. С. 22; Труды эмиграции. Часть 1. С. 157.

УЦРада (1996-97). Т. І. С. 124, п. 220; Т. II. № 19, 37.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 94, 111.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 620 (О. Ясь).

Липинський (Lipiński W.) **(Вацлав-Вікентій) Казимирович** (5 / 17 IV 1882, с. Затурці Володимир. пов. Вол. губ., тепер Локачинського району Вол. обл. – 14 VI 1931, сан. Вінервільд біля Відня, похований у с. Затурцях).

Струтинська Антоніна Казимирівна (+ 1978). Бібліоґрафічний показчик до писань Вячеслава Липинського, 1908-1932 // Дзвони. Львів, 1932. Ч. 6. С. 490-499.

Передрук: Strutyns'ka A. Bibliography of V. Lypyns'kyj's Works // Harvard Ukrainian Studies: Special issue: The Political and Social Ideas of Vjačeslav Lypyns'kyj. 1985. Vol. 9. № 3/4. P. 499-505.

Книга. Т. І. Відень; К., 1921. С. 37.

Непокликані оборонці памяти В. Липинського // Хліборобський шлях. 1934. 6 V.

Відгук: Залозецький В. Чергова інсинуація „Хліборобського шляху” // Діло. 1934. 25 V. Ч. 135 (13 680). С. 7 (про М. Ковалевського).

В’ячеслав Липинський: Історико-політологічна спадщина і сучасна Україна. К., Філадельфія, 1994.

Дашкевич Я. Хам чи Яфет: Липинський і українська революція // Наука і культура. 1996. Вип. 29. С. 34-39: портр.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 524.

Гирич Ігор Борисович. В. Липинський і сучасна українська історіографія // Вісті УВАН. Ч. 2. Нью-Йорк, 2000. С. 63-71.

Лисий І. Липинський Вячеслав (Вацлав) Казимирович // Філософська думка в Україні (2002). С. 123–125.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 14, 19, 20, 23, 24, 289, 291, 306, 307, 311, 312, 314.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 14–15, 115, 129, 139, 248–249, 258–259, 496, 502, 555, 573.

Овсієнко В. Світло людей. Т. 2 (2005). С. 54;

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 82, 94, 103, 111, 112.

Ясь Олексій. Вячеслав Липинський // Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 15. К., 2005. С. 432-486.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 280, 541.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 26, 76, 107, 111, 112, 138, 152, 171.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 392.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 6.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 11-12, 14, 16, 18-19, 21-23, 99-100, 106, 221, 368, 378, 392, 397-398, 452-460, 462, 496-499, 504, 510, 515-517, 525, 528, 544, 549, 558, 700.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 641-642 (Я. Грицак, І. Підкова).

Липківський Василь Костянтинович (7 / 19 III 1864 — 27 XI 1937, Київ).

Власовський, IV-1, Пок.

Мартирологія, Пок.

Білокінь С. Смерть митрополита Липківського // Людина і світ. 1992. № 4 (379). С. 27-34.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 12, 23.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 122, 174, 394, 402, 421, 536.

Зінченко А. Визволитися вірою. К.: Дніпро, 1997.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 33, 249.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 38, 40, 41, 42, 43, 46, 48, 50, 53, 56, 59, 65, 67, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 94, 99, 100, 101, 102, 103, 107, 112, 113, 114, 122, 123, 125, 127, 128, 136, 138, 139, 143, 146, 161, 162, 167, 170, 178, 179, 180, 194, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 229, 230, 231, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 249, 250, 254, 259, 260, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 273, 274, 275, 276, 283, 284, 285, 290, 291, 292, 293, 299, 306, 311, 312, 316, 321, 334, 335, 347, 348, 349, 350, 351, 354, 358, 360, 375, 377, 378, 379, 381, 383, 387, 390, 396, 411, 415, 422, 426, 429, 430, 440, 452, 453, 460, 461, 464, 465, 468, 470, 471, 473, 474, 475, 482, 484, 513, 514, 519, 520, 522, 525, 527, 528, 537, 628, 629, 630, 631, 633, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 645, 646, 648, 649.

Лукашевич Іван Якович (+ до 1849).

Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Т. 4 (1917). С. 18.

Щапов Я. Н. Собрание И. Я. Лукашевича и Н. А. Маркевича. Описание / Под ред. И. М. Кудрявцева. М.: ГБЛ, 1959.

Маслов Сергій Іванович (17 / 28 XI 1880, Ічня Чернігів. губ. – 11 I 1957, Київ).

Сергій Маслов, 1902-1927. К.: УНІК, 1927. 50 с. 300 нумер. прим., з яких 100 прим. на папері верже.

> Зміст: Іванченко Микола. С. І. Маслов – біографічні дані (С. 5-16). Перетц В., Акад. Нарис наукової діяльности проф. С. І. Маслова (С. 17-34). Стешенко Яр. Реєстр праць С. І. Маслова (С. 35-49). Примірник Ф. Максименка з інскриптом, датованим 5 IV 1933, одержано від С. І. того самого дня. № 267 виправлено на 367.

Маслов Василь Іванович (1885-1959). Список найважливіших наукових і науково-популярних праць С. І. Маслова // Радянське літературознавство. 1957. № 1. С. 155-160.

Назаревский А. А. Памяти друга // Вісник Київського університету. 1959. № 2. Серія філології та журналістики. Вип. 1. С. 127-135.

Інскрипт: «Дорогому Федору Филипповичу Максименко на память о близком нам человеке, которого мы очень любили и ценили. 21. VI. 62. <Підпис>.»

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 18, 301, 335, 383; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 309, 310, 350, 362, 492; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 370.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 199.

Ковальчук Галина Іванівна (нар. 1953), Королевич Нінель Федорівна. Книгознавець, бібліограф і бібліотекар Сергій Іванович Маслов, 1880-1957: Біобібліографічний нарис. К., 1995. 43 с.

Матяш І. Сергій Маслов і архівна справа // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 197-216.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 701-702 (І. Матяш).

Модзалевський Вадим Львович (28 III / 9 IV 1882, Тифліс — 3 VIII 1920, Київ).

Список праць В. Л. Модзалевського // Перший піврік існування Української Академії наук у Києві та начерк її праць до кінця 1919 р. К., 1919. С. 77-81.

Книга. Т. І. Відень; К., 1921. С. 37.

Ернст Ф. Г. Нарбут: Життя й творчість (1926). С. 36, 43, 67, 71, 72, 79.

Шведова О. И. Историки СССР (1941). С. 83.

Оглоблин Ол. Вадим Модзалевський // Наші дні. Львів, 1943. Ч. 10. С. 3–4.

Міяковський Володимир. Вадим Модзалевський – український родознавець // Рід та знамено. [Франкфурт-на-Майні; Хехст], 1947. Зшиток 2. С. 22–27. Підп.: Б. Ясенчик.

Оглоблин Ол. Микола Василенко й Вадим Модзалевський // Укр. історик. Нью-Йорк; Мюнхен, 1966. Том 3–4. Ч. 11–12. С. 5–25.

Коваленко Александр Борисович (нар. 5 II 1951, Чернігів). В. Л. Модзалевский как историк и источниковед. Автореферат… канд. ист. наук. К., 1980. 24 с.

Белоконь С. И. Генеалогические материалы в архиве В. Л. Модзалевского // Археографический ежегодник за 1979 год. М.: Наука, 1981. С. 266-273.

Белецкий Платон Александрович. Георгий Иванович Нарбут. [Л.:] Искусство, Ленингр. отд-ие, 1985. С. 106, 126, 158, 164-165, 167, 170, 193.

Акуленко В. І. Охорона пам'яток (1991). С. 36.

Білокінь С. І. Матеріали з історії мистецтва в архіві В. Л. Модзалевського: (Етюди з мистецтвознавчого джерелознавства) // Укр. археографічний щорічник. Нова серія. Вип. 1. К.: Наукова думка, 1992. С. 186-210.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 8, 23, 25, 26, 30, 33, 35, 39–41, 43–48, 50, 51, 53–55, 57, 59, 61, 64, 66, 67, 69–71, 145, 146, 149, 150, 201, 209, 212,

226, 235, 252, 257, 293, 411, 430–432, 434, 451, 453; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 94, 169, 575.

Модзалевський В. Л. // Українська літературна енциклопедія. Т. 3 (1995). С. 400 (Білокінь С.).

Білокінь С. Історик, якого я люблю // Наука і культура: Україна. Вип. 29. К., 1996. С. 240–249.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 820-821.

Білокінь С. Сторінками загиблого «Діаріуша» // Пам’ятки України. 1998. Ч. 1 (118). С. 30-57.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 14, 32, 59, 60, 89, 92.

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 10, 16, 17, 18, 25, 31, 32, 44, 49.

Матяш І. Вадим Модзалевський і Володимир Міяковський: співпраця на ниві архівістики // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 32-56.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С.169.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 14, 29–31, 49, 74, 93, 94, 113, 129, 130, 133, 135, 150, 154, 155, 160, 178, 189–191, 209, 224, 282, 288, 319–321, 323–331.

Бєлоусова Галина. Початок радянського архівного будівництва в 1917-1919 рр. і передумови створення архівного законодавства: Внесок В. Л. Модзалевського у створення теоретичних та практичних засад реформи архівної справи // Наукові записки: Зб. праць молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. Том 10. К., 2005. С. 457-467.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 170, 175, 182, 190, 198, 199, 208, 214, 245, 313.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 291.

Рудий Гр. Преса України 1917-1920 рр. (2005). С. 156, 165, 297, 325, 335.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 4, 5, 24, 543.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 111, 173, 174, 214, 223, 225, 232, 233, 238.

Музеї України (2006). С. 27, 41, 53, 75, 150, 172, 173, 174, 175.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 104, 214-216, 237-240.

Воробей Вол. Москва ординська: Післямова // Білінський Вол. Країна Моксель – Московія: Роман-дослідження. Кн. 1. К.: КИТ, 2008.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (516).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 738 (І. Підкова).

В «Источниках» Венгерова немає.

Нечуй-Левицький Іван Семенович (1838-1918).

Єфремов Сергій Олександрович (1876-1939). Іван Левицький-Нечуй. К.: Слово, 1925. С. 182-190.

Каталог виставки пам’яті Івана Нечуя-Левицького. К., 1928. 67 с.
Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 61, 62, 122, 126, 132, 146, 177, 185, 209; 214, 228, 274, 309, 317, 338, 37 , 399, 411, 418.
Репетин П. І. С. Нечуй-Левицький // Голос Полтавщини. 1941. 11 XII. Ч. 14. С. 4.
Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 56, 59, 60.
Романченко Ів. Леонід Глібов // Відродження. Ромни, 1942. 25 XI. № 89 (99). С. 4.
УЦРада (1996-97). Т. II. С. 13, 131, 135, 136.
Єфремов С. Щоденники (1997). С. 42, 43, 99, 117, 130, 132, 133, 136, 139, 142, 146, 152, 156, 215, 231, 449, 486, 499.
Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 4, 143, 225, 233, 235, 258, 260, 272, 364, 457.
Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 7, 155, 503, 553.
Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 17, 225.
Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 3 (2005). С. 322-324.
Овсієнко В. Світло людей. Т. 1 (2005). С. 34
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 266-267.
Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 7, 103.
Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 12, 33, 66, 130, 244, 246.
Музей України (2006). С. 188.
Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 112, 162, 190, 194, 360.
Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 309-310, 401, 615, 620.

Ніковський Андрій Васильович (1885-1942).

Реєстр праць А. В. Ніковського // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. 2/3. К., 1923. С. 94-108.
Книга. Т. І. Відень; К., 1921. С. 38.
С-[авинсь]кий С.[ергій]. Так... це було... // Укр. думка. Миколаїв. 1943. 12 I. Ч. 4 (237). С. 3.
Чапленко В. Переклад, що перевищив оригінали М. Гоголя // Нові дні (Торонто). Ч. 25. 1952. Лютий. С. 11-15.
Лавріненко Юр. Розстріляне Відродження (1959). С. 779-786.
Листи до Володимира Винниченка // Слово. Зб. 2. Нью-Йорк, 1964. С. 318-321.
Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 18, 199, 227, 259, 260, 305, 386, 430; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 41, 153, 238, 356.
Суровцова Н. Спогади (1996). С. 81, 88, 90.
УЦРада (1996-97). Т. І. С. 20, 30, 40, 49, 56, 58, 65, 66, 71, 73, 78, 84, 94, 141, 144, 149, 153, 158, 162, 163, 165, 180, 196, 198, 201, 202, 226, 229, п. 2, п. 21, п. 22, п. 329, п. 339, п. 344; Т. II. п. 62.
Єфремов С. Щоденники (1997). С. 55, 98, 100, 111, 112, 113, 127, 129, 136, 144, 149, 162, 163, 172, 178, 193, 236, 243, 245, 249, 276, 278, 279, 284, 296, 306, 311, 323, 359, 385, 420, 429, 440, 446, 467, 488, 676, 723, 725.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 299.

Серков А. И. Русское масонство (2001). С. 590.

Остання адреса. Т. 1-2. Вид. 2 (2003). С. XLIII, 35, 956, 973.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 86–88, 385, 513, 521.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 144.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 222.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 13, 14.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 302, 383, 389, 390.

Музей України (2006). С. 156.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 271.

Новицький Яків Павлович (1847-1925).

Реєстр друкованих праць Якова Павловича Новицького // Україна. 1925. № 6 (15). С. 190

Чернявський Д. Яків Павлович Новицький // Україна. 1926. № 1 (16). С. 186-191.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 367.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 75, 168, 560, 561, 572.

Огієнко Іван Іванович (митрополит Іларіон; 14 I 1882, м. Брусилів Київ. губ. –29 III 1972, м. Вінніпеґ, Канада).

Іван Огієнко // Хроніка НТШ у Львові: Звідомлення за р. 1923 від 1. VII по кінець 1925. № 67/68. Львів, [1926]. С. 100-105

Коровицький Іван. Чин ученого: Додаток I. Список друкованих праць проф. д-ра Івана Огієнка // Науковий Збірник в 30 річницю наукової праці проф. д-ра Івана Огієнка. Варшава, 1937. С. 13-30, 216-218.

Купчинська З. Матеріали до бібліографії Івана Огієнка: I. Окремі видання та найважливіші публікації; II. Праці І. Огієнка на сторінках "Рідної мови" (1933-1939) // Іван Огієнко: незабутні імена української науки: Тези доп. всеукр. наук. конф. присвяченої 110-річчю від дня народження проф. І. Огієнка (26-27 V 1992 р.): У 2 ч. Львів, 1992. Ч. 1. С. 203-249.

Мацько В. Повна бібліографія праць Івана Огієнка. Хмельницький: Просвіта, 1998. 31 с.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 40, 150, 260; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 281, 282, 310.

Тимошик М. С. Невтомний сівач на українознавчій ниві // Огієнко І. Історія укр. друкарства. К., 1994.

Тіменик З. Із матеріалів до бібліографії творів Івана Огієнка // Тіменик З. Іван Огієнко: (Митрополит Іларіон), 1882-1972: Життєписно-бібліографічний нарис. Львів, 1997. С. 193-222.

Ляхоцький Володимир Павлович (нар. 17 III 1957, с. Розкішне Ставищенського р-ну Київ. обл.). І. І. Огієнко та архівна справа України // Архівна та бібліотечна справа доби визвольних змагань 1917-1921 рр. К., 1998.

Ляхоцький В. П. Просвітитель: Видавничо-редакційна діяльність Івана Огієнка (митрополита Іларіона). К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2000. 528 с.: іл.

Із змісту: Додаток І. Покажчик публікацій неперіодичного видання «Елпіс» (Варшава, 1926-1934). С. 386-391. Додаток ІІ. Покажчик основних публікацій Івана Огієнка (митрополита Іларіона) на сторінках періодичних видань, видавцем і головним редактором яких він був протягом 1933-1939, 1947-1967 рр. С. 392-447. Додаток ІІІ. Покажчик імен (криптонімів, псевдонімів) дописувачів періодичних видань Івана Огієнка: «Рідна мова» (Варшава, 1933-1939. С. 448-467), «Наша культура» (Варшава, 1935-1937. С. 467-473), «Слово істини» (Вінніпеґ, 1947-1951 рр. С. 473-480), «Наша культура» (Вінніпег, 1951-1953 рр. С. 480-485), «Віра й культура» (Вінніпеґ, 1953-1967 рр. С. 485-524).

Ляхоцький В. Тільки книжка принесе волю українському народові...: Книга, бібліотека, архів у житті та діяльності Івана Огієнка (митрополита Іларіона). К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2000. 664 с.: іл.

Із змісту: Додаток І. Джерела до життєпису Івана Огієнка (митрополита Іларіона): реєстр документів із фондів державних архівних установ України (С. 501-554). Додаток 2. Опис фонду 1072 – Міністерство ісповідань УНР (ЦДАВО України). С. 555-585. Додаток 3. Опис фонду 1131 – Головноуповноважений уряду УНР на Поділлі, м. Кам'янець- Подільський (ЦДАВО України). С. 586-598. Додаток 4. Опис фонду 1871 – Огієнко Іван Іванович – професор Київського університету, міністр Міністерства культів і Міністерства освіти (ЦДАВО України). С. 599-601. Додаток 5. Опис фонду р-582 – Кам'янець-Подільський державний український університет (КПМДА). С. 602-615. Додаток 6. Із опису приватного архіву протопресвітера Української православної церкви в Канаді Тимофія Міненка (Вінніпеґ). С. 616-638. Додаток 7. Опис фонду митрополита Іларіона (І. Огієнка). консисторії Української православної церкви в Канаді (склав Володимир Сеньчук). С. 639-643.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 68, 101, 112, 114, 176, 240.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 791-792 (І. Підкова).

Пархоменко Володимир Олександрович (9 / 21 IX 1880, м. Сміла Ромен. пов. Полтав. губ. – 1942).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 12, 207.

Полонська-Василенко Н. Про нечисленних з-поміж незчисленних // Укр. самостійник. Кн. 38 (1960). С. 28.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 93-94.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Акуленко В. І. Охорона пам'яток (1991). С. 98.

Ричка В. М. За сфабрикованим звинуваченням // Репресоване краєзнавство (1991). С. 233-237.

Ричка В. М. Дослідник сивої давнини // Реабілітовані історією (1992). С. 58-63.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 337, 394, 477, 481, 491; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 246, 364, 497, 586.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 105.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 825-826.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 77, 233, 266, 279, 394.

Портнов А. Володимир Пархоменко: штрихи до наукової біографії історика // Грані. Дніпропетровськ, 1999. № 3 (5).

Портнов Андрій. До питання про місце В. О. Пархоменка в укр. та світовому історіографічному процесі // Осягнення історії: Збірник наукових праць на пошану професора М. П. Ковальського з нагоди 70-річчя. Острог, Нью-Йорк, 1999.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 235;

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 11, 544.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 304-305.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 475.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 644.

Перетц Володимир Миколайович (19 I 1870 – 23 IX 1935, Саратов).

> **Перетц** Володимир Миколайович, історик літератури, академік Петерб. АН (1914) та ВУАН (1919). Організатор укр. науки. 1907 заснував і очолив в Ун-ті Св. Володимира "Семінарій рос. літератури", праці учасників якого (В. Адріанова-Перетц, С. Маслов, І. Огієнко та ін.) друкувались у "Записках" УНТ. Очолював Т-во дослідників укр. історії, письменства й мови в Ленінграді й редаґував його "Наукові збірники". Як голова Комісії давнього письменства ВУАН редаґував серії "Пам'ятки мови та письменства давньої України" та "Праці з історії письменства давньої України". Дотримувався тези про українськість пам'яток і літ. традицій княжого Києва. Був рішучим противником будь-якого встрявання ком. чинників у справи науки. Ув'язнений 11 IV 1934, одержав 3 роки заслання до Саратова. Склав списки праць В. В. Сиповського (1931, 81 запис) та А. І. Лященка (1932, 68 записів). Збереглося 137 листів П. до М. Грушевського (1896-1914, 1927). – **Тв**.: Новые труды по источниковедению древнерусской литературы и палеографии: Критико-библиогр. обзор. Сер. 1-2. К., 1905-1914; Сер. 3 // ЖМНП. 1915. Кн. 7. Отд. 2. С. 104-156; 1917. Кн. 1. Отд. 4. С. 1-43; Українські думи // ЛНВ. Том 38. 1907. С. 22-30; Из лекций по методологии истории русской литературы. К., 1914; Тройчанський архів // Україна. 1914. Том 3. С. 55-56; Краткий очерк методологии истории русской литературы. Петроград, 1922; К изучению "Слова о полку Игореве" // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности АН СССР. Том 28. 1923. С. 145-199; Том 29. 1924. С. 23-55; Том 30. 1925. С. 143-204 (окремо: Ленинград, 1926); Найдавніша згадка про театр на Україні // Україна. 1924. Кн. 1-2. С. 14-15; "Слово о полку Ігоревім": Вступ; Текст; Коментар. К., 1926. X, 352, [6] с. (рец.: Тартаковець М. // ЛНВ. Том 99. 1929. С. 476-478); Театральні ефекти в старовинному українському театрі // Україна. 1916. Кн. 1. С. 16-33.

Список друкованих наукових праць акад. В. М. Перетца // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. 12. 1927. С. 265-272.

Материалы для биографического словаря действительных членов Академии наук. Ч. 2. Петроград. 1916. С. 65-72.

Список друкованих наукових праць акад. В. М. Перетца // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. 12. 1927. С. 265-272.

Семинарий русской филологии акад. В. Н. Перетца. Ленинград, 1929 (22 персональні розділи).

Лотоцький Ол. Сторінки минулого. Ч. 2. Варшава, 1933. С. 141, 356, 377; Ч. 3. Варшава, 1934. С. 160.

Наріжний С. З петербурського славянознавства // Вісник. 1933. Том. 1. Кн. 1. С. 47-52.

Шведова О. И. Историки СССР: Ук. печ. списков их трудов. Москва, 1941. С. 91.

Адрианова-Перетц В. П. Список печатных трудов академика В. Н. Перетца, 1892-1960 // Перетц В. Н. Исследования и материалы по истории старинной украинской литературы XVI-XVIII веков. Москва; Ленинград, 1962. С. 234-253 (318 записів).

Кравців Б. Розгром українського літературознавства 1917-1937 рр. // ЗНТШ. Том 173. Париж; Чікаґо, 1962. С. 239-241.

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 259.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 264-265 (Ф. П. Шевченко).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 7, 9, 26, 27, 29, 34, 40, 43, 79, 143, 199, 224, 256, 293, 294, 297, 335, 360, 382, 384, 385, 436, 441, 442, 446, 488; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 88, 111, 171, 205, 301, 309, 310, 321, 323–325, 357, 430, 438, 454, 455, 476, 500, 502, 565, 586, 595–597; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 12, 66, 78, 92, 156, 178, 230, 369, 412, 448.

Штогрин Дмитро М. Володимир Перетц // 125 років київської української академічної традиції (1993). С. 341-357.

Ашнин Ф. Д., Алпатов В. М. «Дело славистов»: 30-годы. Москва: Наследие, 1994. С. 127-130, 185-188, 198, 242-243.

Щербань Т. Організатор Київської філологічної школи // СіЧ. 1995. № 1. С. 16-21.

Гирич І. Епістолярна спадщина Михайла Грушевського. К., 1996. С. 58.

УЦРада (1996-97). Т. I. С. 15.

Дудко Віктор Іванович (нар. 12 грудня 1959, м. Городня Чернігів. обл.). Проспект невиданого збірника Товариства дослідників української історії, письменства та мови у Ленінграді // Київська старовина. 1997. № 1/2 (315). С. 48-57.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 826-827.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 75, 91, 92, 93, 109, 136, 164, 167, 174, 177, 182, 185, 190, 197, 203, 211, 212, 217, 233, 255, 266, 271, 284, 297, 308, 310, 339, 342, 345, 357, 367, 372, 394, 405, 414, 416, 418, 428, 470, 499, 520, 523, 528, 551, 553, 554, 562, 563, 564, 574, 575, 581, 594,

597, 600, 601, 606, 614, 620, 623, 664, 665, 668, 678, 688, 690, 692, 699, 704, 713, 723, 727, 764.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 11, 76.

Матвєєва Л. Доля академіка Перетца // Наука і культура. Вип. 30. 1999. С. 207-224: 6 іл.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (429).

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 33.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 142, 234–235, 327.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 115.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 52, 66, 101, 111, 122, 135, 136, 137, 139, 184, 212, 221, 222, 228, 231, 239, 242, 249, 293, 308, 315, 331– 333, 337, 341, 344, 353.

Музей України (2006). С. 47-48, 58-59, 63, 87, 94, 95, 99-100, 103, 120, 224.

Пчілка Ол. Викинуті українці. К., 2006. С. 87, 141, 330-331.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 485.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 372, 375.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (516). С. (518).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 845 (С. Білокінь).

Перфецький Євген (1888-1947).

Гнатюк Володимир. Праці проф. Є. Перфецького по історії Угорської Руси-України // Книжка. Станіслав, 1922. № 4-7. С. 84-86.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 266–267.

Петров Микола Іванович (31 III 1840, с. Вознесенське Макар’євського пов. Костромської губ. — 9 VI 1921, Київ).

Редин Е. К. Проф. Н. И. Петров: По поводу исполнившегося 30-летия его ученой деятельности // Археологическая летопись Южной России. 1904. № 4-5. С. 125-127.

Життєпис академика М. Й. Петрова; Бібліографія найважніщих праць акад. М. І. Петрова // ЗІФВ УАН. Кн. 1. К., 1919. Част. офіц. С. LXXI-LXXV.

Щ. [Щербаківський] Д. [Данило Михайлович, 1877-1927]. Список головніших праць акад. М. І. Петрова щодо археології та мистецтва // Зб. секції мистецтв Укр. наук. т-ва у Києві. К., 1921. С. 145-147.

История ист. науки: Доокт. период (1965). С. 665.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 267 (Ф. П. Шевченко).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 10, 13, 18, 166, 184, 1,86, 199, 201, 224, 225, 239, 240, 243, 244, 246, 247, 256, 263, 297, 301, 359, 360, 363, 365, 382, 426, 437, 440–442, 456, 471, 472, 439; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 155.

Академік Микола Іванович Петров: Біобібліографія / Упоряд. В. Л. Микитась, Н. Д. Микитась. К., 1994. 79 (+ 1) с.

Зареєстровано 270 праць Петрова і 28 поз. літератури. Тираж 200.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 827-828.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 36, 57, 58, 64, 156.

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (523).

Пономарьов Степан Іванович (3 VIII 1828, м. Конотоп Чернігів. губ. – 3 X 1913, там само).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 86.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 14, 116, 137, 351.

Русские писатели 1800-1917. Т. 5 (2007). С. 71-72 (А. А. Малиновский).

Сіцінський Євтим Йосипович (Ю. О., Ю. Й.; 1859-1937).

К. Ч. [Крип'якевич Іван Петрович (1886-1967).]. П'ятдесятиліття наукової праці Євфима Сіцінського: Перелік наук. праць // ЗНТШ. Том 151. 1934. С. 220-222.

Ж, Д. З щоденника // Укр. слово. 1941. 17 X. Ч. 33. С. 3 (доля архіву).

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 148, 150, 163.

Бурко Демид. Протоєрей Юхим Сіцінський // Бурко Д. УАПЦ (1988). С. 330-332.

Акуленко В. І. Охорона пам'яток (1991). С. 96.

Винокур І. С., Корнілов В. В. Визначний літописець Поділля // Репресоване краєзнавство (1991). С. 93-101.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 10, 109, 241, 257.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 839-840.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 229, 446, 447, 568, 572.

Біла Світлана. Краєзнавча тематика у дослідженнях подільських істориків Церкви // Студії з архівної справи та документознавства. Т. 10. К, 2003. С. 76-78.

Трембіцький Анатолій. До історії бібліографії праць Євфимія Сіцінського // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 109-118.

Трембіцький Ан. Матеріали відомого музеєзнавця Євфимія Сіцінського у фондах Хмельницького обласного краєзнавчого музею – цінне джерело народознавчого вивчення Поділля // Волинський музей: історія і сучасність. Наук. збірник. Вип. 3. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк, 2004. С. 227-230.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 9, 116.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (697).

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 100, 144.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 273.

Скальковський Аполлон Олександрович (1 I 1808, м. Житомир – 28 XII 1898, м. Одеса).

Біднов Василь. Аполон Скальковський як історик Степової України // Науковий ювілейний збірник Українського університету в Празі, присвячений п. президентові Чесько-словенської республіки проф. д-р Т. Г. Масарикові, Ч. І. Прага, 1925. С. 291-316.

Рец.: Оксман Емануїл Григорович // Наука на Україні. Х., 1927. С. 361-366 (понад 80 додатків).

Лишилось у рукопису: Оксман Е. Г. А. О. Скальковський: Спроба бібліографії творів. Од., 1930. 16 арк. // Одеська держ. наукова бібліотека ім. М. Горького. Відділ рідкісних видань і рукописів. Ф. 61/31. № 958. Див.: Бібліографи Одеської наукової бібліотеки (2002). С. 167-169.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 15, 139, 352.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 24.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 306-307 (П. И. Воробей).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 840-841.

Музей України (2006). С. 151, 161.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 146, 150, 649.

Русские писатели 1800-1917. Т. 5 (2007). С. 626-627 (М. К. Евсеева).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1079 (В. Хмарський).

Слабченко Михайло Єлисейович (1882-1953).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 168, 199, 208, 209.

Підгайний С. Українська інтелігенція на Соловках (1947). С. 63-64.

Полонська-Василенко Н. Михайло Є. Слабченко // Спілка Визволення України й Спілка Української Молоді. Зб. 2. С. 125-130.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 99.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Винар Богдан (нар. 1926). Академік Михайло Слабченко: Матеріали до біографії та бібліографії. Додаток: Вибрана бібліографія праць Михайла Слабченка // Укр. історик. 1982/1983. № 3/4. С. 36-39.

Григор'єва Т. Ф. З сім'ї робітника-каменяра // Репресоване краєзнавство (1991). С. 32-37.

Заруба В. М. Академік Михайло Єлисейович Слабченко // Заруба В. М. Постаті: Студії з історії України. Кн. 2. Дніпропетровськ: Україна, 1993. С. 81-177, 249-251.

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 42-43, 48, 58.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 841-842.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 345, 373, 428, 482, 519, 523, 525, 527, 536, 543, 553, 575, 614, 635, 638, 652, 660, 713, 714, 752, 776.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 160, 256, 258, 341, 342, 385, 387, 396, 401, 492, 497, 510; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 31, 37, 66, 263, 319.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (430).

Остання адреса. Т. 1-2. Вид. 2 (2003). С. 36, 478, 960, 961.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 123.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 26, 27, 145, 151, 152.

Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 4 (2006). С. 73.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 18, 162, 395, 499.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1089-1090 (К. Кондратюк).

Смаль-Стоцький Степан Осипович.

Життєпис академика С. О. Смаль-Стоцького; Бібліографія праць проф. Ст. О. Смаль-Стоцького // ЗІФВ УАН. Кн. 1. К., 1919. Част. офіц. С. LXXVI - LXXVIII.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 288.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 256.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 138, 260–261, 321.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 118.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 27, 56, 86 – 89, 94, 101,107, 110, 132, 136,160, 163, 195, 211, 212, 204, 249, 276, 281, 283, 287, 289, 290, 297, 302.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 12, 253, 254, 262, 556, 570.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 592.

Срезневський Ізмаїл Іванович (1 / 13 VI 1812, м. Ярославль – 9 / 21 II 1880, СПб.).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 8, 12, 58, 81, 86–90, 94, 106, 117.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 152, 321, 398.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 24, 134.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 318-321 (С. Б. Бернштейн, М. Ю. Досталь).

Франчук В. Великий славіст // Наука і культура. 1988. Вип. 22. С. 224-230.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 229; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 281.

Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 283-285 (Г. Маценко).

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 6, 41, 51, 52, 189, 439, 444-464, 466, 473-476, 482, 483, 520, 527, 530, 531, 540.

Музей України (2006). С. 161.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 38.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 150, 329, 411.

Степняк-Кравчинський Сергій Михайлович (1 / 13 VII 1851, с. Новий Стародуб Олександрійського пов. Херсонськ. губ. – 11 / 23 XII 1895, Лондон).

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 276, 281, 418, 424.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 199-200 (Евгений Корнилович Жигунов).

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 201.

Сумцов Микола Федорович (6 / 18 IV 1854, СПб. – 14 IX 1922, Харків).

Реєстр наукових праць професора М. Ф. Сумцова, 1878-1918 // ЗІФВ [ВУАН]. Кн. 2/3. К., 1923. С. 8-40.

Микола Федорович Сумцов (1854-1922 рр.): Опис документальних матеріалів особистого фонду № 794. 1876-1921 рр. / Підгот. до друку.: І. О. Іваницька, О. Д. Катруха; Відп. ред. А. П. Ковалинський. К.: Наук. думка, 1965. 136 с.

Книга. Т. І. Відень; К., 1921. С. 40.

Айзеншток І. М. Ф. Сумцов: [Некролог] // Черв. шлях. 1923. № 1. С. 201-211.

Багалій Д. Наукова спадщина М. Ф. Сумцова // Черв. шлях. 1923. № 3. С. 162-171.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 92.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 325-326, 391 (В. З. Фрадкин).

Дзюба І. З гнізда великого Потебні // Літ. Україна. 1988. 3 XI

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 9, 26, 38, 143, 189, 190, 195, 199, 201, 224, 252, 262, 284, 297, 304, 335, 359, 360, 382, 431, 436, 489; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 52, 245; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 156.

Муравйовщина та інші події в Україні 1918–1919 років очима сучасника: [Листи до М. Сумцова його сина Дмитра] / Вступ. слово і публ. документів О. Музичук // Пам’ятки України. 1993. Ч. 1–6. С. 208–212.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 85, 96.

УЦРада (1996-97). Т. І. С. 37.

Савченко Г. О. Життя, діяльність і науково-історична спадщина академіка М. Ф. Сумцова (1854-1922 рр.): Автореф. дис... . канд. іст. наук. Дніпропетровськ, 1993. 19 с.

Взыскующие града (1997). С. 321.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 845-846.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 156, 205.

Мандебура О. С. Особовий фонд М. Сумцова як джерело вивчення історії етнологічної науки в Україні кінця XIX - початку XX ст. // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доп. Всеукр. конф. (Київ, 19-20 XI 1996 р.) / Голов. архів. упр. при КМ України. УДНДІАСД. К., 1997. Ч. 2. С. 120-125.

Мандебура О. С. Проблеми української етнографії в науковій спадщині М. Сумцова: Автореф. дис.... канд. іст. наук. К., 1997. 24 с.

Шаповал Ю. Сумцов М. Ф. // Українська журналістика в іменах. Вип. IV. Льв., 1997. С. 243-244.

Фрадкін В. З. Епістолярна спадщина академіка М. Сумцова // Треті Сумцовські читання: Матеріали наук. конф. (18 квіт. 1997 р.). Х., 1998. С. 35-38.

Микола Федорович Сумцов: Біобібліогр. покажчик / Уклад. Н. І. Полянська та ін. К., 1999. 251 с.

Шишов Ів. Українознавець: Спроба першого прочитання наукових праць М. Ф. Сумцова. Х.: Майдан, 2000. 172 с.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 411, 416, 420.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 20, 23, 66, 101, 107, 114, 122, 135, 136, 139,155 170, 175, 212, 222, 238, 249, 327– 329, 332, 336, 342, 346.

Пчілка Ол. Викинуті українці. К., 2006. С. 55, 323-324.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 194, 488, 569.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 155, 430, 437.

Історія України: Енц. довідник (2008). С.1178 (І. Підкова).

Тарновський-син Василь Васильович (1 IV 1837, с. Антонівка Пирятин. пов. Полтав. губ. – 13/25 VII 1899).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 107, 135, 141, 203.

Шевченко Т. Листування. Ред. і вступ. слово С. Єфремова. [К.,] 1929. С. 834-836 (С. Є.).

Лазаревський Г. Київська старовина (2007). С. 210-216.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1190 (Г.Швидько).

Тимченко (Богун) Євген Костянтинович (27 X 1866, Полтава — 22 V 1948, Київ).

Життєпис проф. Є. К. Тимченка; Праці проф. Є. К. Тимченка; Кримський А. Оцінка наукових праць проф. Є. К. Тимченка // ЗІФВ УАН. Кн. 1. К., 1919. Част. офіц. С. LC-LCIII.

Ковалів Пантелеймон. Наукові заслуги проф. Є. Тимченка // Наші дні (Львів). 1943. Листопад. Ч. 11. С. 7-8.

Ковалів П. Євген Тимченко // Свобода. 1966. 20 X. Ч. 195. С. 2, 6.

Ковалів П. Євген Тимченко: Некролог // ЗНТШ. Т. CLXXXV. Нью-Йорк та ін., 1969. С. 179-181.

УЦРада (1996-97). Т. I. С. 94.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 290, 367, 418, 422, 487, 497, 511, 611, 625, 630, 678, 681, 761.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 196, 197, 260, 269.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 9.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 87, 107, 220, 222, 239.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 325, 528.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 358.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 372.

Томашівський Степан (Tomaszewski; 9 I 1875, с. Купновичі Рудківського пов. на Львівщині – 21 XII 1930).

Халак Н. Матеріали до бібліографії наукових праць С. Томашівського // ЗНТШ. Том 233. Льв., 1997. С. 271-295.

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 135, 186, 195, 196, 197, 199, 212.

Томашівський С. Історик. Політик. Публіцист. Льв., 1931.

Андрусяк Мик. Томашівський як історик церкви // С. Томашівський – історик – політик – публіцист. Львів: Укр. кат. нар. партія, 1932. С. 31-39. (Передрук з ж. „Нова зоря". Львів, 1931. № 95.).

Андрусяк М. Професор С. Томашівський і молодь // Нова зоря. Львів, 1932. № 1.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 110, 111, 116, 151, 160.

Борщак І. С. Томашівський – історик (До 20-річчя з дня його смерти) // Україна. Париж, 1951. Зб. VI. С. 432-436.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 690.

Бортняк Надія. З листування І. Крип'якевича та С. Томашівського (червень 1922- червень 1930 рр.) // Іван Крип'якевич у родинній традиції (2001). С. 395-415.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 38, 139–140, 228, 572.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 51, 52, 54, 67, 76, 77, 85, 98, 100, 110–112, 119, 120, 126, 127, 137, 138, 140, 142, 150 165, 178, 187, 188, 190, 211, 212, 220, 223, 270, 273, 274, 282, 286, 303, 306, 310, 354.

Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006). С. 6.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 16, 20-21, 50, 57-58, 102, 105, 131, 330, 371, 375, 387, 392, 397-398, 444, 485, 497-499, 578.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1221-1222 (Н. Бортняк, М. Швагуляк).

Трифільєв Євген Парфенович (1867-1925).

Загоровский Евгений Александрович (26 VII / 7 VIII 1885, м. Харків - 22 II 1938, м. Одеса). Е. П. Трифильев // Вісник Одеської комісії країзнавства при УАН. Ч. 2-3. Одеса, 1925. С. 119.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1230-1231 (О. Ясь).

Туган-Барановський Михайло Іванович (8 I 1865, с. Солоне Чернігівської губ. – 22 I 1919, дорогою з Києва до Одеси).

Садовський Валентин. + М. І. Туган-Барановський // Наше минуле. 1919. Січень-квітень. Ч. 1/2. С. 141-143.

Книга. Т. I. Віdень; К., 1921. С. 40.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 9, 10, 26, 30, 35, 37, 39–41, 43, 48, 50, 51, 53–60, 66–68, 143, 145, 149, 161, 162, 167, 184, 207, 209–211, 224, 234, 236, 237, 359, 361, 407, 409, 412, 413, 426, 427, 429, 430, 432, 434, 449, 492, 493; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 8, 342, 402, 409, 439, 571; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 158, 159.

Суровцова Н. Спогади (1996). С. 41, 53, 60.

УЦРада (1996-97). Т. I. С. 102, 103, 104, 106, 115, 128, 129, 131, 132, 133, 136, 140, 141, 142, 145, 146, 151, 152, 154, 155, 156, 158, 161, 165, 171, 172, 179, 180, 205, 233, п. 16, п. 22, п. 24, п. 48, п. 266, п. 288; Т. II. № п. 31.

Взыскующие града (1997). Пок.

Вспоминая В. Ф. Асмуса... (2001). С. 242.

Осьмак (Літопис УПА. Т. 41; 2004). С. 320.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 193.

Фаас Іван Якович (1 січня 1894, стан. Нижньо-Чирська Області Війська Донського - 1944).

> **Фаас** Іван Якович, фахівець із цивільного й процесуального права, римського права й історії права, книгознавець. Син визначного суддівського чиновника в Києві. Освіта – юр. фак. Ун-ту Св.Володимира. Наприкінці 1919 виїхав до Одеси, де викладав у вищих навчальних закладах. В.о. проф. Одес. ін-ту нар. госп. Зразково описав збірку одес. інкунабул (35 одиниць), здебільшого юрид. змісту. За оцінкою С.Я.Борового, «был человеком широчайшего образования, энциклопедических знаний, блестящий лектор», але за умов сов. влади реалізуватися не зміг - ані захистити докторську дисертацію з історії візант. права („немарксистська"), ні стати професором. Вчений секретар Одеськ. Центр. наук. б-ки. Секретар бюро Одеськ. комісії краєзнавства. Під час нім.-румун. окупації ректор „Антикомуністичного ун-ту", організованого за моделлю ін-тів марксизму-ленінізму. До першої річниці звільнення Одеси від большевиків видав відповідну брошуру. Наприкінці війни еміґрував. По дорозі до Румунії помер від тромбофлебіту. - Тв.: Новый труд по истории права и хозяйства Украины: [Рец. на кн.: Слабченко М. Организация хозяйства Украины. Ч. 1. Т. 1-3. Одесса, 1922-23] // Вісник Одеськ. комісії краєзнавства. 1925. Ч. 2-3. Секція соц.-іст. С. 140-156; Давність володіння і гарантія продавця // ЗІФВ УАН. Кн. 13-14. 1927; Інкунабули Одеської центральної наукової бібліотеки: [Опис пам"яток, здебільшого з бібліотеки історика права Р.М.Губе,1803-1890] // Бібліологічні вісті. 1927. № 2. С. 69-90 і окремо; Частка мерця й частка душі: Археол.-юрид. розвідка // Вісник Одеськ. комісії краєзнавства. 1930. Ч. 4-5. Секція археологічна. С. 27-33.

Зданевич Б. Перша спроба опису інкунабулів на Україні // ЗІФВ УАН. Кн. 16. 1928.

Наука и научные работники СССР. Ч. VI (1928). С. 439.

Боровой С. Воспоминания. Москва; Иерусалим, 1993. С. 142-145, 240, 293, 380.

Фаас І.Я. // Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 3. К., 2006. С. 242-243 (С.І.Білокінь).

Філарет (**Дімітрій Грігор'євич Гумилевський**; 23 X 1805, с. Конобеєво Шацького пов. Тамбов, губ. – 9 VIII 1866, м. Конотоп).

Пономарев С. И. Преосвященный Филарет, архиепископ Черниговский и Нежинский. Полтава, 1866. 63, 2 с.

Листовский И. С. Филарет, архиепископ Черниговский. Чернигов, 1894 (на обкл. 1895). 429 с. (Список трудов Филарета, с. 416-423.

РБС. Т. [21]. Фабер-Цявловский. СПб., 1901. С. 80-83 (И. Корсунский).

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 116.

Глубоковский Н. Н. Русская богословская наука в ее историческом развитии и новейшем состоянии. Варшава, 1928. С. 4-5, 40-41, 44-46, 58, 80, 94.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 15, 352.

Флоровский Г. Пути русского богословия. Париж, 1937. Пок.

Русские писатели-богословы: Историки церкви: Биобиблиогр. ук. Изд. 2. М., 2001. С. 158-172.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 128.

Франко Іван, син Якова (Franko I., Myron, Taras; Крейцнахський брат; 27 VIII 1856 – 28 V 1916).

Мамонтов Я. Українська драматургія передреволюційної доби (1900-1917): Іст. огляд // Черв. шлях. 1926. № 11/12. С. 176-203.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 29, 30, 34, 36—40, 185, 186, 189, 190,231, 264. 270, 271, 286, 292, 293, 305, 307, 309, 310, 312, 329, 340, 360, 361, 364, 394, 400, 405, 415, 423.

Дорошенко Дм. Вол. Антонович (1942). С. 71, 72, 74, 86.

Єндик Р. На ввесь голос з приводу інсценізації творів Василя Стефаника // Наші дні. 1943. Ч. 1. С. 9.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 346-349 (Анатолий Васильевич Санцевич).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 200, 227, 229, 258, 262, 302, 305, 336, 338, 339, 387, 447; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 157, 158, 219, 227, 240, 241, 242, 246, 359, 473, 474, 483, 488; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 131.

Касьянов Г. Незгодні (1995). С. 17, 20, 185.

Алла Горська; Червона тінь калини (1996). С. 110, 199, 218, 229.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 119, 157, 311, 350, 354, 366, 371, 374, 375, 377, 379, 380, 424, 488, 516, 618, 619, 665, 667, 693, 698, 699, 709, 767.

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 143, 144, 200, 202, 248, 474, 475, 491.

Лисий І. Франко Іван Якович // Філософська думка в Україні (2002). С. 202–204.

Осьмак (Літопис УПА. Т. 41; 2004). С. 14, 19, 28, 33, 455, 476, 537, 565, 609, 631.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 4, 6–7, 25, 30–31, 34, 42, 67, 70–71, 83, 104, 132, 155, 157, 162, 171–172, 178, 180, 186, 190–191, 194, 201, 208, 211, 253, 269, 284, 317–318, 330–331, 347, 355–356, 486, 503–504, 515, 565, 572.

Овсієнко В. Світло людей. Т. 1 (2005). С. 17, 122, 245, 252, 266, 313; Т. 2 (2005). С. 99, 117, 177, 187, 228, 229.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 117, 168-170.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 9, 10, 33, 34, 37, 38, 39, 41, 42, 46-50, 54, 59, 61– 63,65, 66, 71–76, 78, 81, 85–87, 89 – 91, 94, 98, 101, 106,

110, 112, 114, 119–122,125, 126, 131–133, 135, 137–143, 147, 150, 154–160, 163, 165, 166, 168, 174–176, 183, 184,187, 188, 276, 278–280, 290, 300, 302, 303, 319, 324, 332. 341, 353, 354.

Музей України (2006). С. 121, 190.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 17, 25, 39, 263-264, 283, 285-287, 296-297, 304-306, 314, 317, 334, 329, 330, 335-365, 370-371, 374-375, 401, 413, 509, 540, 620, 634-635, 736.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1361-1363 (Я. Грицак).

Харлампович Костянтин Васильович (18 VIII (ст. ст.) 1870, с. Рогачі Брестського повіту Гродненської губ., тепер Республіка Білорусь – 21 III 1932, м. Київ),

Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 160, 207, 213.

К. В. Харлампович // Труды Ин-та славяноведения АН СССР. Т. 1. 1932. С. 425-426.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 101-102.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Депенчук Л. П. Константин Васильевич Харлампович // Очерки истории естествознания и техники. Вып. 38. К., 1990.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 199, 224, 245, 246, 256, 297, 360, 382, 442, 443, 447, 489; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 130, 230, 281, 414, 430, 438, 457, 498, 562, 569, 570, 579, 589; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 77, 156.

Матвєєва Л., Циганкова Е., Янковський О. Трагічні сторінки (З історії Академії наук України) // Україна. Наука і культура. Вип. 28. К., 1994.

Сосуд избранный (1994). С. 232, 257-258, 268, 362.

Юркова О. Доля академіка // Історичний календар 2000. К., 1999.

Справа академіка К. В. Харламповича / Публ. О. Морозова // Сіверянський літопис. 2000. №№ 1-2.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 251.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 215, 248, 254, 576.

Дзюба Олена. Костянтин Харлампович // Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 15. К., 2005. С. 395-431.

Широцький (Шероцький) Костянтин Віталійович (26 V / 7 VI 1886, с. Вільшанка-Бершадська Ольгопольського пов. Под.губ., тепер Крижопільського р-ну Вінницьк. обл. - 13 IX 1919, с. Білоусівка Гайсинського пов. Под.губ.).

Широцький (псевд. К.Ладиженко) **Костянтин Віталійович**, історик мистецтва, шевченкознавець. Син священика. Закінчив Тульчинську дух.школу, Кам.-Под. духовну семінарію, де був членом укр. громади (через переслідування семінарського начальства закінчив Новочеркаську семінарію), та Кам.-Под. худ.-промислову школу, де навчався у В.Розвадовського. Виїхавши до Петербурґа, закінчив Археол. ін-т (1911) та іст.-філол. фак. ун-ту (1912). Учень проф. Д.Айналова. Був

членом, а в 1908/09 членом правління «Гуртка українознавства при СПб. ун-ті», де виступав з мистецтвознавчими рефератами, які згодом обробляв у вигляді наукових розвідок. Багато працював у Музеї Імп. Рос.Археол.т-ва, дійсним членом якого був обраний 1911. 1913 залишений при ун-ті як професорський стипендіат, з 1915 і до жовтневого перевороту 1917 читав курс історії старого київського і галицького мистецтва як приват-доцент Петроґр. ун-ту по кафедрі історії мистецтва. У 1914/15 читав лекції для студентів у клубі «Наша школа», заснованому при укр. громаді. Протягом усіх років перебування в Петербурзі-Петрограді енергійно вибирав по місцевих сховищах різноманітні матеріали, що стосувались укр. культури. Його виписки склали коштовні тематичні збірки, що зберігаються нині в архіві Нац.музею укр. мистецтва. Був ініціатором розписування церкви в с. Білоусівці Гайсинського пов., де служив на парафії його батько, в укр.стилі (худ. Г.Золотов; див.: Основа, 1915, кн. 2). 1914 відбув 3-місячну подорож до Італії, обірвану через воєнні події. Входив до правління Благодійного т-ва видання дешевих і корисних книжок. Став одним із фундаторів видавничого т-ва «Друкарь» (1916). 1917 був комісаром Городенського пов. у Галичині від Тимчас.уряду (адміністр.апарат краю очолив Д.Дорошенко), де студіював пам"ятки мистецтва цього краю. Виїхавши до Києва, узяв участь в організації Секретаріату освіти Центральної ради, згодом - Мін-ва нар. освіти, де завідував худ.-пром.відділом, потім - Секцією охорони пам"яток старовини й мистецтва. Наприкінці 1917 читав лекції з мистецтва в київському Укр. народному ун-ті. Улітку 1918 обраний екстраорд. проф. Кам"янецького укр. держ. ун-ту, але там до лекцій не приступив через хворобу, що звела його у могилу (туберкульоз). Належав до СПб. т-ва укр. поступовців та партії соціалістів-федералістів. Член Укр. наук. т-ва.

Почав друкуватися 1904, вміщуючи в «Под.епарх.вед.» статті краєзнавчого змісту. З 1907 широко публікувався в «Записках» НТШ, журналах «Сяйво», «Украинская жизнь», «Искусство в Южной России», газеті «Рада» (тут вміщував також численні кореспонденції з Поділля та Петербурґа), після повернення до України - у журналах «Наше минуле», «Книгарь». Автор розвідок про мистецьку спадщину Т.Шевченка: «Брюллов і Шевченко» (Укр.жизнь,1913), «Ґравюри Т.Шевченка» (там само,1914, № 2), «Т.Шевченко як ілюстратор» (Шевченківський зб., т. 1. СПб., 1914), Г.К.Левицького (Искусство в Южной России, 1914, № 5-6) та В.А.Тропініна. Видав капітальні нариси з історії декоративного мистецтва України п.н. «Худ. убранство укр. дома» (Искусство в Южной России, 1913, №№ 4-6, 9-10; 1914, №№ 1-6 і окремо), у співавторстві з П.Балицьким - «Буковина и ее прошлое» та «Иллюстрированная история Галичины» (обидва вид. - Пг., 1915, підп.: К.Баладыженко). Автор першого путівника по мистецьких пам"ятках укр.столиці «Киев» (К., 1917; перевид. 1994). Не мав змоги читати коректури, тому у виданні лишились численні помилки. Мріяв перевидати його укр. мовою. Серед перших синтетичних курсів історії староукр.мистецтва - праці Ш. «Старовинне мистецтво на Україні» (К., 1918) та «Укр.штука за часів староокнязівських та її виучення» (Наше минуле, 1918, № 1). Уже напередодні смерті закінчив капітальний курс історії укр.мистецтва у 2 томах (доля рукопису невідома). Ілюстрації до цієї праці з"явились у вид-ві «Друкарь» у вигляді 144 листівок у 13 серіях. Працював над вступ-

ною розвідкою до альбому «Укр.старовинний портрет». Ш. належить багато статей з історії укр. і рос. малярства, мистецтва укр. стародруків, про писанки, архітект. пам'ятки, археологічні розкопки тощо. Систематично рецензував поточну мистецтвознавчу літ-ру. Ввів у науковий обіг величезну кількість цінних фактичних даних.

Середа А. Кость Віталійович Широцький // Збірник Секції мистецтв [Укр.наук.т-ва, том] I. К., 1921.

Биковський Л. Бібліографія праць К.В.Широцького // Там само.

Широцький К.В. // УРЕ, вид. 2. Том 12. К., 1985. С. 408 (С.Білокінь).

Щербаківський Данило Михайлович (1877, с. Шпичинці Київ. губ. – 1927).

Ернст Федір. Данило Михайлович Щербаківський: Пам'яти дослідника // Бібліологічні вісті. 1928. № 1 (18). С. 127-136: іл.

Як большевики нищили українську національну культуру // Укр. думка. Миколаїв. 1942. 15 VII. Ч. 56 (84). С. 2.

Курінний П. П. Д. М. Щербаківський // Шлях перемоги. 1954. Ч. 11-12.

Павловський В. Знищена й забута могила // Нові дні (Торонто). Ч. 77. 1956. Червень. С. 11-16.

Очерет Микола. Три зустрічі // Календар-альманах на 1958 рік. Буенос-Айрес: Відродження, б. р. С. 58-65.

Пастернак Яр. Археологія України (1961). С. 21-22.

Міллер М. Доля українських археологів (1962). С. 119.

Список репресованих істориків (1962). С. 69.

Полонська-Василенко Н. Історична наука в Україні (1962). С. 69.

Сидоренко В. Ревний колекціонер і невтомний дослідник // Нар. творчість та етнографія. 1968. № 5. С. 67–71).

Курінний П. Історія археологічного знання (1970). С. 71 (Серія: Скрипти ч. 37).

Павловський В. Данило Михайлович Щербаківський (1877–1927) // Сучасність. 1978. № 1. С. 21–25.

Лобуцький Вол. Українські націонал-комуністи (1983). С. 80-81.

Бурко Демид. УАПЦ (1988). С. 371-380.

Спаська Євгенія Юріївна (1891-1980). Спогади про мого найсуворішого вчителя Данила Щербаківського / Публ. С. Білоконя // Наука і культура: Україна: Щорічник. Вип. 24. К., 1990. С. 272-286.

Акуленко В. І. Охорона пам’яток (1991). С. 56, 104, 141.

Репресоване краєзнавство (1991). С. 351-353.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 226, 352, 393, 394, 490; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 219, 220, 300, 347, 361, 562, 577, 578, 591.

Верменич Я. Подвижник // Київ. старовина. 1994. № 5. С. 85–91.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 17, 46, 50, 65, 101, 136, 137, 139, 143, 146, 147, 150, 151, 165, 166, 180, 181, 186, 203, 204, 217, 240, 242, 257, 71, 273; Ч. 2 (1995). С. 5.

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 32.

Нікішенко Юлія. Колекція фрагментів укр. народної вишивки з НМІУ, зібрана Д. Щербаківським // Проблемы археологии и истории Боспора (к 170-летию Керченского музея древностей): Тез. докл. юбил. конф., г. Керчь, 25–27 июля 1996 г. Керчь, 1996. С. 115–116.

Онопрієнко В. Лицар укр. культури: Роль Д. М. Щербаківського у вітчизн. музеєзнавстві // Вісн. НАН України. 1996. № 3/4 С. 47–52.

Скібицька Т. Київ Данила Щербаківського // Генеза. 1996. № 1. С. 161–167.

Верменич Я. В. Життя і смерть Данила Щербаківського // Укр. іст. зб. К., 1997. Вип. 1. С. 245–269.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 368, 512, 513, 514, 519, 528, 549, 557, 616, 685, 699.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 393; Одарченко П. Видатні українські діячі (1999). С. 24-27.

Маньковська Р. Музейництво в Україні (2000). С. 16, 18, 23, 32, 60.

Суховарова-Жорнова Олена Борисівна. Географія походження та придбання портретів Національного музею історії України // Історико-географічні дослідження в Україні: Збірка наукових праць. Число 5. К., 2001. С. 247-249, 251-252.

Попельницький Олексій. З історії формування рукописних фондів Національного музею історії України // Студії з архівної справи та документознавства. Т. 10. К, 2003. С. 100, 102.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 629-630 (С. М. Ляшко).

Мусаева У. К. Подвижники крымской этнографии (2004). С. 120-125. С. 121-123.

Осьмак (Літопис УПА. Т. 41; 2004). С. 754, 755, 756, 757.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 189, 212, 238, 243, 244, 248, 254, 256.

Білокінь С. Спогади Данила Щербаківського про Г. Нарбута // Збереження історико-культурних надбань Глухівщини: Матеріали Четвертої науково-практичної конференції (21-22 IV 2005 р.). Глухів, 2005. С. 218-233.

Музей України (2006). С. 17-18, 50, 71, 73, 86, 120, 124-125, 133-136, 138, 188-189, 201, 213, 216, 224, 227, 235, с. 14-15 др. паг.

Щербина Володимир Іванович (16 V 1850, Київ – 1936, там само).

Бібліографія праць Володимира Івановича Щербини // Щербина В. І. Нові студії з історії Києва. К., 1926. С. XXXV-XXXIX.

Архів Михайла Драгоманова (1937). С. 62, 172, 372, 403.

Акуленко В. І. Охорона пам’яток (1991). С. 100.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 257.

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 34.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 367, 444. 547.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 262.

Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000). С. 16.

Тороповська Тетяна Миколаївна. Дослідження Володимира Щербини "Помянник Киевского Пустынно-Николаевского монастыря" та його значення для біографічної некрополістики // Інститут української археографії. Наукові записки: Зб. праць молодих вчених та аспірантів. Том 9. К., 2002. С. 508-511.

Папакін Г. Архів Скоропадських (2004). С. 78, 130.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 142, 210.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 210, 211.

Дзира Ів. Козацьке літописання (2006). С. 548.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006). С. 223.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 226, 229, 312, 411, 412; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 53, 75, 91, 100, 131, 169, 224, 226, 227, 242, 314, 359, 473, 484, 485, 553, 560, 561, 583–586; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 76, 77, 118, 418.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 419-421, (431).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1480 (О. Юркова).

Яворський Юліан Андрійович (1873 – 11 I 1937, Прага).

Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет (1937). С. 120.

V. Совєцький період, повоєнні роки (1945-91)

Енциклопедії:

Енциклопедія українознавства в двох томах / Під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича і проф. д-ра Зенона Кузелі. Том перший. Мюнхен; Нью-Йорк: Вид-во «Молоде життя», 1949[80].

[Кн. I] 1-368 с.

[Кн.] II. [4], 369-800 с.

[Кн.] III. [4], 801-1230 с.

Редакційна колегія: проф. Глобенко Микола, проф. інж. Димінський Роман, проф. д-р Полонська-Василенко Наталія, проф. д-р Шерех Юрій, секретар Редакційної колеґії: Янів Софія, карти і діяграми роботи д-ра Кулицького Миколи.

Редактори відділів:

I. **Загальна частина** – проф. д-р Кузеля Зенон.

II. **Фізична географія і природа** - проф. д-р Кубійович Володимир.

III. **Людність** – проф. д-р Кубійович Володимир.

IV. **Етнографія** – проф. д-р Петров Віктор.

V. **Мова** – проф. д-р Рудницький Ярослав.

Про Рудницького: Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 278-279.

VI. **Археологія, Історія** - проф. д-р Пастернак Ярослав, проф. д-р Крупницький Борис, проф. д-р Оглоблин Олександер, проф. д-р Кубійович Володимир.

VII. **Церква** – проф. д-р Чубатий Микола.

Про Чубатого: Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 198; Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 388.

VIII. **Право** – проф. Окіншевич Лев.

IX. **Культура, загальна характеристика** – проф. д-р Кульчицький Олександер.

X. **Література** – проф. д-р Шерех Юрій.

Про Шевельова: Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 299

XI. **Просторове мистецтво** - проф. д-р Січинський Володимир.

XII. **Театр, музика, танок** – доц. Гаєвський Валентин, доц. д-р Лисько Зенон, проф. д-р Шерех Юрій.

XIII. **Кіно, фото радіо**.

XIV. **Наука, освіта, виховання** - проф. д-р Витанович Ілля, д-р Терлецький Маркіян, проф. д-р Шерех Юрій, доц. д-р Янів Володимир.

[80] Післяслово, вміщене у третій книжці першого тому, має наприкінці дату: «Сарсель, травень 1952 року».

XVI. **Бібліотеки, архіви, музеї** - проф. д-р Кузеля Зенон.

XVII. **Народне господарство** - проф. д-р Васильїв Микола, проф. д-р Кубійович Володимир.

XVIII. **Суспільство** – доц. д-р Янів Володимир.

XIX. **Народне здоров'я, Фізична культура** - проф. д-р Плющ Василь.

XX. **Військо** – ген. Шандрук Павло, доц. д-р Горбач Олекса.

Рец.: Млиновецький Р. [Бжеський Роман.] Голод на Україні і «таємнича рука». Торонто, 1982. 308 с.

Зміст: Передмова (С. 3); М-ин Д. Про географію України (С. 4-10); Голод на Україні і «таємнича рука» (С. 11-31); Чому говоримо, пишемо і протестуємо, згадуючи лише голод 1933 року? (С. 32-57); Додатки. Ч. I (С. 58-75); Паклен Р. Медична опіка в СССР і зріст населення (С. 76-91); Хто ж був справді «головним редактором» т. зв. «Енциклопедії українознавства» (С. 92-133); У чийому інтересі? (С. 134-268); Кілька слів до читача в справі підпису автора (С. 269); «Плян до душі» провалиться (С. 270-271); Примітки (С. 272-275); Додатки. Ч. II (С. 276-307).

Романенчук Богдан. Азбуковник: Енциклопедія укр. літ-ри. Філядельфія: Київ.

Т. 1: А-Б. 1966. 472 с.

Т. 2: В-Г. 1973. 535, [1] с.

Про автора: Т. 1. С. 12.

Рец.: Лев Василь // Українська книга. Philadelphia, Pa., Травень-червень. Ч. 2. С. 58-60.

Довідники:

Малий Адресар українського організованого життя на Чужині, 1949. Без місця: Накладом Комісії Допомоги Укр. Студентству, [КоДУС; 1949]. 48 с.

Weresh Wasyl. Guide to Ukrainian-American Institutions Professionals and Business. [New York, 1955.] 336 p.

Із змісту: Mudry Vasyl. Ukrainian Immigration in the U. S. A.: Beginnings of Ukrainian Immigration (C. 5-17); Kolody Hr., Steciuk B. Physical and Spiritual Development of Ukraine (C. 19-45); Doroshenko Wolodymyr. Chronological Dates of the History of Ukraine (C. 46-58); List of the Ukrainian Churches and Clergymen in the U. S. A. (C. 59-71); Choir Directors (C. 72-76); Ukrainian Catholic Clergy in other Countries (C. 77-84); Ukrainian Orthodox Church in America (C. 85-88); Ukrainian Orthodox Church in America under the Patriarchate of Constantinople (C. 88-91); Organizations [from A to Z] (C. 93-180); Doroshenko Wolodymyr. Ukrainian Press in the U. S. A. (C. 181-190); Ukrainian National Homes and Clubs (C. 196-200); Biographical Sketches [from A to Z] (C. 207-287); Ukrainian Organizations outside the United States (C. 290-293); Business Directory (C. 294-297).

Метабібліографія:

Кац Р., Шеліхова Ніна Митрофанівна (1905-1984). Про стан історичної бібліографії на Україні // УІЖ. 1958. № 5.

Крип'якевич Іван Петрович (1886-1967). Бібліографія історії України в дожовтневий період // УІЖ. 1958. № 5. С. 166-170.

Фесенко Андрій Володимирович (1915 – 26 VI 2000, Вашінґтон). До питання української бібліографії закордоном // ЗНТШ. Том 185. 1969. С. 97-112 (= Збірник Філологічної секції НТШ. Том 34).

Доповідь, прочитана на об'єднаному засіданні мовознавчої та бібліографічної комісій НТШ 1 VI 1968 у Нью-Йорку. Дату смерті встановив Вадим Смогитель за записом у соборі Іоанна Предтечі Рос. закордонної церкви (Вашінґтон).

Гуменюк М. П. Українські бібліографи XIX – початку XX ст. Х., 1969.

Рец.: Гавриленко Віталій. Лоцмани книжкового моря // Жовтень. 1970. №. 6. С. 142-143.

Корнєйчик Ігор Іванович (1924-1974). Історія української бібліографії: Дожовтн. період. [Харків:] Кн. палата УРСР, 1971. 374 (+ 2) с. 4100 прим.

Рец.: Каганов Исаак Яковлевич. Капитальное исследование // Советская библиография. 1972. № 4 (134). С. 92-96; Паравійчук Андрій Григорович. Нариси з історії української бібліографії // Архіви України. 1972. Березень-квітень. № 2 (112). С. 91; Полєк В. Т. // Українська мова і література в школі. 1972. № 6. С. 87-89; Сороковська Софія Володимирівна // УІЖ. 1972. № 9. С. 136-138; Герасименко В. Я. // Там само; Сарбей Віталій Григорович. Шляхи української бібліографії // Вітчизна. 1973. № 3. С. 206-210.

Некролог: Игорь Иванович Корнейчик // Советская библиография. 1974. № 2 (144). С. 86.

Наприкінці передмови сказано: «Автор висловлює глибоку подяку за допомогу в роботі О. І. Дею, Ф. П. Максименку і М. О. Морозу. З теплим почуттям вдячності він згадує також корисні поради І. Я. Айзенштока, В. Я. Герасименка і небіжчиків Ю. О. Меженка та М. І. Ясинського» (С. 9). Примірник Ф. П. Максименка має інскрипт: «Дорогому Федору Филипповичу Максименко с самыми теплыми чувствами и неизменной благодарностью. И. Корнейчик. Харьков. 3 авг. 1971 г. »

Соколишин Олександер (нар. 8 IX 1914, м. Чернівці). Бібліографічна хроніка // Українська книга. Philadelphia, Pa., 1971. Січень-березень. Ч. 1. С. 24-25.

Із змісту: Нові бібліографії. Бібліографи (Петро Ґой, Дмитро Штогрин, Максим Бойко, Микола Кравчук та Василь Луців) працюють. Реєстрація рідкісної україніки.

Егорнова Л. А. К вопросу о разграничении понятий «история библиографии», «библиографическое источниковедение» и «библиография библиографии» // Федоровские чтения, 1979. М., 1982. С. 120-124.

Справочник научного работника: Архивы, документы, исследователь / Авт.-сост. Юрий Миронович Гроссман, Виталий Наумович Кутик. Изд. 2. Льв., 1983.

Magocsi Paul Robert. Ucrainica Collections and Bibliography in North America: their current status // Journal of Ukrainian Studies. [Vol.] 23. Winter 1987. № 2. P. 77-91.

Бойко Максим (1912-). Українська бібліографія материка і діяспори. Bloomington, 1989.

Псевдоніми:

Масанов Иван Филиппович (18 V 1874, с. Новоє Владімір. губ. – 25 II 1945). Словарь псевдонимов русских писателей, ученых и общественных деятелей / Всесоюзная книжная палата. Подготовил к печати Ю.И.Масанов. Ред. Б.П.Козьмин. Т. 1-4. М., 1956-1960.

Т. 1: А – И. М., 1956. 442, [2] с.Тираж 20 000 экз.

Т. 2: К – П. М., 1957. 387, [1] с. Тираж 15 000 экз.

Т. 3: Р – Я. М., 1958. 415, [1] с. Тираж 15 000 экз.

Т. 4. М., 1960. 558, [2] с. Тираж 12 000 экз.

Із змісту: Алфавитный указатель авторов (Т. 4. С. 23-553); Исправления (Там само. С. 555-556); Дополнения к алфавитному указателю авторов (Там само. С. 556-557). Дати життя включають подеколи число й місяць, подано також місця народження й смерті. До кожної особи подано дефініцію.

Додатки й виправлення до словника складають чималу бібліографію. Напр., у 67 памятці клубу «Вятские книголюбы» (Киров, 1979) Є.Д.Пєтряєв оприлюднив псевдоніми 42 авторів.

За оцінкою Ол. Дея (С. 8), українські матеріали подано у словнику слабко, у виданні виявлено деякі помилки й перекручення (Там само. С. 9). Тим часом це не зменшує ваги праці Масанова, якою постійно користувались тисячі вчених протягом десятиріч. Словник містить силу матеріалів про авторів, що народилися чи померли на території України, друкувались у виданнях, що виходили російською мовою в Україні.

Дей Олексій Іванович (30 III 1921, с. Синявка Чернігів. обл. – 6 VIII 1986, Київ). Словник українських псевдонімів та криптонімів, XVI-XX ст. К.: Наукова думка, 1969. 559 (+ 1) с.

Понад 10 000 псевдонімів і криптонімів. 10 000 прим.

Із змісту: Алфавітний покажчик авторів (С. 433-557).

Ні дат чи місць народження й смерті ніде немає, так само жодних дефініцій.

У тексті словника псевдонімів чимало покликів на архівні матеріали (І.Калиновича), передусім ЦДІА у Львові, каталоги бібліотеки НТШ та ЛНБ, інформації авторів, редакційні примірники «Ради» та «Громадської думки», Інституту літератури, відділу рукописів ЦНБ АН УРСР та ЛНБ, збірку автобіографій М.Плевака тощо.

Рец.: Півторадні Василь. Рад. літературознавство. 1969. № 12. С. 76-82; Родько Микола. Давно очікуваний // Жовтень. 1970. № 7. С. 134-139; Хинкулов Леонид Федорович (1911-). Что в имени?.. Любопытная история с Аверьяном Любопытным и другими // Радуга. 1970. № 11. С. 166-171.

Про вид.: Білокінь С. І. До питання про авторство «Словника українських псевдонімів»: Док. і мат. // Mappa mundi: Зб. наук. праць на пошану Ярослава Дашкевича з нагоди його 70-річчя. Львів; К.; Нью-Йорк, 1996. С. 830-874.

Про Ол. Дея: Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 91-92.

Книгознавство:

Фесенко Андрій. Український ренесанс 1920-х років у книгознавстві та його відгуки // Українська книга. Philadelphia, Pa., 1972. Січень-березень. Ч. 1. С. 3-11; Травень-червень. Ч. 2. С. 42-49.

Англомовна україніка:

Weres Roman, син Дмитра (27 XI 1907 - ?). Index of the Ukrainian Essays in Collections published outside the Iron Curtain in the years 1963-1978. Vol. 1-9. Chicago, 1967-78.

Розписано 59 назв укр. періодичних видань та збірників.

Про Вереса: Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 357.

Соколишин Ол. Бібліографія україніки англійською мовою: Огляд її стану і джерел у вільному світі // Українська книга. Philadelphia, Pa., 1971. Квітень-червень. Ч. 2. С. 77-81; Жовтень-грудень. Ч. 4. С. 106-109; 1972. Січень-березень. Ч. 1. С. 11-17.

Sokolyshyn Aleksander. Ukrainian Selected and Classified Bibliography in English. New York; Munich; Chicago, 1972.

Ukrainians in North America / Comp. by Halyna Myroniuk and C. Worobec. St. Paul; Toronto, c 1981.

Wynar Bohdan S. (нар. 7 IX 1926, Львів). Ukraine: A Bibliographic Guide to English-Language Publications. Englewood, Colorado: Ukrainian Academic Press, A Divisiion of Libraries Unlimited, Inc., 1990. xiii, [1], 406 p.

Зміст: Contents (vii-ix), Introduction (p. xi-xiii), General Reference Sources (p. 1-21), Art and Architecture (p. 22-35), Economics (p. 36-54), Education and Culture (p. 55-67,), Ethnic Studies (p. 68-101), Folklore (p. 102-105), Geography and Travel (p. 106-109), History and Political Science (p. 110-270), Language and Linguistics (p. 271-284), Literature (p. 285-329), Performing Arts (p. 330-337), Philosophy, Sociology, and Demography and Statistics (p. 338-344), Religion (p. 345-364), Index (p. 365-406).

Описано й проанотовано 1084 поз., включаючи монографії, докторські опубліковані та неопубліковані дисертації, збірники, симпозіуми, фестшрифти та ін. вид. неперіодичного характеру, що стосуються укр. історії та культури. В аналітичних анотаціях зроблено численні поклики до споріднених праць, нерідко також і в неанглійській мові. Наприкінці анотації подано поклики на рецензії, опубліковані в наукових журналах. Крім 13 розділів, матеріал структуровано в десятках підрозділів та окремих предметних секціях.

Дж.: Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 364-365.

Сховища:

Каталог відсутніх видань в Державному архіві Книжкової палати УРСР. Х., 1966. 112 с.

Для службового користування. Тираж 300. Книжки Б.Антоненка-Давидовича, В.Винниченка, О.Вишні, Б.Грінченка, М.Грушевського, В.Затонського та ін. Перелік видань, втрачених у роки Великої Вітчизняної війни. Розділи: Книги (С. 3-89), Журнали (С. 90-112).

Immigration History Research Center: Ukrainian American Collection: A Brief Description, 2 nd edition / Compiled by Halyna Myroniuk and Maria Myroniuk; University of Minnesota, 1981. 24 p.

Stevens Mary. Guide to the Slavic and East European Resources and Facilities of the University of Toronto Library. Toronto, 1987. 37, [3] p.

Boshyk Yury. A Guide to the Archival and Manuscript Collection of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S., New York City: A Detailed Inventory. Edmonton, 1988.

Книжковий репертуар:

Бачинський Євген. Українська друкарня в Женеві, [1876-1952] // Науковий збірник / УВАН у США. [Том] II. Нью-Йорк, 1953. С. 58-105.

Реєстр друків, 1876-1917 (С. 94-104). 112 записів.

Быкова Татьяна Александровна (1893-1975), Гуревич М. М. Описание изданий гражданской печати 1708 – январь 1725 г. Москва; Ленинград: АН СССР, 1955. 624, [4] с.: илл. и табл., 8 вкл. л.

Бачинський Леонід Васильович (28 II 1890, Катеринослав – 25 VI 1989).Книжкові видання в Клівленді від 1915 року // На слідах. 1956. Ч. 2 (6). С. 17-19.

53 назви, 1915-1955.

Запаско Яким Прохорович (28 VIII 1923 – 2 X 2007), Ісаєвич Ярослав Дмитрович (нар. 7 III 1936, с. Верба Дубенського пов. Волинського воєводства, нині Рівненщина). Пам'ятки книжкового мистецтва: Каталог стародруків, виданих на Україні, 1574-1800. Кн. 1-2. Льв.: Львів. ун-т, 1981-1984.

Центральна наукова бібліотека ім. В. І. Вернадського: Каталог фондів: 1. Бібліотечні колекції. Вип. 1. Б. Д. Грінченко. К.: ЦНБ ім. В. І. Вернадського, 1988. 958, [2] с.

2641 поз. 500 прим. З огляду на цензуру в іменному покажчику знято поклики на видання С. Петлюри (№№ 1259, 1825). Нині окремих видань у наявності немає (напр., № 994)[81]. **Біблія** (№№ 994, 1384, 2519). Видання **із книгозбірень** Д. Каменецького (№ 1134), Ол. Тищинського (№ 1654), Ю. та В. Леонтовичів (№ 2153) та К. Михальчука (№ 2625). Видання **з інскриптами** В. Антоновича (№ 1513), А. Берло (№ 1513), В. Богородицького (№ 1259), С. Єфремова (№ 1259), І. Каманіна (№ 1513), В. Липинського (№ 1259, 2122), О. Лотоцького (№ 1259), Ф. Матушевського (№ 2122), К. Михальчука (№ 1259), В. Олександрова (№ 994), І. Франка (№ 1259) та ін. **Відбитки** (№№ 1259, 1350). Видання **з виправленнями** автора – В. Перетца (№ 1259). **Рукописи**: «Реестр сколко издержано 1770-1778» (№ 1641, 216 арк.), «Дніпро реве», музика Д. Січинського (№ 2594). **Коректурний** відбиток третього вид. «Як жив український народ» Б. Грінченка (№ 1853). Видання Л. Боровиковського **переписав** з друкованого Б. Грінченка (№ 1002). **Повні** комплекти період. видань: «Вольное слово» (№№ 1465-67), «Згода» (№ 2603), «Маяк» (№№ 2602-03), «Новини» (№ 2131), «Сяйво» (№ 2606), «Тепла роса» (№ 2603), «Черниговский листок» (№ 1464), «Чорна рада» (№ 1472). Відзначено **дефектність** окремих видань (№№ 996, 1653, 1973, 2530).

Із змісту: **Городоцький** музей: №№ 200, 2024; **Покажчики**: № 1367; **Програми**: №№ 674, 740, 2120, 2536, 2550, 2620; **Видавництва**: «**Благотворительное общество**»: №№ 1074, 1083, 1560, 1587, 1851, 1880,

[81] Україномовна книга у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1798-1923. Бібліогр. пок. Т. 1-3. К., 2003.

2138, 2150, 2313, 2540; «**Боротьба**»: № 2241; «**Будучина**»: № 2219; «**Буревестник**»: № 2227; «**Вид-во ім. Б. Грінченка**»: № 1902; «**Відродження**»: № 2567; «**Вік**»: №№ 60, 627-629, 631, 1059-70, 1636, 1797-1806, 1814, 1833, 1840, 1849-50, 1916, 1918, 1934, 2002, 2058, 2107, 2244, 2254-56, 2467; «**Волосожар**»: №№ 1877, 2261; «**Вси Гуртом**»: №№ 1030, 1229, 1232; «**Дзвін**»: №№ 1077, 1875, 1920, 2086, 2178, 2454, 2633; «**Діло**»: № 2092; «**Дністер**»: № 1897; «**Життя й мистецтво**»: №№ 2263, 2515; «**Задруга**»: № 2548; «**Запомога**»: №№ 1078,... 2116-17, 2140, 2179; «**Запорожжя**»: № 2483; «**Знаття – то сила**»: № 1730; «**Зоря**»: №№ 1951, 2257; «**Іст. белетристика**»: 2533; «**Кадима**»: № 1961; «**Коштом** і заходом Вас. Яворського» (№ 2043); «**Криниця**»: №№ 1554, 1796, 1912, 1935, 2555; «**Лан**»: №№ 953-954, 2124; «**Молода Україна**»: № 2077; «**Надія**»: 1667, 2053; «**Наша кооперація**»: № 2516; «**Наша хата**»: № 2510; «**Нашим дітям**»: №№ 1733, 2185, 2522; «**Нове життя**»: № 1904; «**Початок**»: № 2228; «**Праця**»: №№ 1873, 2561; «**Промінь**»: №№ 2494, 2511, 2553; «**Просвіта**»: №№ 549-576, 580, 602-604, 609, 1379,... 2198, 2322, 2470-71, 2479; «**Ранок**»: №№ 1051, 1553, 1889, 1921, 2105, 2127, 2491; «**Рідна хата**»: № 2055; «**Рух**»: № 2043 (С. 734); «**Село**»: № 1794; «**Сел. книжка**»: № 1878;«**Серп**»: №№ 1948, 1982-83; «**Сніп**»: №№ 1979, 2531; «**Степ**»: № 2475; «**Струмок**»: № 1746; «**Сяйво**»: № 1686; «**Укр.-руська вид. спілка**»: №№ 1323, 1393-1461, 1933, 1956, 2564; «**Укр. учитель**»: №№ 1129, 1373, 1559, 1907-11, 1927, 1975, 1984, 2059, 2072, 2090; «**Час**»: №№ 1622, 1659-60, 1815, 1876, 1879, 1885-86, 1895, 1923, 2226, 2266, 2481, 2484; «**Червоний прапор**»: № 2628.

Рец.: Білокінь С. Парадокс престижу і фаховості // Книжник. 1990. № 1. С. 20-25.

Видавництва:

Сірий Юрій [Тищенко Юрій]. Із спогадів про українські видавництва: ["Лан", "Дзвін"] // Українські бібліологічні вісті. [Ч.] 1. Авґсбурґ: УВАН, 1948. С. 38-47.

До історії наших видавничих змагань на чужині // Українські бібліологічні вісті. [Ч.] 1. Авґсбурґ: УВАН, 1948. С. 62-64. Підп.: Д. С.

Видавництво "Шляхи на Україну" (Ганновер, 1945-) та Бібліотечка "Нашим дітям".

Метабібліографія:

Pelenskyi Ie. (1908-1956). Ukrainica в західно-європейських мовах: Вибрана бібліографія. Munchen: Бистриця, 1948. 112 с. (= ЗНТШ. Том 158).

Пеленський Є. Ю.; Кузеля З. [Пеленський Євген; Кузеля Зенон.] Бібліографія: Історія української бібліографії // Енциклопедія українознавства. Том 1. Мюнхен; Нью-Йорк, 1949. [Кн.] III. С. 966-969.

Левашева З. П. Библиография русской военной библиографии: Систематич. перечень основных библиогр. указателей с нач. XIX века до Великой Октябрьской соц. революции / Под ред. П. И. Карклина. М.: ГБЛ, 1950. 59 (+ 2) с. 349 записів.

Берльштейн Альфред. Бібліографія бібліографій // Науковий збірник / УВАН у США. [Том] II. Нью-Йорк, 1953. С. 185-186.

Сокурова М. В. Общие библиографии русских книг гражданской печати 1708-1955. Изд. 2. Ленинград, 1956.

Hahn W. Bibliografja bibliografji polskiej. Lwów, 1921. Wyd. 2. Wrocław, 1956.

Веревкина А. Н. Библиографические указатели зарубежной исторической литературы о Советском Союзе // История СССР. 1958. № 1. С. 221-229.

Кац Р. і Максименко Федір Пилипович (1897-1983). Бібліографія української і російської бібліографії по історії УРСР. К., 1960. II, 154 л. Ротатор.

Рец.: Дашкевич Я. Р. Цінна праця з бібліографії історії УРСР // Науково-інф. бюлетень Арх. упр. УРСР. 1961. № 1. С. 73-76.

Збірник на пошану українських учених, знищених большевицькою Москвою. Париж; Чікаґо, 1962. 356 с. (= ЗНТШ. Том 173).

Зміст: **Полонська-Василенко** Наталія. Історична наука в Україні за совєтської доби та доля істориків (С. 7-111). **Міллер** Михайло. Доля українських археологів під Совєтами (С. 112-126). **Овчаренко** Марія. Сергій Єфремов як літературознавець (С. 127-184). **Костюк** Григорій. Українське наукове літературознавство в перше пореволюційне п’ятнадцятиліття (С. 185-216). **Кравців** Богдан. Розгром українського літературознавства, 1917-1937 рр. (С. 217-308). **Шевельов** Юрій. Покоління двадцятих років в українському мовознавстві (С. 309-332). **Дольницький** Мирон. Український учений-географ, професор д-р Степан Рудницький (С. 333-346). **Величківський** Микола. Знищення сільськогосподарських науковців у Кам’янці-Подільському (С. 347-354).

Wynar Bohdan S. (нар. 1926). Introduction to bibliography and reference work. Denver: University of Denver; Graduate school of librarianship, 1963. 228 p.

Молодчиков Олександр Володимирович (1919-1997), Сороковська Софія Володимирівна. Бібліографія бібліографії з історії Української РСР, 1960-1965 рр. // УІЖ. 1966. № 2. С. 156-159; № 3. С. 155-159; № 5. С. 157-160; № 6. С. 157-159; № 9. С. 159-160; № 10. С. 158-160.

Романенчук Б. Бібліографія // Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С.325-329.

Романенчук Б. Бібліографія літератури // Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 329-332.

Романенчук Б. Біо-бібліографія літератури // Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 362.

Шеліхова Ніна Митрофанівна (1905-1984) та Ровнер Олена Самійлівна. Бібліографія російської і української бібліографії по історії Української. РСР, 1956-1965 рр. К., 1966. II, 128 л. Ротатор.

Гудовщикова Ирина Васильевна. Общая международная библиография библиографии: Учебное пособие. Ленинград: Ленингр. гос. ин-т культуры, 1969. 104 (+ 4) с. 2000 прим.

Зареєстровано працю еміґранта Б. Винара (Wynar B. S. Introduction to bibliography and reference work. Denver, 1963. 228 p.) та дальші її видання.

Сороковська Софія Володимирівна. Українська радянська історична бібліографія К.: Наукова думка, 1980. 656 поз. 800 прим.

Бібліографічні посібники УРСР, 1976-1980. Х., 1985.

Бойко Максим (1912-). Бібліографія української бібліографії періоду державности і діяспори. Bloomington, 1989.

Грановський Борис Васильович, Погребецька Надія Михайлівна, Рильков Сергій Олександрович, Костира Віра Іванівна. Джерела українознавства. Вип. I: Вітчизняні бібліогр. джерела. К., 1990. [2], 239 (+ 1) с. 1385 записів. 1000 прим.

Рец.: Білокінь С. Про становище української бібліографії // Слово і час. 1991. № 11 (371). С. 82-87.

Загальні покажчики:

Новая иностранная литература по истории, археологии и этнографии. Москва: ФБОН, 1949 –.

Щомісячне видання, у якому реєструвалася зокрема україніка.

Донцов Дмитро. Найважніша література // Донцов Дм. Дух нашої давнини. Вид. 2. Мюнхен; Монтреаль, 1951. С. 327-341 (Серія «Життя і чин». Ч. 2).

Покажчик з українознавства, альтернативний до брошури С. Єфремова «Українознавство: Покажчик потрібнішої до самоосвіти літератури» (К., 1920).

Демидчук Семен. Матеріяли про Україну в американських енциклопедіях // Науковий збірник / УВАН у США. [Том] II. Нью-Йорк, 1953. С. 161-168.

Вандов И. Българскu книги за Съветския Съюз // Ново време. София, 1955. № 9. С. 74-85.

Дунаевский Владимир Аронович (1919-1998). Иностранная литература по истории СССР // История СССР. 1959. № 4. С. 213-217; № 6. С. 204-207.

Ловмяньский Г., Житкович Л. История СССР в историографии народной Польши // История СССР. 1960. № 1. С. 207-223.

Гольдберг Александр Львович (1922-1982). Дореволюционные издания по истории СССР в иностранном фонде Государственной публичной библиотеки им. М. Е. Салтыкова-Щедрина: Сист. указ. Вып. 1: История СССР с древнейших времен до конца XVII века. Ленинград: ГПБ, 1964. 418 с. 1852 записи.

Література, видана до 1882.

З 1965 Державна історична бібліотека видавала щорічник “Історія Української РСР” (з 1994 – “Історія України”).

История исторической науки в СССР. [Том I]: Дооктябрьский период: Библиография / Сост. Э. А. Вайсборд, К. И. Голиков, Б. А. Каменецкий и др. Москва: Наука, 1965. 703 (+ 2) с. 11086 записів. 3300 прим.

Симон Константин Романович (1887-1966). Зарубежные исторические библиографии послевоенных лет: Обзор важнейших изданий, вышедших в Европе и США на 1 января 1963 г. // Библиографические обзоры: История и экономика. Москва, 1965. С. 3-54.

Хорошкевич Анна Леонидовна (нар. 1931), Зимин Александр Александрович (1920-1980). Новые зарубежные издания источников по истории феодальной России до XVIII в. // История СССР. 1965. № 5. С. 159-173.

Вітрук Людмила Дмитрівна (нар. 2 II 1932, Київ), Максименко Федір Пилипович (1897-1983) та Рябоконь Валентина. Бібліографії зарубіжних видань з історії Української РСР: Бібліогр. покажчик. К.: Наук. думка, 1971. 198 (+ 2) с. 1140 записів. 300 прим. Для служб. корист.

Научная и справочная литература: Искусство; Точные и естественные науки; Словари, справочники и энциклопедии; Книговедение; Литературоведение; Фольклор; Искусство: Каталог-прейскурант на покупку и продажу букинистических и антикварных книг / Сост. Н. Я. Гущин и др. Москва: Книга, 1977. 399 (+ 1) с. 2547 записів. 20 000 прим.

Справочники по истории дореволюционной России: Библиогр. указатель / Сост. Г. А. Главатских и др. Под ред. Петра Андреевича Зайончковского, 1904-1983. Изд. 2 пересмотр. и доп. Москва: Книга, 1978. 639 (+ 1) с. 5371 запис.

Із змісту: Общий отдел [Энциклопедии. Словари; Законодательные и правовые памятники; Календари; Справочники по специальным историческим дисциплинам; Архивоведение (С. 61-75); Библиотеки. Музеи (С. 76-78]. Социально-экономический отдел (Территория; Население; Сословия. Классы. Группы; Сельское хозяйство; Промышленность и торговля; Финансы; Транспорт; Связь). Политический строй [Государственные органы и учреждения XVIII в.; Государственные органы и учреждения Российской империи XIX – начала XX в.; Высшие правительственные учреждения; Министерства и главные управления; Общественные учреждения; Церковь (С. 233-235)]. Армия. Флот. Войны; Классовая борьба. Общественно-политические движения в России в XIX – начале XX в.; Наука и просвещение; Губернии и отдельные административные районы [Волынская губерния (С. 464-465); Екатеринославская губерния (С. 468-470); Киевская губерния (С. 475-478); Подольская губерния (С. 510-511); Полтавская губерния (С. 511-513); Таврическая губерния (С. 532-534); Харьковская губерния (С. 540-543); Херсонская губерния (С. 543-546); Черниговская губерния (С. 546-548); Юго-Запад (С. 586-587); Юг (С. 587); Вспомогательные указатели (С. 599-624).]

Вид. 1 – Москва, 1971. Друге здебільшого доповнене, але дещо, якот економічні питання, навпаки, випущено.

Рец.: Канатов В. И. // Вестник высшей школы. 1972. № 4. С. 95-96; Троицкий С. Лоция в книжном море // Новый мир. 1973. № 2. С. 283-285; Фролова И. И. // Вопросы истории. 1973. № 1. С. 160-163; Черняк А. Я. Незаменимое пособие // Сов. библиография. 1972. № 4. С. 84-85; Amburger E. // Jahrbucher für Geschichte Osteuropas. 1973. T. 21. S. 271-273.

История исторической науки в СССР. [Том II]: Сов. период, октябрь 1917-1967 г. / Сост. Р. Г. Эймонтова, А. Ф. Лисман, Э. А. Вайсборд и др. Москва: Наука, 1980. 733 (+ 3) с. 11053 записи. 1750 прим.

Историография Украины. История ист. науки в Украинской ССР (С. 202-225). Литература о деятельности научных учреждений и обществ Украинской ССР в области истории (С. 575-599).

История СССР: Аннотир. указ. библиогр. пособий, опубл. на русском языке с нач. XIX в. по 1982 г. / Сост. Г. А. Главатских и др. Изд. 3. Ч. 1-2. Москва, 1983-1984.

Изд. 2. М., 1966. 426 с.

Русская эмиграция = L’emigration Russe: Журналы и сборники на русском языке, 1920-1980. Сводный указатель статей / Сост. Т. Л. Гладкова, Д. В. Громб, Е. М. Кармазин и др. Paris; Париж: Русская обществ. б-ка им. И. С. Тургенева; Б-ка междунар. совр. документации; Institut d’etudes slaves, 1988. 664 с.

Абетковий список авторів російської зарубіжної періодики. Покажчик імен, згаданих у заголовках статей.

Управління читанням:

Зведений алфавітний список книжок, що увійшли до наказів Головліту Української РСР на вилучення та списання в макулатуру з бібліотек громадського користування за період з 1937 по 1 VII 1947 року включно. К., 1947. 159 с. ДСП.

До списку включено книжки, що увійшли до наказів Головліту УРСР від 1937 до 1 VII 1947 включно, а також давніших. Після даних про кожну книжку в дужках подано номер наказу Головліту, за яким книжка підлягала вилученню. Якщо номера наказу не зазначено, це означало, що книжка вилучалась за давнішим наказом.

Очевидно, відігравав допоміжну роль до списку імен. Жодного видання М. Василенка, М. Грушевського, Дм. Донцова, Н. Мірзи-Авак'янц, І. Огієнка, О. Оглоблина, С. Петлюри, Н. Полонської-Василенко, А. Хвилі, М. Хвильового тут немає. Багато помилок.

Пор.: Гончарук Василь. Меморіальна бібліотека Івана Гончара: Каталог виставки / Держ. музей книги і друкарства України; Музей Івана Гончара. К., 1998. 35 с.

Полонська-Василенко Наталія. Видання Всеукраїнської Академії Наук у Києві, знищені большевицькою владою: Бібліогр. нотатка // Українські бібліологічні вісті. [Ч.] 1. Авґсбурґ: УВАН, 1948. С. 51-53.

Передруки: Список видань Академії наук, знищених в 1930-х роках // Полонська-Василенко Н. Українська Академія Наук: Нарис історії, Ч. II: 1931-1941. Мюнхен: Ін-т для вивчення СССР, 1958. С. 195-199; Історична наука в Україні за совєтської доби та доля істориків // Збірник на пошану українських учених, знищених большевицькою Москвою. Париж; Чікаґо, 1962. С 106-110 (= ЗНТШ, Том CLXXIII); Список видань Академії наук, знищених в 1930-х роках // Книжник. К., 1991. № 4. С. 23-25.

Оглоблин Олександер. Про деякі загублені праці й видання Всеукраїнської Академії наук у Києві // Науковий збірник / УВАН у США. [Том] II. Нью-Йорк, 1953. С. 196-198.

Зведений покажчик застарілих видань, що не підлягають використанню в бібліотеках громадського користування та книготорговельній сітці. Х.: Вид-во Книжкової палати УРСР, 1954. 415 с. ДСП.

Тираж не вказано, але мій примірник - № 4429.

Доцільно користуватись одночасно виданнями 1947 та 1954 років. Їх склали, правдоподібно, різні чиновники й за різним планом. Напр., у вид. 1947: «Першокласникові на спогад від Київського палацу піонерів та жовтенят ім. П. П. Любченка. Вид. Київського палацу піонерів. (№ 222/26)» (С. 105). Вид. 1954: «Першокласникові на спогад від Київського палацу піонерів та жовтенят. К., 1938. 40 с. 15 000 пр. » (С. 267).

Пор.: Гончарук Василь. Меморіальна бібліотека Івана Гончара: Каталог виставки. К., 1998. 35 с.

Сводный список книг, подлежащих исключению из библиотек и книготорговой сети. Часть П. М.: Изд. Всесоюзной книжной палаты, 1961. 460 с. ДСП.

Романенчук Б. Главліт // Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 368-369.

Дефініція – «російська імперіяльна державно-партійна установа в Наркомпросі».

Перечень сведений, запрещенных к опубликованию в открытой печати, передачах по радио и телевидению / Главное управление по охране государственных тайн в печати при СМ СССР. Секретно. М., 1970. 248 с.

Із змісту: I. Вооруженные Силы СССР и оборона страны (С. 7-30). II. Наука и техника (С. 30-45). III. Сведения экономического характера (С. 45-84). IV. Внешняя политика и внешняя торговля (С. 84-90). V. Медико-санитарные вопросы (С. 90-94). VI. Разные сведения (С. 94-100). Приложения (С. 102-248). Приложение № 5. Перечень проблем и научно-технических вопросов, имеющих военное значение, сведения по которым запрещается публиковать в соответствии с требованиями § 56 (С. 154-157). Приложение № 6. Перечень научно-технических проблем, материалы по которым могут публиковаться только при соблюдении требований § 57 (С. 158-163). Приложение № 7. Перечень научно-технических проблем в области изучения и использования атомной энергии, материалы по которым могут публиковаться только при соблюдении требований § 59 (С. 164-163). Приложение № 10. Список полезных ископаемых, предусмотренных § 114, 115, 117, 118, 119 (С. 167-168). Алфавитно-предметный указатель (С. 221-248).

Біографічні словники:

Підгайний Семен Олександрович (17 IV 1907, Кубань – 14 XI 1965, Канада). Українська інтелігенція на Соловках: Спогади 1939-41. Новий Ульм: Прометей, 1947. 93 с.

Баб'як Василь Васильович (С. 62-63), **Бенедик** Володимир (С. 39-40), **Березовський** Олександер (С. 40-41), **Бойко** Іван (С. 44-45), **Вороний** (Антіох) Марко Миколайович (С. 89), **Гермайзе** Осип Юрійович (С. 64-66), **Гребінник** Петро (С. 70-72), **Епік** Григорій Данилович (С. 89-91), **Запорований** (С. Запорованный) Степан Гаврилович (С. 38-39), **Ірчан** Мирослав (С. 91-92), **Козлов** Іван (С. 41-42), **Крушельницький** Антін Володиславович (С. 92-93), **Куліш** Микола Гурович (С. 82), **Курбас** Лесь (С. 80-82), **Лебідь** Ананій Дмитрович (С. 72-73), **Левицький** Василь (С. 69-70), **Любченко** Микола Петрович (Котко Кость; С. 46-48), **Миколенко** Никифор (С. 54-55), **Навроцький** Олександер (С. 44), **Нарушевич** Микола (С. 75-76), **Новицький** Михайло (С. 67-68), **Отченаш** Василько (С. 42-44), **Петренко** Іван (С. 52-53), **Полоз** Михайло (С. 51-52), **Пущенко** Федір (С. 68-69), **Рудницький** Степан (С. 60-62), **Садовський** Геннадій Леонідович (С. 33-38), **Самбурський** Юрій (С. 53-54), **Семко** Семен (С. 50-51), **Слабченко** Михайло Єлисейович (С. 63-64), **Слісаренко** Олекса (С. 82-87), **Солодуб** Петро (С. 49-50), **Филипович** Павло Петрович (С. 79), **Шабліовський** Євген Степанович (С. 56-57), **Шаля** Іван (С. 69), **Шкурупій** Георгій (Гео)

Данилович (С. 88-89), **Шумський** Олександр Якович (С. 48-49), **Яворський** Матвій (С. 57-60), **Яната** Олександр Алоїзович (С. 73-75).

Рец.: Дорошенко Вол. // Українські бібліологічні вісті. [Ч.] 1. Авґсбурґ: УВАН, 1948. С. 59.

Синодик української культури // Соборна Україна. Париж, 1947. Січень. С. 27-28; Квітень. Ч. 2. С. 60; Серпень-грудень. Ч. 3-4. С. 126.

1) **Бочковський** Ольгерд, **Галіп** Теодот, **Голинський** Михайло, **Голубець** Микола, **Гординський** Ярослав, **Застирець** Йосип, **Моргаївський** Володимир, **Моргилевський** Іполіт, **Прокопович** Вячеслав, **Садовський** Тодос, **Шовгенів** Іван.

2) **Багалій** Ольга, **Бідолах** О., **Бородаєвський** Сергій, **Горбачевський** Іван, **Козар** Павло, **Кущ** Віктор, **Матюшенко** Борис, **Мацієвич** Кость, **Панчишин** Маріян, **Савицький** Віктор, **Сімович** Василь, **Шамрай** Ганна.

3-4) **Доценко** Олександер, **Дуброва** Григорій, **Колесса** Олександер, **Пачовський** Василь, **Русова** Софія, **Севрюк** Олександер, **Тарнович** Олександер, **Третяків** Олександер, **Черкасенко** Спиридон, **Чорнобривий** Я.

Кауфман Исаак Михайлович (1887-1971). Русские биографические и биобиблиографические словари. Москва, 1955. 751 (+ 1) с.: Исправления.

1592 записи. 12 000 прим.

Наприкінці передмови зазначено: «Большую помощь различного рода критическими замечаниями, подсказом необходимых дополнений оказали мне Д. В. Лебедев, Ф. Ф. Максименко, О. Э. Вольценбург, И. Н. Кобленц» (С. 6). Примірник Ф. П. Максименка прикрашає інскрипт: «Дорогому Федору Филипповичу с чувством самой глубокой признательности И. Кауфман. Москва, 24. VI. 56 г.” Разом з тим працю Кауфмана характеризує яскрава централістська тенденція. Розділ «Украина» охоплює лише №№ 1474-1492 (С. 545-550). Решту україніки розпорошено по всіх інших розділах. Цікаво, що видань українською мовою упорядник начебто не уникав (№№ 1484, 1485, 1492), але в нього якось так само собою виходило, що українська культурна спадщина виявлялась у його інтерпретації порівняно з російською винятково убога.

Ukrainians in North America: A Biographical Directory of Noteworthy Men and Women of Ukrainian Origin in the United States and Canada / Ed. Dmytro M. Shtohryn (нар. 1923). Champaign, Illinois, 1975. xxiv, 424 p.

Із змісту (вибрав персоналії сам автор[82]): **Archimovich** Alexander (P. 5), **Charyk** Joseph (P. 41), **Chrin** Ivan (P. 47), **Danusiar** Theodore (P. 53), **Dobzhansky** Theodosius (P. 61), **Gonas** Joseph (P. 84), **Granovsky** Alexander (P. 84-85), **Havrylyshyn** Bohdan (P. 94-95), **Hordynsky** George Sviatoslav (P. 107-108), **Hrycak** Peter (P. 112), **Hurko** Bohdan (P. 117), **Jaskilka** Samuel (P. 124-125), **Jastremsky** Julian (P. 125), **Kasha** Michael (P. 133-134), **Kistiakowsky** George (P. 139), **Kunda** Wasyl (P. 169), **Lissiuk** Kalenik (P. 185), **Luchkovich** Michael (P. 391-392), **Lukash** William (P. 189), **Onyshkevych** Lybomyr (P. 233-234), **Petryshyn** Wolodymyr (P. 253), **Powstenko** Olexa (P. 393), **Radzimovsky** Eugene (P. 393-394),

[82] «Декілька малих порад тим, які будуть вживати біографічний довідник: [...] Серед біографічних нотаток в довіднику поміщені також нотатки про нижчеподаних осіб, на які варто звернути окрему увагу».

Romanow Joseph (P. 274-275), **Senkus** Murray (P. 293), **Smakula** Alexander (P. 311-312), **Stett** Joseph (P. 328-329), **Tarnawecky** Michael (P. 339), **Tkach** Walter (P. 342), **Wertyporoch** Eugene (P. 397), **Zajcew** Mykola (P. 374), **Zayac** Ivan (P. 377), **Zuk** Radoslav (P. 383-384), **Holonyak** Nick (P. 103).

Кулябко Елена Сергеевна (1900 – ?). Замечательные питомцы Академического университета: [Биогр. очерки]. Лг.: Наука, Ленингр. отд-ие, 1977. 228 (+ 4) с.

Серед довідок: Яків Козельський, Григорій Козицький, Василь Крамаренков, Микола Мотоніс, Іван Туманський.

Ін. її праці: Ломоносов и учебная деятельность Академии наук XVIII века: Автореф. дисс. на соиск. уч. ст. канд. ист. наук. Лг., 1959. 16 с. (ЛГУ); М. В. Ломоносов и учебная деятельность Петербургской академии наук. М.; Лгр.: Изд-во АН СССР; Ленингр. отд-ие, 1962. 216 с.: 7 л. илл. (із змісту: Краткие биографии студентов Акад. ун-та, 1747-65); Судьба библиотеки и архива М. В. Ломоносова / Кулябко Е. С., Бешенковский Евгений Бениаминович. Лг.: Наука, Лг. отд-ие, 1975. 227 с.: 14 л. илл.

Мацуев Николай Иванович (1894, с. Блистава Черниг. губ. – 1975). Русские советские писатели: Материалы для биогр. словаря, 1917-1967. Москва: Сов. писатель, 1981. 255 (+ 1) с. Понад 4 тис. імен. 10 000 прим.

Canadian Institute of Ukrainian Studies: University of Alberta, 1985-86. Register: Scholars, Researchers and Academics in Ukrainian and Ukrainian Canadian Studies in Canada. Без вихідних даних. 37 с.

Canadian Association of Slavists (Association Canadienne des Slavistes). Directory of Members, 1987. 70 p.

Karlowich Robert, editor. International Directory of Librarians and Library Specialists in the Slavic and East European Field. 3 rd edition. New York, N. Y.: Joint Committee on Soviet Studies, Social Science Research Council, 1990. 108 p.

Наука:

Обговорення питання про стан і завдання біологічної науки в інститутах та установах Академії наук УРСР // Вісник Академії наук УРСР. К., 1948. № 10. С. 12-43.

Передрук: Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР (1945-1956): Зб. документів і матеріалів. К.: Аграрна наука, 2008. С. 78-114.

Звіт про поширене засідання Президії АН УРСР 4-6 X 1948. Вступне слово О. В. Палладіна (С. 78-83), доповіді й виступи Д. К. Третьякова (С. 83-84), М. М. Гришка (С. 84), М. Ф. Гулого (С. 84-91), П. А. Власюка (С. 91-98), О. І. Душечкіна (С. 98-99), С. І. Лебедєва (С. 99-100), Р. Є. Кавецького (С. 100-102), О. П. Маркевича (С. 102-104) та ін.

Миллер М. Археология в СССР. Мюнхен, 1954.

Дещо доповнений переклад на нім. мову: Miller M. Archaeology in the U. S. S. R. New York, c 1956. [8], 232 с.

Міллер Михайло Олександрович (13/26 XI 1883, слоб. Кам’яно-Міллеровська Області Війська Донського – 15 II 1968, Мюнхен), археолог та історик. Син тов. Таганрозького міського голови, голови з’їзду мирових суддів, таємного радника (+ 1916). Брат етнографа й

археолога Алєксандра М. (Ашнин Ф. Д., Алпатов В. М. «Дело славистов» (1994). Пок.). Закінчив Таганрозьку класичну гімназію (1903), іст. фак. Московського ун-ту (1908) та економ. відділок юр. фак. Харків. ун-ту (1911). Учень Д. Багалія та Д. Яворницького. Учителював у середніх школах у Голодаївці та Таганрозі (1920-30). Зав. археол. відділу Дніпропетр. краєвого музею (1931), доц. Дніпропетр. пед. ін-ту та Півн.-Кавказьк. планово-економ. ін-ту в Таганрозі (1931-34). Проф. Ростовського пед. ін-ту та ун-ту по катедрі історії давнього світу та археології (1934-42). Член-кор. ГАИМК (1935). 1940 захистив дисертацію на ступінь доктора іст. наук при Ін-ті історії матеріальної культури в Ленінграді. За нім. окупації призначений на директора іст.-археол. музею в Ростові. Влітку 1943 провів археол. експедиції на Дніпрі. Провадив розкопки в степовій смузі України та над нижнім Доном, досліджуючи катакомбові й сарматські поховання, перший дослідник Приозів'я (греко-варварські та сарматські поселення, скитські могильники) і залишків грец. колонії Танаїсу, був заст. голови Дніпрельстанівської археологічної експедиції зони затоплення (1927-32). Уфундував краєві музеї у Таганрозі, Новочеркаську, Ростові-над-Доном та Азові. З 1943 через Польщу та Австрію виїхав на еміґрацію до Німеччини, де оселився у Ґеттінґені (Нижня Саксонія). Викладав на матуральних курсах в укр. таборі Ді-Пі (1945-48). 1951 переїхав до Мюнхена. 1951-61 наук. секретар Ін-ту для вивчення СРСР. Дійсний член УВАН у Мюнхені (1946 чи 1947, вийшов 27 VII 1956). Д-р філософії УВУ (1947 чи 1948), д. чл. НТШ (1949), проф. УВУ (1951). Його огляд „Археология в СССР" (Мюнхен, 1954) викликав „відповідь" А. Л. Монґайта „Археология в СССР" (Москва, 1955). В англомному вид. своєї праці (Нью-Йорк, 1956). М. вмістив її заперечення. Лишив також праці з укр. геральдики. Похований на кладовищі Вальдфрідгоф у Мюнхені. 92 листи до М. зберігаються у Новочеркаському музеї історії Донського козацтва. Рукописи „Передісторичні культури Надпоріжжя та Нижнього Дніпра" (25 друк. арк. тексту та понад 100 табл., планів та креслеників) та „Щоденник досліджень та розкопів на Огрінському півострові" (5 друк. арк. тексту та понад 40 табл., планів та креслеників) у б-ці Колумбійського ун-ту. Брат Александр Александрович М. (1876-1935) проф., зав. відділом Кавказу Рос. етногр. музею Імп. Александра III, був репресований (Николаенко Александр. Украинский националист из Русского музея // Таганрогская правда. 1999. 23 января. С. 5). - **Тв**.: К вопросу о развитии хозяйственных форм доклассового общества в бассейне Нижнего Дона. (1935); Памятники эпохи родового общества на Игренском полуострове // Проблемы истории докапиталистических обществ. Лгр.: ГАИМК, 1935. № 9-10; Палеоліт Надпоріжжя. Авґсбурґ, 1948. 21 с.; A Stone Statuette from Ratzeburg // The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S., inc. 1951. Winter. Vol. 1. № 1. P. 36-42. Підп.: Miller Michael; Третій центр Руси – Танія в світлі археологічних пам'яток // Науковий збірник / УВАН. Нью-Йорк, 1952. С. 37-60; Уничтожение большевиками памятников истории, культуры и искусства СССР // Вестник Института по изучению истории и культуры СССР. Мюнхен, 1952. № 3. С. 94-105; Славяне и их соседи в новейшей советской интерпретации // Вестник Института по изучению истории и культуры СССР. Мюнхен, 1953. Январь-март. № 4. С. 115-124; Советский музей в системе пропаганды // Вестник Института по изучению истории и культуры СССР. Мюнхен, 1953. Апрель-июнь. № 5. С. 80-99;

Археология в СССР. Мюнхен, 1954; Archaeology in the U. S. S. R. New York, с 1956. Підп.: Mikhail Miller; Дніпрельстанівська археологічна експедиція Наркомосу України, 1927-32 // Науковий збірник Укр. Вільного Ун-ту. Мюнхен, 1956. С. 147-166; Дніпропетровський (Катеринославський) крайовий музей // На слідах. Онтаріо, Кал., США, 1956. Ч. 1 (5). С. 7-12; Історично-археологічні музеї в Україні // На слідах. 1956. Ч. 4 (8). С. 4-8; Пам'ятки давнього християнства в Україні // На слідах. 1956. Ч. 3 (7). С. 3-5; Знищення Православної Церкви большевиками // Український збірник. Кн. 10. Мюнхен, 1957. С. 41-60; Нищення останніх національно-історичних пам'яток в Україні // Музейні вісті. 1957. Кв. I-II. С. 3-4; Александр Александрович Миллер, 1875-1935 // Вестник Института по изучению истории и культуры СССР. Мюнхен, 1958. Сентябрь-декабрь. № 3 (28). С. 127-130; До питання про бунчук в Україні // Музейні вісті. 1959. Кв. I-II. С. 11; Доля українських археологів під Совєтами // Збірник на пошану українських учених, знищених большевицькою Москвою / Ред. Марія Овчаренко. Париж; Чікаґо, 1962. С. 112-126 (= ЗНТШ. Том CLXXIII); Дон и Приазовье в древности. Тт. I-III. Мюнхен, 1958, 1959, 1961; Первобытный период в истории Нижнего Днепра (до появления железа). Мюнхен, 1965.

Wynar Lubomyr. Ukrainian Scholarship in Exile: The DP Period, 1945-1952. Kent, Ohio, 1989. P. 40-72, [3] с.

Reprinted from "Ethnic Forum". Vol. 8, # 1. 1988.

Історія установ і організацій:

5 лет Института по изучению истории и культуры СССР (1950-1955) / Отв. ред. проф. М. А. Миллер. Мюнхен, 1955. 39, [1] с.

Няміга Г. Інстытут беларускай культуры. Мюнхэн: Інстытут для вывучэньня СССР, 1957. 162 с. Циклостиль. (= Досьледы й матарыялы. Сэрыя 2-ая, вып. 63).

Шведова Ольга Ивановна (1890-). Указатель "Трудов" губернских ученых архивных комиссий и отдельных их изданий // Археографический ежегодник за 1957 год. Москва, 1958.

Український Вільний Університет: Короткий огляд. Мюнхен, 1958. 22, [10] с.

Праці наукових співробітників Інституту суспільних наук АН УРСР: Бібліогр. покажчик, 1951-1969 / Гавриленко Віталій Олексійович (нар. 1935), Кізлик Олександр Данилович, Мовчан Степан Петрович. Льв., 1970. 499 с.

Гавриленко Віталій Олексійович (нар. 1935). Бібліографія праць наукових працівників Інституту суспільних наук АН УРСР, опублікованих у 1970 р. // Матеріали звітної наукової сесії Інституту суспільних наук АН УРСР 1971 року. К.: Наукова думка, 1971. С. 131-151.

Universitas Libera Ucrainensis. Index Lectionum. Semestrae Aestium 1979. Monachii, MCMLXXIX. 79, [1] с.

Програма викладів у літньому семестрі 1979.

Grimsted Patricia Kennedy. Archives and Manuscript Repositories in the USSR: Ukraine and Moldavia. Princeton, 1988. B. 1. LIII, 1107 p.

Н. В. Гоголь и Нежин: Нежинская гимназия высших наук князя Безбородко, начало творчества: Библиогр. ук. / Сост. Жаркевич Н. М., Михальский Е. Н., Михед П. В., Самойленко Г. В. Нежин, 1989. 121 (+ 3) с. 1133 поз. Тираж 500.

Publications of the Shevchenko Scientific Society, 1945-80. Б. м., 1980.

Передрук: Видання Наук. т-ва ім. Шевченка, 1945-80-ті. К., 1990.

УВАН:

Десятиліття Української Вільної Академії Наук у США, 1950-1960. Нью-Йорк, 1961. 32 с.

Відбиток із вкладного листа газети “Свобода”, 1960, 13 V. Ч. 91.

Міяковський Володимир Варлаамович (6 VII 1888, Ковель – 22 III 1972, Нью-Йорк), Волошина[-Ґудзовська] Ольга Володимирівна (16 IX 1906, с. Білокриниця Крем'янецького пов. Волинської губ. - 31 X 1990), Іванівська Тетяна Олексіївна (18 VI 1900, Москва – 5 VII 1988, Нью-Йорк). Музей-Архів ім. Дмитра Антоновича (1945-1965). Нью-Йорк, 1967. 12 с.

Відбитка з кн.: Українська Вільна Академія Наук. Ювілейне видання, присвячене двадцятиліттю діяльности. 1945-1965. Нью-Йорк, 1967.

Українська Вільна Академія Наук. Ювілейне видання, присвячене двадцятиліттю діяльности. 1945-1965. Нью-Йорк, 1967. 75, [1] с.

Біобібліографічні словники:

Дашкевич Ярослав Романович (нар. 1926). Матеріали І. О. Левицького як джерело для біографічного словника // Іст. джерела та їх використання. Вип. 2. К., 1966.

Видання Академії наук УРСР, 1919-1967: Суспільні науки: Бібліогр. покажчик / Склали П. Ю. Висоцька (керівник), О. В. Бистряков, О. А. Євдокименко, К. Є. Коваленко, Ю. Л. Оберемок, О. Я. Пишоха та Н. О. Шемець. К.: Наукова думка, 1969. 650 (+ 2) с. 3661 запис. 1000 прим.

Рец.: Гавриленко Віталій // Архіви України. 1970. № 2 (100). С. 99-100. Підп.: Я. І. - Дж.: Матеріали звітної наукової сесії Інституту суспільних наук АН УРСР 1971 року. К., 1971. С. 139.

Покажчик праць, опублікованих науковими співробітниками Інституту історії, 1956-1967. К., 1969.

Праці наукових співробітників Інституту суспільних наук АН УРСР, 1951-1969. Львів, 1970.

Славяноведение в дореволюционной России: Биобиблиогр. словарь / АН ССР. Ин-т славяноведения и балканистики. Ред. колл.: В. А. Дьяков (отв. ред.). Москва: Наука, 1979. 429 (+ 3) с. 10 000 прим.

Рец.: Калениченко Павло Михайлович (17 III 1923, с. Андріївка нині Широківського р-ну Дніпропетров. обл. – 30 VI 1983, Київ), Крюков А. В. // УІЖ. 1979. № 11. С. 150-151.

Историки-слависты СССР: Биобиблиогр. словарь-справочник / Сост.: Сидельников С. И., Чернявский Г. И., Горяинов А. Н., Москаленко Анатолий Евсеевич; Редкол.: Дьяков В. А. (отв. ред.) и др. М.: Наука, 1981. 205 с.

Рец.: Sielicki F. // Slavia orientalis. Warszawa, 1983. Rocz. 32. № 4. S. 541.

Canadian Institute of Ukrainian Studies: University of Alberta, 1985-86. Register: Scholars, Researchers and Academics in Ukrainian and Ukrainian Canadian Studies in Canada. Без вихідних даних. 37 с.

Марунчак Михайло, син Григорія (нар. 4 X 1914). Біографічний довідник до історії українців Канади. Вінніпеґ, 1986. 735, [1] с.

Про Марунчака: Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 201.

Canadian Association of Slavists (Association Canadienne des Slavistes). Directory of Members, 1987. 70 p.

Karlowich Robert, editor. International Directory of Librarians and Library Specialists in the Slavic and East European Field. 3 rd edition. New York, N. Y.: Joint Committee on Soviet Studies, Social Science Research Council, 1990. 108 p.

Історіографія:

Станкевіч Ян (1891-). Савецкае хвальшаваньне гісторыі Беларусі. Мюнхэн: Інстытут для вывучэньня СССР, 1956. 185 с. Циклостиль. (= Досьледы й матарыялы. Сэрыя 2-ая, вып. 51).

Ohloblyn Olexander (1899-1992). Ukrainian Historiography, 1917-1956 // The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S. Vol. 5-6. New York,1957. P. 305-456.

Киреева Раиса Александровна (нар. 27 V 1929, Москва). Изучение отечественной историографии в дореволюционной России с середины XIX в. до 1917 г. Москва: Наука, 1983. 216 с.

Пор.: Киреева Р. А. История русской историографии, 1850-е – 1917 г.: Автореф. дис. на соиск. учен. степ. д-ра ист. наук. (07. 00. 09). М., 1985. 50 с.

Вздорнов Герольд Иванович. История открытия и изучения русской средневековой живописи. XIX век. М.: Искусство, 1986. 384 с.

Надзвичайно копітка праця. Орієнтується передусім на великоруську культуру, спеціально на діяльність Ф. Г. Солнцева, Н. І. Подключнікова й Ф. І. Буслаєва, а також спадщину старовірів у пісняниконівські часи. Ґрунтується виключно на друкованих джерелах, але у визначених межах бібліографія україніки доволі повна. Із змісту: «4. Сорокові роки: літератори, палеологи, колекціонери» (С. 28-46), «6. Вчені товариства» (С. 79-125), «7. Музеї, приватні збірки та виставки» (С. 126-168), «Академічна й університетська наука» (8. С. 169-209). Докладні примітки до кожного з восьми розділів (С. 277-359). Анотований іменний покажчик з іменами й по-батькові та дефініціями, часто з роками життя (С. 361-382). Ширші відомості про діяльність Д. В. Айналова, Антоніна (Капустіна), В. І. Григоровича, М. В. Закревського, Н. П. Кондакова, П. А. Лашкарьова, П. Г. Лебединцева, М. І. Петрова, Порфирія (Успенського), А. В. Прахова, Є. К. Рєдіна, Д. А. Ровінського, І. І. Срезневського, Ф. О. Терновського, А. С. Уварова, а також П. А. Кульженко, І. С. Нєкрасова, Г. Г. Павлуцького, І. С. Свєнціцького, М. М. Сементовського, Н. П. Сичова, Філарета (Амфітеатрова), подружжя Ханенків, Ф. І. Шміта.

Шевченкознавство:

Дорошенко Володимир Вікторович (1879-1963). Покажчик видань Шевченкових творів: Першодруки й окремі видання та спис літератури

про них. Вид. 2, переглянене й значно доповнене. Чікаґо: Мик. Денисюк, 1961. [2], VIII, 506 с. (= Повне видання творів Т. Шевченка. Том XIV).

Із змісту: Перша частина: І. Хронологічний покажчик (793 записи видань 1840-1938; С. 15-268); II. Знимки (фототипії) із Шевченкових рукописів (С. 269-276); III. Фальсифікати й перерібки Шевченкових творів (С. 277); IV. Чужі твори, приписувані Шевченкові (С. 278-281); V. Річевий покажчик видань (С. 287-292); VI. Абетковий покажчик творів (С. 292-303); VII. Абетковий покажчик осіб, видавництв, часописів, міст та ілюстрацій (С. 304-322); Друга частина: Додатки до першої частини (1939-60; С. 365-505).

Тарас Григорович Шевченко: Бібліографія бібліографії, 1840-1960 / Упорядкували та підготували до друку Іван Захарович Бойко[83] (20 X / 2 XI 1908, с. Нова Гребля, тепер Ромен. р-ну Сумської обл. – 25 IV 1970, Київ) і Ганна Марківна Гімельфарб[84] (7 II 1906, с. Брусилів Вол. губ. – 29 VIII 1977, Київ). К.: АН УРСР, 1961. 75 с. 1000 прим.

Т. Г. Шевченко в воспоминаниях современников / Составление, подготовка текста, вст. статья и комментарии Н. Ф. Бельчикова и Л. Ф. Хинкулова. [М.:] ГИХЛ, 1962. 512 с. 30 000 прим. (Серия литературных мемуаров).

Т. Г. Шевченко: Бібліографія літератури про життя і творчість. Том I (1839-1916) / Склали: І. З. Бойко, Г. М. Гімельфарб, О. Д. Кізлик, Є. Є. Кравченко, К. Є. Скокан, Л. В. Бєляєва. К.: АН УРСР, 1963. 423, [1] с. 3689 записів. 1500 прим.

Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 74-75, 90, 92-93, 114.

Т. Г. Шевченко: Документи та матеріали до біографії (1814-1861) / Упор. Любов Іванівна Внучкова, Єлизавета Омелянівна Середа, Валентина Омелянівна Судак. К.: Вища школа, 1975. 600 с. 590 док.

Із змісту: [Довженок Галина Василівна, Судак В. О. Анотований] іменний покажчик (С. 550-600).

Бачинський Леонід. Бібліографія творів Тараса Шевченка, виданих у Канаді. Ню Йорк; Париж; Сидней; Торонто: НТШ, 1978. 32 с. (= Матеріяли до української бібліографії. Т. VIII).

52 записи. Усі книжкові видання перебували у власній збірці упорядника.

Дмитренко Олексій Максимович (нар. 30 III 1940), Шудря Микола Архипович (нар. 5 I 1935, с. Веселий Поділ Семенівського р-ну Полтав. обл.). Верховіть черещатого дуба: Повість-пошук // В сім'ї вольній, новій: Шевченківський збірник. К.: Рад. письменник, 1984. С. 122–176.

Дисертації:

Alker Lisl und Alker, Hugo. Verzeichnis der an der Universität Wien approbierten Dissertationen, 1950-1957. Wien: O. Kerry, 1959. 172 S.

[83] Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 41-42.

[84] Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 73-74 (В. Бородін).

Peschl O. Slavistishe Dissertationen in der Universitätsbibliothek Wien, 1872-1962 // Wiener Slavistisches Jahrbuch. Bd. X. 1963. S. 195-205; Bd. XI. 1964. S. 216-218.

Simmons I. S. G. Theses in Slavonic studies Approval for Higher Degrees by British Universities, 1907-1966 // Oxford Slavonic Papers. 1967. P. 133-159.

Scherer A. Südosteuropa – Dissertationen 1918-1960. Eine Bibliographie deutscher, österreichischer und schweizerischer Hochschschulschriften. Köln-Graz; Weimar; Büchlan, 1968. 221 S.

Бєгунов Юрій Константинович (нар. 1932, Ленінград). З архівів Києва: Огляд маловідомих східнослов'янських рукописів // Радянське літературознавство. 1972. № 6. С. 74-81.

Вибірковий перелік дисертацій КДА, с. 76-77.

Wynar Bohdan (нар. 1926). Doctoral Dissertations on Ukrainian Topics in English, 1928-1978 // Укр. історик. Кн. 97-100. 1988.

Еміґрація:

Ohloblyn Olexander (1899-1992). Ukrainian Historiography, 1917-1956 // The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S. Vol. 5-6. New York,1957. P. 305-456.

Українська висока політехнічна школа на чужині. Редакційна колеґія: проф. д-р інж. Микола Зайцев, проф. Яків Моралевич, лект. Олексій Козловський, інж. Петро Шох. Головний редактор О. Козловський, кол. секретар УГА й УТГІ. Окладинка – інж. Ю. Матушевський.

Том I: Українська Господарська академія в Ч. С. Р., 1922-1935. Нью-Йорк: Друкарня УПЦ в США [So. Bound Brook, N. J.], 1959. 248 с. 1000 прим.

Зміст: Передмова до першого тому (укр. та англ. мовами; С. 6-11). Структура Академії (С. 13-23). Основні пляни навчання (С. 24-38). Педагогічний персонал (С. 38). Список осіб, що викладали в Академії: П р о ф е с о р и: **Андрієвський** Петро (1880), **Бич** Лука (1875-1944), **Біднов** Василь (1874-1935), **Білецький** Леонід (1882-1955), **Бородаєвський** Сергій (1870 -1942), **Вікул** Микола (1887-1928), **Вілінський** Олександер (1872-1928), **Гольдельман** Соломон (1885), **Горбачевський** Іван (1854-1942), **Грабина** Леонід (1885), **Добриловський** Микола (1888), **Ейхельман** Оттон (1854-1943), **Іванис** Василь (1888), **Іваницький** Борис (1878-1953), **Комарецький** Сергій (1881-1952), **Косюра** Микола (1869-1940), **Лащенко** Ростислав (1878-1929), **Лисянський** Борис (1892-1952), Мартос Борис (1883), **Матюшенко** Борис (1883-1942), **Мацієвич** Кость (1875-1944), **Мицюк** Олександер (1875-1943), **Рейхінштейн** Давид (?), **Садовський** Валентин (1886-1947), **Славінський** Максим (1868-1945), **Старосольський** Володимир[85] (1878-1942), **Тимошенко** Володимир (1885), **Тимошенко** Сергій (1881-1950), **Фролов** Леонід (1879-1944), **Чередіїв** Володимир (1885), **Шадлун** Микола (1883), **Шереметинський** Іродіон (1873-1937), **Шиндлер** Каміл (?), **Шовгенів** Іван (1874-1943), **Щербина** Федір (1849-1941).

[85] Andrusiak Taras. Володимир Старосольський та його державно-правова концепція // Держави, суспільства, культури (2004). С. 27-36.

Д о ц е н т и: **Бочковський** Ольґерд Іпполіт (1884-1940), **Вуків** Петро (?), **Голіцинський** Євген (1878-1932), **Доманицький** Віктор (1893), **Зайцев** Микола (1894), **Коберський** Карло (1890-1939), **Коваленко** Олександер (1875), **Королів** Василь (1879-1942), **Кучеренко** Василь (1892), **Мазепа** Ісак (1884-1952), **Михайловський** Олександер (1882-1932), **Моралевич** Яків (?), **Осауленко** Кость (1897), **Петрів** Олекса (1887), **Романовський** Святослав (?), **Русов** Юрій (1895), **Сокович** Євген (1884-1946), **Чернявський** Арсен (1889-1944), **Шрамченко** Леонтій (1877-1954). Л е к т о р и: **Безкровний** Кузьма (1876-1937), **Безпалко** Осип (1881-1950), **Дяконенко** Володимир (?), **Димінський** Роман (1898-1949), **Івасюк** Іван (1879-1933), **Кулик** Іван (1897), **Левицький** Михайло (? - 1939), **Левицький** Модест (1866-1932), **Мако** Сергій (1884-1957), **Мельник** Валеріян (1888), **Мельник** Йосип (1861-1949), **Приходько** Віктор (1886), **Русова** Софія (1856-1940), **Саєвич** Микола (1885-1942), **Сапіцький** Віктор (1889-1942), **Сидоренко** Григорій (1874-1925), **Славінська** Марія (1878-1958), **Труба** Іван (1878), **Туркало** Володимир (? - 1922), **Усенко** Данило (1886), **Фільц** Кость (?), **Шиянів** Григорій (1874-1955). А с и с т е н т и. П р о ф е с о р с ь к і стипендіяти для підготовки до наукової й педагогічної чинности. П р о ф е с о р и чеських високих шкіл та чеські фахівці. [Біографії:] Професор Іван **Шовгенів** (25 IX 1874 – 13 IV 1943; С. 49-53; Список праць – с. 52-53), Професор Борис **Іваницький** (8 III 1878 – 4 IV 1953; С. 53-65; Список праць – с. 63-64), Професор Сергій **Тимошенко** (23 I ст. ст. 1881 – 6 VII 1950; С. 65-68), Безручко Лев. Микита **Шаповал** (8 VI 1882 – 25 II 1932; С. 69-72). Учбово-Допомогові установи Академії (С. 73-74). Биковський Лев. Бібліотека Академії (С. 74-77). Видавнича чинність (С. 77-78). Список головніших видань (С. 79-85). Студентство Академії та громадсько-товариське життя (С. 86-89). Список абсольвентів (Агрономічний відділ: С. 90-92; Лісовий відділ: С. 92-94; Хеміко-технологічний відділ: С. 94-96; Гідротехнічний відділ: С. 96-98; Економічно-кооперативний факультет: С. 98-102). Мартос Б., Проф.: Заснования Української Господарської Академії (С. 102-117). Коваленко Олександер [Михайлович], Проф.: Зі спогадів (С. 118-123). Лисянський Б., Проф.: Святе безумство (С. 124-126). Маланюк Є[вген]., Інж.: Чвертьстоліття (С. 127-130). Петрова Т., Інж.: Наша Alma Mater (С. 131-133). Єреміїв М., Асистент: З подєбрадських зарисів: Відвідини Митрополитом Андреєм Шептицьким Академії (С. 133-135), Є. Х. Чикаленко в Подєбрадах (С. 135-138), Подєбрадський гумор (С. 138-140). Ілюстрації (С. 141-247).

Том II: Український Технічно-Господарський інститут (Подєбради, Реґенсбурґ, Мюнхен), 1932-1952. Ню-Йорк: Друкарня УПЦ в США [So. Bound Brook, N. J.], 1962. 272 с. Зауважені друкарські помилки. 800 прим. Редактор мови II-го тому В. Давиденко.

Зміст: Передмова до другого тому (укр. та англ. мовами; С. 5-10). Козловський Олексій, Лектор. Нарис історії постання, розвитку та чинности УТГІ (С. 9-104). Чинність факультетів: Городецький Володимир, Проф., д-р: Агрономічно-лісовий (С. 105-116). Білинський Віталій, Доц., д-р: Інженерний (С. 117-122). Ніщеменко Корній, Доц., інж.: Економічний (С. 123-130). Розгін Іван, Проф., д-р: Ветеринарний (С. 131-137). Вертипорох Євген, Проф., д-р: Фармацевтичний (С. 138-150). Романенко Антін, Доц., інж.: Віктор Миколайович Доманицький,

перший ректор УТГІ (6 II / 24 I 1893 - С. 151-154). Ґольдельман Соломон, Проф., д-р: Спомини з моєї української доби (С. 155-161). Жемчужнікова-Каарепуу Сильвія, Асистент, д-р.: Кілька слів про виклади ботаніки на фармацевтичному факультеті (С. 162-165). Галів Микола, Інж.: Студентство УТГІ після 2-ої світової війни (С. 166-173). Каплистий Макар, Доц., інж.: Середня ветеринарно-зоотехнічна школа в Мюнхені (С. 174-176). Козловський Олексій, Лектор: В пошукуванні сталого осідку (С. 177-184). Ілюстрації (С. 185-271).

Том III: Українська Господарська Академія в Ч. С. Р. (Подєбради, 1922-1935) і Український Технічно-Господарський інститут (Подєбради, Реґенсбурґ, Мюнхен), 1932-1972 (sic). Ню-Йорк: Вид. абсольвентів, Набрано в укр. друкарні: Toronto Ont., Canada, Printed in USA, J. S. Lischynsky Printing Co, 1972. 278 с. Наклад 600 прим. Редакційна колеґія: інж. Микола Галів, інж. Павло Дубрівний, інж. Петро Шох. Мовну редакцію перевів проф. Володимир Міяковський.

Зміст: Передмова до третього тому (С. 4). Зайцев Микола, Проф.: УГА та УТГІ і високе технічне шкільництво західнього світу (С. 5-11). Іванис Василь, Проф. інж.: Національно-політичне значення УГА (С. 12-18). [Статут Української Господарської Академії в ЧСР] (чеською мовою і в укр. перекладі; С. 19-32). Гордієнко Гаврило, Проф. інж.: Агрономічний відділ агрономічно-лісового факультету УГА (С. 33-45), Кабінет хліборобства УГА в Подєбрадах (С. 46-48). Прохода Василь, Інж.: Лісовий відділ агрономічно-лісового факультету УГА (С. 49-56), Лісові кабінети УГА (С. 57-58). Мартос Борис, Проф. Економічно-кооперативний факультет УГА (С. 59-66). Биковський Лев, Доц. інж.: Кабінет народнього господарства та економічні семінари УГА (С. 67-74). Козловський Олексій, Лектор: Творці національної політехніки: Короткий біобібліографічний нарис (С. 75-98). Дубрівний Павло, Проф. інж.: Праця абсольвентів УГА на західньоукраїнських землях (С. 99-109). Петрівський Данило, Інж.-економіст: Хор УГА в Чехо-Словаччині (С. 110-116). Савицький Петро, Проф. д-р, кол. ректор УТГІ: Чинність УТГІ у Мюнхені в роках 1951-1961 (С. 117-127). Єндик Ростислав, Проф. д-р: УТГІ в останньому десятиріччі, 1961-1971 (С. 128-137). Фриз Юліян, Інж.: Студенти Львівської Політехніки – дублянці - складають свої дипломні іспити в УТГІ (С. 138-142). Ільків Михайло, Інж.: Початки та діяльність Т-ва Абсольвентів УГА-УТГІ (С. 143-146). In memoriam: Галів Микола, Інж.: Доцент Демян Пеленський, довголітній секретар професорської ради УТГІ (С. 147-152), Шох Петро, Інж.: Євген Маланюк: Спомин (С. 152-159), Іванис Василь, Проф.: Причинки до біографії Леоніда Мосендза (С. 160-167). Покажчики імен: 1-го тому (С. 168-175), 2-го тому (С. 176-182), 3-го тому (С. 183-188). Зауважені помилки І-го і ІІ-го томів (С. 189). Зміст (С. 190). Ілюстрації (С. 191-278).

Библиография русской зарубежной литературы 1918-1968: В 2-х т. / Сост. Л. А. Фостер. Boston, 1970. Т. 1. С. 1-681; Т. 2. С. 682-1374.

*Wispelwey, Berend. Каталог русскоязычных периодических изданий, находящихся в собраниях неформальной и местной печати Исследовательского института РСЕ/РС, 1984-1993. Мюнхен: RFE/RL Research Institute, IRD., SBE Archives, Documents Section, 434 с.

Періодика складається з двох частин – самвидав і місцева преса.

Маруняк Володимир, Др. Українська еміґрація в Німеччині і Австрії по другій світовій війні. Т. І: Роки 1945-1951. Мюнхен: Акад. вид-во д-ра Петра Белея, 1985. 432 с.

Маруняк Володимир (2 XI 1913, с. Рожубовичі біля Перемишля – 28 VI 1997, Мюнхен), журналіст і публіцист, історик. Студіював історію на чеському Карловому ун-ті. Редактор «Укр. вісника» в Берліні (1941-45) та «Укр. слова» в Парижі (1964-69), член редакції радіо «Свобода» (1971-78), бібліотекар, потім гол. секретар УВУ в Мюнхені. Др.Наталя Наталенко (Д-р Володимир Маруняк // Новий шлях. 1997. 2-9 VIII. Ч. 31-32. С. 14). В „Енциклопедії українознавства” статті про нього немає.

Аранс, Дэвид. Как мы проиграли гражданскую войну: Библиография мемуаров русской эмиграции о русской революции, 1917-1921. Newtonville, Mass.: Oriental Research Partners, 1988. 200 с. ORP Russian bibliography series; No. 6.

Опис 559 публікацій з короткою анотацією англійською. Об'єднаний авторський та предметний покажчик.

Українці в Чікаґо і Ілліной В Тисячоліття Хрещення України: Збірник – Довідник / Ред. і упор. Дарія Маркусь. Чікаґо, 1989. 395, [1] с.

Книгарські каталоги діаспори:

Каталог книжок найбільшої української книгозбірні. Едмонтон, 1985.

Архіви:

Справочник научного работника: Архивы – документы – иследователь. Изд. 2, перераб. и доп. / Авторы-составители: Юрий Миронович Гроссман, Виталий Наумович Кутик. Льв.: Вища школа, 1983. 499, [1] с.

Спеціальні історичні дисципліни:

Берльштейн Альфред. Совєтознавча бібліографія // Науковий збірник / УВАН у США. [Том] II. Нью-Йорк, 1953. С. 190-192.

Максимчук Юліян. Бібліографічний показник української філателії, гербових марок і банкнотів. Шикаґо: Укр. філателістична б-ка, 1958. 101 (+ 3) с. Друкарня "Logos" (München). 600 прим.

Максимчук Юліян (30 VIII 1890, м. Стрий - 13 XII 1980, Чікаґо, США), дослідник і пропагандист укр. філателії, публіцист. За фахом адвокат. Син Юрія і Михайлини (Петрушевич). Служив в УГА. Закінчив юр. фак. Львів. ун-ту (1927). Цивільний службовець у Дрогобичі та Бориславі. Автор іст. нарису «Українські поштові марки» ([Берхтесгаден], 1949). З 1951 прибув до США. У 1950-75 видав 10 каталогів з філателії, присвячених укр. недержавним маркам. Проредагував «Каталог українських поштових марок» (Ч. II: Недержавні випуски. Ульм-Донау, 1950). Т-во укр. філателістів і нумізматів у США заснувало нагороду Юл. Максимчука, яка вручається за заслуги перед укр. філателією. У 2000 пошта України випустила на його честь художній маркований конверт. -Тв.: Каталог українських недержавних марок. Доповнення ч. 1 (1957), 2 (1960), 3 (1964), 4 (1975); Бібліографічний показник української філателії, гербових марок і банкнотів. Шикаго, 1958; Доповнення ч. 1. Шикаго, 1965; Каталог чужинних марок з

українською тематикою. Шикаго, 1966. - Дж.: Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 195[86].

Українці: Іст.-етногр. монографія. В 2 т. / Відп. ред. К. Г. Гуслистий. Том І. К.: АН УРСР, 1959. 829 (+ 3) с. 500 прим. Макет. № 93. З б-ки С. А. Таранушенка.

Бібліографія / Підготували В. Т. Зінич і М. П. Приходько. С. 789-823. Художники Г. Д. Зінченко, Б. В. Валуєнко.

Горленко Володимир Федорович. Нариси з історії української етнографії та російсько-українських етнографічних зв'язків. К.: Наукова думка, 1964. 248 с. 500 прим.

Гуслистый Константин Григорьевич (1902-1973). К вопросу об этногенезе и начальном этапе этнического развития украинской народности. Москва, 1964. 12 с. (VII Междунар. конгресс антропол. и этногр. наук). 39 назв.

Кравец Е. М. и Кувенева А. Ф. Основные проблемы изучения общественного и семейного быта колхозного крестьянства Украины. Москва, 1964. 8 с. (VII Междунар. конгресс антропол. и этногр. наук). 25 назв.

Порицкий А. Н. Некоторые вопросы карпатской историко— этнографической общности в украинской этнографии второй половины XIX – первой половины XX в.: На материалах жилища и одежды. Москва, 1964. 8 с. (VII Междунар. конгресс антропол. и этногр. наук). 28 назв.

Радянські видання документальних матеріалів з історії України, 1917-1968: Бібліогр. покажчик / Упорядники Л. М. Гудзенко, Марія Федорівна Дмитрієнко (нар. 1935), Т. М. Шелюх. К.: Наукова думка, 1970. 117 (+ 3) с. 850 прим. (АН УРСР. Ін-т історії).

Титова Зоя Дмитриевна. Этнография: Библиография русских библиографий по этнографии народов СССР, 1851-1969. М.: Книга, 1970. 143 (+ 1) с. 1825 прим.

Мельц Микаэла Яковлевна. Русские фольклористы-библиографы конца XIX – начала XX в. / Ин-т этнографии им. Н. Н. Миклухо-Маклая / Тр. Новая серия. М., 1971. Т. 95. С. 76-101.

Українське радянське карпатознавство: Бібліографія праць з етнографії, фольклору та народного мистецтва / Склав Яків Павлович Прилипко (1925-1978). Відп. ред. В. Т. Зінич. К.: Наукова думка, 1972. 172 с. 2024 записи. 1000 прим.

Вміщено рецензії Т. Гавриленка та М. Іваненка на праці В. Кубійовича. Тираж праці було знищено, а причетні до неї особи зазнали переслідувань. Див.: Юсова Наталя Миколаївна. Яків Павлович Прилипко: історик, археолог, етнограф // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. статей. Вип. 5. К., 2001. С. 120-128.

Маланчук Вікторія Антонівна. Розвиток етнографічної думки в Галичині кінця XIX – початку XX ст. К.: Наукова думка, 1977. 204 с. 2300 прим.

---

[86] Анотацію укладено у співавторстві з Борисом Фессаком (нар. 10 VIII 1934 року в Плотічно, Польща).

Библиография трудов по отечественному источниковедению и специальным историческим дисциплинам, изданных в XVIII в. / Сост. А. И. Аксенов, В. П. Козлов, М. Б. Северова, Н. А. Соболева. Москва: Ин-т истории СССР, 1981. 209 (+ 1) с. 300 прим.

Розділи: 1) джерелознавство (146 №№), 2) генеалогія (32 №№), 3) геральдика і сфрагістика (76 №№) та 4) нумізматика й фалеристика (42 №№). Описано праці М. Бантиша-Каменського, І. Долинського, Іоанна та Л. М. Максимовичів, В. Рубана, Ф. Туманського. Перше в Росії видання генеалогічної праці – "Родословие великих князей и царей российских" Феофана Прокоповича (СПб., 1717). Г. Міллерові належать перші в Росії джерелознавчі дослідження - Несторового літопису (1755) та історії козацтва (1760). На титульному аркуші примірника, що належав Ф. П. Максименкові, його рукою вписано прізвище одного автора – "М. Северова".

Исторические дисциплины: Краткий библиогр. справочник-указатель / Состав. Мария Федоровна Дмитриенко (нар. 1935), Ирина Нинелевна Войцеховская (нар. 1954). К., 1990. 158 с. 400 прим.

Із змісту: Гомилетика. С. 33-34.
Мемуаристика. С. 79-90.
Эпистология (эпистолология). С. 146-152.

Археологія:

Курінний Петро Петрович (4 V ст. ст. 1894, Умань - 25 XI 1972, Мюнхен). Історія археологічного знання про Україну. Мюнхен, 1970.

Шовкопляс Іван Гаврилович (1921-1997), Дмитренко Надія Григорівна. Радянська література з археології України, 1967-1975 рр. К., 1978.

Археология Украинской ССР: Библиогр. указатель, 1918-1980 / Шовкопляс Иван Гаврилович (1921-), Дмитренко Надежда Григорьевна. К.: Наукова думка, 1989. 559 (+ 1) с. 12592 записи.

Культура:

Глыбінны Ул. Доля беларускае культуры пад Саветамі. Мюнхэн: Інстытут для вывучэньня СССР, 1958. 162 с. Циклостиль. (= Досьледы й матарыялы. Сэрыя 2-ая, вып. 68).

Українська радянська культура за 40 років, 1917-1957 / Склали М. І. Багрич та ін. Вип. I. Х., 1960.

Советская историография книги: Сб. научных трудов. Москва: ГБЛ, 1979. 142 с.

Славина Т. А. Исследователи русского зодчества: Русская ист.-архит. наука XVIII-XIX вв. Ленинград: Ленингр. ун-т, 1983. 192 с.

Народна творчість:

Петников Г. Н. Краткая библиография украинской сказки // Украинские сказки и легенды. Симферополь, 1966. С. 315-317. 39 назв.

Красне письменство:

Романенчук Богдан. Бібліографія української художньої літератури й літературознавства за 25 років на еміграції у вільному світі, 1945-1970 // Українська книга. Philadelphia, Pa., 1971. Січень-березень. Ч. 1. С. 30-40.

Задеснянський Р. (Бжеський Роман Стефанович; 1894-1982). Чолові представники українського виродження:... Тт. I – II, Торонто, 1979-80.

Т. I:... Ю. Яновський, М. Куліш, В. Сосюра.

Т. II:... і відродження.

Із змісту: [Представники виродження: І. Багряний, С. Підгайний, В. Петров-Домонтович. Представники відродження: С. Васильченко, О. Ольжич.]

Тарнавський Остап (1917-1992). Об'єднання українських письменників „Слово” // Слово: Зб. 12. Б. м.: UKRAPRINT (Woodstock, Md.), 1990. С. 169-228.

Довідки про 55 письменників діаспори.

Про Тарнавського: Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 339-340.

Мистецтво:

Художники Рад. Львівщини: Бібліогр. покажчик / Уклав С. П. Костюк. Льв.: Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника, 1980. 354 (+ 2) с. 3979 записів. 1000 прим.

Селівачов Михайло Романович (нар. 1946). Декоративно-прикладне мистецтво України в радянському мистецтвознавстві. К.: Наукова думка, 1981. 139 (+ 1) с. 955 записів. 750 прим.

Театр:

Кисіль Олександр Григорович. Бібліографічний покажчик матеріалів про український театр // Кисіль О. Г. Український театр: Дослідження. К.: Мистецтво, 1968. С. 231-240.

Історик театру. Під час чистки академічних установ 1933 за звинуваченням у саботажі наукової роботи, нацдемівщину та як виходця з контрреволюційного табору знятий з роботи. Репресований.

Петровская Ира Федоровна (1919 - ?). Источниковедение истории русского дореволюционного драматического театра. Ленинград: Искусство, 1971. 199 с.

Див.: Петровская И. Ф. В конце пути. СПб., 1999. 333 с.; 21 см. 100 прим.

Петровская Ира Федоровна. Источниковедение истории русской музыкальной культуры XVIII – начала XX в. / [Ленингр. гос. ин-т театра, музыки и кинематографии]. 2-е изд., доп. Москва: Музыка, 1989. 318 с. 22 см.

Покажчик імен: с. 297-313.

Изд. 1 – Москва: Музыка, 1983. 214 с.

Петровская Ира Федоровна. Театр и музыка в России XIX – начала XX в.: Обзор библиогр. и справ. материалов: Учебн. пособие. Ленинград: Ленингр. ин-т театра, музыки и кинематографии, 1984. 73 с.

Спогади:

Чайковський Ілля. Наша мемуаристика. Мюнхен, 1966. С. 63-94 (+ 1) с.

Відбитка з: Наукові записки / Укр. технічно-господарський інститут. Том XI (XIV).

Описано окремо видані оригінальні спомини до 1945. 309 (316) записів.

История дореволюционной России в дневниках и воспоминаниях. Том 1 –. Москва, 1976 –. / Под ред. Петра Андреевича Зайончковського, 1904-1983.

Краєзнавство:

Історія Києва. Том 1. Вип. 1-2 (К., 1958-59). Том 2. Вип. 1-2. К., 1962-63. Ротатор.

Максименко Федір Пилипович (1897-1983). Збірки історичних відомостей про населені пункти Української РСР: Бібліогр. покажчик. [К., 1964.] С. *79-86* (**А**. Збірні праці, що стосуються СРСР, Росії, України, Австрії та Польщі в цілому або їх великих частин; **I**. Історико-географічні словники, географічно-історичні описи цілих країн або їх великих частин, видані російською та українською мовами; **II**. Іншими (німецькою, французькою, польською) мовами; **III**. Статистичні словники й списки поселень переважно з історичними і статистичними відомостями. Списки поселень однієї області, губернії, воєводства – див. у відповідних топографічних підрозділах), *79-84* (**4**. Путівники: Путівники по областях, воєводствах, повітах – див. у відповідних топографічних підрозділах: **а**) Путівники загальні; По державах; **б**) Путівники по ріках і морях; **в**) Путівники по грунтових шляхах, шосе і автострадах; **г**) Путівники по залізницях; **д**) Путівники по історичних місцях; **е**) Путівники по місцях, пов'язаних з життям і діяльністю видатних письменників – За алфавітом прізвищ письменників), *76-85* (**Б**. Відомості про місцевості доби феодалізму (X-XIX ст.); Літописні відомості X-XIV ст.; Окремі “землі» (за алфавітом); **2**) Російські офіційні географічні матеріали XVI-XVII ст.; **3**) Люстрації XVI-XVII ст.; **4**) Переписні книги 1654-1666 рр.; **5**) Генеральное следствие о маетностях 1729-1731 рр. – За алфавітом полків; **6**) Румянцевський опис 1765-1767 рр.; **7**) Законодавча комісія 1767 р.; **8**) Візитиції Львівської діецезії 1730-1786 рр.; **9**) Йозефінська й Францісканська метрики, 1784-87 й 1819 рр.; **10**) Матеріали Генерального межування 1769-1828 рр.: Топографічні описи й атласи губерній та намісництв 1784-1820 рр. – За алфавітом назв; **11**) Воєнно-географічні описи), *88-98* (**В**. Матеріали про поселення окремих областей, губерній, воєводств, повітів, районів XIX-XX ст. – За алфавітом назв областей; **1**. Вінницька абластей (1932-); Подільська губернія (1796-1925); **2**. Волинська область (1939-); Волинське воєводство (1920-1939); Волинська губернія (1796-1925); **3**. Дніпропетровська область (1932-); Катеринославська губернія (1783-1925); **4**. Донецька область (1932-); **5**. Житомирська область (1937-), 92-99 (**6**. Закарпатська область (1945-); до 1945 р.: Угорська Україна. Підкарпатська Русь; **7**. Запорізька область (1939-); **8**. Івано-Франківська область (1939-); Станіславське воєводство (1920-1939); **9**. Київська область (1932-); Київська губернія (1797-1925), *89-99* (**10**. Кіровоградська область (1939-); **11**. Кримська область (1945-); Кримська АРСР (1921-1945); Таврійська губернія (1783-1920); **12**. Луганська область (1938-); **13**. Львівська область (1939); Львівське воєводство (1920-

1939); Галичина (1772-1920), 64-71 (**14**. Миколаївська область (1937-); **15**. Одеська область (1932-); Бессарабія (1812-1940); **16**. Полтавська область (1937-); Полтавська губернія (1802-1925); **17**. Ровенська область (1939-); **18**. Сумська область (1939-), *93-105* (**19**. Тернопільська область (1939-); Тернопільське воєводство (1920-1939); **20**. Харківська область (1932-); Харківська губернія (1765-1925); **21**. Херсонська область (1944-); Херсонська губернія (1802-1925); **22**. Хмельницька область (1937-); **23**. Черкаська область (1954-); **24**. Чернівецька область (1940-); Буковина (1774-1940); **25**. Чернігівська область (1932-); Чернігівська губернія (1802-1925).

Окр. відб. із: Наук.-інформ. бюлетень Архівного управління УРСР. 1963. №№ 4-6. 1964. №№ 1-5.

Майже 1400 поз. укр., рос., польс., нім, рум. та фр. мовами.

Тираж 150 прим. Свідчення І.Бутича 22 IV 1983.

Рец.: Ткаченко М.М. и Шелихова Н.М. // Сов. библиография. 1965. № 3 (91). С. 66-67; Сарана Ф.К. // Літ. Україна. 1965. 16 IV. № 31; Корнейчик И.И. Краеведческая библиография на Украине. Вып. 3. Х., 1968. С. 21-23; Olszewicz W. // Roczniki biblioteczne. 1965. № 1-2. Str.206-209.

Кізлик Олександр Данилович. Іншомовні матеріали до історії міст і сіл України: Короткий бібліогр. покажчик. Льв., 1967. 56 с.

Лебедева А. Н., Озерова Г. А., Панкратова Л. С. Указатель библиографических пособий по Сибири и Дальнему Востоку (XIX в. – 1968 г.). Новосибирск, 1975. 631 с.

Бажанський Михайло (1910-1994). Вічно житимуть...: Постаті від зарання історії, аж до найновіших часів: Біогр. словник. Дітройт, 1984. 524 с. (Б-ка вид-ва "Снятин". Вип. 8).

Чернігів: Бібліогр. покажчик / Складачі: Людмила Валентинівна Студьонова, І. Я. Каганова, Н. В. Романчук. Чернігів, 1990. 126 с. 1024 записів. 1000 прим.

Церква Православна:

Польский Михаил, о. (6 XI 1891, ст. Новотроїцька Кубанської обл. – 21 V 1960, Сан-Франціско, шт. Каліфорнія, США). Новые мученики Российские. Том I. Jordanville, N. Y., 1949; Том II. Jordanville, N. Y., 1957.

Польський (Польский) Михаїл Афанасійович, о. (6 XI 1891, ст. Новотроїцька Кубанської обл. – 21 V 1960, Сан-Франціско, шт. Каліфорнія, США), історик Руської Православної Церкви, протопресвітер. Син псаломщика. Закінчив Ставропольську духовну семінарію (1914), після чого був протисектантським місіонером. Рукопокладений 1920 у Катеринодарі. З 1921 навчався в Московській духовній академії до її закриття. 1923 ув'язнений у Бутирках. У 1924-26 перебував на Соловках, з 1929 засланий на три роки до Усть-Сисольська (Резникова Ирина. Православие на Соловках: Материалы по истории Соловецкого лагеря. Санкт-Петербург: Мемориал, 1994. С. 94). 1930 нелегально перейшов персидський кордон. Спочатку перебував у Палестині під началом Владики Анастасія, 1938-48 служив настоятелем парафії у Лондоні. Був духівником Вел. Кн. Ксенії Александрівни, її синів і внуків. 1948 виїхав до США. Одержав призначення до Скорбященського собору, де служив

при архієпископі Тихоні. 1959 пішов на спокій. Автор низки засадничих праць про становище Православ'я в СРСР. Написав докладні спогади.

Тв.: Каноническое положение Высшей церковной власти в СССР и заграницей. Джорданвилль: Типография пр. Иова Почаевского Свято-Троицкого монастыря, 1948. 196 с.; Американская Митрополия и Лос-Анжелеский процесс: Ответ противникам мира церковного. Джорданвилль: Свято-Троицкий монастырь, 1949. 41 с.; Новые мученики Российские. Том I. Jordanville, N. Y., 1949; Том II. Jordanville, N. Y., 1957; Очерк положения Русского Экзархата Вселенской юрисдикции. Джорданвилль: Свято-Троицкий монастырь, 1952. 32 с.; Американский раскол // Православная Русь. 1955. № 11. С. 8-11; Мученическая кончина архиепископа Иоанна [Поммера, 1876-1934] // Православная Русь. 1959. № 19. С. 5-6.

Дж.: **Марія** Иларіоновна, Кн. Къ юбилею о. Михаила Польскаго // Православная Русь. Jordanville, N. Y., 1955. 1/14 октября. № 19 (588). С. 6; **Андреев** И. М. Светлой памяти друга и соузника по Соловецкому концлагерю протопресвитера о. Михаила Польского // Православная Русь. 1960. № 11. С. 4-7; **Константин** архимандрит. Памяти о. Михаила Польского // Православная Русь. 1960. № 10. С. 14; **Последний** земной путь о. прот. Михаила Польского // Православная Русь. 1960. № 11. С. 11; **Зернов** Николай. Русские писатели эмиграции. Boston, Mass.: G. K. Hall & Co., 1973. С. 104, 154-155; **Отзыв** митрополита Виталия, Первоиерарха Русской Православной Зарубежной Церкви, об исключительной важности труда протоиерея Михаила Польского «Положение Церкви в Советской России // Православный вестник. 1995. № 86. С. 7-8; **Архивы** Кремля: Политбюро и Церковь. Кн. 1 (1997). С. 78; **Незабытые** могилы: Российское зарубежье: Некрологи 1917-1997 / Сост. В. Н. Чуваков. Том 5. М., 2004. С. 560.

Никон (Рклицкий), Епископ. Жизнеописание блаженнейшего Антония [17 III ст. ст. 1863, с. Ватаґіно, Новгородської губ. - 28 VII / 10 VIII 1936], митрополита Киевского и Галицкого. Т. 1 – 10. Изд. Северо-Американской и Канадской епархии. Нью-Іорк, 1956 – 1963.

Т. І. Вид. 2, випр. і доп. Нью-Йорк: Издание Северо-Американской и Канадской епархии, 1971. 230 с.

Перевид.: Никон (Рклицкий), Архиепископ. Митрополит Антоний (Храповицкий) и его время 1863-1936. Кн. 1 - . Издание Братства во имя святого князя Александра Невского. Нижний Новгород, 2003 - . Із змісту: Том 2. Гл. 2. На Волынской кафедре (1902-14). Том 3. Гл. 2. Всероссийский миссионерский съезд в Киеве (1908). Том 4. Гл. 1. На Харьковской кафедре (1914-). Гл. 4. На кафедре Киевской митрополии (1918-19).

Дж.: Manuil, I (1966-79), 313-330; Зернов Н. М. Русские писатели эмиграции (1973). С. 6-8; Попов А. В. Российское православное зарубежье (2005). №№ 2169-2198, 3115.

Єп. Никон (Рклицький Николай Петрович; 1892-1976), вихованець Київського Університету Св. Володимира (закінчив юр. фак. 1911). Вперше побачив владику 1918 у київ. Софійському соборі, захопився ним. У Бєлґраді 1922 почав записувати його проповіді, а згодом і його статті, що йшли через нього до друку. Архієпископ Вашінґтонський і Флорідський. - Дж.: Зернов Н. М. Русские писатели эмиграции (1973). С. 97-98; Попов А. В. Российское православное зарубежье (2005). №№ 2822-2828.

Теодорович Надія. Стан Православної синодальної церкви в Україні в 1917 році: Довідковий матеріял // Укр. збірник. Кн. 15. Мюнхен: Ін-т для вивчення СССР, 1959. С. 93-142.

Оглоблин Олександер. Українська церковна історіографія // Укр. історик. Кн. 24. 1969.

Зернов Николай Михайлович (9 / 21 X 1898, Москва – 25 VIII 1980, Оксфорд). Русские писатели эмиграции: Биогр. сведения и библиография их книг по богословию, религ. философии, церк. истории и правосл. культуре, 1921-72. Boston, Mass., 1973. xl, [2], 182 с.

Додано списки: "Збірники на релігійні та релігійно-філософські теми" (С. 157-163) та "Релігійні та церковні періодичні видання" (С. 165-172).

Про Зьорнова: Чуваков В. Н. Незабытые могилы. Т. 2 (1999). С. 615.

Manuil (Lemeševskij), Metropolit. Die Russischen Orthodoxen Bischofe von 1893 bis 1965: Bio-Bibliographie. Teil I-VI. Erlangen, 1979-1989.

Мануїл (Мануил; Віктор Вікторович Лемешевський, 18 IV 1884, м. Луга Петербурзької губ. - 12 VIII 1968, Куйбишев), митрополит Куйбишевський і Сизранський, історик Церкви. Особисто близький до нього автор, згодом митрополит Санкт-Петербурзький і Ладозький Іоанн (Сничов) у присвяченій йому монографії оповідав: «В его келии стояли ящички с многотысячными карточками еще не обработанного материала по церковной истории, по агиологиии, подвижникам благочестия и т. п. [...] В 1946 году он приступил к литературным трудам. Нашлись местные и приезжие люди, изъявившие свое согласие быть его техническими работниками в научных трудах. Работа закипела бурным потоком. Помощницы разбирали и систематизировали исторический материал, а Владыка вносил известные коррективы и в целом руководил работой. Основной упор был сделан на биографии русских архиереев периода с 1897 по 1947 годы. Вчерне эта работа была закончена к концу 1947 года и представлена в Московскую духовную академию проф.-прот. Савицкому и в Священный Синод. Труд был признан полезным как справочник. Тогда же проф.-прот. Савицкий высказал свое пожелание автору, чтобы он этот труд расширил и, наряду с краткими биографиями, поместил литературные труды того или иного архиерея и подал бы работу в академию в качестве научного труда. Это дало повод святителю углубить свою работу и подготавливать ее к академическому изданию» (Иоанн (Снычев), Митрополит. Жизнь и служение Митрополита Мануила: Биогр. очерк. Самара, 1997. С. 235-236). І про перебування його у 1965-68 роках на спокої: «Основной свой досуг он посвятил разработке магистерки на тему «Русские православные иерархи периода 1893-1965 гг. » К концу 1966 года святитель закончил свой труд и в начале 1967 года подал его в совет Московской духовной академии на соискание ученой степени магистра богословия. Совет академии принял работу маститого иерарха и назначил двух официальных рецензентов профессоров И. Н. Шабатина и В. И. Талызина и одного неофициального, архиепископа Минского Антония [Кротевича]. К сожалению, рецензенты так тянули время с отзывами, что за полтора года не смогли полностью рассмотреть труд митрополита, и святитель так и не дожил до искомой степени» (Там само. С. 312-313). Сам церковний дослідник додає до цього такі відомості: «[...] я еще в 1947 году составил «Каталог

русских архиереев обновленцев с 1922 по 1943 годы» и в 1948 году закончил «Каталог русских архиереев за последние 50 лет (1897-1947 гг.) [...]» (Manuil, VI (1989), 173). – Тв.: Каталог русских архиереев-обновленцев: Материал для «Словаря русских архиереев-обновленцев» (1922-1944 гг.) // «Обновленческий» раскол: Материалы для церковно-исторической и канонической характеристики / Сост. И. В. Соловьев. М.: О-во любителей церковной истории; Крутицкое Патриаршее подворье, 2002. С. 607-981. – Дж.: Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 173; Иоанн (Снычев), митр. Жизнь и служение митрополита Мануила: Биогр. очерк. Самара, 1997. 319 с.; Архивы Кремля: Политбюро и Церковь. Кн. 2 (1998). С. 374, 507.

Мартирологія Українських Церков у чотирьох томах, Том I: Українська Православна Церква; Документи, матеріяли, християнський самвидав України / Упорядкували і зредаґували Осип Зінкевич і Олександер Воронин. Торонто; Балтимор: Укр. вид-во ‘Смолоскип’ ім. В. Симоненка, 1987.

Бурко Демид. Українська Автокефальна Православна Церква - вічне джерело життя. Саут-Бавнд-Брук, 1988.

Бурко (Бурко-Корецький) Демид (псевд. Данило Святогірський; 29 VIII 1894, с. Пирогів Вінницького пов. Подільської губ. - 9 VI 1989, Штутгарт), протопресвітер, історик Церкви. Освіту одержав у Вінницькій церковно-учительській школі (1913). Був мобілізований до війська і брав участь у світовій війні. Під час Визвольних Змагань був учасником Всеукраїнського військового з'їзду, працював в інф. відділі Ген. секретаріату військових справ. Навчався у Кам'янець-Подільському ун-ті. Служив у Волинській дивізії УНР (1920-21), з якою опинився у Польщі. Повертаючись на батьківщину, заарештований на кордоні (1921). Відбувши ув'язнення, закінчив освіту у Кам'янець-Подільському ІНО. Викладав укр. мову й літературу у семирічних школах. Ув'язнений 1935, утік із тюрми в Баришівці, жив до початку війни під прибраним прізвищем. 12 V 1942 у Харкові висвячений у священики (Митр. Феофіл Булдовський). На еміґрацію виїхав улітку 1943. Учасник Ашаффенбурзького собору 25-26 VIII 1947, на якому оформилася УАПЦ (соборноправна), але згодом від неї відійшов. ДП-комісія у Людвіґсбурзі (біля Штутґарту) 9 V 1950 відмовила йому в переїзді до США через “прокомуністичні тенденції” автокефальної групи УПЦ (sic). Настоятель парафій у Інґольштадті, Новому Ульмі, Людвіґсбурзі та Карлсруе. З 1956 член, з 1969 заст. голови Вищого Церковного управління при Митр. Никанорі Абрамовичу. З 1973 член Ради Митрополії УАПЦеркви (до 1978 заст. голови). Активний співробітник журналу “Рідна Церква”, де з 1954 публікував серію статей-спогадів “З книги буття Української Церкви”. Написав велику низку спогадів про визначних діячів УАПЦ Серед них Митр. Василь Липківський, Миколай Борецький та Іван Павловський, архиєпископи Степан Орлик, Константин Кротевич, Парфеній Левицький, священики К. Стеценко та М. Чехівський та миряни В. Біднов, М. Леонтович, М. Макаренко та Д. Щербаківський. Містячи масу подробиць із життя київських та провінційних парафій у 30-ті роки, відтворюють картину большевицьких переслідувань Церкви. Для цього періоду мають характер коштовного першоджерела з історії Православ'я. До 1000-ліття християнства в Україні вийшов збірник його праць.

Тв.: Головні засади Української Автокефальної Православної Церкви. На чужині, 1946; Українська Автокефальна Православна Церква - вічне джерело життя. Саут-Бавнд-Брук, 1988.

Дж.: Вісімдесятиліття Протопресвітера Д. Бурка // РЦ. Ч. 99-100. 1974. Липень-грудень. С. 11-13; Сорокріччя священства протопресвітера Демида Бурка // РЦ. Ч. 130. 1982. Квітень-червень. С. 10; Дев'яностоліття протопресв. Д. Бурка // РЦ. Ч. 139-140. 1984. Липень-грудень. С. 7; Мартирологія Українських Церков, Том I / Упор. і ред. О. Зінкевич і Ол. Воронин. Торонто; Балтимор, 1987. Пок.; Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. статей. К., 1993. С. 96-97; Другий Всеукраїнський Православний Церковний Собор УАПЦ 17-30 X 1927 року: Док. і мат. / Упор. С. І. Білокінь, І. М. Преловська, І. М. Старовойтенко. К., 2007. С. 7, 14-15.

Щавинская Л. Л. Книги и брошюры крупнейшего православного издательского центра межвоенной Польши - Варшавской синодальной типографии // Славяноведение. 1988. № 1. С. 77.

Церква Греко-католицька:

Ваврик Михайло, ЧСВВ. Бібліографічний огляд [джерел до] історії Василіянського Чина за 1950-1970 рр. Вид. ЧСВВ. Рим, 1971. С. 334-424.

Відбитка з Записок ЧСВВ.

Рец.: Романенчук Богдан // Українська книга. Philadelphia, Pa., 1971. Жовтень-грудень. Ч. 4. С. 122-123.

Світильник істини: Джерела до історії Української католицької богословської академії у Львові, 1928 – 1929 – 1944 / Павло Сениця. Ч. I. Торонто; Чікаґо, 1973.

Патрило о. Ізидор Іван (нар. 1919) ЧСВВ. Джерела й бібліографія історії Укр. Церкви. Рим, 1975. 1138 №№.

- Записки ЧСВВ. Том X. 1979. Вип. 4. №№ 1139-1408.
- Том XII [XVIII]. 1985. Вип. 1-4. №№ 1409-1705.

Мартирологія Українських Церков у чотирьох томах, Том II. Торонто; Балтимор: Укр. вид-во 'Смолоскип' ім. В. Симоненка, 1985.

Побут:

Зіновіїв Климентій (сер. XVII, Правобережна Україна – після 1712, Лівобережна Україна). Вірші; Приповісті посполиті / Підготовка тексту І.П.Чепіги. Вступна стаття Вікторії Петрівни Колосової та І.П.Чепіги. Іст.-літ. коментар В.П.Колосової. К.: Наукова думка, 1971. 391, [1] с.

Давня укр. худ. література ще не знала такої широти тематики. У 372 творах або уривках із них, що групуються відповідно до філософсько-релігійної та соціально-побутової тематики, описано тодішню Україну. З безліччю цікавих побутових подробиць відображено усі соц. прошарки. Лексикон Климентія поширений за рахунок назв професій, предметів та знарядь виробництва, назв одягу, домашніх речей, продуктів споживання, господарських речей та приміщень, назв на означення спорідненості та свояцтва, військових атрибутів, предметів церковного вжитку. У вірші «О розних всяких ремесниках» названо 72 професії. У творі «Рахуба древам розним» перелічено 69 порід дерев, у вірші «О створеннях Божих і диявольських» - 37 зоологічних назв тощо. Коментар В. П. Колосової (С. 310-371) організовано в порядку текстів Климентія, уточнюючи або

розкриваючи фольклорні й літературні джерела його творчості. Сама ідея й перша спроба її реалізації належать В.М.Перетцу. Містить каталог реалій, що зустрічаються в творах письменника-енциклопедиста. Збірку нар. прислів'їв та приказок, що увійшла до рукопису окремим масивом, розписав П.М.Попов. Див.: Колосова В.П. Климентій Зіновієв (sic): Життя і творчість. К.: Наукова думка, 1964.

Гетьмансько-старшинська держава:

Gajecky George. The Cossack Administration of the Hetmanate. Vol. 1-2. Cambridge, Mass.: Harvard Ukrainian Research Institute, с 1978. (Sources and Documents Series).

Том 1: Полки Стародубський, Чернігівський, Ніжинський, Київський, Прилуцький, Переяславський та Гадяцький. XV, (1-394) (+ 6) р.

Том 2: Полки Лубенський, Миргородський, Полтавський, правобережні та ін. Російські чиновники гетьманату. Бібліографія (С. 710-730). X (+ 2), (395-789), (+ 9) р.

Братства:

Гавриленко Віталій Олексійович (нар. 1935). Деякі питання бібліографії видань братства // Архіви України. 1970. № 6. С. 9-16.

Аристократія:

Оглоблин Олександер. Люди старої України. Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1959.

Максимчук Іван О. Нарис історії роду Петрушевичів. Чікаґо, 1971. 288 с.

Рец.: Керч Оксана // Українська книга. Philadelphia, Pa., 1971. Квітень-червень. Ч. 2. С. 60-61.

Липинський Вячеслав. Участь шляхти у великому українському повстанні під проводом гетьмана Богдана Хмельницького // Липинський В. Твори. Том 2. Історична секція / Ред. Лев Р. Білас. Філяделфія, Пеннсильванія, 1980. XCVIII, 638 с. (Східньо-Європейський дослідний інститут ім. В. К. Липинського).

Наукове перевидання монографії 1912 року «Stanisław Michał Krzyczewski: Z dziejów walki szlachty ukraińskiej" польською та українською мовами (використано переклад Юрія Косача, виконаний при кінці 1940-х років і виданий 1951 у консервативному торонтському часописі «Український робітник»). Із змісту: [Коровицький І.] Застарілі й актові слова та важливіші правові терміни. [Коровицький І.] Покажчик імен. С. 611-632; [Коровицький І.] Родові приізвища. С. 633-637.

Селянський рух (дворянство):

Хроніка селянського руху на Україні, 1826-1849 рр. / Уклали В. П. Баран, Геннадій Володимирович Боряк (нар. 1956), М. Г. Вавричин та Уляна Ярославівна Єдлінська // Селянський рух на Україні, 1826-1849 рр.: Зб. док. і мат. К.: Наукова думка, 1985. С. 352-458. 1221 запис.

Зареєстровано протести, підпали, побиття управителів тощо. Додано географічний покажчик.

Воєнна історія:

Андоленко Сергей Павлович (1907-1973). Нагрудные знаки русской армии. Париж: Танаис, 1966. 230 с.: іл.

Див.: Чуваков В. Н. Незабытые могилы. Т. 1 (1999). С. 76.

Шанковський Лев (1903-). Нарис української воєнної історіографії // Укр. історик. Том 28. 1970. С. 67-75; Том 29-30. 1971. С. 58-69; Том 31-32. 1971. С. 73-89; Том 35-36. 1972. С. 55-71; Том 39-40. 1973. С. 113-126; Том 41-43. 1974. С. 48-64; Том 45-46. 1975. С. 45-69.

Управління:

Сенчакова Л.Т. «Священная дружина» и ее состав // Вестник Московского университета. Серия IX. История. 1967. Март-апрель. № 2. С. 62-83.

Публікація «Списка членів» (709 осіб; ЦГАОР. Ф. 1463. Оп. 1. 1880-ті рр. Спр. 187. Арк. 1-42). Із змісту: 9. **Абаза** Василь Савович, 10. **Абаза** Сергій Савович, 12. **Адамович** Анатолій Станіславович, 30. **Балясний** Костянтин Олександрович, 57. **Бобрінський** Алєксей Алєксандрович, 98. **Величковський** Михаїл Львович, генерал-майор, 134. **Гавриленко** Михайло Дмитрович, інженер, 162. **Горбенко** Микола Матвійович, інженер-полковник, 171. **Гудвіл** Валеріан Васильович, судовий слідчий Київського окружного суду, 172. **Гужва** Михайло Федорович, штабс-капітан, 173. **Гудим-Левкович** Олексій Васильович, 180. **Демідов** кн. Сан-Донато Павел Павлович (С. 75), 259. **Капніст** гр. Василь Іванович, 260. **Капніст** гр. Петро Олексійович, радник посольства в Парижі, 290. **Колусовський** Владимир Антонович, судовий слідчий Київського окружного суду, 302. **Кочубей** кн. Віктор Сергійович, кавалергард, 303. **Кочубей** кн. Василь Сергійович, кавалергард, 304. **Котляревський** Павло Миколайович, інженер, 344. **Лещенко** Федір Григорович, 357. **Максимович** Костянтин Клавдійович, 375. **Марченко** Олександр Костянтинович, 376. **Магула** Микола Єгорович, 382. **Медем** барон Георгій Петрович, 383. **Медем** барон Михайло Петрович, херсонський поміщик, 391. **Мессарош** Іван Васильович, 409. **Нагловський** Дмитро Станіславович, начальник штабу Одеського військового округу, 443. **Остроградський** Віктор Михайлович, полтавський поміщик, 520. **Родзянко** Павло Володимирович, 521. **Родзянко** Михайло Володимирович, 556. **Стахович** Олексій Олександрович, кавалергард, 566. **Судієнко** Йосиф Михайлович, Владімірський губернатор (С. 81), 642. **Чайковський** Петро Ілліч, 661. **Шабельський** Павло Миколайович.

Російська провінція:

Петровская Ира Федоровна (1919 - ?). Театр и зритель провинциальной России, вторая половина XIX в. / Ленингр. гос. ин-т театра, музыки и кинематографии. Лг.: Искусство, Ленингр. отд-ие, 1979. 247 с., 6 л. илл.

Покажчик імен і п’єс: с. 233-247.

Пор.: Петровская И. Ф. Театр, критика, зрители провинциальной России: Вторая половина XIX в.: Автореф. дис. на соиск. учен. ст. д-ра искусствоведения (17. 00. 01). Лгр., 1973. 32 с.

Визвольні змагання:

Pidhainy Oleh, Pidhainy Olexandra (нар. 23 IV 1905). The Ukrainian Republic in the Great East-European Revolution. Part I-II. Toronto. New York, 1971-75 (= Pidhainy Oleh. The Ukrainian Republic in the Great East-European Revolution. Vol. 5-6).

Про Олександру Підгайну: Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 339-340.

Зозуля Яків [Зозуля Яків Максимович; 18 III 1893, с. Лебедин Чигирин. пов. Київ. губ. – 1984]. Велика Українська Революція: Календар іст. подій за лютий 1917 року – березень 1918 року (Вид. 2. Нью-Йорк: УВАН, 1967).

Зозуля Яків – фельдшер, навчався у Полтав. кадет. корпусі. Член УПСР. На II Всеукр. військ. з'їзді був обраний до Всеукр. ради військ. депутатів та кооптований до складу УЦР. На Шостих Загальних зборах УЦР був секретарем мандатної комісії. Від Київської ради солдатських депутатів 25 X 1917 делегований до Крайового комітету охорони революції в Україні. Емігрував 1920-21. Дійсн. член УВАН у США (обраний 6 IV 1968; Вісті УВАН. Ч. 1. Нью-Йорк, 1970. С. 73). - Дж.: Shtohryn D. Ukrainians in North America (1975). P. 382; Верстюк В., Осташко Т. Діячі Укр. Центр. Ради: Біогр. довідник (1998). С. 97-98.

Тарнавська Марта. Українська національна революція в поезії, 1917/18 – 1967: Бібліографія. Едмонтон: Славута, 1969. 8 с.

Рец.: Пазуняк Наталя // Українська книга. Philadelphia, Pa., 1972. Січень-березень. Ч. 1. С. 21.

Большевизм:

Lawrynenko Jurij (3 V 1905, с. Хижинці Звенигородського пов. Київської губ. – 14 XII 1987, Нью Йорк). Ukrainian Communism and Soviet Russian Policy Toward the Ukraine: An annotated Bibliography, 1917-1953. Ed. by David I. Goldstein; Foreword by John S. Reshetar. New York: Research Program on the U. S. S. R., 1953. xxviii, 454 (+ 2) p.

Методично зразкова, добре структурована праця.

Відгук на неї: Лобуцький Вол. Українські націонал-комуністи (1983). С. 137.

Лавріненко Юрій Адріанович (псевд. Ю. Дивнич) – літературознавець. Син селянина. Закінчив іст.-філол. фак. Харківського ун-ту (1930). При н.-д. ін-ті Т. Шевченка захистив канд. дис. "Український епос" (1932, наук. кер. проф. О. І. Білецький). Був ув'язнений (1933-34, 1935-39), відбував строк у Норільлагу. У 1940-41 перебував на вільному засланні у Кабарді. У 1944-45 перебував в Австрії, у 1945-49 у Німеччині. 1950 переїхав до США. Автор літературознавчих праць "Блакитний-Еллан" (1929), "Василь Чумак" (1930), "Творчість Павла Тичини" (1930), "Зруб і парости" (1971), "На шляхах синтези клярнетизму" (1977), культурологічних робіт "В масках епохи" (1948, у співавт.), "Василь Каразин" (1975). Історико-публіцистичні праці "Соціялізм і українська революція" (1949), "На іспиті великої революції" (1949). Великого впливу на осмислення сов. періоду історії України набрала антологія "Розстріляне відродження" (1959). Упорядкував зразковий з методичного боку покажчик "Ukrainian Communism and Soviet-Russian Policy Toward the Ukraine, 1917-1953" (1953). Залишив спогади "Чорна пурга" (1985). – Дж.: Лобуцький Вол. Українські націонал-комуністи (1983). С. 55, 70, 137; Одарченко П. Життя і літературна діяльність Юрія Лавріненка // Нові дні. 1985. Жовтень. С. 11-12; Шевельов Ю. Про Юрія Лавріненка і трохи про себе // Нові дні. 1988. Квітень. С. 7-12; Дроздовська О. Лавріненко Ю. // Українська журналістика в іменах. Вип. V. Льв., 1998. С. 145-148; Рябчий Іван. Відродження української історичної науки / Інтерв'ю в кабінеті Сергія Білоконя // Хроніка 2000. Вип. 59. К., 2007. С. 13-20.

Рудь Микита Потапович. Українська радянська соціалістична республіка, 1917-1967. К., 1969.

Українські січові стрільці:

Ріпецький Степан (1894-1986). Бібліографія джерел до історії Українських січових стрільців. Нью Йорк: Братство УСС, 1965. 115 (+ 1) с. 1331 запис.

Див.: Головацький І. Ріпецький Ст. // Українська журналістика в іменах. Вип. III. Льв., 1996. С. 262.

Повстанський рух:

Шанковський Лев. Бібліографія до історії українського повстанського руху під час визвольної війни 1917-1920 рр. і після неї, 1921-1924 рр. // Українська книга. Philadelphia, Pa., 1971. Січень-березень. Ч. 1. С. 26-29.

Компартія:

Матеріали до бібліографії історії Комуністичної партії Західної України: Бібліогр. покажчик / Склали: В. Л. Вулах, М. С. Жарінов, О. Д. Кізлик, О. П. Кущ (1914-1984), Р. Я. Луцик, В. В. Машотас. Льв., 1958. 200 с. 1867 + 6 записів. 500 прим. (Львів. б-ка АН УРСР).

Історія Компартії України, 1956-1981 / Скл. Г. Г. Германенко. К., 1985.

Репресії:

Розанов [Романенко] Михаил. Соловецкий концлагерь в монастыре, 1922-1939 годы: Факты – домыслы – "параши"; Обзор воспоминаний соловчан соловчанами: В 2 кн. (Кн. 3: В 3 кн.). Изд. автора. [Frankfurt am Main: Possev-Verlag], 1979-87.

Кн. 1. Ч. 1, 2, 3. 1979. 299 (+ 5) с. Із змісту: Библиография (С. 295-299).

Кн. 2. Ч. 4, 5, 6, 7 и 8. 1980. 176 с.

Кн. 3. Дополнения. 1987. 87 (+ 1) с. Із змісту: Дополнения к библиографии в конце первой книги (С. 84).

Лихо з розуму: Портрети двадцяти "злочинців": Зб. матеріялів / Уклав Вячеслав Чорновіл. Париж: Перша укр. друкарня у Франції, 1967. 336 (+ 2) с.

Матеріали про репресованих: Ярослав Геврич, Іван Гель, Ігор Герета, Богдан і Михайло Горині, Микола Гринь, Панас Заливаха, Мирослава Зваричевська, Дмитро Іващенко, Святослав Караванський, Євгенія Кузнєцова, Олександр Мартиненко, Михайло Масютко, Ярослава Менкуш, Валентин Мороз, Михайло Озерний, Михайло Осадчий, Іван Русин, Мефодій Чубатий, Анатолій Шевчук.

За Україну, за її волю // Американське чудо: Альманах Укр. Нар. Союзу 1976. Джерзі Ситі; Ню Йорк: Свобода, б. р. С. 207-256.

Словник репресованих у 1960-70-ті роки.

Zorin Libushe. Soviet Prisons and Concentration Camps: An Annotated Bibliography, 1917-1980. Newtonville, Mass.: Oriental Research Partners, 1980. [2], 118 p. 485 записів. (Russian Bibliography Series, № 3).

Luckyj George Stephen Nestor (11 VI 1919 - 2001). Literary Purges in Soviet Ukraine (1930-s): A Bio-Bibliography. Edmonton, Alberta: Canadian Institute of Ukrainian Studies,1987 (на обкл.: 1988). xlii, 50 p.

314 персональних довідок.

Сталін:

Образ Й. В. Сталіна в радянській художній літературі (До 70-річчя з дня народження Й. В. Сталіна): Список літ / Державна публічна бібліотека УРСР; Бібліографічний відділ; Склали гол. бібліографи А. Гімельфарб, І. Бойко. К., грудень 1949. [1], 18 с. Машинопис.

Зміст: У творах російських радянських письменників (С. 1-5), У творах українських радянських письменників (С. 6-11), У творах письменників народів СРСР (С. 12-16; підрозділ «Проза і драматургія» обривається на літері «Д»), Критична література (С. 16-18).

Некоторые даты из жизни и деятельности Иосифа Джугашвили (Сталина) // Вестник Института по изучению истории и культуры СССР. Том 4. Мюнхен, 1953. Январь-март. С. 136-162.

Хроніка; Література (С. 160-162).

Matlock Jack F., Assisted by Fred C. Holling, Jr. An Index to The Collected Works of J. V. Stalin [Russian edition]. New York; London: Johnson Reprint Corporation, 1971. VI, [4], VIII, 193 p.

Розписано: Сталин И. В. Сочинения. Т. 1-13. Москва, 1946-1951.

Голодомор:

Pidhainy Alexandra. A Bibliography of the Great Famine in Ukraine, 1932-1933 // The New Review. Toronto. A Journal of East-European History. 1973. December. Vol. XIII. № 4 (53). P. 32-68.

Сенишин Галина (1918-). Бібліографія голоду в Україні 1932-1933. Ottawa; Montreal: UMMAN; DC UNR, 1983. 56 с. (Ukrainica Exiliana. № 16).

Famine in the Soviet Ukraine 1932-1933: A Memorial Exhibition / Widener Library, Harvard University. Prepared by O. Procyk, L. Heretz and J. E. Mace. Cambr., Mass., 1986.

Друга світова війна:

Шатов Михаил В. (Каштанов Петр Васильевич). Библиография освободительного движения народов России в годы Второй мировой войны, 1941-1945. Нью-Йорк, 1961. XVI, 208 с. 2449 записів. (= Труды Архива РОА, хранящегося в Колумбийском ун-те. Том I).

Шатов Михаил В. Материалы и документы освободительного движения народов России в годы Второй мировой войны, 1945-1965. Нью-Йорк: Всеславянское изд-во, 1966. 176 с.: илл., портр.; 23 см[87].

Переміщені особи:

Boshyk Y. and Balan Borys. Political Refugees and "Displaced Persons", 1945-1954. Edmonton, 1982.

"СВУ":

Туркало – московські запроданці й "ГПУ-КГБ". Ню-Йорк: СВУ, 1976. 48 с.

Передрук з "Інформаційного бюлетеня", ч. 1 (43) – ч. 1 (44), 1975-1976 рр. 15 публікацій з еміґраційних видань.

---

[87] У New York Public Library видання описано: Русская освободительная армия. Архив. Труды. Том 2.

Снєгірьов – КГБ і їхні підручні: Зб. документів. Ню-Йорк: СВУ, 1977. [2], 244 с.

Передрук 97 публікацій з еміґраційних видань.

Тридцятиріччя УРДП або останній цвях у її домовину: Зб. документів / Ред. Валентин Коваль (1912-1989). Ню-Йорк: СВУ, 1977. 108 с.

Передрук 43 публікацій з еміґраційних видань. Див.: Романюк М. Коваль В. // Українська журналістика в іменах. Вип. І. Льв., 1994. С. 97-98.

Хвильовий зброя КГБ: Зб. документів / Ред. Валентин Коваль. Ню-Йорк: СВУ, 1984. 208 с.

Передрук 101 публікації з еміґраційних видань.

[Лобуцький Володимир Карлович (28 IV 1908, Київ – 15 VII 1973, Гадамар?, Німеччина)]. Наддніпрянець Вол. Українські націонал-комуністи: Їх роля у визвольній війні України 1917-1956 рр. Вид. 2. Нью-Йорк; Торонто; Сидней, 1983. (= Спілка Визволення України. Вип. 25).

«Видання відновленої на чужині Спілки Визволення України» (С. 149-150. 25 позицій).

Номенклатура:

Ивлев Игорь Александрович, Охотский Евгений Васильевич. Партийный аппарат в условиях перестройки: По итогам социол. исслед. / Акад. обществ. наук при ЦК КПСС. Каф. парт. строит-ва. М.: АОН, 1990. [2], 122 с.; 20 см. 100 экз.

Опір:

Liber George and Mostovych Anna. Nonconformity and Dissent in the Ukrainian SSR, 1955-1975: A Select Bibliography. Cambridge, Mass.: Harvard Ukrainian Research Institute, c 1977.

Масонство:

Масонство // История русской литературы XVIII века: Библиогр. ук. / Сост. В.П.Степанов и Ю.В.Стенник. Лгр.: Наука, ЛО, 1968. С. 72-77. №№ 935-1043.

Періодика:

Животко Аркадій Петрович (1890-1948). Нездійснені пляни видання українських часописів // Українські бібліологічні вісті. [Ч.] 1. Авґсбурґ: УВАН, 1948. С. 17-37.

Чайковський Ілля. Українські періодичні видання в Другій світовій війні, 1939-1945 / Редакція й доповнення М. Кравчука. [Philadelphia, Pa.:] Київ, 1976. 18 с. 305 записів. (= Б-ка укр. книги. Ч. 3).

Спершу опубліковано: Українські періодичні видання за німецької окупації, 1941-1944 // Гомін України: Література і мистецтво. 1966. 16 VII. Ч. 7. 220 записів.

Мамонтов А. В. К вопросу о возникновении библиографии местной печати в России // Сов. библиография. 1972. № 4. С. 59-62.

Еміґраційна періодика:

По шпальтах українських газет // Україна. Ч. 6. Париж, 1951. С. 483; Ч. 8. 1952. С. 693-694.

Дорошенко Володимир (1879-1963). Реєстр українських періодичних видань у Вільному Світі, 1961-62. Нью-Йорк, 1963. 26 с.

485 назв. Відбитка з: Календар "Свободи" за 1963. Опрацьовано фонди НТШ. Подали допомогу Йосафат Назарко (Рим), Гнат Мартинець (Мюнхен) та Іван Лучко (Торонто).

Фединський Олександер, син Олександра (10 XII 1914 -). Бібліографічний покажчик української преси поза межами України (Клівленд, 1967-79).

Бойко Максим. Бібліографія періодики Волині. Блюмінгтон, 1970. (Праці Осередку бібліографії Волині. Ч. 3).

Машинопис, зіракс.

Рец.: Літописець О. // Українська книга. Philadelphia, Pa., 1972. Січень-березень. Ч. 1. С. 18-20.

Календарі:

Кравців Богдан (1904-1975). Календарі й альманахи Українського Народного Союзу і "Свободи" // Укр. заморська твердиня. Ювілейний альманах у 75-річчя Укр. нар. союзу, 1894-1969. Джерзі Ситі, Ню Йорк: Свобода, [1969]. С. 120-140.

Див.: Вдовичин Ю. Кравців Б. // Українська журналістика в іменах. Вип. I. Льв., 1994. С. 104-105.

Покажчики періодики:

Масанов Юрий Иванович (1911-1965), Ниткина Нина Васильевна, Титова Зоя Дмитриевна. Указатели содержания русских журналов и продолжающихся изданий, 1755-1970 гг. Москва: Книга, 1975. 439 (= 1) с.

2800 позицій.

Пор.: Масанов Юрий Иванович. В мире псевдонимов, анонимов и литературных подделок: Ист.-лит. и биогр. очерки. М.: Изд-во Всесоюз. кн. палаты, 1963. 319 с.: илл.

"Архіви України" (2 вип.: 1947-70 [вид.: 1999], 1971-87 [вид.: 1988]).

“Життя й революція” (1925-34 вид.: [1970]).

"ЗНТШ" (1892-1982, вид.: Bloomington, IN, 1984).

"Записки Новороссийского университета"

Борисова О. И., Бушева М. М., Рапопорт Р. М. Систематичний покажчик до "Записок Новоросійського університету" за 1867-1919 рр. // Праці Одеського держ. ун-ту ім. І. І. Мечнікова. Том 147. 1957. Бібліографічна серія. Вип. I: Історія. С. 31-102.

"Записки Харьковского университета"

Беркович Эсфирь Семеновна (1912 - ?), Валицкая К. А., Швалб Михаил Григорьевич (1926 - ?). Систематический указатель к "Запискам Харьковского университета" за 1874-1919 гг.: [К 150-летию ун-та]. Х., 1953. 60 с.

"Свобода" (1893-1899 [вид.: Saint Paul, Minn., 1990] -).

“Укр. іст. журнал” (3 вип.: 1957-66 [вид.: 1968]. 1967-76 [вид.: 1982]. 1977-86 [вид.: 1987]).

"Ученые записки" Харьковского университета

Беркович Эсфирь Семеновна, Станишевский В. А., Швалб Михаил Григорьевич. Систематический указатель к "Ученым запискам" Харьков-

ского государственного университета им. А. М. Горького, трудам факультетов и научно-исследовательских учреждений за 1934-1953 гг.: [К 150-летию ун-та]. Х., 1955. 64 с. 500 прим.

Етнічні спільноти:

Pinkus B., Greenbaum A. A. Russian Publications on Jews and Judaism in the Soviet Union, 1917-1967: A Bibliography. Jerusalem, 1970. 311, 103 p. (Society for Research on Jewish Communities; The Historical Society of Israel).

Історичні діячі:

Вовчок Марко:

Лобач-Жученко Б. Б. Літопис життя і творчості Марка Вовчка. Вид. 2, доп. К.: Дніпро, 1983.

Дорошенко Петро:

Дорошенко Дмитро Іванович (1882-1951). Гетьман Петро Дорошенко: Огляд його життя і політичної діяльности. Нью-Йорк: УВАН, 1985. 712 с.

Кривоніс Максим:

Винар Л. Питання походження полковника Максима Кривоноса // Укр. історик. 1971. Ч. 3–4 (31–32). С. 23–35.

Олесь Олександр:

Оглоблин Ол. До питання про походження О. Олеся, 1878–1944 // Укр. історик. Ч. 1– 4 (85–88). 1985. С. 165–166.

Орлик Пилип:

Крупницький Борис. Гетьман Пилип Орлик (1672–1742), його життя і доля. Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1956.

Лисенко Микола:

Лисенко Микола. Листи, 1867-1912 / Авт.-упорядн. Р.М.Скорульська. К.: Муз. Україна, 2004. 680 с.: іл.

550 листів (із них понад 200 друкується вперше). Примітки і коментарі (С. 483-607), іменний покажчик (С. 608-660).

Українка Леся:

Оглоблин Ол. Матеріали до родословної Косачів // Рід та знамено. Франкфурт-на-Майні; Хехст, 1947. Зшиток 2. С. 19–21.

Косач-Кривинюк Ольга. Леся Українка: Хронологія життя і творчости. Нью-Йорк: УВАН, 1970. С. 11–24.

Мороз М. О. Літопис життя та творчості Лесі Українки. К.: Наук. думка, 1992.

Контрпропаганда:

Черняк Ефим Борисович. Историография против истории: Критика реакционной историографии эпохи крушения капитализма. Москва: Изд-во Ин-та междунар. отношений, 1962. 368 с. Тираж 4200 экз.

Орлов Юрий Яковлевич. Крах немецко-фашистской пропаганды в период войны против СССР / Под. ред. Я. Н. Засурского. М.: Изд-во МГУ, 1985. 176 с.; 20 см.

Інші його праці: Печать ФРГ: Периодич. изд. западногерм. газ.-журн. концернов и полит. партий, 1949-1969. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1970.

280 с.; 22 см. 2500 экз.; Коммунистическая печать в Западной Германии после второй мировой войны: Лекция по курсу истории зарубеж. ком. и рабочей печати. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1974. 54 с.; 21 см.

Ивлев Игорь Александрович, Юденков Андрей Федорович. Оружием контрпропаганды: Сов. пропаганда среди населения оккупир. территории СССР, 1941-1944 гг. М.: Мысль, 1988. 285, [2] с.: 21 см.

Пор.: Ивлев И. А. Коммунистическая контрпропаганда среди населения оккупированной советской территории (1941-1944): Автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. ист. наук (07. 00. 01) / Акад. обществ. наук при ЦК КПСС. М., 1986. 26 с.

Петровський Микола Неонович (1894-1951). Наклеп і неуцтво під маскою науковості // Сучасне і майбутнє. 1947. № 7. С. 24-27.

Новиченко Леонід Миколайович. Ідеологія безбатченків на службі в імперіалістичної реакції // Вітчизна. 1948. № 7. С. 175-188.

Про Г. Вернадського, Кірконелла та Меннінга.

Симоненко Рем Георгійович (нар. 1928). Проти сучасних зарубіжних фальсифікацій історії України. К., 1960. 40 с. (Т-во для поширення політ. і наук. знань УРСР).

Див.: Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 11: Зб. наук. праць на пошану [...] Р. Г. Симоненка. К.: Ін-т історії України, 2002. 400 с. 150 прим.

Симоненко Р. Г. Фальсифікаторські вправи заокеанських істориків // Комуніст України. 1961. № 1. С. 55-66.

Нагорна Людмила Панасівна. Проти сучасної буржуазної фальсифікації національної політики Комуністичної партії на Україні в період Жовтневої революції // УІЖ. 1965. № 11. С. 12-25.

Нагорна Л. П. Проти сучасної буржуазної фальсифікації історії Х на Україні // Велика Жовтнева соціалістична революція – корінний поворот в історії українського народу. К., 1966. С. 29-31.

Сарбей Віталій Григорович (1928-1999). Буржуазно-націоналістичні фальсифікатори української радянської історіографії // Комуніст України. 1966. № 8. С. 32-42.

Симоненко Р. Г. Дружба народов СССР и современные зарубежные фальсификаторы истории // Исторические связи и дружба армянского и украинского народов. Ереван, 1967. С. 30-32.

Симоненко Р. Г. Фальсифікатори не вгамовуються // Комуніст України. 1967. № 12. С. 84-91.

Горшков Володимир Павлович (1926-2002), Римаренко Ю. Повчальні сторінки історії історії: Ганебний шлях зрадництва і авантюр українських буржуазних націоналістів // Комуніст України. 1968. № 6. С. 75-88.

Римаренко Юрій І. На службі у світової реакції: Про антинародну суть українського буржуазного націоналізму. К., 1968. 48 с.

Симоненко Р. Г. Чорне перо фальсифікаторів: Проти перекручень історії боротьби за Радянську владу на Україні. К.: Знання, 1968. 61 с.

Симоненко Р. Г. Фальсификаторы: О происках современных буржуазных "украиноведов" // Дружба народов. Москва, 1969. № 11. С. 229-243.

Бібліографія вчених. Personalia:

Некрологи за 1948 рік // Українські бібліологічні вісті. [Ч.] 1. Авґсбурґ: УВАН, 1948. С. 79-82.

> **Бачинський** Омелян (С. 79), **Безручко** Клавдія (С. 79), **Голинський** Володимир (С. 79), **Еліяшевський** Гнат (С. 79), **Животко** Аркадій (С. 79), **Кибалюк** Неофіт (С. 79-80), **Кордуба** Мирон (С. 80), **Костельник** Гавриїл (С. 80), **Лисяк** Павло (С. 80), **Мосендз** Леонід (С. 80), **Осташевський** Йосип (С. 80-81), **Петрів** Всеволод (С. 81), **Смола** Парфен (С. 81), **Стаховський** Микола (С. 81), **Хандога** Матвій (С. 81), **Шаповал** Микола (С. 81), **Щурат** Василь[88] (С. 81-82).

Абрамов Іван Спиридонович (20 VI / 2 VII 1874, м. Вороніж Глухів. пов. Чернігів. губ. – 3 V 1960, там само).

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 13-14.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 27.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 25.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 187.

Абрамович Дмитро Іванович (1 IX 1873, м. Гулевичі Луцького пов. Вол. губ. – 1955).

Берков П. Н. Хронологический список печатных работ члена-корреспондента АН СССР Д. И. Абрамовича (1873-1955) и литературы о нем // ТОДРЛ. Т. 12. 1956. С. 613-621.

> 123 записи книжок і статей, 1897-1934, не рахуючи рецензій на його праці.

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 14.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 27.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 26.

Андрієвський Олександр Юхимович (3/15 VIII 1869, с. Бирине, нині Новгород-Сіверського району Черніг. обл. – 15 VI 1930, Київ).

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 88.

Сарана Ф., Королевич Н. Бібліограф-фольклорист // Літ. Україна. 1969. 26 VIII.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 399; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 238, 353; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 104.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 226.

ЕСУ. Т. 1 (2001). С. 488-489 (М.Г.Железняк).

Антипович Кость Єрофійович (25 XII 1899, м. Лукове Люблін. губ., Польща – 1949?).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 70.

Список репресованих істориків (1962). С. 63.

---

[88] Список репресованих істориків (1962). С. 69.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 227, 555; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 270, 304, 316, 317, 325

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 356.

Антонович (Antonowytsch) Дмитро Володимирович (псевдоніми й криптоніми: Муха, Войнаровський, Северин Войнилович, Подорожний, Шельменко, Д. А., С. В.; 2/14 XI 1877, Київ – 12 X 1945, Прага).

Жук Андрій. Автобіографія Д. Антоновича // Сучасність. 1961. Ч. 1. С. 103-114.

Міяковський Володимир. Дмитро Антонович. Вінніпег, 1967.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 437.

Ульяновська Світлана, Ульяновський Василь. Дмитро Антонович // Українська культура: Лекції за ред. Дм. Антоновича. К.: Либідь, 1993. С. 505-514.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 49.

Политические партии России: Энц. М.: РОССПЭН, 1996 (С. Чмырь).

Суровцова Н. Спогади (1996). С. 97, 111, 114, 143, 201.

УЦРада (1996-97). Т. І. С. 5, 8, 9, 13, 31, 34, 188, 194, п. 11, п. 296; Т. ІІ. № 21, 22, 24, 26, 27, 29, 30, 34, 35, 40, 41, 43.

Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради. К., 1998;

Палієнко М. Автори «Киевской старины» (2005). С. 190-191.

Антонович Марко Дмитрович (24 VI / 7 VII 1916, м. Київ – 28 I 2005, м. Монреаль, Канада).

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Аркас Микола Миколайович (1853-1909).

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 437.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (644).

Баранович Олексій Іванович (липень 1892, м. Старокостянтинів Вол. губ. – 3 V 1962).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 70-71.

Список репресованих істориків (1962). С. 63.

Швидько А. К. Вопросы социально-экономического развития Правобережной Украины 16-18 вв. в трудах А. И. Барановича // Некоторые вопросы отечественной историографии и источниковедения. Днепропетровск, 1976. Вып. 3.

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 32, 53.

Юркова Окс. Дослідження О. І. Барановичем магнатського господарства Волині XVI-XVIII ст. на терені Науково-дослідної кафедри історії України у Києві (1924-1930) // Укр. історик. 1996. № 1-4. С. 314-318.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 53, 224, 227, 360, 492, 561; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 108, 270, 304, 316, 325, 326.

Юркова О. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 357.

Барвінський Віктор Олександрович (1885-1940).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 71.

Список репресованих істориків (1962). С. 63.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 784.

Бжеський Роман Стефанович (23 III 1894, м. Ніжин Чернігів. губ. – 4 VI 1982, м. Детройт, шт. Мічиган, США).

Роман Бжеський. Бібліографія друкованих праць / Уклала Надія Бжеська. Торонто, 1988. [2], 44 с.

Надія Бжеська (з дому Кулик-Науменко) нар. 15 V 1911 у Полтаві, померла 24 VIII 1991 у Вінніпеґу, Ман., Канада. Мала сестру Єлисавету Галоньку в Крем'янці та дочок – Марґариту (1991 мешкала у Бразилії) та Ларису в Канаді (Свобода. 1991. 21 IX. № 181. С. 3).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 99 (О. Ясь).

Биковський Левко Устимович (10/22 IV 1895, с. Вільхівець Звенигород. пов. Київ. губ. – 11 I 1992, Денвер, Колорадо).

Биковський Левко. У службах українській книжці: Біобібліографія / З передм. Л. Винара. Денвер, 1972-1981. 275, 245 с.

Друге вид.: / Упоряд. Любомир Винар, Ярослав Ісаєвич. Львів; Нью-Йорк, 1997. 328 с.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 439.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 38, 39, 44, 45, 63, 68, 71, 101, 138, 202, 220, 230, 326.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 100 (С. Білокінь).

Білецький Олександр Іванович (1884 - 1961).

Беляєва Лілія Вікентіївна, Ліщенко О. І. Бібліографія праць О. І. Білецького // Білецький О. І. Зібр. праць: У 5 т. К., 1965. Том 1. С. 27-76.

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 346-353.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 48.

Білий Володимир Васильович (1894 – 1937).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 71.

Список репресованих істориків (1962). С. 63.

Бабенко Л. Л. Ціна гідності - смерть // Репресоване краєзнавство (20-30-і роки). К.: Рідний край, 1991. С. 249-251.

Чабан М. Етнограф і краєзнавець Володимир Білий // Вчений-подвижник: Життєвий шлях та літературна спадщина [...] Д. І. Яворницького; Матеріали науково-практичної конференції [...]. Дніпропетровськ, 1991. С. 57-59.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 153, 495; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 114, 309, 310, 321, 336, 390, 398.

Білокінь Сергій Іванович (нар. 1 VII 1948, Київ).

Сергій Іванович Білокінь: Бібліогр. покажчик. К., 1989. [2], 69 с.: 11 іл.

Рец.: Боянівська Марта Богданівна // Бібліографія українознавства: Бюлетень комісії укр. бібліографії. Вип. 1. Липень. Льв.: МАУ, 1992. С. 43-44.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (425).

Бованенко Олександр Євменович (23 IX 1900, м. Канів – 12 II 1942, Севвостлаг НКВД, бухта Нагаєво, В. Хаттинах Магадан. обл.).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 71-72.

Список репресованих істориків (1962). С. 63.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 357-358.

Богацький Павло Олександрович (4/17 III 1883, м. Купин Подільської губ. – 22 XII 1962, м. Трірул біля Сиднею, Австралія).

Наріжний Симон. Українська еміґрація. Ч. I. Прага, 1942. С. 5, 189, 203, 259, 278.

Животко Аркадій. Павло Богацький // Краківські вісті. 1943. 4 III. Ч. 44 (782). С. 3.

Рибчин Іван. Павло Богацький. Сидней, 1953.

Довгаль С. Згадка про Павла Богацького // Вільна Україна. 1963. Ч. 37. С. 60-62.

Помер проф. П. Богацький // Вільне слово. 1963. 26 I.

Кравців Богдан. Остракізм у шевченкознавчій бібліографії // Сучасність. 1964. Ч. 3 (39). С. 8.

Романенчук Б. Азбуковник. Т 1 (1966). С. 380-381.

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 39-40 (В. Парубій).

Бойко Максим (1912-).

Бойко Максим. Роки карбовані друком: 1949-1989: Бібліографія. Блумінгтон, 1990. 62 с.

Борисенок Степан Гнатович (5 / 17 V 1891, Київ – 4 XI 1937, там само).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 72.

Список репресованих істориків (1962). С. 63.

Юридична енциклопедія. Т. 1 (1998). С. 262 (І. Б. Усенко).

Боцюрків (Bociurkiw) Богдан, син Іларія (2 IX 1925, Бучач, Україна -).

Shtohryn D. Ukrainians in North America (1975). P. 24-25.

Марунчак Михайло. Біографічний довідник до історії українців Канади. Вінніпеґ, 1986. С. 81-82.

Бречкевич Митрофан Васильович (4 / 16 VI 1870, с. Бакоти Кременецьк. пов. Вол. губ. – 23 VIII 1963, Київ).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 84-85 (А. Е. Москаленко).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 792.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 178-179.

Вагилевич Іван, син Миколи (2 IX 1811, с. Ясень, Галичина – 10 V 1866, Львів).

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 13-118.

Іван Вагилевич: Покажчик рукописних праць та матеріалів до бібліографії / Уклад. О. О. Дзьобан. Льв., 1986. 75 с.

Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007). С. 90-92.

Вальо Марія Андріївна (нар. 16 VI 1925, м. Борислав, тепер Львів. обл.):

Кульчицька Тетяна. Марія Андріївна Вальо: до 55-річчя наукової діяльності // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 464-468.

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 51-54 (Н. І. Абдуллаєва).

Величко Самійло.

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 59-61.

Custom Вировий Євген Семенович.

Дорошенко Д. Пам’яті Євгена Вирового // Українські бібліологічні вісті. [Ч.] 1. Авґсбурґ: УВАН, 1948. С. 56-57.

Власовський Іван Федорович (15 VIII 1883, с. Вільшана Харківської губ. - 10 X 1969, м. Торонто, Канада).

Бойко Максим (1912-). Бібліографія наукової спадщини проф. Івана Власовського / Зібрав Михайло Муха, впорядкував д-р Максим Бойко (1912-) // Іван Власовський: пропам'ятна книга / Зредаґували Протопресвітер о. Филимон Кульчинський (1891-1972), М. Муха. Торонто, 1974. С. 88-94.

Див.: Марунчак Михайло (нар. 1914). Біографічний довідник до історії українців Канади. Вінніпеґ, 1986. С. 71, 115, 359.

Воблий Костянтин Григорович (15 V 1876, м. Царичанка Кобеляцьк. пов. Полтав. губ. – 1947).

Воблий К. Г. / Бібліогр. склала Олена Самійлівна Ровнер. К.: Наукова думка, 1968. 80 с.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 253.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 106, 122, 123.

Водолажченко Ольга Гаврилівна (28 V 1888, Севастополь – 30 X 1972).

Список репресованих істориків (1962). С.63.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 794-795.

Матяш І. Ольга Водолажченко – історик, архівіст, ... «ворог народу» // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 161-176.

Енциклопедія історії України. Т. 1 (2003). С. 592 (І. В. Верба).

Возняк Михайло Степанович (3 X 1881, с. Вільки Мазовецькі Рава-Руського пов. – 20 XI 1954, Львів).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 74-75.

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Мороз Мирослав Олександрович (нар. 1923). Бібліографія наукових праць академіка М. С. Возняка // Українське літературознавство. Вип. 4. 1968. С. 173-202.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 242; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 12, 26, 31, 37, 255, 294, 297–299, 403, 449.

Бродик Зоряна. З історії книжкової колекції Михайла Возняка // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 458-463.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 199 (М. Крупач).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 62-63.

Гавриленко Тодор Матвійович (8 VI 1899, с. Ново-Павлівка, тепер Баштанського р-ну Одеськ. обл. – 23 III 1939, Сиблаг НКВД, Маріїнськ Новосиб. обл.).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 75.

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 337; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228, 229, 358; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 41, 42, 101.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 2 (1999). С. 416-417.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 358-359.

Гаєвський Степан Юхимович (23 XI 1876, с. Михиринці Базалійської вол. Волин. губ. – 9 IX 1975, Мельбурн, Австралія).

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С.310.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 310.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 359-362.

Галант Ілля (Еліягу) Володимирович (25 II 1867, Ніжин – 1939? [1941]).

Галант – гебраїст. До 1917 служив секретарем цукрозаводчика Бродського. Член Ніжинського іст.-філол. т-ва. Негативно поставився до монографії Я. Шульгина про коліївщину. Штатний редактор відділу Комісії для складання біогр. словника ВУАН (засн. 26 XI 1918). Керівничий і секретар Євр. іст.-археогр. комісії (1924-28). Досліджував історію ритуальних звинувачень і погромів. На його праці відгукувались Л. Толстой та І. Каманін. За большевиків зазнав нападів від прорежимних активістів (І. Ліберберґ). Звільнений з ВУАН 1933. – Тв.: **К истории** уманской резни 1768 г. // КС. 1895. Ноябрь. С. 209-229 и отдельно; **Молитва** в память уманской резни // КС. 1895. Март. С. 92-97 и отдельно; **К истории** поселения евреев в Польше и Руси вообще и в Подолии в частности. СПб.: А. Е. Ландау, 1897. 30 с.; **К истории** благотворительных еврейских учреждений на юге России. СПб.: М. Я. Минков, 1903. 15 с.; **Ритуальный** процесс в Дунай-городе в 1748 г. К.: Работник, 1904 (Изд. 2. К., 1911); **Киевский** митрополит Петр Могила и его отношение к еверям. К., 1905. 4 с. (Оттиск: Киев. ст.); **Арендовали** ли евреи церкви на Украине? К.: Работник, 1909. 16 с. (Изд. 2. К., 1914); **Жертвы** ритуального обвинения в Заславле в 1747 г. (По актам Киев. центр. архива). К., 1909. 16 с. (Изд. 2. К., 1912); **Черты** еврейской оседлости. К.: Работник, 1910. 32 с. (Изд. 2. М., 1915); **Два** ритуальных процесса: По актам киев. центр. архива. К., 1921. 32 с. (Изд. 2. К., 1924); **Виселення** жидів із Київа року 1835-го // Збірник праць Жидівської исторично-археографічної комісії. Кн. 1. К., 1928. С. 149-197; **Из прошлого**: Дрентельн и погромы 1881 г. // Еврейский вестник: Науч.-лит. сб. Лгр., 1928.

Наука и научные работники СССР. Ч. VI. С. 74.

Полонська-Василенко Н. Історична наука в Україні за совєтської доби та доля істориків // Збірник на пошану українських учених, знищених большевицькою Москвою. Париж; Чікаґо, 1962. С. 64, 75 (= ЗНТШ. Том 173).

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Боровой С. Воспоминания. С. 184-187.
Єфремов С. Щоденники. С. 460, 496-497.
Історія НАНУ, 1924-28. С. 608.
Циганкова Елла. Перша сходознавча комісія ВУАН // Київ. старовина. 1999. Вер.-жовт. № 5 (329). С. 32, 41.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 212-213.
В «Источниках» Венгерова немає.
Гермайзе Осип Юрійович (Самуїл-Йосиф Генріх; 5 VIII 1892, Київ – 22 IX 1958 ?).
Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 75-76.
Список репресованих істориків (1962). С. 64.
Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 228, 250, 261, 276, 278, 303, 331, 332, 469; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 53, 62, 63, 91, 138, 153, 169, 170, 224, 226, 227, 241–243, 313, 359, 360, 485, 492, 561, 580; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 63, 319, 369.
Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 605.
Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 362-366.
Глушко Сильвестр Васильович (2 I 1896, с. Москаленки Богуслав. пов. Київ. губ. – 1964, Ірпінь Київ. обл.).
Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 76.
Список репресованих істориків (1962). С. 64.
Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 53, 153, 225, 227, 228, 273, 319, 492; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 77, 107, 274, 291, 303, 309, 311, 321.
Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 366-367.
Глядківський Павло Семенович (28 II 1896, Ольвіопіль, Одещина – XI 1979, Київ).
Список репресованих істориків (1962). С. 64.
Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228, 229; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 115, 291–293, 303, 305, 309, 311, 316, 317, 321, 447.
Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 367-368.
Гнатюк Володимир (9 V 1871, Велеснів, галицьке Поділля - 6 X 1926, Львів).
Яценко М. Т. Володимир Гнатюк: Життя і фольклористична діяльність. К.: Наукова думка, 1964. С. 276-286.
Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). 382-385.
Мушинка Микола. Бібліографія праць Володимира Гнатюка про Угорську Русь // ЗНТШ. Том 190: Володимир Гнатюк – дослідник фольклору Закарпаття. Париж; Мюнхен, 1975. С. 101-114
Володимир Гнатюк: Бібліографія друкованих праць / Уклав М. Мушинка. Едмонтон, 1987. 148 с.
Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 272, 353, 360; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 75, 229, 233, 237, 238, 242, 439, 555, 582–584; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 226.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 256 (О. Ясь).

Голубець Микола (1892-1942).

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 407-409.

Савицький Роман Олександер (нар. 1938). Бібліографія писань Миколи Голубця // Укр. книга. Філадельфія, 1976. № 4. С. 101-104; 1977. № 2. С. 50-52.

Горбань Микола Васильович (8 XII 1899, с. Миколаївка Костянтиногр. пов. Полтав. губ. – 19 IV 1973, Ташкент).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 76.

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 424.

Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 119, 399.

Горленко Василь Петрович (1853-1907).

Иваненко Дмитрий Алексеевич (1859 - 1 I 1943, Свердловськ). Записки и воспоминания, 1888-1908 г.г. Полтава, 1909. С. 192-193, 195.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 458.

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 434-436.

Білокінь С. Борг перед Василем Горленком // Слово і час. 1993. № 1 (385). С. 12-14.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 796.

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 147, 158, 167, 168, 412, 414-417, 423.

Лазаревський Г. Київська старовина (2007). С. 98-104.

Грабар (Grabar) Андре (Андрій Миколайович; 26 VI / 7 VII 1896, Київ – 5 X 1990, Париж).

[Борщак Ілько.] Андрій Грабар французький вчений візантиніст українського роду // Соборна Україна. Париж, 1947. Серпень-грудень. Ч. 3-4. С. 92-93.

Грицай Остап (пом. 1954).

Винар Любомир (нар. 1932). Архів Остапа Грицая // На слідах. 1956. Ч. 3 (7). С. 9-10.

> Архів описали Гнат Мартинець і Роман Данилевич. Зберігається здебільшого в Мюнхені "під опікою проф. Гната Мартинця, значно менша частина знаходиться в мене [Л. Винара] в Клівленді". Перелік 32 течок.

Грушевська Катерина Михайлівна (21 VI 1900, Львів – 30 III 1943, Темлаг НКВД).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 77.

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Матяш Ірина Борисівна (нар. 1961). Катерина Грушевська: життєпис, бібліографія, архіви. К., 1997. С. 129-141

Матяш Ірина. Матеріали до біобібліографії Катерини Грушевської // Бібліотечний вісник. 1998. № 2. С. 19-25.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 368-372, (426).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 285-286 (І. Матяш, О. Юркова).

Гуржій Іван Олександрович (15 IX 1915, с. Худяки, тепер Черкас. р-ну Черкас. обл. – 31 X 1971, Київ).

Іван Олександрович Гуржій / Укладач Т. М. Шелюх; вступн. ст. А. В. Санцевича. К., 1974. 56 с.

Гуслистий Кость Григорович (1 X/18 IX) 1902, м. Олександрівськ (нині Запоріжжя) Катеринослав. губ. – 21 II 1973, Київ).

Кость Григорович Гуслистий / Укладач Катерина Ієронімівна Скокан; вступна ст. Євгена Степановича Шабліовського (1906-1983). К., 1972. 55 с.

Удод Олександр Андрійович (нар. 10 V 1957, с. Тарасівка Пологівського р-ну Запорізької обл.). Бібліографія праць К. Г. Гуслистого // Удод О. А. Кость Гуслистий – історик України. К., 1998. С. 157-170.

Данилов Володимир Валеріанович (20 VII / 1 VIII 1881, м. Духовщина Смоленської губ. – 24 IV 1970, м. Ленінград).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 80-81.

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 799-800.

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 356.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 221-222.

Денисенко Василь Семенович (22 III / 4 IV 1896, с. В. Токмак Бердянськ. пов. Таврійськ. губ. – 4 VIII 1964, Київ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 81.

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228, 229, 358; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 291–293, 303, 305, 309, 311, 321.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 375.

Домбровський Олександер, син Михайла (нар. 8 IX 1914, Львів).

Винар Любомир (нар. 1932). Олександер Домбровський: З нагоди сороkаліття наукової праці // Укр. історик. 1977. № 3/4. С. 68-74.

Л. В., О. К. [Винар Любомир, Купчинський Олег.] Бібліографія праць Олександра Домбровського // Домбровський О. Студії з ранньої історії України: Зб. пр. Льв.; Нью-Йорк, 1998. С. 493-513.

Доповнення до бібліографії праць Олександра Домбровського // Вісті УВАН. Ч. 2. Нью-Йорк, 2000. С. 348-350.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 360-361 (Г. Герасимова).

Дорошенко Володимир Вікторович (псевд. Ладько; 3 X 1879, Петербург – 25 VIII 1963, Філадельфія, США).

Дорошенко В. Мої шевченкознавчі праці // Шевченко. Річник 4. Нью-Йорк, 1955.

Праці Володимира Дорошенка // Микитка Степан. Володимир Дорошенко: З нагоди 75-річчя визначного вченого й громадянина / З передм. Ол. Оглоблина. Філядельфія, 1955. С. 15-22.

Борщак Ілько. Володимир Дорошенко // Україна. Ч. 4. Париж, 1950. С. 282-284.

Зайцев Павло. Слово про автора // Огнище української науки: НТШ. Нью-Йорк, 1951. С. 10-13.

Микитка Степан. Володимир Дорошенко. Филаделфія, 1955. 36 с.

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 465.

Міяковський Вол., В. В. Дорошенко // Укр. історик. Том 21-23. Нью-Йорк та ін., 1969. С. 33-40.

Романенчук Богдан. Михайло Тершаковець і Володимир Дорошенко – визначні дослідники української літератури. Філядельфія; Нью-Йорк, 1982. С. 37-52 (= ЗНТШ. Том 195. = Літ. процеси після Другої світової війни).

Данко Осип. Володимир Дорошенко – праця для книжної культури // 125 років київської укр. акад. традиції (1993). С. 417 а – 442.

Королевич Н. Ф. Бібліографічна діяльність В. В. Дорошенка. К., 1995. 35 с.

Гармаш Міра. Шевченкіяна в працях Володимира Дорошенко // Тарас Шевченко і національно-визвольні змагання українського народу: Зб. мат. міжнар. наук. конф. К.: Київ. ун-т, 1998. С. 174-179

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 157.

Комариця М. Дорошенко В. В. // Українська журналістика в іменах. Вип. І. Льв., 1994. С. 62-63; Вип. V. Льв., 1998. С. 357-360.

Королевич Н. Ф. Українські бібліографи XX століття: Навч. посібн. К., 1998. С. 111-137.

Супронюк Оксана. Шевченкознавчі праці Володимира Дорошенка // Київська старовина. 2000. Липень-серпень. № 4 (334). С. 162-169

Вальо Марія. Листи Марії Грушевської до Володимира Дорошенка (1942-1943 рр.) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 464-494.

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 2. К., 2004. С. 148-149 (Ол. Ясь).

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (659); Т. 4 (2008). С. (506).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 364-365 (І. Підкова, О. Ясь).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 114-117.

Доценко Олександр (25 серпня 1897, хут. Семариняки Миргородського пов. Полтавська губ. – 7 червня 1941, Краків).

Доценко Олександр, військовий діяч та історик, археограф. Закінчив Великосорочинську учительську семінарію ім. М.Гоголя (1915) та Віленське військове училище, евакуйоване 1915 до Полтави. Маючи чудовий бас, у семінарській церкві прекрасно читав Апостола та був солістом у хорі. У складі 107 піхотного Троїцького полку брав участь у Першій світовій війні. Останнє звання у рос. армії – підпоручник. З 15 грудня 1918 старшина для доручень при Головному отамані С.Петлюрі. З поч. 1919 аж до виїзду Петлюри до Парижу (1920) підполковник Армії УНР, служив осавулом (ст. ад'ютантом) С.Петлюри, мав у своєму розпорядженні багато документів - листів, протоколів тощо. На основі першоджерел написав «Літопис Української Революції». Вийшла у світ частина другого тому - кн. 4 (Брат проти брата. К.; Львів, 1923) та 5 (Польща визнає самостійність України. Львів, 1924), де автор найближче підійшов до проблеми

воєнно-іст. біографії С.Петлюри (вид. 2: Філядельфія, 1988). Зауваги щодо праці Д. висловлювали Д.Донцов (ЛНВ. Том 85. 1924. С. 189-191), І.Мазепа (Україна в огні й бурі революції. Б.м., 1951. Вип. ІІ. С. 150, 165) та Л.Цегельський (Від леґенд до правди. Ню-Йорк; Филаделфія, 1960. С. 295). Інша частина другого тому - корпус оперативної документації - склала 6 книгу, що вийшла під назвою «Зимовий похід: 6.XII.1919 - 6.V.1920» як 13 том у серії «Праць Укр. Наукового ін-ту» (Варшава, 1932; вид. 2: Нью-Йорк: Орденська рада Ордену Залізного Хреста Армії УНР, 1969). Написав статтю про ґенезу цього походу (Календар Червоної калини, 1933), а також цикл статей «Чотири повстанські рейди та їх ліквідація» - про рейди от. Сагайдачного, Холодний Яр - Херсон (Літопис Червоної калини. 1932. Ч. 11), от. Залізняка, Хирівка-Володарка (1932. Ч. 12), от. Мірошниченка, Хирівка-Кирилівка (1933. Ч. 1), от. Ю.Тютюнника (1933. Ч. 4-5), а також начерк історії Звенигородського коша Вільного козацтва (Календар Червоної калини на 1933 рік. Львів, 1932. С. 85-103). Статті "Під московським ярмом" (Новий час. Львів, 1925. Ч. 28. С. 13-14), "Невідома сторінка з легенди про українських січових стрільців" (Календар "Червоної калини" на 1934 рік. Львів, 1933. С. 44-51) та "Визвольні змагання 1917-1923: Армія УНР, 1917-1921 // УЗЕ. Том 3. С. 692-703). На поч. 30-х знайшов собі працю приватно (у Каліші?). 1939 з приходом большевиків виїхав на Захід з дружиною та дочкою. Його майно привласнив один із червоних командирів. Похований на Раковіцькім кладовищі.

ЕУ. II. 586.

Тютюнник Ю. З поляками проти Вкраїни. Харків, 1924. С. 66.

Синодик української культури // Соборна Україна. Париж, 1947. Серпень-грудень. Ч. 3-4. С. 126.

Загродський О. В 25-[ті] роковини смерти О.Доценка // Свобода. 1966. 21 червня. Ч. 113. С. 4.

Липовецький І. Пполк. Олександер Доценко // Дороговказ. Торонто, 1966. Травень-серпень. Ч. 11-12 (30-31). С. 15.

Тризуб. Нью-Йорк, 1966. Ч. 38. С. 24.

Майстренко Ів. Історія мого покоління. Едмонтон, 1986. С. 14.

Яхненко Нат. Від бюра до Бриґідок. Бераля; Мюнхен, 1986. С. 30.

Малий словник історії України. К., 1997. С. 140 (Г.Стрельський).

Стрельський Г. Діячі України доби національно-визвольних змагань // Історія в школі. 1998. № 5-6. С. 54.

Тинченко Ярослав. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917-1921). Кн. І. К.: Темпора, 2007. С. 146.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 368-369 (С.Білокінь).

Дрогобич Юрій (бл. 1450-1494).

Дрогобич Юрій: До 1500-річчя виходу першої друкованої книги вітчизняного автора: Бібліогр. покажчик / Уклад. М. Г. Вавричин, Я. Д. Ісаєвич. Льв., 1983. 64 с.

Дубровський Василь Васильович (19 V 1897, Чернігів - 23 IV 1966, Річмонд, Вірджінія, США).

Дубровський Василь Васильович, історик України, зокрема укр. селянства XVIII— XIX ст., тюрколог. Науковий співробітник Науково-дослідчої катедри історії української культури ім. акад. Д.І.Багалія (1925-1933) та Всеукраїнської наукової асоціації сходознавства (ВУНАС, 1925-30). Проф. Харківськ. ІНО. Заарештований у листопаді 1933. У червні наступного року опинивсь у таборі на БАМ'і, де пробув до 1938, про що написав спогади (2-й Відділ БАМЛАГ'у ГПУ-НКВД. Нью-Йорк: Наша Батьківщина, 1965. 81 с.). З відступом совєтів професор Харківського університету, голова харківської "Просвіти". 1943 виїхав до Німеччини, 1956 — до США. На еміґрації працював над спогадами. - **Тв.: Історико-державні** заповідники та пам'ятки України. Х, 1921**; Україна** і Близький Схід в історичних взаєминах // Сх. Світ. 1922. № 2**; Охорона** пам'яток культури в УСРР // Охорона пам'яток культури на Україні. Х, 1927**; Потрібна** охорона історичних пам'яток м. Чернігова // Там же. 1927. № 15**; Українська** наука на 10-ті роковини Жовтня // Культура і побут. 1927**; Чергові** завдання сучасного музейного будівництва на Україні // Укр. музей. 1927**; Нариси** з історії Чернігівської Троїцько-Іллінської друкарні в I пол. XIX ст. Х, 1928**; Про Гілянський** похід 1725 // Ювілейний збірник на пошану М.С. Грушевського. Т. І. К.: ВУАН, 1928**; Селянські** втечі на Лівобережній Україні // Чернігів і Північне Лівобережжя. К, 1928**; Селянські** рухи на Україні після 1861 Чернігівська губернія. К, 1928**; Сторінка** з історії архіву Ген. Військового Суду // ЗІФВ УАН. Т. XVII. 1928**; Музеї** на Україні. Х, 1929**; Пропащі** справи з архіву Ген. Військового Суду // Збірник наук.-дослідч. катедри історії укр. культури. Т. Х. Х, 1930**; Розкопування** Ольвії 1926 // Україна. 1930. № 3**; Життя** й діла Феодосія Углицького. Х, 1930**; З побуту** укр. монахів другої половини 18 ст. Х, 1930**; Перша** фабрика на Україні. Х, 1930**; Історико-культурні** заповідники та пам"тники України. Х, 1930**; До питання** про міжнародну торгівлю в I пол. 18 ст. // ЗІФВ УАН. Т. XXVII. К, 1931**; Рефік** Халід. "Ятик Еміне" / Пер. з турец. Х, 1933**; Омар** Сейф Еддін. Оповідання / Пер, передм. і комент. Х, 1932**; Якуб** Кадрі – Нур Баба / Пер. з турец, передм. і комент. Х, 1933**; Батько** Нестор Махно - укр. національний герой. Герсфельд, 1945**; Україна** й Крим в історичних взаєминах. Женева, 1946**; СРСР** як федерація. Майнц**; Кассель,** 1946**; Машина** масового вбивства. Мюнхен, 1954**; Найновіша** концепція історії України // Укр. збірник. Кн. 6. Мюнхен, 1956**; М. Скрипник,** як я його бачив // Там же. Кн. 10. Мюнхен, 1957**;** "**Інститут**" академіка Степана Рудницького // Календар-альманах на 1959 рік. Буенос-Айрес: Відродження, б.р. С. 100-104; **Як товариш** Кружілін плянував кадри: Сторінка з спогадів: [Про заступника завідувача Укрнауки на поч. першої п'ятирічки] // Календар-альманах на 1959 рік. Буенос-Айрес: Відродження, б.р. С.105-109; **М. С. Грушевський** у Чернігові: Сторінка з спогадів // Календар-альманах на 1961 рік. Буенос-Айрес: Відродження, б. р. С. 99-119; **Акад**. Дмитро Іванович Багалій: Сторінка з спогадів // Календар-альманах на 1960 рік. Буенос-Айрес: Відродження, б.р. С. 28-50; **Сторіччя** "Російської Ле-

генди" в Америці // Шевченківський альманах УНС на 1964 Джерсі-сіті**; Нью-Йорк,** 1963**; Мій учитель** – проф. Г. А. Максимович // Укр. історик. 1964. № 4**; Спогад** про професора М. Н. Петровського // Там само. № 2/3**; Професор** В. Г. Ляскоронський // Там само. 1965. № 3/4**; Другий** відділ БАМЛАГу у ГПУ-НКВД. Нью-Йорк, 1965**; Богдан** Хмельницький і Туреччина // Укр. історик. 1975. № 3/4**; [Листи** до Д. І. Яворницького] // Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Дніпропетровськ, 1997. С. 235-240.

Список головніших праць проф. Василя Дубровського // Дубровський В. Україна й Крим в історичних взаєминах / На правах рукопису. Женева, 1946. С. 47-49

Список друкованих праць В. Дубровського. Корнберг, 1948. 5 с.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 81.

Список репресованих істориків (1962). С. 64.

Биковський Левко Устимович (1895-1992). Василь Дубровський // Укр. історик. Ч. 9-10. 1966. С. 92-97.

Бульбенко Федір Павлович (1896-1981). Проф. Василь Васильович Дубровський // Наша Батьківщина. Нью-Йорк, 1966. 15 липня. № 133-134. С. 7.

Бульбенко Федір. Професор Василь В.Дубровський // Свобода. 1966. 18 травня. Ч. 91. С. 2; 19 травня. Ч. 92. С. 2, 4.

Короткий життєпис проф. Василя Васильовича Дубровського // Церква й життя. 1966. Липень-серпень. Ч. 4 / 55. С. 26-27.

Акуленко В.І. Охорона пам'яток (1991). С. 41, 85, 119, 120, 130, 141.

Астаф'єв Олександр. Світ як стан духу // Сіверянський літопис. 1997. № 6 (18). С. 37-40.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 804-805.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 492; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 24, 279, 280.

Українська журналістика в іменах. Вип. 6 (1999). С. 90-94 (М.Чабан).

Коваль Оксана, Матяш Ірина. Дубровський В.В. // Українські архівісти: Біобібліогр. довідник. Вип. 1. К., 1999. С. 126-129.

Маньковська Р.В. Музейництво в Україні (2000). С. 6, 12, 60, 62, 63, 64.

Матяш І. Василь Дубровський: науковець і організатор // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 121-140.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 98-99.

Герасимова Г. Дубровський В.В. // Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 2. К., 2004. С. 152-155.

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 4-5.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 375-376 (Коваль О. та ін.).

Курилишин. І. № 164.

Ернст Федір Людвіґович (Теодор-Ріхард Людвіґович; 28 X / 9 XI 1891, Київ - 28 X 1942, Уфа).

Ернст Федір Людвіґович, історик культури. Навчався в Берлінському (1909-10) та Київському (1910-14, у Г.Павлуцького) ун-тах. Написав працю про київську архітектуру XVII-XVIII ст., за яку нагороджений золотою медаллю. У 1914 як німецький підданий засланий за Челябінськ. Після прийняття присяги (квітень 1917) повернувся до Києва, де навесні 1919 закінчив ун-т. Перші наукові розвідки почав друкувати ще 1913. У монографії "Українське мистецтво XVII-XVIII віків" (К., 1919) один з перших визначив предмет укр. мистецтвознавства. З кінця 1917 працював у галузі охорони пам'яток, у 1919 як вчений інструктор ВУКОПМИС'у, з 1920 вчений експерт Губкопмис'у, з 27 лютого 1926 до 19 вересня 1930 київський краєвий інспектор по Київщині, Волині, Поділлю й Чернігівщині при Наркомосі УСРР. 2 березня 1919 обраний редактором мистецтва Біографічної комісії ВУАН (у картотеці понад 5 тис. імен). Проф. Київ. археологічного (1922-24) та Київ. худ. інститутів. У 1919-25 завідував бібліотекою й музеєм при кол. УДАМ. Член комісій з організації Лаврського музею культів, Київської картинної галереї (тепер Музей рос. мистецтва), Музею мистецтв ВУАН (тепер Музей мистецтв ім. Ханенків). З грудня 1923 - зав. худ. відділом Всеукр. іст. музею ім. Шевченка (до нього цієї посади не існувало), де, крім нього, працювала ще тільки лаборантка - А.Артюхова). За 10 років роботи збільшив його у 15-20 разів, довівши до 5,5 тисяч експонатів (1930). Влаштував бл. 10 тематичних виставок, видаючи до них каталоги. Дійсний член Софійської комісії та Всеукр. археологічного комітету ВУАН. З 1929 другий член паритетної комісії з обміну культурними цінностями між РСФСР та УСРР (призначення від ВУЦВК). Член комітету з упорядкування Шевченкової могили та комітету для збудування пам'ятника Шевченкові у Харкові. Автор монографій про Шевченка-маляра на тлі його доби, І.Рєпіна й М.Мурашка (не видані), численних розвідок, присвячених Г.Нарбутові, Г.Гольпайну, Гроте. Києвознавчі праці про надгробок П.Румянцева-Задунайського у Лаврі, дерев'яну Златоустівську церкву в старому місті, бурсу, контракти й контрактовий будинок. Уклав провідник "Київ" (1930). Провів сотні екскурсій по місту, читав прилюдні лекції.Вдруге заарештований 23 жовтня 1933. Трійка при колегії ҐПУ УСРР 29 травня 1934 вирішила його ув'язнити на 3 роки в ИТЛ. Створив музей Біломор-Балтійського каналу в Повенці, у 1936-37 завідував музеєм будівництва каналу Москва-Волга у м. Дмитрові. У 1937-38 - заступник директора Казахської нац. худ. галереї. У грудні 1937 став членом Спілки рад. художників. З липня 1938 працював у Башкирському держ. худ. музеї (з травня 1940 - заступник директора). На всіх цих посадах працював науково, друкуючись у місцевих газетах. Третій арешт 16 липня 1941. Розстріляний. Реабілітований. - Тв.: Київські архитекти XVIII віку // Наше минуле. 1918. Ч. 1. С. 98-118; Художественные сокровища Киева, пострадавшие в 1918 г. К., 1918. 2, 21 с.; Контракти і контрактовий будинок у Києві. К., 1923 (на обкл.: 1924). 96, IV с., 15 табл.; Український портрет. К., 1925 (разом із Д.Щербаківським); Георгій Нарбут: Життя й творчість // Георгій Нарбут. К., 1926. С. 11-86; Київська архітектура XVII віку // Київ та його околиця в історії і пам'ятках. К., 1926. С. 125-165; Портретист Гольпайн // Український музей. Зб. 1. К., 1927. С. 95-120; Д.М.Щербаківський // Бібліологічні вісті. 1928. № 1 (18). С. 127-136.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 81-82.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Ернст Федір: бібліографічний покажчик / Уклад. С. І. Білокінь. Суми, 1987. 34 с.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 352, 383, 393, 394, 435, 490; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 157, 219, 484, 485; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 22, 23, 383, 399, 406.

Білокінь С. В обороні української спадщини: Історик мистецтва Федір Ернст. К., 2006. 356 с. Наклад 300.

Із змісту: Додаток 4. Праці Федора Ернста (С. 305-330; 146 записів). Література про Федора Ернста (С. 330-354; 264 записи).

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 5-6 третьої паг.

Єфимовський (Євфимовський) Володимир Степанович (11 VII 1899, с. Берестовці Борзен. пов. Чернігів. губ. – 5 I 1942, м. Ленінград).

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 375-376.

Ждан Михайло, син Михайла (13 VII 1906, с. Коровиця Голодівка Любачів. пов. – 25 VII 1975, м. Клівленд, шт. Огайо, США).

Винар Любомир (нар. 1932). Бібліографія праць Михайла Ждана // Укр. історик. 1975. № 3/4. С. 96-99.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 394 (О. Ясь).

Жуковська Марія Аркадіївна (1894, Київ – після 1932?).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 82.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 376.

Загоровський Євгеній Олександрович (26 VII / 7 VIII 1885, м. Харків -22 II 1938, м. Одеса).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 82-83.

Бібліографи Одеської наукової бібліотеки (2002). С. 89-90 (Г.Д.Зленко).

Зленко Григорій Дем'янович (нар. 7 XI 1934, с. Потік Миронівського р-ну Київ. обл).

Зленко Григорій Дем'янович / Склала Леоніна Михайлівна Смичок (17 VII 1947 – 10 I 1995). Одеса, 1990. 117 (+ 3) с. 982.

219 записів. 500 прим.

Бібліографи Одеської наукової бібліотеки (2002). С. 95-113 (Г.Д.Зленко).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008).С. 149-151.

Зленко Петро Андрійович (6 / 19 VI 1891, м. Старокостянтинів, тепер Хмельницьк. обл. - 1954).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 151-153 (Т.Гуцаленко).

Зубрицький Денис Іванович (1777 - 1862).

Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет (1937). С. 96.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 161-162 (Я. Д. Исаевич).

Ільїнський (Ильинский) Григорій Андреєвич (11 / 23 ІІІ 1876, СПб. - 1937).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 167-168 (В. В. Колесов).

Камінський Василь Якович (29 XII 1899, с. Петроострів, тепер Хмелевськ. р-ну Одеськ обл. – після 1940?, л/п Н. Пезега, ст. Майгуба Карельськ. обл.).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 83.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 227; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 60, 270, 312, 313, 319, 320.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 378.

Камінський В'ячеслав Арсенович (1869-1938).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 83.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 240-241.

Карачківський Михайло Федорович (22 IX 1899, с. Кормильче Камянецького пов. Под. губ. – після 1950 чи 1964).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 84.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 227; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 108, 302–304, 309, 311, 321, 447.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 378-379.

Касинець (Kasinec) Едвард, син Іґната (нар. 10 X 1945, Нью-Йорк, США).

Shtohryn D. Ukrainians in North America (1975). P. 134.

Квітка Климент Васильович (23 I / 4 II 1880, с. Хмелів, тепер Роменського р-ну Сумської обл. – 19 IX 1953, Москва).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 84.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 379-381.

Клименко Пилип Васильович (6 XI 1887, с. Ярославка Козелецьк. пов. Чернігів. губ. – 8 VII 1955, м. Козелець Чернігів. обл., наклав на себе руки).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 84.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 215, 224, 226, 227, 446, 552, 572.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 381-384.

Матяш І. Клименко Пилип: Портрет історика-архівіста на тлі доби // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 58-78.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 644-645.

Кентржинський Богдан (22 II 1919, м. Рівне – 23 V 1969, Стокгольм, Швеція).

[Список статей Б. Кентржинського, надрукованих в “Українському слові” в 1949-59 рр.] // Календар-альманах “Українського слова” на 1961 р. Париж, 1960. С. 99.

ЕІУ. Т. 4 (2007). С. 172-173 (Г. П. Герасимова).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 492-493 (Г. Герасимова).

Кирилюк Євген Прохорович (18 III 1902, Варшава – 25 VI 1989, Київ).

Кирилюк Євген Прохорович: Бібліогр. покажчик / Склали Лілія Вікентіївна Беляєва, Ю. Л. Гунченко, Н. М. Деркач. К.: Наукова думка, 1983. 96 с.

Козар Павло Антонович (12 II 1898, с. Широке Катериносл. губ. – 24 IV 1944, Радом, Польща).

Божко Л. К. Список праць і статей П. А. Козаря // Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 808-809.

Синодик укр. культури // Соборна Україна. Париж, 1947. Квітень. Ч. 2. С. 60.

Пастернак Яр. Археологія України (1961). С. 22.

Міллер М. Доля українських археологів (1962). С. 122, 124.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Полонська-Василенко Н. Історична наука в Україні (1962). С. 65.

Василенко Іван. Кар’єра на крові // Київ. 1985. № 9. С. 113-121.

Акуленко В. І. Охорона пам’яток (1991). С. 78, 120, 124.

Нестуля О. О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 175, 180, 202; Ч. 2 (1995). С. 92, 142.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 807-808 (Л. К. Божко); Вип. 3 (2005). №№ 386, 392, 395, 397, 399, 442.

Маньковська Р. Музейництво в Україні (2000). С. 66.

Укр. історики. Вип. 2. Ч. 1 (2003). С. 139-140 (О. В. Юркова).

Козаченко Антін Іванович (2 / 15 VIII 1900, м. Гадяч Полтав. губ. – 15 I 1962, Москва, РФ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 84-85.

Список репресованих істориків (1962). С. 65.

Низовий Микола Андрійович. Антон Іванович Козаченко // Бібліотекознавство та бібліографія. Вип. 14. 1974. С. 134-140.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 153.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 532 (О. Юркова).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 179-180 (В.О.Кононенко).

Колесса Філарет Михайлович (17 VII 1871, с. Татарське, тепер Піщане Стрийського р-ну Львів. обл. – 3 III 1947, Львів).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 85.

Список репресованих істориків (1962). С. 66.

Філарет Колесса: Бібліогр. покажчик праць, критичної літератури. Льв., 1992. 61 с.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 385-386.
Історія України: Енц. довідник (2008). С. 536 (О. Рибак).

Комаров Михайло Федорович (11 / 23 I 1844, с. Дмитрівці Павлоград. пов. Катеринославськ. губ. – 6 / 19 VIII 1913, м. Одеса).

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 240.
Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 483.
Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971). С. 168-174, 192-193, 224, 255-256.
Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 155.
Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 179-181 (Ю. Шаповал); Вип. IV (1997). С. 113-114.
Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 809.
ЕІУ. Т. 4 (2007). С. 469 (О. В. Богуславський).
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 249.
Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (670); Т. 4 (2008). С. (510).
Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 187-189 (В.О.Кононенко).

Копержинський Кость Олександрович (23 X / 4 XI 1892, с. Глібів Под. губ. – 18 III 1953, Ленінград).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 85.
Список репресованих істориків (1962). С. 66.
Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 384; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 229, 308, 340–342, 447, 542; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 77, 104.
Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 156.
Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 386-390.
Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 127-128 (І. М. Лисенко).
Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 193-194 (Р. С. Жданова).

Корнєйчик Ігор Іванович (21 XI 1924, с-ще Чечерське Гомел. обл., Білорусь - 3 II 1974, Харків).

Сов. библиография. 1974. № 2. С. 86.
Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 198-200 (Н. Ф. Королевич).

Королевич Нінель Федорівна (нар. 21 I 1926, м. Харків).

История Центральной научной библиотеки Академии наук Украинской ССР. К., 1979. С. 181, 182.
Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 202-204 (М. В. Геращенко).

Костащук Василь Миколайович (4 X 1885, м. Тулов, Галичина – 1932, Київ).

Список репресованих істориків (1962). С. 66.
Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 390.

Костюк Степан Павлович (нар. 20 XI 1927, с. Сушне, тепер Радехів. р-ну Львів. обл.).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 207-208.

Кравцов Дмитро Овсійович (26 X 1898, с. Журавці Глухів. пов. Чернігів. губ. – 1982, Ленінград).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 86.

Список репресованих істориків (1962). С. 66.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 42.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 390.

Крупницький Борис Дмитрович (24 VII 1894, с. Медведівка Чигирин. пов. Київ. губ. – 5 VI 1956, Гіммельпфортен, поблизу Гамбурга, Німеччина), дослідник політичної історії XVII-XVIII ст., історіографії та методології історії.

Полонська-Василенко Наталя. Професор д-р Борис Дмитрович Крупницький, його життя і наукова праця (1894-1956): 3. Праці Б. Крупницького // Крупницький Б. Українська історична наука під Совєтами. Мюнхен, 1957. С. XXXVII-XLVI.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 595-596 (О. Ясь).

Кузеля Зенон, син Франциска (23 VI 1882, с. Поручин, тепер Бережан. р-ну Тернопіл. обл. – 24 V 1952, Париж).

Борщак Ілько. Зенон Кузеля // Україна. Зб. 7. Париж, 1952. С. 575-578.

Дорошенко Володимир (1879-1963). Пам'яті українських бібліографів // Науковий збірник / УВАН у США. [Том] II (2). Нью-Йорк, 1953. С. 179-181.

Янів Володимир (1908-1991). Бібліографія наукових писань Зенона Кузелі // Зб. на пошану Зенона Кузелі / За ред. В. Янева. Париж; Нью-Йорк; Мюнхен; Торонто; Сідней, 1962. С. 105-114.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (511-512).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 213-215 (В. О. Кононенко).

Курінний Петро Петрович (4 V ст. ст. 1894, Умань - 25 XI 1972, Мюнхен).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 87-88.

Список репресованих істориків (1962). С. 66.

Список друкованих праць проф. д-ра Петра Курінного // Наук. записки УВУ: Філософ. ф-т. № 8. Мюнхен, 1965/1966. С. 14-18.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 392; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 220, 346; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 107, 176, 321, 367, 371.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 814.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 288-289 (С. М. Ляшко).

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 7-9.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 604-605.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 609-610 (С. Білокінь).

Лазаревська Катерина Олександрівна (20 серпня 1879, Конотоп. пов. Черніг. губ. - 16 вересня 1939, Київ).

Лазаревська Катерина Олександрівна, археограф, палеограф. Молодша дочка історика О.М.Л. від його другої дружини Ганни Миколаївни Шрамченко. Одержала домашню освіту. Вступивши у VI клас київської жіночої приватної гімназії А.Бейтель у січні 1896 року, закінчила її (1897), а потім (1898) VIII додатковий клас з правом на золоту медаль (НБУ. ІР. І. 68504; ДАмК. Ф. 93. Оп. 1. № 116. Арк. 2, 4 зв.). У вересні 1901 року зарахована вільнослухачкою 3 класу Київського художнього училища з малювання, вибула з фігурного класу у січні 1904 року. За рік просила прийняти її до фігурного класу на вранішні й вечірні заняття, - її зарахували (ДАмК. Ф. 93. Оп. 1. № 116. Арк. 2, 4). Пройшовши у свого батька добру школу роботи із старими документами, стала визначним фахівцем у галузі палеографії XVII-XVIII ст. З 1919 працювала в УАН (Історія Національної Академії наук України, 1929-1933: Док. і мат. К., 1998. С. 118), зокрема у постійній комісії для складання історично-географічного словника української землі (1920: Перший піврік існування Української Академії наук у Києві та начерк її праці до кінця 1919 року. К., 1919. С. XVI, LXXXIV; Історія Академії наук України, 1918-1923: Док. і мат. К., 1993. С. 250), постійній комісії для складання історичного словника української мови (1923: Історія Національної Академії наук України, 1929-1933: Док. і мат. К., 1998. С. 389), Комісії Лівобережжя та Слобожанщини, Археографічній комісії. Авторка низки джерельних праць з історії цехів, шевченкознавства. Склала палеографічну передмову (?) до видання «Сказаніе о войне козацкой з поляками Самійла Величка» (К., 1926). Підготувала другий том "Українського археографічного збірника" (1927), присвячений Ол.Лазаревському та історії роду. 8 лютого 1927 разом з В.Д.Юркевичем обрана дійсним членом історичної секції ВУАН. Одержувала 145 крб. (Історія Національної Академії наук України, 1929-1933: Док. і мат. К., 1998. С. 77, 118). Упорядкувала «Генеральне слідство про маєтності Стародубського полку» (Український архів. К., 1929. Т. 1), «Генеральне слідство про маєтності Лубенського полку» (Український архів. К., 1931. Т. 4). Працюючи в Постійній комісії для складання історичного словника української мови, разом з Є.Тимченком, Е.Волошин та Г.Петренко упорядкувала "Історичний словник українського язика" (Том І. А-Ж. Зошити 1-2. Х.; К., 1930-32). Доглядала за друком, разом із П.Федоренком склала покажчики до видання "Опис Новгородсіверського намісництва" (К., 1931), доглядала за друком і правила коректу видання "Цехова книга бондарів, стельмахів, колодіїв, столярів міста Кам'янця-Подільського від 1601 до 1803 р." (К., 1932). Чимало її праць не були видані. Зазнавала постійного цькування з боку партійного начальства та режимних авторів. Як заступник секретаря підписала проект угоди про соцзмагання між археографічними комісіями ВУАН та АН СРСР, що згодом був розкритикований (Соревнование "по возможности" // Научный работник. 1930. Июль. N 8/9. С. 93-94). На засіданні комісії по чистці апарату ВУАН 6 серпня 1930, де головував член ЦКК КП(б)У Наваловський, їй було пред'явлено звинувачення: «Батько був членом судової палати в Київі, мав маєток на Конотопщині – 200 дес[ятин] землі. Брат в еміграції. [Щоправда, -] З братом зв'язків не має» (Історія Національної Академії наук України, 1929-1933: Док. і мат. К., 1998. С. 118). Олена Шмаргонь звинувачувала її в тому, що Лазаревська нібито "ніякої наукової продукції не дає" (Шмаргонь О. До чистки парторганізації ВУАН // Пролетарська правда. 1933. 8 червня. N 119 (3431). С. 2). Нарешті, кол. голова Радомисльської Чека (Окіншевич Лев.

Моя академічна праця в Україні. Львів: НТШ, 1995. С. 34) Іван Кравченко твердив, що вона нібито "революціонізувала" свого батька (Кравченко І. Фашистські концепції Грушевського і його школи в українській історіографії // Записки Історично-археографічного інституту. К.: ВУАН, 1934. N 1. С. 41). Наталя Полонська-Василенко згадувала: "Тяжко уявити собі той глум, який виявила комісія для "чистки" у відношенні до цієї всіма шанованої жінки. На питання, якого вона походження і хто її батько, вона відповіла: історик, дослідник... Її брутально обірвали: нам, мовляв, не цікаво, що він писав, не цікаво, що робить вона сама: "Нам треба знати, як він визискував своїх кріпаків, які мав прибутки з маєтку" і т.д." (Полонська-Василенко Н. Історична наука в Україні за совєтської доби та доля істориків // Записки Наукового товариства ім.Шевченка. Том CLXXIII. Париж; Чікаго, 1962. С. 23, 88). Н.Полонська-Василенко вказувала, що К.Лазаревську було звільнено з Академії 1933 року (Там само. С. 66), але в лютому-листопаді 1934 вона ще працювала м.н.с. Історично-археографічного інституту ВУАН (Юркова О.В. Лазаревська К.О. // Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2. Част. 1. К.; Львів, 2003. С. 181). З 1936 року й до смерти працювала у рукописному відділі ВБУ (вказівка А.Г.Адаменко та О.Й.Ніколаєвської). Була неодружена. 1928 мешкала разом з матір'ю на Обсерваторній вул., 19, помешк. 3. Мала телефон (Наука и научные работники СССР. Часть VI: Без Москвы и Ленинграда. Лгр., 1928. С. 210). У середовищі старої, несовєтської української інтелігенції Катерина Лазаревська користувалася великим авторитетом. Була душоприказницею Марії Грінченкової (Останні роки життя Марії Миколаївни Грінченкової // Наші дні. Львів, 1943. Липень. Ч. 7. С. 3-4). Дата й місце народження – за довідником «Наука и научные работники СССР. Часть VI: Без Москвы и Ленинграда» (Лгр., 1928. С. 210). Дата смерті - за "Київським некрополем" Б.Зданевича. Похована на Байковому кладовищі (Центральний державний архів-музей літератури та мистецтва України. Ф. 113. Оп. 1. N 36. Арк. 23 зв.).

НБУ. ІР. І. 68504.

ДАмК. Ф. 93. Оп. 1. № 116. Арк. 2, 4 зв.

Центральний державний архів-музей літератури та мистецтва України. Ф. 113. Оп. 1. N 36. Арк. 23 зв.

Перший піврік існування Української Академії наук у Київі та начерк її праці до кінця 1919 року. К., 1919. С. XVI, LXXXIV.

Наука и научные работники СССР. Часть VI: Без Москвы и Ленинграда. Лгр., 1928. С. 210.

Шмаргонь О. До чистки парторганізації ВУАН // Пролетарська правда. 1933. 8 червня. N 119 (3431). С. 2.

Кравченко І. Фашистські концепції Грушевського і його школи в українській історіографії // Записки Історично-археографічного інституту. К.: ВУАН, 1934. N 1. С. 41

Останні роки життя Марії Миколаївни Грінченкової // Наші дні. Львів, 1943. Липень. Ч. 7. С. 3-4.

Полонська-Василенко Н. Історична наука в Україні за совєтської доби та доля істориків // ЗНТШ. Т. CLXXIII. 1962. С. 23, 88.

Список репресованих істориків (1962). С. 66.

Історія Академії наук України, 1918-1923: Док. і мат. К., 1993. С. 250, 389.

Проблеми едиційної та камеральної археографії: історія, теорія, методика. Вип. 15. Едиційна археографія в Україні у ХІХ-ХХ ст.: Плани, проекти, програми видань. Вип. 1. К., 1993. Пок.

Білокінь С. Раритети української бібліографії у збірках Олександра Лазаревського та Михайла Хмирова // Київська старовина. 1998. № 4. С. 131-164.

Історія Національної Академії наук України, 1924-1928: Документи і матеріали. К.: НБУВ, 1998. С. 621.

... 1929-1933: Док. і мат. К., 1998. С. 77, 118, 315.

Лазаревский А.А. Pro domo sua: Семейная хроника, XVII-XX в.в. Санкт-Петербург: Забута країна, 1998. С. 117.

Білокінь С. Лазаревська К.О. // Довідник з історії України. Вид. 2. К.: Генеза, 2001. С. 391-392.

Юркова О.В. Лазаревська К.О. // Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2. Част. 1. К.; Львів, 2003. С. 180-181.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 661.

Линниченко Андрій Іванович (1822 -).

История ист. науки: Доокт. период (1965). № 2733, 10127.

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (522).

Липа Юрій Іванович (5 V 1900, м. Одеса – 20 VIII 1944, Яворівщина).

Архівний збірник в світлу пам'ять Д-ра Юрія Липи: В 40-ліття його геройської смерти / Упор. Д-р Д-р Павло Пундій, Архівар УЛТПА. Чікаґо, Іл., 1984. [4], VIII, [2], 276, [2] с. (Укр. медичний архів. Ч. 8).

Розділи: У світлу пам'ять д-ра Юрія Липи, 22 №№ (С. 3-87). З історії укр. медицини, 11 №№ (С. 89-122). Лікарські з'їзди в 1984 році, 16 №№ (С. 123-152). Лікарська хроніка за 1984 рік, 41 №№ (С. 153-224). Спомини і некрологи лікарів, 22 №№ (С. 225-256). Молоді лікарі, 15 №№ (С. 257-273).

Із змісту: [Пундій П.] Бібліографія Юрія Липи, 1917-1942: а) Публіцистика, економіка і т. п. С. 83-84; б) Белетристика, театр, теорія мистецької творчости. С. 84-87; в) Лікарські праці. С. 87. 166 назв.

Липський Володимир Іполитович (1863-1937).

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 182

Лотоцький Олександер Гнатович (1870-1939).

Друковані праці Олександра Лотоцького, 1891-1983 // Лицар праці і обов'язку: Зб. присвяч. пам'яті проф. Олександра Лотоцького-Білоусенка. Торонто; Нью-Йорк, 1983. С. 120-156.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 274-275.

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (678).

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 642-643.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 656-658 (В. Швидкий).

Лукашевич Іван Якович (+ до 1849).

Щапов Я.Н. Собрание рукописных книг И.Я.Лукашевича и Н.А.Маркевича // Записки ОР ГБЛ. Вып. 19. М., 1957. С. 3-36.

Собрание И.Я.Лукашевича и Н.А.Маркевича. Описание / Сост. Я.Н.Щапов. М., 1959.

Собрание И.Я.Лукашевича и Н.А.Маркевича // Рукописные собрания Государственной библиотеки СССР им. В.И.Ленина: Ук. Т. 1. Вып. 1. М., 1983. С. 125-133.

Магура Сильвестр Сильвестрович (1897, м. Гусине Холмського пов. – 8 I 1938, м. Київ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 89.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 66.

Шовкопляс Ганна Михайлівна (1920-2001). Сильвестр Сильвестрович Магура // Археологія. 1992. Вип. 2. С. 109-115.

Куріло Ольга. Нариси розвитку археології (2002). С. 172.

Мезенцева Г. Дослідники археології України (1997). С. 44.

Білокінь С. Про видання, заборонені на стадії верстки (2004). С. 593.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 312 (С. М. Ляшко).

Маґочі Поль Роберт (нар. 1945).

Paul Robert Magoczi: A bibliography, 1964-1985 / Ed. L. Pendzey; Introduction B. Budurowycz. Toronto, 1985. VIII, 28 p.

Максименко Федір Пилипович (23 I / 4 II 1896, с. Біленьке Катериносл. пов. та губ. – 6 VII 1983, Львів).

Домбровська Галина, Панів Людмила. Федір Максименко: біобібліографічний покажчик // Збірник пам’яті українського бібліографа Федора Максименка. Львів, 2008. С. 177-359. 651 запис.

Федір Пилипович Максименко: Бібліографія / Упоряд. М. Л. Бутрин. Льв., 1983. 31 с.

Білокінь С. Наш перший бібліограф // Наука і культура. Україна: Щорічник. К., 1986. Вип. 20. С. 394-395.

Белоконь С. Библиотека Ф. Ф. Максименко // Актуальные проблемы теории и истории библиофильства. Лгр., 1989. С. 108-111.

Білокінь С. Внесок Ф. П. Максименка до історично-географічної та краєзнавчої бібліографії // Проблеми історичної географії України: Зб. наукових праць. К.: Наукова думка, 1991. С. 147-151.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 191-193.

Королевич Нінель Федорівна. Бібліограф Федір Пилипович Максименко: Біобібліогр. нарис. К., 1996. 47 с.

Можарова Г. Ф.П.Максименко-краєзнавець: За матеріалами його рукописних бібліографічних картотек // Збірник наукових праць відділу рукописних, стародрукованих та рідкісних книг ім. Ф.П.Максименка. Львів, 1997. С. 14-18.

Швець Н. Засади і настанови Ф.П.Максименка у формуванні відділу рукописів і рідкісних книг // Збірник наукових праць відділу рукописних, стародрукованих та рідкісних книг ім. Ф.П.Максименка. Львів, 1997. С. 6-13.

Королевич Н. Ф. Ф. Максименко // Королевич Н. Ф. Українські бібліографи XX ст. К., 1998.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 330.

Білокінь С. Про видання, заборонені на стадії верстки (2004). С. 554-602.

Швець Н. Максименка Ф.П. архів та бібліотека // Енциклопедія Львівського університету: Матеріали до енциклопедії / Наукова б-ка Львів. нац. ун-ту ім. Ів. Франка. Львів, 2005. С. 97-98.

Білокінь С. Повсякденні турботи повоєнних книгознавців (із листування Федора Максименка) // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. статей. Вип. 11. К., 2007. С. 229-298; Збірник пам’яті українського бібліографа Федора Максименка. Львів, 2008. С. 48-135.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 672-683.

Мандзюк Іван Данилович (18 II 1897, с. Красносільці Чигирин. пов. Київ. губ. – після 1940).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 89.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 66.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 391.

Марунчак Михайло, син Григорія (4 X 1914 -).

Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 201.

Марченко Михайло Іванович (19 IX 1902, с. Гатне, тепер Києво-Святошинського р-ну Київ. обл. – 22 I 1983, м. Київ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 66.

Міллер Михайло Олександрович (13/26 XI 1883, слоб. Кам’яно-Міллеровська Області Війська Донського – 15 II 1968, Мюнхен).

Міллер М. Реєстр друкованих та рукописних праць за час від 1909 до 1947 року включно // Студії з історії Приазов’я. Майнц-Кастель, 1947. С. 25-27

Михайло Олександрович Міллер: Біо-бібліогр. матеріяли / На правах рукопису. Ню-Йорк; Ґетінґен: Самопоміч, 1949. [2], 18, 6, [1] с., іл. 250 прим.

Бібліографія наукових праць проф. д-ра Михайла Міллера: хронологічний показник головних праць // Наук. записки УВУ: Філософ. ф-т. Мюнхен, 1963. № 7. С. 88-94.

Профессор Михаил Александрович Миллер // Вестник Института по изучению истории и культуры СССР. Мюнхен, 1958. Сентябрь-декабрь. № 3 (28). С. 5-6.

Ювілей вченого // Шлях перемоги. 1958. 23 XI.

До 75-ліття народження Михайла Міллера // Укр. літ. газета. 1959. Березень. Ч. 3 (45).

Ковалевский П. Юбилей профессора М. А. Миллера // Русская мысль. 1959. 22 января.

Пастернак Яр. Археологія України. Торонто, 1961. Пок.

Пастернак Яр. Світлий шлях видатного науковця // Свобода. 1961. 12 XII. Ч. 236.

ЕУ. Т. 4 (1962). С. 1575.

Биковський Лев. Михайло Олександрович Міллер // Український історик. Ч. 17-20. 1968. С. 105-118 і окремо.

Русская мысль. Париж, 1968. 22 февраля. № 2675.; 20 апреля. № 2683 (П. Ковалевский).

Феденко Панас. Проф. Михайло Міллер // Свобода. 1968. 29 II. Ч. 39.

Бойко Ю. Михайло Олександрович Міллер // Укр. слово. 1969. 2 III. Ч. 1422. С. 3.

Валенский Юрий. Михаил Александрович Миллер. Мюнхен, 1969. 42 с.

Миллер (урожд. Неклюдова). Татьяна Александровна. Две эпохи: события и случаи // Континент. 1984. № 40. С. 251-322.

The Encyclopedia of Ucraine. Vol. III: L-Pf. Toronto, etc., 1993. P. 416.

Антич (ур. Миллер) Ксения. Родословная Миллер поместных дворян Войска Донского. Мюнхен, 1994. 23, XX с.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 818-819.

Антонович Марко. 50-річчя Української Вільної Академії Наук // Науковий збірник. Том IV. Нью-Йорк: УВАН, 1999. С. 12, 19, 23.

Корягин С. В. Миллеры: Мат-лы к истории и генеалогии донского дворянского рода. СПб.: ВИРД, 1999. 63 с.

Ясь Ол. Міллер М. О. // Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 2. К., 2004. С. 257-258.

Чуваков В. Н. Незабытые могилы. Т. 4 (2004). С. 543.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 730-731 (О. Ясь).

Мірза-Авак'янц Наталія Юстівна.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 89-90.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 226, 432, 435.

Міщенко (Мищенко) Федір Іванович (1874 - ?).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 90.

Список репресованих істориків (1962). С. 66.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 239, 240, 243, 244, 246, 247, 256, 290, 301, 335, 360, 381, 452–454, 462, 477, 498, 500; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 114, 116, 205, 360, 424, 431, 438, 498, 553, 580, 581; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 156, 366.

Сосуд избранный (1994). С. 155, 157, 209, 261, 264, 287.

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 219, 239, 334, 347, 598, 604, 610, 611, 638.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 601.

Міяковський Володимир Варлаамович (6 VII 1888, Ковель - 22 III 1972, Нью-Йорк).

Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов. Т. 4 (1960). С. 321.

Полонська-Василенко Н. Про нечисленних з-поміж незчисленних // Укр. самостійник. Кн. 38 (1960). С. 29.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 90.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Верига Василь (нар. 1922). Вибрана бібліографія праць Володимира Міяковського // Укр. історик. 1969. № 1/3. С. 144-148.

Antonovych Marko (нар. 1916). Bibliography of Volodymyr Mijakovs'kyj's Writings, 1911-1975 // Міяковський В. Недруковане й забуте: Громадські рухи дев'ятнадцятого сторіччя; Новітня українська література. Нью-Йорк, 1984. С. 21-33.

Акуленко В.І. Охорона пам'яток (1991). С. 142.

Білокінь С. Ім'я з-поза меж УРЕ // Книжник. 1991. № 1. С. 22-23.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 229, 264, 270–272, 274–277, 331, 332, 395, 396, 441, 457, 469; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 153, 240, 357, 573; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 263.

Залеська-Онишкевич Лариса. Володимир Міяковський // 125 років київської української академічної традиції (1993). С. 517-538 а.

Нестуля О.О. Доля церковної старовини. Ч. 1 (1995). С. 139.

Окіншевич Л. Моя академічна праця (1995). С. 35.

Білокінь С. Георгій Нарбут за часів "перестройки" та незалежності // Слово і час. 1996. N 2 (422). С. 21-23.

Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 215-216 (Закрівецький М.).

Єфремов С. Щоденники (1997). С. 85.

Білокінь С. Архівіст Володимир Міяковський // Архівна та бібліотечна справа в Україні доби Визвольних Змагань, 1917-1921 рр.: Зб. наукових праць. К, 1998. С. 213-222.

Білокінь С. Володимир Міяковський - діяч укр. книги // Вісник Книжкової палати. К, 1998. № 2 (20). С. 39-43.

Білокінь С. Таємниці архівів не вічні.. // Сучасність. 1998. Ч. 10 (450). С. 57-80.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 45, 50, 52, 53, 60, 89, 202, 230.

Подкур Роман Юрійович. Володимир Варламович Міяковський як історик, краєзнавець, організатор архівної справи в Україні // Проблеми історії та методології історичної науки. Харківський історіографічний збірник. Харків: Інформ, 1998. Вип. 3. С. 147-151.

Тарахан-Береза З. Святиня (1998). С. 68, 98, 122, 260, 354, 356, 358.

Білокінь С. Володимир Міяковський, 1888-1972 // Вісті УВАН. Ч. 2. Нью-Йорк, 2000. С. 201-267.

Матяш І. Вадим Модзалевський і Володимир Міяковський: співпраця на ниві архівістики // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 32-56.

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 168.

Сташенко Надія. Володимир Міяковський – наш видатний краянин // Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани (2003). С. 60-64.

Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 91, 97, 177, 494, 574.

Білокінь С. На зламах епохи (2005). С. 31, 141, 229, 236.

Музей України (2006). С. 156-157, 159, 172, 223.

Мощенко Кость Васильович (1876, Суми – 16 IX 1963, м. Дорнштадт, Зах. Німеччина).

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Рідна Церква. Карлсруе, 1963. Жовтень-грудень. Ч. 56. С. 16.

Нестуля О.О. Служив натхненно і щиро // Репресоване краєзнавство (1991). С. 64-72.

Ротач Петро. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміґрації. Полтава, 1998. С. 98-99.

II Собор УАПЦ 1927 року (2007). С. 475.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 220, 346.

Власенко Ірина. Кость Мощенко і Полтавський краєзнавчий музей // Полтавський краєзнавчий музей: Зб. наук. ст. 2001-2003: Маловідомі сторінки історії, музеєзнавтва, охорона памяток. Полтава: Дивосвіт, 2003. С. 37-41.

Мокляк Володимир. Полтавський краєзнавчий музей в роки окупації (1941-1943 рр.) // Полтавський краєзнавчий музей: Зб. наук. ст. 2001-2003. С. 246-256.

Епіст. спадщ. Д.І.Яворницького. Вип. 3 (2005). № 537.

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 10-11.

Нечипоренко Прокіп Іванович (21 IX 1889, с. Красне Чернігів. губ. – після 1935).

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 398-399.

Новицький Віктор Ізмайлович (3/15 II 1884, м. Двінськ Вітебської губ. - 14 X 1938, Київ).

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Українські архівісти: Біобібліогр. довідник. Вип. 1. К., 1999. С. 241-242 (Дзюба Ол.).

Оглоблин (Мезько) Олександер Петрович (24 XI 1899, Київ - 16 II 1992, м. Лудлов, Масс., США).

Винар Любомир (нар. 2 I 1932). Олександер Оглоблин. Біобібліографічні матеріали // Записки ЧСВВ. Том 3. 1958. № 1/2. С. 148-171.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 91-93.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Винар Любомир. Бібліографія праць проф. д-ра Олександра Оглоблина, 1920–1975 // Збірник на пошану проф. д-ра Олександра Оглоблина. Нью-Йорк: УВАН, 1977. С. 93–123.

Винар Любомир. Олександр Петрович Оглоблин // Укр. історик. Кн. 1–4 (116–119). Нью-Йорк, etc, 1993. С. 6–57.

Винар Любомир (нар. 1932). Праці Олександра Оглоблина, що залишилися в рукопису // Оглоблин О. Студії з історії України: Статті і джерельні матеріали / За ред. Л. Винара. Нью-Йорк; К.; Торонто, 1995. С. 398-401.

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 258; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 110, 269, 270, 273, 285, 291, 293, 304, 314, 324, 325, 331, 399.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 37.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (429).

Винар Любомир. Листи Івана Крип'якевича до Олександра Оглоблина [листопад 1941 – серпень 1943] // Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві (2001). С. 416-452.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 600.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 792-793 (Яр. Грицак).

Одарченко Петро Васильович (1903 – 12. III. 2006).

Одарченко Петро. Біобібліографія. Торонто; Едмонтон, 1983. 86 с.

Друковані праці Петра Одарченка з українського мовознавства, 1946-1993 // Одарченко П. Про культуру української мови: Зб. статей. К., 1997. С. 305-314.

Окіншевич (Окиншевич) Лев Олександрович (25 I / 7 II 1898, Петербург – 7 XI 1980, Гілкерст Гілсі, шт. Мериленд, США).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 93.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Бібліографія проф. Лева Окіншевича // Падох Ярослав. Лев. Окіншевич видатний історик державного права України-Гетьманщини XVII-XVIII ст. Нью-Йорк; Мюнхен, 1985. С. 31-38.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 312, 345, 411, 412; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 100, 153, 192, 193, 195, 227, 256, 257, 385, 386, 403, 510; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 111, 392, 408, 410, 414, 419, 425, 431.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 399-403.

Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С.394-396.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 794-795 (О. Ясь).

Онацький Євген Дометович (1917-1964).

Гаврилюк М. Бібліографія праць професора Євгена Онацького. Буенос-Айрес, 1964. 61 с.

Винар Любомир (нар. 1932). Євген Онацький - чесність з нацією, 1894-1979: Бібліографія праць Євгена Онацького: Книжки і окремі видання // Укр. історик. 1980. № 1/4. С. 176-179.

Павлик Михайло Іванович (1853-1915).

Михайло Павлик: Бібліогр. покажчик / Уклад. В. Т. Полєк, П. Г. Баб’як. Льв., 1986. 208 с.

Падох Ярослав (1908-).

Із друкованих праць автора // Падох Я. Лев Окіншевич - видатний історик державного права України-Гетьманщини XVII-XVIII ст. Нью-Йорк; Мюнхен, 1985. С. 39-40.

Палаузов Володимир Миколайович (12 / 24 V 1851, Одеса – 30 I 1920, там само).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 255 (М. В. Никулина).

Палаузов Спиридон Миколайович (16 / 28 VII 1818, Одеса – 14 / 26 VIII 1872, Павловськ СПб. губ.).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 256-259 (М. В. Никулина).

Пастернак Ярослав, син Івана (2 I 1892, с. Хирів, тепер Ставросамбір. пов. – 30 чи 22 XI 1969, Торонто, Канада).

Винар Любомир (нар. 1932). Біографічні і бібліографічні матеріали Я. Пастернака // ЗНТШ. Том 189. Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1975. С. 113-128.

Лучків І. Ярослав Пастернак: Бібліографічний покажчик // Ювілейний зб. наук. пр. з нагоди 100-річчя НТШ і 25-річчя НТШ у Канаді. Торонто, 1977. С. 162-222.

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 400-401 (С. М. Ляшко).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 838-839 (О. Ясь).

Пекарський (Пекарский) Пьотр Пєтрович (19 / 31 V 1827, Уфа – 12 / 24 VII 1872, Павловськ СПб. губ.).

Машкова М. В. П. П. Пекарский: Краткий очерк жизни и деятельности. М.: Изд-во ВКП, 1957. 80 с.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 262 (Александр Михайлович Панченко).

Жданова Л. В., П. П. Пекарский – историк науки и просвещения // Архив истории науки и техники. М., 1997. Вып. 2. С. 128-139.

Пеленський Євген-Юлій (3 I 1908, м. Стрий, Львівщина - 29 IX 1956, Сідней, Австралія).

Бібліографія праць Є.-Ю. Пеленського: Вибрана бібліографія, 1928-1948. Бльомберг: Бистриця, 1949. 39 (+ 1) с. 250, 20 (Статті про Є. Ю. Пеленського; Спомини) поз. (Укр. книгознавча б-ка. Ч. 11).

Передмова: Лепкий Л. Є. Ю. Пеленський. С. 7-8. Передрук з „Краківських вістей”. 1943. Ч. 212. Укр. і англ. мовами.

Мирослав М. Бібліографія друкованих праць Є.-Ю. Пеленського // Євген-Юлій Пеленський: Життєписно-бібліогр. нарис / Ред. Ярослав Падох, Анатоль Курдидик, Р. Микитович. Львів, 1994. С. 71-109.

Євген-Юлій Пеленський (1908 – 1956 – 2008): Каталог ювілейної виставки з нагоди століття від дня народження (3 I – 3 III 2008 р.) / Упор. Марія Гринько, Михайло Грузов, Марія Корнійчук. К.: МАГ, 2008. 59 с. 50 прим.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 842-843 (Ол. Ясь).

Петров Віктор Платонович (псевд.: В.Домонтович; 10 X 1894, Катеринослав — 8 VI 1969, Київ).

[Шерех Юрій?] До бібліографії праць В. Петрова // Україна. Зб. 6. Париж, 1951. С. 429-430.

У покажчику змісту журналу пера І. Забіяки список беззастережно приписано Ю. Шерехові.

Абашина Н. С. Наукові праці В. П. Петрова з проблем етногенезу та археології // Проблеми походження та історичного розвитку слов'ян: Зб. наук. статей присвяч. 100-річчю з дня народження В. П. Петрова / Ред. В. Д. Баран. К.; Львів, 1997. С. 9-11.

Білокінь С. Бібліографічний покажчик праць В. П. Петрова // Slavica та baltica в ономастиці України. К., 1999. С. 29-41.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 860-861 (Ол. Ясь).

Петровський Микола Неонович (2 XI 1894, с. Кудрявці Сосницького пов. Чернігів. губ. – 20 VII 1951, Київ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С.94-95.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 828.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 403-406, (429).

Петрунь Федір Остапович (17 II 1894, с. Устя Ольгопільського пов. Подільської губ. – 1 VII 1963, Одеса).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 95.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Ф. Е. Петрунь: Биобиблиогр. указ. / Сост. В. В. Самодурова. Одеса, 1981.

Губарь О. Фонд Петруня // Веч. Одеса. 1984. 3 ноября.

Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 42.

Українська книга в іменних фондах Наукової бібліотеки Одеського державного університету ім. І. І. Мечнікова: Бібліогр. покажчик. Одеса, 1999. С. 73-172.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 162.

Пипін (Пыпин) Алєксандр Николаевич (25 III / 6 IV 1833, Саратов – 26 XI / 9 XII 1904, СПб.).

Мельц М. Я. «Указатель русской этнографической литературы» А. Н. Пыпина // Сов. этнография. 1966. № 5. С. 149-155.

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 286-289 (А. С. Мыльников).
Русские писатели 1800-1917. Т. 5 (2007). С. 227-228.

Підгайний Семен Олександрович (17 IV 1907, Кубань – 14 XI 1965, Канада).
Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 95.
Список репресованих істориків (1962). С. 67.
Полонська-Василенко Н. Історична наука в Україні за совєтської доби та доля істориків // ЗНТШ. Париж, Чикаго, 1962. Т. 173.
Оглоблин О. Семен Підгайний (1907-1965) // Укр. історик. 1966. № 3-4.
Семен Підгайний: Некролог // Нові дні (Торонто). Ч. 192. 1966. Січень. С. 23.
Розанов [Романенко] Михаил Михайлович (1902 – 8 II 1989, США). Соловецкий концлагерь в монастыре, 1922-1939 годы. Кн. 1-3. [Frankfurt am Main: Possev-Verlag], 1979-87. С. 25-27, 67-69, 86-89, 262-264 та ін.
Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 309.
Остання адреса. Т. 1-2. Вид. 2 (2003). С. XXIX, XXXI, L, LVI, LVIII, 7, 12, 612, 945, 976.
Рубльов Ол. Західноукр. інтелігенція у загальнонац. процесах (2004). С. 434–435, 437–439, 443, 447–448, 455–457, 463, 473.
Музей України (2006). С. 71, 216.

Пічета (Пичета) Володимир Іванович (9 / 21 X 1878, Полтава – 23 VI 1947, Москва).
Дорошенко Дм. Огляд укр. історіографії (1923). С. 169, 204, 208.
Дукор Е. Я. Пичета Владимир Иванович: Биобиблиография. Минск, 1978. 112 с.
Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 271.
Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 583.
Історія України: Енц. довідник (2008). С. 873-874 (І. Верба).

Полонська-Василенкова Наталія Дмитрівна (31 I / 13 II 1884, Харків — 8 VI 1973, Дормштадт, Німеччина, похов. в м. Новий Ульм).
Бібліографія наукових та науково-популярних праць проф. д-ра Наталі Полонської-Василенко: Тематично-хронологічний показник головних праць // Наук. записки УВУ: Філософ. ф-т. Мюнхен, 1963. № 7. С. 128-137
Бібліографія наукових та науково-популярних праць проф. д-р. Наталі Полонської-Василенко (Тематично-хронологічний показник головних праць) // Polonska-Wasylenko N. Zwei Konzeptionen der Geschichte der Ukraine und Russlands: Mit Bibliographie der wissenschaftlichen Werke der Verfasserin / Aus dem ukrainischen Original ubertragen von Rev. Anfir Ostaptschuk. Munchen, 1970. S. 61-72.
Bibliographie der wissenschaftlichen und wissenschaftlich-popularen Arbeiten von Natalija Polonska-Vasylenko: Thematisch-chronologisches

verzeichnis der wichtigsten Arbeiten // Jahrbuch der Ukrainekunde. Munchen, 1987. S. 86-97.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 18; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 246, 364, 502; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 42, 104, 270, 285, 303–305, 314.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 830-831.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (429).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 892-893 (Яр. Грицак, І. Підкова).

Попов Павло Миколайович (1890-1971).

Білецький Олександр Іванович, Сухобрус Галина Семенівна, Шолом Федір Якович. Павло Миколайович Попов. К.: Вид-во АН УРСР, 1961. 32 с.

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 97.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 128, 132, 182-184, 186, 215, 235, 238, 240, 242.

Попруженко Михайло Георгієвич (25 VII 1866, Одеса – 1943, Софія).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 278-279 (Анатолий Ильич Митряев).

Бібліографи Одеської наукової бібліотеки (2002). С. 174-176 (Г.Д.Зленко).

Потебня Олександр Опанасович (1835-1891).

Олександр Опанасович Потебня / Уклад. Віра Юріївна Франчук. К.: Наукова думка, 1975. 91 с.

Потоцький Павло Платонович (12 XII 1857, маєток Просяниківка Кобеляцького пов. Полтав. губ. – 27 VIII 1938, Київ).

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 384, 385, 468; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 569, 572, 574, 580.

Климова (дів. пр. Домарацька) Екатерина Ивановна (род. 1954). Музей Украины: Собрание П. П. Потоцкого. Ч. І. Указатель архивных материалов и библиографии. К., 1995. 139 (+ 1) с. 200 прим.

Білокінь С. Музей України: (Збірка П. Потоцького): Дослідження, матеріали. Вид. 3. К., 2006. 476 с.

Анотований іменний покажчик (С. 443-474) містить бл. 1700 записів.

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 11-12.

Пріцак Омелян (7 IV 1919, с. Лука, тепер Озерне Самбір. р-ну Львів. обл. – 29. V. 2005, Кембрідж, США).

Бібліографія праць Омеляна Пріцака з історії України та українського степу (1937-1973) // Пріцак О. Чому катедри українознавства в Гарварді? Вибір статей на теми нашої культурної політики (1967-1973). Кембридж; Нью-Йорк, 1973. С. XXII-XXXII

Hajda Lubomyr. The Bibliography of Omeljan Pritsak // Harvard Ukrainian Studies: Eucharisterion: Essays presented to Omeljan Pritsak on his Sixtieth Birthday by his Colleagues and Students / Ed. I. Sevcenko and F. Sysyn. 1979/1980. Vol. 3/4. Part 1. P. 7-50

The Bibliography of Omeljan Pritsak (1981-1991) // Harvard Ukrainian Studies. 1990. Vol. 14. № 3/4. P. 243-248.

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 922-923 (Ол. Ясь).

Птуха Михайло Васильович (1884-1961).

Михаил Васильевич Птуха: Библиогр. указ. / Сост. Елена Самойловна Ровнер. К.: Изд-во АН УССР, 1963. 43 с.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 29, 37, 53, 85, 113, 152, 225, 226, 233.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 931-932 (О. Мельник).

Радченко Костянтин Федорович (20 V / 2 VI 1872, Київ – 22 IV 1908, Ніжин).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 290 (Никита Касьянович Голейзовский).

Романовський Віктор Олександрович (1890-1971).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 97.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 226, 300, 328, 329, 374, 435, 466, 500; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 126, 256, 259, 385, 387, 510, 553; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 119, 303–305, 309, 315, 317, 322.

Мага І. В. О. Романовський на чолі Київського центрального архіву давніх актів // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвід. зб. наук. праць / Голов. архів. упр. України. УДНДІАСД. К., 1999. Вип. 1. Архів і особа. С. 90-100.

Матяш І. Віктор Романовський - автор першого національного підручника з архівознавства // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 177-196.

Білокінь С. Із старого листування: Віктор Олександрович Романовський (1890-1971 рр.) // Спеціальні історичні дисципліни: Питання теорії та методики. Зб. наук. праць. Число 11. Частина 2. К., 2004. С. 84-120.

Тираж 200 прим. 10 листів, 60 приміток.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 596-597.

Рубач (Рубанович) Михайло Абрамович (1899-1980).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 97-98.

Список репресованих істориків (1962). С. 67.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 652-653.

Рудинська Євгенія (Ївга) Яківна (12 II 1885, Охтирка – 1 VII 1977, Київ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 98.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 835.

Рудинський Михайло Якович (14 / 27 X 1887, м. Охтирка – 23 VI 1958, Київ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 98.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Рудинський Михайло Якович – археолог, музеєзнавець і пам'яткоохоронець / Уклад. О. Супруненко, Іван Гаврилович Шовкопляс. Полтава, 1993. 24 с.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 835-836.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 81, 235, 346–348, 366, 465, 485, 560, 562, 577, 578, 583; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 116, 225.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 456 (С. М. Ляшко).

Український музей. Зб. 1 (2007). С. 12.

Рулін Петро Іванович (28 VIII 1892, м. Київ – 23 XII 1940, Севвостлаг).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 98.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Рулін П. На шляхах революційного театру. К.: Мистецтво, 1972. С. 339-348.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 331, 390, 395, 468, 471; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 153, 221, 240, 244, 362; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 117, 402, 415.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 260.

Рябінін-Скляревський Олександр Олександрович (1878 -1942).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 98.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 42.

Малинова Галина Леонидовна, Сапожников Игорь Викторович. Библиография работ А. А. Рябинина-Скляревского // Малинова Г. В.?, Сапожников И. В. А. А. Рябинин-Скляревский. Одесса; К., 2000. С. 67-72.

Дж.: Гісцова Л. З. О. О. Рябінін-Скляревський // Архіви України. 1992. № 4. С. 30-31; Тинченко Яр. Офіцерський корпус УНР. Кн. I (2007). С. 377-378.

Савченко Федір Якович (2 II 1892, м. Хорол Полтав. губ. – після 1938).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 98-99.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 837.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 138, 153, 170, 177, 228, 229, 240, 242, 305, 307, 308, 311, 312, 314, 320, 337, 339, 359, 396; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 76, 77, 104, 291, 319, 321.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 407-410.

Свєнціцький Іларіон Семенович (1876-1956).

Кізлик Олександр Данилович, Луцик Р. Я. І. С. Свєнціцький: Короткий бібліографічний покажчик. К., 1956. 16 с.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 337–339, 359.

Черниш Наталія. Музеєзнавча діяльність І.С.Свєнціцького // Волинський музей: історія і сучасність. Наук. збірник. Вип. 3. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк, 2004. С. 236-239.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1035 (М. Гнатюк).

Світ Іван Васильович (1897-1989).

Биковський Левко Устимович (1915-1992). Іван Світ: Біобібліографічні матеріали. Нью-Йорк, 1951. 19 с.

Сенютович-Бережний Вячеслав Юрійович (15 VI 1902, маєток біля с. Токарі Лохвицького пов. Полтавської губ. - 3 II 1992, Санта-Барбара, Каліфорнія).

В. Сенютович-Бережний – доктор філософії // Рід та знамено. 1947. Зош. 3. С. 38.

Падох Яр. Вячеслав Сенютович-Бережний // Свобода. 1982. 21 XII. Ч. 241. С. 2.

Св. п. В. Сенютович-Бережний // Свобода. 1992. 1 VIII. Ч. 146. С. 4.

Купчинський Олег Антонович (нар. 18 V 1934, с. Сороцьке на Поділлі).

В'ячеслав Сенютович-Бережний – історик і дослідник допоміжних (спеціальних) історичних дисциплін // ЗНТШ. Т. 240. Львів, 2000. С. 659-664. Підп.: Олег Антонович.

Купчинський О. В'ячеслав Сенютович-Бережний // Вісник НТШ. 2002. Зима. Ч. 28. С. 31-34.

Січинський Володимир Євтимович (12 / 24 VI 1894 – 25 VI 1962, м. Патерсон, Нью-Джерсі, США).

Реєстр друкованих праць Володимира Січинського з мистецтва і культури, 1918-1958 // Кейван Іван (1909-). Володимир Січинський - архітект, мистець-графік, мистецтвознавець, дослідник. Торонто: Євшан-зілля, 1957. С. 37-64.

Січинський Володимир: Біобібліографічний покажчик / Укл. С. П. Костюк. Львів, 1996. 121 с.

Ульяновська С., Ульяновський В. Автори "Укр. культури" // Українська культура: Лекції за редакцією Дмитра Антоновича. К., 1993. С. 571-576.

Баб'як П. Січинський Володимир Юхимович // Українська журналістика в іменах. Вип. 7. Вип. І. Льв., 2000. С. 307-310.

Шафран Р. Володимир Січинський – дослідник давньоруської архітектури: Історіографічний етюд // Архітектурна спадщина України. [Том] 5. К., 2002. С. 371-375.

Ковальчук Ол. Січинський В. Ю. // Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 2. К., 2004. С. 294-296.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 118, 153, 154.

Музей України (2006). С. 151, 167.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 142, 164-167, 462, 603.

Смірнов (Смирнов) Михаїл Павлович (1883, СПб. – 1 / 13 II 1877, Одеса).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 308-309 (Н. П. Митина).

Смолинська Євгенія Сергіївна (6 III 1905, с. Петриківка, тепер Черкаськ. обл. – 13 XI 1981, Київ).

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 410.

Сосновський Михайло, син Івана (1 XII 1919, с. Гаї Великі під Тернополем - 25 VII 1975, Джерзі Сити, США).

Бібліографія статтей, есеїв і доповідей М. Сосновського, 1968-1975 // Сосновський Михайло. Між оптимізмом і песимізмом: Вибрані статті і есеї, 1968-1975. Нью-Йорк; Торонто, 1979. 725-731 с. (= НТШ. Бібліотека українознавства. Т. 47).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1121 (Я. Грицак).

Спаський Іван Георгійович (24 II 1904 — 4 XI 1990, Ленінград).

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Ашнин Ф. Д., Алпатов В. М. «Дело славистов» (1994). Пок.

Список печатных работ Ивана Георгиевича Спасского // Хранитель Эрмитажа: Сб. восп. и научн. ст. СПб., 2004. С. 8-19.

Старицька-Черняхівська Людмила Михайлівна (29 VIII 1868, Київ - друга пол. 1941).

Белоконь С. Завещание Михаила Старицкого // Радуга. 1970. № 1. С. 168-172.

Білокінь С. Із родини велетнів // Літературна панорама 1989. К.: Дніпро, 1989. С. 227-236.

Заруба В. Постаті. Дніпропетровськ, 1993.

Степанишина Оксана Михайлівна (19 I 1895, с. Старе Село, Холмщина – після 1942).

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 251; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 317.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 410-411.

Степович (Дудка-Степович) Андроник Іоаникійович (2 VI 1856, Прилуки Полтав. губ. – 1935, Київ).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 322-323 (Марк Яковлевич Гольберг).

Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 426-430.

Стешенко Ярослав Іванович (24 III / 6 IV 1904, Київ - 11 III 1939, бухта Наґаєво, Колима)

Стешенко Я. И. // Книговедение: Энц. словарь. М.: Сов. энциклопедия, 1981. С. 521 (С.Белоконь).

Білокінь С.І. Видатний український бібліограф Ярослав Стешенко, 1904-1939 // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Вип. 2. К., 1999. С. 53-64.

Листи Ярослава Стешенка до Степана Сірополка, 1933 / Публікація, вступна стаття, коментарі Таїсії Ківшар // Київська старовина. С. 82-92.

Стратен Владимир Васильевич (12 / 24 XI 1890, с. Хаджимус Бендерського пов. Бессарабської губ. – 9 XII 1932, м. Одеса).

Стрельський Вячеслав Ілліч (1910-1983).

Вячеслав Ильич Стрельский: Биобиблиографический указатель ученого. К., 1987. 61 с.

Студинський Кирило Йосипович (1868-1941).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 100.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 353; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 20, 75, 281, 314, 337, 338, 359, 426, 438, 444, 448, 449, 457, 470, 471, 474, 475, 483, 488–490, 557, 589, 590; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 8, 10, 12, 46, 77, 156, 168, 180, 230, 255, 294, 297–299, 384, 403, 449.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 844-845.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 613.

Супруненко Микола Іванович (1900-1984).

Николай Иванович Супруненко / Сост. Е. Г. Кузнецова. К., 1980. 54 с.

Сухомлінов (Сухомлинов) Михаїл Іванович (29 II / 12 III 1828, Харків – 8 /21 VII 1901, СПб.).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 326-327 (Л. Н. Алексашкина).

Тимковський Ілля Федорович (15 / 26 VII 1773, Переяслав Полтав. губ. – 15 / 27 II 1853).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 330, 391 (Юрий Владимирович Стенник).

Титов Федір Іванович.

Титов Ф.І. // УРЕ, вид. 2. Том 11, кн. 1. К., 1984. С. 254.

Ткаченко Микола Михайлович (23 XII 1892 / 4 I 1893, м. Тальне, тепер Черкаськ. обл. – 7 XI 1965, Київ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 101.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 847.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 411-413.

Тронько Петро Тимофійович (нар. 12 VII 1915, с. Заброди Богодухівського р-ну Харківської обл.).

Петр Тимофеевич Тронько / Вступ. ст. И. И. Минца, В. А. Горбика; библиогр. Ю. З. Данилюка. К., 1986. 58 с.

Уманець Федір Михайлович (21 II / 5 III 1841, с. Яснівка Глухів. пов. Чернігів. губ. - 1917?).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 336-337 (В. Г. Сарбей).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 244.

Половець Володимир Михайлович (нар. 1937, Чернігів. обл.). Федір Михайлович Уманець (1841-1917 рр.) Чернігів, 2006. 146 с.

Федоренко Павло Костянтинович (30 X 1880, м. Ямпіль Глухів. пов. Чернігів. губ. – 5 II 1962, Київ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 101.

Список репресованих істориків (1962). С. 68.

Павло Костянтинович Федоренко: Біобібліогр. покажчик / Скл. Олександр Борисович Коваленко, Людмила Валентинівна Студьонова, В. В. Ткаченко. Чернігів, 2003. 24 с. (Серія «Історики та краєзнавці Чернігівщини». Вип. I).

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 413-414, (431).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 246.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1343 (О. Юркова).

Флорінський (Флоринский) Тімофей Дмітрієвич (28 X / 9 IX 1854, СПб. – 1919, Київ).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 342-344 (Е. П. Наумов).

Чуткий А. Микола Дашкевич (2008). С. (524).

Чижевський Дмитро Іванович (1894-1977).

A Bibliography of the Publications of Dr. Dmitry Cyzevsky in the Fields of Literature, Language, Philosophy and Culture. Cambridge, 1952. 46 p.

Gerhardt D. Schriftenverzeichnis von D. J. Cyzevsky, 1912-1954 // Festschrift fur Dmytro Cyzevs'kyj zum 60. Geburstag: Veroffentlichungen der Abteilung fur slawische Sprachen und Literaturen des Osteuropa Instituts (Slawisches Seminar) an der Freien Universitat Berlin / Herausg. von. M. Vasmer. Berlin,1954. Bd. 6. S. 1-34.

Winkel H.-J. Schriftenverzeichnis von D. I. Tschizewskij (1954-1965) // Orbis scriptus: Dmitrij Tschizewskij zum 70. Geburstag / Herausg. von. D. Gerhardt, W. Weintraub und H. J. zum Winkel. Munchen, 1966. S. 35-48.

Наукові публікації Д. Чижевського, зазначені ним самим під час влаштування до Галльського університету на посаду лектора славістики 1932 року // Філософська і соціологічна думка. 1990. № 11. С. 49-50.

Вчений-енциклопедист: Дмитро Іванович Чижевський: До 100-річчя з дня народження: Бібліографічний покажчик / Упоряд. О. Чуднов. Кіровоград, 1994. 20 с.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1422-1423 (Яр. Грицак, Ол. Ясь).

Чубатий Микола Дмитрович (11 XII 1889, м. Тернопіль – 21 VII 1975, США).

Ждан Михайло (1906-1975). Вибрана бібліографія наукових праць Миколи Чубатого // Укр. історик. 1969. № 4. С. 99-101.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1433-1434.

Шамрай Сергій Вікторович (17 VIII 1900, Владикавказ – 4 I 1939, Севвостлаг НКВД, бухта Нагаєво Магаданськ. обл.).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 102-103.

Список репресованих істориків (1962). С. 69.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 850.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 53, 224, 227, 360, 561; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 42, 115, 118, 274, 291, 292, 302–304, 309, 311, 320, 321, 447.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 414-417.

Шевельов Юрій Володимирович (псевд. Юрій Шерех; 17 XII 1908, м. Харків – 12 IV 2002, Нью-Йорк).

Гурський Я. Бібліографія праць проф. д-ра Юрія Шевельова (1934-1968) // Зб. на пошану проф., д-ра Ю. Шевельова. Мюнхен, 1971. С. 7-35.

Юрій Володимирович Шевельов (Юрій Шерех): Матеріали до бібліографії / Упорядники Андрій Іванович Даниленко (нар. 1960), Лев Теодозійович Чабан (нар. 1963). Нью-Йорк, 1998. 199 с.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1449-1450.

Шевченко Ігор (нар. 1922).

Labunka M. The Bibliography of Ihor Sevcenko, 1938-1984 // Harvard Ukrainian Studies: Okeanos: Essays presented to Ihor Sevcenko on his Sixtieth Birthday by his Colleagues and Students. Vol. 7. 1983. P. 8-26.

Шевченко Людмила Прокопівна (9 XI 1895, с. Кирилівка, тепер Черкаськ. обл. – 22 X 1969, Київ).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 103.

Список репресованих істориків (1962). С. 69.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228, 229, 358; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 100.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 417.

Шевченко Федір Павлович (24 VIII 1914, с. Дунаївці Новоушицького пов. Под. губ., нині – місто Хмельницької обл. – 1 XI 1995, Київ).

Федір Павлович Шевченко: Біобібліографія / Упоряд. Геннадій Володимирович Боряк (нар. 1956), Неллі Олексіївна Герасименко (нар. 1948), Ольга Веніаминівна Тодійчук (нар. 1954); відп. ред П. С. Сохань; вступна ст. А. В. Санцевича. К., 1989. 105 с.

Ясь Олексій Васильович (нар. 1967). Наукові праці Ф. П. Шевченка, 1989-1998: матеріали до бібліографії // Історіографічні дослідження в Україні: Наук. зб. пам'яті Ф. П. Шевченка. К., 1999. Вип. 7. С. 39-46.

Сливка Юрій. Листування Івана Крип'якевича з Федором Шевченком [1950-1967] // Іван Крип'якевич у родинній традиції (2001). С. 500-547.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1454 (М. Крикун).

Штеппа (Штепа) Кость Феодосійович (3 XII 1896, м. Лохвиця Полтав. губ. – 19 XI 1958, Нью-Йорк, США).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 103.

Список репресованих істориків (1962). С. 69.

Верба І. В. Кость Штеппа // УІЖ. 1999. № 3. С. 97-112; № 4. С. 98-114.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 418-419.

Музей України (2006). С. 15, 203, 206, 248-249, 253, 257.

Верба І. В. Штеппа К. Ф. // Іст. фак. КНУ (2004). С. 315.

Штогрин Дмитро, син Михайла (нар. 9 XI 1923, Звиняч).

Ukrainians in North America / Ed. Dmytro M. Shtohryn (1975). P. 302.

Українська журналістика в іменах. Вип. V (1998). С. 343-345 (Н. Антонюк).

Шульгин Олександер Якович (1889-1960).

Бібліографія писань Олександра Яковича Шульгина // Зб. на пошану Олександра Шульгина / За ред В. Янева. Париж; Мюнхен, 1969. С. 311-337.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1472-1473 (Т. Осташко).

Шульгин Яків Миколайович (19 II 1851 – 1 / 14 I 1911).

Оглоблин Ол. Предки Олександра Яковича Шульгина // Збірник на пошану Олександра Шульгина. Париж; Мюнхен, 1969. С. 67–73 (= ЗНТШ, Том 186).

Щербаківський Вадим Михайлович (17 III 1876, с. Шпичинці Київ. губ. – 18 XI 1957).

Курінний Петро Петрович (1894 – 1972). Вадим Михайлович Щербаківський**:** З нагоди 70 років життя. Женева, 1947. 16 с.

Передрук: Курінний П. Вадим Щербаківський / Вид. 2-е доп.; підготовка до друку О. Б. Супруненка. Полтава, 1995. 24 с.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 854.

Ульяновський Василь Іринархович (нар. 6 VIII 1958, м. Тарногське Тарногського р-ну Вологодської обл.). Бібліографія основних праць Вадима Щербаківського // Щербаківський В. Українське мистецтво: Вибрані неопубліковані праці. К., 1995. С. 274-277.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 57, 61.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 629 (С. М. Ляшко).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1478-1479 (Ол. Ясь).

Юркевич Віктор Дмитрович (26 XII 1898, Владикавказ – 11 IX 1939, Воркутлаг, КоміАРСР).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 105.

Список репресованих істориків (1962). С. 69.

Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998). С. 226

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 41, 42, 77, 119, 292, 303, 305, 309, 311.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 421-422.

Яворський Матвій Іванович (“Зелений”; 15 XI 1885 — 3 XI 1937, Сандарамох).

Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 104.

Список репресованих істориків (1962). С. 69.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 15, 356; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 11–15, 18, 53–55, 59, 60, 62, 66, 67, 69, 108, 109, 115, 126–131, 140, 142, 158, 207–210, 272, 312, 327, 405, 566, 583; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 8, 31, 36, 37, 39, 44, 62, 66, 78, 152, 162, 163, 305, 311, 319, 390, 394–396, 398, 401.

Яковенко Петро Олександрович (15 / 27 VI 1879, Ставрополь – 1920).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 380-381, 392 (А. Е. Москаленко).

Янжул Іван Іванович (2 / 14 VI 1846, Васильківськ. пов. Київ. губ. – 18 / 31 X 1914, Вісбаден, Німеччина).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 381-382 (С. М. Фалькович).

Янів Володимир (1908-1991).

Бібліографія наукових писань і інформацій автора, 1970-1983 // Янів В. Студії та матеріали до новішої української історії. Мюнхен, 1983. Том 2. С. 321-342

Бібліографія наукових праць і матеріалів Володимира Янева // Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева. Мюнхен, 1983. С. 108-132.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1503-1504 (Т. Андрусяк, Г. Герасимова).

Янчук Микола Андрійович (17 /29 XI 1859, с. Корниця Константиновського пов. Седлецьк. губ. – 6 XII 1921, Москва).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 382-383 (Галина Ивановна Довгалло).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 855.

Ясинський Антон Микитович (17 / 29 X 1864, с. Межиріч Канівського пов. Київ. губ. – 13 XI 1933, Москва).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 383-384, 392 (Л. П. Лаптева).

Ясинський Михайло Микитович (29 IX / 11 X 1862, с. Межиріч Канівського пов. Київ. губ. – 25 IX 1935, Ніш, Югославія).

Славяноведение в дореволюционной России (1979). С. 384-385 (Л. П. Лаптева).

Ясінський (Yasinsky) Богдан, син Дмитра (1 I 1923, м. Станіславів, тепер Івано-Франківськ – 28 VII 2008, Київ).

Shtohryn D. Ukrainians in North America (1975). P. 369.

VI. Період незалежності (з 1991)

Природа:

Борейко Владимир Евгеньевич (нар. 5 X 1958, м. Свердловськ, РФ). История охраны природы Украины, X век – 1980. Изд. 2, доп. К., 2001. 544 с. (Киевский эколого-культ. центр. Серия: История охраны природы. Вып. 24).

Із змісту: 1. Движение за охрану природы и природоохранная пропаганда (С. 8-98). 2. Охрана земли (С. 99-109). 3. Охрана воды и воздуха (С. 110-137). 4. Охрана наземных животных (С. 138-188). 5. Охрана рыб (С. 189-220). 6. Охрана леса (С. 221-291). 7. Охрана растений (С. 292-309). 8. Заповедное дело (С. 310-470). 9. Охрана природы от техногенного воздействия (С. 471-492).

Издания Киевского эколого-культурного центра: Серия: История охраны природы (1900-2000; 23 вып.). Серия: Природоохранная пропаганда (1990-2000; 16 вып.). Серия: Охрана дикой природы (1996-2001; 19 вып.). Тезисы конференций и семинаров (1992-96). Информационный бюллетень «Збереження біорізноманіття й заповідна справа в Україні» (1997-2001). Гуманитарный экологический журнал (1999-2001). «Беркут» (1999).

Про автора: ЕСУ. Т. 3 (2004). С. 285-286 (А.О.Топачевський).

Борейко Владимир Евгеньевич. Словарь деятелей охраны природы. Изд. 2, доп. К., 2001. 524 с. (Киевский эколого-культ. центр. Серия: История охраны дикой природы. Вып. 25).

156 нарисів. Шість із них написав Фелікс Штільмарк, два – А. Арманд, Н. Руковський. За підрахунками В. Борейка, в Україні й Росії репресіями 1930-х років було знищено 40 % діячів охорони природи, ще 10% еміґрували під час громадянської та Великої Вітчизняної війн. Таким чином, вирублено кожного другого.

Із змісту: Авєрін Віктор (С. 10-14), Акімов Михаїл (С. 15-17), Белінг Дмитро (С. 28-30), Борзаковський Дмитро (С. 40-42), Браунер Александр (С. 46-50), Брігідер Владімір (С. 50-51), Бруховський Всеволод (С. 53-55), Бризгалін Георгій (С. 55-57), Бузук Петро (С. 57-60), Вальх Борис (С. 65-67), Вангенгейм Олексій (С. 68-71), Вердак Шимон (С. 77-78), Владиков Вадим (С. 81-82), Гавриленко Микола (С. 88-92), Грабар Олександр (С. 98-99), Гуналі Александр (С. 106-108), Гурський Валер'ян (С. 109-113), Гушуляк Михай (С. 114-115), Десятова-Шостенко Наталя (С. 122-124), Дзєдушицький Влодзімеж (С. 124-127), Іллічевський Сергій (С. 147-149), Коваленко Іван (С. 161-165), Контни Петр (С. 186-187), Корнєєв Олександр (С. 187-190), Костюченко Андрій (С. 190-192), Котов Михайло (С. 192-195), Курило-Кримчак Іларіон (С. 209-213), Лавренко Євген (С. 214-217), Левицький Всеволод (С. 218-219), Леонтович Микола (С. 221-222), Лучаківський Богдан (С. 222-223), Мартино Володимир (С. 241-244), Мартинюк Леонід (С. 245-246), Мацко Стефан (С. 246-247), Медведєв Сергій (С. 247-251), Мриць Ольга (С. 254), Николаєв Валентин (С. 259-262) та ін.

Управління читанням:

Філенко Тарас. Цензура і політика в галузі музичної культури (на матеріялах петербурзьких архівів) // Науковий збірник (1945-1950-1995). Т. IV / УВАН у США. Нью-Йорк, 1999. С. 216-232.

Сховища:

Нирко Олексій. Бібліотека української громади на південному березі Криму // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 189-197.

Бібліотеки Києва в період (на обкл.: під час) нацистської окупації (1941-1943): Дослідження; Анотований покажчик; Публікації документів. К., 2004. 814 с. 500 прим.

Головата Лариса. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України, 1940-2005: іст. нарис // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 144-174.

Гуцаленко Тетяна. Відділ рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України: постаті та події // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 175-237.

Костюк Степан. До історії відділу мистецтва ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 238-246.

Білокінь С. Архів Православного осередку Української православної церкви (УПЦ) у США в Банд-Бруку // Українська архівна енциклопедія. Робочий зошит. А-Г. К., 2006. С. 57-60.

Першими предстоятелями УПЦ (Української православної Церкви) в США були Митрополити Іоанн (Теодорович Іван; 6 жовтня 1887, с. Крупець Дубенського пов. Волинської губ. - 3 травня 1971) та Мстислав (Скрипник Степан Іванович; 10 квітня 1898, Полтава - 11 червня 1993, Ґрімсбі, Онтаріо, Канада). Архів першого з них склався передусім з діловодства УПЦ в США довоєнного періоду. Архів другого склали в першу чергу папери УАПЦ в Україні часів німецької окупації, на еміґрації - в Німеччині та Канаді. Ці два архіви доповнювалися згодом діловодством УПЦ в США, куди увійшли Соборні діяння, діловодство Консисторії, Митрополичої ради тощо.

З ініціативи Митр. Мстислава п. Віра Кравчук (14 грудня 1900 – 12 травня 1996) упорядкувала архів УПЦ в США у два прийоми у 1967-68 та 1979-74 роках. Вона розібрала у 1969-72 роках також архів самого Митр. Мстислава та у 1969-73 роках - архів прот. Анатолія Дублянського, згодом Митрополита Анатолія (Дублянський Анатолій Захарович; нар. 11 листопада 1912, с. Перетока біля Олики, Волинь - 28 жовтня 1997, Новий Ульм). Архів всебічно репрезентує церковне життя православної української еміґрації світу (США, Канади, Європи, Південної Америки та Австралії).

Літ.: Блаженніший Митрополит Іоан // Рідна Церква. Ч. 87. Новий Ульм, 1971. С. 8-9; Власовський Іван. Нарис історії Української Православної Церкви. Том 4. Ч. 2. Нью Йорк, 1977; Сорокліття хіротонії Блаженнішого Митрополита Мстислава // Рідна Церква. Ч. 130. 1982. Квітень-червень. С. 6-9; Manuil (Lemeševskij), Metropolit. Die Russischen

Orthodoxen Bischofe von 1893 bis 1965. Bio-Bibliographie. Teil IV. Erlangen, 1986. P. 434-435; Ювілей дев”яностоліття Блаженнішого Митрополита Мстислава // Рідна Церква. Ч. 154. Карлсруе, 1988. Квітень-червень. С. 6-8; Хомчук Оксана. Церква поза церковною огорожею: Розколи і руйнація Української Православної Церкви в пошуках "Константинопільського визнання". Чікаґо, 2002.

І. УПЦ в США

Статут УПЦ в США, 1963.

Звіт про V Собор УПЦ в США, 1936; VI Собор УПЦ в США, Філядельфія, 1941; Пособорне засідання (VII Собор; Філадельфія, 1946); Собор, 1949-50; IV Собор, Нью-Йорк, 1961; Передсоборна комісія V Собору в США, 1964; Резолюції V Собору в США, 1964; V Собор УПЦ, Честер, Па; Собор УПЦ в США, Клівленд, 1967.

Протоколи засідань Церковної Ради, 1950-56. Рада митрополії УПЦ в США (1964, 1966).

Консисторія УПЦ в США. Біжучі справи, 1950-62, 1963-67. Анкети, звіти, обіжники, 1960-64. Книжні інвентарі, 1961. Обіжники 1950-55; 1960-66, 1966-69. Протоколи засідань 1961-65, 1966-69. Фінанси 1951-53, 1955, 1960-61, 1960-63, 1964-65, 1966, 1965-68. Касові книги, 1950-51.

Списки, життєписи, листування єпископату, 1943-67.

Листування секретаря Св. Синоду Єп. Платона з єпископами Володимиром і Вячеславом, 1946-50; Геннадієм та Михаїлом, 1946-51; Ігорем та Іоанном, 1946-51; Михаїлом, 1945-48; Мстиславом і Сильвестром, 1945-50; Ніканором, 1946-51; Полікарпом, 1945-50; Сергієм та Григорієм, 1946-49.

Послання, 1942-49, 1953.

Побудова Церкви-Пам"ятника: Протоколи засідань комітету з будови, пожертви на будову, 1960-65, проекти асекурацій, посвячення Церкви-Пам"ятника, 1965.

Статут Укр. православної ліґи, 1950,

Богословсько-науковий інститут, 1947-65.

Справа видання книжки Митр. Липківського "Відродження УПЦеркви", 1958-61.

Фонд Митр. Іоанна Теодоровича. Заснування УПЦ в Америці, 1917-24. Фінансові звіти, 1929-30, 1952-58.

Фонд Митр. Мстислава Скрипника. Життєпис та особова справа, 1947-49. Меморандум до Міністерства освіти в Польщі. Послання (1942-49, 1953). Статті, промови. Статті світські. Переїзд з Парижа до Канади, 1947. Діловодство Церковної Ради (Канада, 1948) та архиєпископської канцелярії (1949). Резиґнація, Канада, 1949; Поїздки до Європи, 1959, 1963; Обрання на митрополита УАПЦ в Європі, 1969. Адреси священослужителів США і Канади, 1950. Справи, 1948-65. Привітання з 10-літтям єпископства, 1952; 25-літтям єпископства, 1967; з 70-річчям, 1968, 75-річчям, 1973. Допомога скитальцям у Канаді (списки, 1948). Подяки від бібліотек за надіслані книжки, 1950-62. Родинні справи, 1947-48. Грошові справи, 1950-51. Наклепи на Митр. Мстислава (1949-50). Монастир у Ґрімсбі, 1949, 1953. Заколот в УПЦ у США (1963-64). Відозва Митр. Андрея Кущака (1954). Листування з Митр. Антонієм Баширом (Сірійська Церква, 1960), Патр. Атенаґорасом (1948-49), Єп. Богданом Шпилькою (1947-48), Єп. Варлаамом Соловієм (1961-65), Єп. Володимиром Гаєм (1947-77), Єп. Вячеславом Лісицьким

(1947, 1 лист), Архиєп. Геннадієм Ширикевичем (1962-64), Єп. Донатом Буртаном (1965), Арх. Іваном Данилюком (1951-53), Арх. Ігорем Губою (1946), Митр. Іларіоном Огієнком (1942-49), Митр. Іоанном Теодоровичем (1945-52, 1964), Архиєп. Іовом Скакальським (1972-74), Митр. Ніканором Абрамовичем (1962-68), Єп. Олександром Новицьким (1965-69), Єп. Сильвестром Гаєвським (1949-53), оо. Петром Білоном (1946-52), Федором Білецьким (1949), Анатолієм Булавкою (1949), Л.Весоловським (1949-50), Іваном Гундяком (1948-50, 1959-64), П.Корсунівським (1947-49), Петром Маєвським (1951), ієром. Святославом (Маґалясом, 1951-53). Загальне листування 1944, 1950-56, 1961-63, 1961-80, 1964-65, 1966-68, 1943-73. Листування з проф. М.Вєтуховим (1947-49), проф. І.Власовським (1945-52, 1962-69), пані О.Петлюрою (1947-54), полк. О.Петлюрою (1947-50), президентом України в екзилі А.Лівицьким (1948-50), І.Рудичевим (1947-55). Зносини з німецьким та американським урядами (1945-46) та укр. громадськими установами (1945-46). Приватне листування (1944, 1950-56, 1961-80). Комітет українців Канади (1947-50). Світлини: Монастир у Ґрімсбі, Відкриття музею при Церкві-Пам"ятнику (1966). Досьє Митр. Александра (Іноземцев Микола Іванович; 25 серпня 1888, Тобольськ - 9 лютого 1948) Поліського і Пінського (4 жовтня 1942), 1927-47. Досьє Митр. Іларіона (Огієнко Іван Іванович; 15 січня н.ст. 1882, м.Брусилів Под. губ. - 29 березня 1972), 1941-42. Досьє арх. Михаїла (Хороший Федот Михайлович; 10 липня 1885, с. Федорівка біля Чигирина - 18 травня 1977, Торонто), 1949-50. Досьє Єп. Олександра (Новицький; 1906, Волинь - 12 лютого 1970, Чікаґо), 1965-69. Досьє Єп. Платона (Артем"юк; 1891, с. Носів Біло-Підляського пов. на Люблінщині - 5 серпня 1951, Торонто), 1949-51. Досьє кол. Єп. Фотія Тимощука, 1942-43. Досьє Світового Союзу Церков: Переселенчі справи, 1946-50; Допомога, дарунки, 1963-64. Досьє Білоруської Православної Церкви: Висвячення архим. Василія, 1949-50; Справи, 1948; папери Єп. Сергія Охотенка (1947-50). Досьє Сербської Православної Церкви: Розкол, 1962-67; Досьє Румунської Православної Церкви в США, 1954. Колекція: **Васильчук Д., о.** Реставрація ікони Почаївської Божої Матері. [...] Історія церковної музики. Капела бандуристів ім. Т.Шевченка (1947-48). Листи пані О.Петлюри до ген. Удовиченка. Союз був. вояків УНР (Канада, 1944-50). Союз українок у Канаді, допомогова акція (1948-50). Союз українців у Великій Британії (1947-49). Союз українців-самостійників (Канада, 1948). Справа перенесення могили В.Кричевського (1975).

Фонд Архиєп. Марка (Гундяк Іван; 7 липня 1895, с. Плугів Золочівського пов. - 5 серпня 1984). Листування, 1933-50, 1951-55, 1956-57. Листи Єп. Андреадіса, 1950; Єп. Атенагораса, 1931, 1948-49; Єп. Богдана Шпильки, 1937-57; Єп. Германоса, 1949-50; Митр. Іоанна, 1950-57; Єп. Йосифа Жука, 1934; Єп. Мстислава, 1948-51, 1956. Діловодство Консисторії УПЦ, 1948-57. Обіжники, 1945-52. Фінансові звіти, 1951-53; 1951-57.

Фонд проф. Власовського Івана Федоровича (15 серпня 1883, с. Вільшана Харківської губ. - 10 жовтня 1969, Торонто). Нарис історії УПЦеркви. П"ята доба (машинопис). Матеріали до "Нарису історії УПЦеркви". Джерела до "Нарису історії УПЦеркви". Благословенна грамота, 1952. Грамота благословення Собором єпископів, 1958. Альбом з привітаннями до 80-річчя. Листи до Митр. Полікарпа Сікорського. Листи єпископів, 1945-67. Листи оо. духовних до проф.

Власовського. І. Ткачук, о. Церковно-релігійне життя Православної Церкви на Буковині. Спогади С.Веремчука. Артемій Селепина, о. "Зі спогадів про Дух. правосл. школу у Польщі, 1923-35". Послання єпископату, 1941-56. Акти до справи об'єднання Укр. Правосл. Церков.

Фонд о. Луговенка Федора. Копії посвідки про хіротонію Митр. Ніканора у Пінську, 1942, послання Митр. Полікарпа до українців у Великій Британії, 1952, листа Митр. Полікарпа до грецького патріарха Максима, 1946, листа Єп. Богдана Шпильки до Митр. Іоанна Теодоровича, 1964. Листування з Митр. Ніканором, 1952-54. Справа скликання Собору в Карлсруе, 1956. Протоколи засідань церковного управління, 1952-62.

Фонд о. Явдася Митрофана (3 червня 1903, с. Якимове Полтавської губ. - 29 грудня 1966, Вотербурі, Кон., США). Звернення до Свящ. Синоду, 1947.

Фонд проф. Котовича Анатоля (1890 - ?). Рукописи: "Історія християнської науки", "На початку християнської ери", "Наука в святочні дні", "Православна церква під Польщею", "Мисль і закони логіки", статті про об"єднання сестрицтв.

Літ.: Цвинтар Церкви-пам"ятника Св. Андрія Первозванного у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.: Короткий путівник. South Bound Brook, N.J., 1984.

II. УАПЦ в Україні. Канцелярія Єп. Мстислава.

Автокефальна й Автономна Церкви, 1941-44. Користання Рівненським собором обома Церквами, 1942. Митр. Діонісій (Валединський Костянтин Миколайович; 4 травня 1876, м. Муром Владімірськ. єп. - 15 березня 1960, Лодзь) та Олексій (Громадський Олександер; 1862 - 1943), 1942-43. Обіжники Рівненського церковного управління УАПЦ, 1942-43. Перехід Дерманського скиту до УАПЦ, 1942-43. Собори єпископів у Пінську й Києві.

III. УПЦ у Європі. Канцелярія Єп. Мстислава.

УГПЦ в Німеччині

Статут, 1954.

Протоколи сесій Соборів єпископів, 1945-49, 1946-49. Собори єпископів УАПЦ, 1947-49. Сесії засідань Св.Синоду, 1946-49.

Богословська академія в Мюнхені, 1948. Науково-богословський інститут, іспитова комісія.

Парафії: Ашаффенбурґ, 1947; Гановер (заколот), 1947-51, 1960-67; Годенау, 1947-51, Етлінґен, Зеедорф, 1946-50; Ессен (звіти з діяльності), 1965-68; Дюсельдорф (посвячення церкви), 1962; Новий Ульм (заколот), 1954-67; Реґенсбурґ (заколот), 1946-47.

Метрики хрещень, шлюбів, похоронів та розводові справи, 1946-52. Метрики, 1946-47.

Листування редакції "Богословського вісника", 1948-49.

Справи виїзду до Канади (1948-49).

Фонд Митр. Ніканора (Бурчак-Абрамович Ніканор Нікандрович; 27 липня 1883, с. Мизів біля Ковля – 21 березня 1969, Карлсруе). Адміністративні справи, 1943-44. Листування загальне, 1948-64, з о. П.Білоном, 1946-48, Митр. Александром Іноземцевим, 1947, І.Ф.Власовським, 1947-67, укр. громадою в Туреччині, 1949, Укр. нац. Радою, 1949, Грецькою Церквою, 1959-64, сестрицтвом, 1963-64, оо. Ткаличем та Матвієнком, 1962. Звернення Дм.Андрієвського, 1965.

Фонд Митр. Анатолія Дублянського. Архипастирські послання, 1969-73. "Два роки" (спогади з часів німецької окупації Волині), "УПЦ в Німеччині". "Тернистим шляхом" (біографія Вл.Ніканора). Листування з Митр. Ніканором, 1951-55, 1956-60, 1961-65, 1966-69. Листи І.Ф.Власовського, 1951-71. Собор в Карлсруе, 1957; Собор в Оттобруні біля Мюнхена, 1969; Передсоборова комісія, 1969; Резолюції Собору 1969. Митр. Ніканор, "УПЦерква в 1941-43 роках". Привітання Митр. Мстиславові від Вселенськ. Патріарха, 1971. Вище Церковне Управління в Європі. 1969-73. Богословські курси при УВУ, 1969-71.

УГПЦ у Франції.

Генеральне церковне управління, 1950. Листування з Єпархіальною Радою, 1950. Листування з Митр. Ніканором, 1948-49.

Сесії Св.Синоду. Перша сесія, 1953.

Митрополича канцелярія, 1949-51.

Комітет будови храму Св.Симона в Парижі.

Смерть Владики Полікарпа, 1953.

Фонд Митр. Полікарпа (Сікорський Петро Дмитрович; 20 червня 1875, с. Зеленьки Канівського пов., Київщина - 22 жовтня 1953, Ольнейсу-Буа під Парижем, Воскресенський скит). Життєпис, 1942. Папери 1942-53 (8 тек).УАПЦ на еміґрації, 1945-49. Послання до Патріархів, 1946. Доповідь на сесії Св.Синода, 1947-49. Листування з Грецьким Патріархом, 1949-50. Призначення священиків, 1949-50.

Фонд проф. Лисянського Бориса (1892 – 7 вересня 1952, Париж). Матеріали до Ашафенбурзького розколу, 1947. Метричні акти УАПЦ у Віртенберґ-Баденському пров., 1946-49. Метрики та шлюбо-розводові справи, 1946-50. Обіжники, 1949-50.

Літ.: Дублянський А., Прот. Тернистим шляхом: Життя Митрополита Ніканора Абрамовича: До 20-ліття архипастирського служіння. Лондон: Вид. Генерального Церковного управління УАПЦ в Великій Британії, 1962.

IV. УГПЦ в Канаді. Канцелярія Єп. Мстислава.

Надзвичайний Собор, Вінніпеґ, 1947. Діловодство з 1947-49, 1950 (січень-березень, квітень-червень, липень-грудень), 1951-54, 1957-60, 1962-68. Скликання Собору, 1950. XI Собор, 1955. XII Собор, 1960.

Протоколи засідань 1944-49. Біжучі справи, 1947-50.

Консисторія УГПЦ в Канаді. Наради президії, 1957-67.

Колегія Св. Андрія, 1948-50.

Літ.: Мулик-Луцик Юрій. Історія Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Т. 1-4. Вінніпеґ: Вид. Спілка «Екклезія», 1984-89 (Т. 1-2 у співавторстві із С.Савчуком).

V. УАПЦ в екзилі.

Фонд Архиєп. Палладія (Видибіда-Руденко Петро; 29 червня 1891, с. Стрільчинці Брацлавського пов., Поділля - 1 вересня 1971, Sea View, Стейтен Айленд, Нью Йорк), 1962-64.

Фонд Архиєп. Ігоря Губи (Губа Іван; 1885, Херсонщина - 24 листопада 1966), 1945-66.

Парафія Св.Тройці в Нью-Йорку, 1960-62.

Літ.: Архимандрит Палладій - Єпископом Краківським і Лемківським // Краківські вісті. 1941. 12 лютого. Ч. 80 (186). С. 3; Приєднання Свято-Троїцької парафії в Нью-Йорку під юрисдикцію ВПР Митропо-

лита Ніканора // Рідна Церква. Ч. 47. 1961. Липень-вересень. С. 7-8; Пам'яті ВПР Архиєпископа Ігоря // РЦ. Ч. 69. 1967. Січень-березень. С. 6-7; Manuil (Lemeševskij), Metropolit. Die Russischen Orthodoxen Bischofe von 1893 bis 1965. Bio-Bibliographie. Teil III. Erlangen, 1984. P. 188; Teil V. 1987. P. 330-331.

VI. Українська Православна Церква в Америці.

Фонд Митр. Богдана (Шпилька Теодор; 1892, Галичина - 1 листопада 1965, Оттава). Протоколи засідань Консисторії, 1957-65. Папери секретаря Консисторії о. О.Іванюка, 1964-65. Листи з Грецької Архидіоцезії, 1964-65. Приватні справи Вл.Богдана, 1964. Справа могили о. Агапія Гончаренка, 1964.

Літ.: Маєвський П., о. З історії Української Православної Церкви в Америці // Православний українець. Ч. 9. 1953. Квітень. С. 11-12. Підп.: о. П.М.

VII. УАПЦ соборноправна.

Фонд Єп. Григорія (Огійчук, січень 1898 - 13 лютого 1985, Чікаґо). Папери 1942-63.

Протоколи Соборів та засідань Ради, 1946-52. Листування о. Петра Стельмаха, 1951-55, 1951-57, 1952-57. Папери (1947-48).

Літ.: 20-ліття єпископства Владики Григорія // Православний українець. Чікаґо, 1962. Травень-липень. Ч. 86. С. 1, 3; 45 років на службі Богові й Україні // Там само. 1964. Квітень-червень. Ч. 94. С. 1-2.

Огородник Тарас. Картографічна збірка з бібліотеки Народного Дому у Львові у фондах кабінету картографії ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 196-207.

Псевдоніми:

Еппель Веніамін Леонардович (нар. 1970). Нові матеріали до словника українських псевдонімів. К., 1999. 116 с. Бл. 1400 псевдонімів і криптонімів. 1000 прим.

Рец.: Радіон С. Духотворчість мало досліджена // Вільна думка. 2000. 18/31 XII. Ч. 49-50. С. 29; Гололоб В. [Чумаченко Виктор.] Тайны забытых имен // Кубань: Проблемы культуры и информатизации. 2001. № 2. С. 61-62; Жданова Рона. Доповнення до української псевдоніміки // СіЧ. 2001. № 10. С. 87-89.

Еппель В. З нових матеріялів до словника українських псевдонімів // Відкритий архів: Щорічник матеріялів та досліджень. Том І. К.: Критика, 2004. С. 417-449.

Книжковий репертуар:

На шляху до створення репертуару української книжки: Протокол наради, присвяченої складанню "Бібліографії української книги 1798-1914 рр.", яка відбулася в Бібліотеці АН УРСР 21-22 XII 1945 р. / Автор вст. ст. і відповід. ред. Я. Р. Дашкевич. Льв., 1991. 61 (+ 3) с. 300 прим.

Підготовка тексту і примітки Луїзи Іванівни Ільницької.

Репертуар української книги, 1798-1916 / За ред. Яр. Дашкевича. Т. 1-6. Льв., 1995 -.

Петров С. Й., Петров С. С. [Петров Степан Йосипович (1917-1974), Петров Сергій Степанович (нар. 1947).] Книга в Україні: друга половина XIX – початок XX ст. (1861-1917): Бібліогр. пок. № 1: А - . К., 1996. Видання продовжується.

Ермолаева М. А. Репертуар русской книги: История, теория и методика создания: Дис.... канд. филол. наук. М., 1996. 198 с.

Леликова Н. К., Ниткина Н. В. Состояние и перспективы развития библиографии России как основа национального библиографического репертуара // Ретроспективная национальная библиография Российской Федерации: Соврем. состояние, проблемы и перспективы развития: Сб. ст. и мат. СПб., 1999. С. 83-92.

Сводный каталог русской книги, 1801-1825. Том I -. [М.]: РГБ, [2000].

Качур Ірина. Французька книга у Львові в другій половині XVIII ст. у світлі вилавничих і книготорговельних каталогів // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 3-24.

Україномовна книга (1808-1923) у фондах Національної парламентської бібліотеки України.

Українська книга в фондах Одеської державної бібліотеки, 1574-1923. Вип. 1-5.

Книги українською мовою у фондах ХДНБ (1798-1923). Вип. 1-5.

Друкований зведений каталог україномовної книги державних бібліотек та музеїв України. Вип. 1 (1808-1900), 2 (1901-1910).

Україномовна книга у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1798-1923. Бібліогр. пок. Т. 1-3 / Редколегія: Онищенко О. С. (голова) та ін. Авт. колектив: Бойченко Марина Дмитрівна, Дзюбич Світлана Андріївна, Корольова Тетяна Борисівна, Новосьолова Лариса Семенівна, Огуннаіке Жанна Вікторівна, Омельчук Володимир Юхимович, Тіманова Людмила Іванівна, Фіклістова Олена Олександрівна, Яковець Тетяна Євгенівна. К., 2003. (Національна бібліографія України).

Прелімінарне видання: Україномовна книга у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1798-1923. Вип. 1-5.

Найважливіший внесок до майбутнього Зведеного каталогу української книги. Згідно видавничої програми, за основу роботи на нинішньому етапі взято принцип мови видання (наявності у виданні україномовного тексту чи бодай його фраґменту) незалежно від національності авторів і місця видання. Тим-то враховано книжки, що вийшли поза територією – у Берліні, Петербурзі, Філадельфії тощо і не враховано твори Житецького, Максимовича, Сумцова, Франка та інших вчених, що виходили російською, польською та іншими мовами. За найдавніше видання українською мовою прийнято перше україномовне видання художньої літератури – «Енеїду» І. Котляревського (СПб., 1798). Опис доведено до початку державної (УСРР) реєстрації – виходу в світ в Українській книжковій палаті «Літопису українського друку» (1924).

Рецензії й відгуки на видання не розписано. Псевдоніми й криптоніми розкриваються у відповідних місцях, але окремим списком до видання їх не включено, – таким чином, наявність таких відомостей можна назвати прихованою. Чи відбудеться перехід на інший якісний рівень на етапі зведення баз даних, що фіксують україномовні видання по інших бібліотеках України та поза нею, поки що говорити передчасно. Досить хіба констатувати, що система обмінно-резервних фондів, дублетність примірників та розписування конволютів основних фондів якоюсь мірою, як запевняли керівники бібліотеки, нівелювала втрати від пожеж 1964 та 1968 років. Дуже прикро, що попри фіксацію усіх примірників кожного видання у покажчику не відзначено індивідуальних особливостей кожного з них, передусім наявности інскриптів, і не опубліковано їхніх текстів. Невже для їхньої публікації потрібне окреме спеціальне видання? Майбутня національна бібліографія (другий етап) повинна враховувати, зрозуміло, видання іншими мовами (напр., російською, польською чи єврейською), на третьому етапі має бути розписано літературу про Україну незалежно від місця видання й мови. Зрозуміла річ, нині здійснити цю роботу було неможливо, оскільки обов'язкові примірники Російської та Австро-Угорської імперій, у тому числі (і передусім) іншомовні видання з етнографічної, чи нинішньої державної території України, у заявлений у заголовку період до жодної бібліотеки історичної столиці України не надходили. Каталоги рукописів, покажчики стародруків, а також покажчики й каталоги карт, нот тощо виконуються паралельно. До речі, окреме завдання складає тепер з'ясувати, наскільки репрезентативно представлені в Одесі видання кол. обов'язкового примірника, масштаби і змістова конфігурація втрат.

Т. 1: 1798-1911.

Т. 2: 1912-1923.

Т. 3: Науково-допоміжний апарат. 667 с.

Іменний покажчик (С. 5-191). Покажчик назв творів (С. 192-561). Предметний покажчик (С. 562-647). Покажчик місць видання творів друку (С. 648-665).

Качур Ірина. Французька книга в репертуарі львівських видавців другої половини XVIII ст. // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 34-62.

Державна й громадська бібліографія:

Михеева Г. В. История русской библиографии, 1917-1921: Текущая базисная библиография непериодических изданий. СПб., 1992. 393 с.

Семеновкер Б. А. Государственная библиография России XVIII-XX вв. Вып. 1. Москва, 2002.

Рибчинська Наталія. Видавнича діяльність Бібліографічної комісії НТШ у галузі ретроспективної українознавчої бібліографії (1909-1939) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 141-164.

Білокінь С. Історична бібліографія україніки // Енциклопедія історії України. Том 3: Е - Й. Наукова думка, 2005. С. 553-560.

Згідно першого видання проекту «Словника «Енциклопедії історії України» (К., 1999), авторові було замовлено статтю «Бібліографія історії України» на 1000 знаків. Хоча у фаховій енциклопедії це вигля-

дало своєрідно, автор виконав те, чого від нього вимагали. Коли концепція видання стала прийнятніша, для третього тому (2005) він домігся вміщення статті «Історична бібліографія» (40 тис. знаків; Том 3. С. 553-560). У новому виданні «Словника» (2007) зазначено, ніби для першого тому замовляли статтю «Бібліографія історії України» на 6 тис. знаків. Кажуть, навіть всемогутні боги не в силі «бывшее сделать не бывшим».

Вальо Марія. Україніка у польській ретроспективній бібліографії XIX-XX ст. // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 18-38.

Ільницька Луїза. Бібліографія західноукраїнської та української еміґраційної книги міжвоєнного періоду (1914-1939): засади створення // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 39-51.

Рибчинська Наталя. Бібліографічне бюро у Львові (1910-1914): принципи поточного реєстру українскої книги // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 90-99.

Енциклопедії:

Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. К.: Укр. енцикл., 1998-2004.

Із змісту: **Наркоми (міністри) внутрішніх справ України (УСРР-УРСР)**: за Центральної Ради – Винниченко Володимир Кирилович, Христюк П. О., Ткаченко М. С., за гетьмана – Лизогуб Федір Андрійович (1918), Кістяківський Ігор Олександрович (1918), Рейнбот Віктор Євгенович (1918), за Директорії – [Мицюк О. К.], [Чижевський Г. П.], [Морозовський О. П.], [Христюк П. О.], Мазепа Ісаак Прохорович (1920), Білинський Михайло Іванович (1920), [Саліковський О. Х.[89]], за большевиків – [Аверін В. К.], [Ворошилов Климентій Єфремович], Петровський Григорій Іванович (1919), Раковський Християн Георгійович, Антонов-Саратовський Володимир Павлович (1920-21), [Кін П. А.], Скрипник Микола Олексійович (1921-22), Манцев Василь Миколайович (1922-23), [Ніколаєнко І. Г.], Буздалін Сергій Феоктистович (1921-23), Балицький Всеволод Аполлонович (1924-30, 1934-37), Леплевський Ізраїль Мойсейович (1937-38), Успенський Олександр Іванович (1938), [Кобулов Амаяк Захарович, в. о. (1938-39)], Сєров Іван Олександрович (1939-41), Сергієнко Василь Тимофійович (1941-43), Рясной Василь Степанович (1943-46), Строкач Тимофій Амвросійович (1946-53, 1953-56), Мешик Павло Якович (1953), [Бровкін О. М.], Головченко Іван Харитонович (1962-82), Гладуш Іван Дмитрович (1982-90), Василишин Андрій Володимирович (1990-94).

Генеральні секретарі, наркоми (міністри) юстиції України (УСРР-УРСР): за Цетральної ради – Садовський Валентин Васильович (1917-18), Шелухин Сергій Павлович (1918), за гетьмана – Маркович Дмитро Васильович (1919), за большевиків - Хмельницький Олександр Ісакович (1919), Лебединець Михайло Мусійович (1919), Терлецький Євген Петрович (1920-21), Буздалін Сергій Феоктистович (1921-23), Вєтошкін Михайло Кузьмич (1922), Скрипник Микола Олексійович (1922-27), Порайко Василь Іванович (1927-30), Поляков Василь Васильович (1930-35), Михайлик Михайло Васильович (1933-35), Кисельов

[89] Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 591.

Аркадій Леонтійович (1935-36), Радченко Хома Порфирович (1936-37), [Бабченко М. Ф., 1946-47], Панасюк Денис Харитонович (1947-53), Глух Федір Кирилович (1953-57), Згурська Катерина Іванівна (1957-63), Зайчук Володимир Гнатович (1970-90), Бойко Віталій Федорович (1990-92), Онопенко Василь Васильович (1992-95), Головатий Сергій Петрович (1995-97), Станік Сюзанна Романівна (з 1997).

Ециклопедія історії України / Редкол.: В. А. Смолій (голова колегії) та ін. К.: Наукова думка, 2003-.

Енциклопедія Трипільської цивілізації: В 2 т. Т. 2 / Редакц. колегія другого тому С. М. Ляшко, Н. Б. Бурдо, М. Ю. Відейко. Вид. здійснене за підтримки корпорації «Індустріальна спілка Донбасу», ЗАТ «Петроімпекс». К., 2004. С. 9-638 (іменний покажчик: С. 639-654).

Гуцаленко Тетяна. Участь Івана Крип'якевича у створенні Української загальної енциклопедії // Іван Крип’якевич у родинній традиції, науці, суспільстві (2001). С. 453-459.

Трегуб Марія. Епістолярій архіву редакції «УЗЕ» - джерело української біографістики // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 303-310.

Метабібліографія:

Гульчинский Виктор Иванович, Фокеев Валерий Александрович. Деятели отечественной библиографии, 1917-1929: Справочник. Ч. 1: А-М. Москва: РГБ, 1994. 212 с. 642 персоналії. 500 прим.

Загальні покажчики:

David Zdeněk V. The Simmons Russica Collection in the Kennan Institute Library // Modern Greek Studies Yearbook. Vol. 7. University of Minnesota, 1991. P. 473-493 (+ 3). Offprint.

Українська минувшина: Ілюстр. етногр. довідник / Автори: Анатолій Петрович Пономарьов, Лідія Федорівна Артюх, Тамара Володимирівна Косміна та ін. К.: Либідь, 1993. 255 (+ 1) с.

Bibliographical Guide to Soviet and East European Studies (Vol. 1-3. Boston: Hall, 1993).

Історія України (1993 [вид.: 1997]).

Українознавство (1993 [вид.: 1997]).

Stepien Stanisław. Ukrainoznawstwo: Materiały do bibliografii. Publikacje wydane na Ukrainie w latach 1996-1998. Przemysl: Południowo-Wschodni Instytut Naukowy w Przemyslu, 1999. 220 pp.

Борщак Ілько. Україна в літературі Західної Європи: [Критична бібліографія публікацій західними мовами про Україну й українців від XV століття до наших днів [90].] / Пер. з фр. Л. Дзюби та ін. К.: Ін-т укр. археогр. та джерелозн. ім. М. С. Грушевського, 2000. 365, [3] с. Наклад 200.

Зміст: [Сохань П. С. [91]] Видатний український історик, джерелознавець і бібліограф (С. 3-18), Борисюк Зоя. Від упорядників (С. 19-20),

[90] Із шмуцтитулу (С. 21).

[91] Авторове ім’я вказано у змісті.

Борщак Ілько. Історія (С. 27-192), Українське питання після світової війни, 1920-1937 (С. 193-213), Чужоземні мандрівники в українських землях (С. 214-242), Етнографія та географія (С. 243-246), Українська мова (С. 247-252), Так звана народна література і фольклор (С. 253-257), Українська література (С. 258-266), Археологія та історія мистецтва (С. 267-270), Релігіійне життя (С. 271-275), Карпатська Україна (Підкарпатська Русь; С. 276-280), Україна напередодні під час та після Другої світової війни (С. 281-290), Карти (С. 291-293), Коментована бібліографія праць про Україну та Східну Європу, 1920-1955[92] (С. 294-328), Іменний покажчик (С. 329-354), Покажчик географічних назв та етнонімів (С. 355-364).

Довідник з історії України. Вид. 2. К.: Генеза, 2001.

Українська освіта й українознавчі студії за кордоном: Довідник / Укл. Алла Кендзера, Любов Лазаренко. К., 2001. 69, [2] с.

Українознавство: Наук. бібліогр. довідник: У 2 т., 4 ч. Т. 1. Ч. 1: Заг. українозн. бібліографія / Укл. П. П. Кононенко, Л. К. Токар. К., 2002.

Фоменко Діна Дем'янівна, Цинковська Ірина Іванівна, Юхимець Гліб Миколайович. Аркушеві образотворчі видання у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (1904-1923): Бібліогр. покажчик. К.: НБУВ, 2002. 194 с. Наклад 500 прим.

Білокінь Сергій. Про видання, заборонені на стадії верстки, або тиражі яких було знищено, 1920-1941 // До джерел: Збірник наукових праць на пошану Олега Купчинського з нагоди його 70-річчя. Том ІІ. К.; Льв., 2004. С. 554-602.

Бакун Дмитрий Николаевич. Развитие библиографии исторических источников в России (XVIII – начало XX в.): Монография. М.: Изд. дом «Парад», 2006. 560 с.

Еволюція джерелознавчого напрямку історичної бібліографії в Росії від введення цивільного друку (1708) до 1917. «Список использованной литературы» (606 записів; с. 492-534).

Історія України: Енц. довідник. Вид. 3. К.: Генеза, 2008. 1520 с.: іл.

Кер. проекту Олексій Павлович Дубас. Упор. та наук. ред. Ігор Зіновійович Підкова, Роман Мар'янович Шуст, Ігор Борисович Гирич. Іл. матеріал добирала Оксана Віталіївна Юркова, упор. пристатейної бібліографії Олексій Васильович Ясь. Автори статей (разом бл. 4200): О. Ясь (історики), О. Юркова (співробітники УАН), Світлана Михайлівна Панькова, Станіслав Кульчицький (історія КПРС), Юрій Шаповал (ЧК-ГПУ-НКВД), Ольга Друг (підприємці) та ін.

Історіографія:

Кареев Н. И. Отчет о русской исторической науке за 50 лет (1876-1926) / Публ. В. П. Золотарева // Отечественная история. 1994. № 2. С. 136-154 (текст: С. 138-153).

Михальченко С. И. Киевская школа в российской историографии (В. Б. Антонович, М. В. Довнар-Запольский и их ученики). М.: Прометей; Брянск: Изд-во БГПУ, 1997. 228 с.

---

[92] Із тексту (С. 365) та змісту.

Домбровський Олександр. Студії з ранньої історії України: Зб. пр. / НТШ у Львові; УІТ. Льв.; Нью-Йорк, 1998. [4], 534, [2] с., вкл.

До 85-ї річниці від дня народження.

Установи та організації:

Богдашина О. М. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури ім. акад. Д. І. Багалія, 1921-1934 рр. Харків, 1994.

Дж.: Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (425).

Мовчан Ольга Миколаївна (нар. 12 III 1955). Наукові праці, видані поліграфічною дільницею Інституту історії України НАН України 1988-1997: Анотований бібліографічний покажчик. К., 1997. 164 (+ 2) с. 100 прим.

Нестуля Світлана Іванівна (нар. 21 VI 1962). Археологічний комітет ВУАН: Етапи становлення. Полтава, 1997.

Антонович Марко. 50-річчя Української Вільної Академії Наук // Науковий збірник (1945-1950-1995). Т. IV / УВАН у США. Нью-Йорк, 1999. С. 9-31.

Видання Археографічної комісії й Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, 1988-1998 // Український археографічний щорічник. Нова серія. Вип. 3/4. К., 1999. С. 714-741.

Юркова Оксана Віталіївна (нар. 23 V 1967, Київ). Діяльність науково-дослідної кафедри (sic) історії України М. С. Грушевського, 1924-30 рр. / Інститут історії України. К., 1999. 433, [1] с. Тираж 100.

Із змісту: Структура кафедри; Персональний склад кафедри; Співробітники кафедри: короткі біографічні дані; Промоційні студії аспірантів кафедри; Участь співробітників кафедри у роботі комісій ВУАН та їх праця у навчальних закладах.

Викладачі Ніжинської вищої школи. Ч. 2-3: 1920-70 / Укл. Гранатович Лариса Валентинівна[93] (нар. 2 X 1950, м. Ніжин), Скатерна Т. П. Ніжин, 2000.

[Список членів УВАН] // Вісті УВАН. Ч. 2. Нью-Йорк, 2000. С. 353-360.

Дат життя чи номінацій немає.

Чолган Світлана. Українська Вільна Академія Наук у США: матеріяли до бібліографії, [1946-1997] // Вісті УВАН. Ч. 2. Нью-Йорк, 2000. С. 319-347.

Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича НАНУ: Наукова діяльність; Структура; Працівники. Льв., 2001.

Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича НАНУ: Б-фія праць наук. співроб. Льв., 2001.

Бібліографи Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Біобібліогр. довідник / Упор. Лариса Миколаївна Бур'ян[94] (нар. 24 X 1946, смт. Затишшя Фрунзен. р-ну Одес. обл.). Од., 2002. 254 с.

---

[93] Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 78-79 (К. М. Камінська).

[94] Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 45-46 (І. Е. Рікун).

Куріло (Малєєва) Ольга Юріївна. Нариси розвитку археології у музеях України: Історія, дослідники, меценати. К.: Стилос, 2002.

Ясь Олексій Васильович (нар. 2 X 1967, Київ). Персональна бібліографія істориків України: Матеріали до бібліографії бібліографій // Спеціальні історичні дисципліни: Питання теорії та методики. Число 8-9. Част. 1 (К., 2002. С. 404-424; = Збірка наукових праць на пошану [...] Я. І. Дзири);

Видавничі підсумки відродження: Каталог видань Наукового товариства ім. Шевченка в Україні, 1989-2003 / Укл. Ірина Мельничук. Льв., 2003. 47 (+ 1) с. 321 поз. 500 прим.

Бібліографічний покажчик праць науковців Музею історії міста Києва, 1978-2003 / Упор. В. В. Ковалинський. К.: Кий, 2003. 110, [2] с. Тираж 100 прим.

Бутич Іван. Чернігівська губернська учена архівна комісія 1896-1918 років // До джерел. Т. I (2004). С. 353-372.

Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства: До 10-річчя заснування: Бібліогр. пок. К., 2004.

Архівні установи України: Довідник / Редкол.: Г. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. Вид. 2, доп. Т. 1. К., 2005.

Праці викладачів та професорів Національного університету "Києво-Могилянська академія", 1992-2002 рр. / Укл. Наталія Володимирівна Казакова та ін. К., 2005.

Про Н. Казакову: Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 165-167.

Шевченкознавство:

Канчалаба Олена. З історії Шевченкових «Кобзарів», 1840-1940: На матеріалах фондів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 405-409.

Біографічні словники:

Коваль Роман. Отамани Гайдамацького краю: 33 біографії. К.: Правда Ярославичів, 1998. 616 с.

Із змісту: **Блакитний-Степовий** Кость (Костянтин Юрійович Пестушко; 10 II 1898, с. Ганнівка, Катеринославська губ. – 1921). С. 16-29; **Водяний** Яків Михайлович (20 X 1886, м. Сміла Черкаськ. пов. – 10 V 1940, Київ). С. 30-38; **Волинець** Ананій Гаврилович (1894, с. Карбівка Гайсин. пов. – 14 V 1941; Ар. 1939; Розстріляний). С. 39-47; **Гальчевський-Орел** Яків (22 X / 3 XI 1894 с. Гута-Літинська Под. губ. – серпень 1943, Холмщина). С. 53-73; **Голий** Трохим (Бабенко Трохим Іванович; 1898, с. Хрещатик Черкас. пов. - 1921). С. 74-98; **Голик-Залізняк** Мефодій Фокович (квітень 1897, с. Єлисаветградка Єлисаветгр. пов. Херсон. губ. – 1921, Лук'янівська в'язниця). С. 99-111; **Горліс-Горський** Юрій (Юрій Юрійович Городянин-Лісовський; 14 I 1898, с. Демидівка Полт. губ. – 27 IX 1946, Новий Ульм). С. 112-122; **Григор'єв** Матвій (Никифор Олександрович Серветник; 1884 – 27 VII 1919, с. Сентове, нині Кіровогр. обл.). С. 147-175; **Гризло** Семен (?, м. Кальниболот Звенигород. пов. - 1922). С. 176-181; **Грозний** Антін Макарович (1898 чи 1898 – 1922). С. 182-188; **Гулий-Гуленко** Андрій Олексійович (жовтень 1886, Ново-Архангельськ Херсон. губ. – не раніше

1926). С. 189-217; **Ґонта** Іван (Лютий-Лютенко Іван Макарович; 24 VI 1897 – 19 III 1989, США). С. 123-146; **Завгородній** Ларіон Захарович (16 III 1897, с. Кошарки Златопільськ. вол. – 9 II 1923, Лук'янівська в'язниця). С. 218-241; **Зелений** (Терпило Данило Ількович; ? - листопад 1919). С. 242-260; **Іванов** (Тишанін) Ілля (? – 1921). С. 261-269; **Кібець** Микола (Микола Степанович Бондаренко, 1896, с. Богданівка на межі Чорного Лісу - 1921). С. 270-284; **Кощовий** Яків Андрійович (1890, с. Секретарка Кривоозерського пов. Херсон. губ. - 1922). С. 285-291; **Лихо-Бондарук** (Бондарук Кирило Євлампійович, 1898, с. Катеринка Ольвіопільськ. пов. - 1922). С. 292-298; **Ляхович** Євген (? - 1919). С. 299-302; **Мамай** Яків (Щириця Яків Опанасович; 8 X 1887, с. Боровиця Чигиринськ. пов. – 27 IV 1929, Черкаси; розстріляний). С. 303-306; **Мелашко** Михайло (1882, с. Софіївка Криворізького пов. – 1920). С. 307-313; **Нагірний** (Савченко) Іван Григорович (червень 1895, с. Вереміївка Золотоніськ. пов. Полт. губ. – 20 XII 1923, Полтава; розстріляний). С. 314-335; **Орлик** (Федір Петрович Артеменко; 23 XII ст. ст. 1896 – не раніше 26 II 1922). С. 336-344; **Полтавець-Остряниця** Іван Васильович (1890, с. Балаклея – 1957, США). С. 345-365; **Семесенко** (? - ?). С. 366-373; **Струк** Ілля Тимофійович (18 XII 1896, с. Гринь Чорнобильськ. пов. Київ. губ. – 1969? Чехословаччина). С. 374-410; **Уваров** Федір (? - ?). С. 411-415; **Філоненко** Петро (12 XII 1896, с. Емельчин Звягельськ. пов. – не раніше 1945). С. 434-440; **Хмара** Пилип Панасович (1891 чи 1892, с. Цвітне Чигирин. пов. Київ. пов. - 1922). С. 416-433; **Чорний** Ворон (Скляр Микола; ?, Жовті Води – 1920). С. 48-52; **Чучупак** Василь (- 1920). С. 441-455; **Шепель** Яків Тимофійович (?, с. Вонячин Літинського пов. -). С. 456-463; **Яковенко** Григорій (26 I 1892, с. Дайманівка Прилуцьк. пов. Полт. губ. – 9 II 1923, Київ; загинув у Лук'янівській в'язниці). С. 464-483.

Правые партии. Документы и материалы. М.: РОССПЭН, 1998. Т. I: 1905-1910. 720 с.

Із змісту: **Абаза** Василь Костянтинович (С. 178), **Анагності** (С. 208), **Ананьєв** Юліан Яковлевич (С. 209), **Антоній** (Храповіцький Алєксей Павлович; 1863-1936; С. 674-675, 695), **Армашевський** [Петро Якович] (С. 10), **Атаманенко** (С. 405), **Баженов** Іларіон Назар'євич (С. 207), **Балаклєєв** Іван Іванович (С. 204), **Бейларі** Ніколай Анастас'євич (С. 208), **Березовський** Петро Васильович (1874 - ?; С. 679), **Биковський** Порфірій Іванович (С. 209), **Бистров** Феодор Николаєвич (С. 206), **Бобрінський** Алєксей Алєксандрович (1852-1927; С. 676-677), **Богомолов** Ніколай Іванович (С. 207), **Божко** (С. 405), **Бондар** Ілля (С. 405, 412), **Бонковський** Олександр Олександрович (С. 205), **Бразоль** Лев Євгенович (С. 144), **Будилович** [Антон Семенович] (С. 418), **Бурневський** Василь Павлович (С. 207), **Бутмі** де Кацман Георгій Васильович (С. 641), **Васютинський**, о. Феодор Акімович (С. 209), **Величко** Василь Львович (+ 1905; С. 646), **Віталій** архимандрит [Максименко] (С. 208, 697), **Войцеховський** Петро Антонович (С. 209), **Ворніков** Артемій Дмітрієвич (С. 205), **Всеволожський** В. А. (С. 206), **Вязігін** Андрєй Сергеєвич (1867 – 1919; С. 209, 650), **Гебель** В. Є. (С. 206), **Гермоген** (Долганов Георгій Єфремович; 1858 – 1918; С. 672-673), **Гнєвушев** Михаїл Васильєвич (о. Макарій; 1858 – 1918; С. 207, 668-669), **Говорухо-Отрок** Михаїл Яковлевич (1866 - ?; С. 688), **Голіцин** Алєксандр Дмітрієвич (1874 - ?; С. 648), **Гранкін** Василій Семьоно-

вич (С. 209), **Громадський** [Олександр, у чернецтві Олексій] (С. 508), **Дараган** Ів. (С. 8, 632), **Дейч** Лєв Грігор'євич (1855-1941; С. 655), **Демченко** В. Я. (С. 10), **Димітрієв** Феодосій (С. 411), **Дмитренко-Коломан** Яків Степанович (С. 207), **Долбін** Владімір Іванович (С. 209), **Дубинецький** Олександр Федорович (С. 206), **Дудка** Омелян Трохимович (С. 208), **Ертель** А. Д. (С. 206), **Ессен** Ніколай Нікіфорович (С. 209), **Ессен** Павєл Нікіфорович (С. 209), **Євстафієв** Владімір Николаєвич (С. 205), **Жевахов** [Микола Давидович (1876-1949)[95]] (С. 32), **Жуков** Пьотр Георгієвич (С. 206), **Карєтніков** Сергей Матвєєвич (С. 205), **Киричук** Йосиф Іванович (С. 208), **Кисіль-Загорянський** Микола Миколайович (С. 648), **Клименко** Михайло Васильович (С. 208), **Колченков-Николаєв** (С. 208), **Коновніцин** Алексей гр. (С. 411), **Кулаковський** [Юліан Андрійович (1855-1919)] (С. 50), **Любімов** П. К. (С. 206), **Ляшенко** Варфоломій Іванович (С. 206), **Макєєв** Іпполіт Іванович (С. 205), **Малкуш** Павло Андрійович (С. 208), **Машкевич**, о. Дмитрій (1871 - ?; С. 679), **Міщенко** Микола (С. 411), **Муренко** Іван (С. 411), **Озєров** Алєксей Феодорович (С. 209), **Олещенко** Олексій (С. 411), **Опоков** (С. 588), **Орлов** Дмітрій Грігор'євич (С. 206), **Орловський** Алєксандр Прокоф'євич (С. 208), **Панков** Венедикт Тріфонович (С. 209), **Пелікан** Боріс Алєксандрович (+ 1931; С. 208, 650), **Пестряков** [о. Василій (1877 - ?)] (С. 212, 221), **Петров** Василій Петрович (С. 209), **Петрункевич** Іван Ілліч (1844 – 1928; С. 168, 662), **Пісний** (Постный) Федір Якович (С. 207), **Подольський** о. Василій (1864 - ?; С. 681), **Попович** о. Пилип Максимович (С. 205), **Порохня** Наум Антонович (С. 207), **Прудкевич** І. В. (С. 207), **Разуміхіна** Єлена П. (С. 411, 682), **Рибенко** Федір (С. 411), **Родзевич** Микола Миколайович (+ 1919; С. 208, 651, 704), **Самокиш-Судковська** (С. 540, 557, 570), **Старицький** Петро Петрович (С. 205), **Стахович** Михайло Олександрович (1861 - ?; С. 665), **Страхов** В. В. (С. 206), **Талантов** Владімір Алєксандрович (С. 206), **Тарасов** Алєксей Михайлович (С. 208), **Тришатний** Олександр Йосифович (С. 641, 705), **Туткевич** Дмитро Васильович (1854 - ?; С. 206, 651, 706), **Тушин** Михаїл Максімович (С. 208), **Флавіан** [(Городецький Ніколай; 1840—1915)] (С. 155), **Хамлов** Ігнатій Феодорович (С. 209), **Ховрін** Єфрем Іуліанович (С. 207), **Храпал** І. Г. [Іван Георгійович][96] (С. 206), **Хрустальов-Носар** Г. С. (С. 609), **Цвєтков** Константін Семьонович (С. 209), **Цитович** А. Л. (С. 206), **Чернишов** Сергей Алєксандрович (С. 209), **Черніга** Олексій Євфимович (С. 207), **Шабельський-Борк** Алєксей Николаєвич (С. 693), **Шебарьов** Памфіл Кузьмич (С. 205), **Шеверня** Дмитро Іванович (С. 208), **Шереметьєв** Алєксандр Феодорович (С. 205), **Шульгін** Василій Вітальєвич [97] (1878 – 1976; С. 681-682, 707), **Щетинін** Афанасій Феодорович (С. 209), **Щєрбатов** Ніколай Борісович (1868 - ?; С. 650), **Юзефович** Борис Михайлович[98] (С. 206), **Юскевич-Красковський** Микола Максимович (С. 672), **Ясинський** Павло Африканович (С. 207), **Ясногурський** Г. (С. 207).

З довідки Департамента поліції МВД про праві організації в Росії: **Волинська** губ. (С. 613), **Керч-Єнікальське** градоначальство (С. 621-622), **Київська** губ. (С. 614), **Миколаївське** градоначальство (С. 622),

---

[95] Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 315-317.
[96] Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 623.
[97] Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 551-552.
[98] Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 593.

Одеське градоначальство (С. 622), **Подільська** губ. (С. 617), **Полтавська** губ. (С. 617-618), **Севастопольське** градоначальство (С. 622); **Таврійська** губ. (С. 620), **Херсонська** губ. (С. 620-621), **Чернігівська** губ. (С. 621).

Із списка делегатів Третього всеросійського зїзду російських людей у Києві: **Балта** (С. 204), **Єлисаветград** (С. 205), **Звенигородка** (С. 205), **Катеринослав** (С. 205), **Київ** (С. 206-207), **Кобеляки** (С. 207), **Корсунь** (с. 206), **Лубні** (С. 207), **Мелітополь** (С. 207), **Миколаїв** (С. 207), **Ніжин** (С. 207), **Новозибків** (С. 208), **Одеса** (С. 208), **Полтава** (С. 208), **Почаїв** (С. 208), **Ржищів** (С. 208), **Севастополь** (С. 208), **Симферополь** (С. 209), **Слов'янськ** (С. 209), **Умань** (С. 209), **Харків** (С. 209), **Херсон** (С. 209), **Чернігів** (С. 209).

Т. II: 1911-1917. 816 с.

Із змісту: **Алабовський** о. Михаїл (С. 771); **Бейліс** Менахіль-Мендель Тев'єв (С. 758); **Богданович** Є. В. (С. 752); **Бобринський** В. А. (С. 752); **Буткевич** Тимофій Іванович (С. 749); **Гірс** А. Ф. (С. 770); **Єремченко** Микола Іванович (С. 748); **Карпов** Віктор Іванович (С. 775); **Короленко** Володимир Галактіонович (С. 753); **Котов-Коношенко** Юхим Омелянович (С. 769-770); **Красільніков** Алєксей М. (С. 754); **Куделенко** Дар'я Євтіхієвна (С. 771); **Кушнір-Кушнарьов** Григорій Іванович (С. 758); **Лєвашов** Сергей Васильєвич (С. 768); **Нікольський** Пьотр В. (С. 754); **Новицький** Петро Васильович (С. 754); **Образцов** Василій Афіногенович (С. 755); **Разуміхіна** Є. (С. 771); **Ревенко** Йосиф Васильович (С. 753); **Рогович** Олексій Петрович (С. 750); **Родзянко** Михайло Васильович (С. 755); **Скубачевський** П. Н. (С. 769); **Стахович** Михайло Олександрович (С. 776); **Толмачов** Іван Николаєвич (С. 745-746); **Шабельська** (Борк) Єлизавета Олександрівна (С. 747-748); **Шинкаревський** Георгій Митрофанович (С. 769); **Щербатов** Ніколай Борісович (С. 766).

Усенко Ігор Борисович (нар. 4 IV 1957, Київ). Репресоване правознавство: трагічні сторінки історії ВУАН // Правова держава. Вип. 9. К., 1998. С. 290-317.

Лауреати Нобелівської премії: Енцикл. довідник. К., 2001.

Із змісту: 1908: **Мечников** (Metchnikoff) Ілля Ілліч (15 V 1845, с. Іванівка Харків. губ. – 15 VII 1916, Париж), рос. ембріолог, бактеріолог й імунолог (С. 55); 1952: **Ваксман** (Waksman) Зельман Абрагам (2 VII 1888, Прилуки – 16 VIII 1973), амер. мікробіолог (еміґрував 1910-11; С. 279); 1962: **Ландау** (Landau) Лев Давидович (22 I 1908, Баку – 1 IV 1968, Москва), рад. фізик (працював у Харкові після 1931 – 1937; С. 344); 1971: **Кузнець** (Kuznets) Саймон Сміт (9 IV 1901, Харків – 9 VII 1985), амер. учений (виїхав 1922; С. 423); **Гоффманн** (Hoffmann) Роалд (нар. 18 VII 1937, Золочів, Україна), амер. хімік (1944 переїхав до Кракова; С. 469).

Люди и судьбы: Биобиблиогр. словарь востоковедов – жертв полит. террора в советский период, 1917-1991 / Изд. подготовили Ярослав В. Васильков, Марина Ю. Сорокина (= Men and Destiny / Yar. Vassilkov and M. Sorokina). СПб.: Петерб. Востоковедение, 2003. 496 с. 1000 прим. (Социальная история отечественной науки о Востоке).

Із змісту: **Авіґдор** (Авигдор) Алєксандр Михайлович (С. 13); **Авторханов** Абдурахман Геназович (С. 13-14); **Акчокракли** (Акчокраклы)

Осман Нурі Асан-оглу (С. 20-21); **Бабєнчіков** (Бабенчиков) Павєл Пєтрович (С. 46); **Барченко** Алєксандр Васильєвич (С. 54-55); **Болтенко** Костянтин Григорович (С. 70); **Варнеке** Олександр Борисович (С. 90); **Величко** [Гольберштат] Лев Ісайович (С. 96**); Ґлаґолєв** (Глаголев) о. Алєксандр Алєксандрович (С. 118); **Гладстерн** Олександр Миколайович (С. 119); **Горбань** Микола Васильович (С. 122-123); **Гордєєв** Дмитро Петрович (С. 123-124); **Золотарьов** Алєксандр Михайлович (С. 174-175); **Зуммер** Всеволод Михайлович (С. 175-176); **Йоффе** (Иоффе) Іріна Львовна (С. 184); **Ісмаїлов** (Исмаилов) Ібраїм Фегмі (С. 186); **Казанін** Марк Ісакович (С. 188-190); **Кезма** Тауфік Гаврилович (С. 198-199); **Конрад** Николай Іосифович (С. 212-214); **Кримський** Агатангел Євтимович С. 225-227); **Левитський** Леонід Павлович (С. 236); **Левченко** Микола Захарович[99] (С. 236); **Лєманов** (Леманов) Ісмаїл Номанович (С. 237); **Лозієв** (Лозеев) Павло Никифорович (С. 240); **Лозовик** Григорій Натанович (С. 240); **Макаренко** Микола Омелянович (С. 248); **Одинець** В. (С. 290); **Пастухов** Сергей Константинович (С. 296); **Петрі** (Петри) Бернгард Едуардович (С. 297-299); **Петрунь** Федір Євстахійович (С. 300); **Підгаєцький** (Подгаецкий) Георгій (Юрій) Володимирович (С. 303-304); **Раковський** Христіан Георгійович (С. 322-323); **Рафес** Мойсей Григорович (С. 324-325); **Руденко** Сергій Іванович (С. 331-332); **Савицький** Петро Миколайович (С. 336); **Савченко** Борис Миколайович (С. 337); **Смірнов** (Смирнов) Борис Миколайович (С. 354); **Троїцький** (Троицкий) Михаїл Сергеєвич (С. 377-378); **Цвібак** Михаїл Миронович (С. 400-401); **Шміт** Федір Іванович (С. 421-423); **Ернст** (Эрнст) Николай Львович (С. 437); **Ернст** (Эрнст) Федір Людвіґович (С. 437).

Попередні вид.: **Репрессированная** наука / Под общ. ред. М. Г. Ярошевского. Вып. 1-2. СПб.: Наука, **1991**-1994 и др.; **Возвращенные** имена: Сотрудники Академии наук Беларуси, пострадавшие в период сталинских репрессий. Минск, **1992**; **Репрессированные** геологи: Биографические материалы / Сост. Л. П. Беляков, Е. М. Заблоцкий, Л. В. Никольская, Ф. Ф. Перченок (ред.-сост.). СПб., **1992**; **Косарев** В. В. Физтех, ГУЛАГ и обратно: Белые пятна из истории ленинградского Физтеха // Чтения памяти А. Ф. Иоффе, 1990. СПб.: Наука, **1993**. С. 105-177; **Решетов** А. М. Репрессированная этнография: люди и судьбы // Кунсткамера: Этнографические тетради. Вып. 5/6. СПб., **1994**. С. 342-368; **Перченок** Ф. Ф. К истории Академии наук: снова имена и судьбы…: Список репрессированных членов Академии наук // In memoriam: Исторический сборник памяти Ф. Ф. Перченка / Сост. А. И. Добкин, М. Ю. Сорокина. М.; СПб.: Феникс-Атенеум, **1995**. С. 141-210; **Трагические** судьбы членов АН СССР / Сост. И. Г. Арефьева. М.: Наука, **1995**; **Репрессированные** геологи / Гл. ред. В. П. Орлов; отв. редакторы Л. П. Беляков, Е. М. Заблоцкий; редкол.: И. Ф. Глумов и др.; сост. А. И. Баженов и др. 3-е изд., испр. и доп. М.; СПб., **1999; Репрессированные** этнографы / Сост. и отв. ред. Д. Д. Тумаркин. Вып. 1. М., 1999; **Решетов** А. М. Отдание долга // Этнографическое обозрение. **1995**. № 2. С. 40-62; № 3. С. 3-19; № 4. С. 3-24; **Слезкин** Ю. Советская этнография в нокдауне: 1928-1938 // Этнографическое обозрение. **1993**. № 2. С. 113-125; **Формозов** А. А. Русские археологи и политические репрессии //

[99] Бібліографія репресованих істориків (1962). С. 88; Список репресованих істориків (1962). С. 66.

Российская археология. **1998**. № 3. С. 191-206; **Slezkine** Ju. The Fall of Soviet Ethnography, 1924-1938 // Current Antropology. Vol. 32. # 4 (August-October, **1991**). P. 476-484; а також на сайті: http://www. ihst. ru/projects/so-hist/socialhistory. htm.

Богомолов Сергей Иванович (нар. 1916). Российский книжный знак, 1700-1918 / Росс. гос. б-ка; Росс. нац. б-ка; Б-ка АН России; Музей экслибриса Междунар. сообщества книголюбов. Москва, 2004. 958 с. 160 прим.

У каталозі враховано матеріали збірок Москви, СПб., Києва (Я. Бердичевського), Риги, Воронежа, Ростова-на-Дону та Томська.

Із змісту: **Абази** Олександр Аггейович, Юлія Федорівна та ін. (С. 26), **Абрамович** Дмитро Іванович (С. 27), **Айвазовський** Іван Костянтинович (С. 31), **Аландський** Павєл Іванович (С. 33), **Алєксандр** (Богатенко Олексій Прокопович; С. 33), **Алєксєєв** Пьотр Пєтрович (С. 41), **Альтшулер-Ратнер** Р. (С. 45), **Анастасевич** Василь Григорович (після його смерті сто мішків його книжок та паперів придбав Алдр Ник. Неустроєв; нині велика їхня частина зберігається в РГБ; С. 46), **Андрієвський** Костянтин Ерастович (С. 48), **Андрієнко** Іван Прокопович (С. 48), **Анпілоґова** Юлія Фьодоровна (С. 50), **Антонович** Володимир Боніфатійович (С. 51), **Арістов** Николай Яковлевич (С. 54), **Баран** М. (власник публічної бібліотеки у Старокостянтинові; С. 67), **Баранніков** Пьотр Алексейович (батько сходознавця; С. 67), **Баршевський** Володимир Вікторович (С. 71), **Безбородько** Олександр Олександрович (С. 77), **Бєльський** Владімір Николайович (С. 82), **Білецький-Носенко** Павло Павлович (частину книгозбірні передано до Прилуцького повітового училища; С. 80), **Білошицький** Іван Іванович (С. 82), **Більбасов** Василій Алексеєвич (книгозбірню власник заповів Рос. школі в Парижі, а збірка ґравюр і портретів перейшла до Я. А. Харламова; С. 93), **Бобрінські** (С. 98-99), **Богоявленський** (власник книгозбірні у Полтаві; С. 101), **Бодянський** Осип Максимович (унікальна славістична книгозбірня, бл. 2 тис. книжок придбав Московський ун-т, понад 300 рукописів надійшло до Андрея Алдр Тітова, а також до Олексія Олексійовича Гатцука – для Київ. ун-ту св. Володимира; С. 103), **Бойко** Василь Захарович (херсонський букініст; С. 103), **Болсуновський** Карл Васильович (С. 104-106), **Борозна** Іван Петрович (С. 108), **Брадке** Єгор Фьодорович (С. 111), **Булаховський** Леонід Арсенович (С. 119-120), **Бунґе** Николай Христіанович (понад 4 тис. книжок, здебільшого з політичної економії та фінансів, надійшли до Київ. університету св. Володимира; С. 121), **Бутовичі** І. та М. (С. 124), **Василенко** Микола Прокопович (С. 133), **Верига-Даровський** Олександр Карлович (маєток Тетіїв; С. 142), **Вернадський** Володимир Іванович (С. 142), **Войнич** Всеволод Миколайович (С. 164), **Воробєйчик** Фаня (С. 173), **Гаєвський** Григорій Парфенійович (С. 192), **Гансен** Оскар Германович (фундатор музею; С. 194), **Ґеппенер** Владімір Андрейович ([батько мемуаристки;] С. 201), **Головацький** Яків Федорович (С. 219), **Горленки** N та Олімпій Павлович (С. 225), **Горонович** (N) (пожертвував частину книгозбірні «до б-ки Херсон. краю»; С. 233), **Гошкевич** Віктор Іванович (музейник; С. 236), **Гудович** Василь Васильович (С. 245), **Ґубін** Серґей Михайлович (С. 244), **Давидович** Олексій Феофілович (вихователь Волинської духовної семінарії; С. 251), **Давиденко** Микола Іванович (С. 251), **Данилевський** Григорій Петрович (книгозбірня

понад 3 тис. томів надійшла до Харківської громадської бібліотеки; С. 254), **Данилов** Володимир Валер'янович (С. 254), **Дараґани** Василь Іванович, Іван Петрович, Петро Михайлович та ін. (С. 254), **Дейч** Олександр Йосипович (С. 258), **Дмитренко** Гаврило Іванович (Київ; С. 266), **Добіаш** Антон Вячеславович (С. 269), **Довнар-Запольський** Митрофан Вікторович (С. 270), **Должиков** Павєл Пєтрович (С. 273), **Донцов** Г. В. (С. 275), **Дорошенки** Петро Якович та [його батько] Яків Степанович (С. 275-276), **Дроздов** Стефан Леонтійович (С. 277), **Екземплярський** Євгеній Ільїч (С. 938), **Жевахови** Володимир Давидович та Микола Давидович (С. 294), **Закревський** Микола Васильович (С. 305), **Захар'євич-Захар'євський** Микола Гаврилович (нумізмат; С. 311), **Зенґер** Ґріґорій Едуардович (міністр; С. 313), **Значко-Яворська** Ольга Миколаївна (С. 317), **Ідзіковський** Леон (С. 324), **Іоґансон** Франц-Карл Алєксандрович (С. 330), **Кандиби** Борис Миколайович та Петро Миколайович (С. 349), **Катеринич** Віра Василівна (С. 358), **Кістяківський** Олександр Федорович (С. 371), **Капністи** Олексій Павлович та Петро Олексійович (С. 352), **Карбулицький** Іларій (народний учитель; С. 353), **Карпенко** Іван Петрович (С. 354), **Кириленко** Д. та Є. (С. 369), **Кир'яков** Г[ригорій] С[тепанович] ([маєток у с. Гінцях Лубенського пов., де провадились археологічні розкопки; власник мистецької збірки;] С. 370), **Козленко** Григорій Васильович ([директор другої укр. гімназії ім. Кирило-Мефодіївського братства в Києві]; С. 381), **Кованько** Олександр Матвійович (бібліотека мала понад 10 тис. томів, здебільшого з військової історії та повітроплавства; С. 378), **Кониський** Олександр Якович (С. 391), **Корчак-Новицький** Микола Трохимович (С. 400), **Котляревський** Олександр Олександрович (славістична бібліотека надійшла до Іст. музею у Москві; С. 402-403), **Кохно** С. М. (Одеса; С. 403), **Кочубеї** (С. 403-405), **Кравченки** Логгін, Микола й Тихон (С. 405), **Кулаковський** Юліан Андрейович (С. 421), **Кундеревичі** Лука Тадейович і Тадей Тадейович (колекціонери; С. 422), **Куницький** Володимир Миколайович (голова Т-ва благоустрою «Караваєвих дач»; С. 422), **Куріс** Іван Іраклійович (видатний колекціонер картин, предметів археології, нумізматики, філателіст, книгозбірня бл. 20 тис. томів, більшість книжок оправлено у кращих французьких палітурників; С. 424), **Лазаревський** Іван Іванович (С. 431), **Лашкевич** Олександр Степанович (родинну книгозбірню у Брахлові засновано в середині XVIII ст., складалась із 12 тис. томів; С. 436), **Левицький** Іван Омелянович (бібліограф; С. 440), **Левченко** Олександр Георгійович (С. 440), **Лизогуб** Ілля Андрійович (С. 449), **Лисаневичі** Іван Васильович та Петро Семенович (С. 450-451), **Лисенко** Василь Ілліч (С. 451), **Лобода** Володимир Васильович (медик; С. 455), **Лукашевич** Іван Якович (С. 461), **Лучицький** Іван Васильович (С. 463), **Лятошинський** Микола Володимирович (С. 468), **Лященко** Аркадій Іоакимович (книгозбірня, що мала 9 тис. томів, надійшла до бібліотеки СПб. АН; С. 468), **Макарій** Булґаков (коштовна збірка рукописів надійшла до Церковно-археологічного музею при КДА; С. 471), **Маккавейський** Владімір Николайович (С. 472), **Мамаєнки** Борис та Євген (?) Пилиповичі (Херсон; С. 476), **Маразлі** Григорій Григорович (Одеса; С. 479), **Маркевичі** Аполінарій Леонтійович, Євгенія Аполонівна та Микола Андрійович (С. 482), **Мартос** (С. 483), **Марцинчик** Алєксандр Адольфович (С. 484), **Марченко** Митрофан Костянтинович (полковник Генерального штабу; С. 484), **Маслович** Василь Григорович (С. 485), **Масютин** Василь Миколайович

(С. 485), **Мезер** Адам Францович де (київський лікар; С. 490), **Меленевський** (А. Ф.) (Київ; С. 493), **Миклашевські** Іван Миколайович, Михайло Андрійович та Олександр Миколайович (С. 498), **Милорадовичі** (С. 498-499), **Мізко** Григорій Тимофійович (С. 498), **Мова** Юрій (С. 508), **Моїсеєнко** Микола Миколайович (д-р медицини в Харкові; нар. 1855, С. 510), **Монтрезор** Констанція Вацлавівна (з дому Любовицька; дружина гр. І.-З. М-ра. Книгозбірня перебувала в Новому Фастові Київ. губ. Її придбав гр. Жевуський, за революції перевіз її до Сквири, де вона й загинула; С. 511), **Нагуєвський** Дарій Ілліч (до книгозбірні, що нараховувала 2 тис. томів, входила колекція з 500 видань, що стосувались римського сатирика Ювенала, починаючи з 1475; С. 538), **Нарбут** Георгій Іванович (С. 540), **Нечипоренко** В. С. (лікар; С. 549), **Новицькі** Микола Дементійович, Яків Павлович та ін. (С. 562-563), **Овсяніко-Куликовський** Дмитро Миколайович (С. 582), **Оґлоблін** Николай Яковлевич (С. 583), **Оксіюк** М[ихайло] Ф[едорович] ([бібліотечний працівник, з 1946 архиєпископ, потім митрополит Варшавський;] С. 586), **Оссолінський** (С. 603), **Остроградські** Костянтин Васильович, Михайло Олександрович і Олексій Матвійоич (С. 606), **Павловський** Іван Францович (С. 611), **Петрункевич** Іван Ілліч (С. 644), **Пещанський** Володимир Павлович (С. 645), **Пироженко** Є. І. (С. 646), **Платери** (С. 646-647), **Політики** Володимир Васильович і Петро Іванович (С. 654), **Попельницький** Олексій Захарович (С. 621, 661), **Попруженко** Михайло Георгійович (С. 664), **Потоцький** Павло Платонович (С. 668), **Пухальський** Володимир Вячеславович (С. 681), **Риндик** Григорій Мефодійович (С. 720), **Рогович** Олексій Петрович (С. 703), **Розумовські** (С. 689-690), **Романович-Славатинський** Олександр Васильович (С. 708), **Романченко** Микола Пилипович (С. 708-709), **Русначенко** (С. 715), **Савичі** Олександр Андрійович та ін. (С. 726), **Савонько** Володимир Степанович (С. 726), **Сангушко** Роман (С. 732), **Свириденко** Марія Федорівна (С. 737-738), **Севрук** (И. Н.; С. 740), **Середа** Віктор Миколайович (С. 747), **Сидоренко** Михайло Дмитрович (С. 740), **Сиповський** Василь Васильович (С. 754), **Сікорський** Іван Олексійович (С. 750), **Сільванський** Сергій Олександрович (Херсон; його чималу збірку було розпродано у Москві на поч. 1930-х; С. 750), **Сірченко** Петро Гаврилович (С. 747), **Скаржинська** Катерина Миколаївна (С. 755), **Солонини** Василь Андрійович та Микола Андрійович (С. 774), **Срезневський** Ізмаїл Іванович (книгозбірня мала 30 тис. книжок, зокрема багато стародруків, рукописи XI-XVIII ст.; його сини Всеволод і Вячеслав передали її в цілости у власність СПб. АН; С. 779), **Стаматов** Порфирій Христофорович (С. 781), **Стамеров** К. А. (С. 781), **Старжинський** Болеслав (маєток у Летичівському пов., велика частина книгозбірні надійшла до ВБУ, інша – до Музею Ханенків; С. 782), **Степаненко** Микола Микитович (С. 785), **Судієнко** Михайло Йосипович (С. 795), **Сулима** Семен (С. 796), **Тарановський** Федір Васильович (С. 803), **Тимощенко** Стефан Федорович (С. 815), **Тимченко** Олександр Андрійович (С. 815), **Титаренко** Дмитро Олександрович (С. 816), **Тищенко** Андрій Вячеславович (С. 818), **Тіхоміров** Павєл Васильєвич (С. 817), **Трійницький** Сергій Миколайович ([директор Ермітажу;] його збірку екслібрисів придбав автор у нащадків 1973; С. 830), **Тулуб** Микола Олександрович (С. 834), **Туманський** Федір Йосипович (С. 835), **Удовиченко** Сергій Костянтинович (С. 842), **Усенко** Петро Іванович (С. 848), **Фаворов** Назарій Антонович (настоятель церкви

Київського ун-ту св. Володимира, до якого надійшла його книгозбірня; С. 855), **Феденко** Іван Іванович (С. 856), **Фесенки** (С. 861), **Флавіан** Городецький (митрополит; частина книжок його книгозбірні зберігається у бібліотеці Воронезького університету; С. 866), **Фортинський** Федір Якович (С. 868), **Ханенко** Олександр Іванович (історик; С. 873), **Харитоненко** Віра Андріївна (др. Павла Івановича; С. 874), **Цицурін** Фьодор Стєпанович (С. 887), **Чаговець** Ростислав Всеволодович (С. 888), **Чижевський** Олександр Леонідович (С. 900), **Чижиков** Лука Алєксейович (С. 900), **Шварц[-Бостунич]** Ґріґорій Вільгельмович (С. 909), **Шевченко** Василь Юхимович (С. 910), **Шевченко-Красногорський** Іван Юхимович (С. 910), **Шелюжко** Лев Андрійович (С. 911), **Шептицький** Андрей (С. 912), **Шодуар** Станіслав Іванович (С. 923-924), Штейнгелі Федір Рудольфович та ін. (С. 927), **Щавинський** Василь Олександрович (колекціонер; С. 932); **Юзефович** Володимир Михайлович (С. 947), **Юрченко** Євген Якович (С. 948), [**Яворницький]** Дмитро Іванович (Эварницкий; С. 937), **Янжул** Іван Іванович (С. 954), **Яременко** В. Я. (С. 956), **Ярошенко** С. П. (С. 957), **Яценко** Федір Опанасович (С. 957), **Ященко** Олександр Семенович (С. 957).

Дубова Тетяна. Біографічний жанр у науково-популярних серіях українських видавництв Львова 20-30-х рр. ХХ ст.: спроба книгознавчої систематизації // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 133-140.

Історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка: минуле й сьогодення, 1834-2004 рр. К., 2004.

Білокінь С. Крутяни // Крути: січень 1918 року: Документи, матеріали, дослідження, кіносценарій / Упорядник Ярослав Гаврилюк. К.: Вид. центр «Просвіта», 2008. С. 709-731.

Супронюк Оксана Константиновна (нар. 25 березня 1959, м. Ніжин). Н.В.Гоголь и его окружение в Нежинской гимназии: Биобиблиогр. словарь / НБУ им. В.И.Вернадского. К.: Академпериодика, 2009. 252 с., 24 с. ил.

475 біографічних довідок. Дуже широко представлене укр. дворянство Північного Лівобережжя.

Наклад 250 прим. (держ. коштом як соц. значуще видання) та додатковий наклад 250 прим. (коштом вид-ва).

Із змісту: Историческая справка: [Про ніжинську гімназію вищих наук, засн. 19 квітня 1820; С. 12-15]; Краткая хроника пребывания Гоголя в Нежинской гимназии (С. 16); Воспитанники гимназии (С. 17-200); Преподаватели и служащие (С. 201-244). З методичного боку зразкова праця. Структура статей передбачає відомості про місце поховання, батьків і братів, службову кар'єру, стосунки з Гоголем, дружин і дітей, щоразу з датами життя й покликами на джерела. Використано матеріали архівів Києва (Ін-ту літератури, Ін-ту рукопису, НБУ ім. Вернадського, ЦДІА), Ніжина (Відділ держархіву Чернігів. обл.), Чернігова (Іст. музей), Санктпетербурга (РГИА, РНБ, АРАН), Москви (РГВИА), картотеки Б.Л., В.Л. та Л.Б.Модзалевських. З огляду на стислі строки (ювілей Гоголя) виконано не всю робочу програму, зокрема не розписано енцикл. словника А.І.Сєркова «Русское масонство, 1731-2000» (М., 2001), дуже важливого з огляду на тему (І.Мишковський, І.Орлай, К.Шапалінський).

Генеалогія:

Яковенко Н. М. [Яковенко Наталія Миколаївна (нар. 16 X 1942, с. Миколо-Бабанка Кіровоградської обл.).] Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII ст. (Волинь і Центральна Україна). К.: Наукова думка, 1993. 414, [2] с.: іл.

Із змісту: Чисельність представників князівського прошарку (С. 95-96), Персональнй склад сенаторських урядів (С. 109), Поіменний склад панів і бояр-шляхти (С. 125-127, 147-150), Кірдеєвичі (С. 130-132), Волчковичі (С. 154-156), Калениковичі (С. 164, 167), Тишковичі (С. 165), Майновий статус представників кол. панського прошарку Волині (С. 186), Виборні земські урядники (С. 188-190), Співвідношення магнатських латифундій (С. 196-197), Співвідношення землеволодінь (С. 206-207), Шлюбні зв'язки (С. 212-213), Бояри-шляхта із Заушшя (С. 226), Гедиміновичі (Наримунтовичі): Острозькі, Заславські, Головні-Острожецькі, Курцевичі, Ружинські, Корецькі, Хованські (С. 275-285), Гедиміновичі (Ольгердовичі): Друцькі, Чорторийські, Сангушки, Олельковичі-Слуцькі, Несвізькі, Вишневецькі, Збаразькі, Порицькі, Воронецькі, Войни-Воронецькі, Полубенські (С. 286-305), Гедиміновичі: Любартовичі (С. 306), Рюриковичі: Нащадки московських князів: Верейські (С. 306), Рюриковичі: Нащадки полоцьких князів: Лукомські (С. 307), Рюриковичі: Нащадки смоленських князів: Кропотки, Жижемські (С. 308-310), Рюриковичі: Нащадки рязанських князів: Пронські (С. 311), Рюриковичі: Нащадки смоленських князів: Пузини (С. 312), Рюриковичі: Нащадки турово-пінських князів: Четвертенські, Сокольські (С. 313-316), Рюриковичі: Нащадки чернігівських князів: Лико-Оболенські, Масальські (С. 317-320), Рюриковичі: Нащадки ярославських князів: Курбські (С. 321), Рюриковичі: Нащадки литовських удільних князів: Гольшанські-Дубровицькі, Ямонтовичі-Подберезькі (С. 323-325), тюркського походження: Глинські, Домонти, Половці-Рожиновські, Темрюки-П'ятигорські, Яголдаї, Долголдаї, Уссаї (С. 326-330) та князі невстановленого походження: Капусти, Кожановичі-Велицькі, Козеки, Лизиноси, Сенські, Галичанські, Деревинські, Подгорські, Сатиївські, Смаги та Химські (С. 331-333).

Богатырев С. Н. Историко-генеалогический журнал "Новик" в 1934-1963 гг. // Историческая генеалогия. 1994. Вып. 1. С. 87-113.

Томазов Валерий Вячеславович (нар. 27 II 1968, м. Магдебург, Німеччина). Библиография украинской генеалогической литературы, 1990 – первая половина 1995 г. // Известия Русского генеалогического общества. 1996. Вып. 5. С. 81-86.

Рыхляков Вадим Николаевич (нар. 24 I 1941, Ленінград). Опыт библиографии отечественной генеалогии. СПб.: ВИРД, 1998-2000. Ч. 1-2, 3.

Части 1–2. Библиография библиографии по генеалогии и истории семей. Книги, брошюры и отдельные оттиски. 128 с. 1303 записи. 1000 прим. (= Справочник генеалога. Том 1. Вып. 1).

Часть 3. 232 с. 3772 записи. 500 прим. (= Справочник генеалога. Том 1. Вып. 2).

Дольницький Олег Володимирович (нар. 5 VI 1926, м. Бучач). Літопис роду Дольницьких: Документи, матеріали, спогади: генеалогічне дослідження. Львів: Вид-во Укр. Католицького Ун-ту, 2004. VI, 658 с.

Із змісту: І. Джерела та методологія досліджень (С. 13-32), ІІ. Корені (С. 33-99), ІІІ. Духовний початок роду (С. 100-132), IV. Дерево роду (С. 133-415), V. Структура й функція родини (С. 416-448), VI. Видатні представники роду: прелат о. Ісидор Дольницький, гофрат Антін Дольницький, дійсний член НТШ проф. Мирон Дольницький, оперний співак Зенон Дольницький, редактор Мстислав Дольницький, мисткиня Марія Дольницька (С. 449-604), Додатки: Іменний покажчик (С. 605-637), Географічний покажчик (С. 638-648), Покажчик [15] генеалогічних таблиць (С. 649), Покажчик ілюстрацій (С. 650-655). Роди споріднені з Дольницькими: Ганкевичі, Літинські-Барусевичі, Сокульські-Мікулєвичі, Тарнавські-Авдиковські-Шашкевичі, Рожанковські-Карановичі-Панькевичі, Стрільбицькі-Верхратські, Петрушевичі-Охримовичі-Даниловичі.

Інші спеціальні історичні дисципліни:

Гавриленко Віталій Олексійович (нар. 1935). Українська сфрагістика. К., 1991.

Історичне краєзнавство в Україні: Питання теорії і практики: Науково-допоміжний бібліогр. покажчик / Уклад. А. М. Комська. К., 1992. 170 с.

Література з історії картографування / Уклад. Лідія Антонівна Пономаренко (нар. 1922) // Праці центру пам'яткознавства. Вип. 1. К., 1992. 77 с.

Специальные исторические дисциплины. К.: М-во образования Украины. Учебно-методический кабинет высшего образования, 1992. 323, [5] с. Утверждено Советом Учебно-методического кабинета высшего образования в качестве учебного пособия для студентов специальности 07. 00. 09 «Историография и источниковедение».

Авторы: В. А. Замлинский (рук.), М. Ф. Дмитриенко, Т. А. Балабушевич, С. И. Белоконь...

Гомилетика. С. 102-106.

Мемуаристика. С. 190-200.

Эпистолология. С. 307-311.

Кочубей Юрій М. Україна і Схід: Культурні взаємозв'язки України з народами Близького і Середнього Сходу, 1917-1992: Підручний бібліогр. покажчик. К., 1998.

Видання державних архівних установ України, 1925-2000: Бібліогр. покажчик / Автори-упорядники Віра Оснач, Роза Семчук. К., 2001. 159 (+ 1) с. 695 записів. 200 прим. (Держ. комітет архівів України).

Видання державних архівних установ України, 1925-2000. К., 2001.

Климова (дів. пр. Домарацька) Катерина Іванівна (нар. 1954). Історіографія історії архівної справи в Україні // Нариси історії архівної справи в Україні. К., 2002. С. 11-40.

Мусаева Улькера Кязимовна (нар. 5 VIII 1979, м. Фергана, Узбекістан). Подвижники крымской этнографии 1921-1941: Историографические

очерки / Под ред. А. А. Непомнящего. Симферополь, 2004. 244 с. 300 прим. (Биобиблиография крымоведения. Вып. 2).

Із змісту: Усеїн Боданінский (С. 27-50), Глєб Бонч-Осмоловський (С. 51-70), Ілья Бороздін (С. 71-84), Владімір Гордлевський (С. 85-92), Аркадій Кончевський (С. 93-98), Борис Куфтін (С. 99-110), Александр Самойлович (С. 111-119), Євгенія Спаська (С. 120-125), Віктор Філоненко (С. 126-138), Поліна Чепуріна (С. 139-169), Якуб Якуб-Кемаль (С. 170-185).

Паславський Тарас. Історична картографія і картознавство від стародавнього світу до європейського відродження: бібліографічний огляд видань 80 – поч. 90-х років ХХ ст. // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 17-33.

Мусаева У. К. Этнографические исследования в Таврическом обществе истории, археологии и этнографии, 1923-31 // Историческое краеведение Крыма на рубеже столетий. Симферополь, 2005. С. 139-145.

Шилов Денис Николаевич. Историко-географические материалы к «Русскому провинциальному некрополю» по Таврической епархии // Историческое краеведение Крыма на рубеже столетий. Симферополь, 2005. С. 198-206.

Історична топографія і соціотопографія України: Зб. наукових праць. Льв.: Літ. агенція «Піраміда», 2006. 511, [1] с.

Із змісту: Вавричин Марія, Голько Олег. Покажчик назв об'єктів, нанесених на Генеральну карту України Ґ. Боплана, 1660 р. видання (С. 468-504).

Непомнящий Андрей Анатольевич (нар. 24 III 1969, м. Бобруйськ, Могильовської області, Білорусь). Подвижники крымоведения. I. Симферополь: СГТ, 2006. 324 с. 300 прим. (Биобиблиография крымоведения. Вып. 7).

Зміст: Пьотр Іванович Кеппен (С. 13-38), Василій Хрістофорович Кондаракі (С. 39-72), Микола Никифорович Мурзакевич (С. 73-92), Михаїл Николайович Бережков (С. 93-110), Алєксандр Львович Бертьє-Делагард (С. 111-144), Оттон Фердінандович Ретовський (С. 145-154), Владіслав Вячеславович Шкорпіл (С. 155-168), Іван Андрійович Линниченко (С. 169-186), Олексій Миколайович Деревицький[100] (С. 187-204), Юліан Андрійович Кулаковський (С. 205-236), Алєксєй Васильєвич Орєшніков (С. 237-250), Наталя Дмитрівна Полонська-Василенко (С. 251-270), Олександр Федорович Музиченко (С. 271-280), Українське товариство дослідження Криму й Кавказу (С. 281-306).

Мемуаристика:

Россия и российская эмиграция в воспоминаниях и дневниках: Аннотированный указатель книг, журнальных и газетных публикаций, изданных за рубежом в 1917-1991 гг.: В 4 тт. / Гос. публ. ист. б-ка России: Стэнфордский ун-т; Науч. руководство, редакция и введение д-ра ист.

[100] Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 2 (1999). С. 420-421 (Д. П. Урсу); Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 634.

наук А. Г. Тартаковского, проф. Т. Эммонса, д-ра ист. наук О. В. Будницкого. М.: РОССПЭН, 2003-.

Т. 1. М., 2003. 672 с. Тираж 2000 экз.

Із змісту: **Россия в целом** (С. 23): Общий раздел (С. 25-69), Общественно-политические деятели (С. 69-122), Военно-политические деятели. Офицеры армии и флота (С. 122-149), Церковные деятели. Священнослужители (С. 149-159), Судебные деятели (С. 159-162); **Дореволюционная Россия** (С. 163): Общий раздел (С. 165-181), Экономика. Отдельные отрасли хозяйства (С. 182-188), Государственно-политическая система. Органы власти и управления. Внутренняя и внешняя политика (С. 188-491); Общественно-политическое движение (С. 491-542), Религиозное движение (С. 542-544), Местности. Общественная и культурная жизнь. Быт и нравы (С. 544-576), Юг. … **Украина** (С. 567-569), **Крым** (С. 569); **Приложение** (С. 577): **Краткие сведения об авторах** (С. 579-642), **Список просмотренных периодических и продолжающихся изданий российской эмиграции,** материал из которых включен в указатель (С. 643-649), **Библиография** (С. 649-666).

Підрубрики: **Антоній** (Храповицький, С. 153-154), **Богров** Дмітрій Грігор'євич (С. 254-255), **Вітте** Сергей Юльєвич (С. 258-260), **Врангель** Пьотр Ніколаєвич (С. 131-133), **Денікін** Антон Іванович (С. 133-134), **Євлогій** (Георгієвський, С. 154-155), **Іваницький** Федір Ігоревич (С. 85), **Мякотин** Венедикт Олександрович (С. 104), **Шульгин** Васілій Вітальєвич (С. 121-122). Володимирський **Київський** кадетський корпус (С. 336-337), **Єлисаветградське** кавалерійське училище (С. 327-328), **Одеський** в. кн. Константина Константиновича кадетський корпус (С. 339-340), Петровський **Полтавський** кадетський корпус (С. 342-343), **Чугуївське** військове училище (С. 329-330). Південно-Західний і Румунський фронти (С. 441-466).

Т. 2. М., 2004. 696 с. Тираж 1100 экз.

Із змісту: **Февральская революция. Октябрьский переворот (февраль-октябрь 1917 г.**, С. 15-78**)**, **Украина** (С. 101-117), **Юг России** (С. 118-238), **Гражданская война. Белое и другие антибольшевистские движения в России (конец 1917 – октябрь 1922 г.**; С. 79-296**)**, **Советское общество (1917-1991 гг.**; С. 297-628**); Присоединение Западной Украины и Западной Белоруссии (1939 г.) и прибалтийских республик (1940 г.) к СССР** (С. 517-518), **Украина** (С. 624-625), **Приложение: Краткие сведения об авторах** (С. 631-690)**.**

Підрубрики: **Григоренко** Петро Григорович (С. 570-572), **Махно** Нестор Іванович (С. 294-296), **Осадчий** Михайло Григорович (С. 574), **Петлюра** Симон Васильович (С. 296).

Т. 3. М., 2004. 640 с. Тираж 1100 экз.

Із змісту: **Российская эмиграция (начало 1920-х – 1991 гг.**; С. 13-126), **Вторая мировая война (1939-1945 гг.). Российская эмиграция во время войны** (С. 129-206), **Украина** (С. 156-159), **Культура России и российской эмиграции** (С. 209-576)**; Приложение: Краткие сведения об авторах** (С. 579-634)**.**

Підрубрики: **Параджанов** Сергій Йосифович (С. 566-567), **Кримський** кадетський корпус (С. 38-39).

Т. 4, ч. 1. М., 2004. 464 с. Тираж 1100 экз.

Із змісту: **Литература** (С. 13-308), **Дополнения** [ко всем разделам первых трех томов] (С. 309-416), **Приложение: Краткие сведения об авторах** (С. 417-455), **Библиография** (С. 456-459).

Підрубрики: **Анстей** Ольга (С. 76), **Антоненко-Давидович** Борис Дмитрович (С. 76), **Бурлюк** Давид Давидович (С. 120-121), **Волошин** Максиміліан Александрович (С. 123-127), **Григорович** Дмитро Васильович (С. 142-143), **Ілляшенко** Володимир Степанович (С. 170), **Корнійчук** Олександр Євдокимович (С. 173-174), **Короленко** Володимир Галактіонович (С. 174-176), **Нєкрасов** Віктор Платонович (С. 208-210), **Немирович-Данченко** Василь Іванович (С. 210-211), **Одарченко** Юрій Павлович (С. 212), **Симоненко** Василь Андрійович (С. 242), **Шевченко** Тарас Григорович[101] (С. 300), **Шолом-Алейхем** (С. 304).

Т. 4, ч. 2. М., 2006. 544 с. Тираж 1100 экз.

Із змісту: **Указатель имен** (С. 7-230), **Указатель географических названий** (С. 231-350), **Краткие сведения об авторах мемуаров, включенных в 1-4 тома** (С. 351-537), **Список проаннотированных целиком сборников, учтенных в 1-4 томах** (С. 538-541).

З іменного покажчика: **Абданк-Коссовський** Владімір Конкордієвич (1885-1962; С. 9, 353), **Авербух** (Авенариус) К.К. (№ 2532), **Алєксеєв** (Алексеев) Міхаїл Павлович[102] (С. 13), **Андрей** (Шептицький; С. 16), **Антонович** Володимир Боніфатійович (С. 18), **Арбатов** Зиновій Юр'євич (1893-1962; С. 18, 360), **Безак** (з дому Шипова) Єлєна Ніколаєвна (1880-1971; С. 24, 365), **Болєросов** (правильно: Болфосов[103]) Міхаїл Іванович (С. 32, 372), **Будберґ** Роман Юльєвич (+ 1930; С. 35, 375), **Буйневич** Леонід Броніславович (бл. 1905 – 1992; С. 35, 375), **Булюбаш** Євген Григорович (1873-1967; С. 36, 376), **Бунін** (Бунин) Іван Алєксеєвич (1870-1953; С. 36), **Валентинов** (спр. пр. Вольский; ін. псевд. Е.Юрьевский) Ніколай Владіславович (1879-1964; С. 39, 378), **Волін** (Волин; спр. прізв. Ейхенбаум) Всєволод Міхайлович (1882-1945; С. 46, 384), **Волков** (Н.; С. 46), **Волошин** Алєксандр Алєксандрович (1892-1960; С. 47, 386), **Ґаліч** (Галич; спр. прізв. Гончаренко) Юрій Іванович (1872-1940; С. 51, 389), **Ґауґ** (Гауг) Єкатєріна Міроновна (С. 52), **Ґольденвейзер** (Гольденвейзер Алєксей Алєксандрович; 1890-1979; С. 57, 394), **Гордієнко** (Гордиенко) Т. (С. 58), **Ґорний** Серґей (Горный; спр. прізв. Оцуп Алєксандр Авдєєвич; 1882-1949; (С. 59, 396), **Греков** Олександр Петрович (1875-1959; С. 61, 397), **Грушевський** (Грушевский) Михайло Сергійович (С. 63), **Ґуль** Роман Борісович (1896-1986; С. 63, 399), **Долґополов** Алєксандр Фьодорович (1899-1977; С. 70, 405), **Дудін** (Дудин, Ґрадобоєв, Градобоев) Лев Владімирович (С. 60), **Жербі** Алєксей (спр. прізв. Ґерб Людвіґ Ґріґор'євич; С. 77, 412), **Задонський** (Задонский)

[101] Макшеев А И. Воспоминания о Т. Г. Шевченко // Военный сборник. Париж, 1966. № 11. С. 31.

[102] Бібліографи Одеської державної наукової бібліотеки імені М.Горького: Біобібліогр. довідник. Од., 2002. С. 7-9 (Г.Д.Зленко); Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 9-10 (В.О.Кононенко).

[103] Білокінь С. Період чрезвичайок // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. статей. Вип. 4. К., 2001. С. 308-316; Вип. 5. К., 2001. С. 160-166.

Андрей Васільєвич; С. 79, 413), **Іґрєнєв** (Игренев) Г. (С. 85), **Каденко** М.В. (С. 88), **Камишніков** (Камышников) Лєв Маркович (С. 90, 422), **Кефелі** (Кефели) Яков Іосіфович (С. 94, 425), **Кноррінґ** (Кнорринг) Ніколай Ніколаєвич (С. 97, 428), **Коваль** В. (С. 98), **Копилов** (Копылов Алєксей Ніколаєвич (+ 1987; С. 101, 431), **Кормільов** (Кормилев) Ніколай Алєксандрович (С. 101, 432), **Короленко** Володимир Галактіонович (1853-1921; С. 102, 432), **Косіор** С.В. (С. 102), **Костовецький** (Костовецкий А.; С. 103, 433), **Кочубей** Василь Васильович (1892-1971; С. 103, 433), **Кузьменко** Галина Андріївна (1899? – 1969; С. 108), **Кулішер** (Кулишер) Євгеній Міхайлович (1881-1956; С. 108), **Лазаревський** (Лазаревский) Олександр Матвійович (С. 111), **Лейхтенберзький** (Романовский, князь, герцог Лейхтенбергский Георгий Николаевич; 1872-1929; С. 113, 487), **Лисенки** (Лисенки и Лысенки; С. 116, 119), **Ліпхардт** (Липхардт Ілья Оскарович; 1878-1936; С. 116, 443), **Лоґунова** (Логунова) Наталія Аполлінар'євна; С. 117, 444), **Львов** (Н.В.; С. 119), **Любарський** (Любарский) Ґеоргієвич Алєксандрович (+ 1966; С. 120), **Майбородов** Владімір Міхайлович (С. 121, 447), **Максимович** Анна Павлівна; С. 22, 448), **Марґолін** (Марголин) Арнольд Давидович (1877-1956; С. 124, 450), **Марков** Дмітрій Андреєвич (+ 1938; С. 125, 451), **Маршак** Алєксандр Іосифович (1892/1893-1975; С. 126, 452), **Митропан** Пьотр Андреєвич (1891-1988; С. 132), **Мірошниченко** (Мирошниченко) Петро (1900-1971; С. 131, 456), **Могилянський** (Могилянский) Ніколай Міхайлович (1871-1933; С. 133, 457), **Модзалевський** (Модзалевский) Вадим Львович (С. 133), **Наливайко** В.Л. (С. 137), **Нарбут** Георгій Іванович (1886-1920; С. 138), **Нестор** архиеп. (Анісімов Ніколай Алєксандрович; 1884-1962; С. 140, 462), **Нєкрасов** (Некрасов) Віктор Платонович (1911-1987; С. 139, 461), **Нєлідов** (Нелидов) Ніколай Дмітрієвич (1892-1960/1961; С. 139, 462), **Нікодімов** (спр. прізв. Никодимов) Іван Ніколаєвич (1895-1977; С. 223, 463), **Ніколаєв** (Николаев Алєксей Фьодорович; 1898-1938; С. 141, 463), **Осіпов** (Осипов И.; С. 148), **Павлов** (псевд. Пылин) Боріс Арсеньєвич; 1906-1994; С. 149, 470), **Павлова** Т. (С. 150), **Пантелеймон** (Рудик; С. 151), **Пекарський** (Пекарский; И.; С. 152, 472), **Перекрестенко** Владімір Міхайлович (С. 152, 472), **Петлюра** Симон Васильович (С. 153), **Перепеловський** (Перепеловский) Константін Міхайлович (1903-1992; С. 152, 473), **Петрункевичі** (С. 154), **Піленко** (Пиленко) Алєксандр Алєксандрович (1873-1948; С. 155, 474), **Пільський** (Пильский, псевд. Трубников П.) Пьотр Моїсеєвич (1879-1941; С. 155, 475), **Плешко** Ніколай Васільєвич (1887-1958; С. 156, 476), **Полєвой** (Полевой) Севір Фьодорович (+ 1958; С. 158, 477), **Політики** (Полетики; С. 158), **Поплавський** (Поплавский) Андрей; С. 159, 478), **Раковський** Христіан Геогійович (С. 165), **Рапопорт** Ю.К. (С. 165), **Рацліс** (Рацлис) Абрам (С. 166, 484), **Римаренко** (Рымаренко А.А.; С. 172), **Родзянки** (С. 168), **Романовський** див. Лейхтенберзький, **Савинський** (Савинский) В.М. (С. 174, 491), **Севєров** (Северов) М. (С. 178), **Серґеєв** (Сергеев А.; С. 179), **Солодовніков** (Солодовников) Алєксандр Алєксандрович (1893-1974; С. 186), **Стаховичі** (С. 189), **Сумський** (Сумский, спр. прізв. Каплун) Соломон Ґітманович (С. 191, 505), **Сумськой** (Сумской А.; спр. прізв. Маляревский Алєксандр Іванович; С. 505), **Тарасевич** Г. (С. 193), **Тере-**

ля Йосиф Михайлович (нар. 1943; С. 195, 508), **Терещенки** (С. 195), **Теффі** (Тэффи, спр. прізв. Бучинська, з дому Лохвицька) Надєжда Алєксандровна (1872-1952; С. 201, 513), **Тичина** Павло Григорович (С. 201), **Трубецькой** (Трубецкой) Євгеній Ніколаєвич (1863-120; С. 199), **Туманов** Язон Константинович (1883-1955; С. 200), **Фальковський** (Фальковский) Євгеній Адамович (1881-1951; С. 203), **Фішер** (Фишер) Владімір Міхайлович (1885-1941; С. 206, 517), **Ханенко** Богдан Іванович (С. 208), **Хітрово** (Хитрово) Владімір Сєргєєвич (1891-1968; С. 209, 520), **Черносвітова** (Черносвитова, з дому Хижнякова) Марія Васільєвна (1876-1970; С. 214, 524), **Чорновіл** (Чорновил) Вячеслав Максимович (137-1999; С. 216, 525), **Шаховська** (Шаховская) Зінаїда Алєксеєвна (1906-2001; С. 218, 527), **Шевченко** Тарас Григорович (С. 219), **Штерн** Сєргей Фьодорович (1886-1947; С. 222, 531), **Штеппа** Костянтин Феодосійович (псевд. Н.Громов; 1896-1959; С. 222, 531), **Юр'євський** див. Валентинов та ін.

З географічного покажчика: Ай-Тодор (С. 236), Александровск, див. Олександрівськ, Алупка (С. 237), Алушта (С. 237), Ананьїв (С. 237), Артек (С. 238), Асканія Нова (С. 239), Аутка (С. 239), Байківці (С. 240), Балаклава (С. 240), Батурин (С. 241), Бахмач (С. 241), Бахмут (С. 241), Бахчисарай (С. 241), Біла Церква (С. 241), Біловодськ (С. 242), Білопілля (С. 242), Бердичів (С. 242), Бердянськ (С. 242), Березань острів (С. 243), Бершадь (С. 243), Богуславський м-р (С. 244), Борзна (С. 245), Борисівка (С. 245), Бузулук (С. 247), Буковина (С. 247), Бучач (С. 247), Веселий Роздол (С. 249), Выльховець (С. 250), Вінниця (С. 250), Волинь (С. 251), Володимир-Волинський (С. 250), Волочиськ (С. 251), Галичина (С. 253), Глухів (С. 255), Гуляй-Поле (С. 258), Гурзуф (С. 258), Дніпро (С. 260), Дністер (С. 260), Донбас (С. 260), Донецьк (С. 260), Дрогобич (С. 261), Дубно (С. 261), Дунаївці (С. 261), Євпаторія (С. 261), Єлисаветград (С. 263), Житомир (С. 263), Закарпаття (С. 264), Зіньків (С. 265), Івниця (С. 265), Ізюм (С. 266), Кам'янець-Подільський (С. 269), Канів (С. 269), Катеринослав (С. 262), Київ (С. 272), Кобеляки (С. 274), Козятин (С. 268), Кременець (С. 277), Крим (С. 278), Кубань (С. 278-279), Линець (С. 281), Лубни (С. 283), Мануйлівка (С. 284), Маріуполь (С. 285), Мглин (С. 285), Мелітополь (С. 286), Миколаїв (С. 298), Одеса (С. 283), Олександрівка (С. 236), Олександрівськ (С. 236), Олика (С. 303), Опішня (С. 303), Перекоп (С. 307), Перемишль (С. 307), Пирятин (С. 316), Підгайці (С. 316), Плиска (С. 316), Подільська губ. (С. 317), Полісся (С. 317), Полонне (С. 317), Полтава (С. 317), Полтавська, станиця (С. 317), Почаївська Лавра (С, 318), Прилуки (С. 319), Проскурів (С. 319), Рафалівка (С. 320), Рівне (С. 321), Роздільна (С. 320), Романів (С. 321), Ромни (С. 321), Самбір (С. 323), Сарни (С. 324), Свинюхи (С. 324), Святі Гори (С. 324), Севастополь (С. 325), Сиваш (С. 327), Симеїз (С. 327), Симферополь (С. 327), Синява (С. 327), Сіверський Донець (С. 325), Славута (С. 328), Сміла (С. 328), Снятин (С. 328), Сокаль (С. 329), Станіслав (С. 330), Судак (С. 331), Суми (С. 331), Таврія (С. 332), Тернопіль (С. 333), Токмак (С. 245), Тульчин (С. 336), Ужгород (С. 337), Україна (С. 337-338), Умань (С. 338), Фастів (С. 339), Феодосія (С. 339), Фундукліївка (С. 341), Харків (С. 342), Херсон (С. 342), Хмельник (С. 342), Ходорків (С. 342), Холм (С. 342),

Хортиця (С. 343), Хотин (С. 343), Чернівці (С. 344), Черкаси (С. 344), Чернігів (С. 344), Чортомлик (С. 345), Чугуїв (С. 345), Юзівка (С. 349), Ялта (С. 349), Ярослав (С. 350) та ін.

Краєзнавство:

Балацкая Н. М., Раздорский А. Н. Памятные книжки губерний и областей Российской империи, 1836-1917. СПб., 1994.

Пор.: Левин Д. Э. Памятные книжки губерний и областей Российской империи в системе культур: Опыт исследования // Ежекварт. рус. филологии и культуры. СПб., 2000. Vol. III, № 2. С. 227-301.

Остер: Бібліогр. покажчик / Складачі: Людмила Валентинівна Студьонова, І. Я. Каганова, А. Г. Пенський. Чернігів, 1998. 94 (+ 2) с. 652 записів. 1000 прим.

Гранатович Лариса В. Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 року: Бібліогр. покажчик. Ніжин, 2000. 228 (+ 4) с. 1652 записи. 300 прим.

Пономаренко Лидия Антоновна (род. 1922). Географические, топографические и другие официальные описания г. Киева второй половины XVIII - начала XIX вв. // Лидия Пономаренко: Портрет на фоне Киева. К.: Плеяды, 2002. С. 24-30. 500 прим.

Музеї:

Пасько Н. І., Супруненко О. Б. Видання Полтавського краєзнавчого музею за 100 років (Полтава, 1991).

Ханко Віталій Миколайович. Полтавський художній музей, 1919-1994: Бібліогр. покажчик. Полтава: Полт. літератор, 1994. 203 (+ 1) с. 500 прим. 1114 записів.

Вартість видання склала 70 млн, що дорівнювало бл. 490 дол.

Архіви:

Державні архіви:

Українські архівісти: Біобібліографічний довідник. Вип. 1-3. К., 1999-2003.

Вип. 1 (XIX ст. – 1930-і рр.) / Упор.: О.М.Коваль, І.Б.Матяш, В.С.Шандра. К., 1999. 368 с.

Андрієвський Олексій Олександрович (8-10; Іван Бутич); **Андріяшев** Олександр Михайлович (С. 10-12; Ірина Ворончук); **Антонович** Володимир Боніфатійович (С. 12-18; Іван Бутич); **Антонович** Дмитро Володимирович (С. 18-21; Валентина Шандра); **Астряб** Матвій Григорович (С. 20-21; Борис Ванцак, Оксана Коваль); **Атлас** Михайло Львович (С. 21-22; Тетяна Шарова); **Багалій** Дмитро Іванович (С. 22-26; Володимир Кравченко); **Багалій-Татаринова** Ольга Дмитрівна (С. 7; Богдашина О.М., Кравченко В.В.); **Бадецький** Кароль Юзеф (С. 27-29; Іван Сварник); **Базилевич** Василь Митрофанович (С. 29-32; Ірина Матяш); **Балан** Теодор (С. 32-33; Олена Криган); **Бальцер** Освальд Мар’ян (С. 33-34; Уляна Кришталович); **Бантиш-Каменський** Микола Миколайович (С. 35-37; Любов Дубровіна); **Баранович** Олексій Іванович (С. 37-40; Ірина Ворончук); **Барвінський** Богдан Олександрович (С. 40-42; Галина Сварник); **Барвінський** Віктор Олександрович (С. 42-43; Іван Бутич, Оксана Коваль); **Барвін-**

ський Євген Іванович (С. 44-45; Мирослава Дядюк); **Бібіков** Дмитро Гаврилович (С. 45-47; Валентина Шандра); **Біднов** Василь Олексійович (С. 47-52; Володимир Ляхоцький); **Біляшівський** Микола Федотович (С. 52-54; Раїса Майборода); **Бужинський** Михайло Михайлович (С. 55-56; Тарас Пустовіт); **Бузинний** Олександр Тихонович (С. 56-57; Ігор Верба); **Вагилевич** Іван Миколайович (С. 57-59; Василь Кметь); **Варі** Владислав (С. 59-61; Марія Делеган); **Василенко** Микола Прокопович (С. 61-63; Олена Загорецька); **Веретенніков** Василь Іванович (С. 64-68; Валентина Шандра, Іван Глизь); **Верзілов** Аркадій Васильович (С. 69-70; Оксана Коваль)[104]; **Відман** Кароль (С. 70-71; Орест Круковський); **Виноградський** Юрій Степанович (С. 71-72; Олександр Коваленко); **Владимирський-Буданов** Михайло Флегонтович (С. 72-75; Ірина Ворончук); **Водолажченко** Ольга Гаврилівна (С. 75-78; Ірина Матяш); **Вонсович** Міхал (С. 79; Євгенія Лісовська); **Гаєвський** Семен Іванович (С. 80; Валентина Шандра, Ірина Матяш); **Галочі** Золтан (С. 81; Михайло Делеган); **Гейнош** Войцех (С. 81-82; Євгенія Лісовська); **Геппенер** Микола Володимирович. (С. 82-84; Любов Дубровіна); **Гарасименко** Федір Андрійович (С. 85-86; Тарас Пустовіт); **Гермайзе** Осип Юрійович (С. 86-87; Оксана Юркова); **Гливенко** Михайло Васильович (С. 87-88; Ігор Верба); **Гнатюк** Володимир Якович (С. 88-91; Ігор Верба, Руслан Кондратюк, Микола Костриця); **Гожковський** Маріан (С. 91-92; Олександр Коваленко); **Голик** Трохим Нечипорович (С. 93; Ігор Верба); **Голубєв** Степан Тимофійович (С. 94-95; Олена Дзюба); **Горбань** Микола Васильович (С. 96-98; Ганна Швидько); **Горват** Янош (С. 98-99; Михайло Делеган); **Горленко** Василь Петрович (С. 99-100; Іван Забіяка); **Греков** Борис Дмитрович (С. 101-102; Сергій Андросов); **Греков** Василь Олексійович (С. 103; Наталія Христова); **Грембецький** Дмитро Федорович (С. 104; Олександр Коваленко); **Грушевський** Олександр Сергійович (С. 104-109; Ірина Матяш); **Деген** Євген Вікторович (С. 109-111; Раїса Майборода); **Добровольський** Петро Михайлович (С. 111-112; Олександр Коваленко)[105]; **Доброгаєв** Михайло Андріанович (С. 112-113; Тамара Зуб); **Довнар-Запольський** Митрофан Вікторович (С. 113-116; Раїса Майборода, Ірина Матяш); **Домбровський** Василь Федорович (С. 117; Оксана Коваль); **Дорошенко** Володимир Вікторович (С. 118; Валентина Шандра); **Дорошенко** Дмитро Іванович (С. 119-121; Ярослав Калакура); **Дорошенко** Петро Якович (С. 121-122; Оксана Коваль); **Дроздов** Володимир Геннадійович (С. 122-124; Олександр Коваленко); **Дроздов-Мишківський** Степан (Стефан) Леонтійович (С. 124-125; Людмила Діденко, Олексій Стародуб); **Дуброва** Сергій Павлович (С. 125-126; Наталя Московченко); **Дубровський** Василь Васильович (С. 126-129; Оксана Коваль, Ірина Матяш); **Дучинський** Антонін Філаретович (С. 129-130; Оксана Коваль); **Ейнгорн** Віталій Йосипович (С. 130-132; Ірина Войцехівська); **Євфимовський** Володимир Степанович (С. 133-135; Олександр Кова-

---

[104] Верзилов Аркадій Васильович (1867-1931), чернігів. історик, краєзнавець. – Дж.: Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С.68.

[105] Добровольський Петро Михайлович (1871-1910), чернігів. історик. – Дж.: Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 94.

ленко, Оксана Юркова); **Єфименко** (Юхименко) Петро Савович (С. 135-137; Валентина Шандра); **Єфремов** Сергій Олександрович (С. 137-139; Сергій Кіржаєв); **Жданович** Яків Миколайович (С. 139-140; Олександр Коваленко); **Житецький** Гнат Павлович (С. 140-143; Любов Дубровіна); **Зайцев** Павло Іванович (С. 143-144; Валентина Шандра); **Зубрицький** Денис Іванович (С. 144-146; Володимир Самарський); **Іванишев** Микола Дмитрович (С. 146-148; Ярослав Калакура, Наталя Дідун); **Іванов** Євген Михайлович (С. 148-153; Наталя Московченко); **Іконников** Володимир Степанович (С. 153-156; Ірина Войцехівська); **Каманін** Іван Михайлович (С. 157-159; Катерина Домарацька); **Капустянський** Іван Назарович (С. 159-160; Олександр Коваленко); **Карпинець** Іван Іванович (С. 161-162; Уляна Кришталович); **Кістяківський** Олександр Федорович (С. 162-163; Валентина Шандра); **Клепатський** Павло Григорович (С. 164-165; Тетяна Портнова); **Козловський** Костянтин Євгенович (?; С. 166-168; Ірина Ворончук); **Конотоп** Яків Юхимович (С. 168; Тетяна Портнова); **Кордт** Веніамін Олександрович (С. 168-171; Сергій Кіржаєв); **Корнилович** Михайло Іванович (С. 172-173; Олена Дзюба); **Корноухов** Євген Олександрович (С. 174-175; Олександр Коваленко, Оксана Коваль)[106]; **Костомаров** Микола Іванович (С. 175-178; Юрій Пінчук); **Красовський** Антон Якович (С. 178-179; Валентина Шандра); **Криловський** Амвросій Семенович (С. 179-181; Олена Дзюба); **Крутояренко** Тетяна Василівна (С. 181-182; Олена Загорецька); **Куліш** Пантелеймон Олександрович (С. 182-183; Валентина Шандра); **Лазаревський** Олександр Матвійович (С. 183; Надія Павловська, Валентина Шандра); **Лашков** Федір Федорович (С. 186-187; Андрій Непомнящий); **Лебединцев** Феофан Гаврилович (С. 188-189; Марина Палієнко); **Левицький** Орест Іванович (С. 189-191; Оксана Коваль); **Леонтович** Федір Іванович (С. 191-194; Ірина Ворончук); **Линниченко** Іван Андрійович (С. 199-200; Марина Палієнко); **Лілеєв** Михайло Іванович (С. 194-195; Олександр Коваленко); **Ліске** Франц-Ксаверій (С. 195-197; Василь Кметь); **Ліщина-Мартиненко** Іван Іванович (С. 197-198; Тарас Пустовіт, Наталя Московченко); **Лучицький** Іван Васильович (С. 200-202; Лідія Таран, Валентина Шандра); **Лятошинський** Микола Володимирович (С. 202-203; Зінаїда Яненко, Наталя Московченко); **Ляхович** Костянтин Іванович (С. 203-204; Володимир Коротенко); **Максимович** Михайло Олександрович (С. 204-206; Анатолій Іваненко, Валентина Шандра); **Маркевич** Арсеній Іванович (С. 206-208; Сергій Андросов); **Маркевич** Микола Андрійович (С. 208-210; Оксана Коваль); **Маркевич** Олексій Іванович (С. 210-212; Оксана Коваль); **Маркович** Олександр Михайлович (С. С. 212-214; Іван Бутич); **Маслов** Сергій Іванович (С. 214-220; Ірина Матяш); **Машуков** Володимир Дмитрович (С. 220-221; Світлана Абросимова); **Меньшов** Дмитро Петрович (С. 222-223; Катерина Климова); **Мердер** Олексій Іванович (С. 223-224; Валентина Шандра); **Милорадович** Григорій Олександрович (С. 231-233; Олександр Коваленко); **Міллер** Дмитро Петрович (С. 224-225; Наталя Московченко); **Мількович** Володимир

[106] Корноухов Євген Олександрович: [Некролог] // Наше минуле. 1919. Січень-квітень. Ч. 1/2. С. 191.

(С. 225-226; Марія Никирса); **Міяковський** Володимир Варлаамович (С. 227-231; Іван Бутич); **Мовчанівський** Тодось Миколайович (С. 233-234; Оксана Коваль); **Модзалевський** Вадим Львович (С. 234-236; Олександр Коваленко); **Молчановський** Никандр Васильович (С. 237-239; Марина Палієнко); **Насонова** Ольга Павлівна (С. 239-240; Тетяна Портнова); **Нікітін** Василь Костянтинович (С. 240-241; Тетяна Портнова); **Новицький** Віктор Ізмайлович (С. 241-242; Олена Дзюба); **Новицький** Іван Петрович (С. 242-245; Ірина Ворончук); **Новицький** Яків Павлович (С. 245-247; Світлана Абросимова); **Обідний** Михайло Юр'євич (С. 247-249; Катерина Климова); **Огієнко** Іван Іванович (С. 249-254; Володимир Ляхоцький); **Оглоблін** Олександр Петрович (С. 254-259; Ігор Верба); **Оксман** Юліан Григорович (С. 259-260; Галина Малинова); **Павловський** Іван Францевич (С. 260-262; Валентина Шандра); **Петров** Микола Іванович (С. 262-265; Тетяна Портнова); **Пєтухов** Євген Вячеславович (С. 265-266; Сергій Андросов); **Плохинський** Михайло Мелентійович (С. 266-267; Наталя Московченко); **Подоляка (Власенко)** Ганна Тарасівна (С. 267-268; Ірина Матяш); **Полані** Імре (С. 268; Михайло Делеган); **Полетило** Антоній (С. 262-263; Іван Сварник); **Полонська-Василенко** Наталія Дмитрівна (С. 269-274; Ігор Верба); **Потоцький** Павло Платонович (С. 274-276; Катерина Климова); **Премислер** Ілля Михайлович (С. 277; Тетяна Портнова); **Прохаска** Антоній (С. 278; Іван Сварник); **Радвані** Нікола (С. 279-280; Михайло Делеган); **Расп** Карл-Вільгельм (С. 281; Мирослава Дядюк); **Релі** Сімеон (С. 281-282; Олена Криган); **Рибаков** Іван Федотович (С. 283; Тарас Пустовіт); **Рігельман** Микола Аркадійович (С. 283-284; Валентина Шандра)[107]; **Романович-Славатинський** Олександр Васи-

[107] **Рігельман** Микола Аркадійович (29 вересня 1817, с. Андріївка біля Чернігова - 21 травня 1888, Київ) - історик, публіцист, мандрівник. Онук історика О.І. Закінчив Московський ун-т із званням дійсного студента. З 22 листопада 1839 перебував на службі у канцелярії Московського цивільного губернатора й продовжував відвідувати лекції (1840 удостоєний ступеня кандидата І відділення філософського ф-ту). 1840 познайомився в Петербурзі з Шевченком. 23 травня 1843 вийшов у відставку й виїхав для поповнення освіти до Відня. У Празі познайомився з Ганкою, у Пресбурзі - зі Штуром, а також із Караджичем, Колларом та Шафариком. Повернувшись, 1 червня 1846 вступив на службу до канцелярії Київського воєнного, Подільського й Волинського генерал-губернатора. Наприкінці 1846 познайомився з Костомаровим. 24 лютого 1847 написав листа до Штура, а 25 лютого - до Ганки, у яких рекомендував їм П.Куліша. Ці листи в останнього забрано під час арешту. Р. допитували у справі кирило-мефодіївців. Бібіков узяв на себе відповідальність, тому його не перевели до великоросійської губ., як пропонував Миколі І гр. Орлов, а лишили в Києві. 14 лютого 1848 призначений секретарем канцелярії з поліцейської частини, у квітні-вересні 1848 в.о. скарбника Київського ін-ту шляхетних панн. 13 серпня 1848 обраний на дійсного члена Комісії для розбирання давніх актів. Ще на початку 1846, побувавши у Москві, здобув у М.П.Погодіна для київської Комісії для розбору давніх актів оригінал Літопису Величка, що йому належав. Цю пам'ятку почав готувати до друку Костомаров, але арешт перервав його працю. 1 та 2 томи видання, що з'явилось під назвою «Летопись событий в Юго-Западной России в XVII ст.» (К.,1848-51), підготував Р. (т. 3-4 - І.Самчевський). У 25-ліття царювання Миколи І (1850) був звільнений від нагляду, але виїзд закордон лишався йому заборонений. 13 серпня 1850 призначений директором 2 Київської гімназії та директором училищ Київської губ. 1854 вийшов у відставку. У лютому 1857

львович (С. 285-286; Валентина Шандра); **Романовський** Віктор Олександрович (С. 286-288; Іван Бутич); **Рубач (Рубанович)** Михайло Абрамович (С. 288-290; Валентина Шандра); **Рябінін-Скляревський** Олександр Олександрович (С. 291-292; Галина Малинова); **Самоквасов** Дмитро Якович (С. 292-295; Любов Дубровіна); **Селін** Олександр Іванович (С. 295-296; Валентина Шандра); **Семкович** Владислав (С. 296; Орест Круковський); **Семко-Козачук** Семен Михайлович (С. 297-298; Ігор Верба); **Синявський** Антін Степанович (С. 298-301; Світлана Абросимова); **Сіцінський** Юхим (Євтим) Йосипович (С. 301-303; Юрій Земський); **Скальковський** Аполлон Олександрович (С. 303-305; Вадим Хмарський); **Скаржинська (Райзер)** Катерина Миколайович (С. 305-306; Володимир Коротенко); **Скрипник** Микола Олексійович (С. 306-307; Анастасія Соловйова); **Слабченко** Михайло Єлисейович (С. 308-310; Іван Глизь, Валентина Шандра); **Смеречинський** Сергій Степанович (С. 311; Ігор Верба); **Смирнов** Василь Іванович (С. 311-312; Тетяна Портнова); **Судієнко** Михайло Йосипович (С. 312-313; Оксана Коваль); **Тар** Золтан (С. 313; Михайло Делеган); **Тарновський** Василь Васильович (С. 314-316; Олександр Коваленко); **Тетін** Сергій Михайлович (С. 316; Ігор Верба); **Тиханов** Петро Микитович (С. 317-318; Олександр Коваленко, Оксана Коваль); **Тищенко** Микола Федорович (С. 318-322; Ірина Матяш); **Тітов** Федір Іванович (С. 322-323; Олена Дзюба); **Трифільєв** Євген Парфенович (С. 324; Тетяна Портнова); **Федоренко** Павло Костянтинович (С. 325-326; Олександр Коваленко); **Федотов-Чеховський** Олександр Олексійович (С. 326-329; Ірина Ворончук); **Фесенко** Вадим Олексійович (С. 329-330;

матеріально допоміг Шевченкові, про що відомо з листа Жемчужникова до Г.Галагана від 3 березня 1857. Тоді ж таки надрукував рецензію на «Записки о южной Руси», у якій дав високу оцінку анонімно опублікованій Шевченковій поемі «Наймичка» (Русская беседа. 1857. Кн. IV. № 8): «Это одно из лучших произведений на малороссийском языке. В нем творчество достигло почти высоты народной поэзии: это та же глубина, неподдельность чувства, та же простота выражения, не нуждающегося в прикрасах, та же меткость слова, свойственная только народу или даровитейшим его представителям». Як і Максимович, на відміну від Костомарова й Куліша, висловився проти записки Теплова. Щойно у 1857-58 здійснив нову мандрівку до Відня, Праги й Парижу, 1867 - до Німеччини й Франції. Його «Письма из Вены», передруковані згодом у зб. «Три поездки за границу» (М., 1871) містять докладні відомості про культурне життя слов'ян за межами Росії. Матеріально підтримував галицьких москвофілів, сприяв виходу у світ львівської газ. «Слово». Під час святкування кирило-мефодіївського ювілею пожертвував 10 тис. карб. для поширення російської мови серед слов"ян («рігельманський капітал»). 15 березня 1860 на пропозицію Ф.В.Чижова обраний дійсним членом Т-ва любителів рос. письменства при Московському ун-ті. Член, а з 1875 голова Київського слов'янського благодійного т-ва, очолював також Київське відділення Рос. музичного т-ва. - Тв.: Малороссийская свадьба (Лит. вечер: Сб. в память В.В.Пассека. М., 1844), О крестьянском вопросе в Малороссии (Сельское благоустройство. 1859. № 1), Голос из Киева (День. 1863. № 26), Наши желания для Юго-Западного края в экономическом отношении (Киевлянин. 1864. № 4), О значении общения нашего с славянами и средствах к его развитию (Киевлянин. 1874. №№ 29-30), Современное украинофильство (Русский вестник. 1875. Том 115. № 2; з приводу праці М.Драгоманова «Література російська...»), Письма к Г.П.Галагану [кузен Р.] (Киевская старина. 1899. Май-Июнь), Допрос Т.Г.Шевченко в 1847 г. (Киевская старина. 1902. Февраль).

Віра Висоцька); **Фльоров** Олексій Павлович (С. 330; Тамара Зуб); **Фотинський** Орест Оксентійович (С. 331-332; Оксана Коваль); **Фохт** Вальтер Ріхардович (С. 333-334; Андрій Острянко, Тетяна Портнова); **Харевич** Луція Генрика Марія (С. 334-335; Мирослава Дядюк); **Хатіпов** Абдула Джеліль (С. 336; Тетяна Шарова); **Царевський** Кирило Олексійович (С. 336-337; Оксана Коваль); **Чехович** Венедикт Павлович (С. 338-339; Ірина Ворончук); **Чечот** Олександр Модестович (С. 339; Олена Дзюба); **Чоловський** Александр (С. 339-341; Володимир Самарський); **Шабатін** Іван Микитович (С. 341-342; Тетяна Шарова); **Шаповал** Микита Юхимович (С. 342-344; Валентина Шандра); **Шведов** Михайло Матвійович (С. 344; Тетяна Шарова); **Шелухін** Андрій Павлович (С. 345; Ольга Музичук, Валентина Шандра); **Шелухін** Сергій Павлович (С. 346; Валентина Шандра); **Шодуар** Станіслав Іванович (С. 346-347; Оксана Коваль); **Шпунт** Рувим Михайлович (С. 347-348; Ігор Верба); **Щепотьєв** Володимир Олександрович (С. 349-350; Петро Ротач); **Щербина** Володимир Іванович (С. 351-352; Валентина Шандра); **Юзефович** Михайло Володимирович (С. 352-353; Валентина Шандра); **Ющенко** Григорій Іванович (С. 354; Ігор Верба); **Яворницький** Дмитро Іванович (С. 355-358; Світлана Абросимова); Яворський Францішек (С. 358-359; Ірена Скворцова); **Яновський** Михайло Теофілович (С. 359-360; Ігор Верба); **Ясинський** Михайло Миколайович (С. 360-361; Олена Дзюба).

Вип. 2 (1940-1960-ті рр.) / Упор.: Т.В.Портнова. К., 2002. 254 с.

Вип. 3 (1970-1990-ті рр.) / Упор.: Л.М.Федорова. К., 2003. 284 с.

Сабенникова И. В. Зарубежная архивная россика: Список источников и литературы // Вестник архивиста. 1998. № 5 (47). С. 119-126; № 6 (48). С. 88-100; 1999. № 1 (49). С. 96-104; № 2/3 (50). С. 100-107.

Леликова Н. К. Эволюция понятия «Россика» // Библиография. 2000. № 5. С. 136-161.

Климова (дів. пр. Домарацька). Катерина Іванівна (нар. 1954). Історіографія історії архівної справи в Україні // Нариси історії архівної справи в Україні. К., 2002. С. 11-40.

Музей-Архів Переходової доби: Пофондовий путівник / Уклала Ольга Миколаївна Бєлая (нар. 1963). К.: Держ. архів Київ. області, 2002. 99, [2] с.

Із змісту: Загальні відомості про МАПД, його співробітників та наукових консультантів (С. 19-29). Діяльність МАПД (С. 33-41). Діяльність МАПД по збереженню пам'яток старовини (С. 41). Експонати МАПД: Київська міська управа та районні управи (С. 45-67). Українська охоронна поліція м. Києва (С. 67-68). Новий порядок в м. Києві; Відомості про населення міста (С. 68-70). Вулиці м. Києва (С. 70). Господарство м. Києва: Підприємства та установи (С. 70-72). Лікувальні установи м. Києва (С. 72-73). Культурно-освітні заклади м. Києва (С. 73-78). Діяльність різних установ поза межами Києва (С. 78-80). Особові фонди МАПД (С. 81-83). Пам'ятки історії та культури, їх охорона та нищення. Евакуація з Києва музейних експонатів на початку Великої Вітчизняної війни (С. 83-90). Вилучення з київських церков та музеїв цінностей для продажу за кордон (С. 90-91). Експонаті, передані МАПД для експону-

вання на виставках (С. 91-94). Колекція фотовідбитків, негативів та бібліотека МАПД (С. 94).

Національний архівний фонд України: Засоби інтелектуального доступу до документів: Короткий довідник / Упор. Наталя Миколаївна Христова, Валентина Василівна Бездрабко. К., 2002. 167 (+ 1) с. 300 прим.

Особові архівні фонди Інституту рукопису: Путівник. К., 2002.

Дзюбан Роман. Огляд фонду архівного управління у м. Львові за 1941-1944 рр. // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 329-341.

Архівні установи України: Довідник. Том 1: Державні архіви / Держкомархів України; УНДІАСД. 2-е вид., доп. К., 2005. 692 с.

Бібліографія публікацій в «архівній справі», [Вересень 2004 – Березень 2006] // Вісник Комітету захисту архівів. Львів, 2006. Квітень. Ч. 2. С. 19-27.

Перелік документальних матеріалів, викрадених зі сховищ Центрального державного архіву України у Львові у 2003-2004 рр. // Вісник Комітету захисту архівів. Львів, 2006. Січень. Ч. 1. С. 6-16.

Приватні архіви:

Булат Тамара. Ланцюгова реакція в культурі // Науковий збірник (1945-1950-1995). Т. IV / УВАН у США. Нью-Йорк, 1999. С. 75-102, вкл.

Білокінь С. Рукопис історії Києво-Либідської Свято-Троїцької церкви // Київ і кияни: Матеріали щорічної науково-практичної конференції. Вип. 7. К.: Кий, 2007. С. 89-99.

Бібліотеки:

Приватні бібліотеки:

[Максименко Ф.] Відповідь [...] на анкету Товариства книголюбів у Москві або Ленінграді, 1975 // Дашкевич Ярослав. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури. Вид. 2, випр. й доп. Льв., 2007. С. 680-683.

Словники:

Лисенко Іван Максимович (нар. 1938). Словник співаків України. К.; Джерзі ситі, 1997. 354 с. 1000 прим. Понад 1200 статей.

Хто є хто в Україні. К.: Київ. наук. т-во ім. Петра Могили, К. І. С., 1997 – .

Студьонова Людмила Валентинівна. Чернігівські князі, полковники, губернатори. Чернігів, 1998. 148 с. 1500 прим.

Також воєводи, намісники, перші секретарі обкому та голови облдержадміністрації.

Незабытые могилы: Российское зарубежье: Некрологи 1917-1997: В 6 тт. / Сост. Чуваков Вадим Никитич (1931-2004); Под ред. Е. В. Макаревич. Том 1 - 6. М.: РГБ, Отдел литературы русского зарубежья; Пашков дом, 1999 - 2007. Тираж 1000 экз.

Т. 1: А – В. 1999. 660 с.
Т. 2: Г – З. 1999. 648 с.
Т. 3: И – К. 2001. 676 с.
Т. 4: Л – М. 2004. 700 с.
Т. 5: Н – П [Постман]. 2004. 640 с.

Ім'я автора-упорядника у траурній рамці.

Т. 6. Кн. 1: Пос [Постников] – Скр[Скрыпник]. 2005. 608 с.

Т. 6. Кн. 2: С [Скрябин] - Ф. 2006. 724 с.

Т. 6. Кн. 3. Х – Я [, A - Z]. 2007. 704 с.

Збірка некрологів і траурних оголошень, опублікованих у рос. зарубіжжі. Величезна україніка. Зареєстровано 6 некрологів С. Петлюри. 38 осіб із прізвищем Шевченко. Л. Д. Троцького не зафіксовано. Під час видання хронологічні рамки праці змінювались: від 1917-1997 до 1917-2001. Обсяг проекту збільшився на 150 друк. арк. Містить відомості про понад 65 тис. осіб. Контактна адреса: Ryzhak@rsl. ru. База даних продовжує поповнюватись.

Русская интеллигенция: Автобиографии и биобиблиографические документы в собрании С. А. Венгерова: Аннотированный указатель: В 2 т. / Под ред. В. А. Мыслякова. Том 1 (А-Л; 2334 записи) -. СПб.: Наука, 2001.

Середяк Алла. Діячі „Просвіти" // Нарис історії „Просвіти". Львів; Краків; Париж: Просвіта, 1993. С. 118-185.

Голови львівського товариства „Просвіта", 1868-1939, з 1988. С. 216. 12 імен.

Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліогр. словника / Авт.-уклад.: Олена Білик, Галина Гамалій, Федір Погребенник. Част. 2: Л-Я. К., 2007. 251, [2] с.

Абліцов Віталій [Абліцов Віталій Григорович (нар. 17 VIII 1946, с. Новоукраїнка Куйбишевського р-ну Запорізької обл.)]. Галактика «Україна»: Українська діаспора: Видатні постаті. К.: КИТ, 2007. 436 с.: іл.

Бл. 500 *успішних* вихідців з України – незалежно від національності. Лауреати престижних міжнародних премій, лідери державного, політичного й інтелектуального життя багатьох країн світу. Наука і освіта. Економіка і бізнес. Космонавтика і авіація. Військова справа. Політика. Культура. Література і журналістика. Спорт.

Шевченківські лауреати, 1962-2007: Енц. довідник / Автор-упорядник М. Г. Лабінський. Вид. друге, змінене і доп. К.: Криниця, 2007.

Вид. 1: К., 2001.

Період 1240-1800:

Жарких Микола Іванович (нар. 13 VI 1956, Кіровоград). Бібліографія Старої України, 1240-1800 (Зошити 1-10. К., 1998-2002). Тираж 150-250 прим. У банку даних понад 40 тис. записів (літо 2002).

zharkikh@i. com. ua, eleonora@i. com. ua.

Зошит 1. К., 1998. 240 с. *Допоміжні науки історії України.* Бібліографія. Історіографія. Персоналії істориків. Джерелознавство. Допоміжні історичні дисципліни. Археологія. Довідники.

Зошит 2-3. К., 2000. 216 с. *Письмові джерела*. Описи архівів. Твори з історії, написані до кінця XVIII ст. Багатотомові зібрання документів. Окремі збірки документів. Публікації окремих документів. Мемуари. Картографія. Видання творів письменства XIII-XVIII ст. Видання фольклору. Видання іконографічних джерел (С. 7-161). *Загальні праці.* Синтетичні

праці з історії України. Збірки праць окремих істориків. Збірники праць. Загальні проблеми історії України XIII-XVIII ст. (С. 162-191).

Зошит 4. К.: Прайм, 2000. 236 с. *Внутрішня історія.* Етнографія. Економіка; суспільні верстви. Політичний лад. Релігійне життя. Національні групи.

Зошит 5-6. К.: Прайм, 2001. 199 с. Біографії історичних діячів. Політична історія.

Зошит 7. К.: Прайм, 2001. 172 с. Історичне краєзнавство, зокрема описи мандрівок.

Зошит 8. К.: Прайм-М, 2002. 368 с. Історія суміжних з Україною земель. Білорусія, Литва, Росія, Польща, країни басейну Дунаю, Молдавія, Туреччина, Великий степ, Кримське ханство, Херсонес, греки, італійці, західний Кавказ.

Зошити 9-10. К.: Прайм-М, 2002. 455 с. Історія культури: загальні праці, архітектура, красне письменство, образотворчі мистецтва, ужиткове мистецтво, книжкова справа, музика, братський рух, освіта, наукові знання. Історична белетристика: загальні літературознавчі праці, дослідження творчості окремих письменників, видання творів.

Мандрівки:

Вінтоняк Олекса. Україна в описах західньоевропейських подорожників другої пол. XVIII ст. Львів, 1995.

Церква:

З історії Чернігівської єпархії: Бібліогр. покажчик / Склала Людмила Валентинівна Студьонова. Чернігів, 1993. 119 (+ 1) с. 964 записи. 500 прим.

За Христа пострадавшие: гонения на Русскую Православную Церковь, 1917-1956 : биогр. справ. / [сост. В. Воробьев (рук.) и др.]; под рук. и общ. ред. В. Воробьева. М., 1997 –. (Материалы по новейшей истории Русской Православной Церкви / Православ. Свято-Тихоновский Богосл. ин-т). Кн. 1 : А - К. М, 1997. 704 с.: ил.

Біогр. довідник містить понад 3 тис. іст.-біогр. статей про правосл. ієрархів, кліриків та мирян.

Православие: Библиографический указатель книг на русском и церковнославянском языках, 1918-1993. Москва, 1999.

Русские писатели-богословы: биобиблиогр. указ.: Историки Церкви. Исследователи и толкователи Священного Писания. / Рос. гос. б-ка, Новоспасский монастырь; [сост. А. С. Чистякова и др.]. Изд. 2. Москва: Пашков дом, 2001. 459, [1] с.: ил. Вспом. указ.: имен.

Із змісту: **Амвросій** (Орнатський; С. 13-15); **Болотов** Вас. Вас. (С. 16-23); **Євгеній** (Болховітінов; С. 41-53); **Макарій** (Булгаков; С. 100-107); **Порфирій** (Успенський; С. 119-129); **Філарет** (Гумілевський; С. 158-172); **Василій** (Богдашевський; С. 231-239); **Віталій** (Гречулевич; С. 251-256); **Глаголєв** А. А. (С. 266-271); **Глубоковський** Н. Н. (С. 272-285); **Іриней** (Орда; С. 304-309); **Олесницький** А. А. (С. 360-365); **Сольський** С. М. (С. 398-402).

Добролюбов Я. Только один год Православной Руси. "Православная Русь". Церковно-общественный орган. Основана Братством преподобного Иова Почаевского в 1928 году во Владимировой на Карпатах. №№ 1 (405) – 24 (428). Russian Holy-Trinity monastery, Jordanville. N. Y. // Отечественные записки. 2002. № 7.

Білокінь С. Біблії переклади українською мовою // Енциклопедія історії України. Том 1: А - В.: Наукова думка, 2003. С.257.

Біблії переклади на українську мову. Першим перекладом на українську мову вважається «Пересопницьке Євангеліє» (1556-61), які виконав у волинських монастирях архимандрит Григорій. Пізнішим часом датуються Євангелії Тяпинського (1570-1580), Житомирська (1571), Негалевського (1581), Літківська (1595) та ін. Ці переклади базувались на лютерському тексті Нового Заповіту Секлюціана 1533, С.Будного 1570 та ін. На мову свого часу перекладав окремі уривки Іоанникій Галятовський (+ 1688). Повний переклад Св. Письма П.Куліш розпочав 1860, але переклад згорів. Виконав він його вдруге разом з І.Пулюєм (Псалтир) за грецьким текстом: Novum Testamentum Graece, Coloniae Agrippinae 1866, Typi W.Hassel. І.Нечуй-Левицький переклав Книгу Рути, 1 та 2 Книгу Паралипоменон, Книги Ездри, Неємії, Естери та Пророка Даниїла. Переклад вийшов у січні 1904. Переклад Нового Завіту П.Морачевського виконаний 1860, заборонений наказом Валуєва від 20 червня 1863, був виданий 1906. Відомі переклади Євангелія священиків проф. Я.Левицького (1921), Мих.Кравчука (1937) та Т.Галущинського (1946). Другий повний переклад Біблії належить Митрополитові Іларіону (Огієнку). В початковій редакції переклад 4-х Євангелій він виконав, живучи в Галичині (1922-26) у Винниках та Львові. Старий Заповіт він переклав з гебрейського тексту «Biblia Hebraica», а Новий - за грецьким текстом «Novum Testamentum Graece» за ред. Е.Нестлє. Повний переклад Біблії завершено улітку 1940. Цей переклад з”явився друком у червні 1962. Останній переклад належить греко-католикові І.Хоменкові. - Дж.: + Іларіон. Новий переклад Біблії: Іст. нарис // Віра й культура. Вінніпеґ, 1962. Ч. 10-11; Костів К. Нове видання української Біблії // Там само 1962. Ч. 12; Федорук Ол. Деякі принципи Кулішевого перекладу Святого Письма (друга половина 60-х – початок 70-х рр. XIX ст.) // Сучасна українська богословська термінологія. Від історичних традицій до нових концепцій: Матеріали Всеукр. наук. конф. Львів, 13–15 трав. 1998 р. / Львів. Богословська Академія. Ін-т богословської термінології та перекладів. Львів, 1998. С. 57–71; Його ж. Біблійні переклади і переспіви Пантелеймона Куліша: (До питання їх рецепції в галицькому суспільстві) // Київська церква. 2001. № 1. С. 119–128.

Білокінь С. Богослужбові книги в православ'ї // Енциклопедія історії України. Том 1: А - В.: Наукова думка, 2003. С. 318-319.

Богослужбові книги - книги, за якими у церкві відбуваються богослужіння. Перші відомості про богослужбові книги Православної Церкви знаходим уже в Орігена (III ст.), в його творі “Проти Цельса”. В основному формування системи богослужбових книг завершилося бл. IX ст. На Русі вони з'явилися разом з прийняттям самого християнства. Перший переклад з грецької на церковно-слов’янську Євангелія, Апостола, Псалтиря й вибраних служб (Євхологіон чи Молитвослов)

виконали слов'янські апостоли святі Кирило й Мефодій. Церковний статут не дозволяє служити на пам'ять, без книг. Виходячи з кількості книжок, без яких у церкві богослужіння річного кола не може здійснюватись, а також із приблизної кількості храмів, побудованих у Київській Русі з часу прийняття християнства до 1240 року, визначено масштаби давньоруської книжної спадщини. Оскільки у службах одні молитви співаються й читаються постійно, незмінно майже щодня, а інші змінюються у різні дні седмиці й року, викласти незмінне й змінне разом, щоб усі церковні служби було розписано повністю на весь рік, неможливо. Для цього внаслідок статутної варіативності порядку богослужіння треба було б видати сотні томів. Двохтисячолітня церковна практика виробила найоптимальнішу систему богослужбових книг. Передусім, це **Служебник** (у київському виданні 1629 та львівському 1637 – Літургіаріон), що містить Божествену службу літургії. Усіх літургій три – святого Іоанна Золотоуста, святого Василія Великого та Напередосвячених Дарів. Іноді у Служебнику вміщують "Статут священослужіння", чин благословіння колива, чин над кутею в пам'ять померлих тощо. Різновид Служебника - Служебник архиєрейський (Чиновник архиєрейського священослужіння), де додатково вміщують ті обряди й молитвослів'я, що бувають лише за архиєрейських служінь. У Руській Церкві відмінності в складі Служебника спостерігаються у додатковій частині, що в XII-XVII ст. мала різний склад. Охоплюючи все нові й нові чини й молитви, Требник зростав до часів Патріарха Йосифа (+ 1652), досягши величезних розмірів. Починаючи з Московського Собору 1655, Служебник від статей Требника звільняється. **Часослов** (Орологіон) містить служби з незмінними молитвослів'ями та змінними співами (тропарі, кондаки, Богородични, прокімни та причасни). Уперше склав Часослов преподобний Сава Освячений, а доповнили його у Грецькій Церкві святі Іоанн Дамаскін та Федір Студит. На Русі склад Часослова в період панування Студійського Статута невідомий, оскільки відтоді не збереглося жодного рукопису. Часослови за Ієрусалимським Статутом змінювались у напрямку скорочення. **Октоїх** (давньоруське Октай) складається із служб чи послідування із змінними молитвослів'ями та співами для рухомих днів богослужіння седмичного кола. Початок його (служби недільних днів) 730 склав святий Іоанн Дамаскін. Додаток співів Параклітики приписують блаженному Феофанові, митрополитові Нікейському, та Йосифові (IX ст.). У чернігівському виданні 1682 з'явились ранішні недільні Євангелія та літургійні Апостоли та Євангелія. У київському виданні 1699 наприкінці Октоїха вміщено приспіви по Троїчному каноні, тропарі по непорочних та світильни. **Мінеї місячні** містять служби чи послідування із змінними молитвослів'ями для нерухомих днів річного кола богослужіння. **Мінея празнична** (Анфологіон, Анфологій, Трефологіон, Трефологій, Цвітослов, Мінея цвітна, Мінея празнична) містить вибрані з Міней місячних послідування на празники Господні, Богородичні та святих. **Мінея загальна** складається із служб чи послідування для рухомих і нерухомих днів річного кола. До Міней увійшли твори V-XV, здебільшого VIII-IX ст. Вперше об'єднали окремі служби у мінейні збірники святий Софроній, патріарх Ієрусалимський, та святий Іоанн Дамаскін. У Руській Церкві було додано служби своїм святим і явленим на Русі іконам Божої Матері. **Тріодь** містить дві богослужбові книги із службами чи послідуванням із змінними молитвослів'ями та співами для рухомих днів річного кола богослужіння.

Тріодь пісна містить служби чи послідування із змінними молитвослів'ями для богослужіння тих рухомих днів річного кола, що складають дні готування до Великого посту і самий піст. Це твори бл. 20 церковних поетів - преподобних Андрія Критського (+ 726), Косми Маіумського, святих Іоанна Дамаскіна, Йосифа (+ 830) та Федора (+ 826) Студитів та ін. **Тріодь цвітна** (Пентикостаріон чи П'ятидесятниця) містить служби чи послідування із змінними молитвослів'ями для богослужіння тих рухомих днів річного кола, що починаються днем Великодня і закінчуються Неділею Всіх святих. Як зазначалось у давніх рукописах, зібрав твори численних церковних авторів преподобний Йосиф Студит. **Ірмологій** (Ірмологіон) містить молитвослів'я та співи, призначені для співу, а не для читання. Існував він уже в XII ст. Приводом до його створення було, правдоподібно, те, що ірмоси й приспіви на дев'ятій пісні канону співали на кліросах, а канони (їхні тропарі) читалися серед церкви, - виходить, для співаків потрібні були б дублети тих самих книжок. **Типікон** (Статут, Око церковне) містить вказівки на те, у які дні й години за якими службами і в якому порядку повинні виконуватись молитвослів'я й співи, вміщені у Служебнику, Часослові, Октоїху, Мінеях та Тріодях. У **Требнику** викладаються священодійства й молитвослів'я за служіння таїнств Хрещення, Миропомазання, Покаяння, Вінчання, Єлеосвячення та ін. Це частина Євхологіона (Молитвослова). Грецький рукопис, що може розглядатись як прототип Требника (Євхологіон Серапіона, єпископа Тмуїтського, Єгипет), датується IV ст. 1646 київський митрополит Петро Могила видав Великий Требник (1760 сторінок великого формату), своєрідну церковну енциклопедію, де дано 126 чинів, із них 37 нових. Додатковий Требник уперше видано в Києві 1863. Книги для келійної молитви - **Правильник, Канонник** (ці дві книжки друкувались тільки у Києві)**, Акафісник, Святці та Молитвослов**. Як збирач акафістів визначився д-р Франциск Скорина (1525). **Євангелія** складаються з чотирьох благовіствувань - від Матвія, Марка, Луки та Іоанна. **Апостол** - з Діянь святих апостолів, семи соборних послань, чотирнадцяти послань апостола Павла та іноді Апокаліпсиса (Одкровення). Богослужбове вживання Євангелія та Апостола підноситься до найперших віків християнства. Як свідчив Іоанн Золотоуст, хто присутній на кожному недільному богослужінні, протягом року пізнає все Євангеліє. З цього випливає, що уже в його часи встановилось річне коло євангельських читань. Розташоване за чотирма євангелістами, Євангеліє відоме під назвою Тетраєвангеліє (Четвероєвангеліє) у протилежність Євангелію апракосу, тобто тижневому, розташованому за днями. Найдавніше із слов'янських апракосів - Остромирове Євангеліє 1056-57, написане для новгородського посадника Остромира. Складається воно з євангельських читань на кожну неділю від Великодня до П'ятидесятниці, на дні пам'яті святих і великі празники. **Псалтир** буває двох видів. У Грецькій церкві відома тільки проста Псалтир, у Руській поширилась і проста, і слідувана (чи з возслідуванням). Проста Псалтир являє собою книгу псалмів, розташованих у тому самому порядку, що й у Біблії, тільки з поділом на кафізми й "Слави" й деякими додатками. Що стосується молитв після кожної кафізми, то вперше їх згадує львівське видання Псалтирі 1687. Псалтир слідувана з'явилась після татаро-монгольського нашестя через брак церковних книг і являє собою поєднання Псалтирі простої з великим Часословом. Вперше Псалтир слідувану видано 1491 у

Кракові, потім - в Острозі. Існують також нотні богослужбові книги - **Октоїх, Ірмологій, Празники, Тріодь і Обиходи** нотного співу. - Літ.: Историческое обозрение богослужебных книг Греко-Российской Церкви. К., 1836; Модест. О церковном Октоихе. К., 1885; Дмитриевский А.А. Книга Требник и ее значение в жизни православных христиан. К., 1901; Його ж. Служебник - книга таинственная. К., 1903.

Попов Андрей Владимирович. Российское православное зарубежье: История и источники; С приложением систематической библиографии. М.: Ин-т полит. и военного анализа; Центр по изучению русского зарубежья, 2005. 619 с. (= Материалы к истории русской политической эмиграции. Вып. X).

Із змісту: Библиографический указатель «Российское православное зарубежье»: Систематическая библиография книг, брошюр и статей, вышедших на русском и иностранных языках в России и за рубежом в 1918-2004 гг. С. 335-620.

Із змісту: Архиепископ **Александр** Немоловский (С. 492), Митрополит **Алексий** Громадский (С. 493), Архиепископ **Андрей** Рымаренко (С. 496), Протоиерей **Андрей** Андрущенко (С. 496), Митрополит **Антоний** Храповицкий (С. 499-501), Архимандрит **Антонин** Капустин (С. 502), Архиепископ **Аполлинарий** Кошевой (С. 502-503), Архимандрит **Арсений** Кондратенко (С. 503), Архиепископ **Афанасий** Мартос (С. 504), Архиепископ **Василий** Родзянко (С. 509), Архиепископ **Виталий** Максименко (С. 511-512), Епископ **Гавриил** Чепур (С. 514), Архимандрит **Геласий** Майборода (С. 515), Грабар **Андрей** Николаевич (С. 517-518), Архиепископ **Дионисий** Дьяченко (С. 520), Епископ **Евлогий** Марковский (С. 522), Протоиерей **Василий** Зеньковский (С. 524-525), Архиепископ **Иоанн** Максимович (С. 530-532), Архимандрит **Иосиф** Колос (С. 536), Протоиерей **Антоний** Карпенко (С. 537), **Кондаков** Никодим Павлович (С. 541-542), Архимандрит **Корнилий** Малюшицкий (С. 543), Анатолий Иванович **Коробко** (С. 543), Протоиерей Аристарх **Коцюбинский** (С. 544), Митрополит **Леонтий** Туркевич (С. 545), Архиепископ **Леонтий** Филиппович (С. 545-546), Митрополит **Мелетий** Заборовский (С. 550), Епископ **Митрофан** Зноско-Боровский (С. 551), Протоиерей **Михаил** Наконечный (С. 552), Епископ **Нектарий** Концевич (С. 552), Архиепископ **Никон** Рклицкий (С. 556), Архимандрит **Пантелеймон** Нижник (С. 59), Протоиерей **Иоанн** Пироженко (С. 560), Епископ **Порфирий** Успенский (С. 561-562), Протоиерей **Иоанн** Сиротенко (С. 569), Архиепископ **Феодосий** Самойлович (С. 576), Протоиерей Георгий **Флоровский** (С. 578), Протоиерей Антоний **Юнак** (С. 582).

Раздорский Алексей Игоревич. Справочные историко-статистические издания Таврической епархии XIX – начала XX в.: Ист.-библиогр. обзор // Историческое краеведение Крыма на рубеже столетий. Симферополь, 2005. С. 146-160.

Білокінь С. Київські ієрархи // Енциклопедія історії України. Том 4: Ка - Ком: Наукова думка, 2007. С. 274-278.

Каталог київських єпископів, архієпископів, митрополитів та патріархів. Від самого виникнення й до половини XV ст. київські ієрархи були предстоятелями Руської Православної Церкви. Київську митрополію очолювали провідні церковні діячі Київської імперії. Київський

митрополит керував тоді, щонайменше впливав на всю Руську Церкву, що перебувала в юрисдикції царгородського Патріарха. Важливу історичну проблему являє перегляд історії церковного управління столичної єпархії Русі-України як у географічному аспекті, так і з погляду на динаміку її статусу, що втілилось зокрема у змінах титулатури. Вивчення історії київської митрополії-єпархії, зокрема корпусне видання актів та листів київських митрополитів за кілька сот останніх років їхньої історії, симетричне монументальному проекту Атаназія Великого (1911-1982), являє собою насущне завдання церковно-історичної науки. Його реалізація можлива лише за участі вчених різних держав, що належать нині до різних Церков і навіть взагалі стоять поза ними.

Перші ***митрополити Київські*** перебували в єдності із Вселенською Церквою (861-1054). Здебільшого вони прибували до Києва, хіротонісані у Греції: 1) **Феофілакт** (вступив на кафедру, правдоподібно, 988 – перед 1018); 2) **Іоанн І** (став митрополитом перед 1018 – бл. 1030); 3) **Феопемпт** (став митрополитом, мабуть, бл. 1035 – 1040-і); 4) **Іларіон**, хірот. із ієромонахів церкви Св.Апостолів у Берестові, (обраний собором руських єпископів, посвячений і настолований у київському соборі Св. Софії 1051 - 1054).

Після розколу Вселенської Церкви (1054) у Києві займали кафедри: 5) **Єфрем** (згадується 1054/1055 – бл. 1065); 6) **Георгій** (став митрополитом бл. 1065 – бл. 1076); 7) **Іоанн II Продром** (зайняв кафедру не пізніше 1076/1077 – після VIII 1089); 8) **Іоанн III** (прибув улітку 1090 + перед 14 VIII 1091); 9) **Миколай** (бл. 1093 – раніше 1104); 10) **Никифор І** (прибув 18 XII 1104 + квітень 1121); 11) **Микита** (прибув 15 X 1122 + 9 III 1126); 12) **Михаїл І** (прибув 1130 + 1145); 13) **Климент** Смолятич (хірот. 27 VII 1147 – поч. 1155); 14) **Костянтин І** (прибув 1156 + 1158/1159); 15) **Федір** (прибув у серпні 1160 – червень 1163); 16) **Іоанн IV** (прибув навесні 1164 + 1166); 17) **Костянтин II** (прибув 1167 + 1169/1170); 18) **Михаїл II** (весна 1171 - ?); 19) **Никифор II** (перед 1183 – після 1201); 20) **Матвій** (перед 1210 – 19 VIII 1220); 21) **Кирило** I грек (1224/1225 + літо 1233); 22) **Йосиф** (прибув 1236 - загинув 1240?).

Після татаро-монгольського нашестя київські ієрархи мали титул ***митрополита Київського і всієї Русі***: 1) **Кирило II** (1242/1247 – 27 XI 1281); 2) **Максим** (прибув 1283 + 6 XII 1305); 3) **Петро Волинянин**, Святий (хірот. 1308 + 21 XII 1326, похований у Москві); 4) **Феогност**, Святий. Грек, прибув 1328, + 4/11 III 1353; 5) **Олексій Бяконт**, із єпископів Володимирських, Святий. Хірот. 30 VI 1354. + 12 II 1378; 6) **Кіпріан**, серб, хірот. 2 XII 1375, Святий. До смерті митр. Олексія перебував у Києві. З 1381 у Москві. 1382 вигнаний і перебував у Києві. Вдруге у Москві з 6 III 1390. + 16 IX 1406; 7) **Михаїл** Митяй. Наречений митрополит з 1378. + 1379. Не рукопокладений.

Хронологія київських митрополитів XIV ст. - 1622 (хіротонія Іова Борецького) з'ясована найгірше. З половини XIV ст. було по два митрополити: один у Галичині (у XII-XVI ст. окрема Галицька єпархія, згодом Львівська й Кам'янець-Подільська), другий – у Москві: 8) **Пимен**, з архимандритів Переяславського Горицького монастиря. Хірот. 1380. Прийнятий у Москві 1382. Патріарші посли скинули його взимку 1384/1385. Скинення потвердив Константиноп. патріарх наприкінці 1387 – на поч. 1388. + 11 IX 1389; 9) **Діонісій**, архиєп. Суздальський,

хірот. 1384, + 15 X 1385 у Києві; 10) **Фотій**, грек, Святий[108], рукопокл. 1 IX 1408. Прибув на Русь 1409. + 2 VII 1431; 11) **Григорій Цамблак**, митр. Волино-Литовський, хірот. 15 XI 1415, + 1419; 12) **Герасим**, хірот. 1433, із єпископів Смоленських, 1435 його спалив литовський кн. Свидригайло; 13) **Ісидор**, грек, хірот. 1436, прибув у квітні 1437. Утік до Литви, 15 IX 1441 до Риму, де 1463 й помер. 14) **Іона** (Одноушев), Святий. Наречений митрополит з 1442/1443, хірот. 15 XII 1448. Московський митрополит, останній підписувався "Київський і всієї Русі". + 31 III 1461. Після нього Московська Церква відокремилась в окремий церковний організм, а її митрополити набули титул ***митрополит Московський і всієї Русі***. Наступні митрополити: 15) **Григорій** Болгарин, з 1458, + 1472; 16) **Мисаїл** Друцький, єп. Смоленський, з 1474, + 1477; 17) **Спиридон**, хірот. 1476, ніде не прийнятий, + 1503 у Ферапонтовому монастирі; 18) **Симеон**, з 1477, + 1488.

З 1481/1482 ***Митрополити Київські, Галицькі і всієї Русі*** (з X 1596 Київська Православна Церква відійшла до унії, відновлена 9 X 1622): 19) **Іона Глезна**, хірот. 1482?, згадується у 1492; 20) **Макарій Чорт**, хірот. 1495, з архимандритів Віленських, убитий 1 V 1497; 21) **Йосиф Салтан**, єп. Смоленський, хірот. 1 V 1500, + 1519; 22) **Іона**, хірот. 1520, з архим. Віленсько-Вознесенського м-ря, + 1526; 23) **Йосиф Русин**, 1526 переведений з єп. Полоцьких, + 1535; 24) **Макарій Москвитянин**, хірот. 1535, + 1555; 25) **Сильвестр Білкевич**, хірот. 1556, з архим. Троїцького Віленського м-ря, + 1568; 26) **Іона Протасович**, єп. Туровський, хірот. 1568, + 1577; 27) **Ілля Куча**, хірот. 23 IX 1576, + 1579; 28) **Онисифор Дівочка**, хірот. 27 II 1583, відлучений 1588; 29) **Михаїл Рогоза**, з архим. Троїцького Слуцького м-ря, хірот. 27 VII 1589, + у вересні 1599; 30) **Іпатій Поцій**, єп. Володимиро-Волинський, затверджений 1599, уніат, + 8 VII 1613.

Екзархи Константинопольського престолу: 31) **Іов Борецький**, з ігуменів Золотоверхо-Михайлівського м-ря, хірот. 9 X 1622, + 2 III 1631 (1633?); 32) **Ісайя Копинський**, архиєп. Смоленський 1631-33, + 1634; 33) **Петро Могила**[109], з архимандритів Києво-Печерських, хірот. 8 IV 1633, + 31 XII 1646; 34) **Сильвестр Косів**, єп. Мстиславський, з 25 II 1647, + 13 IV 1567; 35) **Діонісій Болобан**, єпископ Луцький, з кінця 1657, + 1663; 36) **Йосиф Нелюбович-Тукальський**, єп. Могилевський, з 1664, + 26 VII 1676; 37) **Антоній Винницький**, єп. Перемиський, з 1679.

Перейшовши під юрисдикцію Москви (з 1721 – Св.Синодові), 1685 Київська Церква увійшла до складу Руської Православної Церкви, зберігаючи довгий час місцеві особливості. Митрополія перетворилась на єпархію. До 1797 київський митрополит, мешкаючи на території Росії, керував монастирями й парафіяльними церквами за тодішнім державним кордоном, включаючи Св.-Духівський монастир у Вільно та польську православну церкву у Варшаві (варшавську капеланію). На лівому березі К.м. охоплювала території пізніших полтавської та значну частину чернігівської єпархій. Протягом XVIII ст. частини К.м. перейшли до Переяславської, Слов'янської та Херсонської єпархій. 1785 її кордони стали відповідати кордонам Київського намісництва, 1797 –

[108] Див. статтю Алєксандра Вас. Горського «Фотий, митрополит всея России», 1850-ті (ОР РГБ. Ф. 78. К. 14. № 13).

[109] Див. статтю Алєксандра Вас. Горського «Петр Могила, митрополит Киевский», 1850-ті (ОР РГБ. Ф. 78. К. 12. № 3).

Київської губернії. Адміністративно-територіальний принцип зберігався й надалі. За Захарія Корниловича (1700-15) утворено Переяславсько-бориспільське вікаріатство (існувало до Амфілохія Леонтовича, 1795-99), 1799 за Феофана Шиянова - Чигиринське з осідком у Києво-Михайлівському монастирі, 1874 – за Філарета Філаретова Уманське в Братському Богоявленському, 1884 – за Сильвестра Малеванського Канівське. Титул: ***митрополит Київський, Галицький і всієї Малої Росії***: 1) **Гедеон Святополк, кн. Четвертинський**, єп. Луцький, хірот. 8 XI 1685 у Москві, + 5 IV 1690; 2) **Варлаам Ясинський**, з архим. Києво-Печерських, хірот.31 VIII 1690, + 22 VIII 1707; 3) **Йоасаф Кроковський**, з архим. Києво-Печерських, хірот. 15 VIII 1708, + 1 VII 1718, дорогою до Петербурга, 4) **Варлаам Ванатович**, з архим. Тихвинських, хірот. 14 V 1722, 20 XI 1730 позбавлений сану, засланий, + 1751; 5) **Рафаїл Заборовський**, 13 IV 1731 переведений із Пскова архиєпископом, 16 VI 1743 митрополит, + 22 X 1747; 6) **Тимофій Щербацький**, з архим. Києво-Печерських, хірот. 10 III 1748, 22 X 1757 переведений до Москви; 7) **Арсеній Могилянський**, з архиєпископів Переяславських, призначений 22 X 1757, указом 2 IV 1767 йому заборонено називатись ***і Малої Росії***, + 8 VI 1770.

Далі ***митрополити Київські і Галицькі***: 1) 22 IX 1770 переведений із С.-Петербурга **Гавриїл** (Гавриїл Федорович **Кременецький**, 1707 - 8 VIII 1783); 2) 22 IX 1783 переведений із Ростова **Самуїл** (Семен Григорович **Миславський**, 24 V 1731, с. Полошки Глухів. полку – 5 I 1796), 10 IV 1786 додано до титулу ***і архимандрит Києво-Печерської Лаври***; 3) 1 IV 1796 переведений із Чернігова, **Ієрофей Малицький** (+ 2 IX 1799); 4) 29 IX 1799 переведений з Катеринослава **Гавриїл** (**Банулеско-Бодоні**, + 30 III 1821), 21 VIII 1803 звільнений до Одеси; 5) 11 XII 1803 переведений з Казані **Серапіон Александровський** + 14 IX 1824), 24 I 1822 звільнений на спокій; 6) 24 I 1822 переведений із Пскова **Євгеній** (Євфімій **Болховітінов**, + 23 II 1837); 7) 18 IV 1837 переведений з Ярославля **Філарет** (**Амфітеатров**, з 1841 схимонах Феодосій, + 21 XII 1857); 8) 1 III 1858 перев. із екзархів Грузії **Ісидор** (Яків Сергійович **Нікольський**), 1 VII 1860 переведений до Новгорода; 9) 1 VII 1860 переведений з Варшави і перебував до 28 IV 1876 **Арсеній** (Федір Павлович **Москвін**); 10) **Філофей** (Тимофій Григорович **Успенський**, 15 I 1808, переведений з СПб. кафедри, з 5 V 1876 у сані митрополита, + 29 I 1882); 11) **Платон** (Микола Іванович **Городецький**, нар. 2 V 1803, переведений з Херсонської та Одеської кафедри, з 4 II 1882 митрополит, + 1 X 1891); 12) з 17 XI 1891 до 7 VI 1900 **Іоанникій** (Іоанн **Руднєв**, 20 II 1826, Тульськ. губ. – 7 VI 1900, Голосіїв); 13) з 7 VI до 13 VIII 1900 **Сильвестр** (Стефан Васильович **Мальованський**, 10 I 1828, с. Андрушівка Житомир. пов. – 12 XI 1908, Київ); 14) з 13 VIII 1900 до 22 I 1903 **Феогност** (Георгій Іванович **Лебедєв**, 1830 – 21 I 1903); 15) з I 1903 до 4 XI 1915 **Флавіан** (Николай Николайович **Городецький**, 26 VII 1840, Орел – 4 XI 1915, КПЛ).

На часи укр. державності припадає діяльність трьох осіб: 16) з 23 XI 1915 – 24 I 1918 священомученик **Владімір** (Василій **Богоявленський**, 1 I 1848, Тамбов. губ. - 24 I 1918, Київ); 17) з 17 V 1918 до 1919 митрополит **Антоній** (Алексій Павлович **Храповицький**, 17 III 1863, Новгород. губ. – 10 VIII 1936, Бєлґрад); 18) у 1919-21 архиєпископ **Назарій** (Николай Михайлович **Блінов**, 24 I 1852, Казань - ?).

Після падіння укр. державності - за большевиків церковне управління відзначалось винятковою складністю. Зовнішні умови життя призвели до фактичного знищення православних церков, — пізніше вони відновились на іншій основі. Дуже складне було і внутрішньо-церковне життя, оскільки протягом перших пореволюційних років на місці однієї церкви існувало їх уже кілька. За цих умов в одному й тому самому місті могли співіснувати два й три ієрархи. Скажімо, в Києві у 1917-37 діяло вісім ієрархів Старослов'янської Церкви. Нарешті, у 1921-34 у Києві перебувало чотири ієрархи Української автокефальної православної Церкви (УАПЦ), з 1923 по 1937 київську кафедру посідали п'ять ієрархів обновленської Церкви.

Протягом 20-30-х років кількість єпископських кафедр у Росії значно збільшилася і досягла 66. Це передбачалось постановою Св. Патріарха Тихона, Св. Синоду й Вищої церковної ради від 20 XI 1920 р. з приводу самоуправління єпархій на випадок браку канонічного центру чи неможливості зв'язку з ним. За цих умов:

19) у 1921-24 **Михаїл** (Михаїл **Єрмаков**, 31 VI 1862, СПб. - 17 III 1929); 20) у 1923-30 єпископ **Георгій** (Спиридон Георгійович **Делієв**, 11 XII 1878 - 1937); 21) у 1927-29 митрополит **Михаїл** (**Єрмаков**); 22) у 1930-32 архиєпископ **Димитрій** (Максим Андрійович **Вербицький**, 4 VIII 1869, Полт. губ. – 1 II 1932, Київ); 23) у 1932-34 архиєпископ **Сергій** (Алексій **Гришин**, 12 II 1889, Олонецька губ. – ¼ X 1943); 24) у 1935-37 митрополит **Костянтин** (Костянтин Григорович **Дьяков**, 21 V 1871 – 23 X 1938), 25) У 1937-38 тимчасово управляв Київською єпархією архиєпископ **Александр** (Александр Феофілович **Петровський**, 23 VIII 1851, Луцьк - 12 V 1940); 26) з 15 VII 1941 до II 1942 митрополит **Николай** (Борис Дорофійович **Ярушевич**, 31 XII 1891, Ковно – 13 XII 1961).

Українська автокефальна православна церква: Митрополит Київський (у 1927-34 - Харківський) і Всієї України мав заступника (у 1927-30 - двох). 1) у 1921-27 **Василь Липківський** (7/20 III 1864, с. Попудня Липовецького пов. Київ. губ. (тепер Монастирищанського р-ну Черкас. обл.) – 27 XI 1937, Київ); 2) у 1927-30 **Микола Борецький** (6 XII 1879 – 1936?), архиєп. Харківський (1930-34), 3) у 1934-36 Київ - **Іван Павловський** (20 V 1890 – 1938?). Заст. митрополита Василя Липківського був архиєп. Нестор Шараївський (1921-27), першим заступником Миколи Борецького – 1927-30 архиєп. Йосиф Оксіюк, другим — 1927-30 архиєп. Костянтин Малюшкевич. Окремих ієрархів обирали для київської міської й київської сільської (до її складу входила й Переяславщина) округ. Київською міською округою керував митрополит Василь Липківський, сільською — Нестор Шараївський. 27 XI 1921 для Київ. пов. був висвячений ще єпископ Григорій Стороженко, але 1925 він відійшов від праці в церкві.

Митрополити ***Обновленської Церкви***: 1) у 1923-24 **Тихон** (Николай **Василевський**, 1 V 1867, Полт. губ. – 17 VII 1926), 2) у 1924-29 **Інокентій** (Александр **Пустинський**, 1869, Вологодськ. губ. – 1942, Алма-Ата), митрополит Київський і Галицький, 3) у 1928-29 **Ювеналій** (**Машковський**, 15 XI 1883 – не раніше 1943), 4) у 1934-35 **Пимен** (Павел Григорович **Пєгов**, 26 X 1875 - 1942, митрополит Київський і Всієї України), 5) у 1935 - 14 XII 1937 **Александр** (Алексій Іванович **Чекановський**, 1881-1939).

За умов нім. окупації існувало дві церк. структури, управління якими здійснювали:

1) з 24 XII 1941 до I 1944 (з V 1942 митрополит) тимчас. адміністратор Автокеф. Церкви **Полікарп** (Петро Дмитрович **Сікорський**; 20 VI 1875, с. Зеленьки Канівського пов., Київщина - 22 X 1953, Ольней-су-Буа під Парижем [Воскресенський скит]).

2) Київ. кафедру Автономної Церкви займали: з 16 VII 1941 до 7 V 1943 **Олексій** (**Громадський**, 1882 – 7 V 1943), з VI 1943 до VII 1944 **Пантелеймон** (Петро **Рудик**, 16 VI 1898, Галичина – не раніше 1959, Канада).

Після відновлення РПЦ ***митрополити Київські і Галицькі, Екзархи України***: 1) з 12 II 1944 до 30 III 1964 **Іоанн** (**Соколов**, 1 I 1877 – 29 III 1968), хірот. 29 IX 1928; 2) з 30 III 1964 до 5 II 1965 **Іоасаф** (Віталій Михайлович **Лелюхін**, 28 IV 1903, Смоленська губ. – 24 IV 1966), хірот. 17 VIII 1958; 3) 1966 **Аліпій** (Антоній Антонович **Хотовицький**, 17 XI 1901, с. Доросих Вол. губ.), хірот. 15 VI 1958; 4) з 14 V 1966 **Філарет** (Михайло Андрійович **Денисенко**, нар. 28 I 1929, с. Благодатне Донецька обл., хірот. 4 II 1962).

У роки державності стараннями позацерковних сил Українське Православ'я поділом на кілька течій було знесилене, оскільки між Церквами неминуче почалась боротьба. Держава була позбавлена можливості черпати в Церкві для своїх потреб здорові сили. Люди Церкви змагались за подолання цього поділу, політичні й адміністративні сили, навпаки, нацьковували одні церковні групи на інші, прагнучи їхнього взаємопоборювання. Архиєрейський собор РПЦ 25-27 X 1990 надав УПЦ самостійність в управлінні. В означенні статусу УПЦ слова "Укр. Екзархат" було вилучено, а предстоятель УПЦ почав іменуватися "Блаженніший митрополит Київський і всієї України". З 27 V 1992 предстоятелем УПЦ, що підпорядковується Московському патріархатові, є **Володимир** (Віктор Маркіянович **Сабодан**; 23 XI 1935, с. Марківці, нині Красилів. р-ну Хмельн. обл.), хірот. 9 VII 1966.

УАПЦ; УПЦ-КП: 1) **Мстислав** (Степан Іванович **Скрипник**; 10 IV 1898, Полтава – 11 VI 1993, Ґрімсбі, Онтаріо, Канада), Патріарх Київський і всієї України УАПЦ (1990). На Соборі УАПЦ в Києві 5-6 VI 1990 обраний Патріархом (інтронізація 16 XI 1990). Після утворення УПЦ КП проголошений її Патріархом. Зберіг структуру УАПЦ, де теж лишався Патріархом.

2) **Володимир** (Василь Омелянович **Романюк**, 9 XII 1925, с.Химчин, тепер Косів. р-ну Станіслав. обл. - 14 VII 1995, Київ), Патріарх Київський і всієї України УАПЦ (1993). Після смерті Патріарха Мстислава обраний 14 VI 1993 Місцеблюстителем Патріаршого Престолу з возведенням у сан митрополита. На Всеукраїнському Православному Соборі 21 X 1993 обраний Патріархом (інтронізація 24 X 1993 у Софійському Соборі).

3) **Філарет** (**Денисенко**). Архиєрейським Собором РПЦ 11 VI 1992 позбавлений всіх, наданих йому РПЦ, церковних санів. На Соборі 22 X 1995 обраний Патріархом Київським і всієї України Української Православної Церкви – Київського Патріархату

УАПЦ: 1) з 7 IX 1993 Патріарх **Димитрій** (Володимир **Ярема**, 9 XII 1915), хірот. 5 IX 1993, 2) з 14 IX 2000 митрополит **Мефодій** (**Кудряков**, нар. 11 III 1949, с. Копичинці Гусятин. р-ну Терноп. обл.), хірот. у травні 1995.

Дж.: Краткий список лицам, служащим по ведомству православного исповедания на… [1854-1855, 1857-1917] год. СПб.; Пг., 1854-1917. Изд. ежегодное; Список лиц, служащих по духовному и духовно-учебному ведомствам в Киевской епархии за… [1863, 1867] год. К., 1863-1867; Толстой Юрий. Списки архиереев и архиерейских кафедр Иерархии Всероссийской со времени учреждения Св. Правит. Синода (1721-1871). СПб., 1872. 160 с. разд. паг.; Строев Павел. Списки иерархов и настоятелей монастырей Российския Церкви. СПб., 1877. Стлб. 1-11; Дурново Н.Н. Иерархия Всероссийской Церкви от начала христианства в России до настоящего времени. Ч. 1-3. Москва, 1892-98; Списки архиереев Иерархии Всероссийской и архиерейских кафедр со времени учреждения Святейшего Правительствующего Синода (1721-1895). СПб., 1896. VIII, 121 с.; Титов Ф.И. Русская православная церковь в польско-литовском государстве в XVII и XVIII вв. Т. П: Киевская митрополия-епархия в XVII-XVIII вв. К., 1905; Його ж. Киевская митрополия-епархия // Православная богословская энциклопедия / Под ред. Н.Глубоковского. Т. 10. СПб., 1909. Стлб. 596-655; Памятная книжка Киевской епархии… [1910, 1913] год. К., 1910-1913; Manuil (Lemesevskij), Metropolit. Die Russischen Orthodoxen Bischofe von 1893 bis 1965. Bio-Bibliographie. Erlangen, 1979-89. Teil I-VI; Щапов Я.Н. Государство и церковь Древней Руси X-XIII вв. М., 1989; Білокінь С. Православні єпархії України 1917-1941 рр. // Історико-географічні дослідження на Україні: 36. наукових праць. К.: Наукова думка, 1992. С. 100-120; Ульяновський В.І. Історія церкви та релігійної думки в Україні: У 3 кн. Кн. 1. К., 1994. С. 43-78; Блажейовський Дмитро. Ієрархія Київської Церкви, 861-1996. Львів: Каменяр, 1996. 567 с.; Поппэ А. Митрополиты и князья Киевской Руси // Подскальски Герхард. Христианство и богословская литература в Киевской Руси (988-1237 гг.). Изд. 2, испр. и доп. СПб.: Византинороссика, 1996. С. 442-471 (= Subsidia Byzantinorossica. Том 1); Білокінь С. Начерк історії Київської митрополії 1920-27 років // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика: Збірник статей. Вип. 7. К., 2004. С. 351-367.

Білокінь С., О. Анатолій Жураковський і київські йосифляни: Документальне дослідження. К., 2008. С. 119 с.

Із змісту: Джерела (С. 11-20); Церковні історики (С. 81-84); Єпископи (С. 84-101); Священики (С. 101-102); Члени общини Св. Марії Магдалини (С. 102-113); Чекісти (С. 113-115).

Рылкова Л. П. Биографические сведения о братии Киево-Печерской Лавры, пострадавшей за Православную веру в 20 столетии. К.: тип. КПЛ; Вид-во «Фенікс», 2008. 288 с.

Наука:

Києво-Могилянська академія у документах і рідкісних виданнях ЦНБ ім. В. І. Вернадського НАН України, Видання XVIII - першої чверті XX ст.: Матеріали до бібліогр. покажчика / Укладачі Л. М. Дениско, за участю М. С. Рубльової, В. Р. Галай. Вип. І. К., 1995. 187 (+ 1) с. 200 прим.

Києво-Могилянська академія в іменах, XVII-XVIII ст.: Енц. вид. К., 2001. 734, [2] с.

Історія Національної академії наук України, 1918-1933: Науково-довідковий апарат. К.: НБУВ, 2002. 448 с.

Науково-довідковий апарат до трьох томів збірників документів і матеріалів. Із змісту: До історії архівного фонду Національної академії наук України (1918-1933): формування, склад, зміст (С. 7-53); Бібліографія праць наукових співробітників ВУАН (1918-1933; С. 54-303); Іменний покажчик (1918-1933; С. 304-344); Міжархівний покажчик документів з історії Національної академії наук України (1918-1933; С. 345-446); Список установ та архівних фондів, з яких були використані документи (С. 447-448).

Луцький Олександр. Академічна наука в західних областях України в роки Другої світової війни // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 396-429.

Культура:

Кубайчук Віктор Павлович (нар. 5 XI 1946, м. Київ). Хронологія мовних подій в Україні: Зовн. історія укр. мови. К.: «К. І. С.», 2004. 176 с.

Красне письменство:

Tarnawsky Marta. Ukrainian Literature in English, 1980-1989: An annotated Bibliography. Edmonton; Toronto: CIUS, 1999. 463 p. (Research Report # 62).

Русские писатели 1800-1917: Биогр. словарь. [Том] 5: П-С. М.: Большая росс. энциклопедия, 2007. 800 с.

Із змісту: **Подолинський** Андрій Іванович (С. 12-15); **Позняк** Дмитро Михайлович (С. 21); **Познанський** Юрій-Єгор Гнатович (С. 20); **Покорський-Журавко** Олександр Іванович (С. 23-24); **Політика** Петро Іванович (С. 45-46); **Політковські** Гаврило Герасимович та Патрикій Симонович (С. 50-52); **Полторацький** Сергей Дмітрієвич (С. 60-63); **Пономарьов** Степан Іванович (С. 71-72); **Порфирій** (Успенський; С. 97-99); **Потебня** Олександр Опанасович (С. 117-120); **Прокопович** Микола Якович (С. 151-152); **Прокопович-Антонський** Антон Антонович (С. 152-154); **Раєвський** Петро Іванович (С. 248-249); **Ракшанін** Микола Йосипович (С. 257-258); **Рафалович** Сергей Львович (С. 264-266); **Рєпніна** Варвара Николаєвна (С. 294); **Рігельман** Микола Аркадійович (С. 298-300); **Родзянки** Аркадій Гаврилович та Семен Омелянович (С. 309-313); **Рожалін** Николай Матвєйович (С. 318-320); **Росковшенко** Іван Васильович (С. 354-356); **Рудиковський** Євстафій Петрович (С. 383-384); **Сандомірський** Михаїл Борісович (С. 491-492); **Санжар** Надія Дмитрівна (С. 492-494); **Сементовський** Микола Максимович (С. 570-572); **Сергієнко** Петро Олексійович (С. 592-594); **Синегуб** Сергій Силич (С. 614-615); **Сіповський** Василь Васильович (С. 615-617); **Скальковські** Аполон Олександрович та Костянтин Аполонович (С. 626-629); **Сно** Євгеній Едуардович (С. 695-696).

Культурна спадщина:

Письменные источники в собрании ГИМ: Материалы по истории культуры и науки в России / Отв. ред. А. К. Афанасьев. Москва, 1993. 154 с. (= Труды / Гос. ист. музей. Вып. 84).

Вечерський Віктор Васильович (нар. 15 VIII 1958). Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України. К.: Наук.-досл. ін-т теорії та історії архітектури й містобудування, 2002. 593 (+ 1) с. 500 прим.

Рец.: Романченко О. Поминальник архітектурних пам'яток // Сіверянський літопис. Чернігів, 2002. № 4 (46). С. 111-112; Романченко О.

Відродити з небуття // Деснянська правда. Чернігів, 2002. 19 IX; Онищенко В. Свідчення вандалізму // Українське слово. 2002. 11-17 VII; Бондарук Л. Титанічна монографія Вечерського // Шлях перемоги. 2002. 11-17 VII; Павленко С. Енциклопедія втраченої спадщини // Голос України. 2002. 21 XI; Козак О. Мартиролог архітектурних пам'яток // Хрещатик. К., 2002. 4 VII.

Кострова Майя. Українські бібліотеки і музеї Львова в часі Першої світової війни: доля фондів // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 320-335.

Кашеварова Наталия, Малолетова Нина [Кашеварова Наталія Григорівна, Малолєтова Ніна Іванівна]. Деятельность оперативного штаба рейхсляйтера Розенберга в оккупированной Европе в период Второй мировой войны: Справочник-указатель архивных документов из киевских собраний. К., 2006. 578 с. 400 прим.

Аристократія:

Жарких Микола Іванович (нар. 13 VI 1956, Кіровоград). Генеалогія // Жарких М. Бібліографія старої України, 1240–1900 роки. Зошит 1. К., 1995. С. 116–117 (25 поз.).

Панашенко Віра Василівна (нар. 5 II 1936, м. Васильків Київ. обл.). Соціальна еліта Гетьманщини (друга половина XVII–XVIII ст.). К., 1995. 211 с.

Правобережна шляхта. Кінець XVIII - перша половина XIX ст.: Список шляхти Волинської, Київської та Подільської губернії, дворянські права якої перевірила Центральна ревізійна комісія / Держкомархів України. ЦДІАК України; Авт.: С. Борисенко, Є. Чернецький. Біла Церква, 2002. 396 с. (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син: (рід Михайла Грушевського). К.: Кий, 2006. 662, [2] с.

Томазов Валерій В'ячеславович (27 II 1968, м. Магдебурґ, Німеччина). Генеалогія козацько-старшинських родів: історіографія та джерела (друга пол. XVII – поч. XXI ст.). К.: Стилос, 2006. 284 с.

Дж.: Інститут історії України НАН України, 1936-2006. К., 2006. С. 662.

Чернецький Євген. Правобережний гербівник. Т. I - . Біла Церква: Видавець Олександр Пшонківський, 2006 -. Наклад 1000 прим.

Том I: Шляхта Васильківського, Таращанського та Звенигородського повітів. 2006. 152, [8] с., [32] с. іл.

Відомості про прізвища, герби, місця мешкання та походження шляхти, яка з кінця XVIII ст. та впродовж першої пол. XIX ст. мешкала в білоцерківських маєтках графів Браницьких (т. зв. Білоцерківське графство) та їхніх сусідів. Список (майже 3500 позицій; с. 17-128) доповнюють зображення 152 гербів.

Том II: Нотатки про легітимовану шляхту Київської губернії (1801-1804 рр.). 2007. 202, 6 с.

Довідки укладено на підставі протоколів №№ 1-375 засідань «Комиссии Высочайше учрежденной для ревизии действий Киевского дворянского депутатского собрания» (1838), присвячених розгляду частини легітимацій, 1801-04.

Том III: Нотатки про легітимовану шляхту Київської губернії (1802-1810 рр.). 2007. 186, [6] с.

Довідки укладено на підставі протоколів №№ 376-711 та №№ 1-188 засідань тієї самої комісії (1838-39), присвячених розгляду частини легітимацій, 1802-10.

Том IV: Нотатки про легітимовану шляхту Київської губернії (1803-1816 рр.). 2008. 188, [4] с.

Довідки укладено на підставі протоколів №№ 189-501 засідань тієї самої комісії (1839), присвячених розгляду частини легітимацій, 1803-16.

Горобець Віктор Миколайович (нар. 1 VII 1964, с. Бичева Любарського р-ну Житомир. обл.). Інститут генеральних старшин Війська Запорозького як соціальна корпорація: персональний склад та стратегія службового зростання // Terra cossacorum: Студії з давньої і нової історії України: Наук. зб. на пошану [...] Валерія Степанкова. К., 2007. С. 93-140.

Додатки: Таблиця № 1. Реєстр генеральних старшин Війська Запорозького по роках, з вказівкою щодо їхнього попереднього та наступного службового становища (1648-1687). С. 108-121; Таблиця № 2. Кількість старшин, які посідали генеральні уряди упродовж 1648-1687 рр. (С. 122); Таблиця № 3. Тривалість каденції окремих генеральних старшин у 1670-1680 рр. (С. 122); Таблиця № 4. Розміри річного грошового і натурального жалування гетьманові і Війську Запорозькому у відповідності з нормами українсько-російських договорів другої половини XVII ст. (С. 123-124); Таблиця № 5. Розміри екстраординарного натурального жалування царя гетьманові і козацькій старшині (70-80-і рр. XVII ст.). С. 124-125.

Російська провінція:

Севастьянова А. А. Историография русской провинции второй половины XVIII в. // История СССР. 1991. № 1. С. 134-142.

Культура русской провинции XVIII – начала XX в.: Каталог кн. выставки. Вып. 1. Москва: Гос. публ. ист. б-ка России, 1996. 78 (+ 2) с. 500 прим.

Севастьянова А. А. Русская провинциальная историография второй половины XVIII века. М.: Археогр. комиссия РАН, 1998. 240 с.

Бердинских В. А. Уездные историки: Русская провинциальная историография. М.: Новое лит. обозрение, 2003. 528 с.

Масонство:

Платонов Олег Анатольевич (нар. 1950). Терновый венец России: Тайная история масонства, 1731-1996. Изд. 2. Москва, 1996.

Крижанівська Оксана Олегівна (нар. 1 I 1972, Київ). Історія масонства в дисертаційних працях слухачів Київської духовної академії, кінець XIX – початок XX ст. // УІЖ. 1997. № 1. С. 87-93.

Серков Андрей Иванович. Русское масонство, 1731-2000: Энц. словарь. Москва: РОССПЭН, 2001. 1224 с. Прибл. 12000 статей.

Із змісту: **Безбородько** Ілля Андрійович (С. 96); **Белінґ** Дмитро Євстафійович (С. 99), **Беретті** Вікентій Іванович (С. 108); **Берлинський** Максим Федорович (С. 110); **Бібіков** Дмітрій Гаврілович (С. 115);

Брунст Віктор Емільйович (С. 143); **Василенко** Микола Прокопович (С. 163-164), **Вязлов** Андрій Григорович (С. 208); **Григорович** Василь Іванович (С. 271); **Григорович-Барський** Дмитро Миколайович (С. 271-272), **Грушевський** Михайло Сергійович (С. 276-277), **Дубельт** Леонтій Васильєвич (С. 315-316); **Єфремов** Сергій Олександрович (С. 328), **Затонський** Володимир Петрович (С. 340-341); **Капніст** Василь Васильович (С. 375-376); **Кейт** Джеймс (С. 386); **Кістяківський** Ігор Олександрович (С. 392-393); **Ковалевський** Максим Максимович (С. 403-404); **Корчак-Чепурківський** Овксентій Васильович (С. 421); **Косинський** Володимир Андрійович (С. 421-422); **Котляревські** Іван Петрович, Нестор Олександрович (С. 423-424); **Кочубеї** (С. 426-427); **Крим** Соломон Самойлович (С. 439); **Лизогуб** Ілля Іванович (С. 480), **Личков** Леонід Семенович (С. 483-484), **Лохвицький** Кіндрат (С. 492); **Лукашевич** Василь Лукич (С. 495-496); **Лучицький** Іван Васильович (С. 499-500); **Максимович-Амбодик** Нестор Максимович (С. 512-513); **Марголін** Арнольд Давидович (С. 519-520); **Маркотун** Сергій Костянтинович (С. 523); **Матушевський** Федір Павлович (С. 529); **Могилянський** Микола Михайлович (С. 554-555), **Муравйов** Алєксандр Николайович (С. 564-565); **Науменко** Володимир Павлович (С. 578), **Ніковський** Андрій Васильович (С. 590), **Одинець** Дмитро Михайлович (С. 603-604); **Олізар** Густав (С. 608); **Орлай** Іван Семенович (С. 610-611); **Пасманік** Даніїл Самойлович (С. 628); **Перовські** Олексій і Василь (С. 635); **Петлюра** Симон Васильович (С. 637-638), **Писаржевський** Лев Володимирович (644); **Рішельє** де Арман (С. 702); **Розумовський** Кирило Григорович (С. 682-683) і його сини Олексій, Лев і Петро, **Самойлович-Сущинський** Данило Самійлович (С. 729); **Скоропадський** Павло Петрович (С. 751-752), **Стороженко** Андрій Якович (С. 772), **Терещенко** Михайло Іванович (С. 793-794); **Тимківський** Роман Федорович (С. 798); **Чижевський** Павло Іванович (С. 877); **Чубинський** Михайло Павлович[110] (С. 879); **Шаполінський** Казимір Варфоломейович (С. 883); **Шраг** Ілля Людвігович (С. 905); **Штейнгель** Федір Рудольфович (С. 908); **Шумицький** Микола (С. 915-916); **Шумлянський** Павло Михайлович (С. 916).

Білокінь С. Масони і Україна: Міркування з приводу проблеми й дотичної літератури // Пам’ятки України. 2002. № 2. С. 181-207.

Сенченко Николай Иванович, Гастинщиков Валерий Германович. Энциклопедия тайных обществ. К.: Книга Роду, 2008. 420 с.

Список понад 160 таємних товариств. Статті не документовані. Прізвища в написанні латинкою не продубльовані. Із змісту: Бібліографія. С. 408-419 (155 записів).

Київ:

Білокінь С. Київ (ідея держ. києвоцентризму) // Історія України: А–Я: Енцикл. довід. / Упорядкув. та наук. ред.: Ігор Підкова, Роман Шуст, Ігор Гирич. 3-тє вид., доопрац. і доповн. К.: Генеза, 2008. С. 498–500.

Як стверджував Дмитро Донцов, „Ні один слов’янський народ не пишається таким повним містики містом, такого велетенського впливу, культурного й релігійного, на всю Слов'янщину, як наше Вічне місто, Київ” (С. 76). Безумовно, причина тому більша й глибша, аніж попросту

[110] Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 448-451.

геополітичне становище Києва. Про його особливість знав уже літописець, переймаючись думками про його першопричинність та сутність і ставлячи питання, звідки пішла Руська земля та хто почав у Києві правити.

Імперський києвоцентризм виплива із самої державної організації чи структури, що існувала у нас протягом чотирьох-п'яти сторіч. Наша давня столиця об'єднала дві світові концепції чи, як тепер кажуть, проекти – Константинополя, священого міста греків і народів східноєвропейського й західноазійського реґіонів, та Єрусалима, священого міста народів близькосхідних, а також християн та іудеїв усього світу. Згідно традиції, давньоруську імперію благословив апостол Андрій Первозваний, потім Русь прийняла християнство, а 1240 року впала, захищаючи Європу від татаро-монголів. Протягом цього періоду переважав перший проект з його державницькими пріоритетами. Коли Русь існувати перестала, Київ лишився духовною столицею – як Єрусалим, причому його вплив поширився на всю Східну Європу. У роки бездержавності духовно-громадська ідея „Київ – другий Єрусалим" стала українською державною ідеєю.

Роль Києва декларували представники владних еліт західної та східної – як Польщі, так і Росії. 1526 року, повідомляючи короля Сигізмунда І про загрозу турецького нападу на Київ і прохаючи його постачити зубожілий київський замок людьми, зброєю та провіантом, Литовська рада писала: „Київ єсть як ворота всього панства вашоє милості" (Акты, издаваемые Комиссиею, учрежденною для разбора древних актов в Вильне. Т. II. Вильно, 1867. С. 173-174).

Ідею перенесення столиці Російської імперії до Києва виношувала Єкатерина II. Про це вона писала енциклопедистові, з 1793 післанцеві до Гамбурга баронові Фрідріхові Мельхіору Грімові (1723-1807), з яким охоче (1764-1796) листувалася (Сборник РИО. Т. XLIV. С. 560, 643; Т. XXIII. С. 648-649).

В Україні бездержавний Київ лишався стрижнем, довкола якого оберталась українська історія. У часи Руїни, в роки гетьманства Юрія Хмельницького київський полковник (1659-69) Василь Дворецький в універсалі до своїх козаків писав, „чтоб нами переяславцы не владели и волостями до Киева здавна будучими, потому что и Переяславль до Киева належит со всем Заднеприем. Что Киев столица Малой России». Так він сповіщав воєводу Чаадаєва 13 VI 1662 (Окиншевич Лев. Генеральна Рада на Гетьманщині XVII-XVIII ст. К., 1929. С. 413).

А найближчий співробітник Б. Хмельницького, у 1657-59 гетьман України Іван Виговський (+ 1664) писав польському королю: „Москва встигла заволодіти Україною тому тільки, що Київ лишався у її руках" (РБС. Шебанов-Шютц. СПб., 1911. С. 147).

Новітній етап києвоцентризму пов'язаний з ідеологією кирило-мефодіївських братчиків. Ол. Грушевський підкреслював містичне значення, яке надавали вони у своїх надіях і мріях культурному осередку українського народу – Києву: „Когда все славянские народы воспрянут от дремоты своей, прекратят пагубные разделения, угаснет всякая семейная ненависть, сильные обнимут слабых, свободные, благородные, согретые любовию ко Христу, единому царю и учителю, соберутся славяне с берегов Волги, Дуная, Вислы, Ильменя, с морей Адриатического и Камчатского, в Киев, град великий, столицу славянского племени, воспоют гимн Богу на всех языках своих и представи-

тели всех племен, воскресших из настоящего унижения, освобожденных от чуждых цепей, возсядут на горах сих, загремит вечевой колокол у св. Софии… Вот судьба нашего племени, его будущая история, связанная тесно с Киевом, и оттого-то твою душу наполняет чувство таинственно-святое и вместе с тем сладостное, как надежда, и вместе томительное, как долгое ожидание. Верь мне, это будет, будет, будет! Ты странник в Киеве и предчувствуешь будущее возрождение внуков своих – крови своей, и всякий славянин. кто ни прибудет в Киев, тоже чувствует: ибо здесь поднимается завеса тайны и явится неизвестное" (Грушевський Ол. Нові матеріяли до біоґрафії Костомарова // Записки Укр. Наук. Т-ва в Київі. Кн. I. К., 1908. С. 79). У незакінченому оповіданні Костомарова „Панич-Наталич" читаємо: „Загремить вічовий дзвін св. Софії, запанує суд, правда і рівність. От доля народу нашого, нерозривно зв'язана з Київом. Вір мені, се буде, буде, буде. Тут, в Київі підійметься завіса тайни і виявиться невідоме" (Наше минуле. 1918. Липень-серпень. Ч. 1. С. 35).

Світовий класик українського походження Микола Гоголь, що захоплювався історичною тематикою й прагнув викладати історію у київському університеті, у „Страшній помсті" (середина 1831) писав: „За Києвом проявилось нечуване диво. Всі пани й гетьмани збирались на це диво подивитись: враз стало видно далеко на всі кінці світу" (Гоголь М. Твори. [К.:] Книгоспілка, [без року]. Т. I. С. 189. Переклад А. Харченка).

Польський політичний діяч і письменник з Волині Міхал Чайковський (1804-1886), що перейшов 1850 на турецьку службу і прийняв іслам (псевдонім Садик Паша), а під час Кримської війни організував козацькі сотні по турецькому боці, а 1873 року повернувся в Україну й прийняв православ'я, теж багато думав про роль Києва. Віхою в його історії він вважав заснування університету Св. Володимира. Свої києвоцентричні міркування Чайковський розгорнув у своїх „Записках": „Если в то время можно было сказать, что в Варшаве танцовали, в Кракове молились, во Львове влюблялись, в Вильне охотились, то в древнем Киеве играли в карты, и до возникновения университета св. Владимира Киев, казалось, забыл, что он и Богом, и людьми предназначен был столицей всего славянства" (Записки Михаила Чайковского [Садык-Паша] // КС. Т. XXXII. 1891. [Февраль]. С. 264; пор.: Русская старина. Т. 84. 1895. Декабрь. С. 158. Переклад Турцевича). Він переказував також загальну опінію польських професорів бердичівського ліцею: „Наконец согласились, что все зло не может быть исправлено ничем иным, как всеславянством, столицей которого должен быть старый Киев; что кто будет владеть этим городом, чьей столицей он станет, тот будет господином и владыкой стомиллионного славянства" (КС. Том XXXII. 1891. [Январь]. С. 57. І ще в іншому місці: „Старый Киев это всеславянская столица славянского духа" (Март. С. 476; Пор.: Русская старина. 1895. Кн. 12. С. 153-158).

Трохи згодом, 1888 року український історик і громадський діяч, професор Новоросійського університету Олексій Маркевич (1847-1903), виступивши в Одеському слов'янському благодійному товаристві, нарікав на слабкість загальнослов'янської самосвідомості серед слов'янських народів. Враховуючи історичне значення Києва в очах усього слов'янства, порівняну близькість його до багатьох слов'янських земель, інтелектуальний потенціал тодішніх університету й духовної

академії, а також багаті й важливі архіви, висунув проект заснування в Києві загальнослов'янської Академії наук. Він уявляв її при університеті Св. Володимира, а її початок вбачав в Історичному товаристві Нестора-Літописця (Общеславянская академия наук // Червоная Русь. Львов, 1888. 5/17 июля. № 76. Изд. 2. С. 2).

У програмовій книжці „Призначення України" (1938) Юрій Липа назвав Київ – як і Рим - Вічним Містом. У XX ст. Липа розробив ідеологію києвоцентризму ширше. На його думку, вона базується на ідеях особистої свободи та відповідальності перед релігійними святощами: „Сила християнської доби Києва саме в його а п о с т о л ь с т в і": за місіонерами ідуть київські люди – вояовники й купці, – ставлять залоги, християнізують, накидають свою мову і владу. „В кожному разі образ Києва, Міста-Апостола й Міста-Вояовника, ввійшов майже в і с т о р и ч н у п і д с в і д о м і с т ь української раси" (Липа Юрій. Призначення України. Друге незмінене видання. New York, 1953. С. 225-226; параграф „Апостольство „Києва").

Уже після років великого терору і війни, 1 V 1948 року Ол. Довженко підкреслив трагізм великого Міста: „Єсть городи-герої. Київ – город-мученик. Київ – город-геній, хворий на менінгіт" (Довженко Ол. Твори: В 5 т. Т. 5. К.: Дніпро, 1966. С. 271).

Як стверджував, покликаючись на В. Антоновича, Дмитро Донцов, „ні за одне місто [...] не вівся такий завзятий бій між силами добра і зла – як за Київ" (С. 95). Донцов бачить старокиївські, як він їх називав, риси в культурі нових часів. Це той зворот до київської старовини, що виявлявся у літературі і не тільки в ній. Адже „державний знак незалежної України – Володимирів тризуб – узято зі старого Києва, [...], а перед тим у 1900 р. перша новітня революційна українська партія РУП в маніфесті М. Міхновського („Самостійна Україна") нав'язувала – „через Мазепу і Хмельницького" – до традицій старої Київської і Галицької Русі". Нарешті спостерігаємо цей самий зворот до старого Києва і в нашім новітнім письменстві – в поезії і прозі останніх 25-30 літ. Київ, повитий густим серпанком віків, якого здвигнення губиться в глибині легендарних часів, символ могутності нації та її історичної місії, знову встає з забуття, з руїни віків пишним цвітом, у давній величі в авторів нашої нової літератури" (С. 77-78). Порівнюючи письменників різного характеру, – з одного боку, Квітка-Основ'яненко, Нечуй-Левицький, Панас Мирний, Олесь і, з другого, Тичина, Зеров, Маланюк, Ольжич, Теліга, – Донцов бачить у них зміну тону і стилю. Якщо перші демонструють Україну „часів втихомирення, розпруження", то провідна ідея других – та сама, що й у кирило-мефодіївців: „От камінь, його же не брегоша зиждущі, той бисть во главу угла!" (С. 93-94).

Катастрофа, якої зазнала Україна в роки большевизму, вплинула на розуміння Києва серед українських еміґрантів. Це виявилось у концепції знакової антології Юр. Лавріненка „Розстріляне відродження". Зацитований вище уривок з Гоголя у трохи скороченому вигляді, але саме в цьому перекладі став за мотто лавріненкової післямови до його книжки. Ця післямова розпочинається так: „Чи Гоголь, говорячи, як несподівано „розвиднилось" за Києвом, мав на увазі мистецький акт свого твору, а чи геніяльний сорочинський фантаст і провидця „побачив" у далині київський 1917-ий рік і диво видноти Соняшних клярнетів"? Можна б уявити його слова в рецензії на цю першу книжку поезій Павла Тичини..." (Paris, 1959. С. 931).

Нарешті, на єпископській хіротонії 29 IV 1990 майбутній патріарх Володимир (Романюк) вивів ідеї своїх попередників на новий синтетичний рівень: „Відповідальність архієрея української Церкви ще особлива тим, що він присягає не чужим престолам і чужим володарям. Ми присягаємо золотоверхому Києву – серцю України, столиці великої Володимирової держави - Матері городів руських і всьому українському народові!

Адже саме тут, на священних київських горах стояли ноги Апостола Андрія Первозваного, очі його бачили Україну і уста благословляли. Тут св. Володимир Великий хрестив наших прадідів у синіх водах Дніпра. Звідси славні сини України понесли Євангельське благовістя на безмежні простори від Карпат до Тихого океану. Це вони, загартовані в постах і молитвах, проводячи безсонні ночі в печерах і келіях Києво-Печерської лаври та невтомно вивчаючи книжну мудрість у Києво-Могилянській Академії, належно виконували заповіт Христа: „Ідіть і навчайте всі народи..." (Мат. 28,19).

Духовність і містика Києва є фундаментом української незалежної Церкви і української національної ідеології. Без Києва і Дніпра нема України, і тому усі наші дороги, помисли і надії повинні вести до Києва!

Ми віримо і знаємо, що близький вже час, як здійсниться завітна мрія наших батьків, і в Києві буде воздвигнуто престіл Всеукраїнських Київських Патріархів, і Київ знову стане стольним градом Незалежної Соборної Української Держави, за що невтомно боролися і молилися усі мученики нашої Церкви” (Пам'ятки України. 1997. Ч. 3 (116). С. 36).

Дж.: Добровольський Л. П. Київщина та Київ у працях М. С. Грушевського // Ювіл. збірник на пошану М. Грушевського. 1928. Т. 1. С. 410 – 427; Ркліцький С. Київ давній, 14 - 16 ст. // Глобус. 1929. № 12. С. 189–192; Грушевський Ол. Із старих дослідів про Київ і Київщину // Київські зібрники. 1931. С. 349–363; Липа Юрій Іванович. Київ - вічне місто // Тризуб. Париж, 1938. № 30-31 (Пам'ятки України. 1997. № 3. С. 12– 22); Донцов Дмитро. На Старо-київський шлях! // Дм. Донцов. Правда прадідів великих. Филаделфія, 1952; Стецюк К. І. Київ - центр освіти і науки на Україні в 17 ст. // УІЖ. 1970. № 11. С. 59–68 (окремо: К., 1970. 23 с.); Котляр М. Ф. Київ у давньоруських літописах // Архіви України. 1980. № 1. С. 31–39; Боряк Г. В. Іноземні джерела про Київ 13 - сер. 17 ст. // УІЖ. 1981. № 12. С. 31–41; Котляр М. Ф. Давній Київ очима іноземців // Всесвіт. 1981. № 8. С. 186–201; Крізь віки: Київ у образотворчому мистецтві 12 - 20 ст.: живопис, графіка / Упор. Ю. Бєлічко та В. Підгора. К.: Мистецтво, 1982. 336 с.; Лихачов Д. С. Київ - "мать городов русських" // Філософська думка. 1982. № 2; Микитась В. Л. Київ у давній літературі // Пам’ятки України. 1982. № 3. С. 37–40; Дубровіна Любов Андріївна. Київ - Афіни : тисячолітня історія зв'язків // Наука і культура. Україна. 1989. Т. 23. С. 232–240; Борисенко В. Й., Саченко С. Київ у другій пол. 17 ст. // Київ. старовина. 1993. № 4. С. 93–99; Гирич Ігор Борисович. Київська ідея і українська справа // Пам’ять століть. 1998. Травень-червень. № 3. С. 5-23; Дашкевич Яр. Київ в ідеології України 12 – 17 ст. // Матеріали засідань Історико-археографічної комісії НТШ у Львові. 1999. Т. 2. С. 166–169; Рева Л. Стародавній і середньовічний Київ – центр української культури // Нові дослідження з історії українського козацтва. 1999. Т. 8. С. 176–179; Бондаренко П. В. Київські витоки ідеї Руського королівства // Одеськ. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова. Записки історичного факультету. Вип. 10. Одеса, 2000. С. 134-

142; Горський В. С. Київ в історії філософії України. К.: КМ Academia, 2000. 264 с.; Ричка Володимир. "Місто наше столичноє... богохранимий Київ" // Terra cossacorum: Студії з давньої і нової історії України: Наук. зб. на пошану [...] Валерія Степанкова. К., 2007. С. 346-357.

Салій Іван Миколайович (нар. 2 XI 1943, с. Іржавець Ічнянського р-ну Чернігів. обл.). Обличчя столиці в долях її керівників. К.: Довіра, 2008. 599 с.

Науковий консультант і редактор (?) – Віталій Ковалинський.

Із змісту: **Дегтерьов** Парфентій Михайлович (1835-37; С. 30-31), **Єлисєєв** Павло Петрович (1837-38; С. 31), **Ходунов** Іван Іванович (1838-41, 1844-47, 1851-53; С. 31-32), **Балабуха** Микола Семенович (1847-51; С. 32-33), **Личков** Семен Никифорович (1851-54; С. 33), **Бухтєєв** Андрій Миколайович (1854-57; С. 33), **Покровський** Григорій Іванович (1857-60; С. 34), **Завадський** Йосиф Йосифович (1860-63; С. 34), **Войтенко** Федір Ілліч (1863-70; С. 34), **Демидов** Павло Павлович[111] (1871-72, 1873-74; С. 36), **Ейсман** Густав Іванович (1872-73, 1879-84; С. 37-38), **Ренненкампф** Микола Карлович (1875-79; С. 38), **Толлі** Іван Андрійович (1884-87; С. 39), **Сольський** Степан Михайлович (1887-1900; С. 40-41), **Проценко** Василь Миколайович[112] (1900-06; С. 40), **Дьяков** Іполит Миколайович (1906-16; С. 41), **Бурчак** Федір Степанович [113] (1916-17; С. 44), **Рябцов** Євген Петрович (1917; С. 45).

Оглоблин Олександр Петрович (21 IX – 29 X 1941; С. 61-63), **Багазій** Володимир Пантелеймонович (29 X 1941 – лютий 1942; С. 63-66), **Форостівський** Леонтій Іванович (лютий 1942 – вересень 1943; С. 66).

Імперське управління :

Шандра Валентина Степанівна (нар. 20 VII 1952, с. Бубнівська Слобідка Золотоніського р-ну Черкаської обл.). Київське генерал-губернаторство (1832-1914): Історія створення та діяльності, архівний комплекс і його інформативний потенціал. К., 1999. 141 (+ 3) с. 350 прим.

Біографічні довідки (14) з політичними характеристиками київських, подільських і волинських генерал-губернаторів. (С. 123-138).

Дж.: Шандра В. С. Адміністративні установи Правобережної України кінця XVIII – початку XX ст. в російському законодавстві: джерелознавчий аналітичний огляд. К., 1998. 75 (+ 1) с. 200 прим.

Шандра Валентина Степанівна. Генерал-губернаторства в Україні: XIX – початок XX ст. К.: Ін-т історії України, 2005. 426, [2] с. 300 прим.

Із змісту: Джерельна база та історіографія (С. 7-46), Синхронна таблиця управління генерал-губернаторів (С. 383), Довідкова таблиця сучасної архівно-діловодної структури фонду Канцелярії новоросійського і бессарабського генерал-губернатора (С. 384-388), Довідкова таблиця сучасної структури фонду Канцелярії київського, подільського і волинського генерал-губернатора (С. 389-404).

Період незалежності:

Стрельський Геннадій Вячеславович. Маловідомі діячі революційного та національно-визвольного руху в Україні // Теоретичні проблеми

---

[111] Сенчакова Л.Т. «Священная дружина» и ее состав // Вестник Московского университета. Серия IX. История. 1967. Март-апрель. № 2. С. 75.

[112] Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 623.

[113] Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. 162, 500.

вітчизняної історії, історіографії та джерелознавства. К.: Вища школа, 1993. С. 159-186.

Рутыч (Рутченко) Николай Николаевич (1916-). Биографический справочник высших чинов Добровольческой армии и Вооруженных Сил Юга России: Материалы к истории Белого движения. Москва: Regnum; Росс. архив, 1997. 295 (+ 9) с. 3000 прим.

Верстюк Владислав Федорович (нар. 3 VIII 1949, смт. Гостомель Ірпінської міськради Київ. обл.), Осташко Тетяна Сергіївна (16 V 1960, Київ). Діячі Української Центральної Ради: Бібліогр. [біогр. – С. Б.] довідник. К., 1998. 126 довідок.

Волков Сергей Владимирович (нар. 1955). Белое движение в России: организационная структура. Москва, 2000.

Українська революція і державність (1917-1920 рр.): Наук.-бібліогр. вид. / Нац. б-ка України ім. В.І.Вернадського; Панова А. Л., Солдатенко В. Ф., Бєляєва Л. В.; Гоїнець В. С., Лісовська Л. В., Смиченко О. А. К., 2001. 816 с. Наклад 500 прим.

> 6848 записів. Із змісту: I. Загальний розділ (С. 1-253); II. Українська Центральна Рада. Утворення Української Народної Республіки (С. 254-398); III. Українська Держава. Гетьманат (С. 399-466); IV. Директорія. Відродження і розвиток Української Народної Республіки (С. 467-568); V. Західноукраїнська Народна Республіка (С. 569-619); VI. Українська соціалістична радянська республіка (С. 620-688); Іменний покажчик (С. 689-746); Географічний покажчик (С. 747-755); Алфавітний покажчик використаних періодичних та продовжуваних видань (С. 756-773); Алфавітний покажчик використаних збірникові, альманахів, матеріалів конференцій (С. 774-803). Публікації про добровольців, що протистояли українській державності, розпорошені у розділах, відповідних щодо хронології.

Чернецова Ірина. Бібліографія видань з історії України 1991-2004 рр.: Список літератури // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 469-501.

Піскун Валентина Миколаївна. Політичний вибір української еміграції (20-ті роки XX ст.). К.; Нью-Йорк: Укр. іст. т-во, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Центр українознавства; «МП Леся», 2006. 672 с.: іл. Наклад 300 прим.

> Із змісту: Голови українських урядів та міністри періоду Української революції (С. 619-635), Провідні діячі Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР, ЗО-УНР, листопад 1918 – 14 III 1923; С. 636-638), Рада Республіки (лютий 1921 – серпень 1921; С. 639-640).

Тинченко Ярослав [Тинченко (Аношкін) Ярослав Юрійович (нар. 5 XI 1976, Київ).] Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917-1921). Кн. I. К.: Темпора, 2007. 536 с.: іл.

> Біогр. довідник містить відомості більш як про понад тисячу генералів та старшин Армії УНР, а також командирів армійських зєднань Армії Укр. Держави. Подано загальний список генералів та старшин Ген. штабу Армії Укр. Держави.

Еміграція:

Качаки Иоанн Николаевич (нар. 23 IV 1939, Бєлград, Югославія). Библиография русских беженцев в королевстве С. Х. С. (Югославии), 1920-1945 г. г. Арнхем, 1991. 343 с. 1216 + 221 запис.

= Katchaki J. N. Bibliography of Russian Refugees in the Kingdom of S. H. S. (Yugoslavia), 1920-1945. Arnhem: Proteus & Hygieia BV; Kampen: Co-produktie: Mondiss, 1991.

Рец.: Новое рус. слово. 1991. 20 декабря. С. 19.

Див.: Косик Виктор Иванович. Русская церковь в Югославии, 1921-1939 годы // Славяноведение. 1996. Ноябрь-декабрь. № 6. С. 66-76; Его же. Русская церковь в Югославии: 20-40-е гг. XX века. Москва, 2000. 287 (+ 1) с.

Див.: Даскалов Дончо. Издательская деятельность русской эмиграции в Болгарии // Славяноведение. 1996. Сентябрь-октябрь. № 5. С. 84-97.

Булгаков Валентин Федорович (1886-1966). Словарь русских зарубежных писателей. New York: Norman Ross Pub., 1993. xxxvi, 241 с. Ред. Галина Ванечкова.

Словник закінчено 1939. Бл. 1100 авторів. Список літературних гуртків та об'єднань і російських закордонних видавництв. Видано за копією рукопису, що лишилась у Празі після повернення автора до Росії.

Постников, Сергей Порфирьевич (1883-1965). Политика, идеология, быт и учёные труды русской эмиграции, 1918-1945: Библиография: из каталога библиотеки Р. З. И. Архива. Нью-Йорк, NY: Norman Ross, 1993. 2 т. xix, 526 с.

Т. 1. Книги и брошюры русской эмиграции. т. 2. Периодика русской эмиграции. Каталог книг, находившихся в библиотеке Русского заграничного исторического архива в Праге.

Труды русской, украинской и белорусской эмиграции, изданные в Чехословакии, 1918-1945 гг. Том 1 –. Praha, 1996 –.

Українське зарубіжжя: Бібліогр. покажчик літератури, 1900 – грудень 1999 р. / Упор. Ігор Іванович Винниченко (нар. 1957). К.: Ін-т досліджень діаспори, 1999. С. 3-161 (+ 1) с. 1000 прим.

Волкогонова О. Д. Литература по истории русского зарубежья // Волкогонова О. Д. Образ России в философии русского зарубежья. М.: РОССПЭН, 1998. С. 308-324.

417 назв.

Аранс Давид. Русские книги за рубежом, 1980-1995. М.: Гос. публ. ист. б-ка России, 2001. 471 с. 200 прим.

Російськомовні видання.

Українська освіта й українознавчі студії за кордоном: Довідник. К., 2001.

История России XIX – начала XX в: Русская эмиграция первой волны (1917-1940): Указатель справочных и библиографических пособий / Сост. В. В. Ведерников. Волгоград: Изд-во ВолГУ, 2002. 136 с.

Лебединская Татьяна Николаевна. Санкт-Петербург и Украина XVIII-XX вв.: Историко-биогр. словарь. СПб., 2002. 283 (+ 1) с. 300 прим.

Сло́вник проектованого довідника. Містить понад 1000 імен.

Большевизм, репресії:

Репресії 20-30-40-х і початку 50-х років на Україні: Науково-допоміжний бібліогр. покажчик / Упор.: Л. Ю. Ступак, М. А. Лук'яненко, І. В. Бондаренко та ін. К.: Держ. іст. б-ка України, 1992. 186 (+ 2) с. Добір літератури закінченко в липні 1991. 1535 записів. 300 прим.

Рец.: Білокінь С. Чи писав про репресії Солженіцин? // Літ. Україна. 1992. 12 XI. № 45 (4506). С. 7; Свобода. 1992. 19 VIII. Ч. 158. С. 2; Укр. думка. Лондон, 1992. 19 XI. С. 3.

Тарасов К. К. Тоталитарная система в СССР: История и пути преодоления: Указ. книг и статей на рус. яз. за 1988-й – первую пол. 1992 г. Москва, 1992.

Списки палачей России, 1936-1939. [Магадан, 1993. 16] с.; 20 см.

Олтар скорботи / Упорядк. і ред. Олекси Мусієнка // Київська старовина. 1995. № 3 (312). Травень-червень. С. 88-99; № 6 (315). Листопад-грудень. С. 81–97.

Діячі мистецтва: 1) М. І. Батіг, О. Т. Бізюков, М. Л. Бойчук, І. І. Врона, В. М. Гагенмейстер, К. В. Гвоздик, Д. П. Гордіїв, Ж. К. Діндо, П. Г. Драченко, Д. М. Дяченко, Т.-Р. Л. Ернст. 2) П. М. Жолтовський, О. І. Заливаха, М. І. Івасюк, Г. М. Карклінь, М. І. Касперович, С. П. Конончук, М. Є. Котляревська, О. С. Кравченко, Б. М. Кратко, І. М. Крашановський, К. О. Крилов, В. С. Куткін, І. В. Липківський, М. О. Макаренко, Ю. С. Михайлів, Я. Л. Музика.

Система исправительно-трудовых лагерей в СССР, 1923-1960: Справочник / Сост. М. Б. Смирнов. Москва: Звенья, 1998. 599 (+ 1) с. 2000 прим.

Білокінь Сергій. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР, 1917-1941 рр.: Джерелознавче дослідження. К., 1999. 447 с. 40 арк.

Рец.: Борута Ганна. До редакції "Критики" // Критика. 2000. Ч. 10 (36). С. 31; Грицак Ярослав. Чорні книги червоного терору // Критика. 2000. Травень. Ч. 5 (31). С. 4-6; Його ж. До редакції "Критики" // Критика. 2000. Ч. 10 (36). С. 31; Дашкевич Ярослав. Чи буде в Україні суд над комунізмом? // Нескорена нація. Львів, 1999. Листопад. № 15-16 (155-156). С. 2; Демченко Тамара. Анатомія тоталітаризму // Сіверянський літопис. 2000. Березень-квітень. № 2 (32). С. 163-168; Дзюба Іван. Література автентичного жаху // Веч. Київ. 1999. 1 XII. № 260 (16437). С. 5; Його ж. "Найстрашніше… – самі документи історії" // Слово і час. 2000. № 1 (469). С. 67-68; Його ж... . все на тій же "одній шостій" // Жива вода. 2002. Лютий. № 2 (126). С. 2; З архівних схронів // Літ. Україна. 1999. 23 XII. № 46 (4962). С. 8; Дражевська Любов. Зустріч на сторінках книги із жертвами репресій // Віра. Livingston, NJ, USA. 2000. Квітень-червень. Ч. 2 (98). С. 15; Заєць Василь. Сокира проти писанки // Культура і життя. 2004. 14 VII. № 25 (4090). С. 3; Іваненко Леонід. Перспективи інформатизації в словникарстві // Українські термінологічні словники з мистецтвознавства й етнології: Досвід складання, проблеми та перспективи підготовки. К.: Ант, 1999. С. 22-23; Кіпіані Вахтанґ. Історик Сергій Білокінь нарешті поквитався з КДБ // Україна молода. 1999. 27 XI. № 222 (1296). С. 5; Кипиани Вахтанг. Главная книга о прошлом // Киевские ведомости. 2002. 20 февраля. № 38 (2552). С. 8;

Косюк Л. Книжка, яку вивчатимуть нащадки // Шлях перемоги. 1999. 1 XII. Ч. 47 (2378). С. 2; Лесин Володимир. Як діяла машина злочинів... // Освіта. 2000. 13-20 IX. № 40 (4860). С. 5; Лисенко Микола. Червоний терор в СРСР: Правда, яку треба знати всім // Народна газета. 2000. 17-22 XI. № 45 (474). С. 6; Його ж. Червоний терор // Нове життя. Бровари, 2000. 6 XII. № 95 (9194). С. 4; Овсієнко Василь. Антирадянська книжка // Права людини. Харків, 1999. 15-31 XII. Ч. 25 (184). С. 6-8; Вісті тижня. К., 2000. Січень. № 1 (24). С. 4; Політика і культура (ПіК). 2000. № 4. С. 60-61; Його ж. Світло людей: Мемуари та публіцистика. Кн. II. Вид. 2. К.; Харків, 2005. С. 155-160; Його ж. Репресована країна // Влада і політика. 2001. 23 II – 1 III. № 7 (51). С. 24; Романюк Павло. «Масовий терор як засіб державного управління в СРСР» // Молода Галичина. 1999. 14 XII. № 133 (7755). С. 2-3; Визвольний шлях. 2000. Кн. 2 (623). С. 96-101; Сергійчук Володимир. Зболеним голосом правди // Урядовий кур'єр. 2001. 13 II. № 27 (1954). С. 8; Стус Дмитро. Відчуття, потверджені фактами // Книжник-review. 2002. Січень. № 2 (35). С. 11; Хорунжий Юрій. Червоний терор // Укр. слово. 2000. 10-16 II. Ч. 6 (3006). С. 7; Його ж. Вироби з людського матеріалу // Зона. Кн. 16. К., 2002. С. 319-322; Чорногуз Ярослав. Євгеніка зі знаком мінус // Укр. культура. 2000. № 7-8 (908). С. 8; Шаповал Юрий. Особенности "национального ориентирования" // Зеркало недели. 2000. 12 августа. № 32 (305). С. 17; Його ж. До редакції "Критики" // Критика. 2000. Ч. 10 (36). С. 30; Його ж. Україна XX століття: Особи та події в контексті важкої історії. К.: Генеза, 2001. С. 416-434; Швидкий Василь // Молода нація: Альманах. К.: Смолоскип, 2003. № 3 (28). С. 234-239; Шудря Микола. "Перековка" під розстрілом // Демократична Україна. 2001. 22 II. № 25 (22586). С. 4; Шуляк М. Щоб не повторилися трагедії // Освіта України. 2000. 9 II. № 6 (182). С. 10.

Із змісту: Джерела й література. С. 369-427: Довідники, покажчики; Джерела; Документи КПРС; Звіти ВУЧК, ҐПУ УСРР тощо; Щоденники, спогади; Періодика; Література; Загальні питання; Проблеми вивчення архівів КГБ; Питання історіографії; Політична система в СРСР; Проблеми демографії; ЧК-ҐПУ-ОҐПУ-НКВД як інститут; Нищення культури; Нищення різних контингентів людності; Нищення селянства; Нищення Церкви; Важливіші справи; Personalia [совєцьких і партійних (комуністичних) діячів]; Ленін; Сталін; Троцький; Художня література; Personalia [репресованих; бл. 400 осіб]; Хронікальні матеріали та газетні публікації; 1941; 1988; 1992; 1995; 1997.

Із змісту: Штатний розклад НКВД на 1937 року. С. 346-359. Реконструкція за вид.: Шаповал Юрій, Пристайко Володимир, Золотарьов Вадим. ЧК-ГПУ-НКВД в Україні: Особи, факти, документи. Київ: Абрис, 1997.

НКВД СРСР

Перший голова-засновник ЧК (20 XII 1917 - 20 VII 1926) Дзержинський Фелікс Едмундович (1877-1926)

Його наступник (1926 - 30 V 1934) Менжинський Вячеслав Рудольфович (1874-1934)

Перший нарком внутрішніх справ СРСР (1934 - 27 IX 1936) **Яґода** (Ієґуда) Генріх Григорович (Гіршович; 1891 - 15 III 1938). Освіта середня. Розстріляний.

Нарком внутрішніх справ СРСР (26 IX 1936 - 7 XII 1938) **Єжов** Микола Іванович (1 V 1895 - 4 II 1940). Самоук. Розстріляний.

Перший заступник наркома (10 VII 1934 - 15 IV 1937) **Аґранов** Яків Саулович (Янкель Шевелєв-Шмаєв; 1893 - 1938). З 15 IV заступник наркома. Освіта: чотирьохкласне училище в м. Чечерську Могильовської губ. Розстріляний.

Заступник наркома (15 IV - 8 VII 1937) **Курський** Володимир Михайлович (1897 - 1937). Освіта початкова. Покінчив життя самогубством.

Заступник наркома (з 16 X 1936), перший заступник наркома (15 IV 1937 - 8 IX 1938) **Фриновський** Михайло Петрович (1898 - 1940). Освіта: духовна семінарія (виключений 1915). Розстріляний.

Начальник ҐУЛАҐ'у ОҐПУ-НКВД СРСР (з V 1932), заступник наркома (29 IX 1936 - осінь 1937) **Берман** Матвій Давидович (1898 - 1939). Розстріляний. Реабілітований.

Член бриґади ҐУҐБ НКВД СРСР у Києві (20 VIII - жовтень 1937) **Хатеневер** Арон Меєрович (1905 - 1940). Освіта: правовий відділ Інституту права та господарства Білоруського університету. Розстріляний.

НКВД УРСР

Голова ВУЧК (з XII 1918) **Шварц** Ісаак Ізраїлевич (1879 - 1951).

Начальник ЦУПЧРЕЗКОМ'у та начальник окремого відділу Південного фронту (з 17 III 1920), голова ВУЧК (з 2 IV 1921), голова ҐПУ та нарком внутрішніх справ УСРР (22 III 1922 - серпень 1923) **Манцев** Василь Миколайович (1889-1938). Навчався на економічному відділенні юридичного факультету Московського університету та у Гренобльському електротехнічному технікумі (Франція). Розстріляний. Реабілітований.

Голова ҐПУ УСРР та повноважний представник ОҐПУ по УСРР (25 VII 1931 - 20 II 1933) **Реденс** Станіслав Францович (1892 - 1940). Освіта: училище в с.Кам'янці при Дніпровському металургійному заводі. Розстріляний. Реабілітований 1961.

Нарком внутрішніх справ УСРР (11 VII 1934 - 11 V 1937) **Балицький** Всеволод Аполлонович (1892 - 1937). Освіта: вісім класів, юридичний факультет Московського університету (1912-15), вільний слухач Лазаревського інституту східних мов у Москві (1915), закінчив Тифліську школу прапорщиків (1915). Розстріляний.

Нарком внутрішніх справ УСРР (14 VI 1937 - 25 I 1938) **Леплевський** Ізраїль Мойсейович (1894 - 1938). Самоук. Розстріляний.

Нарком внутрішніх справ УСРР (25 I - 14 XI 1938) **Успенський** Олександр Іванович (1902 - 1940). Освіта: початкове училище у с. Верхньому Суходолі Тульської губ., двохкласне училище в Тулі, два класи духовного училища в Тулі, один курс збройно-технічної школи там само. Розстріляний.

Заступник наркома (11 VII 1934 - 7 IV 1937) **Кацнельсон** Зиновій Борисович (1892 - 1938). Закінчив юридичний факультет Московського університету (1915), навчався у спецкласах Лазаревського інституту східних мов. Розстріляний.

Заступник наркома (17 X 1936 - 26 VII 1937) **Карлсон** Карл Мартинович (Едуард Іванович; 1888 - 1938). Закінчив чотирьохкласне елементарне міське училище та 4 і 5 класи німецького ремісничого училища у Ризі. Розстріляний.

Заступник наркома (15 IV - 26 VII 1937) **Іванов** Василь Тимофійович (1894 - 1938). Закінчив чотирьохрічне початкове міське училище у

Москві (1907) та чотирьохрічну торговельну школу в Москві (1910). Розстріляний.

Т. в. о. заступник наркома (до 9 V 1938) **Хатеневер** Арон Меєрович (1905 - 1940). Розстріляний.

Заступник наркома (20 VII 1937 - 9 VI 1940) **Степанов** Михайло Архипович (1900 - 1940). Закінчив міське початкове училище у Саратові (1911). Помер у таборі.

Секретар (11 VII 1934 - 29 V 1937) **Євґеньєв** (Левін) Олександр Гнатович (1899 - 1937). Розстріляний.

Комендант (‘виконавець’) **Шашков** Олександр Георгійович [Григорович; ... 1937 - 1938...]. Живий 1956.

Особуповноважений (26 VII - 23 IX 1937) **Блюман** Віктор Михайлович (1899 - 1938). Освіта: три класи парафіального училища (?) в Харкові (1911). Розстріляний.

Особуповноважений (1 VII 1934 - 21 V 1937) **Рубінштейн** Наум Львович (1897 - 1937). Закінчив три класи міського училища. Реабілітований.

1-й відділ (охорони керівників партії та уряду)

Начальник (21 XII 1936 - 4 IX 1937) **Аміров-Пієвський** Марк Юхимович (1900 - 1938). Закінчив двохкласне єврейське училище у Києві (1916). Розстріляний.

Т.в.о. начальника (з VII 1937), начальник (16 VIII 1937 - 24 II 1938) **Мірошниченко** Олександр Григорович (*1894). Дата смерті невідома (1950 - підполковник держбезпеки). Закінчив чотири класи міської школи.

Заступник начальника (січень - 15 VIII 1937) **Чернов** Леонтій Онисимович (1897 - 1938). Закінчив однокласне приватне училище у Катеринославі (1910). Розстріляний.

2-й відділ (оперативний). Займався стеженням, арештами, обшуками.

Начальник (21 XII 1936 - 13 II 1937) **Джавахов** Михайло Григорович (1903 - 1937). Закінчив двохкласне міністерське училище Лохвицького пов. (1916), у 1917-18 навчався в реальному училищі м.Хорола Полтавської обл. Розстріляний.

Начальник (29 V - 16 VIII [VII ?] 1937) **Морозов** Гнат Дмитрович (*1898). Закінчив чотирьохкласне міське училище у Москві (1913). Після 1939 доля невідома.

Начальник (16 VII [VIII ?] 1937 - 19 II 1938) **Джирін** Давид Ізраїлевич (1904 - 1938). Закінчив три класи Одеського першого казенного єврейського училища. Розстріляний.

3-й відділ (контррозвідувальний; КРО)

Начальник УҐБ (16 XII 1936 - 21 II 1937) **Александровський** (Юкельзон) Михайло Костянтинович (1898 - 1937). Самоук. Розстріляний.

Начальник (23 I - 3 IV 1937) **Соколинський** Давид Мойсейович (1902 - 1940). Закінчив вище початкове училище (1914) та два класи реального училища в Одесі. Розстріляний.

Начальник (19 V - 20 VII 1937) **Чердак** Мойсей Григорович (*1900). Освіта: незакінчена вища (інженерна). Після 1957 доля невідома.

Начальник (20 VII - 22 X 1937) **Стирне** Володимир Андрійович (1897 - 1937). Закінчив І класичну московську ґімназію (1917) та пер-

ший курс фізико-математичного факультету Московського університету. Розстріляний.

Заступник начальника (3 I - 13 II 1937) **Рейхман** Лев Йосипович (1901 - 1940). Закінчив один клас єврейського ремісничого училища в Чернігові (1913). Розстріляний.

Заступник начальника (?; 9 I 1937 - 6 III 1938) **Самойлов-Бесидський** Самуїл Ісаакович (1900 - 1938). Закінчив чотирьохкласне вище початкове училище в с.Розкішне. Навчався в Уманському середньому будівельно-технічному училищі та на загальних курсах при Тельшивській ґімназії (Корсунь). Розстріляний.

Помічник начальника (13 II 1937 - 21 II 1938) **Сапір** Абрам Володимирович (1900 - 1957). Самоук. Репресований. Реабілітований 1989.

Начальник 11 відділку (до 28 VI 1937) **Нікельберґ** Гавриїл Лазарович (*1901). Закінчив міністерську школу в Нових Санжарах. Після 1945 доля невідома.

Начальник відділку (січень - 16 VIII 1937) **Пескер-Піскарьов** Володимир Максимович (1902 - 1938). Розстріляний. Реабілітований 1958.

Помічник начальника 1 відділку (до 2 IX 1937) **Ґотовцев** Леонід Трохимович (*1903). Закінчив чотирьохрічну міську школу. Після 1939 доля невідома.

Помічник начальника відділку (до 8 VIII 1937) **Перцов** Давид Аронович (1909 - 1948). Навчався у ремісничо-технічному училищі. Ув’язнений 1939, помер у таборі.

Помічник начальника відділку **Овчинников** Федір Тимофійович (*1902). Репресований.

Помічник начальника відділку (? – серпень 1938) Білоцерківський Іван Митрофанович (1907 – 1941). 5 класів школи у міст. Володарці. Заочно закінчив комвуз.

Оперуповноважений 10 відділку (4 VI 1936 - весна 1938) **Демиденко** Володимир Якович (*1896). Дата смерті невідома. Репресований. Реабілітований.

4-й відділ (секретно-політичний; СПО). Займався розробкою опозиції, інакодуманням.

Начальник (січень - 31 III [II ?] 1937) **Рахліс** Пейсах Меєрович (1897 - 1938). Самоук. Розстріляний.

Начальник (31 III - 20 VII 1937) **Абуґов** Ашер Йосипович (1899 - 1938). Освіта: хедер, реальне училище, кілька місяців харківського Ветеринарного інституту (осінь - грудень 1918). Розстріляний.

Начальник (20 VII - 25 X 1937) **Ґерзон** Матвій Михайлович (1906 - 1938). Закінчив двохкласне училище у с.Сопіному Бердичівського повіту. У 1917-19 роках начався у Шпичинецькій ґімназії (вийшов із п’ятого класу). Розстріляний.

Помічник начальника (січень - 11 VII 1937) **Брук** Соломон Соломонович (1896 - 1938). Освіта нижча. Стан здоров’я: неврастенія загальна і «сексуаліс». Розстріляний.

Т.в.о. помічник начальника (серпень - жовтень 1937), начальник 7 XII 1937 - 9 V 1938) **Хатеневер** Арон Меєрович (1905 - 1940). Розстріляний.

Помічник начальника (8 VIII 1937 - 5 IV 1938) **Перцов** Давид Аронович (*1909). 1928 року закінчив трьохрічну конторсько-торгівельну школу у Дніпропетровську. У 1925-29 працював на

м'ясоморозобійні у Дніпропетровську. Ув'язнений 1939, помер у таборі.

Помічник начальника (8 VIII 1937 - 4 VI 1938) **Соколов** Микола Герасимович (*1905). Після ув'язнення (1941) доля невідома.

Заступник начальника (3 I - 21 VI 1937) **Ґовліч** Марк Ілліч (1902 - 1938). Закінчив чотири класи єврейського казенного училища у Катеринославі (1915). Розстріляний.

Т.в.о. начальника відділку (1937) **Борисов-Коґан** Борис Ізраїлевич (1904 - після 1956). Закінчив чотири класи приватної ґімназії, з III 1922 року навчався на вечірніх соціально-економічних курсах у Харкові, з XII - у Київському політехнічному інституті.

Начальник відділку (до 20 III 1937) **Ґлєбов-Юф** Зиновій Наумович (1903 - 1940). Розстріляний.

Начальник відділку СПО (до 4 VIII 1937) **Соколов-Шейніс** Ісаак Йосипович (*1900). Освіта початкова. 1939 звільнений з посади. Живий у квітні 1957 року. Пенсіонер МВД УРСР.

Начальник відділку (8 VIII - 1 XI 1937) **Бриль** Михайло Ілліч (*1905). Після 1938 доля невідома.

Начальник відділку (1937 - 4 III 1938) **Коркунов** Григорій Іванович (1904 - 1940). Розстріляний.

Начальник відділку (8 VIII - 1 X 1937) **Сараєв** Роман Миколайович (*1903). Закінчив земську початкову школу у Змійові, два класи ґімназії у Чугуєві (1916), робфак при Харківському технологічному інституті (1928). Після 1953 доля невідома.

Начальник відділку **Грушевський** Миколай Дмитрович (*1905). 7 IX 1937 засуджений до ВМН.

Помічник начальника 2 відділку **Хаєт** Михайло Ізраїлевич (1904 - 1957).

Помічник начальника 6 відділку (з 1935), т.в.о. нач. 8 відділку (до 8 VIII 1937), начальник 3 відділку (8 VIII 1937 - 22 IV 1938) **Лифар** Данило Гаврилович [Григорович] (*1901). Освіта початкова. Після 1939 (звільнений у запас через неможливість подальшого використання) доля невідома.

Оперуповноважений (з 31 VIII 1937) **Казін** Микола Олексійович (*1910). Освіта незакінчена середня (робфак). Після 1940 доля невідома.

5-й відділ (окремий). Займався справами військовослужбовців.

Начальник (21 XII 1936 - 7 VIII 1937) **Купчик** Ісаак Юлійович (1900 - 1937). Освіта: вісім класів ґімназії у Бахмуті. Розстріляний.

Начальник (23 IX 1937 - 17 II 1938) **Блюман** Віктор Михайлович (1899 - 1938). Розстріляний.

Помічник начальника (з 15 VII 1934), заступник начальника (до 5 V 1937) **Бржезовський** Юліан Гнатович (1898 - 1937). Освіта початкова. Розстріляний.

Помічник начальника (11 II 1934 - 9 I 1937) **Самойлов-Бесидський** Самуїл Ісаакович (1900 - 1938). Розстріляний.

Начальник 3 відділку та помічник начальника (28 I - 22 IV 1937), заступник начальника (22 IV 1937 - 20 V 1938) **Ратинський-Футер** Аркадій Маркович (1902 - 1939). Навчався у підготовчому класі єврейського ремісничого училища у Києві, один рік - на вечірніх курсах для робітників. Розстріляний.

Начальник 7 відділку (до 8 II 1937) **Писарєв-Фукс** Володимир Львович (1900 -1938). Засуджений до ВМН.

Начальник 9 відділку (1936 - 23 I 1937) **Рогоgь** Марк Павлович (1905 - 1941). Освіта: Вища прикордонна школа ОҐПУ СРСР у Москві. Збожеволів. Реабілітований 1956.

Начальник віділення **Ґранський-Павлоцький** Йосиф Абрамович (1903). 2 IX 1938 засуджений до ВМН.

6-й відділ (транспортний)

Начальник (січень - 24 VI 1937) **Письменний** Яків Вульфович (1902 - 1937). Закінчив вечірні загальноосвітні курси на ст. Знаменка Херсонської губ. та правовий факультет Харківського інституту народного господарства (1924). Розстріляний. Реабілітований 1957.

Начальник відділку (січень - 27 IX 1937) **Душник** Арон Ісаакович (*1902). Освіта середня. Після 1939 (звільнений з посади) доля невідома.

7-й відділ (іноземний). Займався розвідкою.

[У виданні «ЧК-ҐПУ-НКВД в Україні» відомостей про співробітників немає.]

8-й відділ (обліково-статистичний ОСО)

Начальник (січень - 26 VII 1937) **Умов** Ілля Абрамович (*1895). Освіта середня. Після 1938 доля невідома.

Т.в.о. начальника (... серпень 1937 - вересень 1938 ...) **Альтзіцер** Соломон Абрамович (*1898). Секретарював у трійках. Освіта: 5 класів міського 6-класного училища. Звільнений з посади 4 VII 1939.

9-й відділ (спецвідділ).

Займався мобілізаційними планами, допусками на підприємства

[У виданні «ЧК-ҐПУ-НКВД в Україні» відомостей про співробітників немає.]

10-й відділ (тюремний; Управління місць ув'язнення)

Начальник (9 I 1935 - 26 VII 1937) **Крауклiс** Ян Кріш'янович (1895 - 1938). Освіта: чотирьохкласне парафіальне училище. Розстріляний.

Начальник (3 X 1937 - 3 IV 1938) **Новаковський** Нісон Шльомович (1894 - 1938). Освіта: чотири класи ґімназії. Розстріляний.

11-й відділ (водно-транспортний)

[У виданні «ЧК-ҐПУ-НКВД в Україні» відомостей про співробітників немає.]

12-й відділ (спецзв'язок)

Начальник (1 XI 1937 - 29 III 1938) **Бриль** Михайло Ілліч (*1905). Після 1938 доля невідома.

Відділ кадрів

Помічник начальника (до 29 VII 1937) **Бутовський** Ізраїль Михайлович (1898 - 1938). Розстріляний.

Відділ резервів

Т.в.о. начальника (з 22 VII 1937), начальник (13 VIII - 3 X 1937) **Новаковський** Нісон Шльомович (1894 - 1938). Розстріляний.

Відділ трудових колоній (ОТК)

Начальник **Ахматов** Лев Соломонович (*1899). 1937 засуджений до ВМН.

Управління робітничо-селянської міліції

Начальник (з 1934 - 17 VII 1937) **Бачинський** Миколай Станіславович (1894 - 1937). Розстріляний. Реабілітований.

Заступник начальника (21 XII 1936 - 23 I 1937) **Шостак-Соколов** Петро Григорович (1896 - 1937). Освіта: три класи початкової школи. Розстріляний.

Заступник начальника (17 III 1937 - 9 III 1938; 17 VII - листопад 1937 - т.в.о. начальника) **Камінський** Яків Зельманович (*1891). Освіта: чотири класи шостикласного міського училища в Миколаєві. Дата смерті невідома (1957 реабілітований).

Управління прикордонної та внутрішньої охорони

Начальник (липень 1934 - 1 II 1938) **Лєпін (Лієпіньш)** Андрій Генріхович (1896 - 1938). Освіта: початкова школа, Вольмарська вчительська семінарія (1917) та Одеська школа прапорщиків (1917). Розстріляний.

Заступник начальника (2 VI 1936 - вересень 1937) **Семенов** Петро Васильович (*1898). Освіта: двохкласна школа. 1937 заарештований. Подальша доля невідома.

Заступник начальника (28 VI 1937 - 28 IV 1938) **Нікельберґ** Гавриїл Лазаревич (*1901). Після 1945 доля невідома

Помічник начальника відділу бойової підготовки (з 1935) **Калмар** Марк Дезидерович (1890 - 1938). Розстріляний. Реабілітований 1989.

Адміністративно-господарче управління (АХУ)

Начальник (20 VIII 1934 - 8 VIII 1937) **Циклiс** Савелій Михайлович (1888 - 1938). Освіта: політехнічний технікум (не закінчив). Розстріляний. Реабілітований.

Начальник (23 VIII 1937 - 8 III 1938) **Марусинов-Бернштейн** Олександр Іванович (*1895). Закінчив приватну ґімназію в Катеринославі (1915). Після 1938 доля невідома.

Управління шосейних доріг (УШОСДОР)

Начальник (15 X 1936 - 29 III 1937) **Островський** Йосип Маркович (1895 - 1937). Освіта: початкова школа у Звенигородці (1907). Розстріляний.

Т.в.о. начальника (29 III 1937 - 5 IV 1938) **Каґан** Борис Бенціонович (*1894). Освіта: два класи початкового училища. Після 1940 доля невідома.

Київська міжкрайова школа ҐУҐБ НКВД

Начальник-комісар (7 X 1935 - 13 II 1937) **Корнєв (Капемос)** Марк Борисович (*1900). Освіта початкова. Після 1938 доля невідома.

Дорожно-транспортний відділ ҐУҐБ НКВД Південних залізниць

Начальник (19 VIII 1937 - літо 1938) **Леопольд-Ройтман** Даниїл Самійлович (*1901). Освіта: талмуд-тора у м.Рашків Подільської губ. Після арешту (1938) доля невідома.

- Південно-Донецьких залізниць

Начальник (27 VII - 15 VIII 1937; з 15 VIII - Північно-Донецьких) **Ляшик** Володимир Іванович (*1900). Освіта: чотири класи училища. Після 1937 доля невідома.

Кара-Мурза А. А., Поляков Л. В. Русские о большевизме: Опыт аналитич. антологии. СПб.: Русский Христианский гуманитарный ин-т, 1999. 440 с. 2000 прим.

Ковальчук Галина Іванівна (нар. 1953). Співробітники УНІК - жертви політичних репресій // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Вип. 2. К., 1999. С. 52-94.

Петров Никита Васильевич, Скоркин Константин Владиславович. Кто руководил НКВД, 1934-1941: Справочник / Об-во «Мемориал». Москва: Звенья, 1999. 504 с.

У довіднику описано структуру центрального апарату НКВД СРСР і його місцевих органів за 1934-41, дано життєписи й послужні списки понад 500 керівних працівників «органів». Робота авторів-упорядників почалася 1977 з перегляду газетних публікацій офіційних передвиборних матеріалів, що містили довідки про кандидатів у депутати рад усіх рівнів. Було переглянуто списки співробітників НКВД-НКГБ-МГБ-МВД, нагороджених орденами й медалями, регулярно друковані в «Известиях» та «Ведомостях Верховного Совета СССР» у 1930-ті – 1940-і. Згодом було переглянуто обліково-партійні документи: реєстраційні бланки, заповнювані на членів партії під час обміну партійних документів (Російський держ. архів соціально-політичної історії. Ф. 17. Оп. 99, 107 та 108), а також особові справи членів номенклатури ЦК ВКП(б) – КПРС (Там само. Оп. 100). Здійснено повний перегляд наказів НКВД-МВД з особового складу за 1935-56 (Державний архів Рос. Федерації. Ф. 9401. Оп. 1), наказів ВЧК-ОГПУ та НКВД-НКГБ за 1921-45 тощо. Протягом 1920-х вони виходили по 300-600 на рік, у 1930-ті – від 1 до 3 тисяч, у 1950-52 – від 5 до 6 тисяч.

НКВД УСРР-УРСР утворено 13 VII 1934 наказом НКВД № 001.

Наркоми внутрішніх справ:

Балицький Всеволод Аполлонович: 15 VII 1934 – 11 V 1937
Леплевський Ізраїль Мойсейович: 14 VI 1937 – 25 I 1938
Успенський Алєксандр Іванович: 25 I 1938 – 14 XI 1938
Кобулов Амаяк Захарович (в. о.): 7 XII 1938 – 2 IX 1939
Сєров (Серов) Іван Алєксандрович: 2 IX 1939 – 25 II 1941

Заступники наркома, 1934-37:

Кацнельсон Зіновій Борісович: 31 VII 1934 – 7 IV 1937
Карлсон Карл Мартинович: 17 X 1936 – 20 VII 1937
Іванов Васілій Тімофеєвич: 3 IV 1937 – 20 VII 1937
Стєпанов (Степанов) Міхаїл Архіпович: 20 VII 1937 – 31 I 1938

Див.: Слуцкий Борис. Книга-справочник о палачах // Новое русское слово. 2000. 3 апреля.

Книги памяти жертв политических репрессий в СССР: Аннотир. ук. СПб., 2004.

Репресії в Україні (1917-1990 рр.): Науково-допоміжний бібліографічний покажчик / Автори-упорядники Євдокія Кононівна Бабич[114], Валентина Василівна Патока. К.: Смолоскип, 2007. 519 с. 1000 прим.

Хронологічно покажчик продовжує роботу Держ. іст. б-ки України (1992), тому збігається з періодом незалежності. 4192 позицій – збірники документів і розвідок, монографії, статті в журналах і збірниках, що вийшли друком в Україні. Структура покажчика: Формування тоталітарної системи (с. 33-108), Сторінки історії масового терору (с. 109-337), Україна в умовах десталінізації, 1953-1980-ті рр. (с. 339-399), Комуністичний режим і церква (с. 401-426), Реабілітація жертв політичних репресій (с. 427-443). Іменний покажчик.

[114] Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 17-18 (В.В.Патока).

Перша редакція передмови: Білокінь С. Історіографія державного терору й тероризму в СРСР: проблеми систематизації й періодизації (с. 11-31. 87 прим.).

Політичні репресії в Україні (1917-1980-ті рр.): Бібліогр. покажчик / Упорядники: С. Калитко, Олександр Рубльов, Роман Подкур, Лариса Шевченко. К.; Житомир: Полісся, 2007. 456 с. 300 прим.

Покажчик включає видання, що так чи інакше стосуються здійснення державного терору в Україні. Побудований за валовою кириличною абеткою. Іменний покажчик.

Перша передмова: Подкур Р. Ю., Рубльов О. С. Історіогрфія політичних репресій в Україні, друга половина 1980-х – 1990-ті рр. (с. 4-35). Друга редакція другої передмови: Білокінь С. Історіографія державного терору й тероризму в СРСР: проблеми систематизації й періодизації (с. 36-66. 128 прим.).

Управління (Рос. імперія):

Шилов Денис Николаевич. Государственные деятели Российской империи: Главы высших центральных учреждений, 1802-1917: Биобиблиографический справочник / Европейский университет в Санкт-Петербурге. Изд. 2, испр. и доп. СПб., 2002. 936 с.

Із змісту: **Барк** Пьотр Львович (С. 65-67), **Бібіков** Дмітрій Ґавріловик (С. 83-85), **Бобрінський** Алексей Алєксандрович (С. 93-97), **Бобрінський** Владимир Алексеєвич (С. 99-101), **Бунге** Николай Христіанович (С. 109-116), **Ванновський** Пьотр Семьонович (С. 123-127), **Вітте** Сергей Юльєвич (С. 135-143), **Грейг** Самуїл Алексеєвич (С. 215-218), **Діков** (Диков) Іван Михайлович (С. 242-246), **Дрентельн** Александр Романович (С. 258-260), **Завадовський** Петро Васильович (С. 273-276), **Ігнатьєв** Николай Павлович (С. 89-293), **Ізвольський** Пьотр Пєтрович (С. 302-304), **Ковалевський** Євграф Петрович (С. 333-335), **Кочубей** Віктор Павлович (С. 362-365), **Крівошеїн** (Кривошеин) Аполлон Константинович (С. 373-375), **Крижанівський** Сергій Юхимович (С. 376-380), **Кушелєв-Безбородько** Александр Ґріґор'євич (С. 398-400), **Лєвашов** Василій Васильєвич (С. 409-411), **Лівен** (Ливен) Андрей Александрович (С. 414-415), **Лівен** (Ливен) Карл Андреєвич (Карл Христофор; С. 415-417), **Лобанов-Ростовський** Алексей Борисович (С. 419-422), **Маков** Лев Савович (С. 440-442), **Марченко** Василь Романович (28 XII 1782, Могильов – 6 XII 1840; С. 448-449); **Немєшаєв** (Немешаев) Клавдій Семьонович (С. 507-509), **Олів** Сергей (Сергей Николай Симон) Васільєвич (Вільгельмович; С. 532-534), **Паскевич** Іван Федорович (С. 552-558), **Перовський** Лев Алексеєвич (С. 564-567), **Розумовський** Олексій Кирилович (С. 620-622), **Сіпягін** (Сипягин) Дмітрій Сергеєвич (С. 667-669), **Старицький** Єгор Павлович (С. 681-684), **Стахович** Павло Олександрович (С. 684-686), **Столипін** (Столыпин) Пьотр Аркадьєвич (С. 689-694), **Стояновський** Николай Іванович (С. 694-697), **Строганов** Александр Ґріґор'євич (С. 697-701), **Трєпов** (Трепов) Александр Фьодорович (С. 755-758), **Трощинський** Дмитро Прокопович (С. 758-760), **Уваров** Сергей Семьонович (С. 762-766), **Чевкін** (Чевкин) Константин Владимирович (С. 798-802), **Шауфус** (Шаффгаузен-Шенберг-Ек-Шауфус) Николай Константинович (С. 814-815), **Щербачов** Александр Николаєвич (С. 861-863).

Управління (сов. період):

Биков В. М., Соколов А. К. Делегати України на з'їздах Рад в роки утворення СРСР // Проблеми історіографії та джерелознавства історії України: Міжвузівський зб. наук. праць. [Дніпропетровськ,] 1991. С. 201-210.

Політика коренізації в радянській Україні (1920-1930-і рр.): Наук.-доп. бібліогр. пок. / Упоряд. та авт. вступ. ст.: П. Бондарчук, В. Даниленко, Г. Єфіменко. К., 2003.

Лозицький Володимир Сергійович. Політбюро ЦК Компартії України: історія, особи, стосунки (1918-1991). К.: Геneза, 2005. 368 с.: іл.

Із змісту: Структура апарату ЦК Компартії України (1918-1991; С. 131-144).

Біографічні довідки на членів і кандидатів у члени Політбюро ЦК Компартії України (С. 145-296).

Склад Політбюро, Оргбюро і Секретаріату ЦК Компартії України (1918-1991; С. 297-328).

Склад членів і кандидатів у члени ЦК Компартії України, обраних на I-XXVIII партійних з'їздах (1918-1991; С. 329-365).

«Реабілітовані історією», серія.

– Постанова Президії Верховної Ради України «Про підготовку багатотомного науково-документального видання про жертви репресій на Україні». 6 IV 1992 року. № 2256-XII. Підп.: І. Плющ.

– Постанова Кабінету міністрів України «Про підготовку і випуск серії книг «Реабілітовані історією». 11 IX 1992 року. № 530:

«2. Для організації роботи по підготовці зазначеної серії книг затвердити Головну редакційну колегію у складі: Тронько П. Т. (голова), Горбик В. О., Горбатюк В. С., Данилюк Ю. З. (заступник голови), Дяченко Ю. П., Жулинський М. Г. (за його згодою), Замлинський В. О., Іваненко Б. В., Ковтун Г. К. (заступник голови), Коломієць В. С., Кондуфор Ю. Ю., Кудрицький А. В., Курас І. Ф., Марчук Є. К., Пиріг Р. Я., Пшеніков О. М., Різниченко Г. А., Репринцев В. Ф., Рубльов О. С. (відповідальний секретар), Скляренко Є. М., Сохань П. С., Шемшученко Ю. С.

Раді Міністрів Республіки Крим, державним адміністраціям областей, мм. Києва і Севастополя затвердити редакційні колегії томів серії, створити при них штатні редакційно-видавничі групи для підготовки рукописів, організувати їх фінансування й матеріально-технічне забезпечення за рахунок місцевих бюджетів і коштів громадських організацій».

Вінницька обл. (куратор Подкур Р. Ю.). Кн. 1 (2006), 2 (2007).

Волинська обл. (куратор Дмитрук В. І.).

Дніпропетровська обл. (куратор Бажан О. Г.). Кн. 1 (2002), 2 (2003), 3 (2004), 4 (2005).

Донецька обл. (куратор Дмитрук В. І.). Кн. 1 (2004), 2 (2005), 3 (2006), 4 (2007), 5 (2008).

Житомирська обл. (куратор Маньковська Р. В.). Кн. 1 (2006).

Івано-Франківська обл. (куратор Маньковська Р. В.). Кн. 1 (2004), 2 (2006).

Закарпатська обл. (куратор Дмитрук В. І.). Кн. 1 (2003), 2 (2004).

Запорізька обл. (куратор Скляренко Є. М.). Кн. 1 (2004), 2 (2005), 3 (2006).

Київ. -

Київська обл. (куратор Бажан О. Г.). Кн. 1 (2004), 2 (2006).

Кіровоградська обл. (куратор Скляренко Є. М.). Кн. 2 (2004), 3 (2005), 4 (2006).

Луганська обл. (куратор Скляренко Є. М.). Кн. 1 (2004), 2 (2005), 6 (2006).

Львівська обл. (куратор Маньковська Р. В.). -

Миколаївська обл. (куратор Васильєв В. Ю.). Кн. 1 (2005), 2 (2006), 3 (2007), 4 (2008).

Одеська обл. (куратор Васильєв В. Ю.). -

Полтавська обл. (куратор Бажан О. Г.). Кн. 2 (2004), 3 (2005), 4 (2006), 5 (2007).

Рівненська обл. (куратор Подкур Р. Ю.). Кн. 1 (2006).

Сумська обл. (куратор Бажан О. Г.). Кн. 1 (2005).

Тернопільська обл. (куратор Бажан О. Г.). -

Харківська обл. (куратор Тронько П. Т.). Кн. 1 (2005).

Херсонська обл. (куратор Дмитрук В. І.). Кн. 1 (2005).

Хмельницька обл. (куратор Подкур Р. Ю.). Кн. 1 (2008).

Черкаська обл. (куратор Маньковська Р. В.). Кн. 1 (2006), 2 (2002), 3 (2003), 4 (2004), 5 (2005).

Чернівецька обл. (куратор Скляренко Є. М.). Кн. 1 (2007).

Чернігівська обл. (куратор Подкур Р. Ю.).

АР Крим (куратор Васильєв В. Ю.). Кн. 1 (2004), 2 (2005), 3 (2006), 4 (2008).

Голодомор:

Голодомор в Україні 1932-1933 рр. / Упоряд.: Лариса Миколаївна Бур'ян (нар. 24 X 1946), Інна Еміліївна Рікун (нар. 1 VI 1947). Од.; Льв., 2001.

Марочко Василь Іванович (5 II 1956, с. В. Чернігівка Овруцького р-ну Житомир. обл.), Мовчан Ольга Миколаївна (21 III 1955, Москва, РФ). Голодомор в Україні 1932-1933 років: Хроніка. К.: «Києво-Могилянська академія», 2008. 294 с.

ОУН:

Верига Василь (нар. 1922). Втрати ОУН в часі Другої Світової війни або "Здобудеш українську державу або згинеш у боротьбі за неї". Торонто: Науково-дослідний інститут ім. О. Ольжича, Новий шлях, 1991. 206 (+ 2) с.

Німецька окупація:

Berkhoff Karel C. Ukraine under Nazi Rule, 1941-1944: Sources and Finding Aids. Part II. Published Materials // Jahrbucher fur Geschichte Osteuropas 45 (1997). H. 2.

Дубик М. Г. Довідник про табори, тюрми та гетто на окупованій території України, 1941-1944. К., 2000. 304 с.

Україна партизанська, 1941-1945: Партизанські формування та органи керівництва ними: Науково-довідкове видання / Авт.-упор. Володимир Сергійович Лозицький, О. В. Бажан, А. В. Кентій, О. С. Ткач. К.: Парламентське вид-во, 2001. 319 (+ 1) с. 500 прим.

УПА:

Здіорук Сергій Іванович, Гриневич Людмила Володимирівна, Здіорук Ольга Іванівна. Покажчик публікацій про діяльність ОУН та УПА, 1945-1998 рр. К., 1999. 173 (+ 3) с. 200 прим.

Кокін Сергій Анатолійович (нар. 1959). Анотований покажчик документів з історії ОУН і УПА у фондах Державного архіву СБУ. Вип. 1. Анот. покажчик документів з фонду друк. видань, 1944-1953. К., 2000.

Содоль Петро. Українська Повстанча Армія, 1943-1949: Довідник. Том 1-2. Нью-Йорк, 1994-95.

Опір:

Стасюк Олександра. Видавнича політика ОУН періоду радянської окупації українських земель (1944-1950 рр.) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 329-356.

Українська Громадська Група сприяння виконанню Гельсінкських угод / Укладач Євген Захаров. Том 1: Особистості. Харків: Фоліо, 2001. 204 (+ 4) с. 43 довідки. 1000 прим.

Міжнародний біоґрафічний (sic) словник дисидентів країн Центральної та Східної Європи й колишнього СРСР. Т. 1. Україна. Част. 1. Харків: Харківська правозахисна група; «Права людини», 2006. С. 1-516; Част. 2. С. 517-1020.

Ч. 1. Із змісту: **Акагоші** Айріс (14 III, рік невідомий, Чехословаччина – 24 VII 1987; С. 26); **Алексеєва** (дів. пр. Славинська) Людмила Михайлівна (нар. 20 VII 1927, м. Євпаторія, Крим; С. 27-29); **Алтунян** Генріх Ованесович (24 XI 1933, м. Тбілісі, Грузія – 30 VI 2005, м. Харків; С. 30-32); **Андрушко** Володимир Васильович (нар. 5 XII 1929, с. Саджавка Надвірнянського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 33-36); **Антоненко-Давидович** Борис Дмитрович (5 VIII 1899, м. Ромни Сумської обл. – 9 V 1984, м. Київ; С. 37-40); **Антонів** Марія Михайлівна (нар. 8 IV 1932, с. Нежухів Стрийського р-ну Львівської обл.; С. 41-43); **Антонів** Олена Тимофіївна (17 XI 1937, м. Бібрка, Польща, тепер Львівської обл. – 2 II 1986, м. Львів; С. 44-45); **Антонюк** Зиновій Павлович (нар. 24 XII 1933, с. Деполтичі, Холмщина, тоді – у Люблінському воєводстві; С. 46-49); **Апанович** Олена Михайлівна (9 IX 1919, Симбірська губ., Росія – 21 II 2000, м. Київ; С. 50-53); **Бабич** Сергій Олексійович (нар. 13 XII 1939, с. Рогачів Баранівського р-ну Житомир. обл.; С. 54-57); **Барладяну-Бирладник** Василь Володимирович (нар. 23 VIII 1942, с. Шибка Григоріопольського р-ну, Молдова; С. 58-62); **Барсуківський** Володимир Федорович (13 III 1938, м. Одеса; С. 63-66); **Бердник** Олександр (Олесь) Павлович (25 XII 1927, с. Вавилове Снігурівського р-ну Херсонської, нині Миколаївської, обл. – 18 III 2003, м. Київ; С. 67-71); **Береславський** Микола Олександрович (нар. 18 V 1924, с. Новоспасівка Бердянського р-ну Запорізької обл. – 12 VIII 2006, м. Дніпропетровськ; С. 72-74); **Богораз** Лариса Йосипівна (8 VIII 1929, м. Харків – 6 IV 2004, Москва, Росія; С. 75-78); **Борозний** Степан Іванович (нар. 7 VII 1921, с. Монастириха Скалатського пов., тепер Гусятинського р-ну, Терноп. обл.; С. 79-81); **Бровко** Іван Бенедиктович (нар. 15 I 1915, с. Маячка Кобеляцького р-ну Полтавської обл.; С. 82-86); **Василик** Павло Якимович (8 VIII 1926, с. Бориславка Перемиського пов. Львів. воєводства – 12 XII 2004, м. Коломия; С. 87-91); **Великанова** Тетяна Михайлівна (3 II 1932, Москва – 19 IX 2002, там само; С. 92-95); **Винничук** Петро Миколайович (нар. 16 VIII 1954, с. Росохач Чортків-

ського р-ну Терноп. обл.; С. 96-98); **Вінс** Георгій Петрович (4 VIII 1928, м. Благовєщенськ, Росія – 11 I 1998, м. Елхард, шт. Індіана, США; С. 99-102); **Вінс** Петро Георгійович (нар. 1 V 1956, Київ; С. 103-105); **Вітів** Петро Іванович (нар. 15 VII 1956, с. Росохач Чортківського р-ну Терноп. обл.; С. 106-107); **Возняк-Лемик** Люба Євгенівна (нар. 30 IX 1915, с. Криниця Ново-Сончівського пов., Польща; С. 108-110); **Волинець** Методій (Михтодь) Іванович (нар. 3 III 1926, с. Іванівка, тепер Травневе, Коростишівського р-ну Житомир. обл.; С. 111-116); **Вудка** Юрій Ар'є (нар. 30 X 1947, м. Павлоград Дніпропетровськ. обл.; С. 117-118); **Гайовий** Григорій Титович (нар. 4 II 1937, с. Степанівка Менського р-ну Черніг. обл.; С. 119-122); **Гейко** (Матусевич) Ольга Дмитрівна (нар. 9 IX 1953, Київ; С. 123-126); **Гель** Іван Андрійович (нар. 17 VII 1937, с. Кліцко Городоцького р-ну Львів. обл.; С. 127-130); **Герчак** Григорій Андрійович (нар. 10 XII 1931, с. Солоне Заліщицького р-ну Терноп. обл.; С. 131-134); **Гінзбург** Олександр Ілліч (21 XI 1936, Москва – 19 VII 2002, Париж; С. 135-137); **Гірник** Олекса Миколайович (27 III 1912, м. Богородчани, нині Івано-Фр. обл. - 21 I 1978, м. Канів Черкаської обл.; С. 138-142); **Гончар** Іван Несторович (нар. 22 VIII 1935, с. Гаврилівка Вишгородського р-ну Київ. обл.; С. 143-144); **Горбаль** Микола Андрійович (10 IX 1940, за паспортом 6 V 1941, с. Воловець Горлицького пов. Краків. воєводства, Польща; С. 145-150); **Гордасевич** Галина Леонідівна (31 III 1935, м. Кременець Терноп. обл. – 11 III 2001, м. Львів; С. 151-154); **Горинь** Богдан Миколайович (нар. 10 II 1936, с. Кнісело Жидачівського р-ну Львів. обл.; С. 155-159); **Горинь** Михайло Миколайович (17 VI 1930, с. Кнісело; С. 160-163); **Горохівський** Левко Федорович (Леон Теодорович; нар. 15 II 1943, за документами 14 II, с. Носів Бережанського, нині Підгаєцького р-ну Терноп. обл.; С. 164-166); **Горська** Алла Олександрівна (18 IX 1929, м. Ялта – 28 XI 1970, Київ; С. 167-169); **Григоренко** Петро Григорович (16 X 1907, с. Борисівка Приморського р-ну Запорізької обл. – 21 II 1987, Нью-Йорк, США; С. 170-177); **Гриньків** Дмитро Дмитрович (нар. 11 VI 1948, с. Марківка Печеніжинського, нині Коломийського, р-ну Івано-Фр. обл.; С. 178-182); **Грицяк** Євген Степанович (нар. 9 VIII 1926, с. Стеців Снятинського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 183-187); **Губка** Іван Миколайович (нар. 24 III 1932, хут. Губки, с. Боброїди Жовківського р-ну Львів. обл.; С. 188-194); **Гук** Лідія Ларіонівна (нар. 28 X 1938, с. Сенча Лохвицького р-ну Полтав. обл.; С. 195-198); **Гуцул** Микола Дмитрович (нар. 14 VIII 1926, с. Глушків Городенківського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 199-200); **Ґерилюк-Купчинський** Петро-Йосафат (нар. 24 IX 1922, м. Краків, Польща; С. 201-204); **Ґерманюк** Богдан Васильович (нар. 20 VIII 1931, с. П'ядики, нині Коломийського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 205-207); **Ґлузман** Семен Фішелевич (нар. 30 IX 1946, Київ; С. 208-211); **Ґурдзан** Василь Васильович (23 I 1926, с. Лісковець Міжгірського р-ну Закарпатської обл. – 19 VI 2001, Київ; С. 212-214); **Демидів** Дмитро Ілліч (нар. 3 XII 1948, с. Печеніжин Коломийського р-ну Івано-Франківської обл.; С. 215-217); **Демчишин** Анатолій Іванович (нар. 12 VII 1941, с. Свобіде Волноваського-р-ну Донецької обл.; С. 218-219); **Дзюба** Іван Михайлович (26 VII 1931, с. Миколаївка Волноваського р-ну Донецької обл.; С. 220-224); **Долішній** Василь Михайлович (13 XI

1930, с. Підлужжя Тисменицького р-ну Станіславської, нині Івано-Фр. обл. – 31 XII 1995, там само; С. 225-226); **Дониченко** Євген Григорович (нар. 14 VII 1939, м. Донецьк; С. 227-228); **Драч** Іван Федорович (нар. 17 X 1936, с. Теліженці Тетіївського р-ну Київ. обл.; С. 229-233); **Дробаха** Олександр Іванович (нар. 25 VIII 1938, с. Олександрівка Приазовського р-ну Запорізької обл.; С. 234-237); **Дяк** Михайло Дмитрович (23 VIII 1935, с. Кальна Долинського р-ну Івано-Фр. обл. – 18 VIII 1976, там само; С. 238-241); **Заливаха** Опанас Іванович (26 XI 1925. с. Гусинка Куп'янського р-ну Харків. обл. – 23 IV 2007, м. Івано-Франківськ; С. 242-244); **Здоровий** Анатолій Кузьмович (нар. 1 I 1938, с. Цапівка Томашпільського р-ну Вінницьк. обл.; С. 245-247); **Зінкевич** Осип Степанович (нар. 4 I 1925, с. Малі Микулинці, нині Снятинського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 248-254); **Зісельс** Йосиф Самуїлович (нар. 2 XII 1946, м. Ташкент; С. 255-258); **Каваців** Йосафат (в миру Василь; нар. 5 I 1934, с. Яблунівка Стрийського р-ну Львів. обл.; С. 259-263); **Калинець** Ігор Миронович (нар. 9 VII 1939, м. Ходорів Львів. обл.; С. 264-267); **Калиниченко** Віталій Васильович (нар. 31 I 1938, сел. Васильківка Дніпропетровськ. обл.; С. 268-270); **Кампов** Павло Федорович (нар. 21 IX 1929, с. Ділок Мукачівськ. р-ну Закарп. обл.; С. 271-273); **Кандиба** Іван Олексійович (7 VI 1930, с. Стульно, округ Влодава, Польща – 8 XI 2002, м. Львів; С. 274-277); **Караванський** Святослав Йосипович (нар. 24 XII 1920, м. Одеса; С. 278-281); **Карась** Зиновій Семенович (нар. 9 III 1929, с. Журів Рогатинського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 282-285); **Квецко** Дмитро Миколайович (нар. 8 XI 1935, с. Слобода-Болехівська Долинського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 286-290); **Кириченко** Світлана Тихонівна (нар. 31 X 1935, Київ; С. 291-294); **Кічак** Ігор Йосипович (нар. 12 XII 1930, м. Коломия Івано-Фр. обл.; С. 295-298); **Клебанов** Володимир Олександрович (нар. 14 VI 1932, Бєларусь; С. 299-302); **Климчак** Богдан Степанович (нар. 22 VII 1937, с. Себечів Сокальського, тоді Забузького, р-ну Львівської обл., тоді Польща; С. 303-305); **Коваленко** Іван Юхимович (13 I 1919, за метрикою 31 XII 1918, за паспортом 30 XII 1918, с. Лецьки Переяслав-Хмельницького р-ну Київ. обл. – 18 VII 2001, м. Боярка Києво-Святошин. р-ну Київ. обл.; С. 306-309); **Ковальов** Сергій Адамович (нар. 2 III 1930, м. Середина-Буда Сумської обл.; С. 310-313); **Коляска** Іван Васильович (5 X 1915, Канада – 21 X 1997, Київ; С. 314-316)[115]; **Коневич** Іван Йосипович (нар. 10 III 1931, с. Брошнів Рожнятівського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 317-319); **Концевич** Євген Васильович (нар. 5 VI 1935, с. Млинище Житомир. р-ну і обл.; С. 319-322); **Корольчук** Семен Ісидорович (нар. 11 XI 1930, с. Глинськ Здолбунів. р-ну Рівненської обл.; С. 323-325); **Костенко** Ліна Василівна (нар. 19 III 1930, м. Ржищів Київ. обл.; С. 326-328); **Корягін** Анатолій Іванович (нар. 15 IX 1938, м. Канськ Красноярського краю; С. 329-331); **Коц** Микола Георгійович (Юрійович; нар. 4 XII 1930, с. Гуща Любомльського р-ну Волинської обл.; С. 332-335); **Коцюба** Леся (Олександра) Йосипівна (18 III 1921, с. Веселе Хортицького р-ну Запорізької обл. – 18 IX 1987, м. Ніжин; С. 336-337); **Коцюбинська** Михайлина Хомівна (нар. 18 XII 1931, м. Київ; С. 338-340); **Кочур**

[115] Укр. голос. 1997. 10 XI. Ч. 41. С. 7.

Григорій Порфирович (17 XI 1908, с. Феськівка Менського р-ну Чернігів. обл. – 15 XII 1994, м. Ірпінь Київ. обл.; С. 341-343); **Кравець** Андрій Миколайович (21 III 1943, с. Росохач Чортків. р-ну Тернопільськ. обл. – 11 IX 1996, там само; С. 344-346); **Кравченко** Валерій Олексійович (2 I 1946, м. Беговат Ташкент. обл., Узбекистан; С. 347-350); **Красівський** Зеновій Михайлович (12 XI 1929, с. Витвиця Долинського р-ну Івано-Фр. обл. – 20 IX 1991, м. Моршин; С. 351-355); **Кукса** Віктор Іванович (нар. 13 II 1940, с. Саварка Богуслав. р-ну Київ. обл.; С. 356-359); **Кулинин** Василь Іванович (нар. 21 XI 1943, с. Липа Долинського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 360-364); **Кульчинський** Микола Георгійович (нар. 10 IV 1947, м. Дубно Рівненської обл.; С. 365-367); **Курило** Василь Олексійович (2 IV 1921, с. Церківна Болехівського р-ну Івано-Фр. обл. – 1 V 2004, м. Львів; С. 368-370); **Куценко** Григорій Петрович (нар. 5 I 1949, с. Іванівка Ставищенського р-ну Київ. обл.; С. 371-373); **Левін** Аркадій Зіновійович (1 XII 1933, м. Почеп Брянської обл., Росія – 3 I 1978, м. Хайфа, Ізраїль; С. 374-376); **Лесів** Ярослав Васильович (3 I 1943, с. Лужки Долинського р-ну Івано-Фр. обл. – 19 X 1991, м. Болехів Івано-Фр. обл.; С. 377-379); **Лисий** Микола Степанович (9 V 1941, с. Росохач Чортківського р-ну Терноп. обл.; С. 380-382); **Литвин** Юрій Тимонович (26 XI 1934, с. Ксаверівка Васильківського р-ну Київ. обл. – 5 IX 1984, с. Кучино Чусовського р-ну Пермської обл., Росія; С. 383-387); **Лісовий** Василь Семенович (нар. 17 V 1937, с. Старі Безрадичі Обухівського р-ну Київ. обл.; С. 388-391); **Лісова** (Гриценко) Віра Павлівна (нар. 5 I 1937, м. Кагарлик Київ. обл.; С. 392-395); **Лукаш** Микола Олексійович (19 XII 1919, м. Кролевець Сумської обл. – 29 VIII 1988, Київ; С. 397-397); **Лук'яненко** Левко Григорович (нар. 24 VIII 1928, за документами – 1927, с. Хрипівка Городнянського р-ну Чернігів. обл.; С. 398-402); **Лупиніс** Анатолій Іванович (21 VII 1937, с. Новоолександрівка Червоноармійського р-ну Донецької обл. – 5 II 2000, Київ; С. 403-406); **Луцик** Михайло Петрович (нар. 31 XII 1921, с. Волосянка Сколівського р-ну Дрогобицької обл., Польща, нині Сколівський р-н Львівської обл.; С. 407-411); **Мазур** Дмитро Дмитрович (нар. 5 XI 1939, с. Гута-Логанівська Малинського р-ну Житомирської обл.; С. 411-414); **Маковійчук** Григорій Трохимович (нар. 30 I 1935, с. Івча Літинського р-ну Вінницької обл.; С. 415-418); **Макух** Василь Омелянович (14 XI 1927, с. Карів Рава-Руського, нині Сокальського р-ну Львівської обл. – 6 XI 1968, Київ; С. 419-421); **Малинкович** Володимир Дмитрович (нар. 28 VIII 1940, м. Суми; С. 422-424); **Маринович** Мирослав Франкович (нар. 4 I 1949, с. Комаровичі Старо-Самбірського р-ну Дрогобицької, нині Львівської, обл.; С. 425-428); **Мармус** Володимир Васильович (нар. 21 III 1949, с. Росохач Чортківського р-ну Терноп. обл.; С. 429-433); **Мармус** Микола Васильович (нар. 1 IV 1947, с. Росохач; С. 434-436); **Марченко** [Умрилов] Валерій Веніамінович (16 IX 1947, Київ – 7 X 1984, м. Ленінград, тюремна лікарня; С. 437-441); **Марченко** (Смужаниця) Ніна Михайлівна (нар. 7 II 1929, с. Гатне Києво-Святошинського р-ну Київ. обл.; С. 441-445); **Масютко** Михайло Савич (18 XI 1918, с. Чаплинка Херсонської обл. – 18 XI 2001, м. Луцьк; С. 446-452); **Матвіюк** Кузьма Іванович (нар. 2 I 1941, с. Ілляшівка Старокостянтинівського р-ну Хмельницької обл.; С. 453-456); **Матусевич**

Микола Іванович (нар. 19 VII 1947, с. Матюші Білоцерківського р-ну Київ. обл.; С. 457-458); **Мелень** Мирослав Олексійович (13 VI 1929, у вироці 13 IX, с. Фалиш Стрийського р-ну Львів. обл.; С. 459-464); **Мельник** Михайло Спиридонович (14 III 1944, с. Ординці Погребищенського р-ну Вінницької обл. – 9 III 1979, с. Погреби Броварського р-ну Київ обл.; С. 465-467); **Мешко** Оксана Яківна (30 I 1905, с. Старі Санджари Полтавської обл. – 2 I 1991; С. 468-473); **Микитко** Яромир Олексійович (нар. 12 III 1953, м. Прокоф'євськ Кємеровської обл., Росія; С. 474-477); **Михайленко** Ганна Василівна (нар. 30 IV 1929, с. Михновець Турківського пов. Львівського воєводства, нині Польща; С. 478-484); **Мороз** Валентин Якович (нар. 15 IV 1936, с. Холонів Горохівського р-ну Волинської обл.; С. 485-488); **Москаленко** Георгій Митрофанович (нар. 24 VII 1938, м. Одеса; С. 489-491); **Мотрюк** Микола Миколайович (нар. 20 II 1949, с. Казанів Коломийського р-ну Івано-Фр. обл.; С. 492-495); **Мурженко** Олексій Григорович (23 XI 1942, м. Лозова Харків. обл. – 31 XII 1999, Нью-Йорк, США; С. 496-499); **Набока** Сергій Вадимович (26 IV 1955, м. Тула, Росія – 18 I 2003, Київ; С. 500-504).

Ч. 2. Із змісту: **Ніклус** Март Олав (нар. 22 IX 1934, м. Тарту, Естонія; С. 526-528); **Овсієнко** Василь Васильович (нар. 8 IV 1949, с. Леніне (Ставки) Радомишльського р-ну Житомир. обл.; С. 529-532); **Оленчак** Михайло Васильович (нар. 21 XI 1930, с. Почапи Золочів. р-ну Львів. обл.; С. 533-535); **Орлов** Юрій Федорович (нар. 13 VIII 1924, Москва); **Осадчий** Михайло Григорович (22 III 1936, с. Курмани Недригайлівського р-ну Сумської обл. – 5 VII 1994, Львів; С. 541-544); **Отченашенко** Павло Іванович (нар. 1 X 1941, м. Сарата Одеської обл.; С. 545-548); **Петраш** (Січко) Стефанія Василівна (1 IV 1925, с. Залуква Галицького р-ну на Станіславщині – 9 IX 1996, Львів; С. 549-554); **Підгородецький** Василь Володимирович (19 X 1925, с. Крушельниця Львів. обл. - 20 VIII 2004, Львів; С. 555-557); **Плахотнюк** Микола Григорович (нар. 8 V 1936, с. Фосфорит Щигровського р-ну Курської обл., Росія; С. 559-562); **Площак** Василь Федорович (10 II 1929, с. П'ядики, нині Коломийського р-ну Івано-Франківської обл. – 6 X 2001, там само; С. 563-564); **Площак** Мирослав Федорович (нар. 31 X 1931, с. П'ядики, нині Коломийського р-ну Івано-Франківської обл.; С. 565-567); **Плющ** Леонід Іванович (нар. 26 IV 1939, м. Нарин, Киргизія; С. 568-572); **Попадюк** Зорян Володимирович (нар. 21 IV 1953, Львів; С. 573-576); **Попадюк** Любомира Іванівна (28 IV 1928, м. Самбір на Львівщині – 19 IX 1984, там само; С. 577-579); **Попович** Оксана Зенонівна (2 II 1926, с. Жуків Обертинського (нині Тлумацького) р-ну Станіславської (нині Івано-Франківської) обл. – 22 V 2004, Івано-Франківськ; С. 580-583); **Приходько** Григорій Андрійович (нар. 20 XII 1937, с. Олександрополь Синельниківського р-ну Дніпропетровської обл.; С. 584-590); **Пронюк** Євген Васильович (нар. 26 IX 1936, с. Хом'яківка Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл.; С. 591-594); **Пяткус** Вікторас (нар. 17 V 1928 (в обліковій картці Пермських політ. таборів – 22 X 1930), с. Аляксандрай, Литва; С. 595-598); **Ратушинська** Ірина Борисівна (нар. 4 III 1954, Одеса; С. 599-602); **Ребрик** Богдан Васильович (нар. 30 VII 1938, с. Павлівка Тисменицького р-ру Івано-Франківської обл.; С. 603-605); **Різників** (Різниченко) Олекса Сергійович (нар. 24 II 1937, м. Єнакієве Сталінської, нині Донецької обл.; С. 606-611); **Розумний** Петро Павлович (нар. 7 III 1926, с. Чаплинка Магдалинів-

ського р-ну Дніпропетровської обл.; С. 612-615); **Романюк** Василь Омелянович (9 XII 1925, с. Химчин Косівського р-ну Івано-Франківської обл. – 14 VII 1995, Київ; С. 616-622); **Рубан** Петро Васильович (нар. 10 I 1940, Конотоп Сумської обл.; С. 623-626); **Руденко** Микола Данилович (19 XII 1920, с. Юр'ївка Луганської обл. – 1 IV 2004, Київ; С. 627-632); **Руденко** (Каплун) Раїса Панасівна (нар. 20 XI 1939, с. Петрівка Синельниківського р-ну Дніпропетровської обл.; С. 633-636); **Русин** Іван Іванович (нар. 8 XI 1937, с. Галичани (хут. Бурталь) Городоцького р-ну Львівської обл.; С. 637-639); **Сахаров** Андрій Дмитрович (21 V 1921, Москва – 14 XII 1989, там само; С. 640-649); **Сапеляк** Степан Євстахович (нар. 26 III 1952, с. Росохач Чортківського р-ну Тернопільської обл.; С. 650-653); **Саранчук** Петро Степанович (нар. 26 X 1926, с. Конюхи Бережанського, нині Козівського р-ну Тернопільської обл.; С. 654-657); **Сверстюк** Євген Олександрович (нар. 13 XII 1928, с. Сільце Горохівського р-ну Волин. губ.; С. 658-662); **Світлична** Надія Олексіївна (8 XI 1936, с. Половинкине Старобільського р-ну, Луганщина – 8 VIII 2006, Матаван, шт. Нью-Джерсі, США; С. 663-667); **Світлична** (Терещенко) Леоніда Павлівна (2 IV 1924, Київ – 18 II 2003, там само; С. 668-671); **Світличний** Іван Олексійович (20 IX 1929, с. Половинкине Старобільського р-ну, Луганщина – 25 X 1992, Київ; С. 672-676); **Семенюк** Клим Васильович (нар. 4 XII 1929, за ін. джерелами – 20 X 1931, с. Золотолин Костопільського р-ну Рівненської обл.; С. 677-682); **Сеник** Ірина Михайлівна (нар. 8 VI 1926, Львів; С. 683-686); **Сеньків** Володимир Йосафатович (нар. 24 VI 1954, с. Росохач Чортківського р-ну Тернопільської обл.; С. 687-689); **Сергієнко** Олесь (Олександр) Федорович (нар. 25 VI 1932, с. Тьоткіно Глушковського р-ну Курської обл., Росія; С. 690-694); **Симоненко** Василь Андрійович (8 I 1935, с. Біївці Лубенського р-ну Полтавської обл. – 14 XII 1963, Черкаси; С. 695-696); **Симчич** Мирослав Васильович (нар. 5 I 1923, с. Березів Вижний Косівського р-ну Івано-Франківської обл.; С. 697-701); **Січко** Василь Петрович (22 XII 1956, пос. Стекольний біля м. Маґадана, Росія – 17 XI 1997, Чикаґо, США; С. 702-707); **Січко** Володимир Петрович (нар. 26 VII 1960, м. Долина Івано-Франківської обл.; С. 708-711); **Січко** Петро Васильович (нар. 18 VIII 1926, с. Витвиця Долинського р-ну Івано-Франківської обл.; С. 712-717); **Скалич** (Покутник) Семен Федорович (нар. 9 X 1920, с. Довге Дрогобицького пов., нині Львівської обл.; С. 718-720); **Сліпий** Йосиф (17 II 1892, с. Заздрість Теребовлянського р-ну Тернопільської обл. – 7 IX 1984, Рим; С. 721-723); **Слободян** Микола Васильович (нар. 21 VI 1944, с. Росохач Чортківського р-ну Тернопільської обл.; С. 724-726); **Снєгірьов** Гелій (Євген) Іванович (14 X 1927, Харків – 28 XII 1978, Київ; С. 727-730); **Сокульський** Іван Григорович (13 VII 1940, хут. Червоноярський Синельниківського р-ну Дніпропетровськ. обл. – 22 VI 1992, Дніпропетровськ; С. 731-735); **Сорока** Михайло Михайлович (27 III 1901, с. Великі Гнилиці Підволочиського пов. на Тернопільщині – 16 VI 1971, сел. Озерний (Умор) Зубово-Полянського р-ну, Мордовія; С. 736-738); **Софяник** Олег Олексійович (нар. 4 V 1964, Севастополь; С. 740-741); **Старосольський** Любомир Зеновійович (нар. 8 V 1955, Стебник Дрогобицького р-ну Львів. обл.; С. 742-746); **Стасів-Калинець** Ірина Онуфріївна (6 XII 1940, Львів; С. 747-749); **Стрільців** Василь Степанович (13 I 1929, с. Загвіздя Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл. – 26 V 2004, Івано-Фраківськ; С. 750-752); **Строката** (Строкатова-Караванська) Ніна Антонівна (31 I 1926,

Одеса – 2 VIII 1998, Дентон, США; С. 753-756); **Стус** Василь Семенович (6 I 1938, с. Рахнівка Гайсин. р-ну Вінницьк. обл. – 4 IX 1985, сел. Кучино Чусовського р-ну Пермськох обл., Росія; С. 757-762); **Суровцова** Надія Віталіївна (5 III 1896, Київ – 13 IV 1985, Умань; С. 763-766); Танюк Лесь (Леонід) Степанович (нар. 8 VII 1935, Київ; С. 767-770); **Тереля** Йосип Михайлович (нар. 27 X 1943, с. Келечин Міжгірського р-ну Закарпатськ. обл.; С. 771-774); **Тимків** Богдан Іванович (24 IX 1935, с. Сівка-Войнилівська, нині Калуського р-ну Івано-Франківської обл.; С. 775-777); **Тимчук** Леонід Миколайович (нар. 3 IV 1935, Очаків Одеської обл.; С. 778-781); **Тихий** Олекса (Олексій) Іванович (27 I 1927, хут. Їжівка Костянтинівського р-ну Донецької обл. – 6 V 1984, Перм, тюремна лікарня, Росія; С. 782-786); **Ткачук** Ярема Степанович (нар. 26 IV 1933, с. Годи-Добровідка Коломийського р-ну Івано-Франківської обл.; С. 787-790); **Хейфец** Михайло Рувимович (нар. 18 I 1934, Ленінград, Росія; С. 791-794); **Хмара** Степан Ількович (нар. 12 X 1937, с. Боб'ятин Сокальського р-ну Львівської обл.; С. 795-798); **Холодний** Микола Костянтинович (31 чи 30 VII 1939, Ягідний хут., с. Краснопілля Коропського р-ну Чернігів. обл. – лютий 2006; С. 799-805); **Чорновіл** Вячеслав Максимович (24 XII 1937, за документами 1 I 1938, с. Єрки Звенигородського р-ну Черкаської обл. – 25 III 1999, Київ; С. 806-810); **Чорномаз** Богдан Данилович (нар. 9 II 1948, с. Стегніківці Терноп. обл. і р-ну; С. 811-816); **Чорномаз** Данило Григорович (23 XII 1917, с. Стегніківці Терноп. обл. і р-ну – грудень 1988, там само; С. 817-818); **Чупрей** Роман Васильович (нар. 1 VII 1948, с. Печеніжин, нині Коломийського р-ну Івано-Франківської обл.; С. 819-822); **Шабатура** Стефанія Михайлівна (нар. 5 XI 1938, с. Іванє-Золоте Заліщицького р-ну Тернопільської обл.; С. 823-825); **Шевченко** Віталій Никифорович (нар. 20 III 1934, Донецьк; С. 826-828); **Шевченко** Олесь Євгенович (нар. 22 II 1940, Сквира Київ. обл.; С. 829-834); **Шевчук** Анатолій Олександрович (нар. 6 II 1937, Житомир; С. 835-836); **Шовковий** Василь-Іван Васильович (нар. 7 VII 1950, с. Печеніжин, нині Коломийського р-ну Івано-Франківської обл.; С. 837-840); **Шумук** Данило Лаврентійович (30 XII 1914, с. Боремщина Володимир-Волинського пов., Польща, нині Любомльського р-ну на Волині – 21 V 2004, м. Красноармійськ Донецьк. обл.; С. 841-844); **Шухевич** (Березинський) Юрій Романович (нар. 28 III 1933, с. Оглядове Радехівського р-ну на Львівщині; С. 845-847; С. 845-847); **Юрчик** Микола Степанович (17 VI 1933, с. Брошнів Рожнятівського р-ну Івано-Франківської обл. – 31 VIII 1998, с. Вигода Долинського р-ну Івано-Франківської обл.; С. 848-849); **Юскевич** Артем Васильович (псевд. Юрій Мазепа-Бакаївський; 2 II 1931, с. Ратнів, нині Луцького р-ну Волинської обл. – 27 I 1982, Таллінн, Естонія; С. 850-852); **Якубівський** Михайло Михайлович (нар. 21 XI 1952, с. Вербівка Ружинського р-ну Житомир. обл.; С. 853-856).

Автори текстів Олександр Даніель, Борис Захаров, Євген Захаров, Геннадій Зубарєв, Володимир Каплун, Софія Карасік, Вахтанґ Кіпіані, Геннадій Кузовкін, Ніна Марченко, Микола Митрохін, Василь Овсієнко (120 статей, із них у співавторстві 25), Ірина Рапп, Степан Сапеляк. Персоналії містять силу коштовної інформації, зіпертої на джерельний архівний матеріал, здобутий передусім у сховищах кол. КҐБ, свідчення самих осіб, яким ці статті присвячено, а також усну традицію.

Разом з тим важко говорити про це видання як про успіх. По-перше, йому бракує історіографічного нарису, що охопив би закордонних

дослідників та їхні праці, як-от: Gaucher Roland. Opposition in the USSR, 1917-1967. Translated by Charles Lam Markman. New York, 1969, Funk & Wagnals, 547 pp. (Рец.: Українська книга. Philadelphia, Pa., 1971. Квітень-червень. Ч. 2. С. 53-55). У «Міжнародному біоґрафічному (sic) словнику дисидентів» однойменний рух починається з вигаданої дати **1954** (Т. 1, ч. 1, с. 15)[116], – коли не існувало навіть самого цього терміну. Просто – перший рік без Сталіна. Цей рік одержано не в результаті сенсаційної архівної знахідки, не як наслідок глибинного наукового аналізу, а прийнято як політичне рішення. Характерно, що читач не виявить у словнику дисидентів і статті «Дисидентство» у «Глосарії» (ч. 2), а це вже межує із звичайною неохайністю неназваного автора загальної концепції. Бо якщо концепція видання десь і існує, то вона все-таки доволі сумнівна й жодним чином теоретично не обґрунтована.

У результаті «дисидентами» проголошено В. Симоненка й А. Горську, кардинала Йосифа Сліпого та Патріарха Володимира (Романюка), які ними однозначно не були. До числа дисидентів включено окремих, дуже вибірково підібраних діячів УПА й не подано статей про представників близького до них середовища (Яр. Музика). Немає президента УГВР Кирила Осьмака (+ 1960). Немає відомостей про десять осіб, що увійшли до збірки Вяч. Чорновола «Лихо з розуму»: це Ярослав Геврич, Ігор Ґерета, Микола Гринь, Мирослава Зваричевська, Дмитро Іващенко, Євгенія Кузнєцова, Олександр Мартиненко, Ярослава Менкуш, Михайло Озерний, Мефодій Чубатий. Є стаття про Михайла Сороку, немає статті про його дружину Катерину Зарицьку. Є статті про Олену Компан та Олену Апанович, немає - про Михайла Брайчевського, Ярослава Дзиру, Галину Севрук, Людмилу Семикіну (може, це й правильно?). Поруч із статтями про кількох російських дисидентів, пов'язаних з Україною за місцем народження, вміщено статті про О. І. Ґінзбурґа, Ю. Ф. Орлова та А. Д. Сахарова, що за академічними критеріями мали увійти до іншого, але не до українського тому міжнародного словника. До речі, статті про Є. Г. Боннер тут також немає. Про мішанину такого роду Св. Патріарх Мстислав говорив – «Горох з капустою». Нарешті, у словнику немає, і це знов правильно, Івана Макаровича Гончара і людей його кола, а це не просто гурт людей, а увесь український Київ. Можна говорити ширше - зрештою, про всю Україну, себто про тисячі громадян, які між Україною й інтернаціоналом вибирали першу. Вони перебували в затяжному конфлікті з режимом, представляли опір йому, але... не були дисидентами.

Річ у тім, що серед цілей, які у явному вигляді ставила перед собою більшість представників українського опору, борців проти влади, або принаймні куди вони рухались, оминається головна - досягнення незалежної Української держави. Не маю сумнівів, що у шістдесятників

[116] Можливо, тут наслідується модернізована позиція Олега Бажана (Бажан О. Г. Дисидентські (опозиційні) рухи 1960-1980-х років в Україні // Енциклопедія історії України. Том 1: А - В. К.: Наукова думка, 2003. С. 395-396). У спільній праці з Ю. Данилюком (2000), де автори дотримувались терміну «опозиція», за нижню хронологічну межу було взято XX з'їзд КПРС. 2003 О. Бажан говорив про два етапи українського дисидентського руху, розпочинаючи перший із них з другої половини 1950-х. Джордж Лібер і Анна Мостович ведуть початок дисидентства з так само умовного року 1955 (Liber George and Mostovych Anna. Nonconformity and Dissent in the Ukrainian SSR, 1955-1975: A Select Bibliography. Cambridge, Mass.: Harvard Ukrainian Research Institute, c 1977).

переважала приналежність до маґістральної лінії українства і та фундаментальна традиційність, що в перспективі провадила до самостійності. Ґрунтуючись на любові до батьківщини, шістдесятництво продовжувало змагання вояків УПА. Натомість у дисидентів бачимо іншу маґістральну лінію – менший чи більший градус напруги в протиставленні до режиму.

У примірнику В. Овсієнка, яким я користувався, вказано на такі помилки: пропущено довідку «Бадзьо Юрій Васильович»[117], у добірці світлин двічі подано знімки Михайла Гориня, а Богдана Гориня немає, переплутано знімки Святослава Караванського та Василя й Володимира Січків. Треба зняти останні три рядки на с. 959. Переплутано текст на с. 962.

Самвидав:

Суперфин Габриэль. Каталог периодических и продолжающихся неформальных изданий на русском языке в Архиве Самиздата (SPI-1 AS), 1986-1990: часть первая. Мюнхен: RFE/RL Reserch Institut Samizdat Archive, 1991. xv, 331 c.

Репринт із серії „Материалы Самиздата“ (Вип. 8/91, 1991). Містить абетковий покажчик видань.

Жемкова Елена Борисовна. Новая периодика и самиздат на территории Советского Союза, 1987-1991: Каталог коллекций. Bremen: Forschungsstelle Osteuropa an der Universitat Bremen, 1992. 428 c.

Опис російських, українських та білоруських періодичних видань, зібраних в архіві Самвидаву у Бремені. Запис містить назву, місце видання, дату початку видання, комплектність, адреси та імена редакції та код архіву. Систематичний та географічний покажчики.

Незалежність:

Делегати Установчого з’їзду Народного руху України за перебудову / Ред. Олена Филимонівна Сергієнко (нар. 1937) // Три дні IX вісімдесят дев’ятого: Матеріали Установчого з’їзду Народного руху України за перебудову. К.: "Україна: Наука і культура", 2000. С. 426-479.

Список укладено за даними заповнених анкет.

Видавництва:

Головата Лариса. Український видавничий рух у Львові (липень-грудень 1941 р.) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 342-361.

Кошик Наталія. Українські книжкові та періодичні видання з краєзнавства і туристики 20-30-х років XX ст. у Львові: історіографічний аспект // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 63-79.

Головата Лариса. Репертуар «Українського видавництва у Львові» (1941): бібліографічна реконструкція, тенденції і чинники формування, тематико-типологічна структура // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 115-133.

Періодика:

Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника (з 1994 видає словник “Українська журналістика в іменах”) та київський Дослідницький центр

[117] Чи не за участь у виданнях МАУП?

історії української преси при Інституті журналістики (покажчики еміграційної періодики 1914-50 Наталі Сидоренко).

Майборода Раїса В., Шандра Валентина Степанівна. Покажчики змісту архівознавчих та археографічних видань // Укр. археогр. щорічник. Нова серія. Вип. 1. К., 1992. С. 418-436.

Історія "Українського голосу" в біографіях його основоположників і будівничих. Вінніпеґ: Фундація І. і Т. Гуменюків, 1995. [6], [II], 112 с.

Черняков Борис Іванович. Часописи політичних в’язнів російського царату XIX – початку XX ст.: Бібліогр. покажчик. К.: Київ. ун-т ім. Т. Шевченка; Ін-т системних досліджень освіти, 1996. 63 с. Тираж 100. (Повременные издания политических узников российского царизма XIX – начала XX ст.: Библиогр. ук.).

Праця відрізняється винятковою повнотою. Із змісту: Перелік видань (216 позицій; С. 16-37). Додатки (С. 38-39). Список источников (334 назв; С. 40-54).

Матяш Ірина Борисівна (нар. 1961). Українська архівна періодика [9 назв], 1920-1930-х рр. К., 1999. 1550 поз.

Романюк М., Галушко М. Українські часописи Львова, 1848-1939 рр.: Іст.-бібліогр. досл.: У 3 т. Том 1: 1848-1900. Льв., 2001.

Головата Лариса. Українські студентські часописи у роки Другої світової війни: особливості змісту, типологічні різновиди // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 73-98.

Домбровська Єлизавета. Матеріали до історії видання українських учительських часописів у Галичині (кін. XIX – поч. XX ст.) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 243-254.

Несоветские газеты (1918-1922 гг.): Каталог собрания Росс. нац. б-ки / Сост. Т. В. Акопян и др. СПб., 2003.

Сімутіна Алла. Періодика західної України 1939-40 рр. XX ст. як специфічна підструктура системи засобів масової інформації і пропаганди (За матеріалами газетної збірки ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 311-328.

Вдовичин Роксолана. Перші українські кооперативні періодичні видання в Галичині // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 80-87.

Дзюбан Орест. Преса Західної України другої половини 1941 р. як комплексне історичне джерело у дослідженні періоду державотворення // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 12 (2004). С. 375-409.

Кангиева Эдие Меметовна. Периодические издания крымскотатарской диаспоры как средство популяризации истории и культуры // Историческое краеведение Крыма на рубеже столетий. Симферополь, 2005. С. 73-80.

Курилишин Костянтин. Українська легальна преса періоду німецької окупації (1939-1944 рр.): Іст.-бібліогр. дослідження: У 2 тт. Льв., 2007. Том 1: А-М. 640 с.; Том 2: Н-Я. 592 с.

Описано 365 комплектів періодичних видань кол. спецфонду Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника.

Журнали:

“Бібліологічні вісті” (1923-30 [вид.: 1996]),

Передрук передмови з доданими покликами: Білокінь С. "Бібліологічні вісті": місце в культурі // Вісник Книжкової палати. К., 1996. Вип. 3. Вересень. С. 7-10.

Дубова Тетяна. Біобібліографія на сторінках «Бібліологічних вістей» // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 174-180.

Когут Софія. Зарубіжна тематика на сторінках часопису «Бібліологічні вісті» // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 165-173.

Рибчинська Наталія. «Бібліологічні вісті» (1923-1930) в контексті української книгознавчої періодики // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 145-155.

"Вісник Одеської комісії краєзнавства при ВУАН" (1924-30 [вид.: 1999]);

“Дзвони” (1931-39 [вид.: 1997]),

«Записки наукового товариства імеені Шевченка» (1892-2000).

Бібліографія Записок наукового товариства імені Шевченка / Укладач Василь Майхер. Ред. Олег Купчинський. Томи I-CCXL, 1892-2000. Льв., 2003. [2], 741, [1] с.: вкл. (НТШ, Комісія бібліографії і книгознавства). Тираж 500 прим.

"Искусство и печатное дело":

Рудзицкий Артур. Журналы "Искусство и печатное дело"; "Искусство. Живопись. Графика. Художественная печать"; "Искусство в Южной России" [1909-14]: Указатель содержания. К.: Ин-т истории Украины, 1991. 58 с. 421 запис. 300 прим.

Передмова: Білокінь С. Просвітителі. С. I-VIII.

"Киевская старина":

Черномория и Кубань в журнале "Киевская старина": Библиогр. ук. / Сост. В. А. Овчинникова и С. А. Слуцкая. Краснодар, 1991. 38 (+ 2) с. 38 записів. 100 прим.

Із змісту: Слуцкий А. И. [Введение]. С. 2-11.

Дубова Тетяна. Рецепція Галичини на Великій Україні в кінці XIX ст. (За матеріалами журналу «Кіевская старина» за перше десятиліття існування часопису, 1882-1891) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 13 (2005). С. 92-104.

Палієнко Марина [Палієнко Марина Геннадіївна (нар. 1968, Київ)] «Кіевская (sic) старина». К.: Темпора, 2005 (на обкл.: 2006).

1882-1906: Хронологічний покажчик змісту журналу: Науково-довідкове видання. 480 с.

Річний комплект журналу складався з 12 чисел або 4 томів. Протягом 25 років вийшло 94 томи (300 чисел) журналу. Обсяг кожного числа становив 10-12 друкованих аркушів, а всього річного комплекту – понад 150. Видавці: Феофан Гаврилович Лебединцев (1882-1887),

Олександр Степанович Лашкевич (1888-1889), його спадкоємці (№№ 1-3 за 1890), Ксенофонт Михайлович Гамалія (№№ 4-12 за 1890; 1891-1901) та Володимир Павлович Науменко (1902-06).

1882-1906: Систематичний покажчик змісту журналу: Науково-довідкове видання. 608 с.

Містить 6405 записів. Розділи: Історія (С. 5-156). Археологія (С. 157-181). Етнографія і фольклористика (С. 182-215). Літературознавство та мовознавство (С. 216-232). Художні твори (С. 233-243). Критика та бібліографія (С. 244-371). Хроніка (С. 372-425). Від редакції (С. 426-429). Некрологи (С. 430-436). Ілюстрації (С. 437-444). Предметно-тематичний покажчик (С. 445-466). Іменний покажчик (С. 467-539). Словник псевдонімів та криптонімів авторів «Киевской старины» (С. 540-577). Географічний покажчик (С. 578-596). Покажчик періодичних та серійних видань (С. 597-606).

Кінець XIX – початок XX ст.: У громадському та науковому житті України: Наукове видання. 384 с.: іл.

Дослідження (С. 5-154). Документи (С. 155-184). Автори «Киевской старины»: Короткий біографічний словник (С. 185-361). Іменний покажчик (С. 362-369). Список скорочень (С. 370). Фотододаток (С. 371-378). Слово подяки (С. 379-381). Про автора (С. 382).

Дубова Тетяна. Львівська книжка на сторінках журналу «Кіевская старина» (1882-1906): бібліографування і рецензування // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 68-74.

«Книгар» (1917-20).

Хміль Ольга. Оцінка поточних львівських видань у журналі «Книгар»: Літопис українського письменства (1917-1920) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 100-109.

"Летопись Екатериносл. уч. арх. комиссии" (1904-15 [вид.: 1991]),

"Листи до приятелів" (1953-1968):

Бабич Євдокія Кононівна, Патока Валентина Василівна. "Листи до приятелів", Кн. 1-176 (1953-1968): Сист. покажчик змісту. К.; Нью-Йорк: Одигітрія, 2002. 167 (+ 1) с. 500 прим.

"Літературно-науковий вістник":

Ясінський Богдан (1923-2002). "Літературно-науковий вістник": Покажчик змісту, Том 1-109, 1898-1932. К.; Нью-Йорк: Смолоскип, 2000. 542 (+ 2) с. (= ЗНТШ. Том 213). 9406 записів. Тираж не позначено.

"Назустріч" (1934-38 [вид.: 1999]),

"Наука і культура" (Вип. 1-31. 1966-2002 [вид.: 2003; 3128 поз.]

Рец.: Кур'єр Кривбасу. 2004. Червень. № 175. С. 142-148

"Пам'ятки України":

Бібліографічний покажчик змісту наукового часопису «Пам'ятки України: Історія та культура» за 1989-2001 рр. / Уклала В. Карпенко // Пам'ятки України. 2002. Ч. 1 (134). Спецвипуск. С. 1-64.

"Сіверянський літопис" (1995-2000, вид.: 2001. № 1),

Воїнов С. Журнал "Сіверянський літопис" за 1995-1999 рр.: Анот. покажчик змісту // Сівер. літопис. 2003. № 2-3 (50-51). 351 с.

"Труды Полтавской ученой архивной комиссии" (1905-17 [вид.: 1991]),

"Україна" (1907-32 [вид.: 1993]),

“**Україна**” Париж:

“Україна” (Париж). Ч. 1-10. 1949-1953: Покажчик / Уклав Іван Михайлович Забіяка (нар. 1953). К., 2000. 92 (+ 5) с.

934 записи.

“Укр. історик” (1963-97).

Вид.: кн. 140. 1999.

"Университетские известия"

Щербатюк В. М. Систематичний покажчик до "Университетских известий" за 1913-1919 рр. К., 1998. 25 (+ 3) с. 189 записів.

«Хроніка 2000: Укр. культурологічний альманах» (1992-2007. 73 вип.).

Хроніка 2000: Укр. культурологічний альманах. Систематичний покажчик змісту / Автори-укладачі Бабич Євдокія, Патока Валентина. К., 2008. 363, [1] с.

2347 позицій. Додано іменний та географічний покажчики.

"Червоний шлях" (1923-36).

Вид.: 2003; 3376 поз.

“Harvard Ukrainian Studies” (1977-91 [вид. 1992]).

Газети:

«Краківські вісті»:

Головата Лариса. Формування і розбудова кореспондентської мережі часопису «Краківські вісті» (1940-1945) // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 325-357.

Етнічні спільноти:

Кельнер Виктор Е., Эльяшевич Дмитрий А. Литература о евреях на русском языке, 1890-1947; Книги, брошюры, оттиски статей, органы периодической печати: Библиогр. указатель. Санкт-Петербург: Академ. проект, 1995. 679 с. 6203 записи. 1000 прим.

Із змісту: Библиография, библиографические указатели (С. 443). Каталоги библиотек, издательств и книжных магазинов (С. 444-445). Рец.: Horowitz Brian // Slavic and East European Journal. Vol. 41. 1997. Spring. № 1. P. 177-178.

Книжкова палата України видає серію “Етноси України, 1917-41” (вип. 1 – К., 1997), що висвітлює історію перебування в Україні представників різних національностей, крім українців (вийшли покажчики: татари [вид.: 1997], турки [вид.: 1997], німці [вид.:1998].

Євреї в Україні: Науково-допоміжний бібліогр. покажчик, 1917-1941 / Укладачі: Наталія Анатоліївна Дехтярьова[118] (нар. 29 IV 1933, м. Мінськ, Білоруська РСР), Єва Григорівна Кузнецова[119] (7 III 1934, с. Малополовецьке Фастів. р-ну Київ. обл. – 31 VII 2000, Київ), Н. Л. Македон, В. В. Журавльова. Част. I-II. К.: Книжкова палата України, 1999. (Етноси України).

[118] Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 99-101.

[119] Там само. С. 215-216 (Н. А. Дехтярьова).

Авербух Семен. Новий антисемітизм в Україні (на обкл.: Новый антисемитизм в Украине) / Ассоциация национальных и культурных объединений Украины; Еврейский культурный фонд. К.: Без вид-ва, 2006. 256 с.

Із змісту: Лойко Л.І. (керівник аналітичного центру Асоціації національно-культурних (sic) об'єднань України, канд. філос. наук). Список єврейських організацій України станом на 01.01.2006 р. (251 №№). (С. 247-255). Матеріал викладено за адміністративно-територіальним поділом. Зазначено імена керівників. Назв видавців (асоціації та фонду) немає.

Авербух Семен. Десять принципов поведения евреев в диаспоре или в тфуца: «2. Не беспокоить титульную нацию; не рекламировать свое еврейство, трагедию, героизм… Но не забывать, скрупулезно сохранять и передавать потомкам все, что с нами происходило. […] 8. Не стремиться во власть, даже если зовут» (С. 3 обкл.).

Історичні діячі:

Хмельницький Богдан, гетьман.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 312, 413; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 194.

Біобібліографічні словники:

Винниченко Володимир Кирилович

Маланчук Роман [псевдонім]: Анотована бібліографія / Упор. Вадим Стельмашенко. Едмонтон, Альберта: УВАН у США, 1989. 760 с.

Із змісту: Твори В. Винниченка (С. 21-61), Переклади Винниченкових творів (С. 63-76), Література про В. Винниченка (С. 77-538), Додатки (С. 539-617), Показник імен (С. 621-663), Показник наголовків (С. 665-729), Показник перекладачів (С. 731-733), Показник періодиків (С. 735-748), Показник криптонімів і псевдонімів (С. 751-755), Показник тем (С. 757-760). .

Біобібліографічні словники вчених:

Репресоване краєзнавство (20-30-і роки). К.: Рідний край, 1991. 512 с.

Історія укр. археографії: персоналії. Вип. 1. К., 1993.

"Громами гартоване слово": Література укр. зарубіжжя та письменників-правозахисників: Бібліогр. нариси / Автор-складач Т. П. Шульга. К., 1995.

Ясь Олексій Васильович (нар. 2 X 1967, Київ). Персональна бібліографія істориків діаспори, 1945-1991 // Бібліотечний вісник. 1996. № 2. С. 10-16.

Мезенцева Галина Георгіївна (1923-1997). Дослідники археології України: Енцикл. словник-довідник. Чернігів: Сіверянська думка, 1997. 205 (+ 3) с. 500 прим.

Огородник І. В., Русин М. Ю. Українська філософія в іменах: Навч. посібник (К., 1997).

Академічна юридична думка / За ред. Ю. С. Шемшученка. К., 1998. 503 с. 500 прим.

Хрестоматія праць академіків і членів-кореспондентів УАН, ВУАН та АН УРСР з біогр. довідками.

Вчені Інституту історії України: Біобібліогр. довідник. К., 1998. 426 с. 500 прим. (Серія "Укр. історики". Вип. 1).

Пустовіт Тарас. Матеріали до біобібліографічного словника "Архівісти Полтавщини" (20-30 рр.) // Архівний збірник. [Полтава,] 1998. С. 276-304.

Тимофієнко Володимир Іванович (5 II 1941, Одеса – 2007, Київ). Зодчі України кінця XVIII – початку XX століть: Біогр. довідник. К.: НДІТІАМ, 1999.

Українські архівісти: Бібліогр. довідник. Вип. I. XIX ст. – 1930-ті рр. / Упор. О. М. Коваль, Ірина Борисівна Матяш (нар. 1961), Валентина Степанівна Шандра (20 VII 1952, с. Бубнівська Слобідка Золотоніського р-ну Черкаської обл.). К., 1999. 370 с. 193 статті. 300 прим.; Вип. 2 (1940-1960-ті рр.). К., 2002. 254 с. 194 статті; Вип. 3 (1970-1990-ті роки). К., 2003. 215 статей.

Викладачі Ніжинської вищої школи: Біобібліогр. покажчик. Ч. 2: 1920-1940; Ч. 3: 1940-1970 / Укл. Лариса В. Гранатович, Т. П. Скатерна. Ніжин, 2000. 247 (+ 1) с. 69 + 176 довідок.

Ясь Олексій Васильович (нар. 2 X 1967, Київ). Персональна бібліографія істориків України: Матеріали до бібліографії бібліографій // Спеціальні історичні дисципліни: Питання теорії та методики. Число 8-9. Част. 1. К., 2002. С. 404-424 (= Збірка наукових праць на пошану [...] Ярослава Івановича Дзири).

Дубова Тетяна. Біобібліографія в західноукраїнських виданнях 20-30-х рр. XX століття: Окремі видання і періодика // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 129-144.

Шудря Євгенія Стефанівна (нар. 1941). Подвижниці народного мистецтва: Біобібліогр. нариси / За ред. М. Селівачова. К.: АНТ, 2003-05.

Зошит 1. 64 с. Тираж 300.

Із змісту: **Литвинова** Пелагея Яківна (з дому Бартош, С. 12-14), **Капніст** Варвара Василівна (з дому Рєпніна, С. 14-16), **Шабельська** Наталія Леонідівна (з дому Кронеберг, С. 16-17), **Пчілка** Олена (літ. псевдонім Ольги Петрівни Косач, з дому Драгоманова, С. 18-21), **Гудим-Левкович** Юлія Миколаївна (з дому Бахметьєва, С. 21-22), **Скаржинська** Катерина Миколаївна (з дому Райзер, С. 22-24), **Ханенко** Варвара Николівна (з дому Терещенко, С. 25-26), **Яшвіль** Наталія Григорівна (з дому Філіпсон, С. 26-28), **Прахова** Олена Адріанівна (С. 28-29), **Давидова** Наталія Михайлівна (з дому Гудим-Левкович, С. 29-31), **Семиградова** Анастасія Василівна (з дому Авсеєнко, С. 31-32), **Прибильська** Євгенія Іванівна (С. 33-34), **Берченко** Євгенія Василівна (С. 34-36), **Спаська** Євгенія (Ївга) Юріївна (С. 36-39), **Щепотьєва** Марія Олександрівна (С.39- 40), **Берладіна** Оксана (Ксенія) Якимівна (С. 40-42), **Білецька** Віра Юхимівна (С. 42-43), **Сидорович** Савина Йосипівна (С. 44-45), **Новицька** Марія Олексіївна (С. 45-46), **Захарчук-Чугай** Раїса Володимирівна (з дому Захарчук, С. 47-48), **Кара-Васильєва** Тетяна Валеріївна (С. 48-50).

Зошит 2. 64 с. Тираж 500.

Із змісту: **Болсунова** Віра Вікторівна (С. 13-14), **Чепуріна** Поліна Яківна (С. 14-16), **Цибульова** Гликерія Кузьмівна (С. 16-17), **Кулик** Олександра Василівна (С. 18-19), **Манучарова** Ніна Давидівна (С. 20-22), **Стечишин** Савелія Трохиміна (з дому Вавринюк, С. 22-24), **Куценко-Михайлів** Марія Іванівна (з дому Куць, С. 24-25), **Зельська** Іванна Іллівна (з дому Гопка, С. 25-26), **Роїк** Віра Сергіївна (з дому Сосюрко,

С. 27-29), **Сабадаш** Михайлина Олександрівна (з дому Гайванюк, С. 29-30), **Великодна** Олександра Кузьмівна (С. 30-32), **Колотило** Ксенія Іванівна (з дому Калинчук, С. 32-33, **Гасюк** Олена Онуфріївна (з дому Дудчак, С. 34-36), **Сеник** Ірина Михайлівна (С. 36-38), **Кульчицька** Анна Яківна (з дому Кіт, С. 38-40), **Литвинець** Енгеліса Микитівна (з дому Джигурда-Литвинець, С. 40-42), **Кот** Мирослава Петірвна (з дому Буга, С. 42-44), **Зайченко** Віра Володимирівна (С. 44-46), **Титаренко** Валентина Петрівна (з дому Сорока, С. 46-48), **Островська** Тетяна Олексіївна (з дому Ковальчук, С. 48-49), **Теліженко** Олександра Василівна (з дому Погоріла, С. 49-51).

Шудря Євгенія Стефанівна (нар. 1941). Дослідники народного мистецтва: Біобібліогр. нариси / За ред. М. Селівачова. Зошит 3 (sic). К.: АНТ, 2008. 116 с. Тираж 500.

Із змісту: **Вовк** Федір Кіндратович (17 III 1847 – 29 VI 1918; С. 8-12), **Сумцов** Микола Федорович (6 / 18 IV 1854 – 12 IX 1922; С. 13-16), **Павлуцький** Григорій Григорович (19 I 1861 – 15 III 1924; С. 16-21), **Кульжинський** Сергій Климентійович (20 II (4 III) 1867 – 1943; С. 22-24), **Біляшівський** Микола Федотович (12 / 24 X 1867 – 21 IV 1926; С. 25-30), **Кузьмин** Євген Михайлович (10 / 22 X 1871 – 9 VII 1942; С. 31-33), **Павлович** Юрій Юрійович (1872 – 13 IX 1947; С. 34-36), **Пещанський** Володимир Павлович (28 X (10 XI) 1873 – 26 VIII 1926; С. 37-40), **Кордуба** Мирон Михайлович (2 III 1876 – 2 V 1947; С. 41-44), **Щербаківський** Вадим Михайлович (17 III 1876 – 18 XII 1957; С. 44-48), **Антонович** Дмитро Володимирович (15 XI 1877 – 12 X 1945; С. 49-52), **Щербаківський** Данило Михайлович (17 XII 1877 – 6 VI 1927; С. 53-57), **Широцький** Костянтин Віталійович (26 V (7 VI) 1886 – 13 IX 1919; С. 58-61), **Гагенмейстер** Володимир Миколайович (30 VI 1887 – 20 I 1938; С. 61-64), **Колос** Сергій Григорович (26 IX (8 X) 1888 – 19 XII 1969; С. 65-67), **Таранушенко** Стефан Андрійович (8 XII 1889 – 13 X 1976; С. 68-72), **Риженко** Яків Омелянович (1 / 13 XI 1892 – 29 V 1974; С. 73-75), **Кржемінський** Костянтин Іполитович (11 V 1893 – 28 X 1937; С. 76-78), **Січинський** Володимир Юхимович (12 / 24 VI 1894 – 25 VI 1962; С. 79-84), **Савицький** Петро Миколайович (15 V 1895 – 13 IV 1968; С. 84-87), **Гончар** Іван Макарович (27 I 1911 – 18 VI 1993; С. 87-91), **Нечипоренко** Сергій Григорович (нар. 19 X 1922; С. 92-95), **Біняшевський** Ераст Володимирович (26 VI 1928 – 12 III 1996; С. 96-97), **Чурлу** Мамут Юсуфович (нар. 1 III 1946; С. 98-100), **Селівачов** Михайло Романович (нар. 19 VI 1946; С. 101-105).

Мусаева Улькер Кязимовна. Подвижники крымской этнографии 1921-1941: Историографические очерки / Под ред. проф. А. А. Непомнящего. Симферополь, 2004. 214 с.

Кагамлик С. Р. Києво-Печерська лавра: світ православної духовності і культури (XVII-XVIII ст.). К., 2005.

Палієнко Марина. Автори «Кіевской (sic) старины»: Короткий біографічний словник // Палієнко Марина. «Кіевская (sic) старина»у громадському та науковому житті України (кінець XIX – початок XX ст.). К.: Темпора, 2005. С. 185-361.

Дашкевич Ярослав. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури / Упор. Мирон Капраль, Галина Сварник, Ігор Скочиляс. Вид. 2,

випр. й доп. Льв.: Львів. відділення ІУАД ім. М. С. Грушевського НАНУ; Літ. агенція «Піраміда», 2007. 808 с.

Студії про 58 діячів: Король Данило Романович, князь Лев Данилович, Ян Ласицький, Симеон Дпір Легаці, Говганнес Карматанянц, Богдан Хмельницький, Захарій Ґамоцький, Гійом Левассер де Боплан, Павло Тетеря, Іван Мазепа, Василь Капніст, Арсен Радкевич, Денис Зубрицький, Садок Баронч, Іван Гануш, Антон Шнейдер, Микола Гулак, Іван Омелянович Левицький, Михайло Драгоманов, Іван Франко та його родина, Михайло Грушевський, Богдан Януш, В'ячеслав Липинський, Ілько Борщак, Іван Крип'якевич, Лонгин Цегельський, Вільгельм Габсбурґ (Василь Вишиваний), Дмитро Донцов, Євген Коновалець, Євген Маланюк, Роман Бжеський, Надія Суровцова, Олена Степанів, Роман Дашкевич, Мирон Кордуба, Олекса Кожан, Іван Іванцов, Юр Меженко, Андрей Шептицький, Йосиф Сліпий, Гавриїл Костельник, Петро Крип'якевич, Володимир Пашуто, Віктор Филоненко, Григорій Ковальчак, Андрій Ковалівський, Євген Слушкевич, Здзіслав Обертинський, Федір Максименко, Даніель Бовуа, Орест Мацюк, Омелян Пріцак, Фаїна Петрякова, Наталія Теплоухова, Мирослав Панчук, Шухевичі, Максим Цимбал, Людмила Шереметьєва-Дашкевич. Велика інтрастатейна бібліографія.

Відгук: Рябчий Іван. Відродження української історичної науки / Інтерв'ю в кабінеті Сергія Білоконя // Хроніка 2000. Вип. 59. К., 2007. С. 5-10; Сварник Іван // ЗНТШ. Т. CCLVI. Льв., 2008. С. 730-736.

Біобібліографія вчених. Personalia:

Анатолій (Дублянський Анатолій Захарович; 11 ХІ 1912, с. Перетока біля Олики Волинь - 28 Х 1997, Новий Ульм, Німеччина).

Сташенко Надія. Анатолій Дублянський на тлі доби: Штрихи до життєпису // Волинський музей: історія і сучасність. Наук. збірник. Вип. 3. Матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк, 2004. С. 126-132.

Андріяшев Олександр Михайлович (20 VIII 1863, Чернігів –).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 62.

Антонієвич Влодзімєж (1893-1973).

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 16 (М. Ю. Відейко).

Апанович Олена Михайлівна (1919-2000).

Олена Михайлівна Апанович: До 80-річчя від дня народження і 55-річчя наукової діяльності: Біобібліографічний покажчик / Упоряд. С. Даневич; авт. вступн. ст. Любов Андріївна Дубровіна, В. Гром. К., 1999. 79 с.

Бай [de Baye] Амур-Оґюст-Луї-Жозеф-Бертельо де (31 січня 1853, Париж - 1931).

Білокінь С. Бай Амур-Огюст-Луї-Жозеф-Бертельо де // Енциклопедія історії України. Том 1: А - В.: Наукова думка, 2003. С. 166.

Бай [de Baye] Амур-Оґюст-Луї-Жозеф-Бертельо де (31 січня 1853, Париж - 1931), фр. археолог, етнограф, історик та мандрівник, барон, потім маркіз. 1870 відкрив у Шампані бл. 100 ґротів доби неоліту, палеолітичні стоянки та могильники. Вивчав походження дорогоцінних мистецьких виробів доби переселення народів і падіння Римської імперії. З кінця 1880-х зайнявся археологією, етнографією та історію

окремих реґіонів Рос. імперії, зокрема України. За словами Ф.Вовка, "Барон де Бай принадлежит к числу западноевропейских ученых, наиболее интересующихся Росссией, и его имя, благодаря частым его путешествиям и участию в русских археологических съездах, приобрело у нас в последнее время уже очень почетную известность". Офіц. представник франц. М-ва нар. освіти на антрополого-археологічному з'їзді у Москві, звіт про який і свої реферати на ньому опублікував 1893. Лекцію про Київ прочитав у Реймсі й двічі у Парижі (1896). Відкрив палеолітичну стоянку біля стан. Ільської на Кубані (1898). Досліджував ґотську культуру в Криму. На шостій виставці предметів, вивезених з Росії (1901), експонував речі з розкопок Хвойки і власних розкопок, дукачі, дві старовинні вишивані жіночі сорочки. Писав про фібули VII ст. на Україні (1908). Товаришував з В.Горленком, про якого написав брошуру "Une page de critique littéraire sur l'Ukraine" (1904). Член Моск. археол. т-ва (6 березня 1890). Член-кореспондент Т-ва любителів давнього письменства (1898). - Тв.: Реферат о кресте, которым преподобный Сергий благословил князя Дмитрия Ивановича на борьбу с Мамаем // ТКДА. 1890. № 12; Rapport sur le Congrés international d'Anthropologie de Moscou. Paris, 1893; Souvenir du congrés inernational d'Anthropologie de Moscou. Paris, 1893; Ètudes sur l'archéologie de l'Ukraine. Paris, 1895; Kiev: La mère des villes russes. Paris, 1896; En Petite-Russie: Souvenirs d'une Mission. Paris, 1903. - Дж.: Киев. старина. 1894. Декабрь. Библ. С. 503-504 (Ф.Волков); 1897. Февраль. Библ. С. 49-51; Ист. вестник. 1899. Том LXXV. Январь. С. 354; В.[олков] Ф. Выставка барона де Бая в Musèe Guimet в Париже // Киев. старина. Том LXXIV. 1901. Июль-август. Арх. летопись. С. 74-76; Каталог Екатеринославского областного музея имени А.Н.Поля: Археология и этнография. Екатеринослав, 1910. С. 307-308. №№ 135-136; Имп. Московское Археологическое общество в первое пятидесятилетие его существования, 1864-1914. Том II. М., 1915. С. 23-24 перш. паґ, 21 другої паґ.; Україна. Париж, 1952. Зб. 8. С. 671; Борщак Ілько. З моєї книгозбірні // Науковий збірник [УВАН]. [Том] II. Нью-Йорк, 1953. С. 170-171; Нестеров М.В. Из писем. [Ленинград:] Искусство, ЛО, 1968. С. 88, 382; Валентин Серов в воспоминаниях, дневниках и переписке современников. [Том] 2. Ленинград, 1971. С. 48, 57; Вадецкая Э.Б. Сказы о древних курганах. Новосибирск, 1981. С. 21; Епіст. спадщ. Д.І.Яворницького. Вип. 3 (2005). № 767.

Бачинський Євген Васильович (24 VIII 1885, Катеринослав – 30 X 1978, м. Бюль, Швейцарія).

Бачинський М. Бачинський Є. В. // Українська журналістика в іменах. Вип. II [2]. Льв., 1995. С. 17-20.

Бачинський Леонід Васильович (28 II 1890, Катеринослав – 25 VI 1989).

Бачинський М. Бачинський Л. В. // Українська журналістика в іменах. Вип. II [2]. Льв., 1995. С. 20-23.

Берло Ганна Львівна (1859-1942).

Грушевський М. Листування. Т. 3 (2006). С. (645).

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 618.

Бжеський Роман Стефанович (псевд.: Млиновецький Р.; 23 III 1894, м. Ніжин Чернігів. губ. – 4 VI 1982, Детройт, Мічиган, США).

Чернихівський Т. Бжеський Р. С. // Українська журналістика. Вип. 6 (1999). С. 21-31.

Сварник Г. Збірки НТШ (2005). С. 81, 83-85, 86, 104.

Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007). С. 15-16, 24-25, 526, 548-554.

Біднов Василь Олексійович (2 / 14 I 1874, с. Широке Херсон. пов. Катеринослав. губ. – 1 IV 1935, Варшава).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 786-787.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 197.

В «Источниках» Венгерова немає.

Білас Лев, син Ростислава Едмунда (нар. 7 VIII 1922, Львів).

Бібліографія наукових праць Л.Біласа // Ісаєвич Ярослав. Лев Білас і його історіографічні праці / Ін-т українознавства ім. І.П.Крип'якевича НАН України. Льв., 2002.57, [3] с. Наклад 100 прим.

95 записів.

Ісаєвич Яр. Лев Білас і його історіографічні праці / Ін-т українознавства ім. І.П.Крип'якевича НАН України. Льв., 2002. С. 3-16.

Блажейовський Дмитро, син Теодора (нар. 8 VIII 1910, Вислік Горішний, Лемківщина).

Дмитро Блажейовський: Видрукувані праці // Блажейовський Д. Ієрархія київської церкви (861-1996). Льв., 1996. С. 563-567.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 120 (Ол. Ясь).

Богумил Олександр Гілярович (? - 1906).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 790.

Боровой Саул Якович (12 / 25 XI 1903, м. Одеса – 30 VIII 1989, там само).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 791.

Бібліографи Одеської наукової бібліотеки (2002). С. 37-39 (Г.Д.Зленко).

Боряк Геннадій Володимирович (нар. 15 XII 1956, Київ).

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2. Част. 1. К.; Львів, 2003. С. 32-34 (Василь Швидкий).

Бочков Дмитро Опанасович (15 X 1887, м. Остер Чернігів. губ. -).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 174.

Брайчевський Михайло Юліанович (6 IX 1924, Київ – 23 X 2001, там само).

Брайчевський М. Ю. - археолог, історик, історіософ, д. і. н. (1989), дійсний член УВАН, лауреат премії Антоновичів (США). Зі службовців. Закінчив іст. фак. КДУ ім. Т. Шевченка (1948). Працював м. н. с. та н. с. Ін-ту археології та Ін-ту історії АН УРСР. Друкувався з 1950. Захистив канд. дис. "Римська монета на території України" (1955, Ін-т історії матер. культури, Москва). Один з фундаторів Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури. Очолював неформальну групу істориків-ревізіоністів (О. Компан, О. Апанович та ін.), які намагались підперти нац. домагання покликами на "класиків марксизму-ленінізму". Читав лекції з історії України в Клубі творчої молоді. У квітні 1968 підписав листа укр. інтелігенції (139 підписів) до Брежнєва, Косигіна й Підгорного проти політ. арештів. Давав кошти у фонд допомоги репресованим

і їхнім родинам. У 1968 Б. було звільнено з роботи в Інституті історії АН УРСР. 1970 він влаштувався до Інституту археології АН УРСР. Тим часом у самвидаві поширилася його стаття "Приєднання чи возз'єднання?", написана навесні 1966 для "УІЖ'у. Статтю було опубліковано 1972 у вид-ві "Нові дні" (Торонто; у Мюнхені з'явились 1974 англійський переклад Юрія Кульчицького та 1982 німецький Романа Шупера, а радіостанції "Свобода" та "Голос Америки" організували її читання), й вона набула великого гром. резонансу. Антирос. пафос праці Б. і книжки І. Дзюби "Інтернаціоналізм чи русифікація" забезпечили ідеологічне підґрунтя майбутньому розвалу СРСР. 1972 Б. був звільнений з роботи. Протягом шести років не працював за фахом. Йому було заборонено друкуватися, а на його праці не можна було давати покликів. У "Київській старовині" (1972) кілька його праць з'явились без підпису. Після публікації 1973 у Москві ("Археологические открытия 1972 года") в Києві його статтю було надруковано (в "УІЖ'і) лише 1977. Прізвище Б. як консультанта було знято з титрів фільму "Захар Беркут". Навіть його особова справа "зникла" з архіву Інституту історії. Автор бл. 500 праць. Продовжив дослідження М. Грушевського з історії антів, досліджував історію виникнення Києва, прийняття християнства на Русі, відносини між Україною та Росією у зв'язку з Переяславською угодою 1954. Як високоавторитетний історик своєї доби одержав слово для доповіді на Установчому з'їзді Народного руху України за перебудову (8 IX 1989). Провідний н. с. відділу давньоруської археології Ін-ту археології. Захистив докт. дис. "Східні слов'яни в 1 тис. н. е." (Ін-т археології АН УРСР). Проф. і член дорадчої ради НаУКМА. Голова Київського осередку Укр. іст. т-ва. З 1991 (Том 108-109) член редколегії, з 1993 (Том 116-119) редактор журналу "Укр. історик". З молодих літ захоплювався кібернетикою. Писав вірші, малював. Архів надійшов до Ін-ту рукописів НБУ ім. В. І. Вернадського. – Тв.: Римська монета на території України. К., 1959; Коли і як виник Київ. К., 1963; Біля джерел слов'янської державності. К., 1964; Походження Русі. К., 1968; Приєднання чи возз'єднання? Торонто, 1972; Утвердження християнства на Русі. К., 1988 (рос. мовою – 1989); Скарби знайдені і не знайдені. К., 1992; Конспект історії України. К., 1994; Вступ до історичної науки. К., 1995; Вибрані твори: Іст.-археол. студії; Публіцистика / Ред. Л. Винар. Нью-Йорк; К., 1999; Витоки, розвиток та перспективи української державності // Три дні IX вісімдесят дев'ятого: Мат. Уст. з'їзду НРУ. К., 2000. С. 57-62.

Basarab J. Pereiaslav 1954: A Historiographical Study. Edmonton, 1982. P. 203.

Ісаєвич Я. Д. "Приєднання чи возз'єднання" М. Брайчевського – переломна подія в українській історіографії // Старожитності Русі-України. К., 1994

Ісаєвич Я. Д. Михайло Брайчевський і його концепція історії України // Укр. історик. Кн. 120-123. 1994. С. 189-200.

Касьянов Г. Незгодні: укр. інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. К., 1995. С. 116.

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Кухарчук Ю. Бібліографія праць М. Ю. Брайчевського, 1950-1999 // Брайчевський М. Вибрані твори: Іст.-археол. студії; Публіцистика. Нью-Йорк; К., 1999. С. 569-582. 493 записи.

Музей України (2006). С. 34.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 138-139 (Ю. Кухарчук).

Броневський Мартин (1545 / 1550 – ?).

Жарких Микола. «Опис Татарії» Мартина Броневського: джерелознавчі спостереження // До джерел. Т. II (2004). С. 313-350.

Бутрин Мирослав Львович (11 IV 1926, с. Стегниківка біля Тернополя – 2000).

Кулай Галина. Мирослав Бутрин (1926-2000) – український бібліограф, літературознавець, педагог // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 515-521.

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 46-47 (Л. І. Гольденберг).

Буцинський Петро Микитович (1853, с. Донецька-Сеймиця Тим. пов. Курської губ. – 1916).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 199.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 572-573.

Енциклопедія історії України. Т. 1 (2003). С. 419-420 (Б. П. Зайцев).

Вашкевич Григорій Станіславович (1837 – 1923, хут. Шумськ на Сумщині).

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 206.

Венгженовський Сергій Олександрович (1844, с. Нове Поріччя Проскурів. пов. Под. губ. – 26 IX / 9 X 1913, с. Могильня Гайсин. пов. Под. губ.).

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 207.

ЕІУ. Т. 1 (2003). С. 475 (П. Г. Усенко).

Веретенніков Василь Іванович (2 IX 1880 - 1942).

Матяш І. Василь Веретенніков – видатний архівознавець // Матяш І. Особа в архівістиці (2001). С. 141-160.

Винар Богдан (нар. 1926).

Wynar B. The International Writings of Bohdan S. Wynar, 1949-1992: A Chronological Bibliography / Preface by Y. Isaejvych. Englewood, 1993. 265 p.

В «ЕІУ» немає.

Винар Любомир (нар. 2 I 1932, м. Львів).

Любомир Винар: Біобібліогр. покажчик, 1950-1997 / Укл. Н. І. Кошик, Л. Я. Кужель; відп. ред. М. М. Романюк; вступн. ст. Аркадія Жуковського. Льв.; К.; Париж; Нью-Йорк; Торонто, 1998. 350 с.

Іваничук Н. Винар Л. // Українська журналістика в іменах. Вип. V. Льв., 1998. С. 37-39.

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (425).

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 175-176 (Л. Сакада).

Волиняк (Чечет) Петро Кузьмович (28 IX 1907, с. Гульськ Звягельськ. пов. Вол. губ. – 29 XII 1969, Торонто, Канада).

Романенчук Б. Азбуковник. Т. 2 (1973). С. 250-251.

Список статей П. К. Волиняка, надрукованих у «Нових днях» // Волиняк П. Поговоримо відверто: Вибрані статті й оповідання. Торонто, 1975. С. 641-659.

Гамченко Сергій Свиридович (7 X 1859, с. Ратне Ковельськ. пов. Вол. губ. – 1934, Житомир).

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 113-114 (С. М. Ляшко).

Герасимчук Василь Іванович (10 I 1880, с. Ільковичі, тепер Сокальськ. р-ну Львів. обл. – 1 IX 1944, Львів).

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 362.

Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. (502-503).

Гербільський Григорій Юлійович (1904 – 1991).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 795-796 (М. П. Ковальський).

Геродот із Галікарнасу (бл. 485 до н. е. – бл. 425 до н. е.).

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Гончар Іван Макарович (14 / 27 I 1911, с. Лип'янка, тепер Шполянського р-ну Черкас. обл. – 18 VI 1993, Київ).

Гончарук Василь. Меморіальна бібліотека Івана Гончара: Каталог виставки / Держ. музей книги і друкарства України; Музей Івана Гончара. К., 1998. 35 с.

Танюк Л. Твори. Т. I (2003). С. 7; Т. II (2003). С. 118, 147, 571, 704; Т. VI (2006). С. 125, 126, 133, 267, 344, 445, 830; Т. VIII (2006). С. 58; Т. IX (2006). С. 33, 34, 477.

Музей України (2006). С. 10. Шевченківські лауреати (2007). С. 127-129.

Шудря Євг. Дослідники народного мистецтва (2008). С. 87-91.

Грабовецький Володимир Васильович (нар. 1928).

Володимир Васильович Грабовецький: Бібліогр. покажчик. Івано-Франківськ, 1993. 86 с.

Даниленко Валентин Миколайович (1913, с. Нижня Михайлівка, тепер Запорізької обл. – 1982, Київ).

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 142 (М. Ю. Відейко).

Даниленко Віктор Михайлович (нар. 25 XI 1949, с. Карапиші Миронівського р-ну Київ. обл.).

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2. Част. 1. К.; Львів, 2003. С. 89-91 (Галина Брега).

Дашкевич Валеріан Іванович.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 800.

Дашкевич Ярослав Романович (нар. 1926).

Ярослав Романович Дашкевич: Біобібліогр. довідник. К., 1993. 84 с.

Бібліографія праць Ярослава Дашкевича, 1992-1996 // Mappa Mundi: Зб. наук. пр. на пошану Ярослава Дашкевича з нагоди його 70-річчя. Львів; К.; Нью-Йорк, 1996. С. 7-32.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. (427).

Бібліографія дальших праць, рецензій, виступів Я. Р. Дашкевича, присвячених стосункам Вірменії і України // Дашкевич Ярослав. Вірменія і Україна. Львів; Нью-Йорк, 2001.

Українські архівісти. Вип. 2 (2002). С. 70-72 (Г. Сварник).

Ярослав Дашкевич: Біобібліогр. покажчик / Укладач Маргарита Кривенко; Автор вст. ст. Андрій Содомора; Упор. ілюстр. матеріалу Галина Сварник; Наук. ред. Луїза Ільницька. Льв.: Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника, 2006. 263 с.: іл. 1710 та 15 (додаток) записів.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 314-315 (Ол. Ясь).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 87-91.

Джиджора Іван Миколайович (9 ІІ 1880, с. Заставці Підгаєцького пов. – 22 IV 1919, с. Голгочі Підгаєцьк. пов.).

Пришляк Володимир. Мирон Кордуба та Іван Джиджора // До джерел. Т. ІІ (2004). С. 527-545.

Бібліографічний покажчик праць Івана Джиджори // Грушевський М. Листування. Т. 4 (2008). С. 491-496.

Дзира Ярослав Іванович (2 V 1931, с. Трушевичі Старосамбірського р-ну Львів. обл.).

Дзира Ярослав – історик-джерелознавець, історіограф, літературознавець, мовознавець, шевченкознавець, публіцист, перекладач. К. філол. н., акад. Києво-Могилянсько-Мазепинської академії (Канада, 1991), член Спілки письменників України (1990). З селянського роду. Син офіцера УГА, репатріанта з Чехії. Сформувався в традиційному нац.-християнському середовищі. У 1947 був виключений з 10 класу Нижанковицької середньої школи (закінчив Новоміську СШ). З 1948 вчителював, у 1949 звільнений зі звинуваченням в укр. бурж. націоналізмі. Працював у Добромильському райфінвідділі. У 1952 закінчив Дрогобицький учит. ін-т. Чи не перший із галичан закінчив філол. ф-т Київ. ун-ту ім. Т. Шевченка (1958; із відзнакою). Із відзнакою захистив дипломну роботу "Фонетичні особливості мови проповідей Йоаникія Галятовського "Ключ розуміння царства небесного". 1958-61 аспірант Ін-ту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Друкується з 1959. 1962-72 – м. н. с. Ін-ту історії АН УРСР. 1968 захистив канд. дис. "Літопис Самійла Величка і творчість Т. Шевченка" в Одеському ун-ті ім. Мечникова (наук. кер. акад. О. І. Білецький). Відповідальний секретар редколегії "Історіографічні дослідження в Українській РСР" (вип. 1-6). 1972 звільнений з роботи "за пропаганду буржуазно-націоналістичних ідей і дружні взаємини з репресованими дисидентами" (офіційно - за скороченням штатів). Протягом 15 років йому було заборонено друкуватись, на його праці не можна було покликатись. Між 1972 і 1987 з'явилась лише низка статей у "Шевченківському словнику" (вид. УРЕ, 1976-1977). Протягом 11 років вчений заробляв на випадкових роботах, включаючи фізичні. У 1983-90 працював учителем англійської мови у

вечірній школі. 1995 постановою бюро Президії НАН України від 26 XII 1994 поновлений на роботі в Ін-ті історії на посаді с. н. с. Член редколегій видань "Укр. історик" (з 1990), "Розбудова держави" (з 1994), "Історіографічні дослідження в Україні" (вип. 7-10), "Спеціальні історичні дисципліни" та ін. З 1992 заст. голови Київського осередку Укр. іст. т-ва проф. М. Брайчевського. Розкрив невідомі джерела Шевченкової творчості, досліджував зв'язки Гоголя з Україною. Опублікував ґрунтовні розвідки про укр. літописання XVII ст., із спеціальних іст. дисциплін. Підготував до друку "Літопис Самовидця" (К., 1971). Вперше в історіографії прокоментував "Історію русів" (К., 2001; вийшла із словником, іменним та географічним покажчиками). На оригінальних археографічних засадах підготував до друку козацький реєстр 1649 року, мікроаналіз записів у якому привів вченого до великих наукових узагальнень. Автор спогадів про І. Світличного, Ол. Компан, Ф. Шевченка, І. Гуржія. У рукопису спогади про культ М. Грушевського в середовищі укр. інтелігенції років застою. Статті в довідкових виданнях та альманаху "Видатні діячі України минулих століть: Золоті імена України" (К., 2001). Охоче займається просвітницькою роботою. Переклав із словацької роман Г. Зелінової "Чардаш диявола" (К., 1971). До 70-річчя вченого вийшла 2-томова "Збірка наукових праць" на пошану Д. "Спеціальні історичні дисципліни: Питання теорії та методики. Число 8-9. Част. 1-2 (К., 2002) із списком його праць (300 записів). - **Тв**.: Геній і платні коментатори його творчості // Сучасність. 1989. № 5. С. 104-108; Диктант для цілого народу. К., 1989; Історія прадідівської літери "Ї" // Укр. історик. Ч. 104-107. 1990. С. 71-77; Найдорожчий скарб. К., 1990; Гетьмани України. К., 1991; Іван Виговський як реформатор українського правопису та основоположник національної діалектології // Конотопська битва 1659 року: Зб. наук. праць. К., 1996. С. 43-77; Козацький правопис поета: Чи маємо академічне видання творів Т. Шевченка // Mappa mundi: Зб. наукових праць на пошану Ярослава Дашкевича з нагоди його 70-річчя. Львів; К.; Нью-Йорк, 1996. С. 616-634; Автопортрет нації. К., 1997; Тернистими стежками // Доброокий: Спогади про І. Світличного. К., 1998. С. 325-329.

Бібліографія праць Ярослава Дзири // Спеціальні історичні дисципліни: Питання теорії та методики. Число 8-9. Част. 2. К., 2002. С. 454-475. (= Збірка наукових праць на пошану [...] Ярослава Івановича Дзири). 300 записів.

Брайчевський М. Ярославу Дзирі – 60 // Літ. Україна. 1991. 20 черв. № 25. С. 3.

Ткачова Л. Дзира Я. І. // Вчені Інституту історії України: Біобібліогр. довідник. К., 1998. С. 86-87.

Івакін Г. Слово про історика // Брайчевський М. Вибрані твори. Нью-Йорк; К., 1999. С. 16.

Світличний Ів. Голос доби. Кн. 1: Листи з "Парнасу". К., 2001.

Овсієнко Василь. Свідчить Олена Апанович // Матеріали 10-х Липневих академічних читань. Вип. 1. К., 2002. С. 49.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 339 (С. Білокінь).

Дзюбко Ілля Семенович (3 VII 1922, с. Крюківка Вінницьк. обл. – 1 XII 1998).

Ілля Семенович Дзюбко: Інформ. вид. / Упор. Д. Т. Лопаєва / Європ. ун-т фінансів, інформ. систем, менеджменту і бізнесу. К., 2000. 95 с.

Дмитрієнко Марія Федорівна (псевд.: Данка Мар'яненко; нар. 19 ІІІ 1935, м. Таганрог Ростовської обл., РФ).

Марія Дмитрієнко: історик, журналіст, громадська діячка: Біобібліографія / Авт.-уклад. І. Н. Войцехівська, О. В. Ясь. К.: НАН України, Ін-т історії України, 2007. 168 с.

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 105-106 (Р. С. Жданова).

Дністрянський Станіслав (1870-1935).

Академік Станіслав Дністрянський, 1870-1935: Біобібліографія / Упор. та авт. вступ. статті М. Мушинка. К., 1992. 93 с.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 352-353 (Т. Андрусяк).

Доманицький Василь Миколайович (7 / 19 ІІІ 1877, с. Колодисте Звенигород. пов. Київ. губ. – 27 VIII / 11 IX 1910, м. Аркашон, Франція).

Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 113-117 (В. Качкан).

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 225-226.

Дубровіна Любов Андріївна (нар. 30 IX 1950, м. Шадрінськ Курган. обл.).

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 121-123.

Ейнгорн (Эйнгорн) Віталій Іосіпович 1862, м. Міхайлов Рязан. губ. – 1947).

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 229-230.

Євселевський Лев.

Лев Євселевський – краєзнавець: Бібліографічний покажчик / Уклад. О. Т. Чижик, Р. А. Бузина. Кременчук, 1994. 33 с.

Житецький Ігнат Павлович (15 / 27 ІІ 1866, Камянець-Подільський – 8 IV 1929, с. Буча Київ. обл.).

Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001). С. 409.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 233.

Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007). С. 317-319.

Ігнатієнко Варфоломій Адріанович (25 VIII 1892, с. Озеряни Козелецьк. пов. Чернігів. губ. – 11 XI 1937, м. Умань, розстріляний).

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 377-378.

Жук Андрій

Ясь О. Андрій Жук у світлі сучасної української історіографії // Молода нація. 2002. № 3. С. 250-258.

Молода нація. 2002. № 3.

Гирич Ігор. Архів Андрія Жука як джерело для дослідження українського суспільно-політичного життя початку ХХ століття // До джерел. Т. І (2004). С. 441-454.

Огляд літератури про Жука з 1996 р.

Жуковський Аркадій (нар. 1922).

Аркадій Жуковський**:** Бібліографія: До 75-річчя від дня народження / Укладач Олександр Кучерук. К., 1997. 23 с.

Залєський (Залесский) Аполінарій Іванович.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 236.

Замлинський Володимир Олександрович (1930-1993).

Войцехівська Ірина Нінелівна (нар. 1954), Замлинська Олена Володимирівна (нар. 1963). Хронологічний покажчик праць В. О. Замлинського // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наук. пр. та спогадів: У 2 ч. (Пам'яті В. О. Замлинського). К., 2001. Вип. 6 (7). Ч. 2. С. 406-430.

Запаско Яким Прохорович (28 VIII 1923 – 2 X 2007).

Запаско Я. П.: Бібліогр. покажчик / Упор. П. В. Якобчук, І. В. Голод. Льв., 1993. 37 с.

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 144-146 (Р. С. Жданова).

Затуловський (Затуловский) В.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 237.

В «Источниках» Венгерова немає.

Іванова Раїса Петрівна (нар. 30 XI 1934, м. Гуляйполе Запорізької обл.).

Раїса Іванченко: Біобібліогр. довідник / Уклад. Тетяна Крицька. К.: Аратта, 2003. 264 с.

Ісаєвич Ярослав Дмитрович (нар. 7 III 1936, с. Верба Дубенського пов. Волинського воєводства, нині Рівненщина).

Боянівська Марта Богданівна (нар. 1962). Бібліографія друкованих праць Ярослава Ісаєвича, [1955-1997] // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Львів, 1998. Вип. 5: <Просфонима>: Історичні та філологічні розвідки, присвячені 60-річчю академіка Ярослава Ісаєвича / Уклав Богдан Якимович. С. 17-75.

Ільницький Микола. Ярослав Ісаєвич: історик на тлі доби // <Просфонима>: Історичні та філологічні розвідки, присвячені 60-річчю академіка Ярослава Ісаєвича. С. 9-15.

Ковальський Микола. Джерелознавчі аспекти історії культури України XVI-XVIII ст. у працях Ярослава Ісаєвича // <Просфонима>: Історичні та філологічні розвідки, присвячені 60-річчю академіка Ярослава Ісаєвича. С. 309-328.

Тимошенко Леонід. Ярослав Ісаєвич – історик Дрогобича // <Просфонима>: Історичні та філологічні розвідки, присвячені 60-річчю академіка Ярослава Ісаєвича. С. 607-611.

Ярослав Ісаєвич: Бібліографічний покажчик / Ред. Юрій Павлович Ясіновський (нар. 1944); упоряд. Марта Боянівська. Львів, 1999. 195, [11] с.

Ярослав Ісаєвич: Бібліографія, 1999-2005 / Упор. Людмила Горішня, Богдана Пікулик; Відп. ред. Ю. Ясіновський. Льв., 2006. 40 с.

Передмова: Ільницький Микола. Історик як покликання. С. 3-8.

Українські бібліографи. Вип. 1 (2008). С. 161-165 (В.О.Кононенко).

Кайндль Раймунд Фрідріх (31 VIII 1866 – 14 III 1930, Вальтендорф під Ґрацом).

Масан Олександр. Приятель українського народу // Кайндль Р. Ф. Гуцули: їх життя, звичаї та народні перекази. Чернівці: Молодий буковинець, 2000. С. 174-206.

Качала Степан (1815-1888).

Стороженко М. З мого життя (2005). С. 411, 422

Килимник Степан (24 XII 1889 / 5 I 1890, с. Якушинці Вінницьк. пов. Под. губ. – 9 V 1963, Торонто, Канада).

Друковані праці Степана Килимника // Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: У 3 кн., 5 т. К., 1994. Кн. 2. С. 514-517.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 509 (Ол. Ясь).

Кияниця Петро Антонович (25 XI 1899, с. Янівка Богуслав. пов. Київ. губ. – після 1953).

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 381.

Кіркор Адам Гонорій (21 I 1818, м. Сливин Могильов. губ. – 23 листопада 1886, Польща).

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 221-222 (Сохацький М. П.).

Коваленко Олександр Борисович (нар. 5 II 1951, м. Чернігів).

Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003). С. 126.

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 1. К.; Льв., 2003. С. 136-137.

Ковалинський Віталій Васильович (нар. 2 X 1941, м. Енгельс Саратов. обл., Росія).

Віталій Ковалинський: будівельник, журналіст, історик: Бібліогр. покажчик / Упор. Наталія Олександрівна Беляченко (нар. 1948). К.: Укрархбудінформ, 2001. 71 (+ 1) с.

Ковальова Ірина Федорівна (нар. 29 X 1930, Дніпропетровськ).

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 224-225 (З. П. Марина).

Ковальський Микола Павлович (нар. 19 III 1929, м. Остріг, Польща – 5 X 2006).

Список друкованих наукових та методичних праць професора М. П. Ковальського (1956-1995 рр.) // Дніпропетровський історико-археографічний зб. Вип. 1: На пошану проф. М. П. Ковальського. Дніпропетровськ: Промінь, 1997. С. 74-93.

Шепель Любов Федорівна (нар. 8 I 1954, с. Черевки Яготин. р-ну Київ. обл.). Ковальський М. П. // Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 2. К., 2004. С. 204-205.

Микола Павлович Ковальський. Ad gloriam… Ad honores… Ad memorandum… Дніпропетровськ: Ліра ЛТД, 2007. 392 с.

Із змісту: Кандидатські дисертації, виконані під керівництвом професора М. Ковальського, 28 поз. (С. 8-11).

Компан Олена Станіславівна (19 III 1916, м. Єнакієве нині Донецької обл. – 17 VII 1986, Київ).

Компан Олена Станіславівна – історик, фахівець із соціально-економічних питань, доктор іст. наук (1965). Дочка техніка на залізниці. Закінчила іст. ф-т КДУ (1939). З 1947 працювала в Ін-ті історії АН УРСР. Канд. дис. «Формування робітничого класу залізорудної та металургійної промисловості Півдня України 80-90 рр. XIX ст.» (1950). Докт. дис. «Міста України в другій пол. XVII ст. » (захист 1964; вид.: К., 1963). Узяла участь в укладанні третього тома зб. док. "Воссоединение Украины с Россией" (М., 1953). Автор праць «Вплив визвольної війни українського народу на розвиток антифеодального руху в Польщі» (К., 1954), «Участь міського населення у визвольній війні українського народу, 1948-1654 рр.» (К., 1954), «Єдність світового історичного процесу» (К., 1966), «Культурна спадщина в світлі марксистсько-ленінської теорії» (К., 1970), "Проблеми українського середньовіччя" (Середні віки на Україні. Т. 1. К., 1971). Виступала з ревізією офіційних тлумачень іст. процесу. Тяжіла до проблем історіософії. Слідом за М. Мірзою-Авак'янц прагнула розглядати історію України у контексті світової історії. Великого розголосу набула її стаття "Український Ренесанс" (Літ. Україна. 1967. 17 X). Брала участь у русі шістдесятників. Читала самвидав, робила внески у фонд допомоги політв'язням, організований І. Світличним. Активну громадську позицію займала в Укр. т-ві охорони пам’яток історії та культури. Разом з Ол. Апанович відмовилась написати погромну рецензію на книжку усунутого у травні 1972 з посади П. Шелеста «Україно наша Радянська». Наказом по інституту від 12 IX 1972 за підписом А. Скаби підпала під скорочення, після чого діяла заборона на її виступи в пресі. Дружина письменника І. Сенченка. – Дж.: Білокінь С. І. Компан О. С. // Вчені Інституту історії України: Біобібліогр. довідник. К., 1998. С. 143-144; Спеціальні історичні дисципліни: Питання теорії та методики. Число 4. Част. 1. Пам'яті О. С. Компан. К., 2000; Овсієнко В. Світло людей: Мемуари та публіцистика. Т. 2. Вид. 2. К.; Х., 2005. С. 181-182.

Дзира Ярослав Іванович (нар. 1931). Хронологічний покажчик друкованих праць Олени Станіславівни Компан // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наук. пр. та спогадів: (Пам'яті д. і. н. О. С. Компан). К., 2000. [Вип. 4]. Ч. 1. С. 5-12.

Кононенко Петро Петрович (нар. 1931).

Кирик Л. М., Маляренко Л. Л. П. П. Кононенко: Видання праць та літератури про нього. К., 1996. С. 132-159.

Косинський Володимир Андрійович (1864-1938).

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 544.

Коструба Теофіл (чернече ім'я: Теодосій; 26 V 1907, с. Стара Ягільниця на Тернопільщині – 3 III 1943, м. Львів).

Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996). С. 186-187 (О. Денека).

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Костюк Григорій Олександрович (псевд.: Борис Подоляк; 12 X 1902, с. Боришківці, тепер Хмельн. обл. – 2 X 2002, м. Сільвер Спрінг, шт. Меріленд, США).

Бібліографія праць Г. О. Костюка, 1927-1972 // Слово: Зб. укр. письменників у екзилі: Література; Мистецтво; Критика; Мемуари; Документи. Нью-Йорк, 1973. Зб. 5. С. 168-183.

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 229-230.

Коцевалов Андрій

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Кравченко Іван Іванович (20 VI 1899, с. Троїцьке, тепер Довголевське Київ. обл. – 18 II 1953, Київ).

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 227; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 270, 290, 293, 313, 315, 320, 324–326, 336.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 390.

Красівський Зиновій Михайлович (12 XI 1929, с. Витвиця Долинського р-ну Івано-Фр. обл. – 20 IX 1991, м. Моршин)

Касьянов Г. Незгодні (1995). С. 74, 153, 170, 171.

Українська журналістика в іменах. Вип. V. Львів, 1998. С. 131-132 (Н. Іваничук).

Овсієнко В. Світло людей. Т. 1 (2005). С. 174; Т. 2 (2005). С. 69, 111, 126, 134, 136, 144, 162, 294.

Рапп Ірина, Овсієнко Василь. Красівський Зеновій Михайлович // Міжнародний біоґрафічний (sic) словник дисидентів країн Центральної та Східної Європи й колишнього СРСР. Т. 1. Україна. Част. 1. Харків: Харківська правозахисна група; «Права людини», 2006. С. 351-355.

Кук Василь Степанович (псевд.: Леміш, Коваль; 11 I 1913, с. Красне на Львівщині – 9 IX 2007, Київ).

Вчені Інституту історії України: Біобібліогр. довідник. К., 1998. С. 164-166 (С. Білокінь).

Українські архівісти. Вип. 2 (2002). С. 116-117 (Любов Гісцова).

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 456-458 (А. В. Кентій).

Кульчицький Станіслав Владиславович (нар. 10 I 1937, Одеса).

Станіслав Кульчицький: Бібліогр. пок. К., 2002.

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 490 (О. В. Юркова).

Купчинський Олег Антонович (псевд.: Олег Антонович, Антонович О.; нар. 18 V 1934, с. Сороцьке на Поділлі).

Українські архівісти. Вип. 2 (2002). С. 118-120 (Ніна Шестакова).

Трегуб Марія. Матеріали до бібліографії праць Олега Купчинського // До джерел. Т. II (2004). С. 17-56.

404 записів.

Гирич Ігор. Слово про ювіляра // До джерел. Т. II (2004). С. 5-16.

Історіографічий нарис.

Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008). С. 506-508 (І. Б. Гирич).

Курас Іван Федорович (3 X 1939, с. Немирівське Балтського р-ну Одеської обл. – 2005).

Українські архівісти. Вип. 3 (2003). С. 128-131 (Наталія Маковська, Юрій Шаповал).

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2. Част. 1. К.; Львів, 2003. С. 173-175 (Валерій Солдатенко).

Кучабський Василь

Helei Stepan. Василь Кучабський та проблема політичної культури // Держави, суспільства, культури (2004). С. 277-293.

Лев Василь, син Михайла (1903, м. Старий Янів Яворів. пов. – 23 III 1991).

Рудницький Леонід (нар. 1935). Василь Лев – невтомний науковець і педагог: Біогр. нарис: Список важливіших друкованих праць // Зб. праць і матеріалів на пошану Василя Лева / Відп. ред. Євген Федоренко. – Львів; Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1996. – С. 13-19.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 622 (Ол. Ясь).

Левандовський Іоанн.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 266.

Липківський Василь Костянтинович (7 / 19 III 1864, с. Попудня Липовецьк. пов. Под. губ. – 27 XI 1937, Київ).

Білокінь С. Смерть митрополита Липківського // Українське православне слово. 1992. Листопад. № 11. С. 7-10; Грудень. № 12. С. 6-10.

Зінченко Арсен Леонідович. Визволитися вірою: Життя і діяння митрополита Василя Липківського. К.: Дніпро, 1997. 423, [1] с.

Липківський К. [Костянтин Олександрович.] Тіні незабутих предків. К., 2003. 223, [1] с., [40] табл.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 271.

Лисяк-Рудницький Іван (27 X 1919, Відень – 25 IV 1984).

Бібліографія праць Івана Лисяка-Рудницького // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: У 2 т. К., 1994. Том 2. С. 541-565.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 645-646 (Грицак Яр.).

Литвин Володимир Михайлович (нар. 23 IV 1956, с. Слобода-Романівська Новоград-Волинського р-ну Житомирської обл.).

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2. Част. 1. К.; Львів, 2003. С. 192 (Валерій Смолій).

Лужницький Григір (1903-1990).

Рудницький Леонід. Матеріали до бібліографії праць Григора Лужницького // Зб. праць і матеріалів на пошану Григорія Лужницького / Відп. ред. В. Ящун. Львів; Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1996. С. 11-39.

Лукань Роман (17 IX 1907, с. Старуня Надвірнянського пов. – 28 XII 1943).

Передирій Валентина. Отець Роман-Степан Лукань як бібліотекар і бібліограф // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 99-108.

Луцький Юрій (1919-).

Вибрана бібліографія // Луцький Юрій. Між Гоголем і Шевченком. К., 1998. С. 253-254.

Мазюкевич В. Т.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 279.

Максимович Георгій Андрійович.

Зозуля Сергей Юрьевич. Доля історика Г. А. Максимовича: кримський період і життя поза межами України // Историческое краеведение Крыма на рубеже столетий. Симферополь, 2005. С. 65-72.

Марунчак Михайло (нар. 1914).

Жила Володимир Тарас (1919-). Бібліографія Михайла Г. Марунчака. Вінніпеґ, 1991. 157 с.

Матушевський Федір Павлович (21 VI 1869, м. Сміла Роменськ. пов. Полтав. губ. – 21 X / 3 XI 1919, м. Атени, Греція).

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 284.

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 579.

Мацієвич Лев Степанович (18 II / 2 III 1843, с. Безпечне Уманськ. пов. Київ. губ. – 17 / 30 XI 1915, м. Одеса).

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 285.

Мацьків Теодор (нар. 30 V 1918, м. Струтин, пов. Золочів, Галичина).

Публікації Теодора Мацьківа // Зб. на пошану 80-річчя професора Теодора Мацьківа: Науковий зб. К., 1999. С. 228-237.

Меженко (справжнє прізвище Іванов) Юрій Олексійович (6 / 18 VI 1892, Харків – 24 XI 1969, Київ).

Меженко (справжнє прізвище Іванов) Юрій Олексійович – книгознавець, бібліограф, історик культури, літературознавець. Син лікаря. Закінчив філологічний фак. Московського ун-ту (1917). Співробітник бібліотечно-архівного відділу Міністерства народної освіти (1918), зав. справами (директор) Головної Книжної палати (1919). Член комітету для заснування та голова Ради бібліотекарів (перший директор, 1920-22) Всенародної бібліотеки України при УАН. Директор Укр. наукового інституту книгознавства (УНІК; 1. VIII. 1922 – 7. VIII. 1931). Редагував журнал «Бібліологічні вісті» (1923-31) та «Труди» УНІКу (т. 1-4; 1926-30). Як один з керманичів укр. книгознавства зазнав цькування, внаслідок якого виїхав до Росії. Головний бібліотекар Держ. публічної бібліотеки ім. М. Є. Салтикова-Щедріна в Ленінграді (1934-45). Директор Бібліотеки АН УРСР (6. IV. 1945 - 1. II. 1948). Керував підготовкою «Репертуару української книги, 1798-1914». Після нових нагінок 5. II. 1948 виїхав до Ленінграда. 1950 вийшов на пенсію. Зав. редакцією бібліографії Гол. редакції УРЕ в Києві (1960-62). З 1911 збирав колекцію «Шевченкіани» (понад 15 тис. од.). Уклав бібліографічні покажчики «Чужомовне письменство в українських перекладах» (Життя й революція. 1929. Кн. 4-8; разом з М. Яшеком) та «Русская техническая периодика, 1800-1916

гг. » (М.; Лгр., 1955). Великий резонанс мали статті М. «Творчість індивідуума і колектив» (Музагет. 1919. № 1/3), «Європа чи Просвіта?» (Життя й революція. 1925. № 5). – Тв.: Перспективи розвитку великих і наукових бібліотек на Україні (Бібліологічні вісті. 1926. № 2), Теоретичні передумови організації української бібліографічної роботи (Там само. 1926. № 4), Актуальні питання української бібліографії (Життя й революція. 1927. № 9), Українська книжка часів Великої революції (К., 1928; відбитка з вид.: Життя й революція. 1927. №№ 10-12), До питання про виявлення динаміки літературного процесу бібліографічним методом (Бібліологічні вісті. 1930. № 2).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 257, 299, 466, 484; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 350, 390.

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994). С. 201.

Юрій Олексійович Меженко: Матеріали до біографії. К, 1994.

Стрішенець Н. Бібліографічна спадщина Юрія Меженка. К., 1997.

Королевич Н. Ф. Меженко Юрій Олексійович // Королевич Н. Ф. Українські бібліографи XX століття: Навч. посібн. К., 1998. С. 9-47.

Соколинский Евгений Кириллович. Ю. А. Меженко: Библиограф на ветрах истории. СПб.: 1998. 248, [8] с.; 400 прим.

Листи Юрія Меженка до Івана Крип'якевича [1945-1963] // Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві (2001). С. 459-470.

Вальо Марія. Юрій Меженко – редактор «Бібліологічних вістей» // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11 (2003). С. 156-164.

Сотрудники Российской национальной библиотеки – деятели науки и культуры: Биогр. словарь. Т. 3. СПб., 2003. С. 372-375 (Е. К. Соколинский).

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 669-670.

Мельник Михайло Спиридонович (14 III 1944, с. Ординці Погребищенського р-ну Вінницької обл. – 9 III 1979, с. Погреби Броварського р-ну Київ. обл.).

Овсієнко Василь. Світло людей. Т. 1 (2005). С. 71, 173, 317; Т. 2 (2005). С. 57, 133, 135, 139, 333.

Карасик Софія, Овсієнко Василь. Мельник Михайло Спиридонович // Міжнародний біоґрафічний (sic) словник дисидентів. Т. 1. Україна. Част. 1 (2006). С. 465-467.

Мердер Алєксей Іванович (11 / 23 IX 1861 – 1920, Київ).

Українські архівісти: Біобібліогр. довідник. Вип. І. К., 1999. С. 223-224.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 286-287.

Миловидов Лев Вікторович (19 II 1901, с. Лапин Мглинського пов. Чернігів. губ. – 30 VII 1930, Чернігів).

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 395-398.

Мицик Юрій Андрійович (нар. 1949).

Мицик Юрій Андрійович: Бібліографічний покажчик / Укладач Т. О. Патрушева. К., 2000. 62, [2] с.

Мороз Валентин Якович (нар. 15 IV 1936, с. Холонів Горохівського р-ну Волинської обл.).

Лихо з розуму: Портрети двадцяти "злочинців": Зб. матеріялів / Уклав Вячеслав Чорновіл. Париж: Перша укр. друкарня у Франції, 1967.

Касьянов Г. Незгодні (1995). С. 48, 52, 53, 60, 73, 85, 102, 107-111, 117, 120, 124, 155, 156, 198, 202.

Алла Горська; Червона тінь калини (1996). С. 64, 107, 108, 129, 137, 176.

Овсієнко В. Світло людей. Т. 1 (2005). С. 18, 122, 131, 136, 153, 157, 307, 314; Т. 2 (2005). С. 118, 121, 128, 162, 171, 235, 243, 263, 264, 266, 267, 273, 275, 277, 283, 284, 294.

Міжнародний біоґрафічний (sic) словник дисидентів. Т. 1. Україна. Част. 1 (2006). С. 485-488.

Непомнящий Андрей Анатольевич (нар. 24 III 1969, м. Бобруйськ, Могильовської області, Білорусь).

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2, ч. 3. К., 2006. С. 158-160 (Олена Ковальчук).

Ніколайчик Федір Данилович (1857, м. Новий Ропськ Новозибківськ. пов. Чернігів. губ. – ?).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 822

Новицький Олексій Петрович (20 IV 1862 – 24 IX 1934).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 18, 335, 337, 352, 360, 371, 381, 392–395, 486, 487, 489, 490, 493, 494, 498; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 18, 20, 35, 65, 92, 94, 114–116, 165, 170, 205, 222, 346, 356, 361, 410, 411, 430, 438, 454, 484, 498, 499, 552, 554, 559, 562, 565, 566, 568, 571, 572, 576–578, 580–582, 584; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 12, 67, 148, 156, 178, 230, 367, 374, 383, 385, 393, 399, 406.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 822-823.

Бонь Ол. Академік Олекса Петрович Новицький: наукова та громадська діяльність. К., 2004. 219, [1] с.

Овсієнко Василь Васильович (нар. 8 IV 1949, с. Леніне (Ставки) Радомишльського р-ну Житомир. обл.).

Дещо з бібліоґрафії (sic) В. Овсієнка: І. Публікації, 1969-2003; ІІ. Про В. Овсієнка, 1974-2003 // Овсієнко В. Світло людей. Т. 1 (2005). С. 320-331, 332-337.

Міжнародний біоґрафічний (sic) словник дисидентів. Т. 1. Україна. Част. 2 (2006). С. 529-532.

> Овсієнко Василь Васильович (нар. 8 IV 1949, с. Леніне (Ставки) Радомишльського р-ну Житомирської обл.) – політ. і гром. діяч, політв'язень, історик, мемуарист. Із селянської родини. Закінчив філологічний факультет КДУ ім. Т. Шевченка (1972). За виготовлення та розповсюдження літератури самвидаву (1973) ув'язнений на 4 роки в таборах Мордовії. Вдруге ув`язнений (1979) на 3 роки за сфабрикованим звинуваченням в опорі міліції; знову звинувачений (1981) у проведенні „антирадянської агітації та пропаганди", засуджений на 10 років таборів особливого режиму

та 5 років заслання з визнанням особливо небезпечним рецидивістом. Карався в таборах Пермської обл. Член Української Гельсінкської групи з 18 XI 1978 р. Звільнений 21 VIII 1988 р.

Учасник експедиції на Урал, яка восени 1989 р. перевезла в Україну тлінні рештки Василя Стуса, Юрія Литвина, Олекси Тихого, член ради «Музею історії політичних репресій «Перм-36». З 1999 р. учасник, відтак організатор щорічних експедицій української громадськості на Дні пам'яті в урочище Сандармох та на Соловецькі острови.

Співголова Українського комітету «Гельсинкі-90» (з 1992). З 1990 р. член-засновник, секретар, керівник редакційно-видавничого відділу, з 1991 р. – член проводу Української Республіканської партії. Співголова Українського комітету «Гельсинкі-90» (з 1992). Член Республіканської християнської партії (з V 1997), член Центрального проводу, голова Етичної комісії РХП (з V 2001). З 1998 – працівник Харківської правозахисної групи. Член Харківської правозахисної групи, координатор програми (з VI 1998). З III 1999 голова, з III 2000 заступник голови Наукового товариства ім. С. Подолинського.

Для харківського видавництва «Фоліо» підготував збірки спогадів, інтерв'ю, листів і документів: «Українська Громадська Група сприяння виконанню Гельсінкських угод: Документи і матеріали: В 4 тт. » (2001), «Харківська правозахисна група» (Харків: Фоліо, 2001); «Три повстання Січків: У 2 тт. » (2003), «Юнаки з огненної печі: Росохацька група» (2003); «Добром нагріте серце: До 90-річчя І. Б. Бровка» (2005), «Оксана Мешко: Не відступлюся! До 100-річчя з дня народження» (разом з О. Сергієнком, 2005). Підготував 120 статей до видання «Міжнародний біоґрафічний словник дисидентів країн Центральної та Східної Європи й колишнього СРСР. Том 1. Україна» (Х., 2006). Записав автобіоґрафічні розповіді біля 180 колишніх політв`язнів і дисидентів, які опрацьовує і розміщує в періодиці та на сайті Харківської правозахисної групи http://archive. khpg. org.

Лауреат премії ім. В. Стуса (2000) за публіцистику, премії ім. Івана Огієнка (2006) за громадську діяльність, Міжнародної літературної премії Фундації родини Воскобійників (2006) за книжку вибраного „Світло людей". 2005 нагороджений орденом „За заслуги" III ступеня, 2006 – орденом «За мужність» I ступеня.

Тв.: Світло людей: Мемуари та публіцистика. Кн. I-2. Харків: Харківська правозахисна група; К.: Смолоскип, 2005; Василь Стус у віддзеркаленнях. Спогади Василя Овсієнка про Василя Стуса. Полтава, 2007. 192 с.

Хейфец Михаил. Место и время. Франция: Третья волна, 1978. С. 123-125.

Вісник репресій в Україні. Закордонне представництво Української Гельсінської групи. Редактор-упорядник Надія Світлична. Нью-Йорк. 1980–1985.

Українська Гельсінкська Група. 1978-1982. Торонто-Балтимор: Смолоскип, 1983. С. 493-530.

Хейфец М. Василь Овсієнко – мученик ГУЛАГу // Хейфец М. Українські силуети. Нью-Йорк: Сучасність, 1983. С. 273-285.

Любиш Україну? В концтабір! // Віче. 1991. № 14.

Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. К.: Либідь, 1995.

Українська Гельсінкська Група. До 20-ліття створення. К.: УРП, 1996. С. 19-20.

Захаров Б. Нарис історії дисидентського руху в Україні, 1956-1987 / Харківська правозахисна група. Харків: Фоліо, 2003.

Хто є хто в Україні? К.: К. І. С., 2004. С. 591.

Коцюбинська М. Література факту: між «великою» і «малою» зонами // Березіль. 2006. № 9. С. 157–173.

Павлик Остап Якович (15 I 1890, с. Лаврики Рава-Руського пов. – 5 XI 1937, розстріляний).

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 228; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 303, 305, 309, 312.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 403.

Павлуцький Григорій Григорович (19 I 1861, Київ – 15 III 1924, там само).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 8, 9, 11, 25, 26, 28, 30, 33, 35, 39–41, 43, 46, 48–52, 54, 55, 57, 59–61, 65, 66, 68, 70, 116, 143, 149, 304; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 65, 361.

Пучков А. А. Материалы к биографии Г. Г. Павлуцкого // Теорія та історія архітектури і містобудування. Вип. 2. К., 1998. С. 168-179.

Падалка Лев Васильович (1859-1927).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 824-825.

Памфил (Парфеній архиєп. Левицький; 28 IX 1858, с. Плешивець Гадяцьк. пов. - 16 I 1922**).**

Manuil (Lemeševskij), Metropolit. Die Russischen Orthodoxen Bischofe von 1893 bis 1965. Bio-Bibliographie. Teil V. Erlangen, 1987. S. 366-368.

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 268.

Пассек Тетяна Сергіївна (15 VIII 1903, СПб. – 1968, Москва).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 826.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 399-400 (М. Ю. Відейко).

Пеленський Євген-Юлій (3 I 1908, м. Стрий, Львівщина – 29 IX 1956, Сідней, Австралія).

Укр. журналістика в іменах. Вип. 3 (1996) С. 238-241 (Антонюк Н.).

Венгринович Софія. Видавнича серія «Дажбог» Є.-Ю. Пеленського: історико-тематичний та культурологічний аспекти // Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 14 (2006). С. 132-143.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 841-842 (О. Ясь).

Пеленський Ярослав Богданович (нар. 12 IV 1929, Варшава).

Duzinkiewicz Janusz. Portrait of a Scholar: Jaroslaw Pelenski // Держави, суспільства, культури: Схід і Захід: Зб. на пошану Яр. Пеленського. Нью-Йорк, Н.Й.: Вид-во Росс, 2004.С. 1-15.

Duzinkiewicz Janusz, Pelenski Christina, Pelensky Martha T. The Bibliography of Jaroslaw Pelenski // Держави, суспільства, культури: Схід і Захід. С. 1249-1282.

Пиріг Руслан Якович (нар. 30 VI 1941, с. Супротивна Балка Ново-санжарського р-ну Полтав. обл).

Руслан Пиріг. Біобібліогр. покажчик / Укладачі Геннадій Володимирович Боряк (нар. 1956), Ірина Борисівна Матяш (нар. 1961). К., 2001. 43 (+ 1) с. 183 поз. 300 прим.

Пінчук Юрій Анатолійович (нар. 3 XI 1937, Київ).

Палієнко Володимир Іванович (нар. 1958). Бібліографічний покажчик праць Ю. Пінчука // Історіографічні дослідження в Україні: Зб. наук. пр. на пошану д. і. н. Ю. А. Пінчука. Вип. 8. К., 1998. С. 21-33.

Плевако Микола Антонович (1890-1941).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 829-830.

Пономаренко Лідія Антонівна (нар. 1922).

Лидия Пономаренко: Портрет на фоне Киева. К.: Плеяды, 2002. С. 11-23. 500 прим.

Постернак (Пастернак) Степан П.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 258, 299, 305, 362, 369, 397, 466, 492, 495; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 18, 27, 75, 83, 84, 164, 302, 345, 350, 464, 565, 584, 586, 589, 590; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 119, 267, 268, 367, 371, 412, 416

Похилевич Дмитро (1897-1974).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 832-833.

Вінниченко О., Крикун М. Бібліографія праць Д. Л. Похилевича // Центральна і Східна Європа в XV-XVIII століттях: питання соціально-економічної та політичної історії: До 100-річчя від дня народження професора Дмитра Похилевича / За ред. Л. Зашкільняка, М. Крикуна. Львів, 1998. С. 49-56.

Проценко Людмила Андріївна (1927-2000).

Біобібліографія Л. А. Проценко // Збірник на пошану Людмили Андріївни Проценко. К., 2000. С. 19-38.

Пустовійт І. П.

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 406.

Равіта-Гавронський Францішек (1845, с. Степашки Гайсин. пов. Под. губ. – 1930, м. Юзефів, Польща).

Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005). С. 212.

Ревуцький Валеріян Дмитрович (нар. 14 VI 1910, с. Іржавець Прилуцького пов. Полтавськ. губ., тепер Ічнянського р-ну Черніг. обл.).

Валеріян Ревуцький: Бібліогр. покажчик, 1941-2006 / Уклала Валентина Ревуцька; Автор вст. статті і наук. ред. Р. Пилипчук. К.: Твім інтер, 2007. 156 с. Наклад 500 прим.

Реєнт Олександр Петрович (нар. 10 V 1949, с. Дяківці Літинського р-ну Вінницької обл.).

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2. Част. 1. К.; Львів, 2003. С. 274-275 (Галина Брега).

Рєдін Єгор Кузьмич (1863-1908).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 834.

Рєзников (Різників) Василь Федорович (16 / 28 I 1892, Конотоп - 17 VII 1938, Київ).

Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969). С. 523.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 509; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 118.

Білокінь С. Краєзнавець і патріот Батурина Василь Різниченко // Видатні діячі Батуринського краю: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 230-ій річниці з дня народж. Петра Івановича Прокоповича. Ніжин, 2005. С. 106–117.

Головні праці Василя Різниченка (С. 119–120).

Білокінь С. Невідома праця Василя Різниченка з історії друкарства // Матеріали науково-практичної конференції "Культурно-релігійний розвиток Гетьманщини кінця XVII – початку XVIII століття". Ніжин, 2006. С. 20-25.

Рибаков Борис Олександрович (21 V / 3 VI 1908, Москва – 2001, там само).

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 448-449 (С. М. Ляшко).

Розсоха Людмила Олександрівна (нар. 21 X 1947, с. Козачка Зміївського р-ну Харків. обл.).

Людмила Розсоха: Біобібліогр. пок.: Іст. краєзнавство, генеалогія, літературознавство, мовознавство, музеєзнавство, публіцистика / Укл. Віталій Ханко. Миргород, 2007. 116 с. 100 прим.

644 записів. Із змісту: Біографічні відомості про Л. Розсоху (С. 7). Опубліковані праці (С. 8-62). Література про життя і діяльність Л. Розсоху (С. 63-97). Покажчик власних імен (С. 98-106). Покажчик географічних назв (С. 107-109).

Ростовцев Михаїл Іванович (1870-1952).

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 123.

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

У Шведової немає.

Ротач Петро Петрович (1925-2007).

Петро Ротач: Біобібліогр. покажчик. Полтава, 1996. 94 (+ 2) с. 1960 записів. 15 (sic) прим.

Ротач Петро Петрович: Біобібліографічний покажчик. К., 2007. 189 с.

Санцевич Анатолій Васильович (1924-1996).

Анатолій Санцевич: Матеріали до біографії. К., 1995. 46 с.

Сарбей Віталій Григорович (1928-1999).

Віталій Григорович Сарбей: Бібліогр. покажчик К., 1999. 104 с.

Сементовський Микола Максимович (18 II 1819, с. Семеногірка Золотоніс. пов. Полт. губ. – 24 X 1879, там само).

Русские писатели 1800-1917. Т. 5 (2007). С. 570-572 (Ю. А. Рыкунина, П. В. Михед, К. П. Исаенко).

Сварник Галина Іванівна (нар. 21 VI 1959, Львів).

Українські архівісти. Вип. 2 (2002). С. 212-214 (Уляна Кришталович).

Сергієнко Григорій Якович (нар. 1925).

Григорій Якович Сергієнко: Матеріали до біографії / Вступн. нарис та упоряд. списка праць В. М. Матях. К., 1995. 47 (+ 1) с. 272 записи. 200 прим.

Сильченко Володимир Миколайович (1888, м. Брусилів Под. губ. – після 1932).

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 410.

Синявський Антін Степанович (12 VII 1866, с. Скрагалівка Білоцерк. пов. Київ. губ. – 2 II 1951, м. Сімферополь, пох. у Києві).

Антін Синявський і його доба // Синявський Антін. Вибрані праці. К.: Наукова думка, 1993. С. 3-31.

Історія УАН, 1918-1923 (1993). С. 414; Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 11, 101, 196, 266, 398, 434, 465, 466, 496, 512; Історія НАНУ, 1929-1933 (1998). С. 41, 42, 370, 384, 409.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 838-839.

Заруба В. М. Антін Синявський: Життя, наукова та громадська діяльність. Дніпропетровськ, 2003. С. 240-255

Сікало Іван Данилович (? - ?).

Юркова Окс. Діяльність кафедри М. Грушевського (1999). С. 410.

Сірополко Степан Онисимович (15 VIII 1872, м. Прилуки Полтав. губ. – 25 II 1959).

Беднаржова Т. Степан Сірополко – подвижник українського шкільництва. Льв., 1998. С. 186-205.

Смолій Валерій Андрійович (нар. 1 I 1950, с. Авратин Волочиського р-ну Хмельницької обл.).

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2. Ч. 1. К.; Львів, 2003. С. 295-297 (В. Матях).

Соловій (Соловей) Дмитро Федорович (23 X / 4 XI 1888, с. Срібне Полтав. губ., тепер м. Срібне Срібнянського району Чернігів. обл. – 9 VII 1966, Сент-Пол, США).

Соловей Оксана, Юренко Олександр. Матеріали до бібліографії Дмитра Солов'я // Полтавська Петлюріана: Матеріали шостих петлюрівських читань. [Кн.] 5. Полтава, 2003. С. 225-253. 367 №№.

Сохань Павло Степанович (нар. 18 XI 1926, с. Новоіванівка Білопільського р-ну Сумської обл.).

Павло Степанович Сохань: До 70-річчя від дня народження та 40-річчя наукової діяльності / Упоряд. О. Ємець, О. Крук. К., 1996. 76 с.

Стеблій Феодосій Іванович (нар. 21 X 1931, с. Суходоли на Львівщині).

Феодосій Іванович Стеблій: Бібліогр. покажчик / Уклад. та авт. передм. Б. З. Якимович; відп. ред. Лариса Іванівна Крушельницька. Львів, 1995. 96 с.

Струмінський Богдан

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Супруненко Олександр Борисович (нар. 1 V 1957, м. Полтава).

Олександр Борисович Супруненко – археолог, історик науки: Бібліогр. покажчик / Уклад. Т. Ю. Супрун. Полтава: Полт. краєзнав. музей, 1992. 24 с.

Ханко В. Мистецтвознавча думка на Полтавщині (2007). С. 103-104: іл.

Терлецький Омелян, син Антона (3 XII 1873, Ярославськ. пов. – 13 II 1958).

Домбровський О. Студії з ранньої історії України (1998). Пок.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1196 (Ф. Стеблій).

Фабр Андрєй Яковлєвич (1789 - 1863).

Бобкова Оксана Михайловна. Исследователь Новороссийского края А. Я. Фабр // Историческое краеведение Крыма на рубеже столетий. Симферополь, 2005. С. 25-39.

Маркевич Арсен. З культурної минувшини Криму XIX в.: Короткі нариси // Непомнящий А. А. Арсений Маркевич. Симферополь, 2005. С. 404-409.

Ханко Віталій Миколайович (нар. 31 VIII 1937, м. Полтава).

Віталій Ханко: Біобібліогр. покажчик / Упор. Надія Кочерга; Відп. ред. С. Білокінь. К.: Центр культурологічних студій Ін-ту історії України НАНУ; Вид. Остап Ханко, 2007. 211 с. 100 + 200 прим. 1705 праць (С. 36-140). та 352 поз. літератури (С. 141-176).

Із змісту: Білокінь С. На шляхах інституціоналізації: [Передмова]. С. 7-16; Шибанов Георгій. Творчий ужинок вченого-патріота. С. 17-23; Хронологія життя і наукової діяльності В. Ханка. С. 32-35.

Чишко Віталій Сергійович (пом. 2003).

Чишко Віталій Сергійович: Біобібліографія / Упоряд. М. І. Гончаренко, О. М. Яценко; відп. ред. В. О. Горбик. К., 2001. 68 с.

Чумаченко Віктор Кирилович (нар. 26 березня 1956, ст. Ахметівська Лабинського району Краснодарського краю).

Современное кавказоведение: Справочник персоналий. Ростов-на-Дону, 1997. С. 74-75.

Зарубіжне українство: Інформ. каталог. К., 1997. С. 148.

Большая кубанская энциклопедия. Краснодар, 2004. Т. 1: Биогр. энц. словарь. С. 317.

Покажчик пулікацій Віктора Чумаченка з українознавства // Пам'ятки України. 2005. Ч. 3 / 4 (148 / 149). С. II-XIII.

Шаповал Юрій Іванович (нар. 30 VII 1953, с. Пробіжна Чортків. р-ну Тернопільськ. обл.).

Українські історики XX століття: Біобібліогр. довідник. Вип. 2. Част. 1. К.; Львів, 2003. С. 348-349 (Ірина Павленко).

Шпорлюк (Szporluk) Роман (нар. 1933).

Kiebuzinski K. The Bibliography of Roman Szporluk // Harvard Ukrainian Studies: Special issue: Cultures and Nations of Central and Eastern Europe: Essays in Honor of Roman Szporluk / Ed. Z. Gitelman, L. Haida, J.-P. Himka, R. Solchanyk. 1998. Vol. 22. P. 1-28.

Шраґ (Шраг) Ілля Людвіґович (23 VIII 1847, м-ко Седнів Чернігів. губ. – 11 IV 1919).

Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008). С. 632.

Демченко Тамара Павлівна. Батько Шраг. Чернігів: Деснянська правда, 2008. 264 с.

Штерн Ернст Романович (1859, маєток Зейнергоф, Ліфляндія – 27 IV 1924, Галль, Німеччина).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 852-853.

Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2. К., 2004. С. 627-628 (Ляшко С. М.).

Щепкін Євген Миколайович (13 V 1860, Москва – 12 XI 1920).

Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900). С. 71-73.

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 853-854.

Евгений Николаевич Щепкин: Биобиблиогр. указатель / Сост. И. В. Максименко, В. В. Самодурова; авт. вступн. ст. И. В. Максименко, Т. Н. Попова. Одесса, 1998. 129 с.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1477 (Ол. Ясь).

Щербина Олександр Мусійович (1874-1934).

Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997). С. 854-855.

Юшков Серафим Володимирович (1888, с. Трофімовщина Пензеньск. губ., Росія -1952).

Найважливіші наукові праці С. В. Юшкова // Юшков С. В. Нарис з історії виникнення і початкового розвитку феодалізму в Київській Русі / Відп. ред. В. А. Смолій; упоряд. В. М. Ричка, О. П. Толочко. К., 1992. С. 334-338.

Історія НАНУ, 1924-1928 (1998). С. 492.

Історія України: Енц. довідник (2008). С. 1492 (Т. Андрусяк).

Якимович Богдан Зіновійович (нар. 29 I 1952, с. Серафинці Городенківського р-ну Ів.-Франк. обл.).

Домбровська Галина. Богдан Якимович: Біобібліогр. пок. Львів: Львів. нац. ун-т ім. Ів. Франка; Наукова бібліотека, 2002. 146 с.: іл., портр. (= Укр. біобібліографія. Нова серія. Ч. 7).

Розділи: Праці; «Б. Якимович – упорядник, редактор, коментар». Валова нумерація – 519 №№. Із змісту: Лучук Тарас, Стеблій Феодосій. Богдан Якимович: шлях до покликання (С. 6-13); «Основні дати життя і діяльності» (С. 14-15).

СКОРОЧЕННЯ

125 років київської укр. акад. традиції (1993).	125 років київської української академічної традиції, 1861-1986: Зб. Нью-Йорк: УВАН, 1993.
Губонин М.Е. Акты Св. Тихона (1994).	Акты Святейшего Тихона, Патриарха Московского и Всея России, позднейшие документы и переписка о каноническом преемстве высшей церковной власти, 1917-1943: Сб. в 2 чч. / Сост. М.Е.Губонин. М.: Православный Свято-Тихоновский Боголовский Институт, 1994.
Акуленко В. І. Охорона пам'яток (1991).	Акуленко В. І. Охорона пам'яток культури в Україні, 1917-1990. К.: Вища школа, 1991.
Архів Михайла Драгоманова (1937).	Архів Михайла Драгоманова. Том I. Варшава, 1937.
Ашнин Ф. Д., Алпатов В. М. «Дело славистов» (1994).	Ашнин Федор Дмитриевич, Алпатов Владимир Михайлович. «Дело славистов»: 30-е годы. Москва: Наследие, 1994.
Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников (2006).	Бакун Д. Н. Развитие библиографии исторических источников в России (XVIII – начало XX в.). М., 2006.
Библиотека Д. В. Ульянинского. Т. I (1912); Т. II (1912); Т. III (1915).	Библиотека Д. В. Ульянинского: Библиогр. описание. Т. I. М., 1912; Т. II. М., 1912; Т. III. М., 1915.
Бібліографи Одеської наукової бібліотеки (2002).	Бібліографи Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Біобібліогр. довідник. Од., 2002.
Бібліографія репресованих істориків (1962).	Полонська-Василенко Н. Бібліографія репресованих істориків, археологів, мистецтвознавців, етнографів, істориків права, економістів // ЗНТШ. Т. 173. Париж; Чікаґо, 1962. С. 70-105.
Білокінь С. Про видання, заборонені на стадії верстки (2004).	Білокінь Сергій. Про видання, заборонені на стадії верстки, або тиражі яких було знищено, 1920-1941 // До джерел: Збірник наукових праць на пошану Олега Купчинського з нагоди його 70-річчя. Том II. К.; Льв., 2004.
Богомолов С. И. Российский книжный знак (2004).	Богомолов Сергей Иванович. Российский книжный знак, 1700-1918 / Росс. гос. б-ка; Росс. нац. б-ка; Б-ка АН России; Музей экслибриса Междунар. сообщества книголюбов. Москва, 2004.

Брачев В. С. Масоны (2003).	Брачев В. С. Масоны, мистики и богоискатели в России, XX век. СПб, 2003.
Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет (1937).	Ваврик В. Р. Члены Ставропигиона за 350 лет, 1586-1936 // Временник: Научно-лит. записки Львовского Ставропигиона на 1936 и 1937 годы Львов, 1937. С. 62-143.
Василенко М. П. Вибрані твори. Т. 3 (2008).	Василенко М. П. Вибрані твори. У 3 тт. Т. 3. К., 2008.
Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Тт. 1 (1900), 2 (1910), 3 (1914), 4 (1917).	Венгеров С. А. Источники словаря русских писателей. Тт. 1-4. СПб.; Пг., 1900-17.
Верстюк В., Осташко Т. Діячі Укр. Центр. Ради: Біогр. довідник (1998).	Верстюк Владислав Федорович (нар. 3 VIII 1949, смт. Гостомель Ірпінської міськради Київ. обл.), Осташко Тетяна Сергіївна (16 V 1960, Київ). Діячі Української Центральної Ради: Бібліогр. (sic) довідник. К., 1998.
Вздорнов Г.И. История открытия и изучения русской средневековой живописи. XIX век (1986).	Вздорнов Герольд Иванович. История открытия и изучения русской средневековой живописи. XIX век. М.: Искусство, 1986.
Взыскующие града (1997).	Взыскующие града: Хроника частной жизни русских религиозных философов в письмах и дневниках. М, 1997.
Видатні діячі науки і культури Києва (2005).	Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України: Біогр. довідник. Ч. 1-2. К., 2005.
Воїнов Св. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр. (2003).	Воїнов Святослав. Журнал «Сіверянський літопис» за 1995-1999 рр.: Анотований покажчик змісту // Сіверянський літопис. 2003. Березень-травень. № 2-3 (50-51).
Вспоминая В. Ф. Асмуса... (2001).	Вспоминая В. Ф. Асмуса... М.: Прогресс-Традиция, [2001].
Геннади Г. Н. Справочный словарь (1876-1908).	Геннади Г. Н. Справочный словарь о русских писателях и ученых, умерших в XVIII и XIX столетиях и список русских книг с 1725 по 1825 г. Т. 1-3. Берлин; М., 1876-1908.
Гимназия кн. Безбородко. Изд. 2 (1881).	Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. Изд. 2, испр. и доп. СПб.: В. Безбородов, 1881.
Гнатишак Мик. Державні гроші України (1973).	Гнатишак Микола. Державні гроші України 1917-1920 років: Ілюстр. іст.-іконогр. нарис. Клівленд, Огайо: Укр. музей, 1973.
Грушевський М. Листування. Т. 1 – .	Грушевський М. Листування. К. та ін., 2006 – . Т. 1 – .

Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели библиографии, 1917-1929. Ч. 1 (1994).	Гульчинский Виктор Иванович, Фокеев Валерий Александрович. Деятели отечественной библиографии, 1917-1929: Справочник. Ч. 1. М.: РГБ, 1994. С.
Дашкевич Яр. Постаті-2 (2007).	Дашкевич Яр. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури. Вид. 2, випр. і доп. Львів, 2007.
Дей Ол. Словник псевдонімів та криптонімів (1969).	Дей Олексій Іванович. Словник українських псевдонімів та криптонімів, XVI-XX ст. К.: Наукова думка, 1969.
Держави, суспільства, культури (2004).	Держави, суспільства, культури: Схід і Захід: Зб. на пошану Яр. Пеленського. Нью-Йорк, Н.Й.: Вид-во Росс, 2004.
Деятели рев. движения. Т. 1. Вып. 2 (1928).	Деятели революционного движения в России: Биобиблиогр. словарь. Т. 1. Вып. 2. М., 1928.
Деятели рев. движения. Т. 2. Вып. 1 (1928).	Деятели революционного движения в России: Биобиблиогр. словарь. Т. 2. Вып. 1. М., 1929.
Дзира Ів. Козацьке літописання (2006).	Дзира Іван. Козацьке літописання 30-х–80-х рр. XVIII ст. К., 2006.
До джерел. Т. I-II (2004).	До джерел: Збірник наукових праць на пошану Олега Купчинського з нагоди його 70-річчя. Том I-II. К.; Льв., 2004.
Дорошенко Д., В. Антонович (1942).	Дорошенко Д. Володимир Антонович. Прага, 1942
Друг О., Малаков Дм. Особняки Києва (2004).	Друг Ольга, Малаков Дмитро. Особняки Києва. К.: Кий, 2004.
Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія НБУ, 1918-1941 (1998).	Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918-1941. К., 1998.
Енциклопедія історії України. Т. 6 (2008).	Енциклопедія історії України. Т. 6. К., 2008.
Енциклопедія Трипільської цивілізації. Т. 2 (2004).	Енциклопедія Трипільської цивілізації: В 2 т. Т. 2. К., 2004.
Епістолярна спадщина Д. І. Яворницького. Вип. 1 (1997) –.	Епістолярна спадщина академіка Д. І. Яворницького. Вип. 1 -. Дніпропетровськ: Гамалія, 1997 –.
Ернст Ф. Г. Нарбут: Життя й творчість(1926).	Ернст Федір. Георгій Нарбут: Життя й творчість // Георгій Нарбут: Посмертна виставка творів. [Каталог. К.:] ДВУ, 1926. С. 11-86.
ЕСУ. Т. 1 (2001) -.	Енциклопедія сучасної України. Т. 1 -. К., 2001 -.

Зайцева З. Укр. наук. рух (2006).	Зайцева З. Український науковий рух: інституціональні аспекти розвитку (кінець XIX – початок XX ст.). К.: КНЕВУ, 2006.
Записки ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць. Вип. 11-14 (2003-06).	Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника: Зб. наук. праць.
Зведений алфавітний список книжок, що увійшли до наказів Головліту (1947).	Зведений алфавітний список книжок, що увійшли до наказів Головліту Української РСР на вилучення та списання в макулатуру з бібліотек громадського користування за період з 1937 по 1 VII 1947 року включно. К., 1947. ДСК;
Зведений покажчик застарілих видань (1954).	Зведений покажчик застарілих видань, що не підлягають використанню в бібліотеках громадського користування та книготорговельній сітці. Х.: Вид-во Книжкової палати УРСР, 1954.
Здобнов Н. В. История русской библиографии (1955).	Здобнов Н. В. История русской библиографии до начала XX века. Изд. 3. М., 1955.
Зернов Н. М. Русские писатели эмиграции (1973).	Зернов Николай Михайлович (1898-1980). Русские писатели эмиграции. Boston, Mass., 1973.
Золотоверхий І. Д. Становлення української радянської культури (1961).	Золотоверхий І. Д. Становлення української радянської культури (1917-1920 рр.). К.: Вид-во АН УРСР, 1961
Историко-филологический институт кн. Безбородко, 1875-1900 (1900).	Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине, 1875-1900. Преподаватели и воспитанники. Нежин, 1900.
История ист. науки: Доокт. период (1965).	История исторической науки в СССР: Дооктябрьский период: Библиография. Москва: Наука, 1965.
Іван Крип'якевич у родинній традиції (2001).	Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. Львів, 2001.
Іст. фак. КНУ (2004).	Історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка: минуле й сьогодення (1834-2004 рр.). К.: Прайм-М, 2004.
Історія УАН, 1918-1923 (1993).	Історія Академії наук України, 1918-1923: Документи і матеріали. К.: Наукова думка, 1993.
Історія НАНУ, 1924-1928 (1998).	Історія Національної Академії Наук України, 1924-1928: Документи і матеріали. К.: НБУВ, 1998.

Історія НАНУ, 1929-1933 (1998).	Історія Національної Академії Наук України, 1929-1933: Документи і матеріали. К.: НБУВ, 1998.
Історія НАНУ, 1934-1937 (2003).	Історія Національної Академії Наук України, 1934-1937: Документи і матеріали. К.: НБУВ, 2003.
Історія НАНУ, 1938-1941 (2003).	Історія Національної Академії Наук України, 1938-1941: Документи і матеріали. К.: НБУВ, 2003.
Історія НАНУ, 1918-33: Наук.-довідк. апарат (2002).	Історія Національної академії наук України, 1918-1933: Науково-довідковий апарат. К.: НБУВ, 2002.
Історія України: Енц. довідник (2008).	Історія України: Енц. довідник. Вид. 3. К.: Генеза, 2008. 1520 с.: іл.
Кандель Б.Л., Федюшина Л.М., Бенина М.А. Русская худ. литература и лит-ведение (1976).	Кандель Борис Львович, Федюшина Людмила Михайловна, Бенина Мария Александровна. Русская художественная литература и литературоведение: Указатель справочно-библиографических пособий с конца XVIII века по 1974 год. М.: Книга, 1976.
Каталог личных архивных фондов историков. Вып. 2 (2007).	Каталог личных архивных фондов отечественных историков. Вып. 2: Первая половина XIX века. М.: РОССПЭН, 2007.
Кістяківський О. Ф. Щоденник. Т. 1-2 (1994-95).	Кістяківський О. Ф. Щоденник (1874-1885) у двох томах. Т. 1-2. К.: Наукова думка, 1994, 1995.
Клен Ю. Спогади про неоклясиків (1960).	Клен Ю. Спогади про неоклясиків // Клен Ю. Твори. Т. 3. Торонто, 1960.
Корнєйчик І. Історія української бібліографії (1971).	Корнєйчик І. І. Історія української бібліографії: Дожовтн. період. [Харків], 1971.
Краткий справочник по архивам АН СССР (1979).	Краткий справочник по научно-отраслевым и мемориальным архивам АН СССР. М.: Наука, 1979.
Курилишин К. Українська легальна преса. Тт. 1-2(2007).	Курилишин Костянтин. Українська легальна преса періоду німецької окупації (1939-1944 рр.): Іст.-бібліогр. дослідження: У 2 тт. Льв., 2007. Том 1: А-М.; Том 2: Н-Я.
Куріло Ольга. Нариси розвитку археології (2002).	Куріло Ольга Юріївна. Нариси розвитку археології у музеях України: Історія, дослідники, меценати. К.: Стилос, 2002.
Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син (2006).	Кучеренко М., Панькова С., Шевчук Г. Я був їх старший син: (рід Михайла Грушевського). К.: Кий, 2006.

Лазаревський Г. Київська старовина (2007).	Лазаревський Гліб. Київська старовина. К.: МАУП, 2007. 624 с.: іл.
Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 3-4 (2005-2006).	Леонтович Вол. Зібрання творів. Т. 3-4. К.: Сфера, 2005-2006.
Листи Юрія Меженка до львів'ян (1923-1969). Л., 2002.	Листи Юрія Меженка до львів'ян (1923-1969). Л.: ЛНБ ім. В.Стефаника НАНУ, 2002.
Лобуцький Вол. Українські націонал-комуністи (1983).	Наддніпрянець Вол. Українські націонал-комуністи: Їх роля у визвольній війні України 1917-1956 рр. [Вид. 2]. Нью-Йорк; Торонто; Сидней, 1983.
Люди и судьбы: Биобиблиогр. словарь востоковедов (2003).	Люди и судьбы: Биобиблиогр. словарь востоковедов – жертв полит. террора в советский период, 1917-1991 / Изд. подготовили Ярослав В. Васильков, Марина Ю. Сорокина. СПб., 2003.
Маньковська Р. В. Музейництво в Україні (2000).	Маньковська Руслана. Музейництво в Україні. К, 2000.
Масанов И. Ф. Словарь псевдонимов. Тт. 1 (1956), 2 (1957), 3 (1958), 4 (1960).	Масанов И.Ф. Словарь псевдонимов русских писателей, ученых и общественных деятелей. М., 1960. Тт. 1 (1956), 2 (1957), 3 (1958), 4 (1960).
Матяш І. Особа в архівістиці (2001).	Матяш І. Особа в українській архівістиці: Біографічні нариси. К., 2001.
Мезенцева Г. Дослідники археології України (1997).	Мезенцева Галина Георгіївна (1923-1997). Дослідники археології України: Енцикл. словник-довідник. Чернігів: Сіверянська думка, 1997.
Міжнар. біогр. словник дисидентів. Т. 1. Част. 1-2 (2006).	Міжнародний біоґрафічний (sic) словник дисидентів країн Центральної та Східної Європи й колишнього СРСР. Т. 1. Україна. Част. 1. Харків: Харківська правозахисна група; «Права людини», 2006. С. 1-516; Част. 2. С. 517-1020.
Модзалевский Б. Л. Список АН (1908).	Модзалевский Б. Л. Список членов Имп. Академии наук, 1725-1907. СПб., 1908.
Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. Т. 1 (1908), 2 (1910), 3 (1912), 4 (1914).	Модзалевский Вадим Львович. Малороссийский родословник. Т. 1-4. К., 1908-14.
Музей України (2006).	Білокінь С. Музей України: (Збірка П. Потоцького): Дослідження, матеріали. К., 2006.
Мусаева У. К. Подвижники крымской этнографии (2004).	Мусаева Улькера Кязимовна. Подвижники крымской этнографии 1921-1941: Историографические очерки / Под ред. А. А. Непомнящего. Симферополь, 2004.

Наука и научные работники СССР. Ч. VI (1928).	Наука и научные работники СССР. Часть VI: Без Москвы и Ленинграда. Ленинград, 1928.
Незабытые могилы. Т. 1-6 (1999-2007).	Незабытые могилы; Российское зарубежье: некрологи 1917-1997 / Сост. В. Н. Чуваков. Т. 1–6. Кн. 3. Москва: Пашков дом, 1999-2007.
Непомнящий А. А. Арсений Маркевич (2005).	Непомнящий Андрей Анатольевич. Арсений Маркевич: Страницы истории крымского краеведения. Симферополь, 2005.
Овсієнко В. Світло людей. Т. 1-2 (2005).	Овсієнко В. Світло людей: Мемуари та публіцистика. Т. 1-2. Вид. 2. К.; Х., 2005.
Орден российских тамплиеров (2003).	Орден российских тамплиеров. Т. 1-2. М.: Минувшее, 2003.
Палієнко М. Автори «Кіевской старины» (2005).	Палієнко Марина. Автори «Кіевской (sic) старины»: Короткий біографічний словник // Палієнко Марина. «Кіевская (sic) старина» у громадському та науковому житті України (кінець XIX–початок XX ст.). К.: Темпора, 2005.
Папакін Г. Архів Скоропадських (2004).	Папакін Георгій. Архів Скоропадських: Фамільні архіви української еліти другої половини XVII-XX ст. та архівна спадщина роду Скоропадських. К., 2004.
Перший піврік існування УАН (1919).	Перший піврік існування Української Академії наук у Києві та начерк її праць до кінця 1919 р. К., 1919.
Петров Н. В., Скоркин К. В. Кто руководил НКВД (1999).	Петров Н. В., Скоркин К. В. Кто руководил НКВД, 1934—1941: Справ. / Под. ред. Н. Г. Охотина и А. Б. Рогинского. М., 1999.
Платонов О. История Русского народа в XX веке. Т. I-II (1997).	Платонов Олег. Терновый венец России: История Русского народа в XX веке. Т. I-II. М., 1997.
Полонська-Василенко Н. УВУ.	Полонська-Василенко Н. Український Вільний Університет, 1921-1971 // Український історик. [Том] VIII. Ч. 1-2 (29-30).
Попов А. В. Российское православное зарубежье (2005).	Попов А. В. Российское православное зарубежье: История и источники; С приложением систематической библиографии. М., 2005.
Репресоване краєзнавство (1991).	Репресоване краєзнавство (20-30-і роки). К.: Рідний край, 1991.
Розенкрейцеры в Советской России (2003).	Розенкрейцеры в Советской России. М.: Минувшее, 2003.
Романенчук Б. Азбуковник. Тт. 1 (1966), 2 (1973).	Романенчук Богдан. Азбуковник: Енциклопедія української літератури. Т. 1-2. Філядельфія: Київ, 1966-73.

Рубльов Ол. Західноукраїнська інтелігенція (2004).	Рубльов Олександр Сергійович. Західноукраїнська інтелігенція у загальнонаціональних політичних та культурних процесах (1914-1939). К., 2004.
Русская интеллигенция: В собрании С. А. Венгерова. Т. 1 (2001).	Русская интеллигенция: Автобиографии и биобиблиографические документы в собрании С. А. Венгерова: Аннотированный указатель в двух томах. Т. 1. СПб.: Наука, 2001.
Русские писатели 1800-1917. Т. 5 (2007).	Русские писатели 1800-1917: Биогр. словарь. [Том] 5: П-С. М.: Большая росс. энциклопедия, 2007.
Русские писатели-богословы (2001).	Русские писатели-богословы: биобиблиогр. указ.: Историки Церкви. Исследователи и толкователи Священного Писания. / Сост. А. С. Чистякова и др. Изд. 2. Москва: Пашков дом, 2001.
Рыхляков В. Н. Петербуржцы – авторы работ по генеалогии (2005).	Рыхляков Вадим Николаевич. Петербуржцы – авторы работ по генеалогии и истории семей: Биобиблиогр. справочник. Изд. 2. СПб.: Осипов, 2005.
Серков А. И. Русское масонство (2001).	Серков Андрей Иванович. Русское масонство, 1731-2000: Энц. словарь. М.: РОССПЭН, 2001.
Сварник Г. Збірки НТШ (2005).	Сварник Галина. Архівні та рукописні збірки Наукового товариства ім. Шевченка в Національній бібліотеці у Варшаві: Каталог-інформатор. Варшава; Львів; Нью-Йорк, 2006.
Славяноведение в дореволюционной России (1979).	Славяноведение в дореволюционной России: Биобиблиографический словарь. М., 1979.
Словарь университета Св. Владимира (1884).	Биографический словарь профессоров и преподавателей Имп. Университета Св. Владимира. К., 1884.
Смирнов Н. П. Библиографические материалы (1898).	Смирнов Н. П. Библиографические материалы: Опись книг, брошюр и статей библиотеки сенатора Н. П. Смирнова. СПб.: А. Пороховщиков, 1898.
Смольніцька М. Колегія Павла Ґалаґана (2007).	Смольніцька Мирослава. Колегія Павла Ґалаґана в національно-культурному житті України, 1871-1920 рр. К., 2007.
Список репресованих істориків (1962).	Полонська-Василенко Наталія. Список репресованих істориків, істориків права, етнографів, археологів, мистецтвознавців, економістів // ЗНТШ. Т. 173. Париж; Чікаґо, 1962. С. 63-69.

Справочники по истории дорев. России (1978).	Справочники по истории дореволюционной России: Библиогр. указатель. Изд. 2 пересмотр. и доп. Москва: Книга, 1978.
Столетие Киевской I гимназии. Т. I (1911).	Столетие Киевской Первой гимназии. Т. I: Именные списки и биографии. К., 1911.
Стороженко М. З мого життя (2005).	Стороженко Микола. З мого життя. К.: Либідь, 2005.
Студьонова Л. Чернігівські князі (1998).	Студьонова Людмила. Чернігівські князі, полковники, губернатори. [Чернігів,] 1998.
Супронюк Оксана. Н.В.Гоголь и его окружение в Нежинской гимназии (2009).	Супронюк Оксана Константиновна. Н.В.Гоголь и его окружение в Нежинской гимназии: Биобиблиогр. словарь. К.: Академпериодика, 2009.
Суровцова Н. Спогади (1996).	Суровцова Надія. Спогади. К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1996.
Тарахан-Береза З. Святиня (1998).	Тарахан-Береза Зінаїда. Святиня: наук.-іст. літопис Тарасової Гори. К., 1998.
Тинченко Яр. Офіцерський корпус УНР. Кн. I (2007).	Тинченко Ярослав. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917-1921). Кн. I. К.: Темпора, 2007.
Толстой Ю. Списки архиереев (1872).	Толстой Юрий. Списки архиереев и архиерейских кафедр Иерархии Всероссийской со времени учреждения Св. Правит. Синода (1721-1871). СПб., 1872.
Укр. журналістика в іменах. Вип.1-	Українська журналістика в іменах: Мат. до енц. словника. Вип. 1 -
Український музей. Зб. 1 (2007).	Український музей. Зб. 1. Репринтне перевидання [книжки] 1927 року. К.: Фенікс, 2007.
Українські архівісти. Вип. 1 (1999).	Українські архівісти: Біобібліографічний довідник. Вип. 1 (XIX ст. – 1930-і рр.). К., 1999.
Українські бібліографи. Вип. 1 (2008).	Українські бібліографи: Біографічні відомості; Професійна діяльність; Бібліографія. Вип. 1. К., 2008.
Чуткий А. Микола Дашкевич (2008).	Чуткий Андрій. Микола Дашкевич (1852-1908). К.: Темпора, 2008.
Шведова О. И. Историки СССР (1941).	Шведова О. И. Историки СССР: Указатель печатных списков их трудов. Москва: Всесоюзн. кн. палата, 1941.
Шевченківські лауреати (2007).	Шевченківські лауреати, 1962-2007: Енц. довідник. Вид. 2, змінене і доп. К.: Криниця, 2007.

Шевченко Т. Журнал (1927).	Шевченко Тарас. Щоденні записки (Журнал): Текст. Первістні варіянти. Коментарій / Ред. і вступ. слово акад. С. Єфремова. [К.:] ДВУ, 1927. (УАН. Комісія для видавання пам'яток новітнього українського письменства. Повне зібрання творів Тараса Шевченка. Т. 4).
Шевченко Т. Листування (1929).	Шевченко Тарас. Листування: Текст. Коментарій / Ред. і вступ. слово акад. С. Єфремова. [К.:] ДВУ, 1929. (УАН. Комісія для видавання пам'яток новітнього українського письменства. Повне зібрання творів Тараса Шевченка. Т. 3).
Шудря Євг. Подвижниці нар. мистецтва. Зош. 1 (2003), 2 (2005).	Шудря Євг. Подвижниці народного мистецтва: Біобібліогр. нариси / За ред. М. Селівачова. Зошит 1-2. К.: АНТ, 2003.
Шудря Євг. Дослідники народного мистецтва (2008).	Шудря Євг. Дослідники народного мистецтва: Біобібліогр. нариси. Зошит 3 (sic). К.: АНТ, 2008.
Языков Д. Обзор. Вып. I-XIII (1885-1916).	Языков Д. Обзор жизни и трудов покойных русских писателей и писательниц. Вып. I-XIII. СПб., 1885-1916.
Якимович Б. Іван Франко – видавець (2006).	Якимович Б. Іван Франко – видавець: Книгознавчі та джерелознавчі аспекти. Львів, 2006.
Boshyk Y. Guide (1988).	Boshyk Yury. A Guide to the Archival and Manuscript Collection of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S., New York City: A Detailed Inventory. Edmonton, 1988.
Manuil, Metr. Die Russischen Orthodoxen Bischofe. Teil I (1979), II (), III (), IV (1986), V (1987), VI (1989).	Manuil, Metr. Die Russischen Orthodoxen Bischofe. Teil I-VI (1979). Manuil (Lemeševskij), Metropolit. Die Russischen Orthodoxen Bischofe von 1893 bis 1965. Bio-Bibliographie. Teil I-VI. Erlangen, 1979-89.
Shtohryn D. Ukrainians in North America (1975).	Ukrainians in North America: A Biographical Directory of Noteworthy Men and Women of Ukrainian Origin in the United States and Canada / Ed. Dmytro M. Shtohryn. Champaign, Illinois, 1975.

Покажчик рубрик

Зміст

Наукове видання

Довідкова книга з культурної спадщини України

Метабібліографія, зміст біографічних та інших словників тощо

Оригінал-макет *Л. Г. Мигаля*

Підписано до друку 02.10.2009 р. Формат 70×100/16
Ум. друк. арк. 41,6. Обл. вид. арк. 34,0.
Тираж 300 прим. Зам. 45. 2009.
Поліграф. д-ця Ін-ту історії України НАН України
Київ-1. Грушевського, 4

Видання Центру культурологічних студій

Ханко Віталій. Миргородський мистецький словник (кінець XVII – початок XXI сторіччя): Персоналії. Полтава, 2005. 327 с.

Білокінь Сергій. На зламах епохи: Спогади історика. Біла Церква: О. Пшонківський, 2005. 336 с.

Білокінь Сергій. Нові студії з історії большевизму, I-III. К., 2006. 312 с.
Білокінь Сергій. Музей України: (Збірка П.Потоцького): Дослідження, матеріали. К., 2006. 476 с.

Білокінь Сергій. В обороні української спадщини: Історик мистецтва Федір Ернст. К., 2006. 355, [1] с.

Другий Собор Української Автокефальної Православної Церкви 1927. К., 2007. 699 с.

Білокінь С. І. Нові студії з історії большевизму I–VIII. Вид 2. розшир. й доп. – К, 2007. 411, [1] с.

Білокінь С. І., О. Анатолій Жураковський і київські йосифляни: Іст. дослідження. – К., 2008. – 117 с.

Серія: Джерела до культурологічних студій

Вип. 1. Ротач Петро Петрович: Біобібліогр. покажчик / Укладачі Т. Ю. Соломоненко, О. І. Щербініна, Т.П.Пустовіт, О.П.Ротач, І.В.Безлюдна. – К., 2007. – 243 с.

Вип. 2. Дарчі написи в бібліотеці Івана Микитенка (1924–1972) / Укл. О.Микитенко. – К., 2007. – 200 с.